

SECURITAS IMPERII

6/II

**Denní situační zprávy StB
z listopadu a prosince 1989**

Praha

22a

1989, 17. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 230.

OS-0016-230/OAO-89

17. listopadu 1989

PŘÍSNĚ TAJNĚ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/2

[...]ª

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 17. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha:
plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^{b+1}

Příloha k č. 1, k č. j.:
OS-0016-230/OAO-89

2. NEPRÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNEJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Jak bylo dříve zjištěno, organizují nelegální struktury různé akce na podporu osob, které jsou podle jejich názoru nespravedlivě stíhány v souvislosti s pamfletem „Několik vět“ /NV/. Dne 15. a 16. 11. 1989 byl např. v budově ČEZ² – Teplárenské závody Praha 7, Partyzánská 7, opakovaně vylepen leták /„Solidarita s nespravedlivě stíhanými“/, který vyzývá občany[,] „jimž není lhostejný osud těch, kteří se v souvislosti s NV angažují za spravedlivější budoucnost ...“[,] k podpůrným akcím. Leták vyzývá k zaslání finančních příspěvků na adresu Petra BURIANA, bytem Praha 2, [...]. Bylo zjištěno, že jmenovaný je aktivním členem nelegálního HOS a zřejmě i NMS, opakovaně byl perlustrován při nepovolených demonstracích a rozesílá různé dopisy nátlakového charakteru. Jedná se o herce /naposledy divadla v Kolíně, nyní bez trvalého angažmá/, se kterým bylo provedeno preventivně-výchovné opatření, patrně bez pozitivního výsledku. Již 31. října

1989 bylo Obvodní správou pošt /ObSP/³ v Praze 7, oznámeno na tamní OS SNB, že byla z poštovní přepravy vyřazena poštovní poukázka[,] jejímž prostřednictvím zaslal RNDr. Karel ŠPAČEK ze Zámělič /okr. Domažlice/ P. BURIANOVÍ částku 100 Kčs. Na druhé straně poukázky ŠPAČEK oznamuje, že se jedná o „pomoc postiženým signatářům NV“. Toto oznámení bylo podle sdělení ObSP důvodem k vyřazení zásilky z přepravy. Další podrobnosti se prověřují.

Poznatek byl získán dne 16. 11. 1989 z několika pramenů 3 a lze jej použít bez omezení.

K výročí pohřbu J. OPLETALA, tzn. k 17. listopadu[,] je orientován text výzvy – letáku,⁴ který je určen vysokoškolským studentům a byl vylepen 16. 11. 1989 na hlavní nástěnce VŠCHT Praha. Leták vyzývá k „boji za reformu československé společnosti, protože se prý nelze smířit s tím, že v našem společenském ovzduší chybí otevřenost, že strach vládne nad našimi slovy, činy a bohužel často i svědomím...“ V naší společnosti se podle tohoto letáku rozmohla „lhostejnost, kořistnictví, beztrestnost korupčních a protekčních klanů, jako doplněk ekonomické i politické stagnace...“ V letáku jsou pak vyslovovány požadavky na rehabilitaci reforem 60. let, na „odstranění jakékoliv politické, světonáborové, nomenklaturní nadvlády“ atd. Leták je podepsán „výkonným výborem“ nelegální OBRODY.

Poznatek byl získán dne 17. 11. 1989 pramenem 3 a lze jej použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ – 0

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA – 0

^a Uprostřed razítka II. správy SNB, došlo 20. XI. 1989, č. j. nejspíše CB-0031-279/03-89, přílohy 0 (?). Nad ním rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek“ (?), k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy (?) a Zamykalův.

^b Nad jménem rukou připsáno „zást.“ a připojen Bahníkův vlastnoruční podpis.

¹ Jiří Bytčánek (1942) nastoupil 1. 10. 1963 jako referent k OO-MV Praha 10 KS MV Praha. Od listopadu 1963 do února 1964 absolvoval tříměsíční kurz pro příslušníky StB ve Slapech. 1. 2. 1964 se stal referentem 8. odd. II/A odb. KS MV Praha. V září 1968 zahájil (ukončil v březnu 1970) dálkové studium pětíměsíčního odborného kursu (směr StB, obor kontrarozvědný) ve SOŠ MV Vinoř. 15. 4. 1969 byl ustanoven referentem 2. odd. VI. odb. S-StB Praha, 1. 7. 1971 starším referentem 2. odd. I. odb., od 1. 2. 1973 na 1. odd. téhož odboru a od 1. 8. 1973 na 1. odd. IV. odb. 1. 11. 1973 jmenován náčelníkem 1. odd. IV. odb. S-StB Praha. Od září 1974 do

července 1978 studoval VŠ FED KGB v Moskvě. 20. 7. 1978 dočasně pověřen výkonem funkce zástupce náčelníka 2a odboru S-StB S-SNB hl. m. Prahy a Sčk., 1. 10. 1981 dočasně výkonem funkce náčelníka 2b odboru téže správy (od 1. 3. 1982 ve funkci potvrzen). 1. 9. 1982 dočasně pověřen výkonem funkce zástupce náčelníka S-StB S-SNB hl. m. Prahy a Sčk. (od 1. 1. 1983 ve funkci potvrzen), 1. 2. 1989 se stal 1. zástupcem náčelníka téže správy, 15. 4. 1989 dočasně pověřen výkonem funkce 1. zástupce náčelníka S-SNB hl. m. Prahy a Sčk. (= náčelník S-StB Praha) a 1. 6. 1989 ve funkci potvrzen. 7. 12. 1989 zproštěn výkonu služby a 28. 2. 1990 uvolněn ze služebního poměru příslušníka SNB.

Dosažené hodnosti: od 1. 10. 1963 strážmistr, od 1. 10. 1966 nadstrážmistr, od 1. 10. 1968 podporučík, od 1. 5. 1970 poručík, od 1. 5. 1973 nadporučík, od 1. 5. 1976 kapitán, od 1. 7. 1978 major, od 1. 7. 1983 podplukovník, od 1. 11. 1989 plukovník.

Podklady S-StB Praha pro zpracování DSZ FMV byly kromě toho v zastoupení podepisovány ještě Josefem Bahníkem (viz dok. 22a, 24a, 26a, 27a), Jiřím Březinou (dok. 22b, 36), Miroslavem Kabelkou (dok. 26b), Pavlem Kolorosem (dok. 29b, 30b, 31b), Zdeňkem Macenauerem (dok. 23, 29a, 30a, 33a) a Jaroslavem Sekyrou (dok. 32b, 33b, 35):

Josef Bahník (1945) nastoupil 15. 10. 1971 jako referent 4. odd. I. odb. k S-StB Praha, 1. 8. 1973 ustanoven referentem 4. odd. IV. odb. téže správy. V letech 1973 – 1975 absolvoval internátní studium paporčické školy při SOŠ FED Vinoř. 1. 4. 1975 se stal SR 4. odd. 2b odb. S-StB Praha, 1. 1. 1978 SR 5. odd. 2b odb. téže správy a 1. 3. 1978 náčelníkem uvedeného oddělení. 1. 9. 1978 byl povolán k dálkovému studiu na IV. fakultě VŠ SNB, směr StB (ukončil 18. 2. 1983). 1. 8. 1982 se stal zástupcem náčelníka 2b odb. S-StB Praha, 1. 9. 1982 dočasně pověřen výkonem funkce náčelníka 2b odb. (1. 12. 1982 ve funkci potvrzen), 1. 2. 1989 jmenován SRS 1. odd. I. odb. S-StB Praha, 1. 7. 1989 zástupcem náčelníka S-StB Praha. 15. 1. 1990 byl Josef Bahník zařazen do zálohy pro přechodně nezařazené příslušníky a 31. 3. 1990 uvolněn ze služebního poměru příslušníka SNB.

Dosažené hodnosti: od 15. 10. 1971 rotný, od 1. 11. 1972 strážmistr, od 1. 8. 1975 nadstrážmistr, od 1. 8. 1976 podporučík, od 1. 1. 1978 poručík, od 1. 1. 1981 nadporučík, od 1. 2. 1983 kapitán, od 1. 2. 1988 major.

Medaile: „Za službu vlasti“ (1977), „Za zásluhu o obranu vlasti“ (1982).

Jiří Březina (1948) nastoupil 15. 8. 1969 jako referent oddělení StB Kolín k S-StB Praha. Od 18. 11. 1968 do 14. 5. 1970 absolvoval nástupní školu StB v SOŠ FED Vinoř a od 4. 9. 1973 do 20. 6. 1975 studoval dálkový dvouletý kurs SOŠ FED Vinoř (směr StB, obor kontrarozvědný) ve Svatém Janu pod Skalou. 1. 3. 1974 se stal SR oddělení StB Kolín, 15. 1. 1976 dočasně SR 2. odd. 2a odb. S-StB Praha, 1. 12. 1976 náčelníkem oddělení StB Nymburk, 1. 10. 1977 dočasně pověřen výkonem funkce zástupce náčelníka okresní správy SNB pro StB Nymburk (1. 4. 1978 ve funkci potvrzen). 1. 9. 1978 byl povolán k externímu studiu VŠ SNB Praha, směr StB (ukončil 18. 2. 1983). 15. 11. 1980 dočasně pověřen výkonem funkce zástupce náčelníka S-StB Praha (1. 5. 1981 ve funkci potvrzen). Od 1. 11. 1986 do 30. 12. 1986 absolvoval dvouměsíční kurs pro náčelníky správ a jejich zástupce a kádrové rezervy při VŠ FED V-StB SSSR v Moskvě. 15. 2. 1990 byl Jiří Březina odvolán z funkce a 20. 3. 1990 uvolněn ze služebního poměru příslušníka SNB.

Dosažené hodnosti: od 1. 8. 1969 strážmistr, od 1. 6. 1970 nadstrážmistr, od 1. 6. 1974 podporučík, od 1. 6. 1976 poručík, od 1. 6. 1978 nadporučík, od 1. 5. 1981 mimořádně kapitán, od 1. 11. 1983 major, od 1. 11. 1989 podplukovník.

Medaile: „Za službu vlasti“ (1976), „Za zásluhy o obranu vlasti“ (1980), „Za upevňování přátelství ve zbrani III. stupně“ (1980).

Miroslav Kabelka (1937) nastoupil 1. 5. 1967 jako referent 1. odd. II/A odb. ke KS SNB Praha. Od ledna do června 1968 absolvoval nástupní školu StB ve SOŠ MV Vinoř. 15. 4. 1969 se stal referentem 1. odd. I. odb. S-StB Praha, 1. 7. 1971 referentem 1. odd. VI. odb. téže správy, 1. 10. 1972 SR téhož oddělení, 1. 8. 1973 SR 1. odd. I. odb. S-StB Praha, 1. 11. 1973 zástupcem náčelníka 3. odd. téhož odboru, 1. 4. 1975 zástupcem náčelníka 3. odd. 1a odb. S-StB Praha. V období od 1. 9. 1977 do 28. 6. 1978 absolvoval kurs při VŠ FED KGB při RM SSSR v Moskvě (obor kontrarozvědčný). 1. 3. 1978 jmenován náčelníkem 1. odd. 1a odb. S-StB Praha. 1. 9. 1980 zahájil externí studium fakulty StB VŠ SNB (1. 3. 1984 vyloučen ze studia). 1. 1. 1982 byl dočasně pověřen výkonem funkce zástupce náčelníka všeobecně statisticko-evidenčního odboru S-StB Praha (1. 5. 1982 ve funkci potvrzen), 1. 2. 1989 se stal zástupcem náčelníka organizačního a analytického odboru téže správy. 15. 2. 1990 byl Miroslav Kabelka odvolán z funkce a 31. 10. 1992 uvolněn ze služebního poměru.

Dosažené hodnosti: od 1. 5. 1967 strážmistr, od 1. 3. 1969 nadstrážmistr, od 1. 5. 1970 podporučík, od 1. 5. 1972 poručík, od 1. 5. 1975 nadporučík, od 1. 5. 1979 kapitán, od 1. 12. 1982 major, od 1. 5. 1989 podplukovník.

Pavel Koloros (1951) nastoupil 1. 2. 1977 jako referent 1. odd. 3b odb. k S-StB Praha, 1. 3. 1977 se stal referentem 3. odd. téhož odboru, 1. 2. 1978 SR 1. odd. téhož odboru, 15. 11. 1978 SR odboru vyšetřování StB Praha, 1. 10. 1979 opět SR 1. odd. 3b odb. S-StB Praha. 1. 12. 1979 povolán k samostatné přípravě a vykonání důstojnické zkoušky při IV. fakultě VŠ SNB Bratislava (ukončil 31. 7. 1980). 1. 12. 1981 se stal SR 3. odd. 3b odb. S-StB Praha, 1. 12. 1982 SRS téhož oddělení, 1. 9. 1986 SRS vyhodnocovacího a statisticko-evidenčního odboru S-StB Praha, 1. 2. 1989 SRS oddělení analytiky a využití výpočetní techniky organizačního a analytického odboru téže správy. 15. 2. 1990 byl Pavel Koloros odvolán z funkce.

Dosažené hodnosti: od 1. 2. 1977 podporučík, od 1. 2. 1978 poručík, od 1. 2. 1981 nadporučík, od 1. 2. 1985 kapitán.

Medaile: „Za službu vlasti“ (1983).

Zdeněk Macenauer (1942) nastoupil 1. 9. 1966 jako referent skupiny hospodářské kriminality OO-VB Kladno k S-VB Praha. 1. 2. 1968 se stal referentem 3. odd. II/A odb. S-StB Praha a 15. 4. 1969 referentem 2. odd. II. odb. téže správy. V letech 1970 až 1974 studoval externě roční odborný kurs v SOŠ MV Vinoř (směr StB, obor kontrarozvědčný). 1. 7. 1971 ustanoven referentem 2. odd. III. odb. S-StB Praha, 1. 12. 1972 SR téhož oddělení, 1. 8. 1973 pověřen výkonem funkce náčelníka 2. odd. VI. odb. S-StB Praha (1. 12. 1973 ve funkci potvrzen), 1. 4. 1975 se stal zástupcem náčelníka 3a odb. S-StB Praha, 1. 7. 1976 pověřen výkonem funkce náčelníka téhož odboru (1. 11. 1976 ve funkci potvrzen), 1. 4. 1978 dočasně pověřen výkonem funkce zástupce náčelníka S-StB Praha (1. 9. 1978 ve funkci potvrzen). Od 4. 5. 1988 do 24. 6. 1988 absolvoval dvouměsíční kurs pro náčelníky správ při VŠ FED V-StB v Moskvě. 1. 7. 1989 se stal I. zástupcem náčelníka S-StB Praha. 15. 2. 1990 byl Zdeněk Macenauer odvolán z funkce a 30. 4. 1990 byl uvolněn ze služebního poměru příslušníka SNB.

Dosažené hodnosti: od 1. 9. 1966 poručík, od 1. 9. 1969 nadporučík, od

1. 9. 1973 kapitán, od 1. 11. 1977 major, od 1. 12. 1982 mimořádně podplukovník, od 1. 11. 1989 plukovník.

Medaile: „Za službu vlasti“ (1972), „Za zásluhy o obranu vlasti“ (1977), „Medaile SNB“ (1980), „Za upevňování přátelství ve zbraní II. stupně“ (1981).

Jaroslav Sekyra (1948) nastoupil 1. 6. 1971 jako referent 1. odd. VI. odb. k S-StB Praha. 1. 7. 1971 se stal referentem 1. odd. I. odb. S-StB Praha. Od 7. 2. 1972 do 15. 12. 1972 absolvoval dálkové studium nástupní školy StB SOŠ FED FMV Vinoř. 1. 8. 1973 ustanoven referentem 1. odd. IV. odb. S-StB Praha. 2. 10. 1973 povolán do 1. běhu střední internátní školy pro pracující při SOŠ FED FMV Vinoř (ukončil 12. 7. 1974). 1. 4. 1975 se stal SR 3. odd. 2a odb. S-StB Praha. Od 26. 8. 1976 do 31. 7. 1977 studoval DŠ při VŠ SNB Bratislava a od 30. 8. 1977 do 28. 2. 1981 dálkově IV. fakultu VŠ SNB Praha. 1. 1. 1978 se stal SR 1. odd. 2a odb. S-StB Praha, 15. 12. 1979 SRS 1. skupiny StB 1. odd. – analytiky a plánování analyticko-organizačního odboru štábu S-SNB hl. města Prahy, 1. 2. 1984 SRS vyhodnocovací a statisticko-evidenčního odboru S-StB Praha, 1. 2. 1989 SRS oddělení analytiky a využití výpočetní techniky organizačního a analytického odboru S-StB Praha. 15. 2. 1990 byl odvolán z funkce a 30. 9. 1993 uvolněn ze služebního poměru.

Dosažené hodnosti: od 1. 6. 1971 rotný, od 1. 6. 1972 strážmistr, od 1. 9. 1974 nadstrážmistr, od 1. 6. 1975 podporučík, od 1. 6. 1977 poručík, od 1. 6. 1980 nadporučík, od 1. 6. 1982 kapitán, od 1. 6. 1987 major.

Medaile: „Za službu vlasti“ (1979), „Za zásluhu o obranu vlasti“ (1984).

² Problematika energetiky byla od 31. 5. 1983 2. odd. 3a odb. S-StB Praha vedena v OBS „EGV“ s reg. č. 38562: archivován 21. 12. 1985 pod a. č. obj. 1071; problematiku energetických závodů vedlo totéž oddělení od 12. 5. 1983 v OBS „PRE“ s reg. č. 38483: archivován 21. 12. 1985 pod a. č. obj. 1070. Tzv. kontrarozvědná ochrana energetických zařízení byla 9. 2. 1989 3. odd. III. odb. S-StB Praha administrativně podchycena v OBS „ENERGETIKA“ s reg. č. 46929: skartace v registru nevyznačena. Objekt „Středočeské energetické závody – Praha I“ byl např. rozpracováván v OBS „STE“ s reg. č. 26375: zaveden 19. 10. 1976 2. odd. 3a odb. S-StB Praha, archivován 21. 12. 1985 pod a. č. obj. 1069.

³ K problematice pošty se podařilo nalézt OBS „POŠTA“ (dříve „ŘPPP“) s reg. č. 29498: zaveden 18. 4. 1978 3. odd. 3b odb. S-StB Praha k objektu „Ředitelství poštovní přepravy Praha“, zničen 30. 1. 1989.

⁴ Problematika „protistátní tiskoviny (Středočeský kraj)“ byla 18. 1. 1968 pravděpodobně 4. odd. II/K odb. S-StB Praha administrativně podchycena v OBS (později „TISKOVINY“) s reg. č. 16479: postupně veden 2. odd. VII. odb., 2. odd. II. odb. a 4. odd. 2b odb. S-StB Praha, zničen 9. 7. 1985. 17. 2. 1983 zavedlo navíc 4. odd. 2b odb. v problematice „letáky, nápisy“ OBS „NÁPISY“ s reg. č. 37979: 23. 3. 1987 předán 5. odd. 2a odb. téže správy, 28. 11. 1989 na 7. odd. II. odb. S-StB Praha, zničen 8. 12. 1989.

22b

1989, 17. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 231.

[...]a

OS-0016-231/OAO-89

17. listopadu 1989

PŘÍSNĚ TAJNĚ

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/3

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 17. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha
plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha¹ k č. j.:

OS-0016-231/OAO-89

2. NEPRÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Oficiálně povolené demonstrace k výročí J. OPLETALA, dne 17. listopadu 1989 v Praze na Albertově, později na Slavíně a nakonec v pražských ulicích, zneužily nelegální struktury a s nimi spojené antisocialistické elementy k verbálním útokům proti KSČ, socialistickému státu a jejich představitelům. Již v samém začátku demonstrace byly rozvinuty transparenty a vyvolávána hesla napadající KSČ, socialistický stát a vládu /„Zrušte monopol KSČ“, „NO KOMUNIST“, „Zrušte marxisticko-leninskou filosofii na vysokých školách“, „Nechceme vládu jedné strany“, „Chceme jinou vládu“, „Zrušte LM“, „Zrušte armádu“, „Zrušte státní bezpečnost“, „Nechceme být kůl v plotě“, „Svobodnou republiku ve svobodné Evropě“, „Svobodné volby“, „Pověste všechny komunisty“, „Ukažte nám Fučíka“, „Masařka na stovku“ aj./. Proti představitelům strany a státu byla vyvolá-

vána hesla „Nechceme Jakeše“, „Nechceme Štěpána“, „Štěpán není zloděj“, „Štěpán není člověk“ aj. Kromě toho byla vyvolávána hesla „Chceme CHARTU“, „AŤ ŽIJE HAVEL“, „DEVÁTÝ“, „Propusťte politické vězně“, „Lži už bylo dost“, „DUBČEK-DUBČEK“, aj.

Jak bylo zjištěno, byl DUBČEK této manifestace přítomen, v doprovodu V. SLAVÍKA, a proto byli ve smyslu § 19 zák. č. 40/74 Sb. požádáni o podání vysvětlení, ale protože jejich odpovědi byly zcela vyhýbavé, byli později propuštěni.² Vyvolávání výše uvedených hesel, různé výkřiky a pískot většiny přítomných, zcela přehlušovaly oficiální projevy a narušovaly tak pietnost akce. Patrně pod vlivem této atmosféry se oficiální organizátoři akce vůbec nepokusili o usměrnění skandovaných hesel v duchu původních cílů manifestace.

V jejím začátku /16,00 hod./ vystoupilo na Albertově před cca 15 000 přítomnými celkem 5 řečníků, nejdříve M. PAJEROVÁ, potom Dr. ŠÁRKA, prof. KATĚTOV z ČSAV a nakonec M. MEJSTRÍK³ a jistý KLÍMA[,] z nichž jeden byl z Městské vysokoškolské rady, vystoupil jako poslední a nejvíce svým projevem podnítil přítomné k provolávání výše uvedených nepřátelských hesel. Ostatní projevy byly politicky vcelku umírněné, což se přítomným nelíbilo[,] a proto je přerušovali pískotem a různými výkřiky. Organizátorům se sice podařilo zamezit uskutečnění průvodu přímo na Václavské náměstí, avšak po pietním aktu na Slavíně nebyla manifestace ukončena a dav se vydal ve směru na Karlovo náměstí. V této době uložilo cca 50 osob několik rozsvícených svíček u sochy sv. Václava, ale po perlustracích bylo dosaženo jejich rozptýlení.

Ve Vyšehradské ulici se mezitím shromáždilo cca 5 000 osob, které byly rovněž částečně rozptýleny a hlavní část byla odkloněna do přilehlých ulic, kde se však později opět sformovala a přešla přes nábřeží B. ENGELSE na Národní třídu až ke křižovatce Perštýn. Zde se v cca 19.30 hod. shromáždilo kolem 3 000 osob, z nichž 500 – 1 000 uposlechlo výzvy k rozchodu a zbývající část se demonstrativně posadila na vozovku, zapálila svíčky a provolávala nepřátelská hesla. Z tohoto důvodu bylo ve 20.45 hod. přistoupeno k zákroku pořádkových jednotek SNB, 179 osob bylo perlustrováno, z nich 145 bylo předvedeno na realizační skupiny v obvodech Prahy 1, 2, 3 a 4. Veřejný pořádek byl obnoven ve 21,16 hod. V průběhu zákroku bylo zraněno celkem 18 osob, z toho 1 příslušník SNB a 1 státní příslušník USA. Ze známějších osob byli mezi přítomnými kromě již jmenovaných zjištěni 2 synové V. BENDY,⁴ syn J. DIENSTBIERA,⁵ J. BOCK,⁶ L. LIS a dále 2 signatáři pamfletu „Několik vět“, herci BARTOŠKA a LÁBUS.⁷

Podrobnější rozbor zjištěných účastníků bude proveden následně po získání kompletních údajů z realizačních skupin.

Akce se zúčastnily celkem 4 TV štáby z KS /ARD, ITV, SVT a CVA/.⁸

Poznatek byl získán dne 17. 11. 1989 pramenem č. 3 a lze jej použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ – 04. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA – 0

^a Uprostřed razítka II. správy SNB, došlo 20. XI. 1989, č. j. CB-0031-281/03-89, přílohy 1/3. Pod ním rukou připsáno „s. Knížek, s. Kabele“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův. Pod „Přílohy:“ je kromě toho uvedeno několik (5?) nečitelných podpisů (mezi nimi je pravděpodobně Kupkův a Širokého vlastnoruční podpis), u dvou je připsáno „19/11“, u jednoho „V. 18/11 89“ (?).

^b Nad jménem rukou připsáno „k.“ (?) a připojen Březinův vlastnoruční podpis.

¹ Většina poznatků uvedených v této příloze byla zapracována do 1. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 178 z 20. 11. 1989. Nutno ovšem podotknout, že zpracovatelé tohoto odstavce museli vycházet i z jiných zdrojů (např. DSZ FMV uvádí jako počet zraněných „38“ oproti „18“ uvedeným zde). Srovn. pozn. 8 dok. 1a.

² Srovn. přílohu č. 2 dok. 1b.

³ M. Mejstřík na Albertově nemluvil. Jím koncipovaný projev přednesl předseda MVR SSM Jiří Jaskmanický. K osobě J. Jaskmanického (1964) byl 13. 12. 1985 1. odd. 2b odb. S-StB Praha zaveden spis D „JINDRA“, reg. č. 42663: 22. 10. 1987 archivován pod a. č. 788316.

⁴ Míni se zřejmě Marek a Martin Bendové. K osobě Marka Bendy (1968) byl 21. 1. 1985 3. odd. 2a odb. S-StB Praha zaveden SPO „FAKAN“, reg. č. 41261: zničen v prosinci 1989.

⁵ K osobě Jiřího Dienstbiera (1969) byl 9. 2. 1989 3. odd. II. odb. S-StB Praha zaveden SPO „EKONOM“, reg. č. 46935: zničen 5. 12. 1989.

⁶ John Bok.

⁷ K osobě Jiřího Lábuse (1950) byl 27. 11. 1981 4. odd. 2a odb. S-StB Praha zaveden SPO „HAVRAN“, reg. č. 35373: 1. 9. 1987 archivován pod a. č. 816475.

⁸ 22. 12. 1968 zavedlo zřejmě 3. odd. 2a odb. S-StB Praha OBS „NOVINÁŘI“ s reg. č. 16628: v neuvedenou dobu veden pravděpodobně 2. odd. II. odb., 2. odd. VII. odb., 1. odd. 1b odb., 24. 8. 1989 předán na 4. odd. I. odb. S-StB Praha, skartace v registru nevyznačena.

23

1989, 19. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 232.

OS-0016-232/OAO-89

19. listopadu 1989

PŘÍSNĚ TAJNĚ

Výtisk číslo: 2

Počet listů: 7

Přílohy: 1/2

2/3

3/3

4/2

5/7

[...]^a

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 19. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha
plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha¹ k č. j.:

OS-0016-232/OAO-89^c

2. NEPŘÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Hned po událostech, ke kterým došlo v souvislosti [s] výročím J. OPLETALA dne 17. 11. 1989 v Praze na Albertově, na Vyšehradě a zejména pak následně v některých pražských ulicích, hlavně na Národní třídě (viz denní situační zpráva č. 231/89 ze dne 17. 11. 1989)[,]² zahájily nelegální struktury a jejich exponenti (P. UHL, V. BENDA, A. VONDRA, L. LIS, I. HAVEL³ a. j.) četné akce k vyvolání dalších nepokojů a útoků proti KSČ, socialistickému státu a některým jejím ústavním činitelům.^d

Již 18. 11. 1989 došlo v 16,00 hod. na Václavském náměstí k dal-

šímu pokusu o vyvolání veřejných nepokojů. Skupina 200 – 300 osob odtud postupovala až na Národní třídu, kde se rozrostla na 600 – 700 osob. Po výzvách příslušníků SNB se toto nepovolené shromáždění rozešlo. Pořádkové jednotky nebyly nasazeny. Na MO VB Václavské náměstí bylo předvedeno 14 osob, 13 jich bylo po vyslechnutí propuštěno. Proti Miroslavu ŠMORANCOVI, nar. [...] 1963[,] z VŠZ Praha bylo zahájeno tr. stíhání pro tr. čin podle §§ 202 a 156⁴ tr. zákona.⁵

Ještě ten den (18. 11. 1989) byla vydána četná „prohlášení“ (v některých případech i legálních struktur, konkrétně divadelních a studentských institucí), která pak byla citována zahraničními sdělovacími prostředky, vylepována na různých prostranstvích v Praze (nejvíce na Národní třídě) a čtena při různých mítincích a narychlo svolaných tryznách za studenta MFF UK Martina ŠMÍDA. Ten byl předtím prohlášen za mrtvého „následkem brutálního masakru SNB“. Rozhlasová stanice HA⁶ např. odvysílala hlasový záznam Petra UHLA, který v něm tlumočil prohlášení tzv. Východoevropské agentury (VIA) o tomto „masakru“[,] o rozhovoru s očitou svědkyní uvedené „zabití“, o svědectví rodičů ŠMÍDA atd. K vytváření této situace silně napomohlo i prohlášení studentů DAMU,⁷ které vyzvalo k týdenní protestní stávce a požadovalo vytvoření vládní komise k vyšetření „brutálního“ zásahu SNB. Toto prohlášení bylo pak čteno a podpořeno na oficiálním „shromáždění pracovníků pražských i mimopražských divadel“, které se uskutečnilo rovněž 18. 11. 1989 v Realistickém divadle Zdeňka Nejedlého. Toto shromáždění vydalo vlastní „rezoluci“. V té bylo uvedeno, že „vedení státu odpovědělo na nabídku k dialogu kriminalizováním, persekucemi a nyní dokonce už i masakrem...“ Patrně v důsledku toho bylo návštěvníkům divadelních představení dne 18. 11. 1989 velké většiny divadel v Praze a Středočeském kraji oznámeno, že se představení nekonají. Také v divadle Na zábradlí se uskutečnila porada ředitelů divadel, na které byla tlumočena delegací z Realistického divadla Zd. Nejedlého informace o smrti M. ŠMÍDA a tam přijaté rezoluci. Této poradě byl přítomen náměstek primátora hl. města Prahy J. Hájek.

Také dne 19. 11. 1989 pokračovaly v některých pražských divadlech a kinech snahy k rozšíření stávky studentů i na tato zařízení. Např. v Národním divadle přečetli výše uvedenou „rezoluci Realist. divadla Zd. Nejedlého“ R. HRUŠÍNSKÝ a A. ŠVEHLÍK s tím, že hrát přestane pouze činohra. V kinu Pasáž, kde měl být uveden ve 13⁰⁰ hodin dětský program, vystoupili s touto rezolucí J. B[...],⁸ její dcera S[...] a O. BROUSEK ml. Dále sdělili, že se původně ohlášený program ruší. Toto oznámení se setkalo s negativním ohlasem u dětí i rodičů, kteří je doprovázeli[,] a proto musely být promítnuty dětské filmy. O. BROUSEK ml. vystoupil již 18. 11. 1989 v divadle Jaroslava PRŮCHY v Kladně. Tam uvedl, že byl svědkem toho, jak příslušníci

SNB zabili 12 lidí[,] a vyzval herce i diváky, aby se dostavili dne 27. 11. 1989 na společné shromáždění u DJP.^e Toho dne má být totiž, podle již uvedené rezoluce, vyhlášena (v době od 12⁰⁰ do 14⁰⁰ hodin) „protestní generální stávka“, ke které byli vyzýváni při všech popisovaných událostech „všichni spoluobčané“. Tato výzva byla a je šířena i vylepováním na různá i veřejná místa, v ulicích apod.

Situace na vysokých školách je vlivem těchto událostí rovněž velmi neklidná. Zejména na DAMU, UMPRUM, AMU, ale i jinde. Dne 19. 11. 1989 telefonoval např. rektor VŠCHT rektorovi AMU a upozornil jej, že téhož dne proběhne v 21⁰⁰ hodin na kolejích VOLHA schůze studentů ze všech škol. Dne 20. 11. 1989 proběhnou schůze i na dalších školách. Především na AMU má být v 9⁰⁰ hodin diskutováno o tom, „jak dál po brutálním zásahu SNB“. Také společné prohlášení předsednictev MV SSM a MVR SSM ze dne 19. 11. 1989 hovoří o „neadekvátním a politicky neuváženém zásahu SNB“, o nutnosti „vytvořit komisi FS“ atd. Je pravděpodobné, že vznik tohoto společného prohlášení ovlivnily především síly na MVR SSM, jmenovitě Martin MEJSTRÍK, který je pod tímto prohlášením podepsán. Uvedený mj. podnítl svým projevem účastníky shromáždění dne 17. 11. 1989 na Albertově k dalším nepřátelským aktivitám (viz DSZ ze dne 17. 11. 1989). MEJSTRÍK také připravuje „studentské fórum“ v Městské knihovně v Praze, které by se mělo zabývat otázkou „Co dál“ a mělo by se uskutečnit v zatím neupřesněném termínu měsíce prosince. Je rovněž pravděpodobné, že zrušením organizací SSM na DAMU (dne 15. 11. 1989) a VŠUP (dne 16. 11. 1989) bylo ovlivněno MEJSTRÍKEM. Martin MEJSTRÍK byl také dne 19. 11. 1989 doporučen jedním z hlavních exponentů nelegálních struktur Tomášem DVOŘÁKEM Daně NĚMCOVÉ k účasti na tiskové besedě, kterou připravovali na tentýž den v 16³⁰ hodin v jejím bytě. Této tiskovky se měli zúčastnit V. BENDA, A. VONDRA, P. UHL, zástupci vysokých škol a zahraničních tiskových agentur, mj. z Kanady a Švédska. V této souvislosti byl před bytem NĚMCOVÉ proveden preventivně bezpečnostní zásah. Při něm byli zadrženi T. HRADÍLEK, M. KVAŠŇÁK, D. DUŠEK, B. JIRKŮ, B. ROSENDORFOVÁ,⁹ R. MAYR, J. CHUDOMEL,¹⁰ L. CVIKLOVÁ, A. KOŘISTKOVÁ a USA stát. přísl. Maria Anna FLEET, nar. [...] 1958,¹¹ která byla předána k dalšímu opatření SPV SNB. U B. JIRKŮ bylo zajištěno „provolání výtvarníků“ a jejich dopis ÚV KSČ a sdělovacím prostředkům k událostem 17. 11. 1989.¹² Všechny zadržené osoby byly postupně po vyslechnutí propuštěny. Není vyloučeno, že další osoby, které se měly této tiskovky zúčastnit, poté[,] co zjistily před bytem NĚMCOVÉ přítomnost příslušníků SNB, od svého úmyslu upustily.

Další preventivně bezpečnostní opatření bylo provedeno dne 19. 11. 1989 před bytem V. BENDY, kde se měla uskutečnit schůzka tzv. Nezávislého studentského sdružení, tedy organizace, která společně s MVR SSM organizovala dne 17. 11. 1989 akci na Albertově, Slavíně

a následně i v pražských ulicích. Při tomto opatření bylo perlustrováno celkem 19 osob, z nichž 9 bylo požádáno na MO-VB nám. Míru o podání vysvětlení ve smyslu § 19 zákona č. 40/1974 Sb. Mezi nimi například byli E. MANDLER, H. MARVANOVÁ,¹³ M. LITOMISKÁ, A. ŠABATOVÁ, J. DIENSTBIER (nar. 1969) aj. U Hany MARVANOVÉ bylo zajištěno prohlášení o „ustanovení klubu nezávislých novinářů“, k němuž došlo dne 19. 11. 1989, v sále nakladatelství Vyšehrad, Karlovo nám. 5, za přítomnosti asi 200 – 250 osob. V tomto sále hovořil mj. redaktor HÁJEK¹⁴ z časopisu Květy. Celé jednání probíhalo téměř konspirativně a poté[,] co vrátná nakladatelství přišla do sálu, aby upozornila na pohyb příslušníků SNB v jeho okolí, začali se všichni přítomní představovat plným jménem a místem působnosti. Pravděpodobně tak činili pro to, aby odhalili event. provokatéry či příslušníky SNB v jednacím sále.

Dne 19. 11. 1989 proběhla v Činoherním klubu od 20³⁰ do 22⁴⁵ hodin schůzka zástupců všech i nezávislých iniciativ, kteří tam vytvořili tzv. koordinační výbor. Předsednictvo tvořili: HAVEL, HÁJEK, ČEPEK, RUML, KEMR, HRADÍLEK, VELEK¹⁵ (Mladý svět), KOCÁB, V. MALÝ a HRUŠKA¹⁶ (za horníky), kteří zastupovali mj. CH-77, VONS, HOS, NMS, PEN-KLUB, ČSS, ČSL,¹⁷ Svaz novinářů,¹⁸ NSS, umělecké svazy a Svaz ochránců přírody.¹⁹ Mezi přítomnými byl rozdáván výtisk nevyšlého Svobodného slova. Byl zvolen jakýsi akční koordinační výbor ve složení: V. HAVEL, J. RUML, A. VONDRA, J. MĚŠŤAN, JELÍNEK²⁰ z Brna (zastupoval Šabatu), R. BATTĚK, P. ČEPEK, M. KOCÁB, V. MALÝ a M. KŇAŽKO. Byla odsouhlasena programová petice, která má být dne 20. 11. 1989 předána předsedovi vlády ČSSR. Tato petice obsahuje čtyři hlavní programové body:

- 1/ odvolání z funkcí s. Jakeše, s. Indry, s. Husáka, s. Fojtíka, a dalších funkcionářů, kteří se „podíleli na vstupu vojsk VS do ČSSR v roce 1968“ a na tzv. normalizačním procesu;
- 2/ okamžité propuštění politických vězňů a osob zatčených při současných událostech (jmenovitě Petra UHLA aj.);
- 3/ zabezpečení svobody tisku, nezkreslování informací v rozhlase a televizi;
- 4/ určení viníků brutálního zásahu proti studentům.

Účastníci schůze vyjádřili podporu generální stávce na 27. 11. 1989, v době od 12⁰⁰ do 14⁰⁰ hodin[,] a podporu stávkám na školách a divadlech. Byla také podána informace o způsobu rozšíření petice do škol, závodů, JZD a institucí v celé ČSSR.

Na schůzi vystoupil mj. filmový režisér J. SVOBODA a jménem pracovníků a komunistů ve filmu podpořil závěry tohoto shromáždění. Dále vystoupil student DAMU (není vyloučeno, že to byl opět MEJSTŘÍK), který přítomným oznámil, že od 20. 11. 1989 začne fungovat

studentský informační a distribuční systém, který bude zajišťovat kolportaci informací a materiálů prostřednictvím VŠ v celé ČSSR i pro tento koordinační výbor.

Průběh celého jednání byl natáčen anglicky hovořícím TV štábem. Jednání rovněž nahrávala redaktorka Svobodného slova GĚROVÁ.²¹

Mezi přítomnými byl rozdáván leták následujícího obsahu:

„V Praze se ustavuje klub nezávislých novinářů. Volá ke spolupráci novináře, písarky, kameloty, každého, kdo může jakýmkoliv způsobem přispět k rychlému šíření informací o vývoji událostí v těchto dnech. Zahraniční stanice reagují pozdě a jsou takřka neposlouchatelné – zřejmě rušené. Oficiální sdělovací prostředky končí svou éru tím nejostudnějším způsobem. Chceme informovat o akcích studentů tak, aby se mohly přidat i školy na venkově, o průběhu diskuzních večerů v divadlech, chceme zvát lidi tam, kde jsou právě třeba. Všechny administrativní formality kolem ustanovení klubu budou vyřízeny během příštího týdne. Nyní je třeba aktuálně, průběžně informovat. Přihlaste se ke spolupráci na adresách: Helena NĚMCOVÁ,²² [...], Praha 10, tlf. 73 88 73, Richard URX,²³ [...], Praha 2, tlf. 25 35 87.“

Rudolf BATTĚK věděl o přípravě jednání v Činoherním klubu již předem, což vyplynulo (ve skryté formě) z jeho rozhovorů dne 18. a 19. 11. 1989 s L. LISEM a jistou JÍŘINOU,²⁴ které řekl, že „jednání v neděli bude znamenat společně s manifestací 17. 11. 1989 zlom, jehož výsledek by se měl ukázat do konce roku“. S LISEM se domlouval, v čem a jak je třeba napadnout SNB, „aby se nedokázal z toho vykroutit“.

Také nelegální ČSDI chtěla dne 19. 11. 1989 zorganizovat v bytě Evy ŠTOLBOVĚ schůzku svých členů. I v tomto případě bylo provedeno preventivně bezpečnostní opatření, při kterém bylo 20 osob, převážně z tzv. Sdružení T. G. M., požádáno o podání vysvětlení ve smyslu § 19 zákona č. 40/1974 Sb. Všechny tyto osoby odmítly vypovídat, avšak byly u nich zajištěny materiály, týkající se činnosti ČSDI a jiných nelegálních struktur. Konkrétně u Miloně PODZIMKA,²⁵ nar. [...] 1927[,] bylo zajištěno prohlášení ČSDI „K posledním událostem kolem 17. listopadu 1989“. Všechny osoby byly po sepsání zápisu o výpovědi, resp. po vydání závadových materiálů ještě ten den propuštěny.

Z uvedeného je zřejmé, že jednání nelegálních i nově zformovaných struktur měla daleko zásadnější význam než akce, které probíhaly „na ulici“. Ty měly patrně jen ten význam, že při nich byla publikována hesla např. „Pryč s KSČ“, „Demisi“, „Ať žije Havel“ aj., tak jak jsou uvedena v příloze. Dále měly tyto akce zřejmě aktivizovat vysokoškolačky, ostatní mládež a pracovníky z oblasti kultury k práci v těchto nově zformovaných strukturách. Během těchto akcí nebyly kromě několika případů perlustrací prováděny žádné zákroky příslušníků SNB. Pouze byly preventivně provedeny uzávěry přístupových cest na Pražský Hrad. Všechna opatření byla ukončena do 23⁰⁰ hodin.

V průběhu dne 19. 11. 1989 bylo perlustrováno 67 osob, mezi nimi 2 cizinci, předvedeno bylo 13 osob, z nichž bylo 7 cizinců.

Pokud byl v relaci ČST uveden vyšší počet zraněných při zásahu dne 17. 11. 1989, než bylo uvedeno v naší předcházející DSZ, stalo se tak proto, že námi uvedený počet (18) se týkal osob ošetřených do 23⁰⁰ hodin téhož dne. Údaj ČST vychází i z případů, kdy se zranění hlásili ještě v průběhu následujících dnů.

Poznatek byl získán z řady na sobě nezávislých Pramenů č. 1, 2 a 3 a lze jej použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V Čs. HOSPODÁŘSTVÍ – 0

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA – 0

Příloha číslo: 1

k č. j. OS-0016-232/OAO-89

Počet perlustrovaných osob při bezpečnostní akci dne 19. 11. 1989

1/ Počet perlustrovaných: 67 osob z toho 2 VC
2 Švédsko

Z toho: /podle bydliště/:

Praha + SČK	59
Severomoravský kraj	2
Východoslovenský kraj	1
Západočeský kraj	1
Severočeský kraj	1
Východočeský kraj	1

2/ Věkové složení:

do 18 let	40
od 19 do 25 let	14
od 26 do 30 let	5
od 31 do 35 let	2
nad 36 let	6

3/ Sociální složení:

uční	21	služby	4
středoškoláci	12	ostatní	1
vysokoškoláci	6		
inteligence	2		
průmysl	19		

4/ Cizinci

MAGNUSSON Erik Mikael – nar. [...] 1956, švédské národnosti,
Zpravodaj Sydsvensna Dagbladet

JOHNSON Per Hans Michael²⁶ – nar. [...] 1957, švédské národnosti.

Příloha číslo: 2
k č. j. OS-0016-232/OAO-89

Přehled osob předvedených do realizačních skupin v průběhu dne
19. 11. 1989

- 1/ HLAVÁČKOVÁ Renata – nar. [...] 1969
bytem Brno 4, [...], přech. Praha 4, Kosmo-
nautů 950
studentka DAMU Praha
Sděleno obvinění pro přečin dle § 6/c zák. č. 150/69 Sb.[,]²⁷ za-
jištěna dle § 23 zák. č. 40/74 Sb.
- 2/ POTMĚŠIL Jan – nar. [...] 1966
bytem Praha 4, [...]
student DAMU Praha
Sděleno obvinění pro přečin dle § 6/C zák. č. 150/69 Sb.[,] za-
jištěn dle § 23 zák. č. 40/74 Sb.
- 3/ VENCL Vít – nar. [...] 1970
bytem Praha 4, Chodov, [...]
student DAMU Praha
Sděleno obvinění pro přečin dle § 6/C zák. č. 150/69 Sb.[,] za-
jištěn dle § 23 zák. č. 40/74 Sb.
- 4/ ZOUBEK Martin – nar. [...] 1967
bytem Praha-západ, Roztoky, [...]
student DAMU Praha
Sděleno obvinění pro přečin dle § 6/c zák. č. 150/69 Sb.[,] za-
jištěn dle § 23 zák. č. 40/74 Sb.
- 5/ BORSKÝ Ctirad – nar. [...] 1966
bytem Praha 1, [...]
student ČVUT, Fakulta strojírenská.
Po zápisu o výpovědi propuštěn.

- 6/ HUCLOVÁ Kateřina – nar. [...] 1969
bytem Praha 4, [...]
studentka PeF UK Praha
Po zápisu o výpovědi propuštěna.
- 7/ ŠTĚDRÝ Arnošt – nar. [...] 1968
bytem Praha 2, [...], přech. Praha 1, Na poříčí
41
student MFF UK Praha
Sděleno obvinění pro přečin dle § 6/C zák. č. 150/69 Sb. a propuštěn.
- 8/ KOPŘIVA David – nar. [...] 1967
bytem Praha 10, Malešice, [...]
student 4. roč. MFF UK Praha
Sděleno obvinění pro přečin dle § 6/c zák. č. 150/69 Sb. a propuštěn.
- 9/ BROUN Janice Anne – nar. [...] 1934
bytem Kirkudbriht 54 Hinh. st., britské národnosti
novinářka bez akreditace, přech. bytem Praha
8, Urxova 470/1
OPV – zkrácen pobyt s tím, že do 12,00 hod. dne 20. 11. 1989 opustí ČSSR.
- 10/ FLEET Maria Anna – nar. [...] 1958
USA st. přísl., akreditovaná novinářka,
tel. společnost CNN.
Propuštěna.
- 11/ STREETER Michael – nar. [...] 1962
anglické národnosti, akreditovaný novinář,
časopis Daily Mail.
Propuštěn.
- 12/ SILVA Miguel – nar. [...] 1953
holandské národnosti, zam. TV Ikon jako zvukař,
akreditace povolena ČS ZÚ v Holandsku.
Propuštěn.
- 13/ JONGBLOED Marijka Blejke²⁸ – nar. [...] 1956
holandské národnosti, zam. TV Ikon, akreditace
povolena ČS ZÚ v Holandsku.
Propuštěna.

- 14/ FRENKEN Joseph Gilles – nar. [...] 1961
holandské národnosti, zam. TV Ikon, akredita-
ce povolena ČS ZÚ v Holandsku.
Propuštěn.
- 15/ VALLOVÁ Van den Nataša²⁹ – nar. [...] 1947 /býv. čs. st. přísl./
vystěhovaná v Holandsku, zam. TV Ikon, akredita-
ce povolena ČS ZÚ v Holandsku.
Propuštěna.

Příloha číslo: 3
k č. j. OS-0016-232/OAO-89

S k a n d o v a n á h e s l a

- 1/ „Pryč s KSČ“
- 2/ „Češi[,] pojďte s námi“
- 3/ „Zrušte StB“
- 4/ „Hanba armádě“
- 5/ „Chceme novou vládu – nechceme důchodce“
- 6/ „Pusťte RUMLA“
- 7/ „Ať žije HAVEL“
- 8/ „Rudé právo psalo, že nás bylo málo“
- 9/ „Svoboda“
- 10/ „Generální stávkou“
- 11/ „Stydte se“
- 12/ „Nezabíjejte děti“
- 13/ „Dubček prezident“
- 14/ „Ať žije Dubček“
- 15/ „Masaryk“
- 16/ „Tahle země je naše“
- 17/ „Svobodné volby“
- 18/ „Poslední zvonění“
- 19/ „Vydejte nám vraha“
- 20/ „Ať žije Charta“
- 21/ „My chceme korunu na našeho lva“
- 22/ „Nedáme se vraždit“
- 23/ „Jakeš ven“
- 24/ „Jakešovo gestapo“
- 25/ „Vrazi“
- 26/ „Gestapo“
- 27/ „Dejte nám zbraně, dali jsme se na ně“
- 28/ „Jakeši[,] končíme“
- 29/ „Pusťte lidi na Hrad“

- 30/ „Přes celou Prahu“
31/ „Nechceme vládu vrahů“
32/ „Národ sobě“
33/ „Ten[,] kdo stojí na chodníku, nemiluje republiku“
34/ „Nechceme žádné srandičky“
35/ „Bylo toho dost“
36/ „Přestaňte se bát“
37/ „Češi[,] pojdte – nechte toho piva“
38/ „Potrestejte vrahy“
39/ „Vyženeme z Prahy Jakešovy vrahy“
40/ „Zavřete nás všechny“
41/ „Vy nás máte chránit“
42/ „Vy snad nejste lidi“
43/ „Roboti“
44/ „Že vám není hanba“
45/ „Pojďte celá Praha“
46/ „Dialog – ne obušky“
47/ „Prasata“
48/ „Přijde celá Praha“
49/ „Jakeše do koše“
50/ „Dubček – Dubček“
51/ „Praho[,] povstaň“
52/ „Šmíd žije v nás“
53/ „Už nám zase lžete“
54/ „Čeho se bojíte“
55/ „Nedáme se střilet“
56/ „Chceme lidská práva“
57/ „Svobodu všem“
58/ „Chceme Havla“
59/ „Demisi“
60/ „Zabili člověka“
61/ „Zrušte ministra“
62/ „Bojíte se stávky“
63/ „Zrušte hegemonii KSČ“
64/ „Přímé volby“
65/ „Zhasněte tu hvězdu“
66/ „Fojtík k lopatě“
67/ „Ať žije Masaryk“
68/ „Propusťte politické vězně“
69/ „Štěpáne, Štěpáne,
co to neseš ve džbáně,
nesu, nesu naději,
že komunisté ve vládě být nechtějí“
70/ „V jednotě je síla“
71/ „Demonstrace denně“

- 72/ „Zítřa celá země“
73/ „Zítřa ve čtyři zase“

T r a n s p a r e n t y

- 1/ „Nezabíjejte nám děti!“
2/ „Konec vlády 1 strany!“
3/ „Svobodné volby!“
4/ „Zrušte milice!“
5/ „Pryč s StB!“
6/ „Demokracie pro všechny – HOS!“
7/ „Sedláček + Opletal = Šmíd“
8/ „Probudíme Prahu“³⁰

[Příloha číslo: 4
k č. j. OS-0016-232/OAO-89]

I n f o r m a c e

k akcím připravovaným vnitřním nepřítelem v týdnu od 20. 11. do
28. 11. 1989

- 20. 11. 1989 v 09,00 hod. schůzka studentů AMU k projednání „Jak dál v současné situaci po brutálním zákroku SNB proti studentům dne 17. 11. 1989“
- v 10,00 hod. na DAMU bude vydáváno pro zájemce z řad občanské veřejnosti „Prohlášení studentů DAMU k událostem kolem 17. listopadu 1989“.
 - výzvy studentů ke shromáždění na Václavském náměstí v 15,00 hod. za účasti všech občanů Prahy
 - v 16,00 hod. „Společnost za veselejší současnost“ hodlá na Pěší zóně uspořádat akci „bourání berlínské zdi“ /za použití bedniček od ovoce/.
 - v 15,00 hod. v Praze 6 na nám. Říjnové revoluce protestní shromáždění k situaci ve zdravotnictví u sochy V. I. Lenina, organizuje HOS /RNDr. BAREŠ Martin³¹ z Liberce zaslal písemné oznámení ONV Praha 6 dne 15. 11. 1989/.

- 20. – 25. 11. 1989 – všeobecná studentská stávka na protest proti policejní zvlí na FF UK
- 22. 11. 1989 v 16,00 hod. „veřejná manifestace“ na Fügnerově náměstí na Praze 2 za propuštění ing. NAUMANA³² a ing. MAŠKA³³ /členové HOSu/ Písemně oznámeno ONV Praha 2.³⁴
Není vyloučeno, že akce bude odvolána, neboť NAUMAN a MAŠEK byli propuštěni dne 17. 11. 1989.
- 24. 11. 1989 v 17,00 hod. shromáždění občanů k připravované výstavbě tunelu Stromovka /povoleno NVP pro Prahu 7 ve Středním sále PKOJF a pro Prahu 6 v kině Svornost/
- 25. 11. 1989 v 10,00 hod. v chrámu sv. Víta tzv. „Celonárodní pouť“ u příležitosti svatořečení Anežky Přemyslovny

^a Uprostřed razítka II. správy SNB, došlo 20. XI. 1989, č. j. CB-0031-280/03-89, přílohy 5/17. Nad ním rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův.

^b Nad jménem rukou připsáno „za“ a připojen Macenauerův vlastnoruční podpis.

^c Podle přípisu u „Přílohy:“ by tato příloha měla být v pořadí pátá, nicméně z kontextu soudíme, že i v originálu byla uvedena jako první.

^d Některá slova jsou v odstavci rukou podtržena (data, místa, osoby), zleva je zatržen a je k němu připsáno „7“ v kroužku.

^e Dva předcházející větné celky jsou označeny zvýrazňovačem, zleva je odstavec v těchto místech rukou zatržen a je k němu připsáno „7“ v kroužku.

¹ Tato příloha byla použita pro zpracování přílohy DSZ FMV č. 178 z 20. 11. 1989 s názvem „Aktivizace vnitřního protivníka ve spojitosti s výročím 17. listopadu, situace na vysokých školách a v kultuře“: zdroj – S-SNB Praha, rozdělovník – členové a kandidáti PÚV KSČ, ss. Hegenbart, Jireček, Lazar. V uvedené příloze DSZ FMV se neobjevilo následující: v prvním odstavci odkaz na DSZ č. 231/89; v druhém odstavci 2 poslední větné celky; celý 12. („Rudolf BATTĚK věděl o přípravě...“) a 15. („Pokud byl v relaci ČST...“) odstavec; kromě 1. větného celku též 14. odstavec („Z uvedeného je zřejmé...“).

² Viz dok. 22b.

³ K osobě Ivana Havla (1938) byl 4. 3. 1977 1. odd. 2. odb. X. S-FMV zaveden SPO „SÁVA“, reg. č. 12815: 20. 11. 1978 převeden na SS, 9. 7. 1987 na OS, 31. 10. 1988 předán na 3. odd. 10. odb. II. S-SNB, 7. 2. 1989 archivován pod a. č. 844731. 28. 10. 1981 zavedlo 1. odd. 2. odb. X. S-SNB svazek NO „SÁVA“, reg. č. 22253: 31. 10. 1988 předán na 3. odd. 10. odb. II. S-SNB, 10. 2. 1989 na S-StB Praha a zároveň převeden „na III. kat.“. O-StB Praha 2 zavedlo 21. 2. 1989 svazek NO „SÁVA“, reg. č. 46979: zničen 5. 12. 1989. K „objektu“ akce „SÁVA“ existuje memorandum, které 2. 7. 1987 zpracoval 3. odbor IV. S-SNB (jako řídicí orgán akce 1. odd. 2. odb. X. S-SNB je uveden npor. Otakar Černý, jako jeho zástupce npor. Jiří

Veselý /v roce 1987 už pracovníkem Kanceláře MV ČSSR, jeho uvedení jako zástupce zřejmě vychází z poznatků z roku 1984/):

„Jmenovaný je rozpracován z páchání trestné činnosti podle § 98 tr. zák. Sledování od r. 1966 s velkými ročními přestávkami. Naposledy v r. 1984. Od té doby sledován jako objekt nebyl. V současné době byl zjištěn jako známá osoba OP při sledování objektů pravice.

Jeho chování je klidné, bez známek kontroly. Jeho jízda vozem je klidná, podle dopravních předpisů.

Popis osoby: [...]

Cílem sledování bylo podchycení schůzek objektu v Praze a na chatě, která se nachází u obce Kytín v chatové oblasti Na Holoubkách /směr Strakonice/. Na chatě pořádá objekt schůzky s pravicově orientovanými osobami a zpracovává zde různé písemné materiály.

S Á V A

S: EVA = STAŇKOVÁ Elena, [...] 1942, Praha 2, [...]; LANTAYOVÁ Dagmar, [...] 1951 – Bratislava [...]

A: P-10, [...] – SCHÁNILCOVÁ Jitka“

Ā MV ČR, neuspořádané materiály IV. S-SNB, mikrofilm „X 30“.

Problematika „nepřátelské osoby“ byla 20. 5. 1970 1. odd. IV. odb. S-StB Praha administrativně podchycena v OBS s reg. č. 17315: v neuvedenou dobu předán na 1. odd. II. odb., poté na 2. odd. 2a odb. S-StB Praha, zničen 29. 8. 1989. 4. 12. 1970 zavedla kromě toho „sam. skupina NO“ II. odb. S-StB Praha OBS „Akce 'NO'“ (dle EZO „NO“) s reg. č. 17564: v neuvedenou dobu předán na 3. odd. 2a odb. S-StB Praha, 22. 11. 1989 archivován pod a. č. obj. 1235. V problematice „nepřátelské osoby z řad býv. pol. stran“ zavedlo 20. 5. 1969 1. odd. II. odb. S-StB Praha OBS (později „NEPŘÍTEL“) s reg. č. 16681 („sv. 135 přejatý od 2. spr. HS-Stb Pha“): v nezjištěnou dobu předán pravděpodobně na 1. odd. V. odb. téže správy, 6. 4. 1989 předán z 3. odd. 2a odb. na 2. odd. II. odb. S-StB Praha, zničen 8. 12. 1989. Na úrovni okresů byla uvedená problematika sledována v následujících OBS pod stejným názvem „NO“ (dle EZO): od 9. 12. 1970 O-StB Benešov v OBS s reg. č. 17570, od 22. 12. 1970 O-StB Rakovník v OBS s reg. č. 17585, od 8. 1. 1971 O-StB Příbram v OBS s reg. č. 17607, od 11. 1. 1971 O-StB Mladá Boleslav v OBS s reg. č. 17613, od 12. 1. 1971 O-StB Kutná Hora v OBS s reg. č. 17616, od 13. 1. 1971 O-StB Nymburk v OBS s reg. č. 17620, od 15. 1. 1971 O-StB Beroun v OBS s reg. č. 17626, od 22. 1. 1971 O-StB Kolin v OBS s reg. č. 17643, od 24. 2. 1971 O-StB Kladno v OBS s reg. č. 17711, od 10. 3. 1971 O-StB Mělník v OBS s reg. č. 17729. 5. 9. 1983 zavedlo ještě 3. odd. 2a odb. S-StB Praha v problematice „antisocialistické síly“ OBS „ANTI“ s reg. č. 38882: zničen 18. 9. 1989.

⁴ Výtržnictví a útok na veřejného činitele.

⁵ První dva větné celky tohoto odstavce byly zapracovány do 2. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 178 z 20. 11. 1989. V uvedené části DSZ FMV (11. odstavce) se objevila i informace o Miroslavu Šmorancovi: zřejmě však vycházela (i) z jiných zdrojů. Srovn. pozn. 8 dok. 1a.

⁶ Problematika „ideodiverzní centra na Západě“ byla 15. 12. 1978 1. odd. 2a odb. S-StB Praha administrativně podchycena v OBS „IDC“, reg. č. 30671: 18. 2. 1983 předán na 3. odd. 2b odb., 11. 4. 1989 na 4. odd. II. odb. S-StB Praha, zničen 8. 12. 1989.

⁷ V problematice „kultura – rozpracování problem. um. škol“ zavedlo 26. 4. 1989 5. odd. II. odb. S-StB Praha OBS „UMĚL. ŠKOLY“ („přijato z X-2-1, r. č. 17712“ – viz pozn. 3 dok. 3a), reg. č. 47200: zničen koncem roku.

⁸ K osobě J. B. (1931) byl 18. 2. 1959 vedením 4. odb. III. S-MV zaveden

- svazek TS „JAROSLAVA“, reg. č. 9832: 20. 2. 1961 archivován pod a. č. 52404.
- ⁹ K osobě Barbory Štěpánové (Rosendorfové, 1959) byl 26. 5. 1989 2. odd. 10. odb. II. S-SNB zaveden SPO „SRP“, reg. č. 37314: zničen 6. 12. 1989.
- ¹⁰ Teoreticky by mohlo jít o Jana Chudomela (1967); k uvedené osobě byl 12. 7. 1988 2. odd. 3. odb. X. S-SNB zaveden SPO „CHUDÁK“, reg. č. 35810: 5. 8. 1988 převeden na SS, zničen na 1. odd. 11. odb. II. S-SNB 5. 12. 1989. Svazek NO („NO-II/609“) „CHUDÁK“ s reg. č. 38038 byl 1. odd. 11. odb. II. S-SNB zaveden 24. 11. 1989: skartace v registru nevyznačena.
- ¹¹ Podle policejní evidence datum narození uvedeno chybně (měsíc).
- ¹² Míní se zřejmě prohlášení Aktivu mladých malířů, sochařů, grafiků a restaurátorů Svazu českých výtvarných umělců, viz Deset pražských dnů..., c. d., s. 53-54.
- ¹³ K osobě Hany Marvanové (1962) byl 21. 4. 1988 3. odd. 2b odb. S-StB Praha zaveden SPO „JANA“, reg. č. 46084: 15. 7. 1988 převeden na SS, 15. 3. 1989 předán na 4. odd. II. odb. téže správy, 22. 5. 1989 na 3. odd. téhož odboru, 26. 7. 1989 převeden na OS, zničen v prosinci 1989. 29. 7. 1988 zavedlo navíc 2. odd. 3. odb. X. S-SNB (OP: kpt. René Špringer) kontrolní svazek „JANA“, reg. č. 35873: právní kvalifikace § 100 tr. z., zničen na 1. odd. 11. odb. II. S-SNB 5. 12. 1989.
- ¹⁴ K osobě Petra Hájka (1951) byl 3. 6. 1988 3. odd. 1a odb. S-StB Praha zaveden SPO „BĚTA 4“, reg. č. 46205: 14. 12. 1988 archivován pod a. č. 842220.
- ¹⁵ K osobě Josefa Velka (1939) byl 17. 9. 1984 1. odd. 1c odb. S-StB Praha zaveden svazek KTS „MLADÝ“, reg. č. 40677: 29. 10. 1986 archivován pod a. č. 778505.
- ¹⁶ K osobě Milana Hrušky (1959) byl 27. 9. 1989 O-StB Náchod zaveden SS „FRUTA“, reg. č. 25164: zničen koncem roku.
- ¹⁷ 20. 5. 1969 zavedlo 1. odd. VII. odb. S-StB Praha OBS „Báze KDS“ (dle EZO „KDS“), reg. č. 16686 („sv. 24363 z 2-8-1“ – odkazuje se na OBS, který 1. 6. 1965 v problematice „Křesťansko-demokratická strana a stoupenci KDS“ zavedlo 1. odd. 8. odb. II. S-MV, S-StB Praha předán 4. 4. 1969): v neznámou dobu předán na 5. odd. II. odb., 6. 5. 1989 z 3. odd. 2a odb. na 2. odd. II. odb. S-StB Praha, zničen v prosinci 1989.
- ¹⁸ K objektu „Svaz českých novinářů“ byl 1. odd. 1. odb. II. S-FMV 26. 4. 1971 zaveden OBS (dle EZO „NOVINAR“), reg. č. 2502: po vzniku X. S-FMV předán na její 3. odd. 2. odb., při reorganizaci v roce 1988 na 4. odd. 11. odb. II. S-SNB, skartace v registru nevyznačena.
- ¹⁹ K objektu „Český svaz ochránců přírody“ byl 7. 7. 1980 2. odd. 3. odb. X. S-SNB zaveden OBS „KRAS“, reg. č. 19896: zničen (včetně dílu č. 1 a složky KPP) na 1. odd. 11. odb. II. S-SNB 7. 12. 1989.
- ²⁰ K osobě Milana Jelínka (1923) byl 23. 9. 1975 1. odd. II. odb. S-StB Brno v problematice „exp. pravice“ zaveden SPO „VĚDEC“, reg. č. 25381: 6. 11. 1978 převeden na KTS, 30. 7. 1979 uložen do archivu pod a. č. 392714. 20. 3. 1984 obnovil tentýž útvar v problematice „pravice“ svazek KTS „SRNEC“, reg. č. 35898: 11. 2. 1985 převeden na SPO, 24. 10. 1988 na SS a „objekt“ akce zaevídován jako NO. Samostatný sv. NO s reg. č. 42208 byl 2. odd. II. odboru S-StB Brno vyčleněn 16. 8. 1989 (oba svazky – S i NO – byly zničeny koncem roku 1989). K objektu akce „SRNEC“ existují dvě memoranda, první zřejmě z provenience IV. odb. S-StB Brno: „Objekt patří mezi přední představitele čsl. opozice. Objekt spolupracoval

se signatáři CH-77 a dalšími osobami, které aktivně vystupují proti social. zřízení a politice KSČ. Podílel se na tvorbě, rozmnožování a distribuci závadových tiskovin. Je rovněž organizátor tzv. 'ANTIUNIVERSIT', tj. zajišťování přednášek z oblasti filosofie, politikologie, práva apod. – tyto provádí VC – konspirativním způsobem.

Zjištěné styky: CYRIL – Fišer Josef, 1936, Bo, [...]; INKA – Bučicová Zlatica, 1970, Bo, [...]; – Černožorský Martin, 1923, Bo, [...]; – Kočař Bernard, 1937, Bo, [...]

Zjištěné adresy: – Bo, Stará osada 27; – Bo, Preslova 84; – Bo, [...] /syn/; – Bo, [...] /Skácel/; – Bo, Kim-Ir-Senova 2a; – Hodonín, Čajkovského 36/1922; – Bo, Sirotkova 2b; – Bo, [...] /Válka Josef/; – Bo, [...] /Blašková/; – Bo, [...] /Dýmáček/ [Michael Dýmáček]; – Bo, Čápkova 46; – Bo, Masná 14“

A MV ČR, nezpracované materiály IV. S-SNB, mikrofilm „BR“.

Druhé memorandum bylo zpracováno 1. odd. II. odb. S-StB Brno, a to v době, kdy byl na objekt akce „SRNEC“ veden signální svazek (jako operativní pracovník zodpovědný za akci je uveden nstržm. Ladislav Kučera): „Popis objektu: [...]

Charakter činnosti: Podezřelý z tvorby, rozmnožování i distribuce nepřátelsky orientovaných materiálů. Časté styky s VC.

Styky v Praze: manželé KANTŮRKOVI, Jaroslav KOŘÁN [K tomu rukou připsáno „/zájm. os. X. S/“.]

Zaměření a cíl sledování: Ke své nepřátelské činnosti využívá i dalších osob. Z těchto důvodů dokumentovat styky s předáváním jakýchkoliv materiálů. Většinou používá ke schůzkám osobního vozidla. Spát nechodí před půlnocí.

Cílem sledování je dokumentovat a ustanovit konspirativními způsoby provedené styky na osoby zapojené do opoziční činnosti, – kontroluje se. Vyjádření IV. odboru S StB Brno: Sledování je prováděno od r. 1975 nárazově. Jeho chování je klidné, avšak velmi pozorné ke svému okolí. Všímá si osob i vozidel pohybujících se v jeho blízkosti. Jízda vozidlem odpovídá pravidlům silničního provozu. V místech s menší frekvencí vozidel však navenek působí dojmem nejistoty, neboť jezdí pomaleji (asi 40 km/hod.), nechává se předjíždět. Této skutečnosti využívá ke své kontrole.“

A MV ČR, nezpracované materiály IV. S-SNB, mikrofilm „X – MEMORANDUM BRNO“.

- ²¹ Irena Gerová (1949); k uvedené osobě byl 14. 10. 1985 1. odd. 4. odb. X. S-SNB zaveden SPO „GERA“, reg. č. 31108; 5. 10. 1988 archivován pod a. č. 834808.
- ²² K osobě H. Němcové (1922) byl 22. 4. 1977 1. odd. 2b odb. S-StB Praha zaveden svazek NO (nejprve zřejmě „3/502“, poté „2/493“ a nakonec „3/976“) „NĚMKYNĚ“, reg. č. 27290; v neuvezenou dobu předán na 3. odd. 2a odb. téže správy, zničen na O-StB Praha 10 5. 12. 1989.
- ²³ K osobě R. Urxe (1930) byl 23. 4. 1974 pravděpodobně 2. odd. V. odb. S-StB Praha zaveden svazek NO (nejprve zřejmě „2/519“, poté „3/143“ a od 13. 12. 1982 „3/1097“) „POHROBEK“, reg. č. 22848; v nezjištěnou dobu předán zřejmě na 1. odd. 2a odb. téže správy, 12. 8. 1981 převeden na SS, 13. 12. 1982 sv. NO předán na O-StB Praha 2, SS 14. 12. 1982 archivován pod a. č. 728720, 22. 3. 1989 „NO odesláno na II-11“, 24. 3. 1989 zavedlo 4. odd. 11. odb. II. S-SNB svazek NO (nadále „3/1097“) „POHROBEK“, reg. č. 37056; zničen 6. 12. 1989. SS „POHROBEK“ s reg. č. 37164 byl týmž oddělením zaveden 12. 4. 1989; zničen 6. 12. 1989.
- ²⁴ Zřejmě se jedná o Jiřinu Šiklovou.
- ²⁵ K osobě M. Podzimka byl 25. 9. 1989 O-StB Jablonec n. Nisou (zřejmě po

linii „2/1“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „DEMOKRAT“, reg. č. 27141: zničen 8. 12. 1989.

²⁶ Podle policejní evidence Erik Michael Magnusson a Hans Jonsson.

²⁷ Přečin proti veřejnému pořádku byl od 13. 2. 1989 rozšířen o bod c), tj. „[bude potrestán... kdo] vyhotoví, umožní vyhotovení nebo rozšíří tiskovinu, která svým obsahem narušuje zájem socialistického státu na zachování veřejného pořádku“.

²⁸ Podle policejní evidence Blyke Jongbloed.

²⁹ Podle policejní evidence Nataša Van de Vallová.

³⁰ Dne 29. 12. 1989 postoupil náčelník IV. S-SNB plk. JUDr. Václav Menci náčelníkovi Inspekce MV ČSSR plk. Otakarů Pílskému přípis „Věc: Informace o plnění úkolů vyplývajících pro IV. správu SNB z RMV ČSSR č. 16/89 – zaslání“, č. j. SI-00162/02-89, v jehož příloze zaslal „informaci o plnění úkolů vyplývajících pro IV. správu SNB z RMV ČSSR č. 16/89, jímž byla vyhlášena mimořádná bezpečnostní akce k zajištění klidu a veřejného pořádku na území ČSSR u příležitosti oslav Mezinárodního dne studentstva. Na podmínky IV. správy SNB byly stanovené úkoly konkretizovány Rozkazem náčelníka IV. správy SNB č. 55/89.“ Především šlo o záznam zástupce náčelníka 3. odb. IV. S-SNB kpt. JUDr. Petra Ježka z 29. 12. 1989:

„Záznam o projednání úkolů vyplývajících z RMV ČSSR č. 16/89“

Dne 17. 11. 1989 byla uskutečněna schůzka mezi zástupcem náčelníka odboru IV. správy SNB kpt. JUDr. Ježkem a zástupcem náčelníka Správy SNB hl. m. Prahy a Sčk. pplk. Bahníkem za účelem projednání úkolů vyplývajících z RMV ČSSR č. 16/89. Pro [3.] odbor IV. správy SNB vyplynulo: zajistit dokumentační a hlásonou činnost v průběhu manifestace studentů na Albertově, která byla pořádána u příležitosti výročí pohřbu Jana Opletala. Při projednávání bylo vycházeno z oficiálního programu uvedené manifestace, která měla proběhnout od 16,00 hodin a po té účastníci průvodu měli položit květiny u hrobu K. H. Máchy a K. Čapka na Vyšehradě. Z projednávání dále vyplynuly pro [3.] odbor IV. správy SNB následující úkoly:

- 1/ Od 15,00 hodin provádět operativní průzkum Albertova a přístupových cest, a to prostor Karlova nám., Ke Karlovu, křižovatka ulic Svobodova, Na Slupi, s cílem dokumentovat hesla, transparenty a případné projevy účastníků manifestace.
- 2/ V případě, že nedojde k rozejití účastníků manifestace po jejím ukončení v prostoru Vyšehradu, podchytit jejich další pohyb a informace o tomto předávat na S SNB hl. m. Prahy a Sčk.
- 3/ Od 15,00 hodin – z důvodů zrychlení informačního toku – zajistit účast jednoho pracovníka k obsluze hlasitého telefonu umístěného na S SNB hl. m. Prahy a Sčk.

Vzhledem ke světelným podmínkám a technické vybavenosti byla prováděna dokumentační činnost od zahájení manifestace až do doby přesunu jejich účastníků na Vyšehrad, kde byla jedním z pořadatelů oficiálně ukončena.

Vzhledem k tomu, že se účastníci nerozešli, prováděli pracovníci [3.] odboru IV. správy SNB po celou dobu přesunu průvodu od Vyšehradu, přes Vyšehradskou ulici, nábř. B. Engelse až na Národní třídu pouze hlásonou činnost zabezpečovanou doprovodem průvodu ze služebních vozidel a z pevných stanišť v předpokládaných prostorech možného shromáždění účastníků manifestace.“

Na konci záznamu byly dvě rukou psané poznámky – „Václ. nám.“ a „konc 23.10 hod.“.

Druhým dokumentem uvedeného přípisu byl „Plán součinnostních opatření se IV. S SNB“, zpracovaný 17. 11. 1989 II. odb. S-StB Praha, č. j. OS-00117/02-89, a signovaný náčelníky S-StB Praha plk. JUDr. J. Bytčánkem a IV. S-SNB plk. JUDr. V. Menclem (nechyběl zde ani podpis kpt. Ježka s datací „17. 11. 1989“):

„Na základě rozkazu náč. S SNB hl. m. Prahy a Sčk č. 27 ze dne 16. 11. 1989 k zajištění klidu a veřejného pořádku v průběhu oslav 50. výročí MSS a pietní vzpomínky na zavraždění Jana OPLETALA německými fašisty budou provedena součinnostní opatření se IV. S SNB s cílem:

- zjišťovat a dokumentovat snahy o zneužití oficielního mítinku studentů organizovaného MěV SSM
- zjišťovat, dokumentovat a signalizovat snahy o zneužití mítinku po jeho oficielním ukončení.

Opatření:

1. Vyčlenit pracovníka IV. S SNB k signalizaci a koordinování poznatků se S StB Praha od 15.00 hod.

Zajistí: náč. IV. S SNB

2. Rozmístit prac. IV. S SNB na přístupových trasách k Albertovu (cí: signalizace příchodu zájmových osob) od 15.00 hod.

Zajistí: náč. IV. S SNB

3. Dokumentovat průběh oficielní manifestace, zaměřit se na protisocialistická hesla.

Zajistí: náč. IV. S SNB

4. Vyčlenit potřebný počet pracovníků IV. S SNB ke zjišťování situace na původně zamýšlené trase pochodu studentů, zejména se zaměřením na Václavské náměstí a okolí. Zároveň sledovat situaci v dalších oblastech Prahy (podle dřívějšího zaměření).

Zajistí: náč. IV. S SNB

5. Okamžitě signalizovat operativní poznatky zjištěné operativními pracovníky S StB Praha, II. S SNB, ZTÚ VI. S SNB řídicímu středisku IV. S SNB, vyžadovat a koordinovat opatření.

Zajistí: náč. S StB Praha“

Třetím dokumentem zasláným v rámci „Informace o plnění úkolů...“ byl přípis kpt. JUDr. Ježka ze 17. 11. 1989 za 3. odb. IV. S-SNB adresovaný náčelníkovi IV. S-SNB „Věc: Návrh na zabezpečení akce vyplývající z RMV ČSSR 16/89 a RN IV. správy SNB č. 55/1989 k MBA ze dne 17. 11. 1989“: „Na akci bude celkem nasazeno 21 příslušníků IV. správy SNB, kteří budou provádět operativní průzkum ve stanovených prostorech, dále dokumentační a hláskou činnost z prostoru Albertova a Vyšehradu, kde dojde ke shromáždění manifestantů u příležitosti smrti Jana Opletala.

Celkem bude v akci použito 7 služebních dopravních prostředků a pracovníci budou vybaveni 2 videokamerami k dokumentační činnosti.“

Příloha 1 téhož přípisu specifikovala „Rozdělení sil 3. odboru IV. správy SNB plnicích úkoly vyplývající z RMV ČSSR č. 16/1989 a RN IV. správy SNB č. 55/1989 k MBA ze dne 17. listopadu 1989“:

„1. stanoviště Karlovo nám.

- Prchalová
- Pulec
- Zdražil

s cílem provádět dokumentační a hláskou službu

2. stanoviště Albertov a přístupové komunikace

- Jaroš, Hromas, Červený, Konecká, Pícek, Červinka, Mikeš, Vítek, Bláha

s cílem provádět dokumentační a hláskou službu

3. stanoviště Václavské nám. a okolí

- Mošovský, Michalík, Drexlerová, Ladman, Šíma

s cílem provádět operativní průzkum a hláskou službu z tohoto prostoru

4. stanoviště Vyšehrad

– Presl, Říha, Krejcar

provádět hláskou službu z prostoru předpokládaného skončení manifestace

5. stanoviště nám. Republiky

– Šroub

s cílem provádět operativní průzkum a hláskou službu z tohoto prostoru
Technické prostředky:

– pracovníci budou vybaveni dvěma videokamerami a bude použito 7 služebních dopravních prostředků.“

Posledním dokumentem souboru je „Časový harmonogram hlášení radiodispečinku“ IV. S-SNB, datovaný 17. 11. 1989:

„15,40 – Albertov – skupina asi 500 – 600 osob, v blízkosti kameraman s označením VTM

– Karlovo nám. – skupinky po 50 – 60 lidech

15,42 – Albertov – ještě jeden kameraman VTM

15,46 – Albertov – přichází skupiny po 50 – 60 lidech

– ul. Na Slupi plná

15,50 – provolávání hesel 'Za akademickou svobodu, Proč se učit nesmysly, Pro svobodnou republiku ve svobodné Evropě'

15,51 – v davu spatřen M. Hájek

16,00 – ul. Ke Karlovu – souvislý proud lidí

– Albertov plný – cca 2 500 lidí

16,10 – ul. Na Slupi – kolem prochází asi 7 000 lidí

– Albertov – mluví řečník

16,15 – Vyšehrad – klid

16,35 – Vyšehrad – asi 30 lidí, na hřbitov jde kamera TV

16,40 – Albertov konec – pořadatelé vyzývají k odchodu na Vyšehrad

16,45 – skandování 'Ať žije Havel, nechceme Štěpána, nechceme kul v plotě, Devátý, chceme svobodné volby'

16,48 – hesla 'Zrušte armádu a LM'

– průvod odchází ulicí Na Slupi

16,50 – 'Chceme novou vládu, Zrušte StB'

17,00 – ul. Ke Karlovu jde asi 100 osob

– malé skupinky jdou na Václavské náměstí

17,15 – 500 osob s rozsvícenými svíčkami jde na Vyšehrad

17,20 – na Karlově nám. dvojice (muž + žena) s kamerou TV bez označení

17,20 – skandování 'Ať žije Havel'

17,27 – skupina na Vyšehrad od Jedličkova ústavu

17,30 – dav z Albertova na Vyšehrad

– skandování 'Jakeš ven'

– některé skupiny jdou na Karlovo nám. a odjíždějí domů

17,32 – k Vyšehradu jde skupina asi 300 osob

– Albertov stále plný – skanduje 'Zrušte monopol KSČ'

17,45 – 'Ukažte nám Fučíka, Masaryka na stovku'

18,00 – 'Zrušte StB, Jdeme na Václavák'

– na Slavín chodí Pankráckou branou

– Vyšehrad plný, kolem kostela cca 10 000 osob

– na Václavském nám. u koně zapalují svíčky, asi 6 – 20 osob

18,01 – skandování 'Václavák, 10. prosince znova'

18,05 – příchod dalších osob, nemůžou se již vejít

18,05 – u koně perlustrace

– zpívá se hymna, plno až k Jedličkovu ústavu

18,10 – u koně 1 osoba pokládá květiny, zásah VB, perlustrace
přihlíží asi 25 osob

- 18,15 – u koně asi 60 osob
– na Vyšehrad jde Dubček s nějakými Italy
- 18,20 – z Vyšehradu se to rozchází, průvod jde Lumírovou dolí
- 18,30 – u Botanické zahrady čelo průvodu – přehrazeno VB
– druhý průvod jde z Lumírovy – zatarasen
– na Václavském nám. u koně – muž a žena pokládají květiny
- 18,31 – u Botanické zahrady čelo údajně protrhlo zátaras
– nástup PP VB
- 18,33 – zákrok u Botanické zahrady
- 18,33 – u Paláce kultury je Dubček se Slavíkem
- 18,36 – VB u Botanické zahrady zadržela J. BOKA
– VB předvedla Dubčeka a Slavíka na MO VB
- 18,43 – u Botanické zahrady skandování hesel
- 18,49 – Vyšehrad klid
– štáb Praha žádá, zda mezi manifestanty není LIS
- 18,51 – druhý průvod jde z Vyšehradské na nábřeží k Jiráskovu mostu
(asi 1 000 osob a neustále přibývá)
- 18,56 – čelo průvodu u Palackého mostu
- 19,00 – na nábřeží plná vozovka – dav asi 1 km
PP VB najíždí zezadu
– čelo 150 m před Jiráskovým náměstím
- 19,04 – čelo na Jiráskově nám.
- 19,07 – čelo jde dál k Národnímu divadlu
- 19,10 – čelo u Mánesa, konec mezi Palackým a Železničním mostem
– Vyšehradská prázdná
- 19,21 – čelo u Národního divadla, konec na Jiráskově nám.
- 19,21 – u Máje stojí PP
- 19,34 – čelo vytlačováno od Máje zpět k Národnímu divadlu
- 19,38 – snaha projít postranními ulicemi, vytlačeno z ul. Ostrovní
– stojí to u Voršilské
- 19,45 – čelo u Voršilské, za přehradou přihlízející osoby
- 19,57 – stav na Národní beze změny
– Václavské nám. a Washingtonova ul. – klid
- 20,00 – hesla 'Gestapo'
- 20,10 – výzvy k rozchodu
- 20,15 – zpívá se hymna, opět výzvy k rozchodu
- 20,21 – zásah u Máje
- 20,25 – Václavské nám. – štáb TV balí
– na Národní v sedě
- 20,36 – situace na Národní nezměněna
– zásah PP – předvádění
- 20,52 – najíždí OT
- 20,54 – Voršilskou odchází skupinky po 20 – 40 lidech
- 21,04 – pokračování rozchodu
– na Vyšehradě klid
- 21,19 – Dudácká kapela na Václaváku – asi 200 lidí
- 21,23 – provoz se normalizuje
- 21,24 – u Václava asi 300 lidí
- 21,26 – Dudácká kapela konec – rozchází se
- 22,00 – u Máje opět zásah PP proti skupině 100 – 200 osob
- 22,05 – na Národní proti Metru – svíčky – hloučky asi 200 osob
- 22,20 – PP u Metra likviduje svíčky – pokračuje dál
- 22,25 – odjezd PP – příjezd sanitky – opět dav
– znovu svíčky – asi 300 osob – zátaras dopravy
- 22,30 – skupina 300 osob – v klidu – hovor – Metro
– 1 příslušník VB se snaží hovořit

- 22,38 – zákrok červených baretů – pozhasínali svíčky a odjeli
 22,44 – opět svíčky a srocování
 22,50 – roh Václavského nám. – skupinka 30 – 50 lidí diskuze
 22,55 – kolem Národní klid, pouze hlouček v podloubí Metra
 23,00 – hoří svíčky a přibývají lidé
 – asi 50 lidí u Metra – nosí kytice
 23,10 – ukončení“

Kopie všech uvedených dokumentů jsou uloženy v příloze 1 ČVS: ÚDV-379/VvK-95.

- ³¹ K osobě M. Bareše (1947) byl 5. 5. 1983 v registru S-StB Plzeň PS-Cheb zaveden SPO „HOLAN“, reg. č. 24978; 29. 2. 1984 archivován pod a. č. 8078. 12. 10. 1989 O-StB Liberec obnovilo rozpracování v SPO „DEMOKRAT“, reg. č. 27152; zničen 8. 12. 1989.
- ³² K osobě Pavla Naumana (1937) byl 1. 6. 1988 3. odd. 1. odb. X. S-SNB zaveden SPO „PAVEL“, reg. č. 35640; 30. 11. 1989 archivován 3. odd. 10. odb. II. S-SNB pod a. č. 855086. K uvedené osobě existuje též výpis ze svodek sledování ve dnech po 16. 11. 1989, který zpracovala IV. S-SNB: „18. 11. 1989 – sobota
 Cíl: podchycení schůzky
 sledováno od 20.50 do 22.30 hodin
 Záchyt zájmových osob byl prováděn u bydliště objektu. Akce ukončena bez poznatků.“
A MŮ ČR, neuspořádané materiály IV. S-SNB, mikrofilm „X 78“.
- ³³ K osobě Ivana Maška (1948) byl 15. 5. 1985 3. odd. 2b odb. S-StB Praha zaveden SPO „FORTRAN“, reg. č. 41773; 5. 5. 1989 předán na 4. odd. II. odb. S-StB Praha, zničen 5. 12. 1989.
- ³⁴ Viz dok. 123 in Hlušíčková, R. – Císařovská, Bl.: Hnutí za občanskou svobodu 1988 – 1989. Dokumenty. Praha 1994, s. 241.

24a

1989, 20. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 234.^a

OS-0016-234/OAO-89

20. listopadu 1989

PŘÍSNĚ TAJNĚ

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/3

[...]^b

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 20. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha:

plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^c

Příloha č. 1, k č. j.:

OS-0016-234/OAO-89

2. NEPRÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

V pražských ulicích, ve výlohách, na sloupech aj. se dnes 20. 11. 1989 enormně rozšířil výskyt různých provolání, výzev apod., svědčících o snahách různých nelegálních[,] ale i nově vznikajících struktur /především tzv. OBCANSKÉHO FÓRA /OF/, které vzniklo 19. 11. 1989 v Činoherním klubu a byla o něm podána informace v předcházející DSZ/ vystupňovat politicky nátlakovou atmosféru proti stranickým a státním orgánům. Na výlohách Divadla J. W. je např. opakovaně vylepováno provolání k občanům od již uvedeného OF, na budově Československého spisovatele je vylepeno prohlášení jeho zaměstnanců /včetně podpisového archu/, vyzývajícího ke stávkám, především „generální stávce“ 27. 11. 1989. Dále je vylepováno provolání čs. filmových umělců atd. V místech domnělé trýzny na Národní třídě je neustále větší množství rozžhatých svíček a je tam vylepováno množství informací o studentských stávkách. Již v ranních hodinách docházelo ke značné aktivizaci vysokoškolské i středoškolské mlá-

deže. Někteří vysokoškoláci se snažili získat podporu ke stávce i na některých středních školách. Podařilo se jim to prakticky na všech středních školách v obvodu Prahy 1, jejichž studenti byli prakticky celý den v ulicích Prahy. Nevyučovalo se rovněž na Gymnáziu Na Zámečku /Praha 8/, na Gymnáziu Botičská /Praha 2/, v Brandýse nad Labem /Pha-východ/ aj.¹ Na všech vysokých školách byly zřízeny stávkové výbory, jejichž členové mj. kontrolují vstup do budov, jsou zde organizována diskusní fóra, čtena a vyvěšována různá prohlášení atd. Je zde prováděn nábor k účasti na nově připravované demonstraci[,] ke které má dojít mezi 15. a 16. hodinou na Václavském náměstí. Studenti FVL UK chtějí jít mj. manifestovat také před zdravotní zařízení SANOPS, s heslem „SANOPS dětem!“.

Největší pohyb studentů byl zaznamenán v okolí sochy sv. Václava[,] kde aktivista HOS organizoval mj. sbírku na podporu osob, které byly zadrženy příslušníky SNB. Na řadě dalších institucí /pražském kulturním středisku,² v Národním technickém muzeu,³ v Ústavu teorie dějin umění aj./ byly zjištěny podpurné akce ke studentské stávce atd. Radikálně orientovaní jedinci katolického vyznání doufají, že vyvrcholením stávek apod. bude velká mše, která se uskuteční 25. 11. 1989 v chrámu sv. Víta.

Když vývoj situace hodnotil jeden ze signatářů CHARTY 77 PhDr. Z[...] F[...],⁴ trockista a exponent tzv. undergroundu, řekl, že situace „na ulici“ vypadá nyní sice velice pěkně, avšak „chybí tam dělnická třída, která tak objektivně zůstává na straně vlády“. Dále řekl, že „Občanské fórum“ získává proto mezi dělníky své spojence a nové členy, avšak poměrně stabilní ekonomická situace mu tento záměr znesnadňuje. Vyjádřil obavu z toho, aby snad vláda nenašla rezervy ke snížení cen vyhledávaného spotřebního zboží, protože to by znamenalo konec všem stávkám. Jinak se domnívá, že by bylo možné dosáhnout v ČSSR stejného stavu jako v NDR, avšak v daleko kratší době.

Poznatky byly získány dne 20. 11. 1989 z několika na sobě nezávislých pramenů 1, 2, 3 a lze je použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ – 0

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA – 0

^a Podklady S-StB pro DSZ FMV s č. j. OS-0016-233/OAO-89 nebyly nalezeny.

^b Uprostřed razítka II. správy SNB, došlo 13. XII. 1989, č. j. CB-0031-307/03-89, přílohy 1/3. Nad ním vpravo rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek, s. Smrž“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův. Pod „Přílohy:“ je kromě toho pravděpodobně Kupkův vlastnoruční podpis s rukou psaným datem „20. 11. 89“.

^c Nad jménem rukou připsáno „zást.“ a připojen Bahníkův vlastnoruční podpis.

¹ Problematika středoškolské mládeže byla 3. 12. 1974 5. odd. IV. odb. S-StB Praha administrativně podchycena v OBS „ŠKOLY“ s reg. č. 23840: 11. 9. 1989 předán z 2. odd. 2b odb. na 3. odd. II. odb. S-StB Praha, zničen 8. 12. 1989. Na úrovni okresů byla uvedena problematika sledována v následujících OBS: od 30. 1. 1978 O-StB Beroun v OBS „STR. ŠKOLY“ s reg. č. 28859, od 4. 6. 1984 O-StB Rakovník v OBS „ŠKOLY“ s reg. č. 40197, od 4. 3. 1986 O-StB Nymburk v OBS „STR. ŠKOLY“ s reg. č. 42980, od 7. 3. 1986 O-StB Kladno v OBS s reg. č. 43007, od 11. 3. 1986 O-StB Kutná Hora v OBS „STR. ŠKOLY“ s reg. č. 43024, od 13. 3. 1986 O-StB Mělník v OBS „STR. ŠKOLY“ s reg. č. 43041, od 13. 3. 1986 O-StB Kolín v OBS „STR. ŠKOLY“ s reg. č. 43045, od 19. 3. 1986 O-StB Příbram v OBS „STR. ŠKOLY“ s reg. č. 43069, od 27. 3. 1986 O-StB Benešov v OBS „STR. ŠKOLY“ s reg. č. 43124, od 22. 4. 1986 O-StB Mladá Boleslav v OBS „STR. ŠKOLY“ s reg. č. 43308.

² K objektu PKS se svazek nepodařilo nalézt. 17. 2. 1987 4. odd. 2a odb. S-StB Praha zavedlo k objektu Pražské informační služby OBS „PIS“, reg. č. 44581: zničen na 5. odd. II. odb. S-StB Praha 17. 8. 1989.

³ Přímou k tomuto objektu se nepodařilo nalézt příslušný svazek; problematika „Národní muzeum + podřízené organizace“ byla 20. 4. 1989 5. odd. II. odb. S-StB Praha administrativně podchycena v OBS „MUZEA“, reg. č. 47177 („přijato z X-2-1, r. č. 19831“ – odkazuje se na OBS s totožným názvem i problematikou, který 24. 6. 1980 zaregistrovalo 1. odd. 2. odb. X. S-SNB, 24. 3. 1989 jej /tři části hl. svazku, složku KPP/ předalo II. odb. S-StB Praha): zničen v prosinci 1989.

⁴ K osobě Z. F. (1930) byl 23. 2. 1961 4. odd. III. odb. S-StB Praha zaveden svazek TS (krycí jméno v registru svazků neuvedeno), reg. č. 9326: v neuvedené době předán na 7. odd. KRO/M S-StB Praha, 2. 4. 1968 archivován pod a. č. 621754. 19. 2. 1973 obnovilo 3. odd. 1. odb. II. S-FMV spolupráci ve spise D „MAO“, reg. č. 4980 („ze styku 2293“): 30. 4. 1974 převeden na svazek A-„MAO“, v nezjištěnou dobu předán na 1. odd. 4. odb. X. S-FMV, 11. 8. 1977 převeden na SPO „OSKAR“, 24. 8. 1978 předán na 3. odd. 1. odb. X. S-FMV, 11. 6. 1985 převeden zpět na spis D „OSKAR“, zničen (2 části hl. svazku, složky VZ/2, FD a KPP) na 3. odd. 10. odb. II. S-SNB 6. 12. 1989.

K získání celkového pohledu na problematiku agenturně důvěrnické sítě řízené operativními odbory S-StB Praha i okresními O-StB je nutno publikovat přehled bývalého statisticko-evidenčního odboru (SĚO) FMV k 31. 10. 1989 (před skartacemi) a k 31. 1. 1990 (po skartacích), který byl ÚDV zaslán přípisem s č. j. ASU-1281/93 z 27. 10. 1993. Je možné, že počet skartovaných svazků byl vyšší než zde uvedený stav k 31. 1. 1990; statistika byla vytvořena pouze na základě údajů, jež měl SĚO FMV k dispozici od krajských statisticko-evidenčních oddělení.

STAV K 31. ŘÍJNU 1989/STAV K 31. LEDNU 1990					
	AGENT	REZIDENT	KONS. BYT	PROP. BYT	DŮVĚRNÍK
1. odbor	215/130	1/1	11/10	17/12	149/1
2. odbor	279/0	3/0	19/16	13/0	193/0
3. odbor	197/111	0/0	13/13	6/0	153/2

okresy	595/264	5/1	9/7	44/11	1082/102
CELKEM	1286/505	9/2	52/46	80/23	1577/105

24b

1989, 20. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 235.

OS-0016-235/OAO-89

20. listopadu 1989

PŘÍSNĚ TAJNÉ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 2/8

[...] ^a

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 20. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha:
plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha¹ č. 1, k č. j.:

OS-0016-235/OAO-89

2. NEPRÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Na všech pražských vysokých školách probíhá stávka a jsou ustanoveny stávkové výbory. Nejradikálnější postupovali studenti na

DAMU, kteří na shromáždění pozvali mluvčí CHARTY 77² Danuši NĚMCOVOU. Byl přítomen televizní štáb CNN a holandské televize.

Ke stávce studentů VŠUP se připojili i pedagogové školy s tím, že budou docházet do školy, ale nebudou pobírat plat.

Na všech vysokých školách je podporováno prohlášení MVR SSM a MV SSM. Je kritizován zásah pořádkových sil 17. 11. 1989. Zároveň je varováno před konfrontací s bezpečnostními silami a jsou vyjadřovány obavy s obsazením vysokých škol bezpečnostními silami.

V odpoledních hodinách dne 20. 11. 1989 na Václavském náměstí a přilehlých ulicích došlo ke shromáždění velkého množství, převážně mladých lidí. Jednalo se zejména o studenty pražských středních a vysokých škol, kteří dopoledne zahájili stávky na školách. V 16,00 hod. bylo Václavské náměstí zaplněno, zejména v blízkosti sochy sv. Václava. Probíhala zde podpisová akce prohlášení „Několik vět“ a pokračovala peněžní sbírka na osoby, které byly zadrženy orgány SNB. V této době zde docházelo ke skandování velkého množství hesel: „CHCEME NOVOU VLÁDU“, „ZRUŠTE MILICE“, „SVOBODNÉ VOLBY“, „AŽ ŽIJE HAVEL“. Rovněž zde byly zaznamenány transparenty s textem: „DĚLNÍCI[,] POJĎTE S NÁMI“, „STUDENTI, UMĚLCI JSOU S NÁMI“, „PŘESTAŇTE SE BÁT“. V dalším průběhu demonstrace byla provolávána hesla: „GENERÁLNÍ STÁVKA“, „AŽ ŽIJE SVOBODNÉ SLOVO“, „AŽ HUSÁK VIDÍ, KOLIK JE TU LIDÍ“, „KONČÍME[,] MILOŠI“.

V 16,40 hod. byla skandována hesla: „AŽ ŽIJE MASARYK a VŠICHNI NA HRAD“. Kolem 17,05 hod. se skutečně začala shromážděná masa pohybovat na Národní třídu a k Národnímu divadlu, za stálého skandování hesla „NA HRAD“. U sochy sv. Václava však zůstalo asi 1 000 osob.

Průvod měl tendenci přejít mosty přes Vltavu, které však byly přehrazeny příslušníky VB[,] a tak se pohyboval směrem na Klárov, [k] Intercontinentálu, dále do Pařížské ulice a kolem 19,00 hod. zpět na Václavské náměstí.

V 18,15 hod.[,] kdy se demonstrace pohybovala po území Prahy 1[,] vystoupil u sochy sv. Václava s prohlášením sekretariátu ÚV SSM³ předseda ÚV SSM s. MOHORITA. V této době zde bylo asi 3 000 osob, které provolávaly: „AŽ ŽIJE MOHORITA“.

Po návratu demonstrace na Václavské náměstí byly vytvořeny dvě větve. První směřovala k budově Čs. rozhlasu a druhá ulicí Vodičkovou k budově vlády ČSR v Lazarské ulici. Ředitel Čs. rozhlasu s. KVA-PIL převzal ve 20,45 hod. několik petic od demonstrantů /viz příloha/.

Na Staroměstském náměstí byla skandována následující hesla: „StB DO DOLŮ“, „JE TO VAŠE POSLEDNÍ ZVONĚNÍ“, „POLICIE[,] POJĎTE S NÁMI“, „POLICIE DO STÁVKY“, „AŽ ŽIJÍ DOPRAVÁCI“, „MASARYK NA STOVKU“.

V době od 20,00 do 21,30 hod. proběhla v restauraci Riegrovy sady schůze Čs. svazu novinářů. Bylo přítomno 350 až 400 účastníků. Rezoluci 65 pracovníků zahraničního vysílání Čs. televize přečetl redaktor JANČAŘÍK. Byl zde vyjádřen nesouhlas se zákrokem bezpečnostních sil a stanoven požadavek na odstoupení vlády. Prostor k otištění rezoluce nabídly redakce Svobodného slova a Mladé fronty v zítřejším vydání. Pomoc nabídl i Lidové noviny. Dále zde bylo dojednáno vytvořit nátlak na šéfredaktory k prosazení svobody tisku, odvolání vedení Svazu novinářů a svolání pražské konference novinářů. Pokud nebudou splněny tyto požadavky, nevyjde v den tzv. generální stávky /27. 11. 1989/ denní tisk.

Demonstrace na Václavském náměstí byla ukončena ve 21,30 hodin a na závěr zde byla provolávána hesla, kterými se účastníci zvali ve 13,00 hod. k Čs. rozhlasu a v 16,00 hod. na Václavské náměstí. Kromě toho se dožadovali utvoření prozatímní vlády v čele s HAVLEM a DUBČEKEM.

Ve Smetanově divadle probíhalo dne 20. 11. 1989 jednání, zda se baletní soubor připojí ke stávce ostatních souborů Národního divadla. V průběhu jednání se dostavili zástupci činohry ND Jana HLAVÁČOVÁ a Marek VAŠUT, kteří soubor baletu přesvědčili o nutnosti stávky. Teprve potom byla stávka přijata.

Dále bylo zjištěno, že redaktor RSE ČEŘOVSKÉ byl do NSR předán text adresovaný předsedovi vlády ČSSR s. ADAMCOVI. V textu se zdůrazňuje odpovědnost vlády za následky represí zaměřených proti studentské demonstraci. Dále se v textu uvádí: „Kdybychom nyní požadovali pouze to, aby byly z Prahy staženy pohotovostní oddíly VB a aby bylo okamžitě zastaveno policejní pronásledování, vyjádřili bychom pouze menší část toho, co je v této situaci nutně zapotřebí. Soudnost a svědomí velí, aby vaše vláda odstoupila a ještě předtím umožnila přechod k demokratičtějšímu způsobu vlády. Žádáme, aby se to stalo takto: Vláda odstoupí k 25. listopadu tohoto roku. Do té doby uskuteční rozhovory a na jejich základě uzavře dohodu o vytvoření přechodné vlády občanského soužití. Tyto rozhovory má současná vláda vést s A. DUBČEKEM, představiteli vedení státu před ozbrojenou intervencí v r. 1968, V. HAVLEM a dalšími představiteli nezávislého opozičního hnutí. Vláda občanského soužití má být potom vytvořena z těchto tří skupin: představitelů vedení státu před srpnem 1968, představitelů nezávislé opozice a z nezkompromitovaných zástupců nynější vlády. Účast představitelů reformního hnutí z r. 1968 má zvýraznit kontinuitu demokratického procesu v ČSSR. Podíl nezávislých občanských skupin má zajistit účast obyvatelstva na vládě. Současná vláda ČSSR nechť ještě před svým odstoupením vydá ústavní zákon, jímž se k 1. 2. 1990 ukončí činnost Federálního shromáždění[,] a nechť rovněž slavnostně prohlásí platnost občanských práv obsažených v mezinárodních smlouvách. Vláda občanského sou-

žití pak jako jeden ze svých prvních kroků předloží FS k 15. 12. 1989 nový demokratický volební zákon, na jehož základě pak bude k 1. 2. 1990 zvoleno Ústavodárné shromáždění ČSSR. Volební zákon má také umožnit kandidaturu kandidátům nezávislých skupin a dále všem těm, kteří získají podporu nejméně od 1 000 čl. občanů. Provedení těchto kroků je jediná schůdná cesta k tomu, aby se život v ČSSR vrátil do normálních kolejí.[“] Podepsáni jsou za ČDI E. MANDLER a B. DOLEŽAL.

Poznatky byly získány dne 20. 11. 1989 z několika nezávislých pramenů 1, 2, 3 a lze je použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ – 0

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA – 0

příloha č. 2

Poč. listů: 4

PROHLÁŠENÍ STUDENTŮ PRAŽSKÝCH VYSOKÝCH ŠKOL

Pod vlivem událostí z pátku 17. 11. 1989, kdy byla v centru Prahy opět brutálně potlačena poklidná demonstrace pražských studentů, nevidíme již jiné cesty, jak vyjádřit svůj nesouhlas a zděšení nad současnou vnitropolitickou situací v naší zemi, a proto vstupujeme do týdenní stávky s těmito požadavky:

1/ Žádáme ustavení nezávislé vyšetřovací komise Federálního shromáždění s účastí zástupců stávkových výborů a zástupců ostatních občanských iniciativ.

2/ Žádáme okamžité potrestání osob odpovědných za rozpoutání pražského masakru, i jeho přímých vykonavatelů. Žádáme zveřejnění jejich jmen a funkcí. Zároveň žádáme zveřejnění pravdivého svědectví očitých svědků a zveřejnění obrazového materiálu a informací o zdravotním stavu postižených.

3/ Vyzýváme pracovníky všech sdělovacích prostředků, aby se nepodíleli na šíření nepravdivých informací o současném dění v Československu.

4/ Žádáme okamžité propuštění všech politických vězňů a zastavení stíhání všech nespravedlivě obviněných.

5/ Žádáme zahájení účinného dialogu se všemi složkami společnosti bez výjimek.

6/ Žádáme legalizaci Lidových novin a všech nezávislých tiskovin.

7/ Žádáme, aby Ústavou zaručené právo shromažďovací nebylo fakticky znemožněno prováděcími předpisy. Tyto předpisy musejí být zrušeny.

8/ Žádáme zveřejnění tohoto prohlášení a pravdivé průběžné informování veřejnosti o probíhající studentské stávce, žádáme dále, aby toto naše prohlášení bylo prodiskutováno v živém vysílání ČST za účasti zástupců stávkových výborů VŠ.

9/ Obracíme se na pedagogy v š e c h škol i na ostatní občany se žádostí o maximální podporu.

10/ Vyzýváme všechny, kterým není lhostejný stav v našem státě, aby vyjádřili svoji vůli generální stávkou 27. 11. 1989 od 12,00 do 14,00.

V Praze 20. 11. 1989

Na setkání v hledišti pražského Činoherního klubu bylo dne 19. 11. 1989 ve 22 hodin ustaveno **O b ě a n s k é f o r u m** jako mluvčí té části československé veřejnosti, která je stále kritičtější k politice současného československého vedení a která byla v těchto dnech hluboce otřesena brutálním masakrem pokojně manifestujícími studenty. Práce tohoto fora se účastní Charta 77, Čs. helsinský výbor, Kruh nezávislé inteligence, Hnutí za občanskou svobodu, Artforum, Obroda, nezávislí studenti, Čs. demokratická iniciativa, VONS, Nezávislé mírové sdružení, Otevřený dialog, čs. centrum PEN klubu, někteří členové Čs. strany socialistické, Čs. strany lidové, církví, tvůrčích a jiných svazů, někteří bývalí i současní členové KSČ a další demokraticky smýšlející občané. Občanské forum se cítí být způsobilé okamžitě jednat se státním vedením o kritické situaci v naší zemi, vyjadřovat aktuální požadavky veřejnosti a jednat o jejich řešení.

Takovéto jednání, které by mělo být začátkem celospolečenské diskuse o budoucnosti Československa, chce Občanské forum začít jednáním o těchto naléhavých a širokou veřejností stále otevřeněji formulovaných požadavcích:

1) aby ihned odstoupili ze svých funkcí ti členové předsednictva ÚV KSČ, kteří jsou bezprostředně spojeni s přípravou intervence pěti států Varšavské smlouvy z r. 1968 a kteří jsou odpovědní za mnohaletou devastaci všech oblastí společenského života u nás. Jmenovitě jde o Gustáva Husáka, Miloše Jakeše, Jana Fojtíka, Miloslava Zavadila,⁴ Karla Hoffmanna a Aloise Indru. Zhoubná politika těchto lidí, kteří po léta odmítali jakýkoli demokratický dialog se společností, zcela zákonitě vyústila do hrůzných událostí posledních dnů.

2) Aby ihned odstoupil první tajemník MV KSČ v Praze Miroslav Štěpán a federální ministr vnitra František Kincl, kteří jsou odpovědní za všechny zásahy, které policie v posledních měsících provedla proti pokojně manifestujícím občanům.

3) Aby byla ustavena komise, která konkrétně vyšetří tyto zásahy, zjistí jejich viníky a navrhne jejich potrestání. V této komisi musí být zástupci Občanského fora.

4) Aby byli okamžitě propuštěni všichni vězňové svědomí včetně těch, kteří byli zadrženi v souvislosti s posledními manifestacemi.

Občanské forum žádá, aby toto provolání bylo publikováno v oficiálních československých sdělovacích prostředcích.

Občanské forum se staví celou svou autoritou za myšlenku generální stávky dne 27. 11. od 12,00 do 14,00 hodin, k níž vyzvali pražští vysokoškoláci[,] a chápe ji jako výraz podpory požadavků, o nichž chce se státním vedením jednat.

Občanské forum se domnívá, že jeho vznik a práce odpovídá vůli 40 000 dosavadních signatářů petice Několik vět, a je otevřeno všem složkám a silám československé společnosti, kterým záleží na tom, aby i naše země začala pokojným způsobem hledat cesty k demokratickému společenskému uspořádání, a tím i k hospodářské prosperitě.

V Praze dne 19. 11. 1989

Za Občanské forum:

Ing. Rudolf Battěk, Petr Čepek, Václav Havel, Milan Hruška, prof. dr. Milan Jelínek, Milan Kňážko, dr. L[...] K[...],⁵ CSc., Jiří Křížan, Václav Malý, Martin Mejstřík, Petr Oslzlý, doc. dr. Libor Pátý,⁶ CSc., Jana Petrová, Jan Ruml, prof. dr. Věnek Šilhán, Ondřej Trojan, ing. Josef Vavroušek,⁷ CSc., Saša Vondra

V souvislosti s událostmi 17. listopadu 1989 v Praze, v souladu s právy zaručenými Všeobecnou deklarací lidských práv, výsledky Helsinského procesu, dokumenty vyplývajícími z Vídeňských rozhovorů a v neposlední řadě i československými zákony a mezinárodněprávními ustanoveními vydávám já, Jan Zeman, tč. dělník, narozený [...] 1930[,] toto prohlášení:

Odsuzuji brutální zásah pořádkových sil MV a zvláštních oddílů MV pro boj proti terorismu proti pokojné manifestaci pražských studentů ze dne 17. 11. 1989. V souvislosti s tím a v souvislosti s vývojem v Československu v posledních 21 letech požadují:

1/ Vytvoření zvláštní, nezávislé vyšetřovací komise k vyšetření trestně, občanskoprávní a mezinárodně právní odpovědnosti všech osob, které jsou přímo či nepřímo odpovědné za páteční masakr, ale i za jiné svévolné zásahy oddílů MV, státní bezpečnosti, Lidových milicí, Veřejné bezpečnosti a dalších složek, podléhajících přímo či nepřímo státním nebo stranickým orgánům, proti bezbrannému a nevinnému obyvatelstvu a žádám v souladu se zákonem potrestání osob odpovědných.

2/ Požadují okamžité odstoupení ministra vnitra a zahájení trestního stíhání proti němu, protože podle ústavy ČSSR je zřejmě nejvyšší odpovědnou osobou nad konáním ozbrojených složek jeho ministerstva[,] a které v tomto případě jsou zřetelně v rozporu s čs. trestním právem.

3/ Požadují okamžité odstoupení vlády ČSSR a vytvoření vlády prozatímní a uspořádání svobodných demokratických voleb.

4/ Požadují vytvoření nezávislé veřejné komise pro uspořádání občanského referenda k vytvoření nové demokratické československé ústavy[,] jež by neodporovala a byla v plném souladu s československými mezinárodními humanitárními závazky.

5/ Požadují vytvoření nezávislé veřejné právnické komise, která by se postarala o vytvoření návrhů dalších zákonů tak[,] aby vzniklý právní řád byl v souladu s mezinárodními konvencemi.

Navrhují mimo jiné přímé uzákonění všeobecné deklarace lidských práv v plném znění.

6/ Požadují okamžité odstoupení vedoucích představitelů KSČ, protože tato strana se současným vedením, není nyní schopna vést společnost, i když má svoji vedoucí úlohu zakotvenou v ústavě, požadují v souvislosti s tím tedy také urychlené odstranění „článku o vedoucí úloze“, protože jeho existence je v rozporu s principy demokracie a KSČ ani není schopna a dostatečně morálně čistá, aby tuto úlohu mohla naplňovat. Doporučují také KSČ důslednou reorganizaci, protože v současném stavu, jak se již mnohokrát ukázalo[,] není ani schopna se na řízení společnosti a účasti v zákonodárných orgánech podílet.

7/ Požadují propuštění všech neoprávněně a bezdůvodně vězněných a zadržovaných. Požadují také zrušení zákona, který umožňuje zadržení a věznění bez udání důvodu a bez vznesení žaloby, protože je v přímém protikladu k výše uvedeným dokumentům o lidských právech a ve smyslu mezinárodně-právním tak přímo ruší subjekt Československá socialistická republika jako právní stát.

8/ Požadují urychlené vydání úplných a pravdivých informací o všech poškozených a zraněných při páteční manifestaci.

9/ Požadují zlegalizování veškerého nezávislého tisku a naopak pozastavení činnosti těch HZP[,] které podávají lidu nepravdivé a zkreslené informace. Požadují také vytvoření komise, která by přezkoumala pravdivost dřívějších informací v nich podávaných a vyvodila příslušné sankce v souladu s tiskovým zákonem /i jinými zákony/ proti těm osobám[,] které se případně podílely na nepravdivých, zkreslených, nebo tendenčních zprávách v těchto HZP.

10/ Požadují úplné, pravdivé a objektivní zhodnocení událostí kolem „pražského jara“ a vůbec všech událostí souvisejících s dějinami našeho státu.

Obracím se proto na výzkumná pracoviště, která pracují v tomto oboru, aby společnou diskusí a prací zhodnotili tyto události a zajistili vytvoření zprávy a její opublikování, nejlépe hromadnými sdělovacími prostředky.^c

11/ Požadují[,] aby byla konečně respektována práva věřících občanů.

12/ Požadují[,] aby byla zrušena všechna ustanovení omezující výjezd občanů do zahraničí.

Připojuji se k iniciativě uspořádání Generální stávky dne 27. 11. 1989 od 12 do 14 hodin na podporu našich oprávněných požadavků.

Apeluji na všechny dělníky, studenty, umělce, důchodce, ženy v domácnosti, inteligenci... aby konečně začali činy bojovat za svá nezadatelná práva, která jim byla až do teď upírána a která mají právě nyní možnost konečně získat, ale jen v jednotě a semknutosti můžeme bojovat proti vládě[,] která se neštítí zřejmě už vůbec žádných prostředků, aby se udržela u moci, kterou získala děly Sovětských tanků. Otevřeně sympatizuji s reformními procesy v Sovětském svazu, Polsku, Maďarsku, NDR, Bulharsku a s hnutím v Jugoslávii a přeji jim stejně tolik úspěchu v jejich humanitním snažení, jako ho přeji československému lidu.

Závěrem bych chtěl říci, že od této chvíle se cítím mezinárodněprávním objektem pod ochranou Organizace spojených národů, protože jsem se právě podle československých zákonů dopustil trestného činu pobuřování, avšak jeho existence v československém právním řádu je v příkrém rozporu s Všeobecnou deklarací lidských práv a Chartou lidských práv a tím i s Chartou organizace spojených národů[,] již je náš stát členem.

Ten[,] kdo souhlasí s tímto mým prohlášením, může k němu připojit svůj podpis.

V Praze dne: 20. listopadu 1989

[...] ^d

^a Vlevo razítko II. správy SNB, došlo 13. XII. 1989, č. j. CB-0031-306/03-89, přílohy 2/8. Nad ním vpravo rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek, s. Smrž“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův. Pod „Přílohy:“ je kromě toho pravděpodobně Žákův a Kůpkův vlastnoruční podpis, u druhého z nich je připojeno rukou psané datum „21. 11. 89“.

^b Nad jménem Bytčánkův vlastnoruční podpis.

^c „prostředky“ je psáno rukou.

^d Vpravo pravděpodobně vlastnoruční podpis Jana Zemana.

¹ Tato příloha byla použita pro zpracování 1., 2. a 3. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DŠZ FMV č. 179 z 21. 11. 1989. Srovn. pozn. 8 dok. 3b.

² V problematice „rozšiřování CH – 1977“ byl 9. 3. 1977 1. odd. 2b odb. S-StB Praha zaveden OBS „CHARTA 77“ (dle EZO „CHARTA“), reg. č. 27026: v neuvedenou dobu předán na 3. odd. 2a odb., 4. odd. 2a odb., 20. 11. 1989 na 2. odd. II. odb. S-StB Praha, zničen 8. 12. 1989.

³ Viz Deset pražských dnů..., c. d., s. 71-72.

⁴ Miroslav Zavadil.

- ⁵ K osobě L. K. (1924) byl 14. 6. 1973 3. odd. VI. odb. S-StB Praha zaveden svazek A-„BUMBIS“, reg. č. 19914: 14. 8. 1979 předán na 1. odd. Ia odb. S-StB Praha, 17. 3. 1988 archivován pod a. č. 794512.
- ⁶ K osobě L. Pátého (1929) byl 20. 10. 1989 2. odd. 11. odb. II. S-SNB zaveden SPO „FYZIK“, reg. č. 37897: zničen 5. 12. 1989.
- ⁷ K osobě J. Vavrouška (1944) byl 20. 6. 1988 2. odd. 1. odb. II. S-SNB (?) zaveden SPO „VAŠEK“, reg. č. 35720: 10. 11. 1989 předán na 3. odd. 12. odb. II. S-SNB, zničen 5. 12. 1989.

25

1989, 21. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 237.^a

[...]^b

OS-0016-237/OAO-89

21. listopadu 1989

PRÍSNĚ TAJNĚ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/7

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 21. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha:

plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^c

Příloha č. 1, k č. j.:

OS-0016-237/OAO-89

2. NEPŘÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Dne 21. 11. 1989 jednali někteří exponenti nelegálních struktur /V. BENDA, V. MALÝ, K. FREUND, L. MAREČKOVÁ,¹ A. ŠABATOVÁ aj./ o tom, jak se nejlépe dostat z „trapné situace“[,] do které se dostali tím, že „naletěli na vymyšlené svědectví S. DRAŽSKÉ“² /nar. [...] 1966, bytem Nová Ves, okr. Mělník/ o „zabití M. ŠMÍDA“. ŠABATOVÁ informovala přítomné o svém rozhovoru s DRAŽSKOU, ze které prý nakonec „vyrazila přiznání, že si celou historku vymyslela, protože prý nemá UHLA ráda...“. ŠABATOVÁ proto navrhuje[,] aby co nejdříve zpracovali nějaké „sdělení“, aby si zachránili pověst. Dohodli se, že v tomto sdělení uvedou především to, že „DRAŽSKÁ úmyslně uvedla tuto poplašnou zprávu, aby dosáhla toho, že bude UHL zatčen“. BENDA ještě řekl, že „není možné, aby v této situaci nyní připustili, že nikdo nezahynul“. Domlouvali se na tom, že by bylo vhodné „mít alespoň nějakou jinou mrtvolu a k ní alespoň dva svědky...“. /Petrně

proto se také dnešního dne objevily na místech vykonstruované tryzny letáčky s textem „Lékaři, vydejte svá svědectví“./

Poznatek byl získán dne 21. 11. 1989 pramenem 2 a lze jej použít bez omezení.

Když Eva ŠTOLBOVÁ hodnotila společně s dvěma dalšími neustanovenými aktivistkami nelegálních struktur, průběh večerní demonstrace na Václavském náměstí dne 20. 11. 1989, řekla, že je „značně znepokojena tím, že již byla poznamenána velkou bezcílností, tím[,] že si již každý prakticky pokřikoval to, co chtěl, nikdo nikoho neposlouchal, že tam vládla nekázeň...“ atd. Uvažovala o tom, jak zlepšit situaci na dalších demonstracích, že by se měly obejít vysoké školy, aby byli do průvodů posíláni jejich posluchači, že by se měl vytvořit nějaký štáb, který by vše koordinoval. Je ochotna tento „štáb řídit, vést studenty a ukazovat jim směr...“.

Také D. NĚMCOVÁ, když jménem tzv. tiskového střediska občanského fóra, informovala korespondenta Hlasu Ameriky Ivana MEDKA o situaci na MFF UK, hovořila o nedobrému dojmu, ke kterému po její návštěvě dospěla. Řekla, že byla na MFF dne 21. 11. 1989 společně s H. MARVANOVOU, vůbec je tam nechtěli pustit, protože se obávali, že se potom stanou podobně jako MARVANOVÁ a NĚMCOVÁ předmětem zájmu Bezpečnosti. NĚMCOVÁ je zklamána značným poklesem nadšení a euforie, kterou ještě včera u studentů viděla.

Poznatky byly získány dne 21. 11. 1989 ze dvou na sobě nezávislých pramenů 2 a lze jich použít bez omezení.

Dne 21. 11. 1989, krátce po 13,00 hod., se před Čs. rozhlasem na Vinohradské třídě sešlo 4 až 5 tisíc převážně mladých lidí. Po skandování „Pojďte s námi“, „Nemáte se čeho bát“ a čtvrt hodinovém postávání, se dav hnul směrem k Václavskému náměstí. Byly nesené transparenty s nápisy „NEBOJTE SE, PŘIPOJTE SE“, „ŽÁDÁME DEMISI VLÁDY“. Aniž by vážněji narušily dopravu na magistrále u Muzea, davy studentů se přes ni přesunuly do horní části Václavského náměstí a postupně zde jejich počet kolem 14,00 hod. dosáhl 10 000. V této době byl zjištěn vylepený leták na výloze Slovenské knihy, který upozorňoval na to, že v 15,00 hod. bude StB kolportovat letáky „Smrt komunistům“. Toto bylo mnohými studenty komentováno jako „důvod pro zásah a vyhlášení stanného práva“. Zjevně se tak hledaly podněty pro zvýšení motivace setrvat na Václavském náměstí a tím, event. vyhrotit už tak neklidnou situaci a rozjitřené nálady. Fáma o těchto letácích se mezi studenty poměrně rychle rozšířila. Byly také vyslovovány názory toho druhu, aby se šlo domů, že je vydán rozkaz ke střelení. Po celé vnitřní Praze se nacházely další vylepené letáky „Pravdu všem“, proti „brutálním zákrokům“ apod. V 15,45 hod. šel od Národního divadla průvod studentů. V jeho čele byly nesené čs.

vlajky a transparenty „Co Čech to demonstrant“, „Brutalita do ko-ryta“, „Občanské fórum – nenásilí ze zadu“ [?!], aj. Na Můstku, který, se začal taktéž rychle zaplňovat, byly nesený transparenty „Čs. filharmonie protestuje“, „Čs. filharmonie nehraje, ale hovoří“, „Studenti, dělníci z Pragovky jdou s vámi“, „SSŽ jsou s vámi“, „Metrostav jde s vámi“, „Dejte do tisku 40 let útisku“. Rovněž se na budovách MUZEA a ČKD objevily čs. vlajky. Na Václavském náměstí bylo v tuto dobu /16,00 hod./ již přes 100 000 lidí a další neustále přibývali. V jeho centru se také sešly blíže neidentifikovatelné televiz. štáby. V 16,20 hod. na balkoně budovy SVOBODNÉHO SLOVA vystoupili se svým provoláním zástupci „iniciativního sdružení občanského fóra“. Byli mezi nimi – V. MALÝ, J. BARTOŠKA, V. HAVEL, zástupce ÚV SSM a další. Jako první promluvil Václav HAVEL, který mj. uvedl, že dnešního dne jednali s předsedou vlády ADAMCEM a o tomto jednání bude shromážděné informovat J. BARTOŠKA. BARTOŠKA prohlásil, že předsedovi vlády přednesli kategorické požadavky studentů a dramatických umělců na vyšetření zásahu pořádkových sil dne 17. 11. 1989 a trvali na potrestání odpovědných velitelů. Zdůraznil, že základem jednání bylo postavení požadavku na odstoupení Gustava HUSÁKA, Miloše JAKEŠE, Aloise INDRY, Jana FOJTÍKA, Miroslava ZAVADILA a Karla HOFMANNNA, kteří jsou odpovědní za současnou politickou a společenskou krizi. Oznamil, že trvají na odvolání z funkcí ŠTĚPÁNA a KINCLA, kteří nesou osobní odpovědnost za brutální zásahy posledních měsíců. Vyzýval ke klidu, nabádal[,] aby se shromáždění vyhýbali provokacím a provokatérům. Po BARTOŠKOVÍ vystoupil jako zástupce studentských stávkových výborů ŽÁK. Přečetl výzvu studentů ke spoluobčanům, provolání k dělníkům a rolníkům a oznámil, že studenti odmítají stanoviska federální i národních vlád k současné situaci v zemi. Zejména zdůraznil požadavek studentů na revizi ústavy ČSSR, kde požadují zrušení vedoucí úlohy KSC. Nyní následovalo prohlášení kardinála TOMÁŠKA, které bylo přečteno neznámým mužem.³ TOMÁŠEK v něm vyzývá shromážděné ke klidu, odsuzuje násilí a vyzývá k dialogu. Zároveň však zdůrazňuje, že se nedá věřit vládě, jejíž slova se rozcházejí s činy[,] což dokazoval na snahách o likvidaci náboženských svobod a potlačování náboženského citění věřících. Poté vystoupil zástupce horníků /jméno a revír se nepodařilo zachytit/.⁴ Odsoudil zákrok pořádkových jednotek 17. 11. 1989 a prohlásil, že chtějí pracovat pro vládu[,] ke které budou mít důvěru. Poté následovalo vystoupení herce HRUŠÍNSKÉHO staršího natočené na magnetofonovém pásku, které předtím již vysílal rozhlas. HRUŠÍNSKÝ toto vystoupení realizoval s pověřením herců Národního divadla. Následovalo přečtení dopisu Karla GOTTA předsedovi vlády ČSSR,⁵ kde autor vystupuje proti násilí, nabádá ke klidu a porozumění. Čtenatel dopisu jej přednesl tak, že obsah vzbudil pobavení shromáždění. Organizátoři tohoto vystoupení poté oznámili, že čekají na

příchod zástupců MěV SSM a MOHORITY. Když se uvedení nedostavili, začala Marta KUBIŠOVÁ zpívat čs. státní hymnu, ke které se shromáždění přidali. Organizátoři oznámili, že tím je program vyčerpán[,] a požádali shromážděné, aby se v klidu rozešli a dostavili se na stejné místo opět zítra v 16,00 hod. Projevy trvaly téměř do 18,00 hod. V jejich průběhu byly davem skandovány nejrůznější hesla jako „MUSÍME ZVÍTĚZIT“, „NEDEJME SE, NEDEJME SE“, „HORNÍCI, HORNÍCI“, „UHL SI ODSEDĚL 9 LET A ZASE SEDÍ“, „NA KOHO TO SVEDETE“ apod. Po 18,00 hod. se Václavské náměstí začalo vyprazdňovat, jen u sochy sv. Václava nadále postával dav čítající asi 8 až 10 tisíc lidí. I tady však po výkřicích a skandování „ZÍTRA ZASE VE ČTYŘI“ dav notně prořídil a po 19,00 hod. se zde zdržovaly již jen hloučky diskutujících studentů.⁶

Poznatek byl získán dne 21. 11. 1989 pramenem č. 3 a lze jej použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ – 0

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA

Dne 21. 11. 1989 začali zástupci nelegálních struktur, nově vytvořeného „občanského fóra“ a stávkových výborů na VŠ realizovat v některých podnicích v hl. m. Praze a Sčk svůj záměr zapojení širšího okruhu pracujících a zejména pak dělníků do jejich aktivit. Ve většině případů byli však z podniků vykázáni[,] i když se jim někde podařilo dostat jejich požadavky a svolání na pořad jednání některých členských schůzí, zejména ZO SSM, ROH,⁷ ale i KSČ. K vykázání takovýchto „delegátů“ došlo v TOS Čelakovice,⁸ BSS Brandýs n/Labem,⁹ ČKD Smíchov,¹⁰ ČKD ZWP, JANKA Radotín,¹¹ TESLA Hlubětín,¹² Čokoládovny Praha, Kaučuk Kralupy¹³ aj. Do POLDI SONP Kladno se např. pokusili vniknout zástupci některých VŠ z Prahy, zejména ČVUT[,] společně se studenty kladenských středních škol. Opatřením ZS a LM jim v tom bylo zabráněno. Proto chtěli alespoň na několika místech kolem vrátnice vylepit heslo „Dělníci[,] pojďte s námi!“. I tato hesla byla v průběhu dne odstraněna. Pokus o setkání s dělníky POLDI Kladno projevili také herci ND HANIČINEC a BOHDA NOVÁ, kteří se s tímto požadavkem dostavili za předsedou OV SSM Kladno s. DUDOU. Výsledek tohoto jednání není znám.

V TESLE Elektrosignál jednali zástupci VŠ s předsedou ZO SSM /BENATSKÝ/, poté[,] co nebyli vpuštěni do závodu. BENATSKÝ svolal na 14,00 hod. schůzi ZO SSM, která odsouhlasila /80ti podpisy svazků i dalších zaměstnanců/ již známé materiály požadující mj. odstoupení ss. HUSÁKA, JAKEŠE, INDRY, FOJTÍKA, ZAVADILA, ŠTĚPÁNA a KINCLA. Teprve po odsouhlasení těchto materiálů informoval BENATSKÝ ředitele Ing. LINHARTA a předsedy ZO KSČ a ZV ROH

s tím, že se svazáci hodlají připojit ke stávce dne 27. 11. 1989. Ředitel toto stanovisko jednoznačně odmítl a prohlásil, že v případě uskutečnění stávků budou mít svazáci absenci a budou muset nahradit i následné škody ve výrobě. Také na dnešní den /21. 11. 89/ napsal BENATSKÉMU absenci a určil mu, že ji musí napracovat v sobotu 25. 11. 1989. Rovněž do Výzkumného ústavu jaderného výzkumu v Řeži se dostavili tři studenti VŠZ Suchdol se svými požadavky. I ti byli vykázáni, ředitel svolal ihned aktiv vedoucích a politických pracovníků a členům výboru SSM zakázal, aby se těmito otázkami zabývali v pracovní době.¹⁴ Na žst. Praha hl. nádraží¹⁵ se uskutečnila podpisová akce na podporu prohlášení Čs. strany socialistické k událostem 17. 11. 1989.¹⁶ Bylo podpořeno několika desítkami podpisů včetně osob s dělnickou profesí.¹⁷

^a Podklady S-StB pro DSZ FMV s č. j. OS-0016-236/OAO-89 byly zničeny. Srovn. pozn. 1 dok. 4b.

^b Uprostřed razítka II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0031-284/03-89, přílohy 0. Pod ním rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek, s. Smrž“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a pravděpodobně Kupkuv. Vpravo od toho rukou připsáno „V.“ s připojeným nečitelným podpisem.

^c Nad jménem Bytčánkův vlastnoruční podpis.

¹ K osobě Lenky Marečkové (1963) byl 26. 1. 1983 2. odd. II. odb. S-StB České Budějovice zaveden OS „MARLEN“, reg. č. 15512: 21. 4. 1983 předán na 3. odb. X. S-SNB, 23. 3. 1983 zavedlo navíc 2. odd. 3. odb. X. S-SNB (OP: npor. René Špringer) kontrolní svazek „MARLEN“, reg. č. 25380: právní kvalifikace § 104 tr. z., „osob. sv. v Č. Buděj. byl předán na X-3-2 a přereg. na r. č. 25571 – sv. K. byl zničen – část mater. na sv. 25571 a zbytek zničen na odboru – 10. 5. 1983“. 2. odd. 3. odb. X. S-SNB zavedlo 25. 4. 1983 OS „MARLÉN“, reg. č. 25571: 26. 9. 1984 „stat. ukončen – vyšetř. VB (IX/83) pro § 109, 120 u č. VV-136/83 u Ovyš. Písek“, 14. 11. 1984 archivován pod a. č. 762375 (složka DOK zničena o den později). 22. 5. 1985 rozpracování obnoveno 1. odd. 3b odb. S-StB Praha v SPO „MARA“, reg. č. 41789: 2. 9. 1986 „odesláno S-StB Brno“, 26. 1. 1987 „vráceno zpět na 3b-1“, 16. 4. 1987 předán na 1. odb. X. S-SNB. 3. odd. 1. odb. X. S-SNB zavedlo 24. 4. 1987 SPO „MARA“, reg. č. 33593: 9. 11. 1988 předán na 3. odd. 12. odb. II. S-SNB, 4. 1. 1989 převeden na SS, zničen 5. 12. 1989. Svazek NO „MARA“ („NO-II kat./604“) s reg. č. 38026 zavedlo 3. odd. 12. odb. II. S-SNB 24. 11. 1989: zničen 7. 12. 1989. K „objektu“ akce „MARLEN“ existuje memorandum, které 10. 3. 1989 zpracoval 3. odbor IV. S-SNB (není přesně jasné, proč je jako řídicí orgán zodpovědný za akci uveden kpt. Miloslav Málek, jako jeho zástupce kpt. Jan Hataš – oba z 10. odb. II. S-SNB /tento odbor je na memorandu též zmíněn!/, které v roce 1989 podle řádku z registru už SPO /na memorandu OS/ s reg. č. 33593 nevedlo: zřejmě to vychází z dřívějších poznatků, neboť oba uvedení pracovali před poslední reorganizací FMV na 3. odd. 1. odb. X. S-SNB; totéž se ovšem týká i uvedení krycího jména „MARLEN“):

„Objekt je podezřelý z trestné činnosti podle § 100 TZ. Sledování je pro-

váděno od roku 1987, kdy přišla do Prahy. Jmenovaná se aktivně podílí na rozmnožování samizdatu EKO bulletin CH-77, udržuje styk na přední představitele pravicových exponentů. Její chování je klidné. V roce 1988 se v měsíci září provdala za HRACHA Petra, nar. [...] 1955.

Popis osoby: [...]

MARLEN

S: HRACH Petr – manžel objektu; KOBAL Michal; NETOPIL Tomáš, 1954, P-6, [...]; BENDA, BENDOVÁ, P-2, [...]; FREUND Karel, 1949, P-2, [...]; VRBOVÁ Renata, 65, P-10, [...]; NOVÁK František, [...] 1953; STÁREK Frant., 1952, P-2, [...]; UHL Petr; ŠUSTROVÁ Petruška; KUKAL Jaroslav; RUML Jan; DANISZ Josef, P-2, [...]; ŠMÝROVÁ Lenka, 1967, P-10, [...]

A: P-1, U milosrdných 14; P-1, [...] (TYMES, Procházka, VONDRÁČKOVÁ); P-2, [...] (UHL); P-2, [...] (BENDA); P-2, W. Piecka 75 (IV. patro); P-2, [...] (II. patro – PETŘÍČKOVÁ, JANAČKOV); P-3, [...] (ŠUSTROVÁ); P-5, Křížová 2864/31; P-6, [...] (III. patro – KUBEC, NOVÁK); P-3, [...] (MARVANOVÁ); P-6, [...], (NETOPIL); P-6 [...] (NAVRÁTILOVI); P-7, Malá Plynární 3 – „Petrolej“; P-8, Černého 8 – nezj.; P-10, Na straní 146/4; P-10, [...] (VRBOVI)“ *A MV ČR, neuspořádané materiály IV. S-SNB, mikrofilm „X 21“.*

² Míni se Drahomíra Dražská: zřejmě jde o překlep.

³ Situace je zřejmě popisována chybně: Za studenty vystoupil na uvedené manifestaci Martin Mejstřík. Ladislav Žák vystoupil za SSM (byl vedoucím oddělení ÚV SSM) a až posléze. Dopis kardinála Františka Tomáška četl Václav Malý. Srovn. Demokracii a humanismus! Statisicové shromáždění občanů na Václavském náměstí v Praze. Svobodné slovo 22. 11. 1989, roč. XLV, s. 1 a 3.

⁴ Jednalo se o Milana Hrušku.

⁵ Viz Deset pražských dnů..., c. d., s. 101-102.

⁶ Tento odstavec byl použit pro zpracování 3. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 180 z 22. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 4b.

⁷ Problematika „pravice ROH“ byla 5. 6. 1972 3. odd. II. odb. S-StB Praha administrativně podchycena v OBS „ROH“, reg. č. 18688; v nezjištěnou dobu předán na 3. odd. I. odb. téže správy, 28. 7. 1988 archivován 1. odd. 2a odb. S-StB Praha pod a. č. obj. 1150.

⁸ Rozpracování „probl. TOS Čelákovice“ bylo 5. 6. 1989 O-StB Praha-východ zavedeno v OBS „TOS“, reg. č. 47344; skartace v registru nevyznačena.

⁹ Rozpracování „probl. Brandýských strojiren“ bylo 5. 6. 1989 O-StB Praha-východ zavedeno v OBS „BSS“, reg. č. 47345; skartace v registru nevyznačena.

¹⁰ Rozpracování „objektu ČKD TATRA Smíchov“ bylo 5. 7. 1989 O-StB Praha 5 zavedeno v OBS „ČKD TATRA“ s reg. č. 47477; zničení v registru nevyznačeno (viz též pozn. 3 dok. 5d). Komplexní „ochrana čs. ekonomiky“ byla 5. 7. 1984 1. odd. 3a odb. S-StB Praha zavedena v OBS „KRUH“ s reg. č. 40367; 29. 5. 1989 předán na 1. odd. III. odb. téže správy, zničen koncem roku 1989. 21. 12. 1984 zavedlo navíc 3. odd. 3b odb. S-StB Praha v problematice „ochrana určených objektů – akce KRUH“ OBS „KRUH/B“ s reg. č. 41179; zničen 7. 6. 1989. 5. 6. 1978 mělo 2. odd. 3a odb. S-StB Praha dokonce zapotřebí zavést v problematice „ochrana čsl. ekonomiky před pronikáním maoistických vlivů“ OBS „EXPERTI“ s reg. č. 29774; 3. 11. 1978 předán na 3. odd. téhož odboru, 25. 2. 1988 archivován pod a. č. obj. 1133.

¹¹ Rozpracování objektu „s. p. Janka Radotín“ bylo 5. 7. 1989 O-StB Praha 5

- zavedeno v OBS „RADOTÍN“ s reg. č. 47478: skartace v registru nevyznačena.
- ¹² Rozpracování objektu „n. p. TESLA – Hloubětín“ bylo 13. 2. 1975 1. odd. 3a odb. S-StB Praha zavedeno v OBS „TESLA“ s reg. č. 24118: 8. 5. 1981 archivován pod a. č. obj. 953 MV, 14. 12. 1981 obnoven pravděpodobně na O-StB Praha 9, 2. 3. 1983 předán na 1. odd. 3a odb. S-StB Praha, 29. 9. 1987 archivován. Rozpracování „elektrotech. prům.“ bylo kromě toho zavedeno v následujících nalezených OBS: od 2. 6. 1989 O-StB Praha 1 v OBS „TESLA-DÍZ“ s reg. č. 47314, od téhož data O-StB Praha 3 v OBS „TESLA“ s reg. č. 47318, od 5. 6. 1989 O-StB Praha 8 v OBS „TESLA“ s reg. č. 47330 (u všech uvedených OBS skartace v registru nevyznačena). Problematika „VHJ Tesla – IE“ byla 11. 5. 1987 1. odd. 3a odb. S-StB Praha zavedena v OBS „TESLA – IE“ s reg. č. 44882: 5. 4. 1989 předán na 1. odd. III. odb. téže správy, zničen koncem roku 1989.
- ¹³ Rozpracování objektu „n. p. Kaučuk“ bylo 16. 9. 1971 O-StB Mělník zavedeno v OBS „KAUČUK“, reg. č. 17988: skartace v registru nevyznačena.
- ¹⁴ Viz k tomu příloha č. 6 dok 5c.
- ¹⁵ K objektu „Železniční stanice Praha – hlavní nádraží“ byl 21. 7. 1976 1. odd. 3b odb. S-StB Praha zaveden OBS „ČSD“, reg. č. 26063: 15. 2. 1988 archivován pod a. č. obj. 1127.
- ¹⁶ Viz Naše prohlášení k 17. listopadu 1989. Svobodné slovo 20. 11. 1989, roč. XLV, s. 1.
- ¹⁷ Některé poznatky uvedené v tomto a předcházejícím odstavci byly zapracovány do 18. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 180 z 22. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 4b.

26a

1989, 22. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 238.

OS-0016-238/OAO-89

22. listopadu 1989

PRÍSNEŤAJNÉ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/4

[...]ª

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 22. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha:

plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha č. 1, k č. j.:

OS-0016-238/OAO-89

2. NEPŘÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

V jednom, z nyní nejagresivnějších divadelních kolektivů /v Divadle Na zábradlí/ pokračují tendence k aktivizaci herců, studentů a již tam ustáleného publika k vyvolávání emocí, které jsou ve své podstatě namířeny proti KSČ, stranickým a státním představitelům. Denně se tam pořádají diskusní kluby, při kterých vystupují populární osobnosti /akce 19. 11. 1989 [-] tam vystoupil V. HAVEL, dne 21. 11. 1989 L. VACULÍK, dne 22. 11. 1989 je objednána Marta KUBIŠOVÁ atd./.. Průběh těchto „diskusí“ končí téměř vždy bezkonceptními hádkami, do kterých se zapojují jak vystupující, tak osoby z publika. V tomto prostředí bylo nyní /po jednání „zástupců“ různých tzv. občanských iniciativ s předsedou vlády ČSSR/ zaznamenáno určité ochlazení vztahu k herci J. BARTOŠKOVI, který se tam již příliš neangažuje s takovou iniciativou, jako dříve a budí dojem, že dělá „vládní poli-

tku“. I toto prostředí si je vědomo, že musí získat dělníky, jinak že jsou „odsouzeni k zániku“.¹

Poznatek byl získán dne 22. 11. 1989 pramenem 1 a lze jej použít bez omezení.

Také na DAMU probíhají stále různé schůze a shromáždění, které tam organizuje tzv. koordinační stávkový výbor mající kontakty a vliv na všechny vysoké a někdy i střední školy. Tento koordinační výbor vlastně vznikl z popudu Václava BENDY, tak jak bylo zachyceno v DSZ č. 219 ze dne 8. 11. 1989[.]² jak známo, exponuje se v něm velmi silně i Martin MEJSTRÍK, jeden z organizátorů akce k 17. listopadu, jinak účastník rozhovoru s předsedou vlády ČSSR. Koordinační výbor udržuje mj. kontakty s různými subjekty v KS, zajišťuje v této době dovoz různé, zejména reprodukční techniky, která je na DAMU soustředěna v tam zřízeném tiskovém středisku, vedeném Ivanem VÁGNEREM, jinak exponentem nelegální organizace „České děti“, zaměstnancem Československých energetických závodů Praha. V tomto podniku má být v nejbližší době založena odbočka nově vzniklého „občanského fóra“, které má údajně vznikat i na dalších podnicích a institucích. VÁGNER se vyjádřil, že po projevu generálního tajemníka ÚV KSČ a po uvedeném jednání předsedy vlády ČSSR budou mít příslušníci SNB a jejich velitelé strach ze zásahů, což si prý uvědomují i širší vrstvy obyvatel[,] a proto lze podle jeho názoru očekávat větší účast již na dnešní manifestaci, tj. dne 22. 11. 1989. K této připravované demonstraci byl z jiného zdroje informací zjištěn názor bývalého tajemníka ÚV KSČ Josefa ŠPAČKA.³ Ten hovořil při demonstraci na Václavském náměstí dne 21. 11. 1989 o tom, že strategicky významný okamžik vznikne při manifestaci dne 22. 11. 1989, kde by mělo vzniknout jakési „organizační fórum“, které by si mělo zvolit své mluvčí. Ti mají vystoupit s programem a dalšími požadavky. ŠPAČEK uvedl, že mluvčí, program i požadavky jsou již předem připraveny, že je důležité zorganizovat co největší účast osob, zejména studentů a dělníků. Dále uvedl, že manifestace 17. 11. 1989 nebyla ani tak důležitá, že měla celou situaci jen „odstartovat“[,] a rovněž není důležité ani to, jak dopadne vyšetřování zákroku pořádkových sil, protože veřejné mínění má v tomto směru již „jasno“. Osobám, které v tomto okamžiku stály kolem ŠPAČKA, dával rady, jakými požadavky by mohly být nastolovány. Velmi se spoléhá na předsedu ÚV SSM V. MOHORITU, kterého prý on sám přinutil k tomu, aby vystoupil na Václavském náměstí dne 20. 11. 1989. Řekl, že „nebýt MOHORITY a jeho intervence u JAKEŠE, došlo již dávno k zásahu vojsk a k vyhlášení stanného práva“. Doporučoval, že by měly ČSS a ČSL využít situace ke svému osamostatnění, t. z. že by měly vystoupit v tomto okamžiku z Národní fronty.⁴

Poznatky byly získány dne 22. 11. 1989 několika na sobě nezávislými prameny č. 1 a 3 a lze je použít bez omezení.

Je pravděpodobné, že se zvýší počet různých výhrůžných poplašných i desorientačních zpráv. Dne 21. 11. 1989 v 18,45 hod. byl např. nahlášen Požárnímu útvaru požár v Kolovratském paláci na Praze 1. Při jízdě na určené místo projíždělo nasazené vozidlo Valdštejnskou ulicí, kde se v té době konalo shromáždění mládeže. Vozidlo bylo účastníky tohoto srazu napadeno házením kamenů apod. Po příjezdu na místo údajného požáru bylo zjištěno, že se jednalo o planý poplach.

Poznatek byl získán 22. 11. 1989 pramenem č. 3 a lze jej použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V NÁRODNÍM HOSPODÁŘSTVÍ – 0

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA

Stávkující studenti se nadále snaží ovlivňovat dělníky různých podniků v hlavním městě Praze i Sčk. Tyto podniky studenti osobně navštěvují a snaží se dostat dovnitř objektů přímo na pracoviště. Ve vstupu do podniku jim bylo zabráněno např. v Brandýských strojárnách a slévárnách, naopak se jim podařilo vystoupit na shromáždění pracujících v ČKD Polovodiče. Tohoto shromáždění se zúčastnilo přes 1 400 zaměstnanců, kteří přijali rezoluci, podporující stávkující a projevující souhlas s manifestačním přerušением práce dne 27. 11. 1989. Proti tomuto přerušení práce se s odvoláním na ekonomické důsledky postavil podnikový ředitel, který však byl davem překřičen a stejně jako několika dalším mu nebylo dovoleno projevit vlastní názor v diskusi.⁵

V ČKD Tatra Smíchov nebyli studenti do objektů závodní stráží vpuštěni. Někteří mladí dělníci však vycházeli ze závodu a předávali studentům své pracovní oděvy a průkazy ke vstupu do závodu. Uvnitř závodu nebyl uskutečněn žádný mítink, studenti však sbírali podpisy dělníků na podporu svých prohlášení. Podpisy technicko hospodářských pracovníků však odmítali.

Z uvedeného je patrné, že studentům jde v současné době především o získání dělnické třídy k účasti na generální stávce dne 27. 11. 1989.

Poznatky byly získány dne 22. 11. 1989 pramenem č. 1 a lze je použít bez omezení.

^a Uprostřed razítka „VYTĚŽENO AO“, vpravo II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0031-283/03-89, přílohy 1/4. Nad tím rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy.

^b Nad jménem rukou připsáno „zást.“ a připojen Bahníkův vlastnoruční podpis.

¹ Tento odstavec byl použit pro zpracování přílohy DSZ FMV č. 181 z 23. 11.

1989 s názvem „Průběh diskuzních klubů v divadle Na Zábradlí“: zdroj – S-SNB Praha, rozdělovník – členové a kandidáti PÚV KSČ, ss. Zajíc, Hanus, Hajn, Hegenbart, Jireček.

- ² Podle protokolů byly podklady S-StB Praha pro DSZ FMV s č. j. OS-0016-219/OAO-89 ze dne 8. 11. 1989 zničeny. Následující úryvek, na který se zřejmě odkazuje, pochází z kopií podkladů S-StB Praha, údajně získaných v prosinci 1989 z auta SNB před strašnickým krematoriem:

„[...]“

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

K dříve signalizovanému záměru nelegálního Nezávislého studentského sdružení, uskutečnit v den výročí J. OPLETALA /17. 11. 1989/ demonstrativní průvod Prahou /viz DSZ č. 207 ze dne 2. 11. 1989/, bylo nyní zjištěno, že se v přípravě této akce angažuje také V. BENDA. Dne 3. listopadu 1989 přišel k němu na návštěvu nezjištěný vysokoškolák, kamarád jeho syna Marka[,] a všichni společně hovořili o tom, co je třeba v této souvislosti udělat, aby měla akce 'náležitý efekt'. BENDA oba vysokoškoláky nabádal, aby vše řádně připravili, protože podle jeho názoru 'nelze takovou akci dělat partyzánsky'. Protože BENDA nepředpokládá, že by byla oficiálně povolena, 'je nutné ji organizovat prostřednictvím k tomu určeného koordinačního výboru, složeného ze zástupců co největšího množství fakult'. BENDA doporučil, aby se pokusili zainteresovat do přípravy této akce i oficiální vysokoškolskou radu, což by bylo podle jeho názoru výhodné 'pro případ vzniku represí'. Aby byla zajištěna co největší účast /'nejenou vysokoškoláků'/ budou rozhozeny letáky a 'lidé se určitě sejdou'. Bylo zde mj. dohodnuto, že se pokusí zorganizovat účast osob 'z několika kostelů'.

Poznatek byl získán dne 6. 11. 1989 pramenem č. 2 a lze jej použít k informaci. [...]“

- ³ K osobě J. Špačka (1927) byl 19. 2. 1971 pravděpodobně 2. odd. II. odb. S-StB Brno v problematice „pravíc. oport.“ zaveden pozorovací svazek „PTÁK“, reg. č. 15094 („z bloku č. 14487“): „objekt“ akce v neuvedenou dobu (pravděpodobně 25. 4. 1973) zaevidován jako „NO-1/24“, svazek 25. 4. 1973 převeden na SS, později předán na 1. odd. II. odb. S-StB Brno, skartace v registru nevyznačena. 8. 6. 1971 zavedlo navíc 3. odd. 2. odb. II. S-FMV kontrolní svazek „PTÁK“, reg. č. 2669: v nezjištěnou dobu předán zřejmě na 1. odd. téhož odboru, zničen na 1. odd. 1. odb. X. S-SNB 23. 5. 1980. Samostatný sv. NO „PTÁK“ s reg. č. 42161 zavedlo 2. odd. II. odb. S-StB Brno v problematice „pravice“ 3. 8. 1989: zničen v prosinci 1989. 24. 3. 1987 byl 1. odd. 1. odb. X. S-SNB (OP: npor. /od 1. 2. 1988 kpt. / Ivan Koniček) zaveden další kontrolní svazek „PTÁK“, reg. č. 33435: právní kvalifikace § 98 tr. z., zničen na 1. odd. 10. odb. II. S-SNB 5. 12. 1989.
- ⁴ Část tohoto odstavce týkající se vyjádření I. Vágnera a J. Špačka (tedy v podstatě část od „VÁGNER se vyjádřil...“ do konce) byla použita pro zpracování přílohy DSZ FMV č. 181 z 23. 11. 1989 s názvem „Názory J. ŠPAČKA a exponenta tzv. Českých dětí k demonstracím v Praze“: zdroj – S-SNB Praha, rozdělovník – členové a kandidáti PÚV KSČ, ss. Zajíc, Hanus, Hajn, Hegenbart, Jireček.
- ⁵ Informace o uvedeném shromáždění byla zapracována do 10. odstavce části „Neprátelská činnost“ DSZ FMV č. 181 z 23. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 5c.

1989, 22. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 239.

OS-0016-239/OAO-89

22. listopadu 1989

PŘÍSNĚ TAJNĚ

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/2

[...]^a

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 22. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha:

plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha¹ č. 1, k č. j.:

OS-0016-239/OAO-89

2. NEPŘÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Manifestaci vysokoškolských a středoškolských studentů na Václavském náměstí dne 22. 11. 1989 předcházela horečná aktivita a přípravy téměř všech osob, které dlouhodobě usilují o odstranění KSČ jako celku z jejího mocenského postavení. V. BENDA, E. ŠTOLBOVÁ, D. NĚMCOVÁ a řada dalších vydávali pokyny k zajištění co největší účasti studentů na uvedené manifestaci. Tak jak informoval Čs. rozhlas ve večerních rozhlasových novinách, nyní nejaktivnější „občanské fórum“ se již nechce spokojit s nějakým „dialogem“ /také rozhovor s předsedou vlády ČSSR nepovažují tito exponenti za zahájení takového dialogu, protože dnes považují za prvořadé to, co bylo vyjádřeno hesly a prohlášeními citovanými v předcházejících DSZ [-] „Pryč s KSČ“, atd./. Tito exponenti obdrželi od J. KERINA z PLR informaci o tom, že mládežnické svazy z PLR a MR organizují na 23. 11. 1989 v 16.00 hod. před Čs. VV v Budapešti a Varšavě demonstrace na

podporu zdejších „neformálních iniciativ“. Vlastní průběh manifestace byl pak dostatečně ilustrován přenosem Čs. televize a reportážemi Čs. rozhlasu. V prostředí Čs. televize, konkrétně z tamního tiskového střediska[,] byla získána informace o „odhodlání ČST vysílat přímé přenosy i z dalších akcí, zejména pak filmových záběrů z demonstrace dne 17. 11. 1989, které byly zpracovány na FAMU[“]. Příslušný videozáznam „o zákrocích pořádkových bezpečnostních sil“ byl již promítán ve výkladní skříni zakázkového krejčovství Diplomat na Národní třídě. Pracovníci ČST, kteří hodlají tímto způsobem podpořit současné aktivity studentů a herců, požadují, aby byla odvysílána všechna „nejpodstatnější“ prohlášení k situaci a současným událostem. Mají jedinou podmínku: tato prohlášení nesmí být komentována profesionálními moderátory ČST /„aby nedošlo ke zkreslení objektivit“/, ale mají být přečtena mluvčími jednotlivých „iniciativ“.

Poznatky byly získány dne 22. 11. 1989 z několika na sobě nezávislých pramenů č. 1, 2, 3 a lze jich použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ – 0

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA – 0

^a Uprostřed razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 23. XI. 1989, č. j. CB-0031-285/03-89, přílohy 1/2. Nad nimi rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy.

^b Nad jménem rukou připsáno „z r.“ a připojen Kabelkův vlastnoruční podpis.

¹ Tato příloha byla použita pro zpracování 4. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 181 z 23. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 5c.

27a

1989, 23. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 240.

OS-0016-240/OAO-89

23. listopadu 1989

PRÍSNĚ TAJNĚ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/5

[...]ª

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 23. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha:

plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha č. 1, k č. j.:

OS-0016-240/OAO-89

2. NEPRÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

V. BENDA připravuje vyslání D. NĚMCOVÉ a J. URBANA k jednání se sovětskými zástupci v tzv. nezávislém mezinárodním středisku pro výzkum psychiatrie. Toto jednání by se mělo uskutečnit někdy mezi 25. 11. 1989 a 2. 12. 1989 v Českých Budějovicích, kdy budou tito sovětské experti v ČSSR a projeví zájem jednat s někým z tzv. nezávislých iniciativ, resp. se zdejšími organizacemi na ochranu lidských práv.

Když V. BENDA hodnotí vývoj současné situace, tak se domnívá, že státní moc už není schopna obsadit všechna významná místa v Praze i v jiných městech[,] i když nevyklučuje, že by ještě mohla přistoupit k vyhlášení výjimečného stavu nebo k „pekingskému řešení“. Domnívá se, že proto je třeba nyní zesílit jejich vliv na venkově. Studenti, kteří jej dne 22. 11. 1989 navštívili a on jim tuto instrukci dával, řekli, že by k tomu potřebovali prostředky /auta, benzín atd./. Martin BENDA jim k tomu řekl, že se „o tom jednalo“ a že dostanou v brzké

době další instrukce. Dále jim řekl, že je nutné[,] aby studenti chodili více do fabrik[,] a ne, aby „seděli v posluchárnách“. To podle jeho názoru je prvořadým úkolem. V této souvislosti vyřídil Ivanovi HAVLOVI vzkaz, že má jít do ČKD, neřekl však do kterého závodu a kdy. V průběhu dne docházely k BENDOVI neustálé informace o vývoji situace v jednotlivých městech naší republiky /z Kladna mu volal jistý NĚMEC/.¹

Poznatky byly získány dne 22. 11. 1989 z několika pramenů 1, 2 a lze jich použít bez omezení.

Při jednání tzv. studentského koordinačního stávkového výboru dne 22. 11. 1989 v DISKU, bylo mj. řečeno, že téhož dne má dojít k dalšímu jednání tzv. „Občanského fóra“ /OF/, v 19,30 hod. v Laterně Magice. Dále má dojít k opětovnému jednání OF s předsedou vlády ČSSR, kterého se má za Nezávislé studentské sdružení zúčastnit Jana PETROVÁ.

Po demonstraci na Václavském náměstí dne 22. 11. 1989 došlo ke střetu mezi Václavem HAVLEM a Emanuelem MANDLEREM. MANDLER vytknul HAVLOVI, že mu neumožnil, aby na této demonstraci promluvil jménem ČSDI, která by tím získala větší popularitu. Řekl, že ČSDI má za to, že současnou situaci lze řešit jen formou dialogu mezi ČSDI a KSČ, bez projevů násilí a pouličních střetů, které by vedly k otevřené konfrontaci sil. HAVEL se bránil tím, že jako přední představitel opozice nechce získat náklonnost studentů a dělníků jen pro své osobní cíle, ale destabilizaci chce přispět k úplné likvidaci vedoucí úlohy KSČ.

Mluvčí CH-77 A. VONDRA řekl, že v těchto dnech by měla skončit etapa rozdmýchávání vášní proti zákroku SNB dne 17. 11. 1989 a měla by nastat etapa objasňování toho, „kdo nás přivedl do krize za posledních 20 let“. Tato etapa by měla být plně vedena „OF“.²

Poznatky byly získány 23. 11. 1989 z několika pramenů 1 a 2 a lze jich použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ

Dne 21. 11. 1989 v 17,58 hod. došlo k úmyslnému poškození transformátoru v objektu ČKD Polovodiče. Neznámá osoba vhodila 150 cm dlouhý profilovaný plech do transformátoru a tím došlo ke zkratu. Předběžná škoda je asi 150 000 Kčs. Dodávka el. proudu do podniku je zabezpečována druhou trafostanicí. Vyšetřování bylo zahájeno OVŠ OS SNB Praha 4 pro § 136 TZ³ pod ČVS – VB 684/89.

Poznatek byl získán pramenem č. 3 a lze jej použít bez omezení.

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA

Z mnoha získaných informací o vývoji situace v jednotlivých podni-

cích v Praze, vyplývá, že nelegální struktury /zejména občanské fórum a studentské stávkové výbory/ zde získávají stále silnější pozice. Konkrétně na fakultní nemocnici I byla zorganizována podpisová akce na připojení se ke generální stávce dne 27. 11. 1989. Na pracovníky je vyvíjen nátlak, aby podepsali, jinak že s nimi „bude zatočeno“. Cílevědomě je zde šířena atmosféra nenávisti k příslušníkům SNB za „jejich“ zákrok dne 17. 11. 1989. Ředitel této nemocnice /MUDr. SŮVA/ se snaží situaci uklidňovat, ale jen s malým úspěchem. Obdobná situace je na FN II s tím rozdílem, že tam se její ředitel /MUDr. MAREŠ/ přidal na stranu těchto iniciativ, sanitní vozy i ostatní automobily FN II vyjízdí vyzdobeny trikolorami a vlaječkami. Naopak, příslušníkům SNB bylo doporučeno, „aby se tam v této době raději neukazovali“.

Dne 22. 11. 1989 hovořil v rámci diskusního klubu v Divadle Na zábradlí Milan KŇAŽKO, který tam mj. podal informaci o tom, jak se jim údajně podařilo v Bratislavě získat i dělníky Slovnaftu k účasti na generální stávce a co je třeba udělat v Praze. Řekl, že herci musí pronikat do závodů, mezi dělníky, hovořit s nimi, ale nikoliv s hereckou, resp. intelektuálskou nadřazeností, ale jako rovný s rovným, aby „dělníci měli pocit, že s nimi hovoří jeden z nich“. V tomto směru byla přijata závazná směrnice pro všechny členy souboru tohoto divadla, aby navštěvovali častěji pražské podniky a závody.⁴

V ČKD Elektrotechnika Praha 9 probíhá v těchto okamžicích /23. 11. 1989 – 12.00 hod./ „mítink pracujících“, který byl svolán tamním ZV ROH. Byla tam podepsána petice o 12ti bodech, která v podstatě kopíruje prohlášení tzv. „občanského fóra“, tzn. nesouhlasí s prohlášením vlád ČSSR, ČSR a SSR, vyjadřuje podporu studentům a hercům s tím, že tento závod „je připraven k manifestačnímu přerušení práce dne 27. 11. 1989 mezi 12 – 14 hod.“.⁵ Při této příležitosti byl v tomto závodě vylepen leták – „VÝZVA“ k účasti na srazu s pracujícími i ostatních závodů ČKD, který se má uskutečnit rovněž 23. 11. 1989 ve 14,45 hod. na nám. Lidových milicí, s tím, že odtud bude společný odchod na Václavské náměstí.

Poznatek byl získán dne 22. 11. 1989 pramenem č. 3 a lze jej použít bez omezení.

^a Uprostřed razítka II. správy SNB, došlo 23. XI. 1989, č. j. CB-0031-286/03-89, přílohy 1/5. Nad ním rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek, s. Smrž“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův.

^b Nad jménem rukou připsáno „zást.“ a připojen Bahníkův vlastnoruční podpis.

¹ Tento a předcházející odstavec byly použity pro zpracování přílohy DSZ FMV č. 182 z 24. 11. 1989 s názvem „Hodnocení současné politické situace Václavem BENDOŮ“: zdroj – KS SNB Praha, rozdělovník – ss. Jakeš, Adamec, Lenárt, Fojtík, Hegenbart + rukou připsáno „vedení FMV, VŠ

SNB, I, II, Praha“. V uvedené příloze DSZ FMV se neobjevila zmínka o telefonátu p. Němce z Kladna, naopak přidány byly charakteristiky uváděných osob (kromě I. Havla): V. Benda – „představitel církevního křídla 'charty 77'“, D. Němcová – „členka VONS“, J. Urban – „představitel VIA“, M. Benda – „syn V. Bendy“.

- ² Informace o uvedeném střetu mezi V. Havlem a E. Mandlerem byla zpracována do 7. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 182 z 24. 11. 1989, informace o uvedených slovech A. Vondry do 6. odstavce tamtéž. Srovn. pozn. 1 dok. 6a.
- ³ Poškozování majetku v socialistickém vlastnictví.
- ⁴ Tento odstavec byl použit pro zpracování 8. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSZ FMV č. 182 z 24. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 6a.
- ⁵ Jedná se zřejmě o Stanovisko ZO ROH ČKD Praha, kombinát, závod ELEKTRONIKA, k událostem dnů 17. – 22. listopadu 1989. Viz Deset pražských dnů..., c. d., s. 356.

27b

1989, 23. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 241.

OS-0016-241/OAO-89

23. listopadu 1989

PRÍSNE TAJNÉ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/5

[...]^a

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 23. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha
plk. JUDr. BYTČÁNEK Jiří^b

Příloha¹ k č. j.:

OS-0016-241/OAO-89

2. NEPŘÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Bylo zjištěno, že dne 22. 11. 1989 proběhlo v Realistickém divadle

shromáždění a diskuse k současné situaci, kde byl promítnutý videozáznam zákroku příslušníků pořádkových sil dne 17. 11. 1989.

Vystoupil zde bývalý první náměstek ministra kultury z r. 1968, který nebyl ustanoven.² Uvedl příměr, že „náš stát je jeden velký dům, u kterého se podařilo vyrazit vchodové dveře a v současnosti budou byty odemýkány dobrovolně, nebo u některých se bude muset užít násilí“. Žádal přítomné, aby tuto myšlenku přenesli mezi lid, zejména do dělnického prostředí. Vyzýval k postupnému řešení problémů, aby nedošlo ke stejné chybě jako v roce 1968, kdy se řešilo najednou mnoho věcí.

Dále uvedl, že studenti půjdou dne 24. 11. 1989 na Hrad, kde bude probíhat zasedání ÚV KSČ[,] a budou zde požadovat odstoupení vlády. Zároveň navrhoval jako možné kandidáty na funkci generálního tajemníka ÚV KSČ ŠTROUGALA, DUBČEKA a ADAMCE.

Hovořili zde také pracovníci ČST KUČERA a LOJDOVÁ, kteří informovali o tom, že od 23. 11. 1989 bude ČST obsazena bezpečností. Ujistili přítomné, že udělají vše pro to, aby k tomuto nedošlo.

Vystoupili zde zástupci studentů s tím, že od 23. 11. 1989 budou jejich zástupci objíždět vojenské útvary dislokované ve Středočeském kraji. Pokusí se navázat kontakt s veliteli útvarů, členy KSČ a SSM s cílem postavit ČSLA proti SNB.

Diskusi v Realistickém divadle byl přítomen pracovník RSE PECHÁČEK, který ujistil přítomné, že informace neprodleně předá do vysílače.

Celá diskuse, která trvala asi 3 hodiny, byla zaznamenána na videozáznam třemi neustanovenými muži, kteří odjeli vozidlem VOLVO.

Informace byla získána dne 23. 11. 1989 pramenem č. 1 a lze ji použít bez omezení.

Redaktoři západoněmeckého časopisu STERN /LINZENMEIER, LÖWER a SCHMIDT/ vyjádřili své názory na současnou situaci v ČSSR, poté[,] co hovořili s řadou exponentů nelegálních struktur, herců a studentů. Došli k závěru, že zde byl sice konečně odstartován začátek pronikavých změn, které by měly v konečné fázi vést k odstoupení KSČ z její vedoucí úlohy, avšak neexistuje zde zatím potřebná jednota mezi jednotlivými hnutími. Navštívili např. studenty VŠE[,] z nichž nikdo nebyl schopen formulovat řádně to, oč jim vlastně jde. Ke stejnému závěru dospěli po několika rozhovorech s náhodnými chodci. Řekli, že není pravděpodobné, že by se studentům a hercům podařilo prosadit jejich požadavky[,] pokud nezískají dělníky. Proto chtějí udělat několik kontaktů s dělníky na Václavském náměstí a jinde.

V současné době je ubytováno na různých hotelích v Praze celkem 97 zahraničních novinářů z celkem 15ti KS. Nejvíce je jich zde z USA /17/, z Francie /12/, Anglie /12/, Holandska /11/, NSR /7/, Japon-

sko /7/, Norsko /7/, Švédsko /6/, Kanada /5/, Belgie /4/. Redaktoři HA /NEAGELE/³ a RSE /PECHÁČEK/ si prodlužují dobu akreditace a jsou ubytováni v IH JALTA.

Poznatky byly získány z pramenů 1, 3 a lze jich použít bez omezení.

Také 2. tajemník pol. sekce ZÚ USA Edward KASKA projevil dne 22. 11. 1989 při rozhovoru s Johnem BOKEM zájem o vývoj současné situace. BOK mu řekl pouze to, že nyní musí /nelegální struktury/ usilovat o diferencovaný přístup ke složkám SNB. Řekl, že požádají při nejbližší příležitosti složku Veřejné bezpečnosti o ochranu a při té příležitosti doporučí přísušníkům VB[,] aby neposlouchali příkazy StB. V každém případě – řekl BOK – je nutné „začít s příslušníky VB hovořit“. /Zaznělo to rovněž v projevu Václava HAVLA na Václavském náměstí dne 23. 11. 1989, který je mj. podchycen v následující informaci./

Dne 23. 11. 1989 se na Václavském náměstí uskutečnila další demonstrace, kterou tam zorganizovalo tzv. „občanské fórum“ a další nelegální struktury. Ještě před konáním této demonstrace se dne 22. 11. 1989 uskutečnila v galerii u Řečických schůzka OF, kde bylo rozhodnuto o tom, že má být zintenzivněn především tlak na odstoupení vlády. /Mj. tam byl vysloven názor, že by OF uvítalo, kdyby byl do funkce gen. tajemníka ÚV KSČ zvolen V. MOHORITA./ Při vlastní demonstraci na Václavském náměstí vyslovil požadavek na odstoupení vlády, jak hlavní řečník V. HAVEL[,] tak další. Byli za to několikrát přerušeni bouřlivým potleskem a skandováním hesla: „DEMISE – DEMISE“. Rovněž E. MANDLER, když instruoval K. ŠTINDLA k jeho vystoupení na VŠ, uložil mu[,] aby zdůrazňoval hlavně to, že nyní nejaktuálnějším úkolem je „dosáhnout odstoupení vlády“.

HAVEL a bývalý redaktor ČST J. KANTŮREK, který rovněž vystoupil na Václavském náměstí, několikrát zdůraznili, že jediným skutečně uznávaným orgánem lidu je dnes „občanské fórum“[,] za což byli opět odměněni frenetickým potleskem a provoláváním požadavků „DEMISI – DEMISI“.

Na již zmíněné schůzce OF v galerii U Řečických bylo řečeno, že na příští demonstraci dne 24. 11. 1989 vystoupí na Václavském náměstí Alexander DUBČEK.

Poznatky byly získány dne 23. 11. 1989 z pramenů 1, 3 a lze jich použít bez omezení.

Dne 22. 11. 1989, kdy se v Kladně konalo shromáždění cca 2 000 osob před DJP, vystoupil kromě jiných řečníků i V. KOLMISTR: Přesvědčoval přítomné, že není nutné vyvíjet aktivity na „ulici“, ale zvýšit agitační činnost mezi dělníky na podnicích, aby zintenzivněli tlak za splnění nyní vznášených požadavků. I vystoupení ostatních řečníků na tomto shromáždění vyzněla většinou na podporu požadavků na

prošetření zákroku SNB dne 17. 11. 1989, ale současně byly ve většině případů odmítnuty výzvy k účasti kladenských závodů při generální stávce dne 27. 11. 1989. Také dne 23. 11. 1989 došlo na Kladně v 19,00 hod. ke shromáždění cca 500 – 800 osob[,] převážně mládeže. KOLMISTR, když zjistil, že je DJP uzavřeno[,] požadoval, aby se přítomní přesunuli před budovu OV KSČ a tam si vynutili jeho otevření s tím, že v něm povedou dialog. Vůči KOLMISTROVI vystoupil jeden /neustanovený/ z přítomných a řekl, že on sám povede rád s KOLMISTREM dialog, ale že se domnívá[,] že by to bylo před zasedáním ÚV KSČ politickou chybou. Tento řečník strhl na sebe ihned iniciativu tím, že nechal hlasovat, aby nebyl KOLMISTRŮV návrh akceptován. Tak se také stalo.

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA

Dne 23. 11. 1989 [v] cca 15,40 hod. skončilo shromáždění pracujících všech závodů podniku ČKD, na kterém měl podle předchozího sdělení vystoupit rovněž vedoucí tajemník Měst. KSČ a člen PÚV KSČ s. ŠTĚPÁN. Nejen průběh celého shromáždění, ale zejména jeho začátek poznamenal jeho pozdní příjezd na toto shromáždění. Dostavil se s 15 – až 20minutovým zpožděním. Vzhledem k této skutečnosti proto vystoupil jako první řečník herec Národního divadla v Praze Vladimír BRABEC a seznámil přítomné s prohlášením herců, které bylo odměněno velkým potleskem. Vystoupení dalších, bývalého ředitele ČKD RAMAJZA a velitele jednotky LM v ČKD SEJKORY[,] skončila fíjkem a vypískáním obou řečníků.

S. ŠTĚPÁN své vystoupení uvedl sdělením, že zítra 24. 11. 1989 začíná zasedání pléna ÚV KSČ, na kterém dojde k mnoha kádrovým změnám. Toto jeho sdělení bylo přerušováno pískotem a výkřiky „tak odejdi ty“. Další jeho slova, včetně výzvy ke klidu, rozvaze a upuštění od generální stávky, byla přijímána opět pískotem a posměšnými výkřiky. Rovněž vystoupení vedoucího tajemníka OV KSČ Praha 9 a předsedy CZV KSČ bylo přijato odmítavě.

^a Uprostředrazítka II. správy SNB, došlo 7. XII. 1989, č. j. CB-0031-301/03-89, přílohy 1/5. Nad ním rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek, s. Smrž“, na pravo od toho je Zamykalův vlastnoruční podpis.

^b Nad jménem rukou připsáno „z. r.“ a následuje nečitelný podpis.

¹ Většina informací uvedených v této příloze byla zpracována do DSZ č. 182 z 24. 11. 1989, a to následujícím způsobem: 1., 2., 3., 5. a 6. odstavec byly použity pro zpracování 15. odstavce části „Nepřátelská činnost“, 12. odstavec pro zpracování 2. odstavce téže části; 9. odstavec byl použit pro zpracování 11. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“, 17. odstavec pro zpracování 10. odstavce téže části, 18. a 19. odstavec pro zpracování 9.

odstavce téže části; většina informací uvedených ve 13. a 15. odstavci byla zapracována do 3. odstavce části „Nepřátelská činnost“. Srovn. pozn. 1 dok. 6a.

² Zřejmě se jedná o Františka Nováka.

³ Jolyon Arthur Naegele.

28a

1989, 24. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 242.

OS-0016-242/OAO-89

24. listopadu 1989

PRÍSNĚ TAJNÉ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/2

[...] ^a

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasílám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 24. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha:
plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha č. 1, k č. j.:

OS-0016-242/OAO-89

2. NEPŘÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

V prostředí „OBČANSKÉHO FÓRA“ existuje určitá euforie z toho, že se v současné době jedná o prakticky jediný aktivní orgán[,] jehož politické i hospodářské náměty jsou z velké části respektovány. O HAVLOVI se říká, že ještě včera byl nežádoucí osobou – nepřítelem a dnes se z něho stal čelný představitel, který by měl mít nárok na „ochranku“. V tomto prostředí se hovoří o tom, že po převzetí politické

moci dojde ke zrušení LM a složky StB. Budou vypsány svobodné volby[,] a to v co nejkratším termínu, aby nestačila poklesnout silná averze, která nyní panuje vůči KSČ, tzn. aby KSČ neměla v těchto volbách jakoukoliv naději na úspěch. Exponenti uvedeného prostředí¹ jsou informováni o tom, že nemusí mít obavy ze zásahu ČSLA, protože tuto alternativu oficiálně navrhl ministr národní obrany a byl odmítnut. Armády by bylo údajně použito jen v tom případě, kdyby selhaly ostatní mocenské a politické možnosti, nebo kdyby došlo k vážným poruchám v národním hospodářství. Pod vlivem těchto událostí a jejich rychlým průběhem jsou prý údajně rozčarováni samotní funkcionáři strany a vlády, protože prý nedocenili rychlost[,] se kterou by mohly tyto změny probíhat.²

Poznatek byl získán dne 24. 11. 1989 pramenem 1 a lze jej použít v plném rozsahu.

Kardinál TOMÁŠEK má z popudu laiků Tomáše HALÍKA,³ O. MÁDRA⁴ a G. ŠIDLOVSKÉHO⁵ přečíst v rámci mše, která bude dne 25. 11. 1989 sloužena v chrámu sv. Víta k svatořečení Anežky České, „své“ protestní prohlášení proti zkreslené informaci z jeho setkání s ved. tajemníkem MV KSČ s. ŠTĚPÁNEM. HALÍK, který je autorem tohoto protestního prohlášení, se dohodl s O. MÁDREM, že jej podstrčí TOMÁŠKOVI jeho protokolista G. ŠIDLOVSKÝ společně s ostatními materiály. V tomto prohlášení se bude mj. konstatovat, že tak[,] jak bylo to setkání interpretováno, nelze považovat za dialog, po kterém TOMÁŠEK již dávno údajně „volal“. Dále tam bude konstatováno, že „zkompromitovanému vedení nelze důvěřovat, že je nutné jmenovat demokratickou vládu[“] atd. HALÍK pak připravil další text, tzv. „VÝZVU KARDINÁLA“, která má navazovat na jeho „Poselství všemu lidu Československa“, a která má být mj. přečtena V. MALÝM na následné demonstraci, která bude uspořádána po skončení mše na Václavském náměstí. Ještě předtím má být tato „výzva“ rozmnožena v mnohatisícovém nákladu v tiskovém středisku „Občanského fóra“ v galerii U Řečických, pak má být předána zahraničním korespondentům a nakonec rozdávána na uvedené demonstraci.⁶

Poznatek byl dne 24. 11. 1989 získán pramenem 2 a lze jej použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ – 0

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA – 0

^a Uprostřed razítka II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0031-287/03-89, přílohy 1/2. Nad ním razítka „VYTĚŽENO AO“ a rukou připsáno „s. Kabele,

s. Knížek, s. Smrž“, k tomu jsou připojeny vlastnoruční podpisy Kabeleho, Knížka a Zamykala.

^b Nad jménem Bytčánkův vlastnoruční podpis.

¹ Problematika „kontroly pravicových exponentů“ byla 5. 4. 1989 2. odd. II. odb. S-StB Praha administrativně podchycena v OBS „PRAVICE“, reg. č. 47132; zničen koncem roku. Již 29. 2. 1981 zavedlo 1. odd. 3a odb. S-StB Praha za účelem „rozpracování problematiky – pravice v ekonomice“ OBS „EKONOMICKÁ PRAVICE“ s reg. č. 34146; zničen 22. 6. 1988. Jednotlivá obvodní oddělení S-StB Praha vedla v roce 1989 „rozpracování problematiky 'Vnitřní zpravodajství“ (ve dvou případech – u O-StB Praha 2 a Praha 5 – bylo v řádku z registru místo „Vnitřní zpravodajství“ uvedeno „Vnitřní nepřítel“) v následujících OBS: od 7. 6. 1989 O-StB Praha 10 v OBS „VP“ s reg. č. 47363, od 7. 6. 1989 O-StB Praha 2 v OBS „VP“ s reg. č. 47369, od 12. 6. 1989 O-StB Praha 7 v OBS „VP“ s reg. č. 47382, od 12. 6. 1989 O-StB Praha-východ v OBS „V. PROTIVNIK“ s reg. č. 47383, od 16. 6. 1989 O-StB Praha 5 v OBS „VP“ s reg. č. 47410, od 19. 6. 1989 O-StB Praha 6 v OBS „VP“ s reg. č. 47421, od 20. 6. 1989 O-StB Praha 9 v OBS „VP“ s reg. č. 47424, od 20. 6. 1989 O-StB Praha 8 v OBS „VP“ s reg. č. 47425, od 20. 6. 1989 O-StB Praha 4 v OBS „VP“ s reg. č. 47426, od 20. 6. 1989 O-StB Praha 1 v OBS „VP“ s reg. č. 47427, od 21. 6. 1989 O-StB Praha 3 v OBS „VP“ s reg. č. 47431, od 22. 6. 1989 O-StB Praha-západ v OBS „VP“ s reg. č. 47437. Na úrovni kraje byla stejná problematika sledována od 13. 9. 1989 4. odd. II. odb. S-StB Praha jednak v OBS „OKRESY“ s reg. č. 47661 (problematika „Vnitřní zpravodajství – O-StB Sk“, zničen koncem roku), jednak v OBS „OBVODY“ s reg. č. 47662 (problematika „Vnitřní zpravodajství – PRAHA 1 – 10“, zničen koncem roku).

² Tento odstavec byl použit pro zpracování přílohy DSZ FMV č. 182/A z 25. 11. 1989 s názvem „Nepřátelská aktivita 'Občanského fóra“: zdroj – S-SNB Praha, rozdělovník neuveden.

³ K osobě T. Halíka (1948) byl 8. 11. 1973 4. odd. IV. odb. S-StB Praha zaveden svazek NO („3/31“) „KAZATEL“, reg. č. 21160; 21. 10. 1974 zaveden SPO, 26. 1. 1978 SPO předán z 4. odd. 2b odb. S-StB Praha na X. S-FMV, 17. 8. 1978 předán také sv. NO na X. S-FMV. 1. 2. 1978 zavedlo 1. odd. 5. odb. X. S-FMV SPO „KAZATEL“, reg. č. 14450; 16. 8. 1978 (!) přijat z S-StB Praha sv. „NO – 0121160“ (III/31), téhož dne „PO + NO sloučen v NO“, 30. 8. 1979 předán na S-StB Praha. 5. 9. 1979 zavedlo 4. odd. 2b odb. S-StB Praha znovu svazek NO „KAZATEL“ (nejprve „3/759“, poté „2/579“), reg. č. 31708; 20. 4. 1982 „odesláno X. S-SNB, 5. odbor“ (23. 4. 1982 zavedlo 1. odd. 5. odb. X. S-FMV svazek KTS „KAZATEL“, reg. č. 23429; 9. 7. 1982 archivován pod a. č. 728812 s poznámkou „odmítá“, 13. 7. 1982 „NO – III/739 – rc. 31708 vrácen zpět na Praha 4“), 22. 7. 1982 „vrácen zpět na“ O-StB Praha 4, 29. 11. 1989 předán na 1. odd. II. odb. S-StB Praha, zničen 6. 12. 1989. 6. 4. 1982 zavedlo kromě toho 3. odd. 1. odb. X. S-SNB svazek KTS „ANGLIČAN“, reg. č. 23310; v řádku z registru je uvedeno „7. 4. 1982 zrušeno – bylo špatné, zničeno /lustrace/“. 18. 5. 1987 byl 4. odd. 2b odb. S-StB Praha zaveden SS „KAZATEL“, reg. č. 44905; 10. 5. 1989 předán na 1. odd. II. odb. téže správy a zároveň převeden na OS, zničen v prosinci 1989. 13. 12. 1988 zavedlo navíc 1. odd. 9. odb. II. S-SNB (OP: npor. Karel Fikar) kontrolní svazek „KAZATEL“, reg. č. 36413; právní kvalifikace § 100 tr. z., zničen 6. 12. 1989.

⁴ K osobě Oty Mádra (1917, v rádcích chybně uváděn jako Otto) byl 8. 11.

1973 5. odd. 2b odb. S-StB Praha zaveden svazek NO („2/18“) „TEOLOG“, reg. č. 21155: 29. 1. 1975 „zaveden spis PO 2/B 4. odd.“, 25. 9. 1975 „spis PO zaslán bez vědomí SEO O-StB Cheb“ (2. odd. II. odb. S-StB Plzeň zavedlo 24. 2. 1976 SPO „TEOLOG“, reg. č. 19609: 22. 8. 1978 vrácen na 4. odd. 2b odb. S-StB Praha), 28. 8. 1978 „PO sloučen do NO 2/B-5“, 17. 1. 1980 „odesláno X. S-SNB 5. odb.“, 1. odd. 5. odb. X. S-SNB zavedlo 1. 2. 1980 svazek NO („NO II/18“) „TEOLOG“, reg. č. 19151: zničen na 1. odd. 9. odb. II. S-SNB 5. 12. 1989. Totéž oddělení 5. odb. X. S-SNB zavedlo 7. 2. 1980 i SS „TEOLOG“, reg. č. 19171: 2. 6. 1987 převeden na OS, zničen na 1. odd. 9. odd. II. S-SNB 7. 12. 1989. K „objektu“ akce „TEOLOG“ existuje memorandum, které 16. 6. 1987 zpracoval 3. odbor IV. S-SNB (jako řídicí orgán akce je uveden kpt. /od 1. 5. 1986 ovšem mjr.!/ Vítězslav Vylášek, jako jeho zástupce por. Stanislav Sauer – oba z 1. odd. 5. odb. X. S-SNB; memorandum ještě nezaznamenalo převedení SS /reg. č. 19171/ na OS): „Jmenovaný je duchovním bez státního souhlasu a je jedním z nejdůležitějších článků vedení nelegální církve v ČSR, usilující o politický zvrat v naší vlasti. Působí jako tajný poradce kardinála Tomáška, kterého ovlivňuje ve směru narušování státní církevní politiky, organizuje chod tajných tiskáren a podzemních teologických fakult. Je v úzkém styku s ThDr. Zvěřinou, s nímž společně organizuje vydávání církevních samizdatů. Dále udržuje kontakty na mnohé reakční duchovní a řím. katolické laiky.

Sledování bylo prováděno od roku 1981 až do roku 1985. Jeho chování bylo pozorné, otáčí se do směru chůze, často utíkal a chodil velmi rychle. V MHD je velmi pozorný, nastupuje a vystupuje jako poslední. [...]

Nebylo potvrzeno, že by objekt odhalil sledování. V poslední době se objekt nesleduje, nelze proto jeho chování blíže charakterizovat.

Popis osoby: [...]

Cílem sledování je rozkrytí jeho styků se členy nelegální církve a odhalení tiskáren.

TEOLOG

S: Zvěřina Josef, 13, P5, [...]; Poláková Jolana, 51, P4, [...]; Matějka Jan, 32, P1, [...]; Honěk Alois, 45, P1, [...]; Krutská Anděla, 35, P2, [...]; Krutský Mir., 29, P2, [...]; Altrichter Jan, 33, P1, [...]; Kuželová Květoslava, 23, P4, [...]; Rázek Václav, 60, P4, [...]; Rázek Vít, 62, P4, [...]; Kaplan Jiří, 25, P6, [...]; Hošek Marian, 50, P6, [...]; Oprala Josef, 50, Velké Bielice, okr. Přebuz; Dubovský Peter, 21, Nová Lehota; Fučík Vladimír, 34, P7, [...]

A: P2, [...], Chytrý, Drbohlav; P1, [...], Nerad, Pánek; P2, [...], Masopust Karel; P1, Jungmanova 30, sklad Antikvariát; P4, [...], Rázek; P2, Ječná, Kněžský domov; P2, [...], Krutský; P1, [...], Altrichter; P1, [...], Dr. V. Frei; P7, [...], Fučík; P1, Pařížská 17, nezj.; P6, [...], Kaplan, Hošek; P6, Zelená 7; P4, [...], Poláková; P1, [...], Honěk; P1, [...], Matějka Jan

V: [...] Š 100, Hošek; [...] Wrtb., Matějka“

A MV ČR, *neuspořádané materiály IV. S-SNB, mikrofilm „X 37“.*

⁵ K osobě Gejzy Šidlovského (1955) byl 7. 7. 1987 4. odd. 2a odb. S-StB Praha zaveden SPO „GREGOR“, reg. č. 45103: 27. 11. 1987 „odesláno na X. S-SNB, 5. odbor“. 1. odd. 5. odb. X. S-SNB zavedlo 4. 12. 1987 SPO „GREGOR“, reg. č. 34835 (příjmení zkomoleno na „Šindlovský“); 31. 3. 1988 převeden na KTS, zničen na 1. odd. 9. odb. II. S-SNB 5. 12. 1989.

⁶ Tento odstavec byl použit pro zpracování 3. a 5. odstavce přílohy DSZ FMV č. 182/A z 25. 11. 1989 s názvem „Protestní prohlášení kardinála TOMÁŠKA“, tj. informace o čtení prohlášení v rámci mše a o jeho „podstrčení“ je obsahem 3. odstavce této přílohy a informace o novém prohlášení je obsahem 5. odstavce; k celkové podobě této přílohy srovn. též pozn. 1 dok. 7a; zdroj – II. správa SNB a S-SNB Praha, rozdělovník neuveden.

28b

1989, 24. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 243.

OS-0016-243/OAO-89

24. listopadu 1989

PŘÍSNĚ TAJNĚ!

Výtisk číslo: 2

Počet listů: 1/4

[...]^a

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 24. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha

plk. JUDr. BYTČÁNEK Jiří^b

Příloha č. 1, k č. j.:

OS-0016-243/OAO-89

2. NEPRÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Po demonstraci na Václavském náměstí dne 23. 11. 1989, nabyli pracovníci západoněmecké ZDF dojem, že v současném boji o politické pozice získává nejvíce Československá strana socialistická. Ta podle jejich názoru nejvíce využila poklesu popularity KSČ tím, že jako již zorganizovaná politická síla má alternativní program vůči KSČ a navíc včas nabídla své služby „občanskému fóru“. Vycházeli z několika projevů jejich funkcionářů při posledních demonstracích[,] zejména při té poslední, kdy promluvil ústřední tajemník ČSS a šéfredaktor Svobodného slova J[...] M[...],¹ který získal bouřlivou podporu přítomných zejména i tím, že nabídl tiskárenské kapacity a další prostory Melantrichu „občanskému fóru“. Z jiného pramene bylo zjištěno, že někteří funkcionáři s faktorem vzrůstající popularity jejich strany začínají spekulovat tak daleko, že již nehodlají útočit /v rámci diskuse k nové Ústavě/ na princip vedoucí úlohy strany, protože „si myslí, že by mohli

již v dohledné době získat takovou členskou základnu, že se stanou nejsilnější politickou stranou“. Takto se vyjádřil na schůzi ČSS obvodu Prahy 9 předseda měst. výboru ČSS[.] jehož jméno nebylo zjištěno.

Jeden z neaktivnějších exponentů tzv. „občanského fóra“ /OF/ Jan VÁGNER /viz. také DSZ č. 238 ze 22. 11. 1989/² řekl, že tato organizace plánovala střet s pořádkovými jednotkami SNB již před 17. listopadem 1989 s tím, že kdyby k němu nedošlo v tomto dni, čekalo by se na další příležitost, která měla přijít buď 8. 12. 1989 /J. LENNON/[.] nebo 10. 12. 1989 /Den lidských práv/. Dále řekl, že nyní vstupuje OF do další etapy svých plánů. Chce se uchytit na všech závodech a institucích, zejména v dopravě, energetice, spojích a zdravotnictví, kam chce dosadit své lidi na vedoucí místa. Pokud se týká připravované „generální stávky“[.] řekl, že má jen symbolický význam, aby se ukázal vliv OF, které „chce teprve potom stupňovat své požadavky až do odstoupení vlády“. V OF již začaly /podle VÁGNERA/ pracovat specializované skupiny lidí. Jedna z nich má za úkol proniknout konspirativním způsobem do státních institucí a získávat tam informace pro potřeby OF. Další skupina zajišťuje styk se zahraničím a začala také pracovat takzvaná „kontrarozvědka OF“, která mimo jiné zabezpečuje osobní ochranu vybraných členů OF a pod.³

Poznatek byl získán dne 24. 11. 1989 prověřeným pramenem 1 a lze jej použít jen s dodržением zásad konspirace.

Ani průběh dnešní demonstrace na Václavském náměstí, dne 24. 11. 1989, se nelišil od těch z dnů předcházejících. Na tribuně, opět zřízené na budově vydavatelství Melantrich, ke shromáždění více než 200 000 lidí postupně v čase mezi 16.00 hod. až 17.20 hod. promluvili KUČERA,⁴ V. MALÝ /organizátor/, MERTA,⁵ DUBČEK, HAVEL, HAŠEK, KOUTNÝ, SKALNÍK, KOCÁB, ČEPEK, HANZELKA, KUBIŠOVÁ, ČASLAVSKÁ, CHRAMOSTOVÁ,⁶ MOUČKOVÁ,⁷ PÁNEK,⁸ a Petr MÜLLER /pracovník ČKD/. V jednotlivých projevech ponejvíce odezněly vzpomínky na události roku 1968 s pocity ukřivdění a deziluze o dosavadním vývoji. Byla vyzývána /DUBČEKEM/ armáda, bezpečnost a milice, „aby se připojily na jejich stranu“. Dále bylo uváděno /HAVLEM/, „občanské fórum existuje pouhých 5 dní, ale reprezentuje už všechen lid a záleží pouze na mocenských orgánech, zda dialog bude veden tady /myšleno asi na VN/ nebo v klidu“.⁹ Dav při projevech provolával různá hesla jako „svobodu“, „demisi“ aj. Kolem 17,30 hodin se většina demonstrujících rozešla, zbytek /asi 2 500 lidí/ vyčkávalo kolem sochy svatého Václava do skončení plenárního zasedání ÚV KSČ.¹⁰

Poznatek byl získán dne 24. 11. 1989 pramenem č. 3 a lze jej použít bez omezení.

V okresech Středočeského kraje nebyly dne 24. 11. 1989 zaznamenány žádné vážnější politické otřesy. V okrese Kutná Hora se na generální stávkou dne 27. 11. 1989 připravují: Ústav nerostných surovin,¹¹ Rudné doly – závod KaňK, Středočeský průmysl masný¹² – závod Čáslav, a ČKD Kutná Hora.

V okrese Nymburk bylo zjištěno, že tamní aktivisté nelegální NMS byli úkolováni k tomu, aby přistoupili k vyhledávání agentury StB s cílem jejího převerbování, dále k tomu, aby zpracovali seznamy příslušníků StB, čísla služebních aut atd. I v tomto okrese se předpokládá, že některé podniky vstoupí do tzv. generální stávky. Jedním z neaktivnějších členů stávkového výboru je zaměstnanec ČSD Nymburk¹³ Roman VLASÁK, nar. [...] 1954, který organizuje v Poděbradech dne 27. 11. 1989 tzv. stávkovou demonstraci na tamní kolonádě.¹⁴

Obdobné tendence jsou zaznamenávány i v dalších okresech Sčk.

Poznatky byly získány 24. 11. 1989 z různých pramenů 1, 2, 3 a lze jich použít jen s ohledem na dodržení pravidel konspirace.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ – 0

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA – 0

^a Uprostředrazítka II. správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. CB-0031-288/03-89, přílohy 0. Nad ním rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek, s. Smrž“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův. V levém horním rohu razítka „VÝTĚŽENO AO“.

^b Nad jménem Bytčánkův vlastnoruční podpis.

¹ K osobě J. M. (1931) byl 8. 2. 1960 2. odd. 2. odb. III. S-MV zaveden agenturní svazek (od 13. 3. 1964 „RENY“), reg. č. 11079: v nezjištěnou dobu předán na 1. odd. 8. odb. II. S-MV, na 4. odd. téhož odboru a 4. 4. 1969 na II/M odb. S-StB Praha. 20. 5. 1969 1. odd. VII. odb. S-StB Praha zavedlo svazek A-„RENY“, reg. č. 16683: v nezjištěnou dobu předán zřejmě na 5. odd. I. odb. téže správy, 7. 4. 1989 předán z 3. odd. 2a odb. na 2. odd. II. odb. S-StB Praha, zničen v prosinci 1989.

² Viz dok. 26a.

³ Tento a předcházející odstavec byly použity pro zpracování přílohy DSZ FMV č. 182/A z 25. 11. 1989 s názvem „Občanské fórum a Čs. socialistická strana“: zdroj – S-SNB Praha, rozdělovník neuveden.

⁴ Rudé právo taktéž uvedlo, že za ČSS vystoupil Bohuslav Kučera, přitom ale vystoupil Jaromír Mašek – viz dementi Svobodného slova z 26. 11. 1989, roč. XLV, s. 3.

⁵ K osobě Vladimíra Merty (1946) byl 15. 6. 1977 3. odd. 2a odb. S-StB Praha zaveden SPO „ŠAFRÁN“, reg. č. 27758: 18. 2. 1981 převeden na SS, 12. 11. 1981 na OS, 2. 6. 1982 „zavedeno NO“ (nejprve „2/540“, poté „4/975“), 10. 3. 1987 OS archivován pod a. č. 808320, 22. 10. 1987 sv. NO předán na O-StB Praha 6, zničen 5. 12. 1989.

- ⁶ K osobě Vlasty Chramostové (1926) byl 24. 12. 1960 2. odd. 4. odb. III. S-MV zaveden svazek TS (od 14. 3. 1964 „KLÁRA“), reg. č. 11837: 6. 7. 1964 archivován 2. odd. 7. odb. II. S-MV pod a. č. 584703. 23. 5. 1977 zavedlo 3. odd. 2a odb. S-StB Praha SPO „HEREČKA“, reg. č. 27556: 27. 5. 1977 „NO 2/264 zaveden, PO sloučeno do NO“, 11. 6. 1980 převeden na OS, 30. 11. 1982 OS archivován pod a. č. 724053, sv. NO v neuvedenou dobu předán z 4. odd. 2a odb. S-StB Praha na O-StB Praha 2 a zároveň provedena „změna kat. 3/1098“, zničen 5. 12. 1989. Hlavní správa vojenské kontrarozvědky (VI. S-MV) se snažila V. Ch. získat ke spolupráci již v letech 1954 a 1957: srovn. Vlasta Chramostová. Brno 1999, s. 61-68, 74-75, 85-86, 97 a hlavně 321-326; k rozpracování v OS „HEREČKA“ viz s. 90-92, 211-212, 259-260, 280-281, 293-296 a především 337-345. Cenným dokumentem jsou i faksimile ze spisového svazku IV. S-FMV/SNB „DIALOG 10“. Tamtéž, s. 327-336 a dále 240, 243-247, 256 a 299.
- ⁷ K osobě Kamily Moučkové (1928) byl 25. 10. 1973 3. odd. 2a odb. S-StB Praha zaveden svazek NO („2/29“), reg. č. 21048: 3. 2. 1975 předán na 3. odd. 2. odb. X. S-FMV. Uvedené oddělení X. S-FMV zavedlo 16. 8. 1978 svazek NO „HLASATELKA“, reg. č. 15510: 26. 10. 1979 zaveden SS, 1. 7. 1985 SS archivován pod a. č. 771719 MV a „NO - 2/29 Pha předáno na SStb Praha - OStb Praha 1“. O-StB Praha 1 zavedlo 8. 7. 1985 svazek NO „HLASATELKA“ („3/1188“), reg. č. 41949; zničen 5. 12. 1989.
- ⁸ K osobě Šimona Pánka (1967) byl 24. 1. 1989 1. odd. 1a odb. S-StB Praha zaveden SPO „TEXAS“, reg. č. 46876: 25. 4. 1989 předán na 1. odd. I. odb. S-StB Praha, skartace v registru nevyznačena.
- ⁹ Srovn. s dok. 12 in Suk, Jiří: Občanské fórum..., c. d., s. 22.
- ¹⁰ Tento odstavec byl použit pro zpracování 1. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 182/A z 25. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 7a.
- ¹¹ K objektu „Ústav nerostných surovin Kutná Hora“ zavedlo 24. 3. 1977 O-StB Kutná Hora OBS „VÝZKUM“, reg. č. 27136: skartace v registru nevyznačena.
- ¹² Problematika „Masný průmysl Praha“ byla 3. odd. 3b odb. S-StB Praha administrativně podchycena v OBS „MAŠNA“, reg. č. 27452: zničen 26. 1. 1988.
- ¹³ Objekt „Uzel Nymburk ČSD“ byl od 28. 2. 1967 O-StB Nymburk rozpracováván v OBS (později „ČSD“), reg. č. 15980: skartace v registru nevyznačena.
- ¹⁴ Tento odstavec byl použit pro zpracování přílohy DSZ FMV č. 182/A z 25. 11. 1989 s názvem „Nepřátelská činnost Nezávislého mírového sdružení“: zdroj - S-SNB Praha, rozdělovník neuveden.

29a

1989, 29. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 249.^{a+1}

OS-0016-249/OAO-89

29. listopadu 1989

PRÍSNĚ TAJNÉ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/4

[...]b

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 29. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha:

plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^c

Příloha k č. j.:

OS-0016-249/OAO-89^d

2. NEPŘÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Občanské fórum z Dolu Nosek, ustanovené po návštěvě gen. tajemníka ÚV KSČ s. URBÁNKA v Tuchlovicích /okr. Kladno/[.] hodlá zaútočit na způsob[.] s jakým byla údajně tato návštěva „zrežirována“. JUDr. Josef LEIBNER² /[...] 1952/ a Ladislav MORAVEC /[...] 1943/, kteří [jsou] v čele tohoto OF, chtějí vystoupit spolu se skupinou dalších horníků v ČST s tím, že „generální tajemník nehovořil o Kladně s horníky, ale s uměle naaranžovanou skupinou osob“. Dále chtějí prostřednictvím ČST vyslovit požadavek na zrušení LM s odůvodněním, že „LM nikoho – ani horníky – nebrání, je naopak přítěží a její členové jsou zvýhodňováni“.^e

Poznatek byl získán dne 29. 11. 1989 pramenem č. 1 a lze jej použít bez omezení.

V Realistickém divadle Z. Nejedlého je neaktivnější ředitel KRBEČ a dále herec ADAMÍRA. Dne 28. 11. 1989 došlo v rámci večerního představení k takovému vyhocení situace, že zde byly vyslovovány

i výzvy k fyzické likvidaci komunistů. Takto např. vystoupil spisovatel a scénarista F[...].³ Ten chce komunisty věšet, protože podle jeho názoru: „dobrý komunista – mrtvý komunista“.^f Ředitel KRBEC, který byl v delegaci u předsedy vlády ČSSR[,] řekl, že nemají /OF/ důvěru v ADAMCE[,] a proto bude stávka herců a studentů pokračovat až do 3. 12. Padly zde návrhy na likvidaci Rad obrany státu na všech stupních. Také zde padla výzva k likvidaci vedení jednotlivých závodů, protože jsou obsazeny komunisty. Zaznělo zde varování, aby se OF nedalo ukolébat momentálním vítězstvím a současnou situací, která je přirovnávána k situaci v Ardenách v r. 1944. Komunisté zde byli přirovnáni svým způsobem myšlení k fašistům. V případech, kdy chtěl vystoupit komunista /např. z UO KSČ Praha 5/[,] bylo mu okamžitě odňato slovo s tím, že „komunisté nyní musí mlčet, tak jak mlčeli oni 40 let“. V Národním divadle je situace obdobná. Ani zde neřídí ředitel, ale stávkový výbor.^g Členové KSČ se zde stávají objektem častých útoků. Stávkový výbor je zde v rukách Milana LUKEŠE a Mileny HONZÍKOVĚ.⁴ Útočí na ředitele ND PAUERA. Ministerstvo kultury ČSR nezasahuje.

Mezi studenty vysokých škol narůstá podezření, že byli ze strany OF oklamáni. Uvědomují si, že jsou v OF zcela izolováni. Např. VŠE, resp. její studenti měli připraveno vystoupení na Letenské pláni, ale protože chtěli kritizovat i HAVLA, nebyli vůbec připuštěni ke slovu. Toto prostředí má za to, že nově připravovaná koaliční vláda, kterou navrhne do 3. 12. 1989 L. ADAMEC, bude pracovat pouze měsíc a pak bude vystřídána jinou. Obdobně tomu má být i s osobou prezidenta, kde je uvažováno nejprve s DUBČEKEM. Dne 29. 11. 1989 má proběhnout v 16,00 hodin setkání Waltera KOMÁRKA s „občany“ ve sportovní hale PKOJF. Mezi stávkovými výbory jednotlivých fakult panuje velká nedůvěra.^h Některé hlasy volají po obnovení výuky /VŠCHT/, avšak vrcholný koordinační stávkový výbor dodržuje linii OF. Aktivista ÚV SSM M. MEJSTRÍK by měl /podle některých hlasů/ vystoupit v ČST společně s některým zástupcem OF, aby tak byla demonstrována jednota, „jinak že to krachne“. Dochází zde patrně k záměrnému šíření poplašných zpráv. Bylo sem např. telefonováno z Pardubic, že má dojít k obsazení ČST a k vyhlášení stanného práva. Tuto akci by měl údajně řídit V. BILAK. Dne 2. 12. 1989 v 10,00 hod. má proběhnout v Riegrových sadech jednání Svazu dramatických umělců. HAVEL a RUML začali dezaktivizovat své spojence, aby již neútočili na přítomnost sovětských vojsk v ČSSR, protože prý dnes prakticky brání čs. vedení, aby nasadilo armádu, LM a SNB.¹ Proto se CH 77 a OF chystají k vysílání svých zástupců i na sovětské posádky a na ZÚ SSSR v Praze. OF se již zcela separuje od tzv. OBRODY a ČSDI. Věnek ŠILHÁN je v něm úplně izolován, stejně jako E. MANDLER z ČSDI. Nové vedení ČSL se připravuje k obsazení ministerských křesel ministra vnitra ČSR a náměstků FMV. V ČSS je situace příznivější, někteří její funkcionáři

/FREIBERG/ chtějí docílit toho, aby byl KUČERA jmenován předsedou vlády[,] a proto uvažují o fúzi se Slovenskou stranou národní obrody a současně pak usilovat o vstup do Socialistické internacionály. Dnešního dne je v Laterně magie připravováno setkání s „nezávislou skupinou sovětských právníků“, která má připravenou studii k roku 1968 a mj. i dopisy Aloise INDRY[,] kterým vyzval L. BREŽNĚVA k zásahu. OF pověřilo skupinu čs. právníků, aby zpracovala na A. INDRU tr. oznámení pro tr. čin vlastizrady. Má být rovněž použito v dalším tel. vystoupení.

Poznatky byly získány dne 29. 11. 1989 prameny 1, 2, 3 a lze jich použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ – 0

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA

V rámci kombinátu ČKD byl zřízen stávkový výbor st. p. Praha, který koordinuje činnost jednotlivých závodových výborů. Existuje zde velmi dobrá organizace a velmi dobrá propojenost mezi závodními výbory – stávkovým výborem státního podniku – občanským fórem /Laterna magika/.⁵ Chce se, co nejdříve vytvořit politickou stranu a teprve potom řešit otázku ekonomiky. Další činnost OF má být v ČKD zaměřena na nové volby do dílenských výborů ROH a také se snažit o změnu hospodářského vedení na jednotlivých závodech.¹

Ve s. p. KOVOPROJEKT Praha se stávkový výbor přeměnil v základní článek OF. Je organizována evidence členů tohoto fóra.

Ve s. p. PROJEKTA Praha⁶ zorganizoval stávkový výbor, nyní se mění na OF[,] dobrovolnou finanční sbírku pro studenty. Bylo vybráno 9.350,- Kčs. Rovněž v tomto podniku se šíří názory, aby se uskutečnily nové volby odborových funkcionářů, hospodářských pracovníků a zrušily se některé funkce /př. kádrový náměstek/.

Občanská fóra byla ustavena na Hlavním nádraží Praha, žst. Praha-střed a Lokomotivním depu Praha-střed.⁷ Jejimi členy nejsou členové KSČ. Na druhé straně bylo zjištěno, jako např. v PZO CENTRO-TEX,⁸ že dochází k aktivizaci osob z řad členů KSČ, kteří se svými názory začínají shodovat s programem a cíli OF.

Poznatky byly získány dne 29. 11. 1989 pramenem č. 3 a lze je použít bez omezení.

^a Podklady S-StB pro DSZ FMV s č. j. OS-0016-244/OAO-89 až OS-0016-248/OAO-89 byly zničeny. Srovn pozn. 1 níže, dále pozn. 3 dok. 10a a pozn. 2 dok. 58b.

^b Uprostředrazítka II. správy SNB, došlo 30. XI. 1989, č. j. CB-0031-294/03-89,

- přílohy 1/4. Pod ním vpravo je razítko „VYTĚŽENO AO“ a rukou připsáno „P“ v kroužku.
- ^c Nad jménem rukou připsáno „za“ a připojen Macenauerův vlastnoruční podpis.
- ^d V hlavičce této přílohy je místo „Počet listů:“ uvedeno „Přílohy:“ (doplněno „1/4“).
- ^e První větný celek téměř celý a druhý z větší části jsou rukou podtrženy a zleva je k odstavci rukou připsáno „P“ v kroužku (+ nečitelný přepis).
- ^f První dva větné celky jsou rukou podtrženy, spolu se třetím a čtvrtým jsou zleva zatrženy a je k nim připsáno „7“ v kroužku.
- ^g Dvě předcházející věty jsou rukou podtrženy, odstavec je od nich až do konce zleva zatržen a je k němu připsáno „7“ v kroužku. V tomto odstavci je též podtrženo „V případech, kdy chtěl vystoupit“.
- ^h 1., 2., 3., 6. a 7. větný celek jsou rukou podtrženy, zleva je odstavec v těchto místech zatržen a je k němu připsáno „P“.
- ⁱ Datum v předcházející větě a tato věta po „sovětských vojsk“ jsou rukou podtrženy, zleva je odstavec v těchto místech zatržen a je k němu připsáno „p“.
- ^j Začátek a konec odstavce jsou zleva rukou zatrženy, k začátku je připsáno „p“ (škrtnuto) a ke konci nečitelný přepis (podpis?).
- ¹ Podle protokolů byly podklady S-StB Praha pro DSZ FMV s č. j. OS-0016-244/OAO-89 až OS-0016-248/OAO-89 zničeny (viz pozn. a výše). Editori měli k dispozici několik kopií těchto podkladů, údajně získaných v prosinci 1989 z auta SNB před strašnickým krematorium:
„[razítko S-StB Praha]

Příloha č. 1., k č. j.:
OS-0016-244/OAO-89
PŘÍSNĚ TAJNĚ!
26. 11. 89
Výtisk číslo: 5
Počet listů: 4

2. NEPRÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

V. BENDA hovořil dne 26. 11. 1989 o tom, že je bezpodmínečně nutné, aby se jim /nelegálním strukturám/ podařilo zapojit do jejich pražských akcí co nejdříve 'venkov'. Vyjádřil obavu, že 'v Praze je to stále ještě policejně porazitelné, pokud nebudou mít podporu venkova'. Stěžoval si na poměry v Občanském fóru, kde prý pracují lidé, kteří to buď ještě neumí, ale dělají obětavě, nebo tam pracují jiní, kteří 'se již vidí v ministerských kreslech' /není vyloučeno, že se BENDA takto vyjádřil s vědomím, že je odposloucháván/.

Dne 25. 11. 1989 hovořil BENDA s členem ČSL Františkem NOVOTNÝM, bytem Praha 5, [...], který se BENDOVÍ nabídl, že může podstatně rozšířit ČSL v prospěch Občanského fóra /OF/. Řekl, že v úterý zasedá rozšířené předsednictvo ÚV ČSL, na kterém bude zvoleno nové vedení ČSL, a ptal se BENDY, co je nutné v této souvislosti udělat. Ten mu odpověděl, že ČSS získala před ČSL [...]

[Následující úryvek pochází zřejmě z podkladů S-StB pro DSZFMV z 27. 11.: podle ručního číslování listů to vypadá na to, že mohly být předloženy pod č. 245; podle strojopisného číslování jde o 2. a 3. list podkladů.]

[...] herci Jirásková a Preis [Viktor Preiss]. Na závěr asi v 17.30 hod. zpívá Marta Kubišová státní hymnu a shromáždění je vyzváno, aby se v klidu rozešlo, s upozorněním, že 'již se dále scházet nebudou, sejdou se však v případě potřeby'. V 17.50 hod. se začali účastníci shromáždění rozcházet.

Poznatek byl získán z oficiálních zdrojů a pramenem č. 1 a lze jej použít bez omezení.

Tzv. Československá demokratická iniciativa /ČsDI/ rozšiřuje přihlášky ke vstupu do 'své strany'. Veřejností je o ně proječován značný zájem a je vyjadřována morální, finanční a jiná podpora. O vstup do této 'strany' např. žádal /24. 11./ i pracující důchodce ČTK /pracovník Made in publicity .../ Jaroslav Mužík, který současně nabídl, a bylo to také exponen-tem ČsDI Karlem Štindlem přijato, předávání informací z prostředí ČTK. Tuto 'stranu' podporuje také bývalý předseda CNR Evžen Erban. Ten informoval Štindla, že intervence ve prospěch ČsDI provádná prostřednictvím jeho styků a kontaktů nebyly prozatím úspěšné.

Poznátky byly získány dne 27. 11. 1989 pramenem č. 2 a lze jich použít pouze za dodržení pravidel konspirace.

Dne 27. 11. 1989 bylo zjištěno, že se v divadle E. F. Buriana 26. 11. 1989 sešlo předsednictvo ČsDI ve složení: Mandler, Doležal, Matzner, Litomiský, Storeženko [Ilja Storoženko], Štolbová a další. Předsednictvo se zde sešlo s veřejností v rámci dialogu na téma 'Vývoj situace v Československu v těchto dnech'. Mandler informoval o formování ČsDI, o programu jejich politických ideí ve snaze získat přítomné k zapojení do této organizace. Hovořil o snaze ČsDI o aktivní zapojení v rámci nově vznikajícího Občanského fóra, v čemž jim bylo zabráněno V. Havlem, který jim zapojení do OF překazil. Kritizoval vystupování Havla, neuznává jej jako politika, a dodal, 'že nejde jen o jeho osobní názor, a odvolal se na stanovisko Svobodné Evropy k Havlově osobě'. Mandler měl rovněž vystoupit na studentské manifestaci konané na Letenské pláni, která byla organizována OF, ale jeho vystoupení bylo V. Havlem znemožněno. Mandler dále prohlásil, že ČsDI jde do aktivity a za tím účelem jeho členové objíždí kraje a okresy v ČSSR s cílem získat širokou podporu a nové členy pro tuto organizaci.

Poznatek byl získán z pramene č. 1 a lze jej použít bez omezení.

Do koordinačního centra OF v Laterně Magice došla dnešního dne informace o průběhu manifestační stávkové v Jaderné elektrárně Mochovce, které se zúčastnilo cca 6 – 8 000 osob. Manifestující podpořili obecně známé požadavky OF a stanovili další. Např. zrušení politického vedení v ČSLA, vytvoření komise nezávislých odborníků k přehodnocení roku 1968 a období po něm, provést reorganizaci ROH a provedení kádrových změn ve vedoucích hospodářských funkcích a tyto obsadit nezávislými odborníky. Stávkový výbor je v JE Mochovce tvořen: Zdeňkem Majzlíkem, Štefanem Magdalíkem a Josefem Urbañcem.

Poznatek byl získán 27. 11. 1989 pramenem č. 3 a lze jej použít pouze za dodržení pravidel konspirace.

Z prostředí divadla Na Vinohradech byla získána informace, že 'pan Řehoř' upozornil A. Vondru na to, že v požadavcích OF připravovaných

pro jednání s předsedou federální vlády Adamcem musí být zdůrazněno, aby 'poručil, aby se neničily archivy'.

Poznatek byl získán 27. 11. 1989 z pramene č. 3 a lze jej použít za dodržení pravidel konspirace.
[...]

[Následující úryvek pochází zřejmě z podkladů S-StB pro DSZ FMV z 28. 11.: podle ručního číslování listů to vypadá na to, že mohly být předloženy pod č. 247 nebo 248; podle strojopisného číslování jde o 2. list podkladů.]

[...]

Poznatek byl získán dne 28. 11. 1989 pramenem 3 a lze jej použít bez omezení.

Z prověřeného zdroje informací bylo zjištěno, že ve vedení OF narůstají stále větší rozpory kolem otázky taktiky. Jsou obavy z příliš rychlého postupu. Zejména po nedělním shromáždění na Letné vznikly /u HAVLA/ obavy z DUBČEKA, který má údajně podporu Sovětů a snaží se prosazovat především HÁJKA a SLAVÍKA. Za nesprávné se považuje vystoupení V. BENDY jménem VONS, který hovořil i o případech špionáží. HAVEL také hovoří o tom, že předseda vlády ADAMEC rovněž 'vybočuje' z předem dohodnutých podmínek. Jinak panují v OF rozpaky nad tím, jak rychle akceptuje vedení strany a státu jejich požadavky a na druhé straně jak pomalu se KSC aktivizuje.

Poznatek byl získán dne 27. 11. 1989 pramenem 1 a lze jej použít bez omezení.

Občanské fórum bylo podrobeno kritice ze strany členů nelegální ČsDI, v jejím tiskovém středisku E. ŠTOLBOVOU aj. Dne 28. 11. 1989 zde bylo mj. konstatováno, že OF nedává dostatečný prostor studentům, že byla státním a stranickým orgánům dána příliš dlouhá doba na splnění požadavků a 'komunisté se mohou zkonsolidovat'. Proto je prý nutné předkládat další a další požadavky, i nesplnitelné. Stále požadovat demisi vlády a mobilizovat studenty a pracující k připravenosti na další stávky, resp. jiná vystoupení. Zásadně se vyhýbat všem zmínekám o socialismu a o účasti komunistů v další /koaliční/ vládě. Dokonce zde padla úvaha o nutnosti vytvořit určité 'přepadové oddíly', který by měly být protiváhou LM. Toto však nebylo nikterak zkonkretizováno.

Poznatek byl získán 28. 11. 1989 pramenem 2 a lze jej použít bez omezení.

[...]"

Text poslední uvedeného úryvku byl použit pro zpracování 1. a 2. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSZ FMV č. 185 z 29. 11. 1989. Srovn níže.

Samotná DSZ FMV č. 185 vypadala následovně (neuvádíme její 1. list a část „Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost“ /viz Ediční poznámka/):

„1. Bezpečnostní situace

Občanské fórum /OF/ zintenzivňuje své pokusy o získání stále většího vlivu v továrnách a institucích. Již dříve vytvořené stávkové výbory jsou automaticky přejmenovány na stávkové výbory OF, které jsou centrálně řízeny koordinačním střediskem OF. Např. v s. p. Kovoprojekta Praha vede stávkový výbor OF Jiří KONOPA, který byl vyloučen z KSC a je vedoucím oddělení ekologie. Ten udržuje velmi úzké kontakty s koordinačním střediskem OF a nyní podněcuje stávkový výbor OF a jeho prostřednictvím

většinu zaměstnanců Kovoprojekty, aby byly zorganizovány nové volby ředitele, kam má být dosazen někdo z OF. OF v podniku zcela ignoruje ZO KSC přesto, že se její výbor přihlásil k podpoře OF již před generální stávkou.

Dne 27. 11. 1989 se v Brně uskutečnilo jednání OF, jehož se zúčastnilo asi 50 osob, mezi nimi zástupci Čs. strany socialistické, Čs. strany lidové, herců a dělníků. Z jednání vyplynuly vážné rozpory. Bylo konstatováno, že zájem občanů o shromáždění upadá, proto se poslední uskuteční 29. 11. 1989, pak se povede jen dialog. Zástupci studentů jsou proti spolupráci OF s KSC a vyžadují vystoupení na shromážděních, domnívají se, že studenti plní jen podřadnou roli. [Viz pozn. 1 dok. 116.]

Vedoucí představitel Hnutí za občanskou svobodu /HOS/ JUDr. Ján ČARNOGURSKÝ po svém propuštění z vazby se postupně zapojuje do činnosti HOS, kde projevuje snahu o založení nové politické strany s klerikálně demokratickým zaměřením.

Dne 28. 11. 1989 byly vybrané hraniční přechody na hranicích s PLR, MR, SSSR a Rakouskem posíleny 300 vojáky základní služby, kteří budou plnit úkoly ve prospěch celních orgánů. Provoz na hraničních přechodech nebyl generální stávkou ovlivněn. V následujícím období lze očekávat nárůst příjezdů čs. emigrantů na hraniční přechody a možné intervence opozice za jejich vpuštění do ČSSR. Je reálný předpoklad, že řešení jednotlivých případů bude zneužíváno k vyvolávání nálad proti státním orgánům.

Na 29. 11. 1989 je v Brně připravováno setkání učitelů základních a středních škol, na kterém bude předloženo prohlášení vyjadřující souhlas se stávkou studentů a jejich požadavky, s odstraněním vedoucí úlohy KSC, s prosazením svobodných voleb a s jmenováním Waltera [Valtra] KOMÁRKA za člena vlády. Kromě toho je požadováno přepracování obsahu učebnic, volby ředitelů škol a svoboda vyznání. [Viz pozn. 1 dok. 116.]

Na shromáždění občanů v Lovosicích /Severočeský kraj/ 28. 11. 1989 příslušník SNB Milan SUCHOMEL odsoudil zákrok pořádkových jednotek v Praze 17. 11. 1989 a uvedl, že posluchačům praporčické školy v Brně není povoleno opouštět objekt, nemožno sledovat televizi a nedostávají denní tisk. Vystoupení mělo značný ohlas. [Viz pozn. 2 dok. 60d.]

Předchozího dne řídil a usměrňoval veřejnou diskusi při demonstraci ve Vranově nad Toplou /Východoslovenský kraj/ příslušník zdejší OS SNB kpt. JUDr. Jozef VRABĚC, člen KSS, aktivista akčního výboru OF. Část diskutujících otevřeně útočila proti stranickým a státním funkcionářům okresu a kraje, tajemník OV KSS musel své vystoupení předčasně ukončit.

Na Vysokou školu ekonomickou v Bratislavě byl studenty k diskusi pozván pracovník Ústavu marxismu-leninismu při VŠE, který je zaujal svým vystoupením v Čs. televizi v relaci Dialog. Pozvaný vystoupení odmítl, neboť po odvysílání pořadu mu bylo anonymně telefonicky vyhrožováno usmrcením jeho a jeho roční dcery.

Tajemníkovi MNV Mladeč /Severomoravský kraj/ bylo ve 4 případech telefonicky vyhrožováno, aby odstoupil z funkce. Současně byl napadán, že má syna gestapáka /příslušníka SNB/. [Viz pozn. 1 dok. 135a.]

Občanu z Hračan /Jihočeský kraj/ bylo 28. 11. 1989 anonymně telefonicky vyhrožováno odplatou za angažovanost v 50. – 60. letech.

Týž den byla personálnímu náměstkovi s. p. Geoindustrie Praha anonymním telefonátem oznámena příprava atentátu na ředitele podniku.

Stejného dne oznámil na OO VB Kladno-město herec místního divadla, mluvčí OF herců, Jiří WOHANKA, že již po tři dny je mu telefonicky vyhrožováno fyzickou likvidací. V ranních hodinách ho v divadle hledali dva

neznámí mladíci, kteří vrátné sdělili, že chtějí WOHANKU zlikvidovat. Stávkový výbor rozhodl, aby tuto skutečnost oznámil Bezpečnosti s tím, že budou současně informovat tiskové centrum OF v Praze.

Anonymní písemné výhrůžky fyzickou likvidací obdrželi vedoucí tajemníci okresních výborů KSČ v Opavě, Frýdku-Místku, ředitel Dolu Paskov, otec příslušníka SNB z Karviné /včetně celé rodiny/ v Severomoravském kraji [Viz pozn. 1 dok. 135b.] a bývalý příslušník SNB /nyní důchodce/ z Nového Boru /Severočeský kraj/. [Viz pozn. 3 dok. 60b.]

Dne 28. 11. 1989 byly zaznamenány klamné anonymní telefonáty vyhrůžující výbuchy v budovách Střední průmyslové školy stavební v Třebíči /Jihomoravský kraj/, Hornické průmyslové školy v Ostravě [Viz pozn. 1 dok. 135b.] a Čs. rozhlasu v Bratislavě. Týž den bylo na jednotku Lidových milicí ve s. p. Orion Praha anonymně telefonicky sděleno, že do rána dojde k výbuchu objektu.

Redakci deníku Ľud v Bratislavě byla zaslána písemná anonymní výhrůžka výbuchem.

V Neratovicích /Středočeský kraj/ navštívili manželku příslušníka SNB dva neznámí muži, kteří se vydávali za příslušníky SNB, oznámili jí zranění manžela při autonehodě a vyzvali ji, aby s nimi jela do nemocnice, což odmítla. Telefonicky si ověřila, že manžel je na svém pracovišti.

Ve všech těchto případech se po pachatelí pátrá.

[...]

4. Názory a nálady obyvatelstva

Ve vedení Občanského fóra narůstají stále větší rozpory kolem otázky taktiky. Jsou obavy z příliš rychlého postupu. Zejména po nedělním shromáždění na Letné vznikly obavy (u HAVLA) z DUBČEKA, který má údajně podporu Sovětů a snaží se prosazovat především HÁJKA a ŠLAVÍKA. Za nesprávné je považováno vystoupení V. BENDY jménem Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, který hovořil i o případech špionážních. Rovněž je poukazováno na to, že předseda vlády ADAMEC také 'vybočuje' z předem dohodnutých podmínek. V Občanském fóru panují rozpaky nad tím, jak rychle akceptuje vedení strany a státu jejich požadavky a na druhé straně jak pomalu se KSČ aktivizuje.

Občanské fórum bylo podrobena kritice ze strany členů Československé demokratické iniciativy v jejím tiskovém středisku. Bylo konstatováno, že Občanské fórum nedává dostatečný prostor studentům, že byla státním a stranickým orgánům dána příliš dlouhá doba na splnění požadavků a komunisté se mohou zkonsolidovat. Proto je prý nutné předkládat další a další požadavky, i nesplnitelné. Stále požadovat demisi vlády a mobilizovat studenty a pracující k připravenosti na další stávky a jiná vystoupení. Zásadně se vyhýbat všem zmínkám o socialismu a o účasti komunistů v další (koaliční) vládě. Dokonce zde padla úvaha o nutnosti vytvořit určité přepadové oddíly, které by měly být protiváhou Lidovým milicím. [Viz výše.]

Na závodech a podnicích na teritoriu Brna i Jihomoravského kraje zaměstnanci diskutují o průběhu generální stávky a následného večerního shromáždění včetně vzniklé politické situace. Představitelé opozice a Občanského fóra začínají být pracujícími hodnoceni strážlivěji. Postavení, které získala opozice po 17. 11. 1989, poněkud ztrácí.

V prostředí dělnické mládeže ve Žďáru nad Sázavou je odsuzováno vystoupení Václava MALÉHO na manifestacích v Praze, zejména způsob, jakým se snaží na shromáždění manipulovat s lidmi. Je známo, že se nejedná o úplně normálního člověka, a proto by neměl vůbec vystupovat.

Stále více je poukazováno na to, že studenti jsou postupně zatlačováni a odsunováni do pozadí. [Viz pozn. 1 dok. 116.]

Vedení koncernu OKD Ostrava spolu s CZV ROH a CZV KSC rozhodlo, že se od dnešního dne zruší stipendia a všechny výhody studentům, kteří studovali pro koncern OKD a dnešního dne nenastoupili do normální výuky a nepokračovali v řádném studiu.

V Technoplynu Ostrava se živě diskutuje o událostech, které se staly v posledních dnech v ČSSR. Zaměstnanci jsou rozděleni na dva tábory, z nichž jeden podporuje veškeré dění, schvaluje činnost studentů a Občanského fóra, odsuzuje KSC jako celek a je pro odstranění její vedoucí úlohy. Nejostřeji proti KSC vystupují samotní její členové, za což jsou odsuzováni ostatními zaměstnanci. Druhý tábor zaměstnanců hodnotí situaci strážlivě, podporuje požadavky studentů a souhlasí se změnami v ÚV KSC. Podporuje i změny ve vládě. Převládá názor, že studentům se již v krátké době vymkla situace z rukou a iniciativu převzaly síly, které se socialismem nemají nic společného. Je odsuzována skutečnost, že jménem národa hovoří lidé jako HAVEL, DUBČEK, KOCÁB, KŇAŽKO a další zkrachovalé existence včetně trestanců. Situace v Praze je hodnocena jako davová hysterie, kterou záměrně vyvolali známí herci a umělci, kteří pouze využívali výhod socialismu, pochlebovali stranickému vedení, pobírali nejvyšší státní ocenění, a nyní jsou z nich největší nepřátelé, kteří profesionálně manipulují s masami. Někteří lidé poukazují na akční neschopnost KSC, která prakticky vůbec nebojuje a nechá na sebe házet špínu. Příčinu vidí ve špatné kádrové práci, kdy vedoucí místa ve straně zastávají neschopní lidé, kteří dovedou diskutovat, jen když mají všechno předem připravené. [Viz pozn. 1 dok. 135a.]

V emigrantských kruzích Rakouska, jejichž někteří členové přijíždějí v současné době do ČSSR, bylo zjištěno, že se snaží vyvíjet tlak na Občanské fórum, které by podle nich nemělo zapomínat na to, že oni za ně trpěli v zahraničí. V tomto směru se jej snaží ovlivnit k prosazení požadavku generální amnestie, neboť někteří mají odňato čs. občanství a nesmí do ČSSR jít. [Viz pozn. 1 dok. 116.]

Ve Východoslovenských drubežářských závodech jsou zaznamenány i požadavky pracujících, aby funkcionáři stranických orgánů města i kraje vylezli z jeskyň a vyšli mezi pracující, pokud mají obavy, ať odstoupí ze svých funkcí z důvodu, že nesou plnou zodpovědnost za současný vývoj situace.“

Ke zdrojům uvedené DSZ ještě doplňme, že informace uvedené v 1., 11., 12., 16. a částečně ve 14. odstavci části „Bezpečnostní situace“ se vztahují k dění v Praze a Sčk., mohly tudíž vycházet z podkladů S-StB Praha pro DSZ FMV předložených pod č. 247 a 248, které byly zničeny (srovn. pozn. a výše).

DSZ FMV č. 185 měla následující 2 přílohy: „Záměry nového vedení Čs. strany lidové“ (viz pozn. 10 dok. 60a); bez názvu, týkající se trestných činů spojených s příslušníky SNB, PS a SA (rozdělovník – rukou uvedeno „Vedení, VŠ StB, VŠ, IMV, kádr. správy“).

² Josef Leipner.

³ K osobě J. F. (1934) byl 27. 2. 1976 1. odd. 4. odb. X. S-FMV zaveden SPO „FRÉZAŘ“, reg. č. 10792; v nezjištěnou dobu předán na 2. odd. 4. odb. X. S-FMV, 21. 5. 1976 převeden na svazek A-„FRÉZAŘ“, 3. 11. 1988 archivován 1. odd. 4. odb. X. S-SNB pod a. č. 799889.

⁴ K osobě M. Honzíkovej (1925) byl 14. 10. 1954 1. odd. 5. odb. VIII. S-MV zaveden evidenční svazek s reg. č. 801: 28. 4. 1956 zničen.

⁵ Problematika „Národní divadlo (Laterna magika)“ byla 20. 4. 1989 5. odd.

- II. odb. S-StB Praha administrativně podchycena v OBS „DIVADLO“, reg. č. 47178 („přijato z X-2-1, r. č. 10881“): zničen v prosinci 1989.
- ⁶ V problematice „PROJEKTA – Praha“ byl 14. 2. 1983 4. odd. 3a odb. S-StB Praha zaveden OBS „PROJEKTA“ s reg. č. 37958 („přijato z XI. S-SNB, 3-3, Praha, reg. č. 17856“): 29. 3. 1989 předán na 1. odd. III. odb. těžce správy, zničen v prosinci 1989. 21. 12. 1989 zavedlo navíc 1. odd. III. odb. v problematice „projektové organizace“ OBS „PROJEKT“ s reg. č. 47904: skartace v registru nevyznačena.
- ⁷ Rozpracování objektu „Železniční uzel ČSD PRAHA – STŘED“ bylo 21. 7. 1976 1. odd. 3b odb. S-StB Praha zavedeno v OBS „ČSD“, reg. č. 26066: 23. 11. 1989 předán na 3. odd. III. odb. těžce správy, skartace v registru nevyznačena.
- ⁸ V problematice „rozpracování PZO“ byl 2. odd. III. odb. S-StB Praha 14. 2. 1989 zaveden OBS „CENTROTEX“, reg. č. 46960 („přijato z XI-2-2, r. č. 4046“): skartace v registru nevyznačena.

29b

1989, 29. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 250.

OS-0016-250/OAO-89

29. listopadu 1989

PŘÍSNĚ TAJNĚ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/5

[...] ^a

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 29. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha:
plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha k č. j.:
OS-0016-250/OAO-89

2. NEPŘÁTELSKÁ ČINNOST
A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK

Tiskový tajemník ZÚ NSR v Praze Michael STEINER, dále redaktor časopisu STERN Mihailj MOLDAVI¹ a další 4 NSR státní příslušníci hodnotili současnou situaci v ČSSR. /Redaktor STERNU přicestoval již dávno před 17. 11. 1989 s tím, že věděl o tom, že zde dojde k masovým nepokojům, demisi vlády atd.; jak bylo popsáno v DSZ č. 219 ze dne 8. 11. 1989./ Dnes je podle jejich názoru jasné, že vystoupení studentů posloužilo jen jako záminka k vystoupení tzv. nezávislých iniciativ z illegality a k otevřenému předložení požadavků. Domnívají se, že dnes již jsou studenti zcela bezradní a veškerou iniciativu převzala CHARTA 77, respektive její exponenti i v nových strukturách /OF/. STEINER řekl, že je nyní třeba, aby NSR bezodkladně posilovala svůj vliv ve všech oblastech čs. společenského i hospodářského života. Doporučuje, aby ZÚ NSR začal poskytovat pomoc při zakládání podniků, školení čl. řídicích pracovníků atp.^c

Poznatek byl získán 29. 11. 1989 pramenem č. 2 a lze jej použít bez omezení.

Pracovníci časopisu STERN Hans Jochen LÖWER² a Götz LINZENMEIER se snaží získat rozhovor s některými bývalými členy PÚV KSČ. Za tím cílem navštívili FMZV, odkud byli odkázáni na ÚV KSČ, kde se však nedostali do budovy. Určité informace získali až v redakci Tvorbě od komentátora RYBÁKA, který jim sdělil charakteristiky dvou „prouďů“ uvnitř KSČ. Jeden je tvořen tzv. Klubem marxistické inteligence, v němž se budou soustřeďovat odborníci, kterým jde o socialismus, i když v něm KSČ nebude hrát vedoucí úlohu. Druhý je reprezentován komunisty staršího ražení, kteří dosud vše viděli „přes růžové brýle“ a odmítali jiný názor než svůj.

Výsledkem svého snažení nebyl LÖWER příliš nadšen. Měl v úmyslu zjistit názory na současnou situaci od různých vrstev, sám například hovořil o tom, že se připravovala nasazení LM, ale ty odmítly jít proti studentům.

Poznatek byl získán dne 29. 11. 1989 pramenem č. 1 a lze jej použít v omezeném rozsahu.

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Václav BENDA charakterizuje současnou situaci jako faktické rozrušení totalitního systému. Pokud jde o opozici, vidí věc dosti pesimisticky, neboť opozice se přiklání doleva a začínají dominovat ti, kteří „přeměnili“ kabáty. Dle názoru BENDY není vhodná doba na nějaké politické a personální spekulace, jedná se o etapu postupné a pokojné demontáže systému, spojené s přípravou svobodných voleb[,] jak BENDA konstatoval, začínají v OF mít stále větší váhu lidé, kteří již dávno nebyli aktivní.

Poznatek byl získán dne 29. 11. 1989 pramenem č. 2 a lze jej použít s omezením.

Dne 29. 11. 1989 v 16.20 hodin odletěli pravidelnou linkou ČSA do Bratislavy Václav HAVEL a jeho bratr Ivan, doprovázeni hercem J. KŇAŽKEM³ a Martou KUBIŠOVOU.

Poznatek byl získán pramenem č. 3 dne 29. 11. 1989 a lze jej použít bez omezení.

Představitel HOS Rudolf BATŤEK⁴ byl v rozhovoru s nezjištěným zástupcem OF z Ostravska informován o nutnosti evidence darů od „lidí“, neboť by mohl v této souvislosti vzniknout nějaký malér. BATŤEK sdělil, že by to chtělo založit konto, ale to je problém, protože nejsou dosud žádná organizace. Rovněž na sdělení, že ostravskému OF nabídl KV SSM své prostory, reagoval BATŤEK nabádáním k opatrnosti, protože hrozí nebezpečí, že „oni“ /t. j. komunisté/ mají tendenci ovládnout situaci, což se nesmí ze strany OF připustit.

Poznatek byl získán dne 29. 11. 1989 pramenem č. 2 a lze jej použít s omezením.

K dříve signalizovanému zřízení různých speciálních skupin OF bylo nyní zjištěno, že byly zřízeny následující „komise“:⁵

1. sekretariát – vedoucí WÁGNER⁶
2. krizová – vedoucí Václav HAVEL, zakládající mluvčí CHARTY 77
3. akční výbor – vedoucí Václav HAVEL
4. informační – vedoucí POSPÍCHAL, signatář CHARTY 77
5. strategická – vedoucí Ing. KLAUS
6. koncepční – vedoucí Václav BENDA, člen kolektivu mluvčích CH-77
7. programová – vedoucí Ivan HAVEL, signatář CHARTY 77 – bratr V. HAVLA
8. technická – vedoucí KVAŠNAK,⁷ ml. člen HOS
9. organizační – vedoucí Dáša HAVLOVÁ, signatářka CHARTY 77 – švagrová Václava HAVLA

Poznatek byl získán pramenem č. 1 dne 29. 11. 1989 a lze jej použít v plném rozsahu.^d

K situaci v okresech Středočeského kraje jsou zjišťovány poznatky, svědčící o rozšiřování OF do jednotlivých podniků a organizací, přičemž jsou současně rozpouštěny v některých závodech stávkové výbory. Množí se písemně i telefonicky sdělované výhrůžky členům KSČ a jejich rodinným příslušníkům, např. vedoucímu tajemníkovi OV KSČ M. Boleslav byly během jednoho dne doručeny 4 písemné anonymy.^e

Z prostředí stávkových výborů vysokoškoláků byl zachycen názor, že zbývá splnit požadavek prošetření zásahu bezpečnostních jednotek ze dne 17. 11. 1989. Jinak toho mají už všichni dost, potřebují vydržet do neděle. Za pokračování stávky se staví právnická fakulta UK, DAMU a FAMU. Ostatní VŠ hodlají stávku ukončit. Studenti nadále kontrolují zejména metro, aby se zde neobjevovala hesla a letáky, které se jim nelíbí. Vyskytly se letáky, signované MV SSM s kulatým razítkem, které podporují KSČ. Stanovisko stávkového výboru DAMU je tyto letáky nestrhávat.⁸

Poznatek byl získán dne 29. 11. 1989 pramenem č. 2 a lze jej použít bez omezení.

^a Uprostřed razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 30. XI. 1989, č. j. CB-0031-295/03-89, přílohy 1/5. Vpravo od nich rukou připsáno zakroužkované „P + Korek“ (?), k tomu je připojen pravděpodobně Kupkův vlastnoruční podpis.

^b Nad jménem rukou připsáno „v z. z r.“ a připojen Kolorosův vlastnoruční podpis.

^c Ke konci odstavce je zprava rukou připsáno „P“ v kroužku.

^d Komise, jejichž vedoucími jsou Václav Havel nebo jeho příbuzní, jsou spolu s nimi a uvedeným příbuzenským vztahem rukou podrženy, celý tento „poznatek“ je zleva rukou zatržen a je k němu připsáno „P“ v kroužku a „možnost využití ke kontrapropagandě?“.

^e Odstavec je zleva rukou přerušně zatržen, k prvnímu větnému celku je připsáno „KRUH“, k druhému „7“ v kroužku.

¹ Míni se zřejmě Mihaly Moldvay.

² Hans-Joachim Löver.

³ Míni se Milan Kňazko, zřejmě jde o překlep.

⁴ Rudolf Battěk; jeho jméno je uvedeno chybně i dále, k tomu už nečiníme poznámku.

⁵ K tomu srovn. Suk, Jiří: Občanské fórum, listopad – prosinec 1989. 1. díl – události. Praha 1997.

⁶ Vojtěch Wagner.

⁷ Miroslav Kvašňák.

⁸ Tento odstavec byl použit pro zpracování 4. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSZ FMV č. 186 z 30. 11. 1989. Srovn. pozn. 3 dok. 12b.

30a

1989, 30. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 251.

OS-0016-251/OAO-89

30. listopadu 1989

PŘÍSNĚ TAJNĚ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/4

[...] ^a

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 30. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha:
plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha k č. j.:
OS-0016-251/OAO-89

2. NEPŘÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Dne 30. 11. 1989 chtěli členové stávkového výboru studentů VŠZ uskutečnit v IH Olympik „besedu“ s delegáty sjezdu JZD, při které měl být mj. promítán videozáznam zákroku příslušníků SNB při demonstraci 17. 11. 1989 atd. Vedení tohoto IH je odkázalo přímo do Sjezdového paláce na ústředního pořadatele.^c O tomto záměru byla informována i Ústřední rada zemědělských družstev, protože není vyloučeno, že se tento záměr pokusí realizovat studenti i na jiných IH, kde budou delegáti sjezdu ubytováni.

Poznatek byl získán dne 30. 11. 1989 pramenem 3 a lze jej použít bez omezení.

Dne 29. 11. 1989 požádal exponent CHARTY 77 a OF Václav MALÝ na oddělení pasů a víz OS SNB Praha 5 o vydání cestovního pasu

a výjezdni doložky do Švýcarska. Bylo mu sděleno, že ten den nebyl dnem úředním[,] a byl odkázán, aby se dostavil znovu. V případě, že si MALÝ o tyto doklady zažádá, budou mu vyhotoveny v zákonné lhůtě, t. j. do 30 dnů.

Poznatek byl získán 29. 11. 1989 pramenem 3 a lze jej použít bez omezení.

Jak již bylo signalizováno v DSZ č. 243 ze dne 24. 11. 1989,¹ usilují někteří exponenti nelegálních struktur a OF o zhotovování jmenného seznamu příslušníků StB, seznamu služebních vozidel atd. Touto činností se mj. zabývá Stanislav PENC, exponent tzv. Mírového klubu Johna LENNONA. PENC se touto činností měl zabývat v minulosti, nyní má mít podle dosud neověřených poznatků již kartotéku s fotografiemi, osobními daty a bydlišti řady příslušníků StB.^d

Poznatek byl získán 29. 11. 1989 pramenem 1 a lze jej použít bez omezení.

V současné době dochází k zakládání nových organizací, jako např. „Nezávislého svazu herectva“ na RDZN /organizuje J[...] N[...] ^{1a} a Vlastimil FIŠAR/,² dále „Klubu pouličních umělců“ /organizuje Pavel KOČÍ z klubu U zlatého melouna/ atd. Spisovatel a exponent PEN klubu Ivan KLÍMA³ chce svolat na neděli 3. 12. 1989 schůzi spisovatelů, na které má být vytvořen nový Svaz čs. spisovatelů. Starý Svaz má být rozpuštěn /„zrušen“/ v těchto dnech.

Poznatek byl získán 30. 11. 1989 pramenem 1 a lze jej použít bez omezení.

4. stávkový výbor na Ústavu české a světové literatury ČSAV, který se změnil na OF, vyhlásil požadavek na zrušení útvaru kádrové a personální práce na tomto ústavu. Za tím účelem ustanovil svoji komisi, které by měli pracovníci rušeného útvaru KPP odevzdat všechny osobní a kádrové materiály zaměstnanců. Ředitelka ústavu Dr. HRZALOVÁ již rezignovala na svou funkci.⁴

Poznatek byl získán 30. 11. 1989 pramenem 3 a lze jej použít bez omezení.

K dříve signalizovanému poznatku o tom, že OF, resp. koordinační stávkový výbor má k dispozici svědka zásahu příslušníků SNB dne 17. 11. 1989[,] bylo nyní zjištěno, že se může jednat o blíže nezjištěného příslušníka SNB npor. KOŠe nebo KOŠe, který se dal k dispozici koordinačnímu stávkovému výboru VŠ v Prešově. Z Prešova to bylo hlášeno Stávkovému výboru PF UK. Volající byl odkázán přímo na OF v Laterně Magice.^e

Poznatek byl získán 30. 11. 1989 pramenem 2 a lze jej použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ – 0

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA

Na významných pražských podnicích /ČKD Polovodiče, Tesla Hloubětín, ČKD DIZ, AERO Vodochody⁵ a patrně i dalších/ si OBČANSKÉ FÓRUM /OF/ upevňuje své pozice ať již tamními pobočkami[,] nebo stávkovými výbory. Projevuje se to mj. tím, že tyto pobočky jdou se svými požadavky někdy i nad rámec původního programu a požadavků OF. Např. ve s. p. Tesla Hloubětín byla dne 29. 11. ustavena pobočka OF, která dokonce požaduje, aby zde byla zrušena Rada pracovního kolektivu, aby bylo odvoláno stávající vedení a zvoleno nové, aby byla na závodě zrušena ZO KSC a její členové aby byli převedeni do ZO v místě bydliště. Také v ČKD Polovodiče byly dne 28. 11. 1989 vneseny na celozávodním aktivu komunistů požadavky tamní pobočky OF na odstoupení současného hospodářského vedení podniku, zrušení LM a odtržení závodu od kombinátu ČKD. V Aero Vodochody vnesl předseda koordinačního stávkového výboru dne 27. 11. 1989 na celozávodním shromáždění požadavek na odstoupení ředitele a uskutečnění dalších kádrových změn ve vedení podniku.

Poznatky byly získány 29. 11. 1989 z pramenů 1, 3 a lze jich použít bez omezení.

^a Uprostřed razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 30. XI. 1989, č. j. CB-0031-296/03-89, přílohy 1/4.

^b Nad jménem rukou připsáno „za“ a připojen Macenauerův vlastnoruční podpis.

^c První větný celek je rukou částečně podtržen, spolu s druhým je zarámován a k tomu je zleva připsáno „P/P“.

^d Odstavec je částečně rukou podtržen (2. věta, „zabývá Stanislav PENC“ a konec poslední věty), zleva i zprava je zatržen, k jeho začátku je připsáno „7“ v kroužku a k jeho konci „P/P“.

^e Odstavec je částečně rukou podtržen, je zarámován a zleva je k němu připsáno „P/P“.

¹ Viz dok 28b.

^{1a} K osobě J. N. (1944) byl 8. 8. 1984 3. odd. 1. odb. X. S-SNB zaveden SPO „HEREC“, reg. č. 28574: 22. 1. 1985 převeden na svazek KTS, 28. 10. 1985 na svazek A-„HOLLAR“, 25. 8. 1988 archivován (včetně složek FD, VZ a KPP) pod a. č. 797723.

² K osobě V. Fišara (1926) byl 19. 5. 1972 9. odd. 2. odb. II. S-FMV zaveden SS s reg. č. 3492: 6. 9. 1973 archivován 1. odd. 2. odb. II. S-FMV pod a. č. 658752. 10. 10. 1973 zavedlo 4. odd. V. odb. S-StB Praha svazek NO „VLASTIMIL“ („3/224“), reg. č. 20920: v nezjištěnou dobu předán na 1. odd. IV. odb., 2. odd. 2a odb. S-StB Praha a na O-StB Praha 2, zničen 5. 12. 1989.

³ K osobě I. Klímy (1931) byl 21. 6. 1971 1. odd. VI. odb. S-StB Praha za-veden pozorovací svazek, reg. č. 17897: v neuvedenou dobu veden na 5. odd. I. odb. a 5. odd. IV. odb. téže správy, posléze na 3. odd. 2b odb. S-StB Praha, 10. 8. 1973 převeden na OS, 24. 4. 1974 „reg. na NO – 1/37“, 17. 8. 1989 předán na 5. odd. II. odb. S-StB Praha, zničen 8. 12. 1989. K „objektu“ OS s reg. č. 17897 existuje memorandum, které 2. 7. 1987 zpracoval 3. odbor IV. S-SNB (memorandum bylo, jak plyne z textu, zpracováno z poznatků z roku 1985; z těchto poznatků ovšem vychází i uvedení řídicího orgánu zodpovědného za akci a jeho zástupce – oba z 1. odd. I. odb. X. S-SNB, které zřejmě v roce 1985 akci 2b odb. S-StB Praha dozorovalo: por. Jiří Lemberka byl v roce 1987 studentem fakulty StB VŠ SNB, npor. Otto Doležal pracovníkem I. S-SNB; dle memoranda je krycí jméno osobního svazku „MAN“):

„Jmenovaný je rozpracován z podezření z páčání trestné činnosti po linii kultury.

Uvedené skutečnosti jsou čerpány z návrhu sledování z roku 1985, kdy byl jeden den jako objekt sledován. Podrobné poznatky nejsou známy.“

A MV ČR, neuspořádané materiály IV. S-SNB, mikrofilm „X 20“.

⁴ Informace o situaci v Ústavu české a světové literatury ČSAV byla zapracována do 1. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 187 z 1. 12. 1989. Tamtéž byla zapracována i informace o činnosti OF ve významných pražských podnicích (viz část „Názory a nálady obyvatelstva“ zde). Srovn. níže.

Samotná DSZ FMV č. 187 vypadala následovně (neuvádíme její 1. list a část „Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost“ /viz Ediční poznámka/):

„1. Bezpečnostní situace

V průmyslových závodech, organizacích a institucích v Praze a Středočeském kraji i v zemědělských podnicích a městech tohoto teritoria /např. ČKD Polovodiče, TESLA Hloubětín, ČKD DIZ, PAL Kbely, AVIA Letňany, OÚNZ Praha 9, AERO Vodochody, ČSAO Čáslav, JZD Velim, Dobříš, Čistá, Stochov a jiné/ si Občanské fórum upevňuje pozice v tamních stávkových výborech, nebo vytvářením svých poboček. Ty vystupují s dalšími požadavky na zrušení Rady pracovního kolektivu /např. TESLA Hloubětín/, na odstoupení současných vedoucích hospodářských pracovníků /např. TESLA Hloubětín, ČKD Polovodiče, AERO Vodochody/ a některých funkcionářů ROH /např. AVIA Letňany, PAL Kbely, OÚNZ Praha 9/ i na konkrétní кадровé změny v orgánech státní správy /např. Stochov/. V Ústavu české a světové literatury ČSAV požaduje OF zrušení útvaru kadrové a personální práce a předání osobních a kadrových materiálů komisi ustavené OF. Ředitelka Ústavu již z funkce odstoupila. [Viz výše a pozn. 5 dok. 30b.]

Ve s. p. Polygrafické závody, PALMA a CHZJD v Bratislavě se stupňuje napětí mezi hospodářským vedením a pracujícími. V CHZJD vyvolalo pobouření, že po skončení aktivu odmítl vedoucí stranický funkcionář výzvu dělníků k návštěvě výrobních provozů. V PALMĚ stávkový výbor požaduje zrušení Lidových milicí. V Bytovém podniku Bratislava II, v Montostrojích a Stavebních závodech Bratislava požadují odstoupení hospodářského vedení.

Situace v Divadle J. K. Tyla v Plzni se značně vyhrocuje, jsou narušeny vztahy mezi jednotlivými pracovníky. Ředitel ztratil veškerou autoritu a pod nátlakem stávkového výboru se vzdal funkce. Dále odstoupili šéfové opery, operety a baletu. Negativní vliv na situaci v divadle má liknavý

postoj nadřízených orgánů. Vzrůstá odpor proti členům KSČ, kterým je vyhrožováno fyzickou likvidací. [Viz pozn. 1 dok. 83.]

V prostředí inteligence maďarské národnosti v Západoslovenském kraji vznikla pod vedením Ludovíta GRENDELA organizace Nezávislé maďarské fórum /NMF/, která sdružuje rovněž skupinu mladých spisovatelů /FIK/. Tato organizace zpracovává svůj program zaměřený k likvidaci socialismu a rozbití CSEMADOKU. Vzor má v organizaci FIDÉSZ v MR.

Na Strojnické fakultě Slovenské vysoké školy technické v Bratislavě byl založen Svaz maďarských studentů. Mezi nimi se vyskytly mapy pocházející z MR, kde je zakresleno Maďarsko v hranicích z období Rakouska-Uherska.

Z věkově starších exponentů maďarského nacionalismu v Bratislavě a Západoslovenském kraji se vytváří skupina Nové československé maďarské fórum /NČMF/, která svoji činnost orientuje proti NMF. Vytváří si úzké kontakty na redakci ÚJSZO, kde hodlá zveřejnit své prohlášení. Požaduje reformy na bázi socialismu a ke svým cílům chce aktivizovat a využít CSEMADOK. Hodlá bojovat nejen proti NMF, ale i slovenským extrémistům.

Dne 2. 12. 1989 se má v Praze uskutečnit celostátní setkání OBRODY. Jeho účelem je založit novou politickou stranu a získat pro tento postup krajské odbočky. Zástupci OBRODY v Českých Budějovicích však využívají možnosti vstoupit buď do nově utvářené Strany zelených, kde je předpoklad růstu členské základny a kde by mohli dění kladně ovlivňovat, nebo dále působit jako nezávislý klub, který by ovlivňoval další vývoj samostatně. [Viz pozn. 1 dok. 99a.]

V obvodě Bratislava 2 jsou zjišťovány případy maření výkonu služby a služebních zákroků příslušníků SNB. Byty příslušníků jsou označovány na zvoncích, vchodových dveřích a schodištích. Mezi občany dochází k deformaci postojů k orgánům SNB. Část občanů je nadále respektuje, ostatní je odmítají respektovat, převládá názor, že padla vláda a SNB už nemá žádná práva a ztratil i právo kontroly občanů.

Příslušníku Ozbrojeného sboru ochrany železnic z Břeclavi /Jihomoravský kraj/ sdělil zaměstnanec ČSD Břeclav Jiří MAREK, že 30. 11. 1989 bude souzen Občanským fórem za služební zákrok, při kterém použil mírnějších prostředků, provedený 20. 11. 1989 proti opilci.

V nočních hodinách z 29. na 30. 11. 1989 došlo k narušení strážního stanoviště u VÚ Plzeň-Bory letiště. V okolí stanoviště byl ve čtyřech případech zjištěn pohyb cizích osob, které opakovaně házely kameny na strážní stanoviště a verbálně napadaly vojáky.

Dne 28. 11. 1989 večer byl fyzicky napaden neznámým civilistou velitel VÚ Písek. Bude asi dva dny v domácím léčení.

Následujícího dne byla verbálně napadena občanská pracovníce VÚ Topolčany pro své zaměstnání a neúčast na generální stávce.

Ve stejné době byla na parkovišti pro příslušníky stejného vojenského útvaru úmyslně poškozena vozidla vojáků z povolání.

Byly zaznamenány útoky na rodinu důstojníka ČSLA v Bratislavě, kdy učitelka ZŠ zabránila jeho dceři ve vstupu do třídy pro neúčast na generální stávce, synovi ze stejných důvodů bránil mistr odborného výcviku ve vstupu na pracoviště v OD Prior Bratislava.

Dne 29. 11. 1989 svémocně opustilo ubytovací prostor 117 žáků Vojenského leteckého učiliště v Prešově a odjelo do trvalých bydlíšť. Důvodem bylo nedostatečné vytápění ubytovacích zařízení.

V posledních dnech se v Dobříši /Středočeský kraj/ vyskytlo několik letáků zaměřených proti příslušníkům ČSLA, kde bylo poukazováno, že

mají bezstarostný život, zajištěné sociální jistoty, vysoké platy, neplatí nájemné za byty a neodvádějí daně ze mzdy. Došlo zde již k několika negativním výstupům proti vojákům z povolání ze strany civilních osob, např. odmítnutí vydat léky v lékárně na vojenský předpis.

Předsedům podnikových výborů KSČ PZO Jablonex v Jablonci nad Nisou /Severočeský kraj/ [Viz pozn. 2 dok. 62a.], ADAST Adamov /Jihomoravský kraj/ [Viz pozn. 4 dok. 119.], ŠKODA České Budějovice [Viz pozn. 1 dok. 99b.], vedoucímu tajemníkovi okresního výboru KSČ v Šumperku /Severomoravský kraj/ [Viz pozn. 4 dok. 137a.], ředitelům s. p. ŠKODA České Budějovice [Viz pozn. 1 dok. 99b.] a ADAST Adamov [Viz pozn. 4 dok. 119.] a občanu z Roudnice nad Labem /Severočeský kraj/ [Viz pozn. 1 dok. 62b.] byly zaslány anonymní dopisy vyhrožující jejich fyzickou likvidací.

Náčelníkovi OO VB Valaška /Středoslovenský kraj/ byl doručen 30. 11. 1989 anonymní dopis požadující propuštění zkompromitovaných příslušníků SNB do 15. 12. 1989. V případě nesplnění požadavku budou zveřejněny výpovědi 15 osob a fotodokumentace o zkompromitovaných příslušnících VB.

Při vylepování plakátu, zvoucího na shromáždění občanů v Litoměřicích /Severočeský kraj/, byl předseda ZO KSČ AGROSTAV Litoměřice ve večerních hodinách 29. 11. 1989 fyzicky napaden dvěma neznámými útočníky. K jeho zranění nedošlo.

Manželce náčelníka správy OSH Banská Bystrica bylo opakovaně anonymně telefonicky vyhrožováno oběšením manžela.

Zprostředkovaně přes otce bylo příslušníku SNB v Brně vyhrožováno únosem rodiny, pokud nebude postupovat ve službě 'demokraticky'.

Člence KSČ v Mariánských Lázních /Západočeský kraj/ bylo opakovaně telefonicky vyhrožováno oběšením.

Herečce Státního divadla v Olomouci /Severomoravský kraj/ bylo anonymním telefonátem vyhrožováno, že do tří dnů bude oběšena celá její rodina. [Viz pozn. 1 dok. 137b.]

V Rimavské Sobotě /Středoslovenský kraj/ byl zaznamenán anonymní telefonát vyhrožující výbuchem objektu MěNV.

Ve všech případech se po pachatelích pátrá.

2. Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

V průběhu 30. 11. 1989 závažné jevy a události tohoto charakteru nebyly hlášeny.

[...]

4. Názory a nálady obyvatelstva

Mezi obyvateli Brna je diskutováno o zasedání Federálního shromáždění dne 29. 11. 1989. Je kritizována účast některých členů Federálního shromáždění, jako soudruhů Jakeše, Štěpána a dalších. Rovněž je poukázováno na vystoupení některých poslanců, kteří nebyli na jednání připraveni a působili dojemem 'kejvalů' a nejsou schopni zastupovat občany ze svých poslaneckých obvodů. [Viz pozn. 4 dok. 118.]

Na lékařské fakultě Univerzity Komenského, Vysoké škole ekonomické a Slovenském vysokém učení technickém v Bratislavě se veřejně projevuje nespokojenost ve stávkových výborech. Studenti hovoří o tom, že již nejsou partnery, ale musí se podřizovat požadavkům představitelů 'veřejnosti'. Dochází k cenzurování vystoupení studentů. Svě projevy musí předkládat koordináčnímu centru den před vystoupením. Studenti mají

obavu, že budú prinucení k prosazovaniu požadavkú, ktoré jim nejsou vlastni.

Kapitán Jiří SMEJKAL, posluchač 1. ročníku VVŠ PV LS Vyškov, prohlásil, že v armádě by neměla působit KSČ. Má být jen mimo armádu, neboť armáda má existovat pouze pro dělnickou třídu. Z toho důvodu odevzdal stranický průkaz a požádal o zrušení členství v KSČ.

Dne 28. 11. 1989 se příslušníci závodní jednotky Lidových milicí v podniku Automatizace železniční dopravy, výrobní závod Olomouc, rozhodli ukončit své členství v LM. K tomuto rozhodnutí došlo na poradě příslušníků závodní jednotky LM, kde byla hodnocena současná situace. Jejich stanovisko bylo potvrzeno příslušnou ZO KSČ a stávkovým výborem bylo odesláno do redakce Rudého práva, státního divadla O. Stibora v Olomouci a do agentury Reuter. Výzbrojní a výstrojní materiál jednotky byl převezen do centrálního skladu LM a krajskému štábu LM byl předán návrh na její zrušení.

Mezi pracovníky Městského ústavu národního zdraví Ostrava Fifejdy je rozšířena informace údajně od zdravotnických pracovníků z Prahy, že došlo k úmrtí 4 studentů, účastníků demonstrace ze dne 17. 11. v Praze. Stav několika dalších studentů má být rovněž kritický. Těžké zranění mělo utrpět daleko více osob, než uvedly naše sdělovací prostředky. [Viz pozn. 1 dok. 137a.]“

DSZ FMV č. 187 měla následujících 7 příloh: bez názvu, týkající se trestných činů spojených s příslušníky SNB, PS a SA (rozdělovník neuveden); „K zasedání rady Socialistické internacionály v Ženevě 23. – 24. 11. 1989“ (zdroj i rozdělovník neuveden); „Názory západoněmecké SPD na současný vývoj v ČSSR“ (zdroj i rozdělovník neuveden); „K postojům Francie k vývoji vnitropolitické situace v ČSSR“ (zdroj neuveden, rozdělovník – rukou uvedeno „s. URBÁNEK, s. ADAMEC, s. HUSÁK, Vedení FMV, I., II., VŠ SNB“); „Alžírské hodnocení situace v ČSSR“ (zdroj neuveden, rozdělovník – rukou uvedeno „s. URBÁNEK, s. ADAMEC, s. HUSÁK, Vedení FMV, I., II., VŠ SNB“); „Aktuální přístupy Západoevropské unie k otázkám vztahu Východ-Západ“ (zdroj neuveden, rozdělovník – rukou uvedeno „s. URBÁNEK, s. ADAMEC, s. HUSÁK, Vedení FMV, I., II., VŠ SNB“); „K některým názorům v západní Evropě na nadcházející setkání M. GORBAČOVA a G. BUSHE ve dnech 2. – 3. prosince 1989“ (zdroj neuveden, rozdělovník – rukou uvedeno „s. URBÁNEK, s. ADAMEC, s. HUSÁK, Vedení FMV, I., II., VŠ SNB“).

Z příloh, které patrně připravila I. S-SNB, uvádíme následující:

„Názory západoněmecké SPD na současný vývoj v ČSSR

Vzhľadom na súčasný vývoj v ČSSR považuje vedenie západoněmeckéj SPD za mimoriadne dôležité pripravované prehlásenie vlády NDR, v ktorom má byť vstup spojeneckých vojsk do ČSSR v r. 1968 označený za porušenie medzinárodného práva a dôsledok subjektivismu BREŽNEVA a v prípade NDR bývalého vedenia SED.

Angažovanosť a iniciatívny prístup SED pri posúdení otázky vstupu vojsk do ČSSR je podľa vedenia SPD taktickým krokom zameraným predovšetkým na zlepšenie vlastného postavenia pred nadchádzajúcim zjazdom strany. Rýchle prehodnotenie udalostí z roku 1968 ešte pred oficiálnym stanoviskom ZSSR v súčasnom krízovom období v ČSSR pokladá vedenie SPD za nedomyslené. Niektorí predstavitelia SPD sa totiž obávajú, že 'jednoznačné a pozitívne prehlásenie' NDR môže v ČSSR skomplikovať vnútropolitický vývoj, oslabiť súčasný nádejný postup opozície a viesť k mobilizácii 'konzervatívnych síl' v KSČ, ktoré zatiaľ prekvapujúcim spôsobom prenechávajú priestor opozícii.

Predstavitelia SPD budú preto v súčasnej dobe vo vzťahoch k ČSSR postupovať opatrne, s dôrazom na 'legálne a pokojné' vystupovanie opozície, vytváranie organizačných štruktúr schopných udržať sa aj po eventúálnom rozpade občianskeho fóra. Súčasne sa prostredníctvom predstavitelov československej emigrácie sústreďujú na vytypovanie vhodných budúcich predstavitelov sociálnej demokracie v ČSSR. Založenie sociáldemokratickej strany v ČSSR je podľa vedenia SPD len otázkou času a výsledkom objektívneho procesu rozpadu socializmu vo východnej Európe.“

„K postojům Francie k vývoji vnitropolitické situace v ČSSR

Podle hodnocení z okruhu sekretariátu vládní francouzské Socialistické strany /PS/ nelze současný vývoj v ČSSR srovnávat s vývojem v NDR, PLR nebo MR. Československá specifika údajně spočívá [!] v neporovnatelně lepší ekonomické situaci a v tradiční existenci politického systému více stran. Podle názoru vedení PS zůstane ČSSR i nadále socialistickým státem a nelze v současné době předpokládat, že by se vývoj ubíral směrem ke stavu před rokem 1948.

Za jednu z klíčových osobností považuje vedení PS zejména předsedu federální vlády ČSSR L. ADAMCE, který zahájil dialog s opozicí v době, kdy nebyla považována za rovnoprávného partnera, což pro něj znamenalo osobní riziko. Občanské fórum je považováno spíše za hnutí, které bude do budoucna hrát úlohu určitého 'kontrolora' společenského vývoje v ČSSR; vzhledem k rychlému vývoji na vnitropolitické scéně však vedení PS nevyklučuje ani jeho přeměnu v politickou stranu. Vedení PS v současné době nepřipravuje navázání přímých kontaktů s Občanským fórem, které podle jeho názoru nemá doposud ani zkušenosti z politické činnosti, ani pevnou organizační strukturu. Za hlavního partnera PS i nadále považuje Sociálně demokratickou stranu v exilu.

Francouzská strana se zároveň rozhodla pozastavit veškerá bilaterální jednání s ČSSR až do doby, kdy se v ČSSR vytvoří nové stabilní struktury. Současně však nehodlá klást žádné překážky stávající spolupráci a kontaktům na úrovni podniků a vědeckých ústavů. Zároveň předpokládá, že po stabilizaci vnitropolitických poměrů bude československá strana projevovat zvýšený zájem o další rozvoj hospodářské a vědeckotechnické spolupráce. Francouzská strana hodlá těmto požadavkům vyjít vstříc ve snaze alespoň částečně neutralizovat dominantní úlohu NSR ve vztahu k ZSS.“

⁵ K objektu „Strojírny n. p. Vodochody“ byl 16. 7. 1958 5. odd. zřejmě kontrarozvědného odboru S-StB Praha zaveden OBS „AERO“ s reg. č. 120 („10. 7. 58 přijat od MV – 4. správa objekt. sv. 288“); 29. 8. 1969 „v rámci součásti O StB Pha vých. – záp.“, 9. 12. 1985 předán ze 4. na 3. odd. 3a odb. S-StB Praha, 21. 11. 1986 archivován pod a. č. obj. 969. 4. 2. 1975 zavedlo navíc 4. odd. 3a odb. S-StB Praha k objektu „Gen. ředitelství AERO – Praha 9“ OBS „GR – AERO“ s reg. č. 24060; 26. 11. 1985 předán na 3. odd. téhož odboru, 19. 11. 1986 archivován pod a. č. obj. 1087.

1989, 30. listopadu, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 252.

OS-0016-252/OAO-89

30. listopadu 1989

PRÍSNĚ TAJNÉ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/3

[...]ª

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P r a h a

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 30. listopadu 1989.

Náčelník Správy StB Praha:

plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha k č. j.:

OS-0016-252/OAO-89

2. NEPŘÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK

V dopoledních hodinách dne 30. 11. 1989 navštívil Mladou Boleslav štáb USA televize ABC, který vyvíjel snahu o získání rozhovoru s příslušníky SA, dislokovanými ve městě. TS [TV?] štáb pořídil snímky objektu posádky SA¹ a bezúspěšně se pokoušel navázat rozhovor s důstojníkem SA.^c Rovněž bez úspěchu se snažili pracovníci USA televize navázat rozhovor s příslušníkem OO VB, vykonávajícím hlídkovou službu. Štáb televize ABC přijel do Mladé Boleslavi dvěma pražskými taxivozy /ADA 46-46 a ADA 38-91/.

Poznatek byl získán dne 30. 11. 1989 pramenem č. 3 a lze jej použít bez omezení.

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Občanské fórum /OF/ vyvíjí aktivitu, nadále získává a upevňuje své pozice /viz též DSZ č. 251 ze dne 30. 11. 1989/.² Patrně pod účelo-

vým působením některých divadel /např. RDZN dne 29. 11. 1989/, kde bylo mj. při „představení“ hovořeno o tom, že je nutné stupňovat tlak na FS, aby se „nemohlo nadýchnout“ /profesor MACHOVEC/,³ kde byla zesměšňována činnost FS a členů KSČ /herečka GAJE-ROVÁ/ apod., se daří OF zakládat své pobočky v dalších pražských, ale nyní již i mimopražských podnicích, organizacích i některých obcích. Například ČSAO Čáslav, okres Kutná Hora; JZD Velim, okres Kolín; v Dobříši, okres Příbram; v Čisté, okres Rakovník i jinde. Při mítincích a obdobných setkáních s občany vystupují mluvčí OF s dalšími požadavky, nyní i na provedení konkrétních kádrových změn v orgánech státní správy /odstoupení některých funkcionářů MěstNV Stochov, okres Kladno/ a ROH /AVIA Letňany, PAL Kbely,⁴ OÚNZ Praha 9 a další/[.] za které v některých případech prosazují přímo své přívržence.⁵ Patrně pod tímto vlivem někteří členové KSČ reagují vrácením svých členských průkazů s tím, že ze strany vystupují /JAWA⁶ Týnec, důl Nosek Tuchlovice a jinde/. Tato situace spolu s požadavky OF na zrušení LM se již projevila u 8 členů LM z TOS Rakovník, kteří odmítli plnění svých úkolů strachem z následků v případě nepříznivého vývoje ve společnosti.^d

Poznatky byly získány dne 30. 11. 1989 prameny č. 3 a lze jich použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ – 0

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA

Ze strany zaměstnanců /i členů KSČ/ v ŽST Kralupy nad Vltavou je vyslovována nespokojenost k činnosti předsedy ZO KSČ s. BLAFKY. Jmenovaný si údajně z titulu své funkce a pracovního zařazení plánuje nejvýhodnější směny a v pracovní době provádí vedlejší placené práce apod. V této souvislosti jsou v lokomotivním depu Kralupy vedeny snahy o vybudování „železniční federace“, což by měla být doba Federace lokomotivních čet⁷ z let 1968-69.^e

Poznatek byl získán dne 30. 11. 1989 pramenem č. 3 a lze jej použít bez omezení.

^a Uprostřed razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 7. XII. 1989, č. j. CB-0031-303/03-89, přílohy 1/3.

^b Nad jménem rukou připsáno „v z. z r.“ a připojen Kolorosův vlastnoruční podpis.

^c První větný celek a slovo „bezúspěšně“ je rukou podtrženo a zleva je k odstavci připsáno „P/P“.

^d Odstavec je z větší části rukou podtržen a zleva je k němu připsáno „P/P“ (škrtnuto).

^c Poslední větný celek je téměř celý rukou podtržen, zprava je odstavec v těchto místech zatržen a zleva je k němu připsáno „P/P“.

¹ Problematika „vojenské obj. stř. kraj“ byla 15. 2. 1965 odb. II/K-0 S-StB Praha administrativně podchycena v OBS (později „VO ČSLA“, dle EZO „ČSLA“) s reg. č. 14311: postupně veden pravděpodobně 1. a 2. odd. II. odb., 2. odd. VII. odb., 2. odd. 1b odb. a od 11. 9. 1989 4. odd. I. odb. S-StB Praha, skartace v registru nevyznačena.

² Viz dok. 30a.

³ K osobě Milana Machovce (1925) byl 18. 2. 1970 1. odd. VII. odb. S-StB Praha zaveden evidenční svazek s reg. č. 17202: v nezjištěnou dobu předán na 1. odd. II. odb. téže správy, 7. 10. 1971 na 2. odd. 2. odb. II. S-FMV. Uvedené oddělení II. S-FMV zavedlo 12. 10. 1971 pozorovací svazek „LÁN“, reg. č. 2927: 5. 6. 1973 převeden na OS (NO, „NO 1/3 Pha“), postupně veden na 3. odd. 4. odb., 2. odd. 4. odb. a 3. odd. 1. odb. X. S-FMV, 23. 10. 1981 předán na 2. odd. 2. odb. X. S-SNB, zničen (5 částí hl. svazku, složky KPP a DOK) na 2. odd. 11. odb. II. S-SNB 6. 12. 1989. Samostatný sv. NO („1/3“) „LÁN“ s reg. č. 37371 byl 2. odd. 11. odb. II. S-SNB zaveden 8. 6. 1989: zničen 6. 12. 1989.

⁴ Rozpracování „probl. n. p. PAL Praha“ bylo 5. 6. 1989 O-StB Praha 9 zavedeno v OBS „PÁLAVA“, reg. č. 47341: zničení v registru nevyznačeno.

⁵ Informace o uvedené činnosti OF byla zapracována do 1. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 187 z 1. 12. 1989. Srovn. pozn. 4 dok. 30a.

⁶ Rozpracování objektu „n. p. JAWA“ bylo 15. 4. 1980 O-StB Benešov zavedeno v OBS „JAWA“, reg. č. 32977: zničen koncem roku 1989.

⁷ Problematika „FEDERACE – ČSD“ byla 25. 1. 1973 3. odd. III. odb. S-StB Praha administrativně podchycena v OBS „FEDERACE“, reg. č. 19553: 10. 12. 1979 z a. č. obj. 902 MV obnoven 14. díl – Rakovník, svazek 23. 11. 1989 předán z 1. odd. 3b odb. na 3. odd. III. odb. S-StB Praha, zničen 8. 12. 1989.

31a

1989, 1. prosince, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 253.

OS-0016-253/OAO-89

1. prosince 1989

PRÍSNĚ TAJNĚ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/3

[...]^a

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 1. prosince 1989.

Náčelník Správy StB Praha:
plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha č. 1, k č. j.:
OS-0016-253/OAO-89

2. NEPRÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Václav HAVEL požádal dne 30. 11. 1989 M. KŇAŽKA, aby na Slovensku zorganizoval průzkum mezi obyvatelstvem, do jaké míry by přijalo A. DUBČEKA za prezidenta. Řekl, že by měl být získán názor asi milionového vzorku tamního obyvatelstva, nejlépe tak, že KŇAŽKO k tomu využije studenty nebo jinou strukturu.¹

Poznatek byl získán pramenem 2 a lze jej použít bez omezení.

K dříve signalizovanému záměru OF a SV na VŠ, kontaktovat delegáty probíhajícího sjezdu JZD[,] bylo nyní v prostředí PF UK zjištěno, že k delegátům sjezdu má během jeho jednání promluvit herec SATORANSKÝ a studenti ŠIMON a PÁNEK² z VŠZ Suchdol. Dne 30. 11. 1989 byly na PF UK natáčeny rakouskou televizí rozhovory se studenty. Členové rakouského televizního štábu ubezpečovali studenty, že nemusí mít žádné obavy z nedostudování, protože i kdyby měli nějaké potíže zde /v ČSSR/, budou moci dostudovat v Rakousku.

Poznatek byl získán dne 1. 12. 1989 pramenem 2 a lze jej použít bez omezení.

Dne 30. 11. 1989 zpracoval jistý Dr. DOLEŽAL „Provolání VŠ studentů“[,] v němž jsou čs. občané vyzýváni k podpisové akci, ve které se upozorňuje, aby „žádný z vedoucích funkcionářů, zodpovědných za hlubokou krizi naší společnosti nebyl trestán vězením“ s výjimkou „aktérů a viníků brutálních zásahů proti demonstrantům a fyzického mučení vězňů“. Nikdo nemá být potrestán smrtí – říká se v uvedeném prohlášení. Toto prohlášení, má být přečteno v sobotu 2. 12. 1989 v divadle ABC.

Poznatek byl získán 1. 12. 1989 pramenem 2 a lze jej použít bez omezení.

K dřívější informaci o tom, že dojde pravděpodobně k rozkolu i ve Svazu čs. dramatických umělců³ na zasedání jeho ÚV dne 2. 12. 1989 v Riegrových sadech /viz DSZ č. 249 ze dne 29. 11. 1989/,⁴ bylo nyní zjištěno, že se o to pokusí především „koordinační centrum“ OF z Divadelního ústavu. Dne 30. 11. 1989 se [?!] o tom informoval Ondřej ČERNÝ,⁵ patrně pracovník tohoto ústavu, Marii PRESLOVOU. Řekl jí, že „celá sestava jejich OF bude rušit kruhy SČDU“ při uvedeném zasedání.

Dne 1. 12. 1989 má proběhnout ve 13,00 hod. v Divadle Na zábradlí schůzka zástupců stávkových výborů pražských divadel, na které má být podpořena iniciativa OF na divadlech Východočeského kraje, aby byla vyjádřena nedůvěra KNV, patrně těm odborům, které divadla řídí.

Ve středu 6. 12. 1989 se má v 10,00 hod. v Divadelním ústavu uskutečnit schůzka všech koordinačních výborů OF z oblastí divadel Čech a Moravy. Na tuto schůzku by měl každý z účastníků přivést svou „bílou knihu revoluce“, která by měla pojednávat o situaci v příslušném kraji jak z hlediska ekonomiky, tak z hlediska vztahů jednotlivých divadelních souborů s vedením divadel, KNV atd.

Poznatek byl získán 1. 12. 1989 pramenem 2 a lze jej použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ – 0

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA – 0

^a Uprostřed razítka „VYTĚŽENO AO“ (to uvedeno navíc i vpravo nahoře) a II. správy SNB, došlo 1. XII. 1989, č. j. CB-0031-297/03-89, přílohy 1/3.

^b Nad jménem Bytčánkův vlastnoruční podpis.

¹ Tento odstavec byl použit pro zpracování 15. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 188 ze 4. 12. 1989. Srovn. níže.

Samotná DSZ FMV č. 188 vypadala následovně (neuvádíme její 1. list a část „Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost“ /viz Ediční poznámka/; část „Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství“ je chybně uvedena jako „3.“):

„1. Bezpečnostní situace

Dne 3. 12. 1989 v 21.00 hodin procházel ulicemi Ústí nad Labem průvod 300 studentů, kteří skandovali hesla, v nichž projevovali nesouhlas s jmenováním nové vlády ČSSR a vyzývali k účasti na demonstraci 4. 12. 1989. [Viz pozn. 1 dok. 64.]

Stejný den byl stávkovým výborem studentů a koordinačním výborem Občanského fóra Východočeského kraje organizován 'lidský řetěz' mezi městy Hradec Králové a Pardubicemi. K jeho spojení nedošlo pro malý počet účastníků /4 – 5 tisíc/. K narušení veřejného pořádku ani silničního provozu nedošlo.

V Praze proběhla bez závažného narušení klidu a veřejného pořádku demonstrace u příležitosti výročí zásahu proti čínským studentům.

Na Filosofické fakultě University Palackého v Olomouci vznikl 'nezávislý svaz studentů'. Pro svou činnost zabral část prostor Ústavu marxismus-leninismu. Pracovníci ústavu mají být propuštěni s možností přihlásit se do konkursu na místa v nově vzniklých katedrách filosofie – občanské nauky, společenských věd. Mezi vedením filosofické fakulty a vzniklými strukturami došlo k jednání, na kterém byly předloženy požadavky např. na rehabilitaci učitelů a pedagogických pracovníků postižených za činnost v roce 1968, pozměnit výuku předmětů, do kterých se prolíná marxismus-leninismus, nepostihovat studenty za stávkovou činnost, přeformulovat vysokoškolský slib učitelů a přechod stávkového výboru na samosprávu. [Viz pozn. 2 dok. 138c.]

Studenti University Palackého v Olomouci sledují činnost příslušníků StB při jejich návštěvách na fakultách a rektorátu. Požadují, aby jim byl zamezen vstup na universitu a kontrolují jejich kontakty s pracovníky rektorátu. Studenti vyvěšují plakáty, jimiž upozorňují na automobily StB /včetně uvedení SPZ/. Pohyb autohlídek SNB kontrolují řidiči vozidel vybavených vysílačkami, především jde o autotaxi a dispečerské vozy Dopravního podniku města Olomouc. [Viz pozn. 4 dok. 138b.]

Na některých fakultách vysokých škol v Bratislavě vznikají rady složené ze studentů a pedagogických pracovníků. Měly by plnit funkci poradního výboru děkana a zároveň mají nahrazovat organizace ROH a SSM. Jsou zjišťovány verbální útoky na pedagogy – členy KSČ.

Studenti Farmaceutické fakulty University Komenského v Bratislavě hodlají pokračovat ve stávce až do odvolání vedení fakulty a vytvoření rady studentů, která by prosazovala i ve vědecké radě jejich zájmy.

Bylo zjištěno, že v Západoslovenském kraji jsou sledovány budovy, ve kterých sídlí orgány KSČ. Je sledováno, kdo a jak často stranické orgány navštěvuje. V kraji je vyvíjen silný tlak na vysokoškolské pedagogy – členy KSČ, aby odešli nejen z vedení fakult, ale ze školství vůbec. Iniciativu v tomto směru vyvíjejí především pedagogové bez politické příslušnosti.

Jsou zaznamenávány požadavky zástupců Občanského fóra /OF/ na provedení kádrových změn v hospodářských funkcích výrobních podniků a ve vedení vysokých škol. Nedůvěru např. vyjádřili řídicím hospodářským pracovníkům s. p. TATRA Kopřivnice. OF v k. p. Vagónka Studénka /Severomoravský kraj/ zpracovalo tzv. černou listinu, na které jsou uvedeni hospodářští a straníční funkcionáři, již mají odejít z funkcí. [Viz pozn. 2 dok. 138b.]

Ve vedení OF v Chomutově /Severočeský kraj/ byly zjištěny rozpory a názorové rozdíly. Většina členů upadla do pasivity a na jednání dochází nepravidelně. Člen OF, signatář 'charty-77' Karel MRAŽEK /1957/ vystoupil z fóra a začal připravovat v Chomutově založení 'Strany zelených' s ekologickým programem. [Viz pozn. 1 dok. 63a.]

V Dolanech /Severomoravský kraj/ zejména mladší členové Československé strany lidové sbírají podpisy na podporu OF. [Viz pozn. 4 dok. 138b.]

V diskusních klubech pořádaných v Plzni vyvíjí značnou aktivitu výbor OBRODY. Z důvodu neúspěchu při veřejných vystoupeních podrobil kritice svého jednatele a aktivního přívržence 'charty-77' Františka REZÁČE /1945/, kterému zakázal vystupovat na veřejnosti jménem OBRODY. Mluvíci OBRODY byli úkolováni, aby rozšiřovali členskou základnu, ovlivňovali OF a stávkové výbory. OBRODA postupně přebírá iniciativu s cílem vyloučit z veřejného dění 'chartu-77' a upevnit si pozice v rámci OF. [Viz pozn. 4 dok. 84a.]

Okresní vedení Československé strany lidové v Chebu je ochotno přistoupit, za předpokladu prvotní iniciativy KSČ, na jednání s KSČ o vypracování společného programu přijatelného pro většinu čs. národa. Tímto způsobem hodlá vytvořit protiváhu všem destruktivním silám ve společnosti.

Ján ČARNOGURSKÝ podal žádost Národní frontě v Bratislavě na založení 'Křesťansko-demokratické strany SSR'.

Václav HAVEL požádal M. KNAŽKA, aby na Slovensku zorganizoval mezi obyvatelstvem průzkum, do jaké míry by přijalo Alexandra DUBČEKA za prezidenta ČSSR. Do průzkumu by měl být zahrnut asi milión obyvatel SSR. [Viz výše.]

Na zasedání předsednictva Slovenského svazu umělců v Bratislavě došlo k jeho zrušení a vzniku 'Celoslovenského koordinačního výboru divadelních pracovníků' v čele s L. CHUDÍKEM, P. DVORSKÝM, L. HAVERLEM a K. ŠIMONOVICEM.

Výbuchem bomby bylo anonymně vyhrožováno: v divadle v Prešově /Východoslovenský kraj/, v obchodním domě Budoucnost v Haviřově /Severomoravský kraj/ [Viz pozn. 2 dok. 139.], v budově SNB v Hodoníně /Jihomoravský kraj/ a na OV KSS Senica /Západoslovenský kraj/. Pracovníkovi Ústavu marxismu-leninismu v Bratislavě bylo vyhrožováno výbuchem v bytě. Výhrůžky byly ověřeny jako klamné.

Usmrcením členů rodin bylo anonymně vyhrožováno dvěma příslušníky SNB v Trnavě, příslušníkovi ČSLA v Podbořanech /okr. Louny/ a veliteli závodní stráže s. p. PREFA v Bratislavě.

Dne 30. 11. 1989 obdržel náčelník politického oddělení VÚ 6383 Příbram anonymní dopis s podpisem 'OF vojenského kolektivu Karlovy Vary'. Je v něm kritizován politický aparát ČSLA a požadováno odstranění ZVP 5961 Karlovy Vary. V případě nesplnění požadavků je vyhrožováno mimořádnou událostí u tohoto útvaru.

Na sídlišti Stodůlky v Praze 5 jsou zaznamenávány pokusy sestavovat seznamy komunistů, příslušníků SNB a vojáků ČSLA z povolání. K tomu má být využito i domovních důvěrníků.

V Praze na poště Barrandov bylo zjištěno, že její pracovníce při přebírání zásilek zaznamenávají jména příslušníků SNB a ČSLA.

Mezi pracovníky ČSD České Budějovice byly zjištěny snahy vést přehledy o členech KSČ a LM pro případnou 'možnost jejich fyzické likvidace'. [Viz pozn. 4 dok. 100.]

Vrátně Strojné traktorové stanice Lovosice /Severočeský kraj/ vyhrožoval fyzickou likvidací Václav K[...] /1943, zámečnick/. Případ se šetří. [Viz pozn. 1 dok. 63b.]

3. Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

V průběhu 2. – 3. 12. 1989 nebyly závažné poruchy a události tohoto charakteru hlášeny.⁴

DSZ FMV č. 188 měla následující 4 přílohy: 2 bez názvu, týkající se trestných činů spojených s příslušníky SNB, PS a SA (rozdělovníky neuvedeny); „K názorům amerických diplomatů na vývoj v ČSSR“ (zdroj i rozdělovník neuveden); „Hodnocení politické situace v Plzni k 30. 11. 1989“ (zdroj i rozdělovník neuveden).

Z příloh uvádíme následující:

„K názorům amerických diplomatů na vývoj v ČSSR

Diplomaté ZÚ USA v Praze oceňují skutečnost, že československá vládní místa, zejména předseda federální vlády L. ADAMEC, 'pohotově a bez otálení' zahájila dialog s politickou opozicí. Domnívají se, že vedení KSČ a československá vláda mají skutečný zájem na pokračování dialogu nejen v období, kdy je KSČ v defenzivě, ale považují jej zřejmě za nedílnou součást budoucího politického života v ČSSR. Za jednoznačně překvapující je považována skutečnost, že se pracující nenechali strhnout k chaosu a po stávce z 27. 11. 1989 pokračují ve výrobě a zajišťování služeb obyvatelstvu.

Američtí diplomaté současně vyjadřují obavy, že současná různorodost požadavků občanského fóra je odrazem různorodosti názorů uvnitř opozice, což by do budoucna mohlo představovat určitý brzdící faktor pro efektivní a jednotný postup opozice jako celku. Zároveň je ze strany amerických diplomatů vyjadřován zájem USA na co možno nejméně konfrontačním vývoji v ČSSR a ostatních ZSS s cílem neohrozit další pokračování reformních procesů v prospěch Západu.⁵

„Hodnocení politické situace v Plzni k 30. 11. 1989

Na situaci v závodech ŠKODA Plzeň začíná mít pozitivní dopad působení řadových komunistů. Členové strany hodnotí KV a MěV KSČ jako zkorumpované, zcela paralyzované a neschopné a požadují jejich výměnu za řadové členy strany z rozhodujících podniků Západočeského kraje (KV KSČ např. zakázal pracovníkům stranické výchovy chodit mezi dělníky).

Občanské fórum v Plzni je rozděleno do akčních skupin, které jsou do veškerých podrobností řízeny z centra. Splnění přesných úkolů telefonicky hlásí do Prahy, která odmítá jakékoliv pokusy o diskusi.

Funkcionáři lidosprávy se začínají vyhýbat zasedání jednotlivých orgánů (např. výmluvy na nemoc).²

² Míni se Šimon Pánek.

³ V problematice „Svaz dramatických umělců“ zavedlo 24. 3. 1971 1. odd. 1. odb. II. S-FMV OBS (dle EZO „DRAMATIK“) s reg. č. 2363; po vzniku X. S-FMV předán na její 1. odd. 2. odb., zničen na 3. odd. 11. odb. II. S-SNB 7. 12. 1989.

⁴ Viz dok. 29a.

⁵ K osobě O. Černého (1966) byl 20. 7. 1988 2. odd. 3. odb. X. S-SNB zaveden SPO „FILIP“, reg. č. 35838; zničen na 1. odd. 11. odb. II. S-SNB 5. 12. 1989.

31b

1989, 1. prosince, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 254.

OS-0016-254/OAO-89

1. prosince 1989

PŘÍSNĚ TAJNĚ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/3

[...]^a

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 1. prosince 1989.

Náčelník Správy StB Praha:

plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha č. 1, k č. j.:

OS-0016-254/OAO-89

2. NEPŘÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Manželka V. BENDY¹ informovala svého manžela, že obdržela od nejmenovaného pracovníka Muzea Klementa Gottwalda zápis /poznámky/ ze schůze ZO KSČ na „Sekretariátu ÚV KSČ“, které se konalo v pondělí 27. 11. 1989. Tam mělo být podle těchto poznámek řečeno, že není možné připustit, aby z funkce odstoupil prezident republiky Gustav HUSÁK a aby byla provedena i jiná opatření vnitrostranického charakteru. L. ADAMEC a V. MOHORITA mají – podle těchto poznámek – jednat stále ve starém duchu. Bylo tam prý řečeno, že je nutné zdiskreditovat V. MALÉHO, aby jej bylo možné trestně stíhat za urážku hlavy státu ap. Má být^c zorganizována podpisová akce proti nedemokratičnosti OF atd. BENDA tyto poznámky rozebíral s neustanoveným členem fakultního výboru MFF UK. BENDA řekl, že je nyní nutné, přinutit „ADAMCE“, aby zbavil komunisty moci i de fakto, protože stále mají vlastní pojítka, vlastní rozborovou složku atd.

BENDA v rozhovoru s dalšími představiteli nezávislých iniciativ organizovaných v OF hodnotil dne 30. 11. 1989 dosažené cíle. Uvedl, že by bylo šílenství, chtít svobodné volby za měsíc. Nejdůležitější je vytvoření kvalitního programu a vyčkat na vytvoření nové vlády. I kdyby nová vláda, byla horší, musí OF na ni tlačit dalšími požadavky, zejména v oblasti schvalování nových zákonů. OF hodlá podporovat takovou vládu, která bude schopná demontovat komunismus. Pokud se složení vlády nebude OF hodit, vypukne celonárodní odpor a další demonstrační stávky. BENDA rovněž stanovil s přítomnými okruh právních předpisů, které by měla nová vláda změnit. Jedná se například o zákon shromažďovací, o tiskové svobodě, o jednotlivá ustanovení trestního zákona, jako je nedovolené podnikání, spekulace, podvracení republiky a podobně. Závěrem BENDA navrhl, aby příští setkání bylo rozšířeno o zástupce ČSS, ČSL, NMS, HOS a kvalifikovaného právníka.

Poznatky byly získány z pramene č. 2 a lze je použít za dodržení pravidel konspirace.

Dne 29. 11. 1989 se v budově ÚV ČSS od 17,00 konal aktiv MV ČSS. V diskusi byly probírány následující problémy:

- zrušení Národní fronty /polovina byla pro, polovina proti/
- vztah ČSS k OF /většina byla pro spolupráci s OF, ale za podmínky zachování identity ČSS/
- zrušení Lidových milicí /všichni pro/
- dále se probíralo obsazení funkcí předsedy FS a ministra zahraničních věcí někým z ČSS
- návrh na navázání kontaktu s Národně-socialistickou stranou, která má sídlo v Kanadě a je vedena PEJSKAREM
- navázat na politiku historické Národně-socialistické strany, která v Československu existovala do roku 1948.

Poznatek byl získán z pramene č. 1 a lze jej použít za dodržení pravidel konspirace.

Z prostředí Vinohradského divadla byla získána informace o tom, jak herec ADAMÍRA radí moderátorům diskusních klubů v divadlech při vzniku otázek z publika na herecké platy. Doporučuje, že „se o tomto problému nesmí rozvířít diskuse, že by to ztížilo další věci“. ADAMÍRA je názoru nepřipustit na toto téma diskusi.

Poznatek byl získán z pramene č. 2 a lze jej použít za dodržení pravidel konspirace.

29. 11. 1989 byl získán poznatek z prostředí známých kameramanů Čs. televize /TCHÝN, KÁBRT a další/, kteří pracují ve studiu č. 6 na Kavčích horách. Kladně ocenili vystoupení předsedy vlády s. ADAMCE. Zastávají názor, že „by byly chyby, kdyby Forum

ADAMCE odstavilo. Není lepší osoba pro tuto funkci.“ Prognostiky typu KOMÁRKA považují za dobré, ale jsou to spíše osoby vhodné pro speciální ekonomické otázky než pro řízení všech složek ve vládě. Podle nich velkou bouří v ČST vyvolal pokus K[...]² o vystoupení zde. Jeho pokus vmanipulovat se do ČST byl komentován slovy „co se sem ten blbec cpe“, jeho případné vystoupení by podle nich byla politická sebevražda pro nynější občanské hnutí, když je nyní šance, aby vše bylo lepší. Uvádějí, že případný tah s K[...] v televizi je pokus dráždit komunisty.

Poznatek byl získán z pramene č. 1 a lze jej použít za dodržení pravidel konspirace.

Nadále pokračují schůze a jednání odboček OF. 30. 11. 1989 se uskutečnilo podobné jednání v AVII,³ závod Jiřího Dimitrova a před k. p. AERO Vodochody. Vznikají požadavky na zrušení Lidových milicí, na postih všech představitelů strany, kteří zavinili současnou situaci /morální/, na využití stranických a vládních objektů pro potřeby školství a zdravotnictví. Kritizuje se zneužívání služebních vozidel a repre fondů a majetkové poměry vedoucích stranických a státních představitelů. Je pokračováno v nátlaku na přijetí těchto opatření pod hrozbou pokračování ve stávkách.

Poznatek získán z pramene č. 1 a lze jej použít bez omezení.

^a Uprostřed razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 7. XII. 1989, č. j. CB-0031-302/03-89, přílohy 1/3.

^b Nad jménem rukou připsáno „v z. z r.“ a připojen Kolorosův vlastnoruční podpis.

^c „být“ je psáno rukou.

¹ K osobě Kamily Bendové (1946) byl 25. 1. 1978 3. odd. 2a odb. S-StB Praha zaveden SPO „KAMILA“, reg. č. 28839; 30. 1. 1980 převeden na OS, 10. 11. 1981 „zavedeno NO“ (nejprve „1/245“, poté „3/1262“), OS archivován 30. 4. 1987 pod a. č. 810219, sv. NO 11. 5. 1987 předán na O-StB Praha 2, zničen 5. 12. 1989.

² K osobě P. K. (1928) byl 18. 7. 1955 1. odd. IV. odb. III. S-MV zaveden svazek TS „OLEK“, reg. č. 3567; 22. 2. 1961 archivován pod a. č. 524132. 4. 4. 1970 zavedlo 1. odd. VI. odb. S-StB Praha evidenční svazek „KNIHA“, reg. č. 17251; 12. 5. 1971 předán na 1. odd. 1. odb. II. S-FMV. Uvedené oddělení II. S-FMV zavedlo 13. 5. 1971 OS „DIALOG“, reg. č. 2560; v roce 1973 předán na I. odb. S-StB Praha (1. odd. I. odb. S-StB Praha zavedlo 15. 2. 1973 pozorovací svazek „DIALOG“, reg. č. 19592; „objekt“ akce 10. 1. 1973 zaevidován jako NO, svazek 12. 11. 1973 převeden na OS, 22. 4. 1974 OS předán z 1. odd. IV. odb. S-StB Praha na „FMV – X-2/1“), 23. 4. 1974 „OS sv. 19592 přijatý z S-StB Praha“, další pohyb svazku zřejmě na 1. odd. 2. odb. X. S-FMV není z řádku z registru jasný. 8. 6. 1978 zavedlo 1. odd. 2. odb. X. S-FMV OS (NO) „DIALOG“ („NO – 1/33 Pha-archiv“), reg.

č. 15206; sv. NO archivován 28. 10. 1981 pod a. č. 704986, OS archivován 19. 10. 1988 pod a. č. Z-4179.

³ Rozpracování „k. p. Avia“ bylo 5. 6. 1989 O-StB Praha 9 zavedeno v OBS „SAVIEM“, reg. č. 47338: zničen koncem roku.

32a

1989, 5. prosince, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 255.

OS-0016-255/OAO-89

5. prosince 1989

PRÍSNĚ TAJNÉ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/2

[...] ^a

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 5. prosince 1989.

Náčelník Správy StB Praha:

plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha¹ č. 1, k č. j.:

OS-0016-255/OAO-89

2. NEPŘÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

V průběhu večerního představení Realistického divadla Zd. Nejedlého dne 4. 12. 1989, kde byla hrána „Respublika III“, vystupovali hosté divadla se svými prohlášeními a názory. Ty byly v naprosté většině zaměřeny k další destabilizaci socialistického zřízení v ČSSR. Jedno z nejostřejších vystoupení měl režisér a hudebník Vladimír MERTA, který v závěru otevřeně řekl, že se těší na den, kdy své malé

dceři bude moci ukázat pravého oběšeného komunistu.^c Za toto své vystoupení sklídl MERTA obrovský potlesk publika.

Poznatek byl získán dne 5. 12. 1989 pramenem č. 1 a lze jej použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ

S přihlédnutím k výrazně se měnícím politickým procesům ve společnosti dochází k odsuzování metod, které byly poplatné dosavadnímu systému hospodaření a které mnohdy dokázaly zakrýt neuspokojivé výsledky v činnosti a řízení hospodářských organizací. Dnem 1. 12. 1989 došlo na PZO PRAGOINVEST² ke změně ve funkci generálního ředitele. Novým GŘ byl jmenován ing. ŠTRUPL. V souvislosti s touto změnou dochází k odhalování praktik bývalého GŘ ing. KOČÁRKA, který za poslední 3 roky způsobil, že PRAGOINVEST /PIN/ se značně zadlužil. Podlehл nátlaku ČKD Praha a umožnil převody zboží ČKD do skladů PIN, dával příkazy k realizaci ještě nevyrobeného zboží apod. Tímto umožnil ČKD Praha vykazovat splnění plánu a tak zkreslovat hospodářské výsledky. Z osobního jednání GŘ ČKD kombinát Praha ing. FLIEGERA vyplynulo, že stejně nevhodný systém vykazování hospodářské činnosti vyhovující zejména úzce podnikovým zájmům uplatňoval i vůči novému vedení PIN.

Poznatek byl získán dne 4. 12. 1989 pramenem 3.

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA – 0

^a Uprostřed razítka II. správy SNB, došlo 5. XII. 1989, č. j. CB-0031-298/03-89, přílohy 1/2. Vpravo od něho pravděpodobně Kupkův vlastnoruční podpis.

^b Nad jménem Bytčánkův vlastnoruční podpis.

^c „MERTA“ a „těší... komunistu“ rukou podtrženo, odstavec je v těchto místech zleva zatržen a je k němu připsáno „7“ v kroužku.

¹ Tato příloha byla použita pro zpracování 1. odstavce části „Bezpečnostní situace“ a jediného odstavce části „Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství“ DSZ FMV č. 190 z 6. 12. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 17.

² Rozpracování „PZO Pragoinvest“ bylo 25. 2. 1988 2. odd. 3a odb. S-StB Praha zavedeno v OBS „PRAGOINVEST“, reg. č. 45875 („přijato z XI. S-SNB Praha 2-2. odd., r. č. 3729“): 6. 6. 1989 předán na 2. odd. III. odb. S-StB Praha, skartace v registru nevyznačena.

32b

1989, 5. prosince, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 256.

OS-0016-256/OAO-89

5. prosince 1989

PŘÍSNĚ TAJNĚ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/2

[...]ª

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 5. prosince 1989.

Náčelník Správy StB Praha:
plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha¹ č. 1 k č. j.:

OS-0016-256/OAO-89

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA

[...]ª

Z prostředí zaměstnanců ČSAD² závodu č. 03 a D. P. hl. m. Prahy autobusy Praha 9 – Klíčov byly získány poznatky o tom, že mnozí zaměstnanci odsuzují další stávky. O dalším postupu ve stávkové aktivitě bylo jednáno na koordinačním aktivu zaměstnanců Klíčova dnes v odpoledních hodinách v Praze 8, Rudé armády 305.^d

Naopak z prostředí závodů ČKD Praha z libeňské a vysočanské oblasti jsou zjišťovány poznatky svědčící o tom, že se do případné stávky většina pracujících připojí. Tuto činnost především koordinuje člen OF Miller.^e

Další poznatek o snaze kriminálně závadových osob pronikat do stávkových výborů a OF byl zaznamenán na obvodě Prahy 8.

Na OPBH Praha 8, Vítkova ul. č. 8 založili pracovníci jednotlivých středisek stávkový výbor, v jehož čele stojí PhDr. Otto M[...] /aktivista z let 1968 – 1969/. Stávkový výbor je složen ze šesti členů, z toho 3 členové KSČ.^e

Proti osobě PhDr. Otto M[...] je v současné době vedeno odborem

vyšetřování MS VB Praha stíhání pro podezření z trestného činu neoprávněného nakládání s hmotnými a finančními prostředky podle § 127 tr. zákona.³

Poznatky byly získány dne 5. 12. 1989 pramenem č. 3 a lze je použít v plném rozsahu.

^a Uprostřed razítka II. správy SNB, došlo 6. XII. 1989, č. j. CB-0031-299/03-89, přílohy 1/2.

^b Nad jménem rukou připsáno „z. r.“ a připojen Sekyrův vlastnoruční podpis.

^c Vpravo rukou připsáno „Svodkaři“.

^d Uvedený závod a „mnozí zaměstnanci... stávky“ jsou rukou podtrženy, zleva je odstavec zatržen a je k němu připsáno „14“ v kroužku.

^e Uvedené jméno je rukou podtrženo, odstavec je zleva zatržen a je k němu připsáno „10“ v kroužku.

¹ Část informací uvedených v této příloze byla zapracována do DSZ FMV č. 190 z 6. 12. 1989, a to následujícím způsobem: 2. odstavec byl použit pro zpracování 9. odstavce části „Bezpečnostní situace“, 4. a 5. odstavec pro zpracování 10. odstavce téže části. Srovn. pozn. 1 dok. 17.

² Problematika „ČSAD – NVP“ byla 12. 8. 1976 1. odd. 3b odb. S-StB Praha administrativně podchycena v OBS „ČSAD“ s reg. č. 26140: 22. 11. 1989 předán na 3. odd. III. odb. téže správy, skartace v registru nevyznačena; problematika „ČSAD – KNV Praha“ byla 25. 8. 1976 1. odd. 3b odb. S-StB Praha zavedena v OBS „ČSAD“ s reg. č. 26193: 31. 10. 1989 předán na 3. odd. III. odb. téže správy, skartace v registru nevyznačena. 30. 10. 1986 zavedlo kromě toho 1. odd. 3b odb. S-StB Praha v problematice „železniční doprava a MKD ČSAD“ OBS „INN“ s reg. č. 44153: zničen 6. 5. 1989.

³ Porušování povinností při nakládání s finančními a hmotnými prostředky.

33a

1989, 6. prosince, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 257.

OS-0016-257/OAO-89

6. prosince 1989

PRÍSNĚ TAJNÉ!

Výtisk číslo: 2

Přílohy: 1/2

[...]^a

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 6. prosince 1989.

Náčelník Správy StB Praha:

plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^b

Příloha¹ č. 1, k č. j.:

OS-0016-257/OAO-89

2. NEPRÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

Vedení OF připravuje na nejbližší období /patrně ještě před konáním mimořádného sjezdu KSC/ akci jako protiváhu výskytu letáků obsahujících přehled o příjmech jednotlivých kulturních pracovníků. Akce má spočívat především v tom, že budou soustředěny veškeré kompromitující údaje na čelné představitele strany a státu ohledně získaných majetků, především konfiskátů; dále údaje o rozdělování funkcí, o způsobu studia jednotlivých funkcionářů včetně jejich rodinných příslušníků a následně pracovní zařazení apod. Celou akci byl pověřen syn Miroslava GALUŠKY,² který je tč. zaměstnancem poštovního muzea. GALUŠKA starší³ má k dispozici řadu potřebných údajů.^c

Dále bylo zjištěno, že ve vedení OF převládá názor, že se [s] účastí studentů a herců /ZEDNÍČKA a BARTOŠKY/ v tomto seskupení do budoucna nepočítá, zatím však studenty využívají jako aktivní kolportéry a vylepovače letáků včetně spojek do jiných oblastí ČSSR.

Vedení OF je rozladěno postojem a postupem s. ADAMCE z hlediska postavení nové vlády, uvědomují si faktor času, který nepracuje pro ně.^d Vedení OF předpokládá, že v období vánočních svátků, kdy zájmy většiny obyvatelstva jsou zaměřeny především do rodinného prostředí, dojde k poklesu aktivity lidí.

Objevují se individuální snahy k využití stávající angažovanosti v OF k uspokojení vlastních představ a potřeb /rozdělování funkcí, snahy zřízovat soukromé provozovny/.^e

K chystané generální stávce, která se má uskutečnit dne 11. 12. 1989[,] bylo zjištěno, že se má jednat o poslední neekonomickou stávku. Dále mají následovat celodenní ekonomické stávky i přes existující obavy, že v důsledku organizování uvedených stávek ztratí OF prestiž u řady občanů.^f

Z prostředí redakce LIDOVÝCH NOVIN, bylo zjištěno, že došlo k přímému jednání s australským tiskovým magnátem MURDOCKEM,⁴ který nabídl veškerou technickou pomoc při vydávání Lidových novin.^g

Poznatky byly získány dne 6. 12. 1989 pramenem 1 a lze je využít bez omezení.

Bývalý příslušník⁵ O StB Mladá Boleslav, nyní ve starobním důchodu[,] Josef ERLEBACH obdržel anonymní dopis s textem: „Rusofile, tanky neprijedou, hoď si mašlu, už máš málo času, CH-77“.^h

Poznatek byl získán pramenem č. 3 dne 5. 12. 1989 a lze jej použít bez omezení.

3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ – 0

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA – 0

^a Uprostřed razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 6. XII. 1989, č. j. CB-0031-300/03-89, přílohy 1/2. V pravém horním rohu Zamykalův vlastnoruční podpis.

^b Nad jménem rukou připsáno „za“ a připojen Macenauerův vlastnoruční podpis.

^c Odstavec od „budou soustředěny“ z větší části rukou podtržen, zleva je zatržen a je k němu připsáno „9“ v kroužku, „PP“ (škrtnuto) a „AKCE“.

^d 2. a 3. věta tohoto větného celku jsou rukou podtrženy, zleva je odstavec zatržen a je k němu připsáno „PP“.

^e Odstavec je zleva rukou zatržen a je k němu připsáno „1“ v kroužku.

^f Odstavec je z větší části rukou podtržen, zleva je zatržen a je k němu připsáno „PP“.

^g Odstavec je zleva rukou zatržen a je k němu připsáno „5“ v kroužku.

^h Odstavec je zleva rukou zatržen a je k němu připsáno „15“ v kroužku.

¹ Většina informací uvedených v této příloze byla zapracována do DSZ FMV č. 191 ze 7. 12. 1989, a to následujícím způsobem: 1., 2., 3., 6. a 8. odstavec byly použity pro zpracování 1., 2., 3., 13. a 16. odstavce části „Bezpečnostní situace“; část informací uvedených v 5. odstavci byla zapracována do 4. odstavce téže části. Srovn. pozn. 1 dok. 18.

² Vladimír Galuška.

³ K osobě Miroslava Galušky (1922) byl 7. 10. 1954 4. odd. 6. odb. II. S-MV zaveden evidenční svazek, reg. č. 445: 24. 6. 1955 předán 9. odb. II. S-MV, 4. 5. 1956 „zrušeno dle čj. A/9-03556/20-56“. 8. 6. 1971 obnovilo 3. odd. 2. odb. II. S-FMV rozpracování v pozorovacím svazku „ČÁRA“, reg. č. 2663: 29. 6. 1972 předán I. odb. S-StB Praha (1. odd. I. odb. S-StB Praha zavedlo 7. 9. 1972 pozorovací svazek „ČÁRA“, reg. č. 19060: ukončen pro „nedostatek důkazů“, 20. 8. 1973 archivován pod a. č. 629220), 21. 3. 1974 „obnoven sv. PO“, v nezjištěnou dobu předán na 1. odd. 1. odb. II. S-FMV, 16. 8. 1974 převeden na OS, 25. 6. 1976 na SPO, 8. 11. 1977 opět na OS (NO, „NO-1/207“, poté „NO 3/402“), 27. 10. 1988 OS archivován pod a. č. 838608 a sv. NO z 1. odd. 2. odb. X. S-SNB „předán Praze – přev. na III. kat.“. Samostatný sv. NO s reg. č. 46606 byl O-StB Praha 6 zaveden 8. 11. 1988: zničen 6. 12. 1989. K uvedené osobě existuje též výpis ze svodek sledování ve dnech po 16. 11. 1989, který zpracovala IV. S-SNB: „17/11 89/pá na ZÚ NSR“
A MV ČR, neuspořádané materiály IV. S-SNB, mikrofilm „X 55“.

⁴ Rupert Murdoch.

⁵ Rozpracování „probl. býv. prac. MV“ bylo 3. 4. 1989 6. odd. II. odb. S-StB Praha zavedeno v OBS „VNITRO“, reg. č. 47128: zničen koncem roku.

33b

1989, 6. prosince, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 258.

OS-0016-258/OAO-89

6. prosince 1989

Výtisk číslo: 2

Počet listů: 1/3^a

[...] ^b

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 6. 12. 1989.

Náčelník Správy StB Praha
plk. JUDr. BYTČÁNEK Jiří^c

Příloha¹ č. 1, k č. j.:
OS-0016-258/OAO-89

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA

Dne 5. 12. 1989 vystoupil v divadle Na zábradlí sociolog a psycholog /patrně KILIÁN/, který otevřeně hodnotil činnost Občanského fóra jako velkou politickou chybu. Měl na mysli především otevřené vystoupení s ekonomickými a politickými záměry, které odradily od OF řadu občanů. Uvedl, že se před prosté obyvatelstvo nemělo vystupovat s konkrétními požadavky. Tyto konkrétní věci se měly tvrdě prosazovat až po získání politické moci a pevného postavení ve vedení státu.

Poznatek byl získán dne 6. 12. 1989 pramenem č. 1 a lze jej použít bez omezení.

Před plenárním zasedáním ONV Praha 2, které proběhlo dne 5. 12. 1989 v Radiopaláci za přítomnosti cca 1 800 osob, byla hlavním bodem jednání projednání dalšího setrvání ve funkci poslanců ss. Štěpána, B[...]² a Štrougala.^{d+3}

Jednání pléna probíhalo ve velmi napjaté atmosféře, kde neaktivněji vystupovali proti členům KSČ PAYNE⁴ z NMS a KRUPIČKOVÁ z OF Vyšehrad. Celému jednání byli přítomni další členové CH 77 a NMS, vedeni ing. Petrem UHLEM.

Na plénu byl odsouhlasen odchod uvedených poslanců, byla vyslovena nedůvěra Radě ONV Praha 2 a bylo požadováno její odstoupení. Další plenární mimořádné zasedání Pléna ONV Praha 2 se má uskutečnit v průběhu příštího týdne.^e

Poznatek byl získán dne 6. 12. 1989 pramenem č. 3 a lze jej použít bez omezení.

OF v okresním městě Rakovníku organizuje hromadnou podpisovou akci, zejména v budově Tylova divadla[,] za odevzdání budovy OV KSČ OÚNZ Rakovníka.⁵ Vyzývá občany, aby podpisová akce proběhla i na podnicích s tím, že podpisové archy se mají odevzdat OF. Dále poučují občany, jak mají postupovat v případě odvolání ředitelů podniků a poslanců do všech zastupitelských orgánů v případech, kdy tzv. zklamali důvěru občanů.

Poznatek byl získán dne 6. 12. 1989 pramenem č. 3 a lze jej využít bez omezení.

OF v Tesle KOLÍN⁶ vyšlo s požadavkem vydání písemností z oddělení ZÚ, které mají vztah na KSČ a SNB. Je zde vyvolávána hysterická atmosféra proti KSČ a StB s cílem s těmito skoncovat.^f

Poznatek byl získán dne 6. 12. 1989 pramenem č. 3 a lze jej použít bez omezení.

Předmětem diskuse OF v Kutné Hoře dne 5. 12. 1989 po filmovém představení byly platy příslušníků SNB, jejich činnost a záměry StB. Podle Pramene je v současné době vedením OF v Praze hledána záminka pro přímé napadení StB s cílem její kompromitace před veřejností.^g

Poznatek byl získán dne 6. 12. 1989 pramenem č. 3 a lze jej použít bez omezení.

^a Na prvním listě těchto podkladů pro DSZ FMV není uvedeno „PŘÍSNĚ TAJNĚ!“, v rámci hlavičky k příloze už ovšem ano.

^b Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 13. XII. 1989, č. j. CB-0031-309/03-89, přílohy 1/3. Nahoře je uprostřed stránky razítko „VYTĚŽENO AO“ a v pravém horním rohu Zamykalův vlastnoruční podpis.

^c Nad jménem rukou připsáno „z. r.“ a připojen Sekyrův vlastnoruční podpis.

^d Začátek první věty tohoto odstavce je rukou podtržen a předložka „před“ je rukou opravena na „při“ (pád následujícího podstatného jména je však zachován). Odstavec je spolu s následujícím zleva zatržen a je k nim připsáno „7“ v kroužku.

^e Odstavec je zleva rukou zatržen a je k němu připsáno „PP“, to je škrtnuto a zprava je k odstavci připsána svorka k „bylo uvedeno v denním tisku 6. 12. 89“ s Weberovým vlastnoručním podpisem.

^f Odstavec je zleva rukou zatržen a je k němu připsáno „PP“ a „7“ v kroužku.

^g Odstavec je zleva rukou zatržen a je k němu připsáno „PP“ a „1“ v kroužku.

¹ Většina informací uvedených v této příloze byla zapracována do DSZ FMV č. 191 ze 7. 12. 1989, a to následujícím způsobem: 3., 4. a 5. odstavce byly použity pro zpracování 9. odstavce části „Bezpečnostní situace“; 7., 9. a 11. odstavce pro zpracování 10., 11. a 12. odstavce téže části. Srovn. pozn. 1 dok. 18.

² K osobě V. B. (1924) byl 28. 2. 1955 1. odd. IV. odb. S-StB Praha zaveden v registru tajných spolupracovníků svazek KB „FLEK“, reg. č. 1542: 28. 6. 1955 archivován pod a. č. 9578.

³ Srovn. např. Žádají odvolání poslanců. Lidová demokracie 6. 12. 1989, roč. XLV, s. 1.

⁴ K osobě Jiřího Payneho (1956) byl 9. 7. 1982 3. odd. 1. odb. X. S-SNB zaveden SPO „FYŽIK“, reg. č. 23864: 23. 10. 1986 předán na 2. odd. 1. odb. X. S-SNB, zničen na 2. odd. 10. odb. II. S-SNB 6. 12. 1989.

⁵ Rozpracování „problematiky zdravotnictví“ bylo 12. 2. 1980 O-StB Rakovník zavedeno v OBS „ÚSTAV“, reg. č. 32591: skartace v registru nevyznačena.

⁶ K objektu „n. p. Tesla Kolín“ zavedlo 27. 10. 1976 O-StB Kolín OBS „TESLA“, reg. č. 26410: skartace v registru nevyznačena.

1989, 7. prosince, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 259.

OS-0016-259/OAO-89

7. prosince 1989

PŘÍSNĚ TAJNÉ!

Výtisk číslo: 1

Počet listů: 1/1

[...]^a

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 7. prosince 1989.

Náčelník Správy StB Praha

plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK

Příloha¹ č. 1, k č. j.:

OS-0016-260/OAO-89^b

4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA

V Ústavu zaškolování lékařů OF na Praze 10 za řízení mluvčího doc. B[...] P[...]² přinutilo ředitele k uzavření a zapečetění kádrového oddělení s tím, že později ředitel rozhodl o vydání kádrových materiálů zaměstnanců. Tento příkaz byl přinucen dát písemně.

OF v s. p. AVIA vyzvalo členy KSČ, kteří jsou v OF, aby zrušili členství v KSČ, pokud se chtějí angažovat v OF.^c

7. 12. 1989 se konala členská schůze ZO KSČ Železniční stanice Praha-Libeň,³ jejímž hlavním bodem programu bylo rozpuštění ZO KSČ a vyslovení nedůvěry KSČ. Z 240 pracovníků projevilo 219 podporu OF.

Na st. statku Hloubětín odevzdali všichni členové KSČ legitimace, čímž se ZO KSČ rozpustila.

V současné době OF v Příbrami navrhuje odstranění sochy milicionáře v obvodě č. 8 a zrušení názvu ulice „Lidových milicí“.

Poznatky byly získány dne 7. 12. 1989 pramenem č. 3 a lze je využít bez omezení.

-
- ^a Uprostřed razítko II. správy SNB, došlo 8. XII. 1989, č. j. CB-0031-304/03-89, přílohy neuvedeny.
- ^b Na prvním listu těchto podkladů k DSZ FMV bylo též původně uvedeno č. j. OS-0016-260/OAO-89, bylo však rukou opraveno. V hlavičce této přílohy je jako číslo výtisku uvedeno „1“.
- ^c Odstavec je zleva rukou zatržen a je k němu připsáno „7“.
- ¹ 1., 2., 3., 4. a 5. odstavec této přílohy byly použity pro zpracování 6., 5., 8., 9. a 4. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 192 z 8. 12. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 19a.
- ² K osobě B. P. (1927) byl 3. 11. 1970 2. odb. spr. A II. S-FSZS zaveden pozorovací svazek s reg. č. 1795; 5. 3. 1971 z 2. odd. 9. odb. II. S-FMV předán na „S-Stb Praha – 1/2“. 2. odd. I. odb. S-StB Praha zavedlo 23. 3. 1971 pozorovací svazek s reg. č. 17743; 24. 1. 1972 z důvodu „nepotvrzení materiálů“ archivován 2. odd. VI. odb. S-StB Praha pod a. č. 617675. 3. 2. 1977 byl 2. odd. 2. odb. X. S-FMV zaveden svazek KTS „BLAHOŠ“, reg. č. 12639; 17. 10. 1977 převeden na svazek A-„BOHOUS“, 31. 1. 1980 archivován pod a. č. 709132 (včetně složky FD; VZ a KPP zničeny).
- ³ Problematika „železniční uzel ČSD Praha – Libeň“ byla 21. 7. 1976 1. odd. 3b odb. S-StB Praha administrativně podchycena v OBS „ČKD“ s reg. č. 26065; 11. 9. 1989 předán na O-StB Praha 9, skartace v registru nevyznačena. Od 5. 6. 1989 rozpracovávalo navíc O-StB Praha 9 „probl. ČSD Pha – Libeň“ v OBS „LOKO“ s reg. č. 47337; skartace v registru nevyznačena.

1989, 8. prosince, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 261.^a

OS-0016-261/OAO-89

8. prosince 1989

PRÍSNĚ TAJNÉ!

Výtisk číslo: 2

Počet listů: 2

Přílohy: 1/2

[...]^b

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 8. prosince 1989.

Náčelník Správy StB Praha

plk. JUDr. Jiří BYTČÁNEK^c

Příloha č. 1, k č. j.:

OS-0016-261/OAO-89

2. NEPRÁTELSKÁ ČINNOST

A. VNĚJŠÍ PROTIVNÍK – 0

B. VNITŘNÍ PROTIVNÍK

V plénu koordinačního centra OF vznikla demisí L. Adamce situace, se kterou nebylo počítáno. Z tohoto důvodu jsou zde přijímána provizorní rozhodnutí, která jsou často měněna. Například se nepočítá již s tím, že by v dohledné době G. Husák odstoupil z funkce prezidenta. Domnívají se, že by nebylo vhodné do této funkce prosazovat A. Dubčeka, protože pak by se mohlo stát, že by byli na klíčových funkcích /prezidenta a předsedy vlády/ Slováci. Pro funkci prezidenta nemá OF v současné době vhodného kandidáta. V. Havel, i když veřejně na tiskové konferenci připustil, že by prezidentský úřad přijal, v užším okruhu spolupracovníků tvrdí, že nikoliv. Předpokládají také, že nová federální vláda bude zveřejněna 9. 12. 1989. V případě, že její složení nebude pro OF přijatelné, připravují na den 10. 12. 1989 svolat na Václavské náměstí další protestní shromáždění. OF je připravováno,

okamžitě po ustavení nového generálního prokurátora, zveřejnění dokumentů o zneužívání funkcí a obohacování se některých bývalých i současných stranických a státních činitelů. Skupinou historiků OF byl zpracován seznam asi 30 institucí, kde, jak se domnívají, jsou soustředěny archivní materiály z let 1968 – 1969 a další „důležité písemnosti“. Tyto instituce mají být již nyní sledovány studentskými hlídkami, aby mohlo být, zřejmě jako po vzoru NDR, zabráněno převozu a následnému zničení dokumentů.

Poznatek byl získán dne 8. 12. 1989 pramenem č. 1 a lze jej použít bez omezení.

Dnes v 13.45 hod. byl zaznamenán výskyt studentských hlídek před budovami SNB Praha 1 v Bartolomějské ulici. Hlídky tvoří VŠ studenti, kteří mají na rukávech bílou pásku s nápisem „hlídka VŠ“. Na budově Zenitu, vyústění Bartolomějské ulice do ulice Na Perštýně[,] byl vylepen plakát s textem „Včera jste hlídali nás, dneska my vás“. Hlídky jsou složeny od 2 – 20 vysokoškoláků s tím, že jeden člen hlídky fotografuje osoby vcházející a vycházející z budov SNB i osádky služebních vozů.

Poznatek byl získán dne 8. 12. 1989 pramenem č. 3 a lze jej využít bez omezení.

^a Podklady k DSZ FMV s č. j. OS-0016-260/OAO-89 podle záznamu na II. S-SNB nedošly. Není však zřejmé, jestli vůbec vznikly (viz zmatky s č. j. u předchozího dokumentu).

^b Uprostřed razítka II. správy SNB, došlo 11. XII. 1989, č. j. CB-0031-305/03-89, přílohy 1/2. V pravém horním rohu razítka „VYTĚŽENO AO“.

^c Nad jménem rukou připsáno „z. r.“ a připojen Sekyrův vlastnoruční podpis.

1989, 12. prosince, Praha. – Podklady S-StB pro denní situační zprávu FMV předložené pod č. 262.

OS-0016-262/OAO-89

12. prosince 1989

PRÍSNĚ TAJNÉ!

Výtisk číslo: 2

Počet listů: 1/1

[...]ª

Vnitřní a organizační správa FMV

Odbor analytiky a informací

k rukám s. náčelníka

P R A H A

V příloze zasilám poznatky pro zpracování denní situační zprávy FMV ze dne 12. prosince 1989.

Náčelník Správy StB Praha:

vedením pověřen

plk. Ing. Zdeněk MACENAUER^b

Příloha¹ č. 1, k č. j.:

OS-0016-262/OAO-89

2. NEPŘÁTELSKÁ ČINNOST VNĚJŠÍHO PROTIVNÍKA – 0
3. NEGATIVNÍ JEVY A PORUCHY V ČS. HOSPODÁŘSTVÍ – 0
4. NÁZORY A NÁLADY OBYVATELSTVA

Z prostředí ČST byly získány názory na volbu nového prezidenta ČSSR. Občanské fórum v čele s jeho koordinačním výborem prosazuje kandidaturu Václava HAVLA, což by mělo posílit současný progresivní proud a získat mu stabilnější pozice.

V případě, že by nebyl V. HAVEL zvolen, uvědomují si představitelé OF, že by to pro ně znamenalo určitou ztrátu pozic. Proto jsou studenti nadále udržováni v „bojové“ náladě k případnému zorganizování dalších manifestací a generálních stávek. K těmto akcím hodlá vedení OF přistoupit i v případě, že by do funkce prezidenta byl Federálním shromážděním zvolen kterýkoliv exkomunista. Jak je tato skupina nebezpečná, ukázal v televizní besedě Zdeněk MLYNÁŘ při polemice s V. KOMÁRKEM.

Hlavní současná strategie osob kolem V. HAVLA spočívá v podrob-

ném hodnocení současných kroků KSČ a přijímání okamžitých protiakcí.

Poznatek byl získán 12. 12. 1989 pramenem č. 3 a lze jej využít bez omezení.

^a Uprostřed razítka II. správy SNB, došlo 13. XII. 1989, č. j. CB-0031-308/03-89, přílohy 1/1.

^c Nad „vedením pověřen“ rukou připsáno „za“ a připojen Březinův vlastnoruční podpis.

¹ Tato příloha byla použita pro zpracování přílohy DSZ FMV č. 195 z 13. 12. 1989: uvedena bez názvu a zdroje, rozdělovník – s. Čalfa + rukou připsáno „vedení FMV, I., II. S, č. 46, č. 51 – Praha“.

Hradec Králové

37

1989, 17. listopadu, Hradec Králové. – Denní informace.[...]^a

Denní informace 17. 11. 1989

- 2. a/ vnější protivník – 0
- b/ vnitřní protivník – 0
- 3. Ochrana ekonomiky – 0
- 4. Názory a nálady – 0

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK¹

^a Č. j. OS-079-30/OV-01-89. V hlavičce je místo „Přísně tajné“ a „Mimo poradí“ uvedeno „Tajné“ a „Pílné“. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 17. XI. 1989 ve 14.20 hod., číslo zprávy 10826. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 17. XI. 1989, č. j. CB-0035-211/01-89, přílohy 0; přes horní část razítka je knížkuv vlastnoruční podpis (nebo „0“), vpravo od něho Zamykalův. Pod tím další razítko II. správy SNB, došlo 20. XI. 1989, č. j. a přílohy nedoplněno.

¹ Jindřich Rojíček (1944) nastoupil 1. 9. 1965 jako referent 9. oddělení II. odboru ke KS MV Brno. Ve dnech 5. 1. až 15. 4. 1966 absolvoval nástupní školu MV ve Sv. Janu pod Skalou. 1. 8. 1966 ustanoven referentem 8. oddělení II. odboru S-StB Brno. V letech 1969 – 1971 absolvoval dálkově dvouletou střední odbornou školu MV FED VINOŘ, odborný kurz pro doplňkové studium – směr StB, zaměření kontrarozvědné. 1. 8. 1971 se stal referentem 5. oddělení II. odboru S-StB Brno, 1. 3. 1973 starším referentem téhož oddělení S-StB Brno, 1. 1. 1975 náčelníkem 2. oddělení III. odboru, 1. 10. 1977 náčelníkem OS SNB Břeclav. V letech 1974 – 1978 studoval psychologii na FF UJEP v Brně. 17. 6. 1981 složil s vyznamenáním závěrečnou zkoušku na VUML při Domu politické vědy OV KSČ Břeclav. 15. 7. 1983 ukončil měsíční „kurs vědeckého komunismu, speciálních a právnických disciplín a vědecké organizace práce“ VŠ KGB SSSR v Moskvě. 1. 7. 1989 jmenován do funkce náčelníka KS SNB Hradec Králové. 15. 2. 1990 byl Jindřich Rojíček odvolán z funkce a 30. 4. 1990 uvolněn ze služebního poměru příslušníka SNB.

Dosažené hodnosti: od 1. 9. 1965 strážmistr, od 1. 9. 1968 nadstrážmistr, od 1. 8. 1971 podporučík, od 1. 8. 1973 poručík, od 1. 8. 1976 nadporučík, od 1. 2. 1978 mimořádně kapitán, od 1. 8. 1980 major, od 1. 11. 1985 podplukovník.

Medaile: „Za službu vlasti“ (1971), „Medaile SNB“ (1982), „Za zásluhy o obranu vlasti“ (1975), „Zá zásluhy o obranu hranic ČSSR“ (1984).

1989, 20. listopadu, Hradec Králové. – Denní informace.[...]^a

Denní informace 20. 11. 1989

2. a/ vnější protivník – 0
- b/ vnitřní protivník

Dne 19. 11. 1989 bylo zjištěno, že na náměstí ČSA v Havlíčkově Brodě ve 20.55 hodin hoří 8 svíček ujištěných na kašně. Toto měla provést skupinka podnapilé mládeže, jdoucí z nedaleké restaurace, na počest údajného úmrtí Martina ŠMÍDA z Prahy. (Zjištěno Pramenem 3, dokumentace provedena nebyla.)

Dne 19. 11. 1989 ve 12.15 hod. byl v železniční stanici Pardubice¹ z rychlíku R 203 Praha-Žilina vyloučen z další cesty Dušan DVOŘÁK (1962), defektolog, bytem Olomouc. Jmenovaný obcházel ve vlaku cestující a dotazoval se na jejich názor k potlačení demonstrace studentů orgány Bezpečnosti v Praze. Po zjištění totožnosti jej předal vlakvedoucí orgánům ŽO-VB v Pardubicích. S DVOŘÁKEM byl sepsán zápis o výpovědi podle parag. 19 zákona č. 40/74 Sb. Sám se demonstrace nezúčastnil, protože v té době byl na představení Divadla ABC. Zde herci měli ukončit představení a veřejně před diváky vyjádřili nesouhlas s potlačením demonstrace. Jako protest nebudou po dobu týdne v divadle vystupovat. O průběhu demonstrace se DVOŘÁK dozvěděl od svého kamaráda (jméno odmítl uvést), který mu sdělil, že jeden ze studentů byl orgány SNB ukopán k smrti. Ve vlaku prováděl dotazování kvůli zjištění veřejného mínění. Do svého zadržení vlakvedoucím hovořil cca se 70 – 100 občany. (Zjištěno Pramenem 3, provedena dokumentace formou zápisu o výpovědi, věc byla postoupena O-StB Olomouc.)

3. Ochrana ekonomiky

Ve velkoskladu benzínu v Benzině Šlapanov² se začíná projevovat nedostatek benzínu ve skladech. K plynulému zásobování maloobchodní sítě čerpadel ve Východočeském a Jihomoravském kraji je benzín odebírán ze státních rezerv.

Nepříznivá situace je způsobena výrobními podniky benzínu, zejména Slovnaftem Bratislava. Výrobní podniky v honbě za devizovými

prostředky prodávají benzín do NSR za velmi nízké ceny. Vývoz benzínu je organizován OZ Benzina Plzeň-Třemošná, odkud je odvážen do NSR autocisternami.

Plynulé dodávky benzínu do našich skladů váznou také ze SSSR, hospodářské smlouvy nejsou plněny.

Nedostatek benzínu bude nahrazen dovozem z Rakouska za devízy.³

(Zjištěno dne 17. 11. 1989 Pramenem 3, prověřeno.)

4. Názory a nálady – 0

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-163/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 20. XI. 1989 v 15.30 hod., číslo zprávy 10889. Vpravo rukou připsáno „s. Knížek, s. Kabele“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův. Vlevo pod tím razítko II. správy SNB, došlo 21. XI. 1989, č. j. CB-0035-213/01-89, přílohy 0; vpravo od razítka pravděpodobně Kupkův vlastnoruční podpis s rukou psaným datem „20. 11. 89“; vpravo pod razítkem rukou připsáno zakroužkované „inf. N II. S SNB“.

¹ Problematika „žel. st. ČSD Pardubice“ byla 21. 7. 1967 pravděpodobně 6. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „ČSD“, reg. č. 9109; v nevedenou dobu archivován pod a. č. 248, 18. 10. 1971 obnoven, v nezjištěnou dobu předán na 3. odd. téhož odboru, 2. 1. 1978 na 3. odd. III. odb., 15. 3. 1989 na 2. odd. III. odb. téže správy, skartace v registru nevyznačena.

² Objekt „Benzina cech 02 Šlapanov“ byl O-StB Havlíčkův Brod rozpracováván v rámci OBS „BENZINA“, reg. č. 20135; zaveden 21. 7. 1982, zničen v prosinci 1989.

³ Tento a předcházející 3 odstavce byly použity pro zpracování 2. odstavce části „Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství“ DSZ FMV č. 179 z 21. 11. 1989. Srovn. pozn. 8 dok. 3b.

1989, 20. listopadu*, Hradec Králové. – Mimořádná informace.[...]^a

Mimořádná informace ze dne 20. 11. 1989

2. a/ vnější protivník – 0
- b/ vnitřní protivník

Dne 20. 11. 1989 v 15.15 hodin bylo uskutečněno na farmaceutické fakultě (FaF) v Hradci Králové¹ shromáždění studentů za účasti děkana FaF a za řízení předsedy fakulturního výboru SSM² FaF. Na shromáždění radikálně vystoupili 4 neustanovení studenti z Prahy. Kolem 17.00 hodiny skupina cca 50 osob odešla z FaF k Divadlu Vítězného února (DVÚ)³ v Hradci Králové. Zde se celkem sešlo kolem 80 osob, které asi po čtvrt hodině odešly. Po krátké chvíli (asi po 10 minutách) se před DVÚ soustředilo opětovně asi 150 osob a postupně se tento počet zvýšil až na cca 250 osob. V proslovu zde vystoupila neustanovená studentka DAMU a informovala o událostech v Praze. V 19.35 hod. byl před DVÚ klid. Na skleněných výplních zevnitř objektu DVÚ byly vylepeny dokumenty „Prohlášení Realistického divadla“ s výzvou ke generální stávce na 27. 11. 1989, dále „Prohlášení studentů DAMU“ a „Prohlášení herců DVÚ“.

(Zjištěno dne 20. 11. 1989 Prameny 3.)

Dne 20. 11. 1989 se uskutečnil v menze kolejí „Na kotli“ živelný mítink studentů PF, LF, FaF v Hradci Králové, kde vyjádřili podporu „Prohlášení ÚV SSM“ a souhlas se zpracovanou „vlastní“ rezolucí. Mimo jiné je zde uváděna týdenní nepřítomnost na výuce. Současně byli studenti informováni o akcích v následujících dnech. Na den 21. 11. 1989 se mají vybrané osoby z PF sejít u muzea v Hradci Králové, kde se má uskutečnit plánovaná akce vedení fakulty k výročí 17. 11. Ve stejný den se mají sejít ve studiové scéně DVÚ, kde má proběhnout beseda. Podobné akce mají pokračovat po celý týden s tím, že DVÚ nebude realizovat divadelní představení. Místo toho budou probíhat besedy. Z průběhu mítinku v menze vysokoškolských kolejí dosud vyplývá, že většina zúčastněných je pro pokračování v diskuzi i dne 21. 11. 1989 v 16.00 hod. před zimním stadiónem v Hradci Králové za účasti studentů VŠ v HK. Studenti PF se na návrh děkanky DUCHÁČKOVÉ mají sejít k diskuzi na své fakultě v průběhu tohoto dne. Po mítinku před zimním stadiónem má akce pokračovat pochodem do středu města. Mítink byl dnes ukončen ve 23.30 hod.

(Zjištěno Pramenem 3, další opatření je organizováno po linii 2. odboru S StB HK.)⁴

3. Ochrana ekonomiky – 0

4. Názory a nálady – 0

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-164/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko (v dokumentu je použito razítko jiného typu: bez nadpisu – Hradec Král. je doplněno rukou – a s položkami „číslo zprávy“, „přijato dne“ a „odevzdáno dne“, je však doplněno jako původní královéhradecké razítko), došlo 21. XI. 1989 v 01.20 hod., číslo zprávy 10918. Vpravo rukou připsáno „s. Knižek, s. Kabele“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy, Zamykalův a pravděpodobně Kupkův s rukou psaným datem „21. 11. 89“. Vlevo pod tím razítko II. správy SNB, došlo 21. XI. 1989, č. j. CB-0035-212/03-89, přílohy 0.

¹ Problematika vysokých škol byla 28. 1. 1970 II. odb. S-StB Hradec Králové (vedena 5. a 2. odd.) administrativně podchycena v OBS „VYSOKÉ ŠKOLY (v kraji)“ (dle EZO „SKOLY“), reg. č. 9484: 15. 5. 1981 předán na 3. odd., 12. 4. 1983 na 4. odd. a 2. 2. 1989 zpět na 3. odd. téhož odboru, skartace v registru nevyznačena. Problematika středních škol byla 27. 9. 1974 2. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „STŘEDNÍ ŠKOLY“ (dle EZO „SKOLY“), reg. č. 13475: v neuvedenou dobu předán na 3. odd., 11. 5. 1983 na 4. odd. a 2. 2. 1989 zpět na 3. odd. téhož odboru, skartace v registru nevyznačena.

² Tzv. kontrarozvědná ochrana KV SSM byla 6. 11. 1986 4. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zavedena v OBS (dle EZO „ORGAN MLÁDEŽ“) s reg. č. 23398: 5. 4. 1989 předán na 3. odd. téhož odboru, zničen koncem roku 1989; kromě toho se na stejném odboru nacházel OBS „MLÁDEŽ“, reg. č. 9731: zaveden 9. 4. 1971 II. odb. S-StB Hradec Králové (veden 5. a 2. odd.), 11. 5. 1983 předán na 4. odd. téhož odboru, zničen (dle EZO na 3. odd. téhož odboru) koncem roku 1989. Na úrovni okresů byla uvedena problematika „volné mládeže“ sledována v následujících OBS se stejným názvem „MLÁDEŽ“: od 8. 12. 1982 O-StB Semily v OBS (dle EZO „MLÁDEŽ 8“) s reg. č. 20408, od 11. 11. 1985 O-StB Svitavy v OBS s reg. č. 22746, od 11. 11. 1985 O-StB Rychnov n/Kněžnou v OBS s reg. č. 22749, od 27. 11. 1985 O-StB Havlíčkův Brod v OBS s reg. č. 22794, od 5. 12. 1985 O-StB Chrudim v OBS s reg. č. 22802, od 5. 12. 1985 O-StB Ústí n. Orlicí v OBS s reg. č. 22805, od 13. 12. 1985 O-StB Trutnov v OBS s reg. č. 22826, od 13. 12. 1985 O-StB Pardubice v OBS s reg. č. 22834, od 17. 12. 1985 O-StB Náchod v OBS s reg. č. 22837, od 18. 12. 1985 O-StB Jičín v OBS s reg. č. 22842 a od 7. 2. 1989 O-StB Hradec Králové v OBS s reg. č. 24783 (poslední z uvedených OBS se ovšem netýkal pouze „volné mládeže“, ale „mládeže, školství, učnovských škol“). Pro úplnost dodejme, že 26. 3. 1976 1. odd. III. odb. S-StB Hradec Králové zavedlo v problematice „Učňovská střediska VČ“ OBS „UCNOV. MLÁDEŽ“ (později „DOROST“) s reg. č. 15326: 2. 1. 1978 předán na 2. odd. téhož odboru, skartace v registru nevyznačena. Od 2. 2. 1989 vedlo navíc 3. odd.

- II. odb. S-StB Hradec Králové ještě OBS „UČŠKOLY“ s reg. č. 23399: zaveden 6. 11. 1986 4. odd. téhož odboru, zničen koncem roku 1989.
- ³ Divadlo Vítězného února bylo s největší pravděpodobností rozpracovááno v rámci problematiky „kultury“, která byla 10. 2. 1970 5. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „KULTURA“, reg. č. 9492: v nezjištěnou dobu předán na 1. odd., posléze 3. odd. téhož odboru, zničen koncem roku 1989.
- ⁴ Náplň státně bezpečnostní práce II. odboru S-StB Hradec Králové vyplýne z přehledu OBS registrovaných v roce 1989 v operativní evidenci jeho jednotlivými odděleními k rozpracovávaným „objektům“:
- OBS „NEKAT“ (problematika „nekatolické církve“), reg. č. 61, zaveden 12. 6. 1958 (dle EZO v říjnu 1954), koncem roku 1989 na 2. odd.;
 - OBS „SEKTY“, reg. č. 62, zaveden 12. 6. 1958 (dle EZO v říjnu 1954), koncem roku 1989 na 2. odd.;
 - OBS „ŘÁDY A KONGREGACE“ (dle EZO „ŘÁDY“), reg. č. 119, zaveden 16. 6. 1958 (dle EZO v říjnu 1954), koncem roku 1989 na 2. odd.;
 - OBS „KLĚR“ (problematika „katolická církev“), reg. č. 123, zaveden 16. 6. 1958 (dle EZO v říjnu 1954), koncem roku 1989 na 2. odd.;
 - OBS „LETÁKY“, reg. č. 7507, zaveden 4. 6. 1965, koncem roku 1989 na 1. odd.;
 - OBS „Klub-231 okr. H. Králové“ (dle EZO „K 231“), reg. č. 9344, zaveden 23. 4. 1969, koncem roku 1989 na 1. odd.;
 - OBS „Soc. demok. (nová)“ (dle EZO „SOCDEM“), reg. č. 9347, zaveden 30. 4. 1969, koncem roku 1989 na 1. odd.;
 - OBS „KAN“, reg. č. 9348, zaveden 6. 5. 1969, koncem roku 1989 na 1. odd.;
 - OBS „Býv. strana lidová“ (dle EZO „LIDOVCI“), reg. č. 9375, zaveden 1. 9. 1969, koncem roku 1989 na 1. odd.;
 - OBS „Býv. strana. nár. soc.“ (dle EZO „NÁRSOC“), reg. č. 9376, zaveden 1. 9. 1969, koncem roku 1989 na 1. odd.;
 - OBS „SVAZARM“, reg. č. 9450, zaveden 25. 11. 1969, koncem roku 1989 na 3. odd.;
 - OBS „ŠKOLY“ (problematika „vysoké školy“), reg. č. 9484, zaveden 28. 1. 1970, koncem roku 1989 na 3. odd.;
 - OBS „KULTURA“, reg. č. 9492, zaveden 10. 2. 1972, koncem roku 1989 na 3. odd.;
 - OBS „POKOLENÍ“, reg. č. 9527, zaveden 6. 5. 1970, koncem roku 1989 na 2. odd.;
 - OBS „Soud“ (dříve „Soudnictví“, dle EZO „PRAVICE“; problematika „protispolečenské a protisocialistické živly ve VČK“), reg. č. 9608, zaveden 8. 10. 1970, koncem roku 1989 na 1. odd.;
 - OBS „NO“ (problematika „nepřátelské osoby“), reg. č. 9635, zaveden 24. 11. 1970, koncem roku 1989 na 1. odd.;
 - OBS „MLÁDEŽ“, reg. č. 9731, zaveden 9. 4. 1971, koncem roku 1989 na 3. odd.;
 - OBS „Pravičáci 'SNB'“ (dle EZO „SNB“), reg. č. 9734, zaveden 15. 4. 1971, koncem roku 1989 na 1. odd.;
 - OBS „Pravičáci 'ČSLA'“ (dle EZO „CSLA“), reg. č. 9735, zaveden 15. 4. 1971, koncem roku 1989 na 1. odd.;
 - OBS „NACIONAL“ (problematika „ruští a ukrajinš. nacionalisté“), reg. č. 9742, zaveden 15. 4. 1971, koncem roku 1989 na 2. odd.;
 - OBS „SPORT“ (problematika „tělovýchova“), reg. č. 9752, zaveden 26. 4. 1971, koncem roku 1989 na 3. odd.;
 - OBS „Teror - zbraně“ (dle EZO „TEROR“), reg. č. 9755, zaveden 27. 4. 1971, koncem roku 1989 na 1. odd.;

- OBS „ZDRAVOTNICTVÍ“ (dle EZO „ZDRAVÍ“), reg. č. 11080, zaveden 8. 5. 1973, koncem roku 1989 na 3. odd.;
- OBS „HORY“ (problematika „othorinolaryngologická laboratoř ČSAV“), reg. č. 11095, zaveden 11. 5. 1973, koncem roku 1989 na 4. odd.;
- OBS „TISK“ (problematika „sdělovací prostředky H. K.“), reg. č. 11174, zaveden 20. 6. 1974, koncem roku 1989 na 3. odd.;
- OBS „ŠKOLY“, reg. č. 13475, zaveden 27. 9. 1974, koncem roku 1989 na 3. odd.;
- OBS „TROCKISTE“ (dle EZO „TROCKISTA“), reg. č. 14094, zaveden 17. 2. 1975, koncem roku 1989 na 1. odd.;
- OBS „IDC“, reg. č. 15249, zaveden 26. 2. 1976, koncem roku 1989 na 3. odd.;
- OBS „OCHRANA“ (problematika „ochrana vládních a stran. činitelů ve VČK“), reg. č. 15462, zaveden 3. 6. 1976, koncem roku 1989 na 1. odd.;
- OBS „CHARTA“, reg. č. 16990, zaveden 9. 1. 1978, koncem roku 1989 na 1. odd.;
- OBS „ESPERANTO“, reg. č. 18250, zaveden 18. 10. 1979, koncem roku 1989 na 1. odd.;
- OBS „GARNITURY“ (dle EZO „GARNITURA“; problematika „ochrana soc. společnosti a strany“), reg. č. 21270, zaveden 29. 12. 1983, koncem roku 1989 na 1. odd.;
- OBS „ORGANMLÁDEŽ“, reg. č. 23398, zaveden 6. 11. 1986, koncem roku 1989 na 3. odd.;
- OBS „UČŠKOLY“, reg. č. 23399, zaveden 6. 11. 1986, koncem roku 1989 na 3. odd.;
- OBS „INICIATIVY“, reg. č. 25194, zaveden 25. 10. 1989, koncem roku 1989 na 1. odd.

39a

1989, 21. listopadu, Hradec Králové. – Denní informace.

[...]ª

Denní informace 21. 11. 1989

2. a/ vnější protivník – 0
- b/ vnitřní protivník

Celoškolskému výboru SSM při střední zemědělské škole v Kopidlně byla adresována pozvánka na akci organizovanou Volným sdružením pražských hudebníků /VSPH/. Tato akce má název „Koncert pro všechny slušný lidi“ a má být humanitárním gestem umělců pro zemětřesením postiženou Kalifornii. Koncert se má uskutečnit dne 3. 12. 1989 ve Sportovní hale ČSTV v Praze od 14.00 do 23.00 hod. Mimo známé hudební skupiny a zpěváky má zde vystoupit i Marta

KUBIŠOVÁ, za VSPH jsou na výzvě podepsáni Radim HLADÍK, Ladislav KANTOR a Milan PĚŠÍK.

(Zjištěno Pramenem 3, informace je prověřena a dokumentována zajištěním pozvánky.)

Dne 21. 11. 1989 v 07.00 hod. byla na poštovní schránce vlakového nádraží v Pardubicích zjištěna písemnost s textem psaným počítačovou tiskárnou, tohoto znění: „Na základě pražských demonstrací a stávek, na protest k brutálnímu zásahu pořádkových hlídek ustanovujeme i zde v Pardubicích generální stávkou všech občanů dne 27. 11. 1989 od 12.00 do 14.00 hod. u divadla. Prosíme o podporu stávky studentstva.“

Na Vysoké škole chemicko-technologické (VŠCHT) v Pardubicích¹ došlo dne 21. 11. 1989 kolem 08.00 hod. ke shromáždění studentů v hlavní budově rektorátu v počtu asi 200 osob. Za vedení školy se této akce zúčastnil rektor a jeho prorektori. V současné době probíhá t. zv. dialog.

V 07.00 hod. dnešního dne se na vojenskou katedru VŠCHT dostavili velitelé čet jednotlivých ročníků s tím, že náčelníkovi katedry oznámili, že posluchači se nedostaví na vyučování z důvodu zahájení stávky. Pracovníci vojenské katedry VŠCHT na základě rozhodnutí dostali placené volno.

(Zjištěno Prameny 3 dne 21. 11. 1989.)

3. Ochrana ekonomiky – 0

4. Názory a nálady – 0

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

Příloha k čj.: OS-0059-165/OV-01-89
k DI 21. 11. 1989

Výskyt protizákonné písemnosti² v Pardubicích

Dne 21. 11. 1989 v 07.00 hod. byl na budově Východočeského divadla v Pardubicích vyvěšen výtisk PROHLÁŠENÍ s určením všem studentům vysokých škol, které se rozhodly počínaje dnem 20. 11. 1989 vyhlásit okupační stávkou. Je označen jako Programové prohlášení a obsahuje 7 bodů:

1/ Je třeba, aby se jednalo o stávkou okupační (se zvoleným koordinačním výborem a s účastí co největšího počtu studentů v budovách

jednotlivých fakult). Nesmí jít o bojkot, to znamená neúčast. Jde o mnoho, náš postoj musí být jasný a nesmí vyjadřovat lhostejnost.

2/ Cílem stávký je spět ke generální stávce dne 27. 11. 1989 od 12.00 do 14.00 hod. s požadavkem odstoupení vedoucích státních a stranických činitelů. Po vzájemné dohodě rozšířit do celé republiky, závodů, škol a úřadů odůvodnění tohoto postoje s pravdivým svědectvím o černém pátku 17. 11. 1989 v Praze a důkazy o tom, že o žádný dialog nepůjde, dokud tato moc neodstoupí.

3/ Musíme šířit též informace o těch, kteří se k nám připojují (kulturní pracovníci, někteří zaměstnanci sdělovacích prostředků,³ nezávislé iniciativy, někteří oficiální představitelé).

4/ Požadujte na všech školách spolupráci pedagogů a zaměstnanců ve jménu humanity a skutečné demokracie, žádejte, aby vám byla dána k dispozici technika, kterou škola disponuje a kterou je možno využít pro práci výborů (telefony, kopírky apod.).

5/ Nebojte se, pravda je s námi a slušní občané naší země tuto iniciativu budou za předpokladu informovanosti podporovat. Nedejte se ponižovat a nebuďte už lhostejní k budoucnosti naší vlasti.

6/ Informujte se o dění, určete zástupce, kteří se budou zúčastňovat diskuzních fór v divadlech (Činoherní klub, Národní divadlo a pod.). Zvěte na své školy hosty, informujte se a zároveň informujte.

7/ Studentská stávka se týká i vojenských kateder, v Motole jsme jednali 20. 11. 1989 v 07.00 hod.

20. 11. 1989

Studenti FAMU

^a Č. j. OS-0059-165/OV-01-89. Vpravo královéhradecké razítko, došlo 21. XI. 1989 v 17.10 hod., číslo zprávy 10965; u něho rukou připsáno „s. Knížek, s. Kabele“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0035/03-89/214, přílohy 0. V pravém horním rohu rukou „AO“.

¹ Tzv. kontrarozvědná ochrana VŠCHT Pardubice byla od 12. 11. 1981 vedena O-StB Pardubice v OBS „CHEMTECH“ (dříve „VŠCHT“), reg. č. 19657: zničen koncem roku 1989.

² K tzv. protizákonným písemnostem srovn. Placák, Petr: StB a „protizákonné písemnosti“ v osmdesátých letech. Securitas Imperii č. 1/1994, s. 32-59. Problematika protizákonných písemností mohla být na krajské úrovni administrativně podchycena v OBS „LETÁKY“ s reg. č. 7507: zaveden 4. 6. 1965 6. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové, 31. 11. 1968 předán VB, 25. 1. 1971 vrácen 5. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové, 14. 5. 1981 předán na 1. odd., 20. 5. 1983 na 3. odd. a 26. 1. 1989 na 1. odd. téhož odboru, zničen koncem roku 1989.

³ Problematika sdělovacích prostředků v kraji byla 20. 6. 1973 1. odd. III. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „TISK“, reg. č. 11174: v nezjištěnou dobu předán na 3. odd. II. odb. téže správy, zničen koncem roku 1989.

1989, 21. listopadu*, Hradec Králové. – Mimořádná informace.[...]^a

Mimořádná informace ze dne 21. 11. 1989

Dne 21. 11. 1989 byl ve státním podniku FOTOHEMA Hradec Králové¹ zjištěn výskyt dopisu se souhlasným stanoviskem pražských vysokoškoláků, umělců a ÚV SSM – podrobné znění viz příloha č. 1.² Dosavadním šetřením ředitele podniku, ZV ROH, ZO KSČ a ZO SSM nebyl dosud zjištěn pisatel jeho obsahu.

(Zjištěno Pramenem 1 a 3, jsou prováděna opatření ke zjištění pisatele dopisu.)

Na podnikové konferenci ROH Východočeských elektráren (VČE)³ v Hradci Králové konané dnes ve 14.50 hod. vystoupili zástupci odborových úseků projekce, investic a RO Neznášov s rezolucí, ve které je požadováno prošetření zákroku Bezpečnosti proti studentům v Praze dne 17. 11. Bylo požadováno, aby materiály rezoluce byly postoupeny vyššímu odborovému orgánu.

Většina pracovníků VČE včetně skupiny věkově mladších vyslovuje podporu požadavkům vyhlášeným studenty a kulturní frontou. Zásadně jako pravdivé jsou považovány informace uváděné v Mladé frontě. Informace z Rudého práva jsou považovány za nepravdivé a tendenční. Uvedeným názorům nahrávají i štvavé rozhlasové stanice SE a HS, které řada zaměstnanců poslouchá.⁴

(Zjištěno Prameny 3, určeno pro informaci o současné situaci ve VČE.)

Kladný ohlas byl zjištěn dnešního dne na současnou vnitropolitickou situaci v Elektrárně Opatovice nad Labem. Převážná většina pracovníků uvedeného podniku odsoudila postup studentů a jejich ultimativní požadavky. Na dnešní poradě vedoucích hospodářských pracovníků bylo zdůrazněno, že nesmí dojít k narušení výroby elektrické energie, případně zásobování obyvatel teplem z důvodu stávek.^b

(Zjištěno dne 21. 11. 1989 Pramenem 3.)

Dne 21. 11. 1989 byl zaznamenán výskyt letáků v prostoru kolem Jiráskova divadla v Hronově, o. Náchod. Jejich obsahem je výzva k účasti na manifestaci dne 21. 11. 1989 v 17.00 hod. před Jiráskovým divadlem. Dále je v nich napadána vedoucí úloha KSČ a další

vulgární výrazy vůči členům a představitelům strany. Na manifestaci jsou zváni přátelé „antikomunismu“.

(Zjištěno Pramenem 3, letáky zajištěny k expertize, po pachateli napsu se pátrá.)

Studenti LF a PF v Hradci Králové Petr KOLMÝ a Luboš MOTYČKA navštívili dne 20. 11. 1989 Pramen 1 za účelem poradit se k situaci, která téhož dne na VŠ vznikla, tj. ve stávce a jejich požadavcích. Seznámili jej rovněž o přítomnosti studentů z Prahy, kteří zde rozšiřovali letáky /viz příl. MI č. 2/² s výzvou připojit se ke stávce. Rovněž vyzývali k podpisové akci na podporu požadavků pražských studentů, tj. důsledné prošetření zákroku SNB a vojsk MV v Praze, odstoupení z funkcí u ss. JAKEŠE, ŠTĚPÁNA, PROKOPCE, SYNKOVÉ a dalších. Informovali o požadavku odtržení SSM od vlivu KSČ a vedoucí úlohy strany a založení tzv. Nezávislé studentské federace v souvislosti se současným stávkovým hnutím, o úzkém spojení studentů s kulturní frontou. Současně všichni studenti vyžadují přistoupení na dialog, nejsou přesvědčeni, jak a s kým jej povedou. Nepochopili, proč dosud ke studentům veřejně nevystoupili takoví představitelé jako ministryně školství SYNKOVÁ, ministr PROKOPEC a další, tak jako to provedl předseda vlády ČSR s. PITRA.

(Získáno Pramenem 1 dne 21. 11. 1989 /nutno Pramen chránit před dekonspirací/.)

Dne 21. 11. 1989 se dostavil na vedení závodu KOVODŘEVO-ELEKTRO /KDE/ v Hořicích ing. ŘÍHA, ZBRANSKOVÁ a JANKŮ /blíže neustanovení/ s rezolucí proti zásahu SNB při studentské demonstraci v Praze. V rezoluci byl rovněž obsažen požadavek na odstoupení některých vládních a stranických činitelů. Pod rezolucí bylo obsaženo asi 30 podpisů. Žádali o podporu této rezoluce. Jmenovaní byli vedením KDE odmítnuti s tím, že v pracovní době se na závodě nic organizovat nebude.

(Zjištěno Pramenem 3.)

Na středních školách v okrese Semily byl dne 21. 11. 1989 následující vývoj:

– Na střední umělecko-průmyslové škole v Turnově byla z popudu vedení školy zahájena ve 12.00 hod. diskuse o současné politické situaci se studenty. Během dne navštívili uvedenou školu studenti pražských VŠ, kteří bez vědomí ředitele jednali s některými studenty. Jejich jednání s cílem vyvolat podporu ke generální stávce na 27. 11. 1989 bylo neúspěšné.

– Na střední ekonomické škole v Turnově byl z popudu celoškolského výboru SSM a ZO KSČ ve 14.00 hod. zahájen mítink, na kterém pro-

bíhala se studenty diskuse k Prohlášení ÚV SSM. Byla vyjádřena podpora bez přijetí rezoluce.

– Na gymnázium v Jilemnici se v 10.00 hod. dostavil student fakulty University Karlovy Karel KUPKA /1971/, který požadoval rozhovor se všemi studenty. Bylo mu umožněno pouze jednání s celoškolským výborem SSM, kterému předložil 12 požadavků vysokoškoláků.

– Výbor souhlasil pouze s pěti požadavky /nejsou dosud upřesněny/. KUPKA rovněž požadoval, aby studenti působili na rodiče – dělníky a připojili se ke stávce dne 27. 11. 1989.

– Na gymnázium v Semilech přijali studenti rezoluci na podporu Provolání ÚV SSM prošetřit zákrok SNB v Praze. Vedení školy rezoluci pozdrželo a na den 22. 11. 1989 ve 12.00 hod. svolalo aktiv studentů. Aktivu se má zúčastnit ideologický tajemník OV KSČ Semily.

/Zjištěno Pramenem 3./

– Dne 21. 11. 1989 se v 16.05 hod. u Jany KÁBRTOVÉ⁵ /1970/ na náměstí K. Gottwalda v Trutnově sešlo asi 60 lidí. Shromáždění začalo skandovaně tleskat. Po potlesku vystoupili následující řečníci:

MIKYSKA Richard /1963/, který přečetl z novin Prohlášení ÚV SSM k ustavení vládní komise pro vyšetření oprávněnosti zásahu pořádkových jednotek MV v Praze dne 17. 11. 1989.

ŠORM Zvonimír⁶ /1961/, který vystoupil za duchovní, přečetl svědectví z vlastní účasti na demonstraci v Praze dne 17. 11. 1989. Kritizoval tvrdý zásah pořádkových jednotek, které nenechaly shromáždění pokojně se rozejít. Uváděl, že zásahu se zúčastnily i jednotky spec. určení ČSLA. Jeho vystoupení bylo zaměřeno na vyvolání citových emocí, zdůrazňoval krveprolití, mlácení těhotných žen příslušníky SNB a pod.

POKORNÝ Pavel⁷ /1960/, který rovněž vystoupil za duchovní, přečetl znění dopisu, který zaslala synoda Českobratrské církve evangelické⁸ předsedovi federální vlády, ČTK a Výboru čsl. veřejnosti pro lidská práva a humanitární záležitosti, o nesouhlasu duchovních s tvrdým postupem pořádkových jednotek MV proti demonstrantům dne 17. 11. 1989 v Praze, dopis podepsán synodem ČCE.

V 16.30 hod. zazpívalo shromáždění čsl. st. hymnu. V 16.45 hod. se shromáždění rozešlo.

Na začátku vystoupení Richarda MIKYSKY se do středu náměstí nahrnulo asi 340 lidí, kteří do té doby postávali na podloubí. Zvonimír ŠORM při svém vystoupení citoval hesla, která zazněla dne 17. 11. 1989 při demonstraci na Václavském náměstí v Praze, jako „Odstoupení Jakeše, Zrušení StB, Svobodu“ a pod.

Po každém projevu, který přednášející pronesli ze zvýšeného místa na kašně, následoval potlesk, mnozí z řad posluchačů si v průběhu projevu zapalovali svíčky, které po skončení umístili na obrubě kašny.

Řečníkům aktivně umožňovali výstup na kašnu MUDr. Karel HO-

RÁK /1942/, MUDr. DAVID, Petr ŠPAČEK /1961/, Richard MIKYŠKA /1963/, Filip ŠVÁL /1966/ a GÁBOR /1960/.

Ukončení provedl v 16.35 hod. farář Pavel POKORNÝ /1960/, který přítomně vyzval k umístění svíček na kašnu a k další účasti na demonstraci, která se uskuteční na nám. K. Gottwalda v Trutnově dne 22. 11. 1989 v 16.00 hod.

/Zjištěno Pramenem 3, byl informován vedoucí tajemník OV KSČ v Trutnově.^{9/}

Dne 21. 11. 1989 byl vyslechnut student 1. ročníku ČVUT FEL Praha Josef FANTÍK /1971/, který ve své výpovědi uvedl, že dne 21. 11. 1989 společně s kamarádem Karlem FIALOU cestoval autobusem do Hradce Králové. Uvedl, že stávkový výbor fakulty FEL Praha je pověřil, aby na podnicích v Hradci Králové projednali Prohlášení vysokoškolských studentů, které bylo stávkovým výborem ve všech 10 bodech odsouhlaseno. Nejdříve navštívili SPŠ strojnickou v Hradci Králové, kde jednali s představiteli vedení školy. S těmito projednávali uvedených 10 bodů Prohlášení, ke kterým se vedení školy vyjádřilo tak, že žáci střední školy nejsou v plné míře schopni pochopit znění jednotlivých bodů, a proto ani není vhodné, aby s tímto byli seznamováni.

Po návštěvě strojnické průmyslovky navštívili podnik TESLA Hradec Králové. Zde je doprovodila jedna dívka z Hradce Králové, která studuje farmac. fakultu. Ta jim ukázala [neljen, kde se závod nachází, taktéž je doprovázela do podniku. V TESLE Hradec Králové hovořili s předsedou SSM na závodě a dále s ředitelem závodu. Dále byli přítomni 3 členové CZV KSČ podniku. Opět se ptali na jejich názor na jednotlivé body Prohlášení a uvedli, že k tomuto problému bude svolána schůze a bude zaujato stanovisko. Členové CZV KSČ generální stávkou odmítali z důvodu finančního propadu.

Po příjezdu do Hradce Králové dne 21. 11. 1989 na nádraží ČSD – ČSAD vylepil FANTÍK 1 ks výzvy s názvem „Lidé“. Jedná se o protest proti masakru Bezpečnosti dne 17. 11. 1989, s obsahem: „Vysoké školy dne 20. 11. 1989 zahájili okupační stávku, která spěje k tomu, aby 27. 11. 1989 proběhla generální stávka všech podniků a závodů v době od 12.00 – 14.00 hod. Podpořte nás proto i vy, kteří žijete a pracujete mimo Prahu.“ Podepsáni studenti ČVUT FEL.

FANTÍK na dokreslení uvedl, že pořídil 3 opisy výzvy s názvem „Lidé“ a vlastnoručně opsal výzvy s následujícím zněním: „Studenti VŠ zahájili stávku na protest proti brutálnímu zákroku bezpečnostních jednotek dne 17. 11. 1989.“ Toto prohlášení opsal vlastnoručně. Sám nebyl účasten zákroku bezpečnostních složek dne 17. 11. 1989 v Praze. Vychází z informací od svých kamarádů, sám si to neověřoval. /Dokumentováno zápisem o výpovědi podle par. 19 zák. č. 40/1974 Sb./

Dne 21. 11. 1989 v 10.15 hod. navštívili střední ekonomickou školu v Trutnově dva mladíci a jedna dívka, kteří vyhledávali studenty a vyzývali je k účasti na demonstraci téhož dne v 16.00 hod. na náměstí K. Gottwalda v Trutnově. Další návštěva studentů na škole nebyla zjištěna.

V návaznosti na průběžnou informaci ze dne 21. 11. pro ÚOS VOS FMV¹⁰ k 11.30 hod. k osádce osobního vozidla byly zjištěny další údaje. Jde o vozidlo LADA SPZ ACR 90-01 /nebo ACR 93-01/ s označením Univerzita Komenského Praha.^c Osádka vylepovala letáky s textem: „Podpořte studenty. V Praze došlo 17. 11. 1989 ke krvavému potlačení studentské demonstrace, pražské VŠ stávkují, divadla nehrají, na Václavském náměstí lidé demonstrují. Nebuďte lhostejní k těmto událostem.“ Letáky byly zajištěny, osádku vozidla se nepodařilo zkontrolovat.

Ve 12.55 hod. dne 21. 11. bylo zjištěno, že v n. p. CEVA Kunčice n. Labem obcházel zaměstnanec podniku Jaroslav PEŠKA /1949/ a Drahomír DOUBEK /1957/ a sbírali podpisy na rezoluci, jejichž pět bodů vyšlo dne 20. 11. 1989 v Mladé frontě.¹¹

Na gymnázium v Trutnově byl dne 21. 11. 1989 ve 13.00 hod. zjištěn leták s textem informujícím o zákroku dne 17. 11. 1989 v Praze, vyzývající k účasti na generální stávce.

/Zjištěno Prameny 3, byl informován ved. taj. OV KSČ v Trutnově./

V návaznosti na MDI¹² ze dne 20. 11. 1989 bylo zjištěno následující:

V průběhu dne 21. 11. pokračovala mimořádná aktivita stávkujících studentů vysokých škol v Hradci Králové a VŠCHT v Pardubicích. Na základě závěrů z „mítinků“ vysokých škol uskutečněných 20. 11. byly vytvořeny stávkové výbory, jejichž činnost koordinovaly a organizovaly spojky z Prahy. Svoji činnost zejména zaměřily na dodržení stávkou stanovených podmínek ve vztahu k výuce, vedení fakult a kontroly prostředí před případnými stávkokazy. Další činnost zaměřily stávkové výbory a spojky z Prahy na aktivizaci středoškolského a učňovského prostředí. V průběhu dne bylo ověřeno, že bez spojek z Prahy by se aktivita studentů omezila pouze na činnost několika radikálních skupin.

Za podpory asi patnácti aktivistů z Prahy stávkové výbory VŠ postupně od 7.00 hod. narušily výukový proces na všech středních školách v Hradci Králové /mimo stř. prům. školy stavební, kam aktivisté nebyli vpuštěni/ a na gymnáziu Pardubice, Hořice, Náchod, Jičín, Nový Bydžov a kamenicko-průmyslové škole Hořice. Na většině z uvedených škol byly uskutečněny „mítinky“ za aktivní účasti studentských spojek z Prahy, emocionálně a neobjektivně dramatizující[ch?] události v Praze. Tuto činnost vyvíjeli vědomě i přes zákaz „hlavního

studentského stávkového výboru“ z Prahy, který odmítl působit na mladistvé.

Tímto způsobem se zaktivizovala studující mládež v Hradci Král., aktivita vyvrcholila v manifestační pochod od vysokoškolských kolejí k zimnímu stadiónu. Po krátkém proslovu v 16.00 hod. dav /asi 1 500 osob/ pokračoval v pochodu přes město na Husovo nám., kde asi před 2 500 osobami byly pronášeny proslovy, čteny petice a vyvolávána hesla „Nechceme šlechtu“, „Dělníci jdou s námi“, „Svoboda“, „Generální stávka“ apod.

Manifestace byla ukončena zpěvem hymny v 17.05 hod. Průběh manifestace byl operativně a technicky dokumentován bez účasti uniformovaných příslušníků VB.

Akce silně narušila dopravu v krajském městě a byly zaznamenány odsuzující reakce místních občanů. Na podporu „studentských požadavků“ se uskutečnila nepovolená shromáždění na náměstí v Trutnově /250 osob/, Chrudimi /50 osob/ a České Skalici /60 osob/. Akce organizovali signatáři CH-77 a aktivisté „nových iniciativ“ /sig. CH-77 KÁBRTOVÁ, BLABOLIL¹³ a další/.

Studentské spojky z Prahy spolu se členy stávkových výborů VŠ v HK se pokusily kontaktovat závodní výbory SSM státních podniků ZVÚ, TESLA a ČKD Hradec Králové.¹⁴ Omezenou podporu získaly u závodního výboru SSM v ČKD Hradec Králové.

Mimo výskyty známých prohlášení a petic dovezených z Prahy do Včk obdržel KV SSM prohlášení mimořádného zasedání MV SSM Praha, podepřené účastí předsedy ÚV SSM Mohority, které nesouhlasí s výsledkem jednání vlády ČSSR, ČSR a SSR a podporuje studentské stávky na vysokých a středních školách.

V 18.30 hod. byl zahájen „mítink“ studentů PF HK na VŠ kolejích, kterého se účastnilo 600 studentů z VŠ HK a cca 25 spolek z Prahy. Obsahem jednání je „dialog“ s vedením PF a projednání dalšího postupu stávky studentů a schválení studentských prohlášení a petic. Do místa jednání byly z Prahy dovezeny nové materiály „Prohlášení vysokoškolských studentů, dělníků a rolníků“, ¹⁵ „Výzva ke spoluobčanům“ a pokyn z vedení okupační stávky. K uvedeným materiálům je vedena ostrá diskuse v otázce jejich přijetí a rozšíření mezi širokou veřejností a na podniky. Shromáždění studentů je pod trvalým tlakem spolek z Prahy a ve 23.00 hod. nebylo ještě ukončeno.

/Dokumentováno Prameny 1 a 3, opatření jsou prováděna po linii 2. odboru S StB Hradec Králové. O dalším vývoji bezpečnostní situace v kraji budou průběžně zasílány informace./

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

- ^a Č. j. OS-0059-166/OV-01-89. Vpravo královéhradecké razítko, došlo 22. XI. 1989 v 03.25 hod., číslo zprávy 10992; u něho rukou připsáno „s. Kabele, s. Knižek, s. Prokš“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0035-216/03-89, přílohy 0. V pravém horním rohu rukou „AO“.
- ^b Odstavec je zleva rukou zatřesen a je k němu připsáno „14“ v kroužku a „Pozitivní jednání“, vpravo od odstavce razítko „P“.
- ^c „Univerzita Komenského Praha“ rukou podtrženo a zprava je k odstavci připojen otazník.
- ¹ Tzv. kontrarozvědná ochrana uvedeného státního podniku byla 29. 6. 1967 6. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zavedena v OBS „FOTO-CHEMA“, reg. č. 9071: 10. 2. 1989 předán z 1. odd. III. odb. téže správy na O-StB Hradec Králové, skartace v registru nevyznačena.
- ² Viz dok. 39c.
- ³ Problematika energetiky byla 12. 7. 1971 6. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „ENERGETIKA“ (později „ENERGET“), reg. č. 9807: v neuvedenou dobu předán na 3. odd. téhož odboru, 2. 1. 1978 z 1. na 2. odd. III. odb. téže správy, skartace v registru nevyznačena.
- ⁴ Informace o situaci ve VČE se objevila v 18. odstavci části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 180 z 22. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 4b.
- ⁵ K osobě J. Kábrtově byl 16. 5. 1989 O-StB Trutnov zaveden SPO „JANKA“ (později „SKRČEK“), reg. č. 24966: zničen při skartacích koncem roku.
- ⁶ K osobě Z. Šorma byl 19. 2. 1987 2. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden SPO „ZVONEK“, reg. č. 23578: 15. 6. 1988 převeden na SS, zničen koncem roku 1989.
- ⁷ K osobě P. Pokorného byl 3. 10. 1989 2. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden SPO „JOEL“, reg. č. 24589: zničen koncem roku 1989.
- ⁸ Problematika nekatolických církví byla 12. 6. 1958 (dle EZO OBS veden od října 1954) 3. odd. III. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „NEKAT“, reg. č. 61: v nezjištěnou dobu předán na 2. odd. II. odb. téže správy, zničen koncem roku 1989. Problematika katolické církve byla 16. 6. 1958 (dle EZO OBS veden od října 1954) 3. odd. III. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „KLÉR“, reg. č. 123: v nezjištěnou dobu předán na 2. odd. II. odb. téže správy, zničen koncem roku 1989. Na úrovni okresů byla problematika „řím. kat. církev“ sledována v následujících OBS se stejným názvem „CÍRKEV“: od 8. 12. 1982 O-StB Semily v OBS s reg. č. 22407, od 11. 11. 1985 O-StB Svitavy v OBS s reg. č. 22748, od 11. 11. 1985 O-StB Rychnov n. Kněžnou v OBS s reg. č. 22749, od 12. 11. 1985 O-StB Ústí n. Orlicí v OBS s reg. č. 22750, od 27. 11. 1985 O-StB Havlíčkův Brod v OBS s reg. č. 22793, od 5. 12. 1985 O-StB Chrudim v OBS s reg. č. 22803, od 13. 12. 1985 O-StB Pardubice v OBS s reg. č. 22823, od 13. 12. 1985 O-StB Trutnov v OBS s reg. č. 22827, od 17. 12. 1985 O-StB Náchod v OBS s reg. č. 22838 a od 18. 12. 1985 O-StB Jičín v OBS s reg. č. 22841.
- ⁹ VT OV KSČ Trutnov byl v té době Karel Potoček.
- ¹⁰ Ústřední operační středisko (ÚOS) bylo jedním z organizačních celků vnitřní a organizační správy FMV (VOŠ FMV), které mělo definováno následující činnost:
„/1/ Ústřední operační středisko v rozsahu stanoveném resortními předpisy (NMV ČSSR č. 12/1981, o činnosti operačních středisek) zabezpečuje

úkoly při řízení, koordinaci a kontrole výkonu bezpečnostní služby, organizuje přípravu a výkon služby v době MBO a mimořádných bezpečnostních akcí.

/2/ Ústřední operační středisko plní zejména tyto úkoly:

a/ zabezpečuje činnost společného operačního štábu ČSSR a operačního štábu FMV, zpracovává a vede dokumentaci Centrálního plánu MBO; zpracovává návrhy předpisů a řídicích aktů pro přípravu a výkon služby v době MBO;

b/ plní úkoly související s vyhlášením bojové pohotovosti příslušníků SNB, PS a vojáků vojsk MV;

c/ zajišťuje bezprostřední informovanost ministra a určených funkcionářů o případech stanovených v systému hlášené služby (NMV ČSSR č. 13/1983, o hlášení závažných porušení vnitřního pořádku a jiných událostí, v platném znění);

d/ zpracovává informace o spáchaných trestných činech a o závažných událostech pro Československou tiskovou kancelář;

e/ metodicky řídí a poskytuje pomoc operačním střediskům a stálým službám útvarů FMV a útvarů podřízených FMV; zabezpečuje odborné školení pro jejich pracovníky, ve spolupráci s příslušnými útvary MVŽP ČSR a MVŽP SSSR zabezpečuje obdobnou činnost na operačních střediscích KS SNB a OS SNB;

f/ zabezpečuje ve stanoveném rozsahu realizaci bezpečnostních opatření vůči cizincům (NMV ČSSR č. 22/1976, kterým se stanoví provádění kontrarozvědných opatření na hraničních přechodech ČSSR);

g/ plní úkoly k zabezpečení soustavné akceschopnosti útvarů FMV a útvarů podřízených FMV (RMV ČSSR č. 18/1988, o zabezpečení akceschopnosti útvarů federálního ministerstva vnitra a útvarů podřízených federálnímu ministerstvu vnitra).“

A MV ČR, nezpracovaný materiál, Návrh organizačního řádu VOS FMV, 1989.

¹¹ Myslí se zřejmě „Společné prohlášení“ předsednictva MV SSM a MVR SSM, odkaz viz pozn. 14 dok. 5a.

¹² Viz dok. 38b.

¹³ K osobě Václava Blabolila (1958) byl 25. 7. 1980 2. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden SS „BAHNŮ“, reg. č. 18763; 11. 5. 1983 předán na 4. odd., 9. 8. 1985 na 1. odd. téhož odboru, 9. 3. 1987 zaevidován jako NO-II/15. Samostatný sv. NO („3/87“) s reg. č. 25035 byl z uvedeného SS vyčleněn 1. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové 16. 6. 1989 (oba svazky – S i NO – zničeny koncem roku 1989).

¹⁴ Tzv. kontrarozvědná ochrana ČKD Hradec Králové byla 19. 5. 1971 zřejmě 6. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „ČKD n. p. Hr. Král.“ (dle EZO „CKD“), reg. č. 9774; v nezjištěnou dobu předán pravděpodobně na 2. odd. téhož odb., posléze na 1. odd. III. odb. téže správy, 2. 1. 1978 na 2. odd. téhož odboru a konečně 29. 3. 1989 na O-StB Hradec Králové, skartace v registru nevyznačena. K podniku ZVÚ se podařilo nalézt pouze OBS vedený na objekt „CHEPOS 07 – ZVÚ“ (dle EZO „CHEPOS“), reg. č. 9810; zaveden 12. 7. 1971 zřejmě 6. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové, v nezjištěnou dobu předán na jiné oddělení téhož odboru, posléze na 1. odd. III. odb. téže správy, 2. 1. 1978 na 2. odd. téhož odboru, 16. 1. 1989 na O-StB Hradec Králové, skartace v registru nevyznačena.

¹⁵ Míni se „Provolání vysokoškolských studentů k dělníkům a rolníkům Československa“. Odkaz viz pozn. 8 dok. 6b.

**1989, 21. listopadu*, Hradec Králové. – Mimořádná informace –
dodatek.**

[...]ª

Mimořádná informace ze dne 21. 11. 1989 – dodatek
- omylem nebyla odeslána příloha č. 1 a 2 – posílám dodatečně

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

Příloha č. 1 k čj.: OS-0059-166/OV-01-89
k MI 21. 11. 1989

V Hradci Králové 21. 11. 1989

My, pracovníci VÚFCH, Fotochema Hradec Králové, členové DV ROH č. 7, se připojujeme ke stanovisku pražských vysokoškoláků, umělců a ÚV SSM, k prohlášení Čs. strany socialistické¹ a redakce Svobodného slova k událostem ze 17. listopadu t. r. Odsuzujeme surový zákrok pořádkových sil proti páteční pokojné manifestaci studentstva a žádáme, aby byly volány k zodpovědnosti viníci a odpovědní činitelé. Nesouhlasíme se stanoviskem čs. vlády k těmto událostem zveřejněným v Rudém právu 21. 11.²

Připojujeme se k požadavkům otevřeného dialogu se všemi občany našeho státu, bez kterého nevidíme východisko ze současné politické situace, žádáme zaručení ústavních svobod včetně svobody shromažďovací, práva petičního, svobody tisku a projevu, uznání lidských práv v plném slova smyslu závěrečné helsinské konference a následně schůzky ve Vídni a jejich uvedení do života zakotvením v zákonech ČSSR.

Toto prohlášení předkládáme: ZV ROH Fotochema v. p.
předsedovi FV
redakci Svobodného slova
redakci Mladé fronty

Mimořádná schůze DV č. 7 k tomuto prohlášení se koná zítra 22. 11. v 8.30 v 5. patře VÚFCH.
Žádáme o stanovisko i ostatní DV do 22. 11. do 10 hod., tak aby jejich vyjádření mohlo být předloženo schůzi ZV ROH.

Příloha č. 2 k čj.: OS-0059-166/OV-01-89
k MI 21. 11. 1989

Všem o b ě a n ů m (3x vykřičník)

V pátek 17. listopadu se uskutečnila manifestace vysokoškolských studentů u příležitosti Mezinárodního dne studentstva, pořádaná nezávislými studenty a Městskou vysokoškolskou radou.

Tento pietní akt na uctění památky Jana Opletala byl zjevně podpořen řadou dalších spoluobčanů.

Z Vyšehradu se průvod spontánně vydal do centra města, kde byl příslušníky VB a vojsky MV nemilosrdně z m a s a k r o v á n.

Vyzýváme proto studenty, pedagogy a vůbec všechny spoluobčany k týdenní protestní stávce.

Zároveň žádáme vytvoření vládní komise, která vyšetří tento brutální policejní zákrok.

Věříme, že každý, komu není lhostejný stav a vývoj naší společnosti, se připojí k tomuto vynucenému, ale zásadnímu kroku.

V PRAZE 18. 11. 1989
STUDENTI DAMU

Příloha č. 2 k čj.: OS-0059-166/OV-01-89
k MI 21. 11. 1989

18. listopadu 1989

Vážení spoluobčané,
na veškeré pokusy občanských iniciativ o navázání konstruktivního dialogu odpovědělo vedení státu zcela jednoznačně:

kriminalizováním, persekucemi a nyní už dokonce masakrem pokojné studentské demonstrace v pátek 17. 11. 1989, uspořádané k uctění památky J. Opletala.

Připojujeme se k výzvě studentů ze dne 18. 11. 1989, ve které vyslovují požadavek na vytvoření zvláštní vládní komise, která vyšetří tento brutální zákrok.

Jejich požadavek plně podporujeme a obracíme se na všechna československá divadla:

Vyzýváme Vás, abychom se připojili k týdenní protestní stávce studentů tím, že v tyto dny místo plánovaných představení přečteme naše stanovisko k těmto událostem a nabídneme divadelní prostory k široké veřejné diskusi.

Zároveň se obracíme ke všem spoluobčanům:
Zabraňme dalšímu násilí, krveprolití a politické zvlůli. (vykřičník)

Navrhujeme vyhlásit na pondělí 27. listopadu mezi 12.00 – 14.00 hodinou protestní generální stávkou.

^a Č. j. OS-0059-166/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 22. XI. 1989 v 09.10 hod., číslo zprávy 10997. Vpravo rukou připsáno „Svodkaři“ (připojen zřejmě Žákův vlastnoruční podpis) a „HUSEK, KNÍŽEK“ s jejich vlastnoručními podpisy (přes Huskův podpis ještě připsáno „Z“?). Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0035-215/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“.

¹ Tzv. kontrarozvědná ochrana ČSS byla 1. 9. 1969 4. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „Býv. stran nár. soc.“ (dle EZO „NARSOC“), reg. č. 9376: v nezjištěnou dobu předán na 3. odd., 2. 1. 1978 na 1. odd. téhož odboru, zničen koncem roku 1989.

² Viz Dialog ano – konfrontace ne. Rudé právo 21. 11. 1989, roč. 70, s. 1.

40a

1989, 22. listopadu, Hradec Králové. – Denní informace.

[...] ^a

Denní informace 22. 11. 1989

- 2. a/ vnější protivník – 0
- b/ vnitřní protivník

Dne 21. 11. 1989 kolem 15.15 hod. došlo k vyvěšení letáku ve výkladní skříni prodejny květin v Chlumci n. Cidlinou, okr. Hradec Králové, v počtu 7 kusů, formátu A/4. V obsahu letáku je odsouzení zákroku pořádkových sil SNB v Praze a žádost o prošetření oprávněnosti zásahu, výzva k občanům o připojení se ke stávce studentů, žádost o zrušení vedoucí úlohy KSČ v Ústavě a osvobození politických vězňů. Dále požadují o odstoupení předsednictva ÚV KSČ, jmenovitě ss. HUSÁKA, JAKEŠE, FOJTÍKA, ZAVADILA, HOFMANA a INDRY, dále s. ŠTĚPÁNA a KYNCLA.¹ Jako pachatelé byli zjištěni student Vysoké školy elektrotechnické CELLER Odon (1967) a Š[...] M[...]² (1929), zam. Kovoplast Chlumec nad Cidlinou.

(Věc prošetřuje OO-VB Nový Bydžov pod č. j. ČVS VB-402/89.)

V návaznosti na průběžnou informaci OS KS SNB ze dne 21. 11.

1989 kolem 18.00 hod. téhož dne došlo ke shromáždění osob před Východočeským divadlem (VČD) v Pardubicích v počtu asi 150 osob. Zde byla čtena rezoluce na podporu požadavků studentů z Prahy (již známá z předchozích informací). Poté se dav (počet se neustále zvyšoval) přesunul na Perštýnské náměstí před budovy se snahou předat kompetentním orgánům MěNV petici s požadavky ohledně prohlášení studentů VŠ. Když se davu nepodařilo dostat do budovy MěNV, přemístili se opět k VČD (již kolem 1 000 osob). Asi v 19.30 hod. se dostavili na balkón VČD herci, kteří vyzývali dav k umírněnosti a klidu. Po této výzvě zazněla písnička „Ach synku, synku“ a provolávání „Ať žije HAVEL“. Z balkónu VČD pokračovalo čtení výzev a rezolucí (vystřídal se kolem 25 řečníků) se spontánním souhlasem shromáždění. To bylo ukončeno zpěvem čs. státní hymny asi ve 20.10 hod. Dav shromážděných osob pokračoval pochodem Pardubicemi ve směru třída Míru s různými výkřiky hesel „AŤ ŽIJE HAVEL“, „POŽADAVEK Odstoupení vlády“ a pod. Asi ve 20.30 hod. došlo ke sročení pochodu před budovou OV KSČ s již obdobnými výzvami na adresu státních a stranických orgánů pobuřujícího až likvidačního projevu. Přitom docházelo k zapalování svíček. V průvodu byly rovněž přítomny osoby z řad CH-77 a dalších iniciativ, STIBICOVÁ,³ HRUDKA,⁴ I[...]⁵ a další. Ukončení pochodu shromáždění bylo opět před VČD a po zazpívání hymny asi ve 21.55 se postupně rozešlo (před VČD již asi 400 osob).

(Zjištěno dne 21. 11. 1989 Prameny 1 a 3, byla organizována odpovídající opatření.)

Dne 21. 11. 1989 v 08.00 hod. se do gymnázia v Chotěboři, o. Havlíčkův Brod, dostavil MENŠÍK Pavel (1968), student strojní fakulty ČVUT z Prahy. Jmenovaný požadoval na vedení školy, aby mu bylo umožněno vystoupit prostřednictvím školního rozhlasu k informování studentů gymnázia o Prohlášení studentů pražských VŠ. Jeho požadavek byl ředitelem školy odmítnut, bylo mu však umožněno uskutečnit besedu s celoškolským výborem SSM. Na MENŠÍKOVÍ byly požadovány jen informace, které skutečně prožil a sám viděl. Účelem jeho návštěvy bylo navázat dialog se studenty středních škol a informovat o událostech v Praze. Také informoval místní studenty o svých dalších záměrech vejít ve styk se širokou veřejností, zejména studenty, dělníky a dalšími občany. Mimo jiné měl v úmyslu i návštěvu podniku Chotěbořské strojírny. V pozadí těchto pokynů je osoba signatáře CH-77 prof. Věnka ŠILHÁNA.

Dne 21. 11. 1989 došlo asi v 19.00 hod. v Havlíčkově Brodě (nám. ČSA) ke shromáždění přibližně 200 osob. V úvodu byla dosud neustanoveným studentem gymnázia v Hav. Brodě vyslovena podpora stanovisku ÚV SSM k událostem v Praze a prohlášení studentů VŠ.

Dále vystoupili představitelé iniciativy Havlíčkovy mládeže v obdob-

ném, až krajně protisocialistickém duchu, včetně požadavku odstoupení hlavních stranických a státních činitelů. Byl jednoznačně odsouzen zákrok pořádkových jednotek v Praze, podpořena stávka na den 27. 11. 1989 a další plánované akce na nejbližší období, včetně dalších shromáždění. Nejbližší shromáždění se má uskutečnit dne 22. 11. 1989 v 17.00 hod. na stejném místě. Dav průběžně provolával a skandoval různá hesla s tendenčním zaměřením. Účastníci byli převážně z řad mládeže a studentů. Byl zaznamenán i ohlas a podiv nad tím, jak může být takováto akce veřejně akceptována. (Zjištěno Prameny 3 – uváděné jevy a události byly pod operativní kontrolou, jsou organizována další opatření.)

3. Ochrana ekonomiky: 0

4. Názory a nálady: 0

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-167/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 22. XI. 1989 v 17.15 hod., číslo zprávy 11045. Vpravo razítka II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0035-217/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“. Vpravo od nich rukou připsáno „KABELE, KNÍŽEK“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy.

¹ Míjí se František Kincl. Jeho jméno je chybně uvedeno i dále, k tomu už nečiníme poznámku.

² K osobě M. Š. byl 24. 11. 1969 5. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden agenturně pátrací svazek „CHLUMEC“, reg. č. 9448: 27. 4. 1973 převeden na svazek KTS a 18. 6. 1973 na svazek A, archivován 2. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové v neuvedenou dobu pod a. č. 121689.

K získání celkového pohledu na problematiku agenturně důvěrnické sítě řízené operativními odbory S-StB Hradec Králové i okresními O-StB je nutno publikovat přehled bývalého statisticko-evidenčního odboru (SEO) FMV k 31. 10. 1989 (před skartacemi) a k 31. 1. 1990 (po skartacích), který byl ÚDV zaslán přípisem č. j. ASU-1281/93 z 27. 10. 1993. Je možné, že počet skartovaných svazků byl vyšší než zde uvedený stav k 31. 1. 1990: statistika byla vytvořena pouze na základě údajů, jež měl SEO FMV k dispozici od krajských statisticko-evidenčních oddělení.

STAV K 31. ŘÍJNU 1989/STAV K 31. LEDNU 1990					
	AGENT	REZIDENT	KONS. BYT	PROP. BYT	DŮVĚRNÍK
1. odbor	109/105	1/1	3/3	11/11	59/56
2. odbor	159/0	1/0	6/6	8/0	56/0
3. odbor	99/0	0/0	3/0	7/0	87/0
okresy	507/97	9/4	9/6	20/7	544/119
CELKEM	874/202	11/5	21/15	46/18	746/175

³ K osobě Jarmily Stibicové (1933) a akci „PROFESORKA“ srovn. Securitas Imperii č. 3/1996, s. 92. K tomu pouze doplňme a opravme: Svazek s reg. č. 12348 byl O-StB Pardubice 19. 7. 1977 převeden z SPO na SS, 3. 2. 1981 na OŠ. 2. 5. 1978 zavedlo navíc 1. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové kontrolní svazek zřejmě s identickým reg. č. Samostatný sv. NO „PROFESORKA“ má reg. č. 25004, nikoliv 25400.

K „objektu“ akce „PROFESORKA“ existují dvě memoranda, první zpracované 5. 3. 1989 3. odb. IV. S-SNB z „poznatků z roku 1986“ (z těchto poznatků ovšem vychází i uvedení řídicího orgánu zodpovědného za akci a jeho zástupce – oba z 1. odb. X. S-SNB, která zřejmě byla v roce 1986 KS SNB Hradec Králové zažádána o dozorování akce: kpt. Stanislav Kabele byl v roce 1989 pracovníkem analytického odboru II. S-SNB a mjr. Petr Žák zástupcem náčelníka /od 1. 7. 1989 náčelníkem/ 10. odboru téže správy; X. S-SNB kromě toho již v roce 1989 neexistovala):

„Důvodem rozpracování je § 98. Sledována pouze 1 den – 20. 6. 1986. Po příjezdu do Prahy byla realizována. V dubnu 1986 se vyskytla jako styk akce SKUPINA = UHL Petr, nar. [...] 1941, bytem Praha 2, [...]“

A MV ČR, neuspořádané materiály IV. S-SNB, mikrofilm „X 26“.

Druhé memorandum je z 29. 3. 1989 a bylo zpracováno IV. odb. S-StB Hradec Králové (není jasné, proč je v originálu nad řídicím orgánem akce a jeho zástupcem uveden „II. odbor S-StB HK, 3. oddělení“: uvedení příslušníci na tomto oddělení v uvedenou dobu nepracovali a navíc toto oddělení „objekt“ akce „PROFESORKA“ nikdy nerozpracovávalo; uvedená nesrovnalost se objevuje i v dalších memorandech z Hradec Králové, v informaci o nich proto uvádíme pouze řídicí orgán a jeho zástupce; jako řídicí orgán je uveden npor. Bořivoj Zíma /v roce 1989 na O-StB Pardubice/, jako jeho zástupce kpt. Oldřich Černý /neztotožněn/):

„Popis osoby: [...]“

Objekt se schází a má styky na pražskou opozici a je rozpracován podle § 98 tr. zákona. Je představitelkou opozice ve Východočeském kraji. Jsou poznatky, že jezdí do Prahy, odkud vozí samizdatovou literaturu, kterou zapůjčuje ve VČK.

Objekt se během sledování chová klidně, nejeví známky kontroly. Cílem sledování je zjišťovat činnost objektu a dokumentovat styky.“

A MV ČR, neuspořádané materiály IV. S-SNB, mikrofilm „X – MEMORANDUM H. KRÁLOVÉ“.

⁴ K osobě Jana Hrudky (1956) byl 1. 2. 1983 2. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden SPO „OCHOTNÍK“, reg. č. 20481: 16. 9. 1983 převeden na SS, 4. 9. 1986 archivován pod a. č. 0528918, téhož dne svazek NO (III/76) předán na O-StB Náchod; 2. 2. 1988 SS obnoven na 1. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové (téhož data předán svazek NO tamtéž), koncem roku 1989 zničen. Samostatný sv. NO s reg. č. 25021 byl O-StB Náchod zaveden 16. 6. 1989; zničen koncem roku 1989. K „objektu“ akce „OCHOTNÍK“ zpracoval

24. 3. 1989 IV. odb. S-StB Hradec Králové memorandum (jako řídicí orgán je uveden kpt. Ivan Dubec /v roce 1989 na 1. odd. II. odb./, jako jeho zástupce ppor. Pavel Kluka /v roce 1989 tamtéž/):

„Popis osoby: [...]“

[...] Jmenovaný nezná formy a metody práce čs. kontrarozvědky. Domnívá se, že je mu ze strany Bezpečnosti věnována pozornost, je přesvědčen o využívání technických prostředků Bezpečnosti, což především čerpá z filmů a pod. V průběhu rozpracování však nebyla zjištěna dekonspirace pramenů využívaných vůči jeho osobě /PŘESTAVBA, NÁKUP/. Objekt byl rozpracován orgány IV. odboru S-StB, tuto činnost rovněž neodhalil.

Styky na Prahu:

1/ osoby, se kterými je v aktivním osobním styku:

Praha: ŠABATOVÁ Anna, UHL Petr; ŠUSTROVÁ Petra; ŠIMSA Martin – švagr; STÁREK František

2/ osoby, se kterými se zná zprostředkovaně z různých setkání sig. CH-77, včetně své svatby: HAVEL Václav; JIČÍNSKÝ Zdeněk; REJCHRT Miloš; DUS Jan; BEDNÁŘ Luděk; HEJDÁNEK

Objekt se během sledování chová klidně a nejeví známky kontroly. Cílem sledování je zjišťovat činnost objektu a dokumentovat styky, se kterými se objekt seje.“

A MV ČR, neuspořádané materiály IV. S-SNB, mikrofilm „X – MEMORANDUM H. KRÁLOVÉ“.

- ⁵ K osobě Z. I. (1953) byl 7. 9. 1980 1. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden SS „MALÍŘ“, reg. č. 18849: „objekt“ akce 28. 11. 1980 zaevidován O-StB Pardubice jako NO (II/36), svazek 26. 8. 1982 včetně NO archivován pod a. č. 0527756 (v řádku z registru je kromě toho uvedeno „17. 9. 1982 zav. 'A' r. č. 20227“). 17. 9. 1982 1. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zavedlo svazek A-„FRANTIŠEK DAČICKÝ“ (později „LADISLAV KLÍMA“), reg. č. 20227: ač je v poznámce v řádku z registru uvedeno, že svazek byl 14. 9. 1988 převeden na nové reg. č. 24566 včetně zavedení nového krycího jmena „JAN“, je zde poněkud nepochopitelně vyznačena i skartace svazku k 6. 12. 1989. Totéž oddělení tedy z nejasných důvodů 14. 9. 1988 zavedlo svazek A-„JAN“, reg. č. 24566: v poznámce v řádku z registru je uvedeno, že „! NO = ač. 0527756“, „A – od 4. 8. 1982.“ a „14. září 1988 na základě čj. OS-001408/II-1-88 nové r. č. + zm. kr. jm. (pův. A-20227 LAD. KLÍMA)“; svazek zničen 6. 12. 1989.

40b

1989, 22. listopadu, Hradec Králové. – Mimořádná informace č. 1.

[...]ª

Mimořádná informace ze dne 22. 11. 1989

Dne 21. 11. 1989 proběhla výroční členská schůze ROH ve Výpočetním středisku dráhy v Pardubicích. Na schůzi byl vznesen požada-

vek zpracování rezoluce k událostem v Praze dne 17. 11. s tím, aby došlo k potrestání viníků. Rezoluci podpořil celý úsek programování a další – celkem 77^b osob. Z toho 55 pracovníků je rozhodnuto podpořit studenty při generální stávce dne 27. 11. 1989. Asi ve 14 hod. dnešního dne navštívila delegace pracovníků VSD (ing. KOHL, ing. LEBEDA, ing. ADAMECOVÁ, JEHLIČKA) předsedkyni ZV ROH, na které požadovali orazítkování petice, kterou hodlají vyvěsit na VŠCHT v Pardubicích. Tento požadavek odmítla předsedkyně ZV ROH splnit, neboť proti rezoluci se postavila i ZO KSČ, která o tom rozhodla na mimořádné členské schůzi. Rezoluce byla vypracována uvedenými pracovníky VSD v několika výtiscích. V jednom výtisku má být zaslána i na adresu manželů STIBICOVÝCH.
(Zjištěno Prameny 1 a 3 dne 22. 11. 1989, je zajištěna kontrola prostředí.)

Dne 21. 11. 1989 bylo zjištěno, že v podniku ZVÚ Hradec Králové se má konat generální stávka 27. 11. v případě, že nebude splněn některý z bodů požadavků studentů VŠ.
(Získáno Pramenem 1 v dělnickém prostředí.)

Dne 22. 11. 1989 v Lanškrouně před závodem TESLA (na zdi) byl vylepen leták „Prohlášení vysokoškolských studentů [k] dělníkům a rolníkům“. Jako pachatelé byli zjištěni 4 studenti Vysoké školy zemědělské Praha.
(O věci byl informován OV KSČ v Ústí nad Orlicí.)

Dne 21. 11. 1989 se na střední průmyslovou školu kamenickou v Hořicích v Podkrkonoší, o. Jičín, dostavili zástupci studentů z Prahy. Na jejich výzvu byl ustaven stávkový výbor. V průběhu téhož dne byly ustanoveny stávkové výbory i na dalších středních školách v Hořicích a uspořádána manifestace ve městě. V plánu stávkového výboru je podpořit účastí shromáždění studentů VŠ v Hradci Králové ve dne 23. 11. 1989 a vyslat zástupce na 27. 11. 1989 do Prahy k podpoře generální stávky.
(Zjištěno Pramenem 3.)

Komunisté k. p. PLYNOSTAV Pardubice¹ požadují, aby vláda ČSSR a ÚV KSČ urychleně reagovaly na požadavky studentů a zveřejnila ve sdělovacích prostředcích připravovaná opatření ve školství a zdravotnictví tak, jak jsou navrhovány v zákonných úpravách a jsou ve schvalovacím řízení. Včasnou informovaností budou eliminovány veškeré negativní projevy ve společnosti. Toto by se mělo uskutečnit v předstihu, před datem 27. 11.
(Získáno Pramenem 3 jako ohlas na současnou vnitropolitickou situaci.)^c

Dne 22. 11. 1989 byl v Pardubicích kontrolován Lubomír PETRÁ-
NĚK, student PF Hradec Králové a AMU Praha, který měl u sebe 60
výtisků různých výzev a prohlášení týkajících se zákroku pořádko-
vých sil v Praze. Dále byla u něj zjištěna podpisová akce zaměstnanců
podniku AGROSTAV Hradec Králové, prohlášení CZV SSM při ČKD
Hradec Králové a prohlášení přímých účastníků demonstrace dne
17. 11. v Praze. Jmenovaný získal všechny tiskoviny v informačním
středisku DAMU v Praze, kde jsou volně přístupné pro všechny stu-
denty.

V průběhu večera a noci ze dne 21. 11. 1989 na 22. 11. byly na
různých veřejných místech v Pardubicích zjištěny různé plakáty, vý-
zvy a prohlášení. Jde o již známé skutečnosti informující o vstupu do
stávky a nabádající k demonstracím. Celkem se jedná o 35 kusů
těchto písemností.

(Zjištěno Prameny 3, provedena adekvátní opatření.)

Dne 21. 11. 1989 byli zadrženi v Litomyšli tři studenti ČVUT fakulty
strojí z Prahy, kteří vylepovali plakáty, Prohlášení studentů praž-
ských VŠ a Provolání vysokoškolských studentů k dělníkům a rolní-
kům, nabádající ke generální stávce dne 27. 11. Se jmenovanými byl
k jejich činnosti sepsán zápis o výpovědi. Při výslechu uvedli, že v Praze
je značně vyhocená situace, jednotliví studenti jsou pod vlivem da-
vové psychózy. Vyjádřili se, že generální stávka nic nevyřeší, naopak,
tato akce v případě uskutečnění bude mít negativní hospodářský do-
pad.

Náčelník KS SNB

Hradec Králové

pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-168/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 22. XI.
1989 ve 20.40 hod., číslo zprávy 11056. Vpravo razítko II. správy SNB,
došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0035-218/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO
AO“. Vpravo od nich rukou připsáno „KOLÁŘ, KABELE, KNÍŽEK, PROKŠ“,
k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy (u Koláře navíc razítko
s datem „23. listop.“).

^b V originále „yy“.

^c V originále následuje po závorce čárka a na dalším řádku číslice „4“ (?); věta
v závorce i s předcházejícím odstavcem je zleva rukou zatržena a k tomu
připsáno „14“ v kroužku.

¹ Problematika „transitní plynovod“ byla 19. 4. 1971 pravděpodobně 6. odd.
II. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „PLYNO-
STAV“, reg. č. 9743: v nezjištěnou dobu předán na jiné oddělení téhož
odboru, posléze na 1. odd. III. odb. téže správy, 2. 1. 1978 na 2. odd. téhož
odboru, skartace v registru nevyznačena.

40c

1989, 22. listopadu, Hradec Králové. – Mimořádná informace č. 2.[...]^a

Mimořádná informace ze dne 22. 11. 1989

Dne 21. 11. 1989 se na VŠCHT v Pardubicích uskutečnilo jednání mezi studenty a profesory. Jednání byl přítomen rektor školy s. MACHAČ,¹ za studenty řídil jednání předseda SSM student ROSA. Vzhledem k tomu, že se posluchači VŠCHT do posluchárny nevešli, bylo jednání vedeno po jednotlivých ročnících. Studenti vystupovali s požadavky na odsouzení zákroku pořádkových jednotek a jeho řádné prošetření. Všeobecně panuje názor, který odsuzuje zákrok pořádkových jednotek v Praze. Většina studentů VŠCHT je pro změny po řádném vyjasnění věcí cestou dialogu. Požadují důkazy o tom, že se konečně práce stane skutečností, a ne jen slovy. Byl ustaven stávkový výbor, který má 14 členů, z toho 5 členů je z řad SSM a 2 kandidáti KSČ. V průběhu jednání vystoupil zástupce studentů z Prahy. Stávkový výbor vyslal delegáty na střední školy a stávku vyhlásil za neokupační. Ke vstupu do budovy jsou však vyžadovány studijní průkazy. Dne 22. 11. má stávkový výbor projednat následující body:

- závěry z porady ve školicím středisku min. školství
- formulovat konkrétní požadavky VŠCHT
- pokračovat v navázání kontaktu se závody
- aktivní spolupráce s centrem Vč. divadla.

Dne 21. 11. zasedal při VŠCHT výbor KSČ a dokladoval situaci na OV KSČ. Dne 22. 11. zasedal ZV ROH, aby vypracoval stanovisko na podporu stávky studentů. Ve 13.00 hod. téhož dne byl svolán aktiv všech pedagogů VŠCHT.

Ze závěrů diskuze členské schůze KSČ konané 21. 11. vyplynul nesouhlas stranické organizace s postupem studentů a rovněž nesouhlas s výzvou ke generální stávce. Z ČS rovněž vyplynula nespokojenost s postupem stranických orgánů OV i KV KSČ, které v dané situaci vedení VŠCHT nijak nepomohly a situaci si nechávají pouze dokladovat.

/Zjištěno Prameny 1 a 3, situaci je věnována další pozornost./

Dne 22. 11. ve 14.30 hod. došlo ke shromáždění 200 – 250 osob z gymnázia Holice, okr. Pardubice, v Kulturním domě města Holice. Byl vytvořen stávkový výbor, v jehož čele je student 4. ročníku Vladi-

slav GRUNTORÁD, mluvčím je student 4. ročníku Jiří HEROUT. Studenti se dožadují stávky u vedení školy na dny 23. a 24. 11. s tím, že půjdou na brigádu ke zvelebení města.

Dne 22. 11. 1989 kolem 12.00 hod. před n. p. VCHZ Semtín² přijeli dva herci pražského Divadla E. F. Buriana Simona STAŠOVÁ a David PRACHAŘ s dosud neustanoveným studentem DAMU, členem stávkového výboru pražských vysokoškoláků. Jmenovaní se dožadovali vstupu do podniku. Po krátké chvíli byli přijati u podnikového ředitele za přítomnosti předsedy CZV KSČ. Herci požadovali styk s pracujícími s tím, že přivezli materiály, zejména výzvy týkající se organizování generální stávky. Styk s pracujícími jim nebyl umožněn. STAŠOVÁ se po tomto sdělení chovala arogantně a otevřeně napadala socialistické zřízení. Z uvedených důvodů bylo jednání ukončeno a jmenovaní byli z podniku vyvedeni.

/Zjištěno Pramenem 3, situaci v n. p. VCHZ z hlediska možné generální stávky je věnována operativní pozornost./

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-169/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 22. XI. 1989 ve 22.15 hod., číslo zprávy 11062. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 23. XI. 1989, č. j. CB-0034-433/03-89 je škrtnuto a pod ním je uvedeno CB-0035-238/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“. Vpravo od nich rukou připsáno „s. KNÍŽEK, s. KOLÁŘ“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy (u Koláře navíc razítko „27. listop.“).

¹ K osobě Ivana Machače (1937) byl 18. 6. 1984 1. odd. I. odb. S-StB Hradec Králové zaveden spis D „MUNO“, reg. č. 21689; 11. 4. 1985 předán na 3. odd. téhož odboru, 18. 1. 1989 zpět na 1. odd. I. odb. S-StB Hradec Králové, skartace v registru nevyznačena.

² Tzv. kontrarozvědná ochrana n. p. VCHZ Syntesia Semtín byla od 30. 3. 1960 O-StB Pardubice vedena v OBS „SYNTHESIA“ (dle EZO „SYNTHESIA“) s reg. č. 4053 a od 3. 3. 1988 týmž útvarem v OBS „VÚPCH“ s reg. č. 24284 (u obou skartace nevyznačena).

40d

1989, 22. listopadu*, Hradec Králové. – Mimořádná informace č. 3.[...]^a

Mimořádná informace ze dne 23. 11. 1989

Vývoj bezpečnostní situace v Pardubicích ke dni 22. 11. 1989

Bylo zjištěno, že současný stav účastníkům nepovolených shromáždění v Pardubicích zatím vyhovuje. Jsou připomínky k funkcionářům města Pardubic, kteří nejdu na dialog, i když k tomuto byli vyzváni. Dne 21. 11. se měli dostavit k divadlu, nikdo však nepřišel, ani se neomluvil. Přesto se podařilo rozvinout solidní diskuzi, ve které by se mělo pokračovat i dnes. Občané jsou průběžně vyzýváni ve vztahu k udržení klidu a pořádku a k nedopouštění se výtržností ze strany pořadatelů nepovolených demonstrací. Ke včerejšímu vystoupení v Pardubicích bylo zjištěno, že průvod měl v úmyslu jít směrem k budově OS SNB, organizátoři však poslali průvod jiným směrem. Studenti, kteří se zúčastnili průvodu, chtěli jít alespoň k vojenským kasárnám, aby ukázali vojákům, že se nebojí jejich moci. Pořadatelé je museli uklidnit a výtržníky vlastními silami od divadla vyvedli. Kladně byl hodnocen přístup příslušníků VB, kteří do průběhu shromáždění nijak nezasahovali.

Dále bylo zjištěno, že v divadle v Pardubicích dochází k setkání studentů ze stávkového výboru VŠCHT s pracovníky divadla, kteří se vzájemně domlouvají na postupu k další manifestaci. Jednotlivé výzvy, které byly umístěny na vývěskách divadla, byly z pokynu ředitele VČD odstraněny. Před vchodem do divadla je vyhrazen prostor pro diskutující.

Ke včerejšímu dni byl do 18.00 hod. před VČD klid. Po 18.00 hod. byla na balkón VČD umístěna čsl. státní vlajka a vedle ní umístěn nápis „Nechceme násilí, chceme klidný dialog“. V 18.25 hod. se shromáždilo před VČD asi 100 lidí, jejichž počet přerostl k 19.00 hod. asi na 800 lidí. V 19.10 hod. byla provolávána shromážděním různá hesla „Ať žije Tomášek, Demokratizace, Chceme novou vládu“ a pod. Asi v 19.30 hod. bylo již přítomno kolem 2 000 osob. Manifestaci natáčela ČST. Kolem 19.35 hod. se na schodech divadla objevil signatář CH-77 STIBIC.¹ Jeho manželka byla v té době na zasedání koordinačního výboru v divadle. Asi v 19.50 hod. se od zimního stadiónu přesunulo asi 200 osob k budově VČD. Bylo pokračováno v provolávání různých hesel, mimo jiné i ve vztahu na odvolání ss. JAKEŠE a ŠTĚPÁNA. Asi

ve 20.00 hod. bylo přečteno prohlášení, že se ke stávce přidává i Východočeská galerie Pardubice. Poté byla zpívána čsl. st. hymna. Účastníci shromáždění byli opět vyzýváni k zachování klidu a pořádku. Kolem 20.10 hod. bylo „pořadatelé“ oznámeno ukončení shromáždění s tím, že v případě dotazů je možné volat tlf. číslo 25 121 /VČD/, kde má sídlo koordinační výbor. Dále bylo řečeno, že jestli na den 23. 11. nebude uvolněn zimní stadión, tak se shromáždění sejde opět v 19.00 hod. před budovou VČD. Poté se začal dav rozcházet, jedna část pokračovala směrem na tř. Míru a druhá část k zimnímu stadiónu. V té době se u VČD zdržovalo asi 60 účastníků, kteří vášnivě diskutovali na téma zákroku ze dne 17. 11. 1989, s tím, že trvají na důsledném potrestání viníků. Podivovali se nad tím, že VB a „tajní“ odstraňují jednotlivé výzvy, které jsou vylepovány po Pardubicích. Je to prý zbytečné, neboť budou vylepovány další a nové.

Během 22. 11. bylo zajištěno celkem 185 prohlášení a výzev. (Informace byla získána Pramenem 1, jsou organizována nezbytná bezpečnostní opatření s cílem zajištění kontroly prostředí.)

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-170/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 23. XI. 1989 v 11.25 hod., číslo zprávy 11088. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 23. XI. 1989, č. j. CB-0035-219/03-89, přílohy 0. Nad ním vpravo rukou připsáno „s. KNÍŽEK, KABELE“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy. Danou informaci zařazujeme pod datum 22. listopadu i přes její vlastní nadpis: činíme to jednak vzhledem k „podtitulu“ této informace, kde se jednoznačně mluví o „vývoji... ke dni 22. 11.“, jednak vzhledem ke kontextu dalších informací z Hradce Králové, kdy byla v jednotlivé dny nejprve zasílána denní informace, poté teprve následovaly mimořádné.

¹ K osobě Jaromíra Stibice (1930) byl 27. 9. 1977 O-StB Pardubice zaveden svazek NO (II/27) „SIGNATÁŘ“, reg. č. 16807: 3. 6. 1980 převeden na SS, zničen koncem roku 1989. Samostatný sv. NO s reg. č. 25006 byl týmž útvarem vyčleněn ze signálního svazku „na pokyn Prahy“ 12. 6. 1989: zničen koncem roku.

41a

1989, 23. listopadu, Hradec Králové. – Denní informace.[...]^a

Denní informace 23. 11. 1989

2. a/ vnější protivník – 0
- b/ vnitřní protivník

Dne 22. 11. 1989 v 16.00 hod. se v Červeném Kostelci, o. Náchod, shromáždilo cca 150 – 200 osob. První před davem vystoupil signatář CH-77 Milan HRUŠKA, který informoval účastníky o průběhu jednání u předsedy vlády s. ADAMCE.¹ Poté zástupce mládeže VŠ z Prahy přečetl 10 požadavků. Požadavky studentů podpořili svými projevy i předsedové ČSL a ČSS. Dále vystoupil předseda MěNV v Č. Kostelci, který odsoudil stávky a vyzval přítomné k dialogu. V závěru HRUŠKA vyzval dav k dalšímu shromáždění na den 23. 11. v 16.00 hod., shromáždění bylo ukončeno v 17.00 hod. K narušení VP nedošlo. (Zjištěno Prameny 1 a 3, jsou organizována bezpečnostní opatření.)

Dne 22. 11. 1989 se na elektrárnu ve Chvaleticích,² o. Pardubice, dostavili dva zástupci studentů z Prahy s požadavkem, aby se pracující elektrárny připojili ke generální stávce dne 27. 11. Kontakt s pracujícími jim nebyl umožněn. Své stanovisko nepřipojit se ke stávce zaujala i organizace SSM a její prohlášení bude odesláno na ÚV SSM. (Zjištěno dne 23. 11. Pramenem 1.)

Dne 22. 11. 1989 se v n. p. GUMOKOV Hradec Králové³ uskutečnilo jednání CZV SSM. Po bouřlivé diskuzi bylo podpořeno prohlášení ÚV SSM a požadavky pražských studentů. Většinou hlasů bylo rozhodnuto, že svazáci GUMOKOVU se připojí ke generální stávce dne 27. 11. Většina pracujících závodu se staví proti stávce. Podporují požadavek objektivního prošetření zákroku pořádkových sil a urychlení stabilizace politické situace. V uvedeném duchu byl zpracován dopis pro ÚV KSČ.⁴

(Získáno Pramenem 1 dne 23. 11.)

Na podniku VČE Hradec Králové cca 80 procent pracujících vyslovene studentům podporu v otázce zásahu pořádkových sil v Praze. Jsou přesvědčení, že vyřešením tohoto problému se podaří ukončit

studentské nepokoje. O tom, že vyprovokování zásahových jednotek je záminkou k využití studentů k prosazení záměrů opozice, většina lidí neví. Dosud jim také nikdo tuto skutečnost nebyl schopen vysvětlit. (Získáno Pramenem 1 dne 22. 11. 1989.)

3. Ochrana ekonomiky – 0

4. Názory a nálady – 0

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-171/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 23. XI. 1989 v 16.35 hod., číslo zprávy 11119. Vpravo razítka „5“ a II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0035-220/03-89, přílohy 0. Pod nimi rukou připsáno „s. KABELE, s. KNÍŽEK, PROKŠ“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy.

¹ Milan Hruška se uvedeného jednání (dne 21. 11.) zúčastnil. Srovn. Deset pražských dnů..., c. d., s. 137.

² Tzv. kontrarozvědná ochrana elektrárny ve Chvaleticích byla 9. 7. 1973 pravděpodobně O-StB Pardubice administrativně podchycena v OBS „ECHVA“, reg. č. 11208: v nezjištěnou dobu předán na 1. odd. III. odb. S-StB Hradec Králové, 2. 1. 1978 na 2. odd. téhož odboru, 2. 2. 1982 zpět na O-StB Pardubice a 16. 7. 1982 opět na 2. odd. III. odb. S-StB Hradec Králové, skartace v registru nevyznačena.

³ Tzv. kontrarozvědná ochrana n. p. GUMOKOV byla 8. 6. 1967 zřejmě 6. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „GUMOKOV“, reg. č. 9055: v nezjištěnou dobu předán pravděpodobně na 2. odd. téhož odboru, posléze na 1. odd. III. odb. téže správy, 10. 2. 1989 na O-StB Hradec Králové, skartace v registru nevyznačena.

⁴ Tento odstavec byl použit pro zpracování 5. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSZ FMV č. 182 z 24. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 6a.

41b

1989, 23. listopadu, Hradec Králové. – Mimořádná informace č. 1.[...]^a

Mimořádná informace ze dne 23. 11. 1989

Dne 22. 11. na VŠCHT Pardubice při probíhající diskuzi odborný asistent ing. PYTELA doporučil studentům, aby výzvy a další písemné materiály předávali dělníkům před jednotlivými závody po ukončení směn a diskutovali s nimi. Studenti dostali pokyn, jak se chovat při zákroku příslušníků SNB. Jsou napojeni na koordinační výbor do VČD a VCG Pardubice. Provádí vyvěšování a vylepování výzev a letáků, navštěvují podniky a závody.

Dnes na 20.00 hod. připravují na VŠCHT akci, kde má být promítnut videozáznam ze zákroku příslušníků SNB dne 17. 11. 1989. Dnes bylo opětovně vyvoláno nové jednání ve školícím středisku ministerstva školství ve Štíříně, kterého se zúčastní lektor a dva členové stávkového výboru. Z dané situace, která na VŠCHT panuje, je znatelná aktivizace jejich činnosti. V Pardubicích došlo k vylepování plakátů s textem, že ČST je obsazena Státní bezpečností, neboť se chtěli připojit ke generální stávce.

/Získáno dne 23. 11. Pramen 1, situace na VŠCHT je pod kontrolou./

V závodě Náradí Lázně Bělohrad, okr. Jičín, byl dnes v době svačkové přestávky v 10.00 hod. uskutečněn desetiminutový mítink pracujících. Byli seznámeni s Prohlášením studentů pražských VŠ s výzvou ke generální stávce. Zároveň byla zorganizována podpisová akce s tím, že materiály budou zaslány na ÚRO – výbor pro lidská práva, předsednictvo vlády a deníku Mladá fronta. Po ukončení přestávky byli zaměstnanci vyzýváni k dokončení podpisové akce.

(Získáno Pramenem 3, byl informován OV KSČ v Jičíně.)

V ZPA Jičín byla dnešního dne v 09.00 hod. zjištěna přítomnost čtyř studentů ČVUT Praha se snahou předat různá prohlášení. Zde byli odmítnuti. Při kontrole jejich vozidla hlídkou VB bylo zajištěno 50 ks různých prohlášení (Příslušníkům VB, ČSLA, LM,¹ Slovo k rodičům a prarodičům, Pracovní právní důsledky případného přerušení práce, Provolání Občanského fóra, Prohlášení VŠ, Výzva ke generální stávce, Dopis Občanského fóra prezidentovi USA a gen. tajemn. KSSS, Prohlášení komunistů stavební fakulty a Svědectví – závěr reportáže ze studentské manifestace 17. 11.).

Dále měli videokazetu s nahrávkou událostí 17. 11. a dalších událostí v Praze.

(Zjištěno Pramenem 3, písemné materiály byly zajištěny, videokazeta po promítnutí jim byla vrácena.)

Na farmaceutické fakultě (FaF) UK v Hradci Králové stávkují všechny ročníky od 21. 11. 1989. Studenty FaF bylo podpořeno stanovisko MV SSM v Praze. Rovněž žádají vyšetření zásahu příslušníků SNB v Praze. Vchod do fakulty je hlídán a kromě zaměstnanců a studentů nikoho do budovy nepouštějí. Stávkový výbor je ve spojení s vedením fakulty, zástupcem ROH a předsedou ZO KSČ. Vedení FaF vyzvalo studenty, aby se nezúčastnili akcí ve městě z důvodu jejich možného zneužití. Bylo zjištěno, že stávkujícím dochází argumenty, ale chtějí vše dotáhnout do neděle.

(Získáno Pramenem 1, dne 23. 11. 1989.)

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-172/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 23. XI. 1989 ve 21.20 hod., číslo zprávy 11139. Vpravo rukou připsáno „s. KNÍŽEK, s. PROKŠ“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy; pod tím razítko II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0035-221/03-89, přílohy 0.

¹ Viz Deset pražských dnů..., c. d., s. 85.

41c

1989, 23. listopadu*, Hradec Králové. – Mimořádná informace č. 2.

[...]^a

Mimořádná informace ze dne 23. 11. 1989

Dnes v 17.00 hod. na náměstí VŘSR v Náchodě se konal mítink za účasti asi 1 200 osob ve věku přibližně do dvaceti let. Kromě jiných zde vystoupili Milan HRUŠKA, sig. CH-77, zástupci SSM a studenti z Prahy. Vystoupil také KZO M[...], který hovořil jménem dělníků. Osočoval přítomného kpt. SLOVÁKA, příslušníka SNB. Bylo mu vzato slovo a poté vystoupil kpt. SLOVÁK a popsal osobnost M[...] a jeho trestnou činnost.

V průběhu mítinku byly čteny petice studentů vyzývající ke stávce. Průběžně byla z davu provolávána hesla „Ať žije Dubček, Hanba jim, Propusťte politické vězně“. Po zazpívání hymny se účastníci mítinku asi v 17.50 hod. rozešli.

V době od 18.00 hod. probíhal další mítink za účasti cca 200 osob v Broumově, okr. Náchod. Zde byla pouze skandována hesla „Chceme svobodu“ a byla přečtena petice VŠ studentů.

Dne 23. 11. 1989 od 16.00 hod. se shromáždilo na Žižkově náměstí v Hradci Králové cca 5 500 osob (studentů a obyvatel města Hradce Králové) na předem plánované manifestaci. V průběhu mimo jiné vystoupil redaktor Svobodného slova s informací, že ČST v Praze byla obsazena. Nabádal k poslechu jiných televizních stanic.

Z pražských herců vystoupili Karel VAŠUT,¹ Jana HLAVÁČOVÁ a Boris RÖSNER. VAŠUT přítomně informoval, že v Hr. Králové aktivizoval studentské a dělnické prostředí od ranních hodin. HLAVÁČOVÁ obhajovala své děti k podpoře požadavků doby a za uvedené herce uvedla, že po mítinku odjíždí do Pardubic. Spontánní ohlas vyvolalo prohlášení Věry ČASLAVSKÉ, čtené ze Svobodného slova.² V průběhu demonstrace byly čteny organizace, které se připojily k požadavkům studentů, a to přes zákaz CZV KSČ, SSM a ROH. V případech státních podniků byly vyhlašovány počty osob jednotlivých pracovišť a provozů. Účastníci demonstrace vyjadřovali v davu rozdílné názory na jednotlivé projevy. Z uvedeného počtu se minimálně 1/3 zúčastnila pasivně.

V 18.45 hod. se u divadla v Hradci Králové konal mítink za účasti celkem asi 200 osob. Zde vystoupil herec ŠTĚPÁNEK,³ který mimo jiné přečetl prohlášení adresované předsedovi federální vlády, ve kterém byla požadována revize vstupu VS v roce 1968 a objektivní pro-

věření zásahu pořádkových sil. Dále vystoupila Bára BAZIKOVÁ,⁴ přečetla provolání nár. umělce ŽÍDKA,⁵ Vlasta JANEČKOVÁ vystoupila s prohlášením pracovníků ČST vstoupit do 24hod. stávky.

V průběhu dne 23. 11. pokračovala aktivita stávkových výborů VŠ ve Věk pod vedením spojek z Prahy, kteří vzhledem k roztržitém názorů prostředí realizovaly záměr plného uplatnění svých požadavků za pomoci pražských herců. Do Hr. Králové přivezli herce VAŠUTA a na demonstraci HLAVÁČOVOU s RÖSNEREM. Dva posledně jmenovaní spolu s dalšími 3 herci z Prahy se zúčastnili demonstrace v Pardubicích.

Mezi vysokoškolskými studenty byly zaznamenány názorové rozpory v dalším postupu a k přijímaným prohlášením nové stávky. Dále vystoupil Jan ČERNÝ, bývalý student gymnázia J. K. Tyla, student přírodovědecké fakulty, který hovořil o zákroku v Praze. Shromáždění bylo ukončeno ve 20.55 čl. státní hymnou.

V krajském městě byly zaznamenány výskyty letáků odsuzujících připravovanou generální stávku a činnost chartistů ve vztahu k ovlivňování studující mládeže.

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-173/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 24. XI. 1989 v 0.15 hod., číslo zprávy 11144. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0035-222/03-89, přílohy 0.

¹ Míni se Marek Vašut. Srovn. s informací o tomto shromáždění v článku Lidé, slova, očekávání. Práce 25. 11. 1989, roč. XLV, s. 1.

² Viz To jsou naše děti. Svobodné slovo 23. 11. 1989, roč. XLV, s. 8.

³ K osobě Petra Štěpánka (1948) byl 21. 11. 1983 2. odd. 4. odb. X. S-SNB zaveden svazek KTS „MARTIN“, reg. č. 26817: 18. 5. 1987 převeden na SPO, 7. 10. 1987 archivován pod a. č. 820268.

⁴ Bára Basiková.

⁵ Srovn. k tomu Národní umělec je hrdý titul, in: Deset pražských dnů..., c. d., s. 428.

41d

1989, 23. listopadu*, Hradec Králové. – Mimořádná informace č. 3.[...]^a

Mimořádná informace ze dne 24. 11. 1989

Dne 23. 11. v 19.00 hod. byl uskutečněn již další mítink v Pardubicích před VČD za účasti kolem 3 000 – 3 500 osob. Byli přítomni herci pražských divadel HLAVÁČOVÁ, RÖSNER a URBÁNEK. HLAVÁČOVÁ komentovala zákrok pořádkových jednotek s tím, že když se valí na příslušníky masa lidí, musí se bránit, neuznává opakovaný zákrok. Byla davem vypískána. Po zklidnění davu vystoupili další jmenovaní herci, kteří vyzývali dělníky, aby je pouštěli do továren, aby nezneužívali nepravdivé informace a dávali si pozor na provokatéry. Na mítinku též vystoupil vedoucí tajemník OV KSČ (KUBÍNEK), který měl volný projev a odpovídal na různé dotazy. Vystoupili také zástupci pardubických podniků (TESLY, TMS, KOVOPODNIKU, hokejisté¹), kteří se též připojují ke stávce. Zástupce věřících ve vystoupení uvedl, že vedoucí úlohu nemusí mít KSČ, ale ten, kdo si ji zaslouží. Dovolával se apoštola (mládež znechuceně odchází, dav se zmenšuje). Herec Divadla S. K. Neumanna (neustanoven) přednesl výzvu z uranových dolů. Většinou se vystoupení opakují. V diskuzi vystupují i řadoví občané (opakované problémy). JUDr. STAREČEK z advokátní poradny prohlásil, že když vláda nepřistoupí na požadavky, budou v manifestacích pokračovat. Mítink byl ukončen kolem 21.30 hod. státní hymnou. Veřejný pořádek narušen nebyl.

(Získáno Pramenem 1 a 3, jsou organizována bezpečnostní opatření.)

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-174/OV-01-89. Vpravo královéhradecké razítko, došlo 24. XI. 1989 ve 12.05 hod., číslo zprávy 11174; vlevo od toho razítka „VY-TĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0035-223/03-89, přílohy 0. Danou informaci zařazujeme pod datum 23. listopadu i přes její vlastní nadpis: činíme to jednak vzhledem k obsahu této informace (hovoří se o mítinku v Pardubicích uskutečněném dne 23. 11.), jednak vzhledem ke kontextu dalších informací z Hradce Králové, kdy byla v jednotlivé dny nejprve zasílána denní informace, poté teprve následovaly mimořádné.

¹ Problematika „tělovýchovy“ byla 26. 4. 1971 2. odd. I. odb. S-StB Hradec

Králové administrativně podchycena v OBS „SPORT“, reg. č. 9752: v nezjištěnou dobu předán na 2. odd. II. odb. téže správy, 11. 5. 1983 na 4. odd. a 5. 5. 1989 na 3. odd. téhož odboru, skartace v registru nevyznačena.

42a

1989, 24. listopadu, Hradec Králové. – Denní informace.

[...]ª

Denní informace dne 24. 11. 1989

- 2 – a/ vnější protivník – 0
- b/ vnitřní protivník

Dne 23. 11. 1989 od 16.00 hod. se na náměstí K. Gottwalda ve Dvoře Králové sešlo asi 2 000 lidí k demonstraci. V úvodu přednesl předseda MěNV prohlášení předsedy KNV Hr. Králové, po kterém následoval pískot. Dále vystoupili mluvčí shromáždění. Jako první vystoupil student UK Praha Pavel NOVÁK /1966/, bytem Praha, který vyzval přítomné ke generální stávce na 27. 11. 1989. Studentka UK Praha Jana HOLÁ /1970/, bytem Praha, vyzvala přítomné rovněž ke generální stávce a dále k účasti na demonstracích, které se ve Dvoře Králové budou konat do konce tohoto týdne. Předala telefonní číslo do Prahy na adresu, kam mají přítomní volat a psát korespondenci na podporu generální stávky v ČSJO. Po vystoupení Jany HOLÉ vyzval předseda MěNV přítomné, aby ze svého středu vybrali delegaci, s kterou bude proveden dialog hned po ukončení demonstrace v zasedací místnosti MěNV. V průběhu demonstrace bylo skandováno „Chceme novou vládu, Svobodu, Mír, Demisi“ a pod. Při skandování hesel byli nejaktivnější Petr ŠEREŠ¹ /1959/ a Rudolf TOMÁŠEK /1972/. Po skončení demonstrace Petr ŠEREŠ společně s Janou HOLOU a Pavlem NOVÁKEM z Prahy vylepovali po Dvoře Králové letáky „Svědectví z Prahy“ a rezoluci studentského stávkového výboru. Dialog na MěNV se neuskutečnil.

Dne 23. 11. 1989 od 17.30 hodin se na náměstí Kl. Gottwalda ve Vrchlabí sešlo asi 500 demonstrantů. V průběhu demonstrace vystoupilo 5 blíže neustanovených mluvčích, kteří přednesli prohlášení stávkujících studentů, požadavky Občanského fóra a výzvu ke stávce. V průběhu demonstrace byla skandována hesla „JAKEŠE do koše“, „Hanba jim“, „Ať žije HAVEL“, „Svobodu, demisi“. Byl zjištěn výskyt

dvou transparentů s nápisy: „Chceme pravdu, Chceme obchvat Vrchlabí, Požadujeme svobodné volby“. Demonstrace proběhla v klidu, v 18.00 hodin byla ukončena zpěvem státní hymny, účastníci skandovali „Zítřka zase“.

Dne 23. 11. 1989 v 18.00 hodin se na náměstí v Litomyšli uskutečnilo shromáždění asi 350 osob. Jako první z řečníků vystoupil MUDr. ZEMAN, člen ČSS, který nabádal přítomné k účasti na generální stávce dne 27. 11. 1989. Ve svém projevu uvedl, že práce zdravotnického personálu OÚNZ Litomyšl² nebude narušena, ale sympatie ke stávce projeví zaměstnanci tím, že ve 13.00 hodin budou držet minutu ticha.^b Dále vystoupil neustanovený student VŠE Praha, který všem sdělil aktuality ze současného politického vývoje. Ve svém vystoupení hrubě napadal zákrok Bezpečnosti v Praze dne 17. 11. 89 a uvedl, že pořádkové síly nebyly vytvořeny pouze z řad příslušníků SNB, ale potlačení byla přítomna i speciální jednotka tzv. oddílu zvláštního určení vycvičených pro boj s teroristy.³

Následující dva řečníci v podstatě zopakovali již známá fakta, navíc jeden z nich přečetl údajné prohlášení kardinála TOMÁŠKA, které vyznělo jako výzva k nekompromisnímu boji proti socialistickému zřízení. Toto prohlášení odporovalo projevu TOMÁŠKA při setkání s vedoucím tajemníkem MěNV KSČ v Praze. Z jeho textu je zřejmé, že bylo přepracováno a slouží k vyvolání nepokojů v řadách věřících občanů.

Celá akce měla nerušený průběh, k čemuž přispěla i skutečnost, že řečníci neměli k dispozici ozvučovací techniku a řada občanů tleskala věcem, kterým vůbec nemohla rozumět. Velká část účastníků se shromáždění zúčastnila z pouhé zvědavosti. Akce byla ukončena v 19.30 hodin. Bezprostředně po ukončení manifestace uspořádal Jan SEVERA /1962/ z Litomyšle podpisovou akci na podporu generální stávky.

Dne 23. 11. 1989 v 16.00 hodin se na náměstí v Trutnově shromáždilo asi 500 občanů. V úvodu vystoupili 3 blíže neustanovení řečníci /2 muži, 1 žena/, kteří podávali autentickou informaci o zákroku pořádkové jednotky dne 17. 11. 1989 v Praze. Poté vystoupil duchovní CČE Pavel POKORNÝ, který seznámil shromáždění s požadavky Občanského fóra. Tajemník ČSL z Trutnova zveřejnil skutečnost, že dnešního dne bylo v Trutnově založeno Občanské fórum. Uvedl, že zájemci se mohou přihlásit u tajemníka ČSL⁴ VOJÁČKA, nebo na úřadu v Trutnově. Poté upozornil student VŠ zemědělské z Prahy přítomné na skutečnost, že po skončení shromáždění bude v kině VESMÍR promítán videozáznam ze zásahu pořádkové jednotky VB v Praze dne 17. 11. 1989.

V průběhu shromáždění vyzvala tajemnice OV NF Jarmila VALÍKOVÁ dvakrát rozhlasem přítomné, aby ze svých řad vybrali 30 zástupců k dialogu, který se uskuteční dne 24. 11. 89 v 16.00 hodin v budově OV NF v Trutnově. Dialogu se zúčastní zástupci OV NF.

S uvedenou výzvou projevil duchovní POKORNÝ souhlas a uvedl, že se zúčastní, ale v demonstraci na náměstí v Trutnově se bude pokračovat.

Po skončení demonstrace v 16.25 hodin odešla většina účastníků ke kinu VESMÍR.

V návaznosti na MDI ze dne 23. 11. 89⁵ byly k mítinku v Hr. Králové zjištěny doplňující poznatky. V 16.25 hodin na Žižkově náměstí bylo mladými lidmi odsouhlaseno, že se neuskuteční průvod do města z důvodu slavnostního aktu kladení věnců na Gottwaldově náměstí. Důvodem byla obava ze střetu s Bezpečností.

Nezjištěnými řečníky bylo zde přečteno prohlášení OS SNB Praha 9 k odstoupení funkcionářů vlády.

V 16.45 hodin byly čteny petice podniků /ČSAO HK, VČPM Březhrad, ČKD HK/, které se částečně nebo kompletně zúčastní stávky. Na mítinku ve 20.50 hodin před Divadlem Vítězného února v HK vystoupil zástupce Vegasportu HK /představil [se] jako CHALUPA/ a sdělil účastníkům, že MV má u podniku zakázku na výrobu neprůstřelných vest pro pořádkovou jednotku. Ujistil shromáždění, že tyto vesty vyrábět nebudou a že 40 zaměstnanců tohoto podniku se připojí ke generální stávce.

Bylo zjištěno, že v obchodním domu PRIOR HK kolem 16.40 hodin [v] oddělení radio-elektro požádali 2 mladíci /totožnost nezjištěna/ prodavače uvedeného úseku o uznání reklamace u videokazety značka FUJI. Prodavač kazetu zasunul do videorekordéru a po dobu 7 minut ji nechal promítat na jednom z televizorů. Mimo jiné byl promítnut záběr o zákroku pořádkových sil v Praze. V tu dobu záznam shlédlo [!] asi 25 osob.

Dne 23. 11. 1989 se na náměstí v Havl. Brodě shromáždilo asi 800 osob. Z uvedeného počtu bylo asi 200 zástupců jednotlivých závodů města, kteří byli na shromáždění vysláni k presentování názorů pracujících a obhajování pozic KSČ s cílem narušení jednostranného pronášení požadavků studentů a členů „Havlíckovy mládeže“. V úvodu shromáždění vystoupili členové iniciativy „Havlíckova mládež“ Pavel NOVOTNÝ⁶ a Vladimír DOLEJŠ,⁷ kteří přednesli stručnou informaci ze Svobodného slova a 10 známých požadavků pražských VŠ. Dále vystoupil neustanovený student VŠE, který přednesl další požadavky studentů. Hlavním bodem byl požadavek okamžitého odstoupení ss. HUSÁKA, JAKEŠE, ŠTĚPÁNA, KINCLA, HOFFMANA a dalších. Dále vystoupili 2 studenti FTVS UK Praha, kteří informovali o situaci v Praze a vyzvali k podpoře studentů generální stávkou. Zdůvodnili nesmyslnost obav z poškození naší ekonomiky a informovali o možnosti připojit se ke stávce pouze symbolicky 2 – 5 minutami dle provozu a podmínek.

Dalším diskutujícím byl signatář CH-77 ing. Tomáš HOLENDA,⁸ jehož vystoupení bylo velmi fundované a vzbudilo všeobecnou odezvu

a souhlas. V úvodu poděkoval funkcionářům MěNV Havl. Brod za povolení akce ke Dni lidských práv dne 9. 12. a zástupcům SSM a ČSŽ, kteří se přihlásili jako spolupřátelé. Uvedl, že s MěNV bylo projednáno zřízení plakátovací chráněné plochy pro zveřejňování jejich názorů. Tyto názory musí být vždy podepsány a každý, kdo je zveřejní, nese plnou zákonnou odpovědnost za jejich text. Řekl, že nejsou pro žádnou anarchii, a přítomné vyzval k respektování všech názorů.

Ředitel státního podniku PLEAS s. KAINC⁹ v diskusi uvedl, že problémy nelze řešit na ulici, ale na příslušných místech. Zdůraznil nutnost poslouchat obě strany a uvedl, že je třeba se zdržet emocí v souvislosti se zásahem příslušníků SNB dne 17. 11. Je třeba vyčkat řádného vyšetření, které již probíhá. Vyslovil zásadní nesouhlas s generální stávkou, která naruší chod NH, a řekl, že naše společnost potřebuje především práci. Jeho vystoupení bylo přijato pozitivně.^c

Člen iniciativy „Havlíčková mládež“ David ŠIDLÁK v souvislosti s generální stávkou navrhl vyslat pouze zástupce jednotlivých provozů s informací, kolik lidí z jejich provozu se k nim připojuje, a ostatní na pracovišti přerušit práci pouze na 5 minut. Člen HM Pavel ŠIMON¹⁰ hovořil o přípravě shromáždění ke Dni lidských práv a opakovaně vyzýval přítomné zástupce městských orgánů k diskusi. Ing. HOLENDA uvedl nutnost založení Občanského fóra v Havl. Brodě a vyzval zájemce z jednotlivých složek k účasti. Uvedl, že musí jít o lidi na určité úrovni, kteří musí počítat s velkým časovým zaneprázdněním. Dle jeho názoru by k založení fóra mohlo dojít v neděli 26. 11.

Dne 23. 11. 89 od 19.00 do 19.40 se uskutečnilo rovněž shromáždění občanů v Chotěboři, okr. Havl. Brod, kterého se zúčastnilo asi 150 osob.

Dne 23. 11. 1989 požadovali pracovníci OEZ Letohrad /KATZER Miloš, SKALICKÝ Stanislav/ na MěNV Letohrad vydání povolení k demonstraci pracovníků uvedeného závodu a občanů města připravované na 27. 11. ve 12.00 hodin na náměstí v Letohradě. Uvedli, že jsou členové stávkového výboru v OEZ, který vyhlásil na uvedenou dobu stávkou. Žádost byla předsedou MěNV odmítnuta.^{d+11}

Dne 23. 11. 89 v 16.00 hodin na mítinku v Turnově /300 osob/ byly přečteny prohlášení pražských studentů, výzvy pražských herců a výzvy ke generální stávce.

V době od 17.00 na mítinku v Lomnici nad Pop. /200 osob/ hovořili 2 muži, kteří přečetli stanovisko redakce Rudého práva,¹² prohlášení kardinála TOMÁŠKA a prohlášení občanů Lomnice nad Pop. Někteří z účastníků tyto rezoluce na místě podepsali.

V době od 18.00 hod. se konal mítink na náměstí v Semilech /500 až 600 osob/. Zazněly zde výzvy ke stávkám a ke zřízení stávkových výborů na závodech. Rovněž byly rozdávány letáky s popisem události

v Praze. Účastníci byli vyzváni k opakování mítinku dne 24. 11. ve stejnou dobu a na stejném místě.

Ve všech shora uvedených případech nebyl narušen veřejný pořádek. Byla prováděna operativní kontrola.

Dne 23. 11. 89 v 17.00 hod. se v Chrudimi shromáždilo asi 300 osob. Byly přečteny známé rezoluce odsuzující zákrok SNB v Praze. Bylo požadováno právo na shromažďování, spolčování a právo petiční. Poté vystoupil M[...] D[...]¹³ /1946/, dělník Plynárny Chrudim, v minulosti trestán za podvracení republiky. Informoval přítomné o založení nezávislé iniciativy pod názvem „Občanské fórum“, která je otevřena pro všechny občany ČSSR. Uvedl, že má plnou podporu ČSS. V závěru přečetl otevřené dopisy, rezoluce kolektivu činohry Národního divadla, Divadla na Vinohradech,¹⁴ České filharmonie.^e

Student ČVUT Praha Zdeněk DVORÁK ve svém vystoupení napadal veškeré dění ve společnosti a nabádal ke generální stávce. Rovněž byly přečteny rezoluce dalších pracovních kolektivů. V závěru byli přítomní vyzváni, že se sejdou opět dne 24. 11. v 17.00 hodin, a rovněž byli vyzváni k co největší masové účasti na sobotu dne 25. 11. do Prahy, kde se rozhodne o všem. Klid a pořádek narušen nebyl.

V průběhu demonstrace dne 23. 11. 89 v Rychnově n. Kn. byly čteny některé rezoluce /prohlášení zdravotníků, ŽAZ Vamberk, MTH Rokytnice v Orl. horách/ – vše s výzvami ke stávce a odsouzení zákroku bezpečnostních sil 17. 11. 89. Zástupce ČSS a ČSL přečetli rezoluce svých stran, ve kterých byla odsuzována vedoucí úloha KSČ, zásah Bezpečnosti a uváděny výzvy k odstoupení vlády a ved. funkcionářů KSČ. Lidovci navíc požadovali zrušení LM. Byla skandována hesla „Svobodu, Demisi, Svobodné volby, Hanba, Zrušte Rudé právo, Zrušte LM, Stávka bude, Přijdeme zase“ a pod. Demonstraci bylo přítomno asi 400 osob, z toho aktivních cca 100. /Jednalo se o osoby soustředěné kolem Jaroslava HAVELKY,¹⁵ přívržence NMS. Další část tvořili KZO./ Přítomným bylo rozdáno stanovisko Občanského fóra a pokyny ke generální stávce.

Od 16.00 dne 23. 11. se v Dobrušce zúčastnilo kolem 300 – 400 občanů. Demonstraci zahájila Jana PETROVÁ /představitelka NMS/, která přečetla výzvu Občanského fóra a prohlášení vysokoškolských studentů z Prahy. Poté vystoupil administrátor ŘKC J[...] S[...]¹⁶ z Dobrušky, který vyzval přítomné k plnění programu NF, ke klidu a pořádku, k lásce k vlasti a mezi lidmi. Rovněž přečetl dopis kardinála TOMÁŠKA k současné situaci v ČSSR. Zástupce OV ČSS RK vyjádřil kritické stanovisko k ekologické situaci, korupci ve společnosti, špatnému zásobování a pod., za což může dle jeho názoru vládnoucí politická strana. Ve vystoupení studentů /přímých účastníků demonstrace v Praze 17. 11./ byl vylíčen brutální zásah Bezpečnosti proti pokojné demonstraci studentů. Po jejich vystoupení se začaly proje-

vovat mezi účastníky demonstrace silné emoce s negativním vztahem k Bezpečnosti.

Předseda MěNV v Dobrušce vyzval přítomné k dialogu a pozval je do místního kina, tito však požadovali dialog na ulici. V závěru demonstrace Jana PETROVÁ přečetla petici Občanského fóra a vyzvala přítomné k podpisu petice s určením státním činitelům. /Téhož dne představitelka NMS Jana PETROVÁ byla předvedena na OO VB v Dobrušce, kde byla důrazně upozorněna předsedou MěNV a příslušníkem SNB, že v případě porušení veř. pořádku, nebezpečí ublížení na zdraví i způsobení jiných škod zasáhne Bezpečnost. Přesto prohlásila, že se manifestace uskuteční./

Dne 23. 11. od 18.00 do 18.50 hod. se v Nové Pace, okr. Jičín, uskutečnilo shromáždění, kterého se zúčastnilo asi 200 osob. Na shromáždění vystoupilo 7 řečníků. V průběhu demonstrace byla provolávána hesla „Nechceme násilí, Požadujeme svobodné volby, Žádáme demisi vlády“. Dále byla čtena výzva ke stávce dne 27. 11. a prohlášení studentů z Prahy.

V době od 16.45 do 19.00 hod. dne 23. 11. se na náměstí v České Třebové uskutečnilo shromáždění asi 450 osob, z toho 150 studentů gymnázia a SPŠ železniční v České Třebové. Na shromáždění byly přečteny výzvy a prohlášení studentů a kardinála TOMÁŠKA. Transparenty ani urážky vládních činitelů a členů ÚV KSČ nebyly zjištěny.

Uvedené informace doplňují průběžnou informaci pro ÚOS VOS FMV ze dne 24. 11. 1989 k 09.00 hodin.

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-175/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 24. XI. 1989 v 19.10 hod., číslo zprávy 11221. Vpravo razítko „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0035-225/03-89, přílohy 0.

^b Odstavec je po tuto větu zleva rukou zatržen a k tomu připsáno „10“ v kroužku.

^c Odstavec je zleva rukou zatržen a k tomu připsáno „14“ v kroužku.

^d Odstavec je po straně vlevo rukou zatržen a k tomu připsáno „10“ v kroužku.

^e První věta tohoto a následujícího odstavce je rukou podržena, zleva je tento odstavec a začátek následujícího zatržen a k tomu připsáno „10“ v kroužku.

¹ K osobě P. Šereše byl 16. 8. 1989 O-StB Trutnov zaveden SPO „CIKÁN“, reg. č. 25112; zničen koncem roku.

² Problematika zdravotnictví byla 8. 5. 1973 pravděpodobně 2. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „ZDRAVOTNICTVÍ“ (dle EZO „ZDRAVÍ“), reg. č. 11080: 17. 3. 1977 pravděpodobně část svazku „sloučen[a] do OB 9484“ (OBS „VYSOKÉ ŠKOLY /v kraji/“, viz pozn. 1 dok. 38b), v nezjištěnou dobu předán na 1. odd. II. odb., 12. 5.

1983 na 4. odd. II. odb. a v únoru 1989 na 3. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové, zničen koncem roku 1989. Na úrovni okresů byla uvedena problematika sledována v následujících OBS: od 14. 6. 1982 – O-StB Havlíčkův Brod v OBS „ZDRAVÍ“ (dle EZO „ZDRAVI 1“) s reg. č. 20052, O-StB Chrudim v OBS „ZDRAVÍ“ (dle EZO „ZDRAVI 3“) s reg. č. 20053, O-StB Jičín v OBS „ZDRAVÍ“ (dle EZO „ZDRAVI 4“) s reg. č. 20054, O-StB Náchod v OBS „ZDRAVÍ“ (dle EZO „ZDRAVI 5“) s reg. č. 20055, O-StB Pardubice v OBS „ZDRAVÍ“ (dle EZO „ZDRAVI 6“) s reg. č. 20056, od 15. 6. 1982 – O-StB Rychnov n. Kněžnou v OBS „ZDRAVÍ“ (dle EZO „ZDRAVI 7“) s reg. č. 20057, O-StB Semily v OBS „ZDRAVÍ“ (dle EZO „ZDRAVI 8“) s reg. 20058, O-StB Svitavy v OBS „ZDRAVÍ“ (dle EZO „ZDRAVI 9“) s reg. č. 20059, O-StB Ústí n. Orlicí v OBS „ZDRAVÍ“ (dle EZO „ZDRAVI 61“) s reg. č. 20060, od 7. 2. 1989 O-StB Hradec Králové v OBS „ZDRAVÍ“ s reg. č. 24782.

- ³ Odbor zvláštního určení (OZU) byl k 1. 12. 1985 zřízen RMV ČSSR č. 16 z 21. 11. 1985 „Zrušení správy kontrarozvědky pro boj proti mimořádným a zvláštním formám trestné činnosti a zřízení odboru zvláštního určení“, č. j. SM-0023/OST-1985, jako „speciální jednotka Sboru národní bezpečnosti určená k boji proti zvláště závažné trestné činnosti“, která byla podřízena správě vojsk ministerstva vnitra (spisová značka OZU). Základním posláním OZU bylo:

- „1. provádět zákroky proti osobám, které se svým jednáním dopouštějí zvláště závažné trestné činnosti,
2. plnit speciální úkoly při likvidaci protispolečenských hromadných vystoupení,
3. plnit úkoly při živelních [!] pohromách a další úkoly podle rozhodnutí ministra vnitra Československé socialistické republiky,
4. zabezpečovat přípravu výcviku vybraných specialistů pořádkových jednotek krajských správ Sboru národní bezpečnosti, Pohotovostního pluku Veřejné bezpečnosti České socialistické republiky a Pohotovostního útvaru Veřejné bezpečnosti pro Slovenskou socialistickou republiku.“

O nasazení OZU do akce rozhodoval ministr vnitra ČSSR nebo jím pověřený náměstek.

5. 12. 1989 vydal ministr vnitra ČSSR František Pinc „k upřesnění poslání odboru zvláštního určení“ RMV ČSSR č. 19 „Změna RMV ČSSR č. 16/1985“, čj. OV-0060/K-89, kde stanovil základní poslání OZU následujícím způsobem:

- „1. plnit úkoly při živelních [!] pohromách a další úkoly podle rozhodnutí ministra vnitra ČSSR,
2. provádět zákroky proti osobám, které se svým jednáním dopouštějí zvláště závažné trestné činnosti, zejména útoků na integritu osob,
3. provádět zákroky proti teroristickým živlům, únosům osob, civilních letadel a ostatních vzdušných dopravních prostředků s cílem zabránit trestné činnosti,
4. provádět zákroky směřující k likvidaci odporu v rámci boje proti organizovanému zločinu.“

- ⁴ Tzv. kontrarozvědná ochrana ČSL byla 1. 9. 1969 4. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „Býv. strana lidová“, reg. č. 9375: v nezjištěnou dobu předán na 3. odd., 2. 1. 1978 na 1. odd. téhož odboru, zničen koncem roku 1989.

- ⁵ Viz dok. 41c.

- ⁶ Pravděpodobně je míněn Petr Novotný (1966), srovn. Securitas Imperii č. 3/1996, s. 86. K jeho osobě byl 7. 3. 1989 O-StB Havlíčkův Brod zaveden SPO „ŽVATLA“, reg. č. 24846: zničen koncem roku.

- ⁷ K osobě V. Dolejše (1964) byl 16. 2. 1988 O-StB Havlíčkův Brod zaveden SPO „VLÁDA“, reg. č. 24262; 18. 5. 1988 převeden na SS, „objekt“ akce 25. 7. 1988 zaevidován jako NO-II/16, svazek zničen koncem roku 1989. 8. 8. 1989 zavedlo navíc 3. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové kontrolní svazek zřejmě s identickým reg. č.
- ⁸ K osobě T. Holendy (1956) byl 6. 9. 1989 O-StB Havlíčkův Brod zaveden SPO „CYKLISTA“, reg. č. 25127; zničen koncem roku.
- ⁹ Zdeněk Kainz.
- ¹⁰ K osobě P. Šimona (1964) byl 7. 3. 1989 O-StB Havlíčkův Brod zaveden SPO „HAVLÍČEK“, reg. č. 24847; zničen koncem roku.
- ¹¹ Předsedou MěNV Letohrad byl v té době podle tehdejšího tisku Zdeněk Maršík.
- ¹² Může se myslet Stanovisko veřejné členské schůze 8. ZO KSČ Tiskařských závodů Rudé právo, in: Stanoviska, názory, prohlášení. Rudé právo 23. 11. 1989, roč. 70, s. 2.
- ¹³ K osobě M. D. byl 22. 5. 1969 O-StB Chrudim zaveden OS, reg. č. 9354; v nezjištěnou dobu archivován pod a. č. 46791. 8. 10. 1973 O-StB Chrudim zaregistrovalo paralelní svazek NO, reg. č. 11375; v řádku v registru je uvedeno, že 23. 11. 1973 byl svazek (není jasné, zda tento, či původní s reg. č. 9354) převeden na SS, 24. 6. 1974 zřejmě zpět na OS, 13. 11. 1975 OS včetně NO archivován pod a. č. 46791. 29. 7. 1975 zavedlo navíc 1. odd. 4. odb. X. S-FMV kontrolní svazek „PLAMEN“, reg. č. 9640; právní kvalifikace § 98 tr. z., 27. 1. 1976 předán „k ulož. na S-StB Hr. Král.“. 10. 5. 1978 zavedlo 3. odd. 1. odb. X. S-FMV svazek A-„RONY“, reg. č. 14980 (v řádku z registru uvedeno „přereg. z reg. č. OS 11375. 10. 5. 78“); 9. 1. 1979 archivován pod a. č. 700916 MŮ (včetně složek VZ, FD, zničena pouze KPP). 19. 1. 1982 O-StB Chrudim obnovilo rozpracování v SPO „PLYN“, reg. č. 19729; 11. 1. 1983 převeden na SS, 15. 2. 1983 předán na 1. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové a 7. 12. 1987 archivován pod a. č. 9281.
- ¹⁴ Mohlo by jít o otevřené dopisy pracovníků Divadla na Vinohradech a Národního divadla předsedovi vlády ČSSR L. Adamcovi, viz Deset pražských dnů..., c. d., s. 254-256 a 257-258.
- ¹⁵ K osobě J. Havelky (1953) a akci „ORGANIZÁTOR“ srovn. Securitas Imperii č. 3/1993, s. 92. K tomu pouze doplňme: 6. 8. 1988 zavedlo 1. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové kontrolní svazek zřejmě s identickým reg. č. (23217). K „objektu“ akce „ORGANIZÁTOR“ existuje nedatované memorandum zřejmě z provenience IV. odb. S-StB Hradec Králové (jako řídicí orgán zodpovědný za akci je uveden npor. Jaroslav Trefelík /npor. od 1. 8. 1984 do 1. 8. 1988, od roku 1980 na 1. odd. II. odb./, jako jeho zástupce mjr. Ivan Dubec /dle personální evidence nedosáhl hodnosti mjr., kpt. od 1. 6. 1987, od roku 1984 na 1. odd. II. odb./): „[...] Jmenovaný nezná žádné formy a metody práce Bezpečnosti. Objekt nebyl dosud sledován, proto není uváděn popis.

Styková báze:

Praha: STÁREK František, nar. [...] 1952, bytem Praha 2, [...], sig. CH-77; UHL Petr, nar. [...] 1949, bytem Praha 2, [...], sig. CH-77; HAVEL Václav, nar. [...] 1936, bytem Praha 2, [...], sig. CH-77; VĚK: STIBICOVÁ Jarmila, nar. [...] 1933, bytem Pardubice, [...], sig. CH-77; HRUDKA Jan, nar. [...] 1956, bytem Jaroměř, [...], sig. CH-77; JELÍNEK Luděk, nar. [...] 1953, bytem Pardubice, [...]; BLABOLIL Václav, nar. [...] 1958, bytem Chrudim, [...], sig. CH-77; POSTUPA František, nar. [...] 1950, bytem Chrudim, [...]; INGR Zdeněk, nar. [...] 1953, bytem Pardubice, [...], sig. CH-77; DOSTÁL Roman, nar. [...] 1965, Rychnov n.

K., [...]; JABLONSKÝ Pavel, nar. [...] 1961, Rychnov n. K., [...]; Dvorský Petr, nar. [...] 1967, Rychnov n. K., [...]; JETENSKÝ Jaroslav, nar. [...] 1964, Rychnov n. K., [...]; NOSKOVÁ Míla, nar. [...] 1968, Solnice, [...]; KLECANDR Stanislav, nar. [...] 1953, Vamberk, [...]

Francie: TIGRID Pavel, redakce SVĚDECTVÍ Paříž; PELC Jan – redakce Svědectví Paříž

NSR: KUBES Miloš [Milan], nar. [...] 1943, Mnichov Reichen-bachstrasse 47, NSR

Rakousko: SKALÁK Miroslav – představitel IDC ve Vídni“

A MV ČR, neuspořádané materiály IV. S-SNB, mikrofilm „X – MEMORANDUM H. KRÁLOVÉ“.

- ¹⁶ K osobě J. S. (1951) byl 26. 2. 1975 2. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden svazek KTS „JAROSLAV“, reg. č. 14165: 31. 8. 1976 převeden na SPO, 2. 6. 1978 předán pod č. j. OS-00208/SE-2/78 S-StB Praha. 14. 10. 1978 O-StB Nymburk zavedlo SPO „SMRK“, reg. č. 30330: 2. 4. 1980 převeden na svazek A-„PETR“, 27. 8. 1981 dočasně přerušena spolupráce, 20. 3. 1984 předán včetně 3 složek pod č. j. OS-00178/2-84 S-StB Hradec Králové. 3. 5. 1984 O-StB Rychnov n. Kněžnou zavedlo svazek A-„PETR“, reg. č. 21584: zničen 6. 12. 1989.

42b

1989, 24. listopadu, Hradec Králové. – Mimořádná informace č. 1.

[...]ª

Mimořádná informace ze dne 24. 11. 1989

Bylo zjištěno, že studenti VŠCHT jsou sice jednotní, ale v podstatě nemají žádný konkrétní program, chytají se různých prohlášení vydávaných zejména pražskými orgány SSM. V jednání na veřejnosti se začíná projevovat opatrnost, mají obavu z trestního postihu za vylepování různých letáků a projevují rovněž obavu, aby se do jejich řad nevetřely osoby, které by mohly vyprovokovat zásah Bezpečnosti.

K situaci v profesorském sboru bylo zjištěno, že proběhlo zasedání celoškolského výboru ROH, který se postavil za Prohlášení sekretariátu ÚV SSM. K Prohlášení se připojily všechny katedry mimo matematicko-fyzikální a M-L a s výhradami katedra analytiky. Se svým postojem však veřejně nevystoupily, jednotlivé katedry vyčkávají, jak se vyvine situace. Tímto vznikl mezi vyučujícími a studenty profesor, kterého využívají zástupci stávkových výborů z pražských VŠ, ale i CH-77.

Na počátku týdne obcházeli zástupci studentů celou školu a požadovali na zaměstnancích zapůjčení psacích strojů. Každý jim požadavek odmítl. Bylo to ze strachu, neboť vedoucí útvaru zvl. úkolů si zajistil vzorky strojopisu všech strojů a uložil je v trezoru.

/Získáno Pramenem 3, dne 23. 11. 1989, situace na VŠCHT je pod kontrolou./

Postoj signatáře CH-77 Lubomíra BAŽANTA¹ je v současné době takový, že se distancuje od všech akcí pořádaných Chartou. Tvrdí, že tímto způsobem Charta nemůže nic dokázat, protože nemá žádný konkrétní program a uvnitř uskupení se projevuje značná názorová nejednota. Akce nejsou systematicky připravované, a tudíž jejich realizace již od začátku hrozí krachem. Od tohoto se distancuje.

BAŽANT rovněž vyjádřil stanovisko k sig. CH-77 Petru UHLOVI. Uvedl, že jeho trestní postih očekával, neboť UHL je člověk, který nemá vyhraněný názor a jedná impulzivně. Jednou se přiklání k té, podruhé k oné straně, není však schopen zaujmout jednoznačné stanovisko a na něm trvat.

/Zjištěno Pramenem 3 dne 23. 11. 1989./

Svazáci v Lokomotivním depu v Hradci Králové vznesli požadavek na podporu dvouminutovou stávkou na den 27. 11. 1989 houkáním lokomotiv. V dialogu s náměstkem STEJSKALEM akci odvolali. Některé funkcionáře SSM bylo nutno usměrnit. Je předpoklad, že u jízdnic čet LD nedojde ke stávce.

/Zjištěno Pramenem 3 dne 23. 11. 1989./

Dne 23. 11. se na VČE Hradec Králové uskutečnil aktiv vedoucích hospodářských pracovníků podniků a jednotlivých závodů. V závěru aktivu bylo přijato prohlášení, které je zaměřeno na trvalé zajištění elektrické energie pro všechny odběratele, a je v něm odsouzena stávka jako nátlaková akce, která by se obrátila proti lidu. Dne 23. 11. proběhla konference ROH na Rozvodném závodě Jičín. Zde nebylo přijato žádné prohlášení na podporu studentů, konference se plně postavila za prohlášení aktivu.

Dne 23. 11. se uskutečnil aktiv rozšířeného zasedání podnikového výboru SSM VČE za účasti zástupců jednotlivých ZO SSM. Účastníci aktivu se jednoznačně staví za požadavek studentů a prošetření zá-sahu PJ dne 17. 11. Odmítají jakoukoliv formu stávky.

/Zjištěno Pramenem 3 dne 23. 11./

Bylo zjištěno, že některé podniky a instituce v Pardubicích chtějí vystoupit dne 27. 11. do generální stávky. Jedná se o interhotel LA-BE,² Agroprojekt, ŘEMPO, TMS, KOVOPODNIK, Výpočetní středisko dráhy, VÚOS,³ částečně i TESLA Pardubice⁴ a další. Dále bylo zjištěno, že ve vlakové poště byla umístěna výzva výpravčích provozního oddílu ČSD Česká Třebová⁵ k ostatním výpravčím na hlavním tahu, aby dne 27. 11. od 9.00 do 15.00 hod. měli na rukávech nebo klopě uniformy připnutou trikolóru.

Na dnešní den je připravováno v Pardubicích promítání videokazet ze zákroku příslušníků SNB v Praze. K tomu měl dát souhlas předseda MěNV ŠIMON. /Stávkovému výboru studentů VŠCHT./

V kulturním domě Na Dukle má dnes proběhnout diskusní fórum studentů, na kterém má vystoupit ředitel PARAMA Pardubice⁶ a další vedoucí představitelé jednotlivých podniků. Bylo zjištěno, že některé podniky provádí sbírky finančních prostředků pro studenty, aby mohli realizovat současnou činnost. K činnosti studentů v Praze je patrné, že začíná docházet mezi nimi k určitým rozkolům, např. studenti lékařské fakulty se stávek a demonstrací nezúčastňují, pouze provádějí zdravotnickou službu s viditelným označením, aby v případě zákroku příslušníků SNB bylo patrné, kam patří.

/Informace k současné situaci v Pardubicích je pod kontrolou a jsou organizována bezpečnostní opatření./

Dne 23. 11. bylo v některých provozech TESLY Hradec Králové projednáváno rozhodnutí připojit se ke stávce dne 27. 11. Rozhodnutí

ředitele podniku ve smyslu, že osoby, které budou stávkovat, ponесou plnou odpovědnost za ekonomické ztráty, bylo pracujícími odsouzeno a ředitel JELÍNEK je označen jako nežádoucí osoba ve vedoucí funkci. V závodě se objevují letáky s požadavkem, aby odstoupil ZV ROH, a očekávají se letáky namířené proti osobě ředitele. 180 členů SSM ze závodu TESLA odhlasovalo, že se dne 27. 11. zapojí do stávky. Provozy, kde není možno přerušit práci, budou obsazeny pouze nejnnutnějšími obsluhami. Členové SSM se rozhodli dvě hodiny stávky nahradit v nejbližším vhodném termínu a navíc odpracuje každý dvě hodiny bez nároku na mzdu. Na nejdůležitějších místech závodu budou připraveni členové LM, kteří zajistí chod nejnnutnějších provozů.

V k. p. ELITEX Týniště n. OrL. vyvíjí největší aktivitu referent obrany HOVORKA Jiří /1959/, člen KSČ a bývalý přísl. SNB, který podporuje stávku a prohlášení Občanského fóra. Ze strany vedení podniku byla učiněna opatření, aby jmenovaný byl izolován od projednávání zásadních otázek v k. p. Elitex.

Na bývalou adresu st. podniku ČSAD Hradec Králové byla doručena obálka s hlavičkou Divadlo na Vinohradech Praha, obsahující materiály k současné situaci. Uvedená zásilka byla adresována referentce zajišťující objednávky vstupenek na kulturní akce.

Je předpoklad, že podobné zásilky obdrželi i další objednavatelé. Ze strany vedení ČSAD byla přijata opatření k zajištění plynulé dopravy na den 27. 11.

Náčelník žst. Pardubice obdržel výzvu týkající se podpory studentů výpravčími prvního hlavního tahu ČSD v pondělí 27. 11. v době od 09.00 hod. do 15.00 hod. Ve výzvě je uvedeno, aby si zaměstnanci ČSD v uvedené době připnuli na klopu nebo rukáv uniformy trikolóru.

Bylo zjištěno, že studentskou stávku v celé ČSSR může ukončit z pověření koordinačního výboru pouze jedna osoba, jménem MEJSTRÍK, a to formou vystoupení [v] ČST.

Stávkové výbory na VŠ v Hradci Králové jsou z větší části ustanoveny. Bylo zjištěno, že je Praha žádá o dovoz papíru. Koordinačním výborem z Prahy je radikální křídlo stávkujících studentů v Hradci Králové tvrdě motivováno v pokračování stávek až do splnění všech požadavků, kdy za nejdůležitější považují politické.

/Zjištěno Pramenem 3 dne 24. 11. 1989, opatření jsou činěna po linii 2. odb. S StB. Byl informován 11. odbor 2. S SNB Praha./

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-176/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 24. XI. 1989 v 19.55 hod., číslo zprávy 11231. Vpravo razítko „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0035-224/03-89, přílohy 0.

- ¹ K osobě L. Bažanta (1954) byl 27. 12. 1979 O-StB Pardubice zaveden svazek KTS „PTÁK“, reg. č. 18391: 29. 9. 1981 převeden na SS „BRABEC“, 15. 4. 1982 svazek „statisticky ukončen pro § 109/1, 15. 10. 1982 obnova – r. č. 20280“. 12. 11. 1981 zavedlo navíc 4. odd. I. (od 16. 4. 1986 veden 1. odd. II.) odb. S-StB Hradec Králové kontrolní svazek zřejmě s identickým reg. č. SS „BRABEC“ s reg. č. 20280 byl 15. 10. 1982 zaregistrován O-StB Pardubice: „objekt“ akce 9. 6. 1986 zaevidován jako NO-II/39, SS včetně NO 19. 1. 1987 předán na 1. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové, zničen koncem roku 1989. Samostatný sv. NO (stále „II/39“) „BAHNO“ s reg. č. 25031 byl vyčleněn 1. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové 16. 6. 1989: zničen koncem roku.
- ² Tzv. kontrarozvědná ochrana interhotelu LABE byla od 3. 7. 1985 O-StB Pardubice vedena v OBS „LABE“, reg. č. 22498: skartace v registru nevyznačena.
- ³ Tzv. kontrarozvědná ochrana uvedeného výzkumného ústavu byla od 30. 3. 1960 O-StB Pardubice vedena v OBS „VÚOS Rybitví“, reg. č. 4054: skartace v registru nevyznačena.
- ⁴ Tzv. kontrarozvědná ochrana uvedeného národního podniku byla od 30. 3. 1960 O-StB Pardubice vedena v OBS „TESLA“ (dle EZO „TESLA 6“), reg. č. 4051: skartace v registru nevyznačena.
- ⁵ Železniční uzel ČSD v České Třebové byl od 5. 4. 1971 O-StB Ústí n. Orlicí veden v OBS „ČSD“ (dle EZO „CSD 61“), reg. č. 9722: zničen koncem roku 1989.
- ⁶ Ředitelem PARAMO Pardubice byl v té době podle tehdejšího tisku Jiří Hrdý. Viz pozn. 11 dok. 43a.

42c

1989, 24. listopadu*, Hradec Králové. – Mimořádná informace č. 2.

[...]ª

Mimořádná informace ze dne 24. 11. 1989

Situace na Pedagogické fakultě v Hradci Králové

20. 11. 1989 na Pedagogické fakultě v Hradci Králové se začal krystalizovat stav hodnocení pátečního zásahu pořádkových sil. Studenti si v průběhu dne vyměňovali názory na výzvy pražských vysokých škol k vyhlášení stávk. Chtěli znát názor vedení fakulty, a konkrétně chtěli hovořit s rektorkou. Ta však velmi netakticky odmítla mluvit se studenty. V této době byla situace zvládnutelná, ale s odmítavým stanoviskem děkanky se množily hlasy váhajících a připojovaly se

k požadavkům Prahy/současně rostly negativní nálady vůči vedení školy/.

V úterý v Praze děkanka Ped. fakulty Hradec Králové na shromáždění ved. funkcionářů vysokých škol informovala nepravdivě o úplně klidné situaci na své fakultě v Hradci Králové.

Na vysílání této informace ve sdělovacích prostředcích reagovali studenti Ped. fak. spontánně telefonáty do Čs. rozhlasu.

Na kolejích Ped. fakulty bylo svoláno shromáždění studentů, na němž vystoupilo několik iniciativních a po představení oznámili svou odhodlanost pracovat ve stávkovém výboru. Zároveň prohlásili, že pokud s jejich kandidaturou někdo nesouhlasí, aby navrhli někoho jiného, což se nestalo.

Ve stávkovém výboru pracuje i člen organizace SSM, avšak jeho názory jsou ostatními bojkotovány. Z celkové masy studentů je radikální pouze menšina a řada pasivních odjela domů nebo svůj názor nesouhlasu se stávkovým výborem nevyjadřuje veřejně. Zvláště mezi studenty občanské nauky a ruského jazyka je celá řada rozumných, kteří objektivně hodnotí situaci. Řada z nich si sama uvědomuje spojení emisarů přijíždějících z Prahy s CH-77 a se zahraničím.

Za současné situace, kdy se množí příjezdy emisarů z Prahy k probuzení studentů z pasivity, je zcela zřejmé, že děkanka Ped. fakulty nebude s to zvládnout situaci. Zejména pro její postoje a odmítnutí přijít mezi studenty na počátku týdne ztratila veškerou vážnost a úctu a studenti ji neberou jako partnera pro případné jednání.

Podle názoru některých studentů bude stávka studentů příští týden pokračovat v případě, že nebude objasněn zásah pořádkových jednotek ze 17. 11. 1989 a nedojde ke změnám po zasedání předsednictva ÚV KSČ v kádrové oblasti.

(Získáno Pramenem 1 dne 24. 11. 1989, situace na PF HK je pod další kontrolou.)

Ve Vrchlabí, o. Trutnov, byl zjištěn výskyt prohlášení následujícího znění:

„Voláme Vás všechny o pomoc, přijďte v sobotu 25. 11. do Prahy na pomoc. Půjde nám o Československý rozhlas a televizi. Lid všude, i ve Vašem městě či vesnici se musí dovědět pravdu. Bili nás. Rány obuškem bolí, ale zahojí se. Snášeli jsme je, aniž bychom je opláceli.

I vás nabádáme k nenásilnostem. Pozor, jsou mezi námi provokatéři, kteří hodí kamenem a rozbijí výlohu. Nepřipojujte se k nim. Jde nám o lepší budoucnost. Chceme vyrábět výrobky světové úrovně. Chceme, aby [se] československou korunou dalo ve státě [světě?] platit. Chceme, abychom se nemuseli stydět za jméno své země.

A Vaším rodičům říkáme: Tátové a mámy, přijďte nám taky pomoc. Copak stav v naší zemi je takový, jaký jste nám chtěli předat? Copak jste ztratili svědomí? Chodíte do práce, leckde v těžkých podmínkách

vyděláváte, abychom měli doma dostatek. Přemýšlíte, jak nám udělat radost pod stromeček, my vám poděkujeme a nevděčně budeme závidět těm, co mají video, magnetofon a perfektní lyže. Obracíme se na všechny občany, dělníky, rolníky, inteligenci, věřící. Obracíme se i na poctivé komunisty:

Přijďte získat zpátky svoji stranu, která vám byla ukradena šelmou s právem dědičným, co bije a ostatním pak nechá sežrat mršinu, aby jí za to byli vděční.

Přijďte, potřebujeme Vás, rozšiřujte tento telegram a heslo do všech měst a vesnic. Potřebujeme rozhlas, potřebujeme televizi, potřebujeme Vás.

HESLO: V sobotu v Praze

V Praze 21. listopadu 1989
Stávkový výbor vysokých škol pražských“

V PMV Pardubice, závod 07, byl pracujícími návrh na generální stávku dne 27. 11. odsouzen a této stávky se nezúčastní. Obecně je dělníky odsuzována činnost studentů, kteří pro naši společnost nevytvářejí žádné hodnoty, užívají výhod socialistické společnosti tím, že mají levné stravování, berou stipendia apod. S některými požadavky studentů se dělníci ztotožňují, odmítají jejich řešení stávkami a vystupováním na ulici. Názor mezi dělníky je takový, že pokud se např. studentům v některých požadavcích vyhoví, aby nezůstalo jen u toho, ale aby byli odpovídajícím způsobem zvýhodněni ti, kteří stranu v této kritické době podrželi.

/Zjištěno Pramenem 1 dne 24. 11. 1989./

K současné situaci mezi studenty VŠCHT Pardubice bylo zjištěno:

Každý den přijíždí z Prahy člen stávkového výboru, který informuje o dění v Praze. Jedná se většinou o studenty přírodovědecké nebo filosofické fakulty. Byl vytvořen desetičlenný studentský výbor, jehož mluvčími jsou předseda SSM ing. ROSA a student 4. roč. TOUFAR. S požadavky studentů v Prohlášení pražských VŠ není jednotný souhlas, všichni podporují zejména první dva body. Cílem stávky není změna režimu, podporují socialismus, i když si jich čím dál více uvědomuje, že jsou manipulováni. Z 800 studentů VŠCHT 100 – 150 patří mezi nejprogresivnější /vesměs 2. a 3. roč./.

Většina studentů se pouze veze, asi 200 studentů již v průběhu týdne opustilo koleje a od celé akce se distancují. Celá akce již přesáhla hranice pouze studentských nepokojů, raději by chodili do školy, ale musí být solidární s ostatními. Většina z nich nesouhlasí se stávkami na středních školách. K požadavkům studentů se připojila většina kateder, nepřipojily se tři. Studenti negativně hodnotili

stanovisko ZO KSČ na škole, které se distancovalo od stávky. Všichni doufají, že páteční zasedání ÚV KSČ /zasedání mělo přijít dříve/ přinese zásadní stanovisko k vyřešení celé situace. Zbytečně se vyčkávalo, přináší to napětí a neklid nejen mezi studenty. Pokud generální stávka 27. 11. nedá uspokojivou odpověď na požadavky, je odhodlán pokračovat ve stávce. Pro tento případ prozatím není stanoven žádný program, ani zaměření.

/Zjištěno Pramenem 1 dne 23. 11. 1989./

V návaznosti na DI ze dne 24. 11.¹ (str. 6): Akci v Semilech zahájila sig. „Několik vět“ Jana DĚDEČKOVÁ s tím, že informovala účastníky mítinku, že funkcionáři ONV a OV KSČ odmítli přijít. Vystoupilo 10 řečníků. Ustanoveni byli: KLÁPŠTĚ Stanislav, předseda ÚO ČSS Semily, ZELLER Zbyněk,² plánovač OPS Semily, D[...] M[...], dělník KOLORA Semily (KZO), HYPŠMAN Petr, dělník OPS Semily, COUFAL Vít, RaJ Hradec Králové, a KRAUS Jaroslav, Technometra Semily,³ a dále dva studenti a dva profesori ze stavební fakulty VŠ Praha (neustanoveni).

/Průběh byl zaznamenán na videozáznam./

Dne 24. 11. proběhlo na VŠCHT v dopoledních hodinách shromáždění. Stávkový výbor odjel do Prahy na schůzi koordinačního stávkového výboru. Dle posledních poznatků se ZO ROH na VŠCHT připojila ke stávce. V současné době koordinační výbor změnil místo působení a přestěhoval se na OV ČSL do Smilovy ul. Na středních školách ani na učilištích v Pardubicích nebyly získány poznatky k tomu, že by výuka byla přerušena nebo že by se připravovali na generální stávku. Avšak na demonstraci dne 23. 11. byly vyhlášeny konkrétní školy, které se demonstrací tzv. „Občan. fóra“ zúčastnily. Jednalo se o tyto střední školy:

SZŠ, SPŠE, konzervatoř v Pardubicích, učiliště TMS a TESLA Pardubice.

Ve VCHZ byly dne 23. 11. dvě schůze odborových úseků, na kterých se zúčastnili zástupci studentů v[e] VŠCHT. Na podpisový arch prohlášení se podepsalo 38 pracovníků výrobního provozu KYPY 1.

Vedením podniku a CV KSČ bylo zpracováno písemné stanovisko k současné situaci ve společnosti a svolání k mimořádnému zasedání ÚV KSČ. Obsahuje čtyři požadavky, ve kterých se zásadně staví proti generální stávce. Pokus o vyzvání do stávky byl zjištěn i v objektu VÚSPL Pardubice,⁴ kam se dostavili 3 studenti VŠCHT. Výzvy, které přinesli, byly vyvěšeny na nástěnce na vrátnici ústavu.

V SOBĐ Rybitví byla svolána schůze ROH, kde byla odsouhlasena rezoluce s tím, že byl odsouzen zásah pořádkových sil, vyslovena podpora požadavkům studentů a zahájení celospolečenského dialogu. Na schůzi měli snahu se dostat 3 studenti z VŠCHT, nebyli vpuštěni.

V průběhu dnešního dne došlo v Pardubicích k vylepování nových výzev, letáků a nezákonných písemností. Především se jedná o leták, ve kterém je uvedeno, že dvě hodiny stávky naši ekonomiku nepoloží. Celkem bylo zajištěno téměř 200 kusů výzev a letáků. V objektu VCHZ byl vyvěšen leták s názvem Osvobodte politické vězně, na kterém je vyjmenováno 22 osob včetně uvedení věku, důvodu odsouzení a výše trestu – podepsán VONS.

Dále došlo k vylepování xeroxových výtisků zabaveného vydání veřejší Mladé fronty, zejména titulní strany.

Se souhlasem OV NF a po projednání s ideologickým tajemníkem OV KSČ je v přední prosklené části sekretariátu OV ČSL promítán videozáznam ze zákroku příslušníků SNB dne 17. 11. v Praze.

Koordinální výbor upozorňuje při dotazech jednotlivé občany na to, že v případě účasti na generální stávce nemohou být trestáni dle Zákoníku práce. V případě problémů se mohou obracet na pět vyjmenovaných pracovníků advokátní poradny nebo nechávat písemná sdělení ve vrátnici Východočeského divadla.

Pardubičtí hokejisté mají v úmyslu sehrát dnešní utkání s přípevnými trikolórami na dresech a před zápasem má vystoupit zástupce hráčů s prohlášením, že se připojují ke stávce.

V 15.40 hodin začala demonstrace v Holicích, okr. Pardubice, které se zúčastnilo asi 200 osob. Student VŠE Praha Přemysl PEKÁČ /1967/, bytem Holice, popisoval zákrok příslušníků SNB proti studentům dne 17. 11., dále byly čteny výzvy a prohlášení k podpoře studentů a generální stávky.

Současná situace ve s. p. STAVOPROJEKT Hradec Králové⁵ je ovlivněna skupinkou osob kolem ing. arch. ZÍTKA. Tyto osoby se plně postavily za požadavky studentů a kulturní fronty a v souvislosti s podpisem pamfletu „Několik vět“ byly jmenovány v RSE. Dne 22. 11. zorganizovaly schůzi zaměstnanců, na které dávaly k podpisu lístky s 11 požadavky v zásadě shodnými s požadavky studentů. Většina zaměstnanců se vyjádřila pro stávku 27. 11. 1989.

(Zjištěno dne 24. 11. 1989 Pramenem 1.)

Dne 24. 11. 1989 kolem 10.00 hodin obcházel zaměstnanci Okresní správy spojů Hradec Králové všechna pracoviště ředitelství, kde nechávali podepisovat „Prohlášení Občanského fóra“ a „Provolání VŠ studentů k dělníkům a rolníkům ČSSR“. Obdobným způsobem postupovali později na tranzitní telefonní ústředně. Své jednání zdůvodňovali snahou o symbolickou podporu stávky dne 27. 11., uváděli, že je jim jasná důležitost spojového provozu. Ředitel OkSS a předseda ZO KSČ ponechali jmenované působit mezi pracovníky spojů.^b

Dne 24. 11. 1989 byla v Chotěboři, okr. Havlíčkův Brod, založena pobočka „Občanského fóra“, jejímž hlavním představitelem je P[...]

M[...]⁶ (1945). Jmenovaný je hlavním organizátorem a mluvčím na denních shromážděních v Chotěboři.

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-177/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 25. XI. 1989 ve 13.05 hod., číslo zprávy 11243. Vpravo rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek, s. Prokš, s. Smrz“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův; vpravo od toho rukou připsáno „Vytěženo 25/11“ s Kolářovým vlastnoručním podpisem. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. CB-0035-228/03-89, přílohy 0.

^b Odstavec je zleva rukou zatržen a je k němu připsáno „7.“ (škrtnuto).

¹ Viz dok. 42a.

² K osobě Z. Zellera (1926) zavedlo 20. 5. 1974 O-StB Semily svazek NO („NO 3/70“) „ROSNIČKA“, reg. č. 12859: zničen koncem roku 1989.

³ Tzv. kontrarozvědná ochrana uvedeného podniku byla od 22. 3. 1960 O-StB Semily vedena v OBS „TECHNOMETRA“, reg. č. 3685: 27. 12. 1986 archivován pod a. č. 485.

⁴ O-StB Pardubice zavedlo 30. 3. 1960 OBS „VÚSP Pardubice“, reg. č. 4057: skartace v registru nevyznačena.

⁵ Problematika „stavebnictví ve VčK“ byla 7. 1. 1981 2. odd. III. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „STAVEBNICTVÍ“ (později „STAVBA“), reg. č. 19053: 24. 1. 1989 předán na 1. odd. téhož odboru, skartace v registru nevyznačena.

⁶ K osobě P. M. byl 4. 5. 1983 1. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden SPO „VYDAVATEL“, reg. č. 20755: 2. 8. 1983 převeden na svazek KTS, 8. 12. 1983 na svazek A-„VYDAVATEL“, 1. 2. 1988 předán O-StB Havlíčkův Brod, dle řádku z registru archivován 22. 11. 1989 pod a. č. 05114518.

1989, 25. listopadu, Hradec Králové. – Denní informace.[...]^a

Denní informace ze dne 25. 11. 1989

Do 23.00 hodin dne 24. 11. 1989 bylo na okrese Pardubice zjištěno asi 550 výtisků písemností, které se vesměs týkají prohlášení studentů a divadelníků na podporu jejich činnosti.

Dne 24. 11. 1989 se na náměstí Kl. Gottwalda ve Vrchlábí uskutečnila demonstrace, které se zúčastnilo asi 3 000 občanů. Na demonstraci vystoupil neustanovený student mat. fyz. fakulty, Praha, který informoval o setkání s dělníky závodu TESLA Vrchlábí¹ a studenty gymnázia ve Vrchlábí. Dále vystoupili zástupci stávkového výboru s. p. TESLA Vrchlábí, zástupci TOS Vrchlábí, OSS Vrchlábí, Správy KRNPu, nemocnice Vrchlábí a AZV Vrchlábí, kteří informovali shromáždění o souhlasu dělníků se vstupem do generální stávky dne 27. 11. 1989. Všichni uvedli, že v podnicích nedojde k narušení výroby a případné výpadky budou napracovány. Dále na shromáždění vystoupil zpěvák Lešek SEMELKA a zpěvačka Martina BŘEZINOVÁ,² kteří informovali shromáždění o situaci v Praze, o nízké životní úrovni dělníků a nutnosti politických a hospodářských změn. Vyzvali přítomné, aby ze svých požadavků neslevovali. Herec ND Praha Václav POSTRÁNECKÝ přednesl báseň Ivoše ČEPELKY³ s tématem zásahu pořádkových jednotek v Praze dne 17. 11. 1989 a tuto předal studentům gymnázia ve Vrchlábí s tím, aby ji rozmnožili. Důchodce Václav PEŘINA z Vrchlábí přednesl alegorii pohádky o císařových nových šatech, ve které příměrem poukazoval na to, že pravdy se domáhají nejdříve mladí lidé.

Dne 24. 11. 1989 v 17.00 hodin došlo na náměstí v Chrudimi ke shromáždění asi 500 osob. K účastníkům promluvil Václav BLÁBOLIL⁴ /nar. 1958/ za Chartu 77, František KADLEC⁵ /nar. 1963/ za NMS, Jan JUROŠEK /nar. 1962/ za NMS a F[...] P[...]⁶ /nar. 1950/ – aktivista SPUSA. Dále vystoupil neustanovený student DAMU z Prahy, který sugestivně vypravoval své zážitky ze 17. 11. 1989. Neustanovená herečka Východočeského divadla Pardubice vyzývala přítomné účastníky na shromáždění v Praze ve dnech 25. a 26. 11. 1989 a důrazně vyzývala k účasti v generální stávce dne 27. 11. 1989. V další diskusi nastaly rozpory v názorech na zavlékání neplnoletých studentů do stávky. František KADLEC v diskusi uvedl, že do současné doby s ním byli schopni vést dialog pouze pracovníci StB, bohužel

nenášel odezvu u jiných orgánů. F[...] P[...] uvedl, že své požadavky budou nadále stupňovat, pokud nenajdou odpovídající odezvu u stranických a státních orgánů. Dále upozornil na existenci Mladé levice a jakéhosi dělnického hnutí, které má svůj vlastní program a vydává své vlastní tiskoviny. Tyto tiskoviny je nutno strhávat a nahrazovat vlastními.^b

Dne 24. 11. 1989 od 19.00 hodin proběhlo u Komorního divadla v Hlinsku shromáždění s účastí asi 500 osob. Ve vystoupení několika diskutujících byly čteny rezoluce studentů a články z výtisků Svobodného slova. Zástupce hudební skupiny Motouz jménem BRÁZDA prováděl ozvučení shromáždění a 2x přehrál přítomným videozáznam z události ze 17. 11. 1989 v Praze. Shromáždění skončilo ve 21.00 hodin.

Dne 24. 11. 1989 v 16.00 hodin se na náměstí v České Skalici, okr. Náchod, shromáždilo asi 200 osob. Shromáždění řídil Petr FEJFAR⁷ a ve vystoupeních odezněly výzvy ke stávce ZOPS Náchod a Strojíren Česká Skalice. Dále vystoupil zástupce VŠ studentů, který uvedl, že se nesmíme spokojit s potrestáním nějakého nadporučíka SNB, ale potrestání by měli být praví viníci odpovědní za zákrok. Shromáždění se rozešlo po půl hodině jednání.^c

V 16.00 hodin dne 24. 11. 1989 se v Červeném Kostelci, okr. Náchod, konalo shromáždění asi 300 osob. Shromáždění řídil aktivista NMS a organizátor podpisové akce pamfletu Několik vět Milan HRUŠKA. Po přečtení několika prohlášení zazněly od zástupců podniků TIBA, Triola, Elitex, Severografie a ČKD Hronov oznámení o přípravách ke stávce dne 27. 11. 1989. V závěru HRUŠKA vyzval přítomné k opětovnému shromáždění.^c

Na náměstí v Náchodě se dne 24. 11. 1989 v 17.00 hodin shromáždilo téměř 2 000 osob. Mítink řídil duchovní ČCE Zvonimír ŠORM. V diskusi vystoupily herečky Divadla na Vinohradech GALATÍKOVÁ a MACIUCHOVÁ, 3 zástupci VŠ Praha, fotbalista Sparty Praha Julius BIELIK, bývalý ředitel ZOO ve Dvoře Králové n. L. VÁGNER a hudebník ZMOŽEK. Zástupci podniků MEZ RUBENA,⁸ TEPNA a SBD oznámili, že se připojují ke stávce 27. 11. 1989.

V 17.00 hodin dne 24. 11. 1989 se na náměstí v Polici n. M., okr. Náchod, shromáždilo asi 200 osob. Po přečtení výzvy ke stávce a vystoupení zástupců podniků a VŠ Praha se v 17.30 hod. shromáždění rozešlo.

V okrese Semily se dne 24. 11. 1989 uskutečnila shromáždění osob v Turnově, Lomnici nad Popelkou a Semilech. Shromáždění v Turnově bylo zahájeno v 16.00 hodin za účasti asi 600 osob, vystoupil místopředseda ČSS dr. Václav HÁJEK. V Lomnici n. P. se v 17.00 hodin soustředilo asi 300 osob. Vystoupili dva studenti z Prahy a 1 z Jihlavy. Pracovník TECHNOLENU Lomnice n. P., který vystoupil pozitivně, byl přítomnými vypískán. Zástupci Elitexu oznámili, že se zúčastní

stávky 27. 11. 1989, k připojení vyzvali i ostatní podniky. Shromáždění v Semilech bylo zahájeno v 18.00 hodin za účasti asi 1 200 osob. Vystoupilo 12 řečníků, mezi nimi zástupce pražských divadel Petr OLIVA, zástupce pražských studentů, tajemník OV KSČ, zástupci ČSS a ČSL a průmyslových podniků.

V návaznosti na MI z 24. 11. 1989⁹ uvádíme, že podporu stávky v ŘEMPO Pardubice vyprovokovali pražští herci STAŠOVÁ a PRACHAR, kteří byli přítomni na schůzi ROH. Od 14.00 hodin do 16.45 hodin se v kulturním domě DUKLA Pardubice uskutečnilo setkání pracujících PARAMO Pardubice se studenty. Tohoto setkání se zúčastnily herečky GALATÍKOVÁ, KREUTZMANOVÁ,¹⁰ student DAMU KOPECKÝ a pět studentů ze stávkového výboru VŠCHT. Na aktivu vystoupil i ideologický tajemník OV KSČ.¹¹ V 18.55 hodin se před VČ divadlem Pardubice shromáždilo asi 300 osob. Během krátké doby počet přítomných dosáhl 5 000 osob. Režisér TARANT oficiálně zahájil shromáždění a upozornil na dodržování pořádku s tím, že má přijít větší [skupina?] provokatérů. V 19.30 hodin seznámila herečka GALATÍKOVÁ přítomné s tím, že předsednictvo ÚV KSČ odstoupilo z funkcí. Herec SANDHAUZ¹² vyslovil nesouhlas s vysíláním ČST, požadoval odstoupení všech členů ÚV KSČ za rok 1968 a odstoupení všech, kteří jsou zodpovědní za zásah pořádkových jednotek ze 17. 11. 1989. Přítomným bylo sděleno, že vyvěšování letáků není dle oznámení advokátní poradny trestné. Byla podána informace o řetězové hladovce na podporu vyšetření zásahu ze 17. 11. 1989. Zástupce DP Pardubice oznámil, že se připojují ke stávce tím, že po dobu jedné minuty přeruší jízdu a zapnou klaksony. Zdeněk INGR seznámil přítomné s možnostmi, jak může probíhat stávka, a vyzval k opětovnému shromáždění dne 25. 11. 1989.^d

Dne 24. 11. 1989 se na náměstí v Havlíčkově Brodě od 17.00 hod. do 19.20 hodin shromáždilo asi 1 800 osob. Shromáždění se zúčastnili 3 herci Karlínského divadla – LANDOVÁ, ŠRÁMEK a BARTUŠEK. Ve svých vystoupeních informovali přítomné o stávkujících pražských podnicích, podali velmi jednostranná svědectví o průběhu zákroku dne 17. 11. 1989, přečetli rezoluci divadla. Ve vystoupeních zdůrazňovali své problémy, nutnost sepětí s dělnickou třídou, se kterou mají přibližně stejné platy v rozsahu 1 800 – až 2 200 Kčs. Signatář CH-77 ing. Tomáš HOLENDA vyzval zástupce jednotlivých podniků, aby podali informace o připojení ke generální stávce. Na jeho vystoupení reagovalo více osob. HOLENDA prohlásil, že v Psychiatrické léčebně Havlíčkův Brod podpořilo stávku podpisem asi 170 lidí, v OÚNZ Havl. Brod asi 400 lidí, dále téměř 90 procent zaměstnanců DRAHOSTAVU a většina zaměstnanců tiskáren. V dalších závodech PLEAS, MOTORPAL a pod. se názory různí a bude rozhodnuto až v pondělí dle potřeb studentů. Tajemník OV ČSS seznámil přítomné se zasedáním ÚV ČSS a podporou generální stávky. Jménem ČSL vystoupil JUDr. ČERNÝ,

který seznámil přítomné s nesouhlasem členské základny s jejich vedením a vytvořením tzv. obrodného proudu v ČSL. Dále informoval o tom, že z rozhodnutí rady pracovního kolektivu se GR ŠKROBÁRNÝ¹³ ke stávce nepřipojí. Aktivista NMS Milan POSPÍŠIL¹⁴ informoval o současné situaci v Praze. Předseda OV SSM Jaroslav MYSLIVEČEK podpořil Prohlášení sekretariátu ÚV SSM a přislíbil možnost využívání klubových prostor a zařízení. Jeho vystoupení bylo více řečníky charakterizováno jako chameleónství.

Na manifestaci v Jičíně konané dne 24. 11. 1989 v době od 16.10 do 17.50 hodin bylo přítomno asi 600 osob. Mimo informace o zásahu bezpečnostních složek 17. 11. 1989, čtení rezolucí Občanského fóra a dalších známých písemností byla přednesena výzva k účasti na bohoslužbách v chrámu sv. Víta v Praze dne 25. 11. 1989 a protest kardinála TOMÁŠKA k nepravdivé informaci čs. sděl. prostředků o jeho jednání se s. ŠTĚPÁNEM. V okrese Jičín je dosud dobrá situace v k. p. AGROZET Jičín, ZPA Jičín, ČSAD Jičín, ZEZ Hořice, STROJOBAL Hořice, MILETA Hořice. Negativní situace s možností zapojení do generální stávky 27. 11. 1989 je v n. p. NAREX Lázně Bělohrad, kde z celkového počtu 340 zaměstnanců podepsalo rezoluci 290 a jednotka LM je nevyužitelná, dále v podniku Výstavba cukrovarů Kopidlno, kde byl vytvořen krizový výbor se snahou zapojení do stávky všech zaměstnanců. V n. p. DENTAL Jičín podepsalo souhlasné prohlášení se stávkou asi 50 osob. Souhlasné názory k podpoře stávky jsou dále v KDE Hořice, Výpočetní technika Mileta Hořice, Mileta 02 Hořice, provoz nástrojárny ZPA Nová Paka a Sodovkárna Hořice.

Dne 24. 11. 1989 v době od 18.00 do 19.00 hodin se uskutečnila protestní demonstrace v Litomyšli, okr. Svitavy, s účastí asi 450 osob. Mimo již známá vystoupení a rezoluce bylo v diskusi útočeno na postavení LM a dav skandoval heslo „MILICE DO PRÁCE“. Sympatie ke generální stávce projevíli zástupce Pozemních staveb Litomyšl, AGROSTAVu Litomyšl a LSU Litomyšl. Zástupce AGROSTAVu ubezpečil přítomné o účasti zaměstnanců ve stávce, toto stanovisko schválila i ZO KSČ v jejich podniku. Student CMBF Litoměřice a věřící z Litomyše RAJMAN ujistil přítomné, že ŘKC a věřící jsou plně na straně stávkového hnutí.

Dne 24. 11. 1989 kolem 14.00 hodin proběhl na Dole Zd. Nejedlého ODOLOV¹⁵ dialog mezi vedením závodu a Milanem HRUŠKOU. HRUŠKA uvedl, že stávky na dole nejsou v jeho zájmu, žádné neorganizuje a bude plnit pracovní úkoly. Řízení dolů je věcí vedoucích. HRUŠKA má politické zájmy v místě trvalého bydliště v Červeném Kostelci a v Praze, kde mu jeho přátelé dali důvěru a on ji nechce zklamat.

- ^a Č. j. OS-0059-178/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 25. XI. 1989 v 17.20 hod., číslo zprávy 11274. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. CB-0035-227/03-89, přílohy 0; vpravo od něho Zamykání vlastnoruční podpis. V pravém horním rohu rukou „AO“.
- ^b 1. a 4. větný celek odstavce jsou rukou podtrženy, odstavec je zleva asi do poloviny zatržten a k tomu je připsáno „10“ v kroužku.
- ^c Odstavec je zleva rukou zatržten a k tomu připsáno „10“ v kroužku.
- ^d 1. a poslední dva větné celky odstavce jsou zleva rukou zatržteny a k oběma zatržením připsáno „10“ v kroužku.
- ¹ Tzv. kontrarozvědná ochrana uvedeného podniku byla od 3. 11. 1982 O-StB Trutnov vedena v OBS (dle EZO „TESLA 60“) s reg. č. 20314: skartace v registru nevyznačena.
- ² Míni se zřejmě Marcela Březinová.
- ³ Míni se zřejmě Miloň Čepelka.
- ⁴ Václav Blabolil.
- ⁵ K osobě F. Kadlece byl 27. 10. 1988 1. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden SPO „TESLA“, reg. č. 24635: zničen koncem roku 1989.
- ⁶ K osobě F. P. byl 5. 12. 1978 2. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden svazek KTS „BIL“, reg. č. 17673: 5. 12. 1979 převeden na svazek A-„FILIP“, 25. 9. 1981 předán na 2. odd. III. odb. téže správy; 12. 3. 1984 svazek předán „cestou“ odboru I-55 OO StB Hradec Králové.
- ⁷ K osobě P. Fejfara (1959) byl 3. 11. 1988 1. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden SPO „KAMARÁD“, reg. č. 24646: 8. 12. 1988 převeden na svazek KTS, zničen koncem roku 1989.
- ⁸ Tzv. kontrarozvědná ochrana uvedeného podniku byla od 26. 9. 1972 O-StB Náchod pravděpodobně vedena v OBS „RUBENA“, reg. č. 10587: zničení v registru nevyznačeno.
- ⁹ Viz dok. 42b.
- ¹⁰ Míni se zřejmě Alena Kreuzmannová.
- ¹¹ Jan Kučera. Srovn. k tomu Studenti hovořili s dělníky. Zář 28. 11. 1989, roč. 39-49, s. 1-2.
- ¹² Milan Sandhaus.
- ¹³ K objektu „Škrobárny – oborový podnik Havlíčkův Brod“ vedlo od 27. 2. 1978 O-StB Havlíčkův Brod OBS „ŠKROB“, reg. č. 17092: 14. 5. 1986 archivován pod a. č. 503.
- ¹⁴ K osobě M. Pospíšila (1966) byl 29. 9. 1988 1. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden SPO „MILAN“, reg. č. 24587: 27. 10. 1989 předán na 3. odd. téhož odboru, zničen koncem roku.
- ¹⁵ V přehledu objektových svazků S-StB Hradec Králové k roku 1989 byly k problematice dolů nalezeny pouze dva svazky – OBS „VUD“ („Východočeské uhelné dolů“, zaveden O-StB Trutnov 15. 1. 1974, skartace v registru nevyznačena) s reg. 12213 a OBS „VKD“ (dle EZO „DOLY“, „Výstavba kamenouhel. dolů Kladno – závod 2 Jívka“, zaveden O-StB Trutnov 8. 4. 1981, zničen 6. 12. 1989) s reg. č. 19288.

43b

1989, 25. listopadu, Hradec Králové. – Mimořádná informace.[...]^a

Mimořádná informace ze dne 25. 11. 1989

V zasedací místnosti VČD v Pardubicích proběhla dnešního dne schůze koordinačního výboru. Zúčastnili se jí bývalý předseda MěNV LOSKOT a zástupce Socialistické internacionály¹ STEHNO. Přednesli zde teze, jak rozbít Národní frontu po liniích ČSS a ČSL. Na své vystoupení byli připraveni velmi dobře a jejich plány do budoucna jsou zničit NF a vedoucí úlohu KSČ.

Koordinační výbor v Pardubicích dostal z Prahy pokyn, aby trvali na svých požadavcích. V 15.00 hod. měl v divadle vystoupit neustanovený příslušník SNB s odsouzením zákroku SNB proti demonstrantům a ubezpečení přítomných, že pokud budou jejich akce vedeny bez násilí, příslušníci SNB nebudou zasahovat.

V průběhu dnešního dne jsou z pokynu center v Praze (DAMU a Laterna magika) vylepovány v Hradci Králové i na jiných místech letáky s textem: „Změna jmen ještě neznamená změny“, dále seznam nových členů předsednictva ÚV KSČ se škrtnutými jmény (ŠTĚPÁN) a textem „Jde jen o výměnu“. Současně byl zjištěn výskyt letáku [letáků?] s uvedenými platy čelních představitelů státu v částkách od 15 000 do 200 000 Kčs měsíčně, dále bylo zjištěno, že radikální studenti chtějí pokračovat ve stávce s cílem odstranění vedoucí úlohy KSČ. Na maximální míru stoupl počet vylepovaných letáků, které jsou zpracovávány s využitím profesionální rozmnožovací techniky. Zcela jednoznačně přecházejí požadavky studentů na požadavky Občanského fóra. Na Pedagogické fakultě v Hr. Králové existuje rozpor mezi stávkovým výborem a fakultním výborem SSM, který odmítá podřízení se požadavkům Občanského fóra.

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-179/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 25. XI. 1989 v 19.45 hod., číslo zprávy 11284. Vpravo razítko „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. CB-0035-226/03-89, přílohy 0; vlevo od nich rukou připsáno „PP“.

¹ Problematika „Soc. internacion.“ byla 30. 8. 1983 1. odd. I. odb. S-StB

Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „SOCIN“, reg. č. 21023: 9. 4. 1985 předán na 3. odd. téhož odboru, zničení v registru nevyznačeno.

44

1989, 26. listopadu, Hradec Králové. – Denní informace.

[...] ^a

Denní informace ze dne 26. listopadu 1989

Na shromáždění v Trutnově dne 25. 11. 1989, kterého se zúčastnilo asi 700 lidí, vystoupil mezi řečníky signatář CH-77 Ivan STEJSKAL z Poděbrad, který ve svém vystoupení slovně napadal příslušníky StB, předal informaci, že zprávu o úmrtí studenta Tomáše ŠMÍDA¹ předala do místa jeho bydliště StB z Prahy, uvedl, že za smrt Pavla WONKY² je odpovědná Bezpečnost. Dělník ZPA Trutnov Richard HAKL ve svém vystoupení napadal orgány StB a vyzýval k boji za demokracii v ČSSR. Další z diskutujících Miroslav DOLEŽAL ve svém vystoupení rovněž napadal Bezpečnost s tím, že tyto síly k ničemu nepotřebujeme.^b

Na shromáždění osob v Rychnově nad Kněžnou dne 25. 11. 1989 vyčítal představitel nelegální církve Fridolín ZAHRADNÍK³ npor. SNB PICHERTOVI své odsouzení s tím, že nyní sám také poznal, jaké to je. V průběhu dne obdržel předseda jednotky LM AZNP Kvasiny Miroslav FALTA anonymní dopis, ve kterém je mu vyhrožováno násilím v případě zneužití jednotky LM proti lidu.

Na shromáždění osob v Pardubicích dne 25. 11. 1989 za účasti 2 500 osob vystoupil v diskuzi poslanec FS RABAS, který podával informace z FS a napadal zákrok příslušníků Bezpečnosti dne 17. listopadu 1989 s tím, že měli sedět doma „na prdeli“. Dle jeho vyjádření měl dát k jejich zákroku pokyn někdo nekompetentní, jehož totožnost nezná.^c

Dne 25. 11. 1989 bylo zjištěno, že strojvedoucí Lokomotivního depa ČSD Hradec Králové⁴ chtějí stávkovat tím způsobem, že ve 12.00 hodin dne 27. 11. 1989 zastaví soupravu a budou jednu minutu houkat. Po té budou pokračovat v jízdě a výše uvedenou činnost budou opakovat rovněž ve 14.00 hodin. Byla přijata opatření s tím, že na stanoviště strojvedoucích byly vybrány spolehlivé osoby plus instruktoři.

V okrese Ústí nad Orlicí jsou na den 27. 11. 1989 organizovány stávky v Okresním stavebním podniku Ústí nad Orlicí a v Tesle Lanš-

kroun.⁵ V Lanškrouně se má stávka uskutečnit od 12.00 hodin na prostranství u kina a organizátor stávky Miroslav VOSÁTKA (1934) požaduje vystoupení tajemníka MěNV a poslance FS Michala KRAUSE. Sekretariát odboru ministerstva zemědělství a výživy v Ústí nad Orlicí obdržel dne 24. 11. 1989 ve 12.00 hodin anonymní výhrušný telefonát ve znění: „Budete taky viset.“

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-180/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 26. XI. 1989 ve 12.20 hod., číslo zprávy 11304. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 27. XI. 1989, č. j. CB-0035-229/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“.

^b Kromě prvních dvou slov je odstavec celý rukou podtržen a zleva je k němu připsáno „PODPALEČNÍK“ a „7“ v kroužku.

^c 1. větný celek odstavce je rukou podtržen a k tomu zleva připsáno „7“ v kroužku.

¹ Zřejmě se míní Martin Šmíd.

² Srovn. Securitas imperii č. 4-I/1998, s. 106-108. K osobě P. Wonky (1953) zavedlo 8. 6. 1976 ÚO OSH Trutnov SPO „PAVEL“ (později „NOVÁK“), reg. č. 15489: 30. 1. 1979 archivován pod a. č. 0526700. 25. 3. 1980 O-StB Trutnov obnovilo rozpracování pod totožným reg. č. v SPO „VÝBOR“: 2. 3. 1983 převeden na svazek KTS, 20. 5. 1983 předán na 3. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové, 16. 10. 1984 převeden na SPO, 22. 5. 1986 na OS, 24. 4. 1987 zaevidován jako NO-III/95, 1. 6. 1987 rozpracování ukončeno „VO StB“ (zřejmě se myslí vysunuté pracoviště StB), 16. 12. 1987 obnoveno, svazek 4. 7. 1988 archivován pod a. č. 0526700.

³ K osobě F. Zahradníka (1935) byl 10. 2. 1976 pravděpodobně 2. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden SPO „DRÍČ“, reg. č. 15138: 15. 8. 1978 předán na O-StB Rychnov n. Kněžnou, 5. 9. 1978 převeden na SS „NELEGÁL II“ (tehdy také zřejmě „objekt“ akce zaevidován jako NO-III/71, posléze „3/49“ a pravděpodobně 3. 7. 1979 jako NO „2/201“; svazek byl nadřizenou složkou nadále vnímán jako svazek NO – viz dále), 30. 8. 1983 na OS, z nejasných důvodů je v řádku z registru uvedeno, že 11. 8. 1987 „sig. do Rychnova osobně s. Dvořák z II/2“, svazek 12. 8. 1987 archivován pod a. č. O-29306, po obnovení zničen koncem roku 1989. 16. 10. 1978 zavedlo navíc 2. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové kontrolní svazek zřejmě s identickým reg. č.: 25. 3. 1980 skartován, materiály převedeny do OBS s reg. č. 119 (uvedený OBS byl veden na „ŘÁDY A KONGREGACE“, zaregistrován 16. 6. 1958 3. odd. III. odb. S-StB Hradec Králové, v roce 1989 dle EZO na 2. odd. II. odb. téže správy). 23. 7. 1984 O-StB Rychnov n. Kněžnou zavedlo OS „NELEGÁL“, reg. č. 21775: archivován 12. 8. 1987 pod a. č. S-0529206 (v registru svazků je uvedena doplňující informace: „OS přev. z r. č. 15138, ukončeno realizací VB – přereg. na nové r. č. 21775. NO má r. č. 15138“).

⁴ K ČSD Hradec Králové byl od 11. 12. 1964 zřejmě 8. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové veden OBS „ŽELEZO“ (problematika „žst. Hr. Kr. vojenské vlečky“), reg. č. 7351: v nezjištěnou dobu předán na 1. odd. III. odb. téže

správy, 2. 1. 1978 na 3. odd., 15. 3. 1989 na 2. odd. téhož odboru, skartace v registru nevyznačena.

⁵ Objekt k. p. Tesla Lanškroun byl od 27. 12. 1983 O-StB Ústí n. Orlicí veden v OBS „TESLA“ (dle EZO „TESLA 61“), reg. č. 21257: zničen koncem roku 1989.

45a

1989, 27. listopadu, Hradec Králové. – Denní informace.

[...] ^a

Denní informace dne 27. 11. 1989

V návaznosti na situační zprávu /SZ/ KS SNB Hradec Králové pro ÚOS ze dne 26. 11. 1989 zasíláme upřesňující informaci o jednotlivých shromážděních v kraji.

Po zahájení shromáždění v Pardubicích dne 26. 11. sig. CH-77 Jarmila STIBICOVÁ vysvětlovala přítomným, co je to „Občanské fórum“ a jaké vydalo prohlášení.

V dalších vystoupeních byla mimo jiné podána informace k projevu dvou příslušníků VB z pohotovostní jednotky v Praze na Letné. Rovněž bylo konstatováno, že „Obč. fórum“ v Praze 1 jedná s vládou a že toto není pro socialismus. V dalším vystoupení STIBICOVÁ vysvětlovala, kdy vznikla CH-77 a důvod jejího vzniku. Hovořila rovněž o HAVLOVI a jaké má příjmy a proč, že se jedná o dramatického umělce a nepotřebuje dotace odjinud. Uvedla, že pokud budou splněny všechny požadavky OF, po generální stávce od dalších akcí upustí.

OF z Pardubic se sešlo téhož dne s předsedou MěNV ŠIMONEM a ideologickým pracovníkem KUČEROU v rámci dialogu. Zástupce katolické mládeže vystoupil v silně protikomunistickém duchu. Další duchovní, farář NEČAS,¹ požadoval propuštění všech politických vězňů a odsouzení těch, kteří je zavřeli. Jistý JIRÁSEK ve vystoupení k ekologii požadoval vytvoření samostatného ministerstva a vyslovil podiv nad tím, proč nebyla doposud vytvořena strana „zelených“.

Občanské fórum v Pardubicích je zastoupeno následujícími osobami: Zdeněk INGR, Milan VÍT, František VÍT, Luboš SOKOL,² Jarmila STIBICOVÁ, Vladimír ČECH, Juraj DEÁK a další.

– Na shromáždění v Chrudimi byl počátek dialogu velice rozpačitý a nepřesvědčivý. Student VŠ zemědělské /neustanoven/ strhl dav

teprve tím, že dal podnět k svolání hesel „Hanba“, odsuzujících násilí apod. Další diskuse byla zaměřena na podporu stávkujících studentů, vyslovení nedůvěry novému vedení strany a ke generální stávce dne 27. 11. 1989. Zástupci OV SSM v Chrudimi vystoupili s rezolucí, která obsahovala 7 bodů. Kromě již známých požadavků chtějí též provedení kádrových změn KSČ na nižších stupních /KV, OV/. Dalším z požadavků je, aby z Ústavy byla vypuštěna formulace o vedoucí úloze KSČ ve společnosti.

– Na shromáždění v Nové Pace, okr. Jičín, ostře vystoupil bývalý přísl. SNB Jiří WOŇKA³ /z SNB odešel v r. 1968/, požadující demokracii, revizi r. 1968, přejmenování nám. K. Gottwalda a pod. V Nové Pace byl vytvořen fond na podporu studentů, který vede Miroslav HORÁK /ved. restaurace „U lípy“/. Vystoupení místního předsedy MěNV⁴ bylo přerušováno pískotem. Zást. OV KSČ nebyl ke slovu připuštěn, když oznámil, že se jedná o usnesení ze zasedání OV KSČ. Shromáždění probíhalo podle stejného scénáře jako v Praze na Letné. Byl rozšiřován leták z Prognostického ústavu pod názvem „Fakta o současné situaci v Československu“ /zpracovaný pracovníkem Prognostického ústavu ČSAV M. ZEMANEM/.⁵

Dne 27. 11. obdržel okr. prokurátor v Ústí n. Orli. JUDr. Jaroslav MAZANEC výhrůžný anonymní dopis v souvislosti s propuštěním Františka STÁRKA:⁶ „Rozsudkem nad Františkem STÁRKEM jste se zapsal do historie okresu. Pokud jste tu špinavou práci provedl sám, pak si také poneseš odplatu. Pokud jste to učinil pod nátlakem, schovejte si doklady, budete je potřebovat. Už nezmizíte z povědomí občanů, ani paměti počítače. Nesloužíte dobré věci, ani socialismu, ale hrabivé, zlé a nekulturní rudé šlechtě. Podívejte se, co se děje kolem nás v sousedních zemích a nyní i u nás. Neslužte stalinským a brežněvovským zákonům. Neslužte rudé šlechtě, abyste se měl dobře na úkor druhých. František STÁREK byl propuštěn, a doufáme, i rehabilitován. Jak se budete rehabilitovat vy?“^{b+7}

Dne 27. 11. 1989 v dopoledních hodinách bylo zjištěno, že ze strany řadových občanů se projevuje nespokojenost vůči včerejšímu vystoupení představitelů CHARTY a bývalých trestaných osob v Praze a toto dávají najevo Občanskému fóru v Pardubicích. KV OF se snaží přesvědčit pracující, aby stávkovali v podnicích a nechodili před VČD, kde se přes to před 12.00 hod. začaly scházet jednotlivé osoby a skupinky z podniků. V dopoledních hodinách proběhlo na VŠCHT Pardubice shromáždění studentů pod vedením stávkového výboru. Zde bylo konstatováno, že jejich požadavky jsou prakticky splněny, mimo bodu vytvoření komise federální vlády, což má proběhnout dnešního dne. Diskutovalo se k tomu, že by neměly být vznášeny jiné požadavky a v průvodu městem v době od 12.00 hod. mají nést jako hlavní transparenty text „Za urychlení přestavby“. Ve své další činnosti budou

čekat do 28. 11., jak rozhodne stávkový výbor Praha, kterého se zúčastní zástupce VŠCHT Robert UZEL. Ve středu by opět měli nastoupit vyučování s tím, že stávkové výbory budou zachovány. Na shromáždění vystoupil tajemník MěNV Václav ROMPOT, který uvedl, že v nové ústavě není nutná vedoucí úloha KSČ, a postavil se za politický pluralismus. Bylo zjištěno, že zejména v Praze očekávají studenti vzájemný dialog s vedoucími představiteli KSČ.

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-181/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 27. XI. 1989 v 19.10 hod., číslo zprávy 11358. Vpravo razítko „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 28. XI. 1989, č. j. CB-0035-230/03-89, přílohy 0.

^b 1. věta odstavce je téměř celá rukou podtržena, odstavec je zleva zatržen a je k němu připsáno „15“ v kroužku a „P/1“. Také k prvnímu odstavci a k začátku posledního této informace je zprava rukou připsáno „1“ (nebo jsou zatrženy?).

¹ K osobě Jaroslava Nečase (1947) byl 3. 5. 1983 2. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden svazek KTS „JARDA“, reg. č. 20742; zničen koncem roku 1989.

² K osobě L. Sokola (1959) zavedlo 7. 5. 1985 O-StB Pardubice SPO „KÁNĚ“, reg. č. 22362; 12. 1. 1988 převeden na SS (téhož dne „objekt“ akce evidován jako NO-II/41), zničen koncem roku 1989. Samostatný sv. NO „KÁNĚ“ s reg. č. 25009 zaregistrovalo O-StB Pardubice 12. 6. 1989; zničen koncem roku.

³ Jiří Voňka.

⁴ Předseda MěNV Nová Paka byl v té době podle tehdejšího tisku Miroslav Kužel.

⁵ Srovn. k tomu Jak jsme na tom. Svobodné slovo 26. 11. 1989, roč. XLV, s. 3.

⁶ K osobě F. Stárka (1952) byl 3. 2. 1977 2. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden SPO „SATAN“, reg. č. 17671; 14. 6. 1977 převeden na OS, „objekt“ akce 15. 8. 1977 za evidován O-StB Teplice jako NO (NO-I/1?), 6. 11. 1984 „NO předáno z TP [= Teplice] do S-StB II/2“, 17. 1. 1985 svazky OS i NO „1/256“ předány S-StB Praha, 21. 10. 1977 zavedlo navíc 2. odd. 3. odb. X. S-FMV kontrolní svazek „SATAN“, reg. č. 13900; právní kvalifikace § 98 tr. z., 14. 1. 1983 zničen – „vazba 13. 11. 81 pro §§ 202a a 187/1 u vyš. VB – Ústí n. Lab. – dne 9. 7. 82 – vazba v Chomutově – byl odsouzen na 2,5 roku nepodmíněně“. 22. 2. 1985 zavedlo 2. odd. 2b odb. S-StB Praha OS „SATAN“, reg. č. 41465; 6. 11. 1986 předán na 3. odd. 2b odb., 9. 2. 1989 na 4. odd. II. odb. S-StB Praha, zničen koncem roku 1989. 9. 2. 1988 zavedlo navíc 2. odd. 1. odb. X. S-SNB (OP: kpt. /od 1. 5. 1989 mjr./ Pavel Janovský) kontrolní svazek „SATAN“, reg. č. 35123; právní kvalifikace § 98 tr. z., zničen na 2. odd. 10. odb. II. S-SNB 7. 12. 1989. K „objektu“ akce „SATAN“ existují tři memoranda, první zřejmě z provenience IV. odb. S-StB Brno:

„Problematika volné mládeže a opozičních seskupení.

Zjištěné adresy: Hustopeče, Sv. Čecha č. 3

V Brně schůzka s objekty akcí GEOLOG I a SOKL.“

A MV ČR, *nezpracované materiály IV. S-SNB, mikrofilm „BR“.*

Druhé memorandum bylo 2. 5. 1988 zpracováno 3. odb. IV. S-SNB (jako řídicí orgán zodpovědný za akci 2b odb. S-StB Praha /v tomto i následujícím memorandu je svazek s reg. č. 41465 zřejmě chybně označen jako SS/ je uveden nstržm. Zdeněk Voigt, jako jeho zástupce npor. Jaroslav Lis):

„Jmenovaný se aktivně podílí na nezákonné činnosti, která spočívá ve shromažďování tendenčně upravených informací z oblasti kultury, které využívá pro vydávání samizdatového časopisu 'VOKNO', jehož vydáváním a distribucí je pověřen. Objekt se vyskytuje jako styk na předních představitelích Charty-77.

Sledování objektu bylo započato v roce 1987. Chování objektu je většinou klidné, ale je pozorný k okolí. V posledním období byla však zaznamenána zvýšená až násilná kontrola.

Popis osoby: [...] Pohybuje se ve společnosti mladých zarostlých a vlasatých lidí – bohémů.

Cílem sledování je zjistit režim objektu, jeho styky i místo, kde je samizdatový časopis 'VOKNO' rozmnožován, skladován a dále distribuován. Dále dokumentace kontaktu na pravicově zaměřené osoby, případně pracovníky zahraničních sdělovacích prostředků i pracovníky ZÚ KS.

SATAN-1

S: KAŠPAR Jan, [...] 1952, P-2, [...] – předpokl.; GRUNTORÁD Jiří, P-4, [...], topič hotel Merkur; Portešová Eva, [...] 1961, P-2, [...]; Parkánová Petra, [...] 1952, Planá, část Jarov, [...], okr. Tachov

A: P-1, Templová 1 (nezj.); P-2, Spytihněvova 195/12 – nezj. dveře bez vizitky, 2. p.; P-2, [...] – Vodslon; P-2, [...], Němcová, zn. adr.; P-2, [...] – II. p. Suková, Portešovi, Bettyna Roman, Matěj, Pavel Novotný; P-4, [...], GRUNTORÁD (dveře bez vizitky – 2. p.); P-3, [...], Čermáková Alena, Šulcová Alena; P-1, Letenská 2 (nezj.); P-2, [...] – II. p. dv. Metzauer, Šimáček, J. Knobloch, J. Korpach; P-4, Jaromírova 433/25 (nezj.); P-4, [...], Štěpánsková Zd.; P-2, [...] – Uhl

V: předpokl. styk Kašpar Jan, [...] 1952, [...], Š 120 šedomodrá“

A MV ČR, *nezpracované materiály IV. S-SNB, mikrofilm „X – 29“.*

Třetí memorandum („MEMORANDUM – DODATEK“) vypracoval 23. 3. 1989 IV. odbor S-StB KS SNB Hradec Králové (z nejasných důvodů je jako řídicí orgán uveden mjr. Vladimír Endresl /v roce 1989 zástupce náčelníka III. odb. S-StB Hradec Králové/, jako jeho zástupce kpt. Jaroslav Gereg /v roce 1989 na 2. odd. III. odb./):

„Objekt se během sledování chová klidně, v některých případech jeví známky kontroly. Ke kontrole využívá jízdy vozidlem mimo hlavní silnici a po cestách s minimálním provozem. S vozidlem dodržuje dopravní předpisy. Mimo obec jezdí rychlostí 100 – 110 km/h. Jeho jízda působí i svízňným dojmem v obci i mimo obec.“

A MV ČR, *neuspořádané materiály IV. S-SNB, mikrofilm „X – MEMORANDUM H. KRÁLOVÉ“.*

⁷ Tento odstavec byl použit pro zpracování 8. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 184 z 28. 11. 1989. Srovn. pozn. 3 dok. 10a.

1989, 27. listopadu, Hradec Králové. – Mimořádná informace.[...]^a

Mimořádná informace ze dne 27. 11. 1989

- Dnes v průběhu manifestace při generální stávce v Hořicích na okr. Jičín vystoupil Otto HAMPL¹ (1923), důchodce z Hořic, a oznámil, že dne 26. t. m. byla v Hořicích založena Sociálně demokratická strana – sdělení blíže nekonkretizoval. Jde o NO 4. kategorie, v r. 1945 vstoupil do Sociálně demokratické strany, v letech 1968–69 byl aktivní v organizacích KAN a JUNÁK, je obdivovatelem Západu a nepřitelem komunismu.²
(Získáno Pramenem 3.)
- Dnes z rozhovoru Oldřicha KUŽÍLKA (1956) – režiséra Divadla Vítězného února z Hradce Králové a Ondřeje ČERNÉHO z divadelního centra v Praze bylo m. j. zjištěno, že v Hradci Králové je prognózováno ukončení stávkové pohotovosti studentů a tlak KNV. Oba kalkulují s trváním stávkové pohotovosti studentů a existencí Občanského fóra, aby se jejich úsilí nerozložilo. Rozkládá se jednota, jsou obavy před krachem. Včerejší „estráda“ na Letné, kterou provozoval MALÝ, byla podle jejich hodnocení velmi nepolitická, dělal jednu chybu za druhou, jak to hodnotí většina lidí. Je třeba fórem upevňovat stávkové výbory, aby se nestaly formální.
(Získáno Pramenem 2, chránit jeho konspiraci.)

Náčelník krajské správy SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-182/OV-01-89. V hlavičce je místo „Mimo pořadí“ uvedeno „Pílně“, jako adresát je kromě náčelníka OAI VOS FMV a AO II. S-SNB uveden navíc 10. odbor II. S-SNB. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 27. XI. 1989 ve 21.40 hod., číslo zprávy 11365. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 29. XI. 1989, č. j. CB-0035-233/03-89, přílohy 0.

¹ K osobě O. Hampla byl 12. 10. 1973 O-StB Jičín zaveden pravděpodobně svazek NO „NÁKUPČÍ“, reg. č. 11447: 6. 7. 1976 převeden na SPO, který „zrušen na pokyn Prahy“, v nezjištěnou dobu „objekt“ akce zaevidován jako „NO 4/10“, zničen koncem roku 1989.

Problematika nepřátelských osob byla 24. 11. 1970 4. odd. II. odb.

S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „NO“ s reg. č. 9635: v nezjištěnou dobu předán zřejmě na 3. odd., 2. 1. 1978 na 1. odd. téhož odboru, zničen koncem roku 1989. Na úrovni okresů byla uvedena problematika mj. sledována v následujících OBS: od 12. 10. 1982 O-StB Rychnov n. Kněžnou v OBS „ANTI“ (dříve „ANTISOCIAL. SÍLY“, dle EZO „ANTI 7“, problematika „Charta, K-231, KAN“) s reg. č. 20267, od 8. 12. 1982 O-StB Semily v OBS „ANTI“ (dříve „ANTISOC. SÍLY“, dle EZO „ANTI 8“) s reg. č. 20406, od 11. 1. 1983 O-StB Trutnov v OBS „ANTI“ (dříve „ANTISOC. SÍLY“, dle EZO „ANTI 60“) s reg. č. 20459, od 12. 1. 1983 O-StB Ústí n. Orlicí v OBS „ANTI“ (dříve „ANTISOC. SÍLY“, dle EZO „ANTI 61“) s reg. č. 20461, od 14. 7. 1983 O-StB Chrudim v OBS „ANTI“ (dříve „ANTISOCIAL. SÍLY“, dle EZO „ANTI 3“) s reg. č. 20932, od 19. 7. 1983 O-StB Semily v OBS „ANTI“ (dříve „ANTISOC. SÍLY“, dle EZO „ANTI 9“) s reg. č. 20943, od 15. 9. 1983 O-StB Náchod v OBS „ANTI“ (dříve „ANTISOC. SÍLY“, dle EZO „ANTI 5“) s reg. č. 21063, od 16. 9. 1983 O-StB Havlíčkův Brod v OBS „ANTI“ (dříve „ANTISOC. SÍLY“, dle EZO „ANTI 1“) s reg. č. 21065, od 17. 4. 1985 O-StB Jičín v OBS „ANTI“ s reg. č. 22331, od 4. 1. 1987 O-StB Pardubice v OBS „ANTISÍLY“ (problematika „buržoazní ideologie a jiné nebez. ideologie“) s reg. č. 23475 a od 7. 2. 1989 O-StB Hradec Králové v OBS „ANTISÍLY“ (problematika „Charta, IDC“) s reg. č. 24789. Kromě toho byly na okresech vedeny objektové svazky „PRAVICE“: od 12. 10. 1982 O-StB Rychnov n. Kněžnou OBS (dle EZO „PRAVICE 7“, problematika „ČSLA – SNB“) s reg. č. 20266, od 8. 12. 1982 O-StB Semily OBS (dle EZO „PRAVICE 8“) s reg. č. 20405, od 11. 1. 1983 O-StB Trutnov OBS s reg. č. 20460, od 14. 7. 1983 O-StB Chrudim OBS (dle EZO „PRAVICE 3“) s reg. č. 20931, od 19. 7. 1983 O-StB Svitavy OBS (dle EZO „PRAVICE 9“) s reg. č. 20942, od 15. 9. 1983 O-StB Náchod OBS (dle EZO „PRAVICE 5“) s reg. č. 21062, od 16. 9. 1983 O-StB Havlíčkův Brod OBS (dle EZO „PRAVICE 1“) s reg. č. 21064, od 17. 4. 1985 O-StB Jičín OBS s reg. č. 22330, od 4. 1. 1987 O-StB Pardubice OBS (problematika „pravcoví oportunisté SNB, ČSLA“) s reg. č. 23474, od 20. 11. 1987 O-StB Ústí n. Orlicí OBS s reg. č. 24103 a od 7. 2. 1989 O-StB Hradec Králové OBS (problematika „pravice, SNB, ČSLA“) s reg. č. 24784.

² Informace o uvedeném vystoupení byla zpracována do 3. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 184 z 28. 11. 1989. Srovn. pozn. 3 dok. 10a.

1989, 28. listopadu, Hradec Králové. – Denní informace.[...]^a

Denní informace 28. 11. 1989

Na shromáždění v Turnově, okr. Semily, dne 27. 11. 1989 v době od 12.00 do 13.45 hodin za účasti téměř 10 000 osob vystoupil mezi řečníky předseda ČSL v Turnově, který ve svém projevu žádal zrušení vedoucí úlohy KSČ a proklamoval heslo „Pryč s komunisty“. Pracovník n. p. MONOKRYSTALY Turnov Radoslav NEJEDLO¹ (1957) ve svém vystoupení uvedl, že po desetiletí byla státní správou jako jediný partner pro vedení dialogu s opozicí zmocněna Státní bezpečnost.^{b+2}

Na shromáždění v Rokytnici n. Jizerou dne 27. 11. 1989 (okres Semily), kterého se zúčastnilo asi 150 osob, proběhly výzvy k založení Občanského fóra, do jehož čela by měl být postaven člen KSČ. Jednalo se o první shromáždění občanů v Rokytnici.

Na shromáždění ve Dvoře Králové n. L., okr. Trutnov, konané dne 27. 11. 1989 v souvislosti s generální stávkou, které se zúčastnilo asi 7 000 osob, vystoupil mezi řečníky i bývalý ředitel východočeské ZOO ing. VÁGNER, který ostře napadl vedoucí úlohu KSČ. Zásah pořádkové jednotky dne 17. 11. označil za masakr a uvedl, že komunisté přijdou o svá sídla, hotely a nemocnice. K osobě s. GOTTWALDA v souvislosti s uvedením jeho podobizny na nové 100,- Kčs bankovce prohlásil, že se jedná o člověka, který je zodpovědný za smrt svých spolupracovníků. Dále uvedl, že zásluhou KSČ docházelo po 40 let k devastaci ve všech sférách naší společnosti. Učitel ZŠ Schulzovy sady MUNZAR ve svém vystoupení znevažoval Pionýrskou organizaci a vyzdvihoval činnost JUNÁKA a SKAUTA. Vystoupení Jana HAVELKY, ve kterém odsoudil urážky našich veřejných činitelů a postup HAVLA a DUBČEKA na Letné dne 26. 11. 1989, bylo účastníky shromáždění přijato kladně. Na shromáždění v Úpici, okr. Trutnov, téhož dne za účasti 500 osob vystoupilo mezi 15 řečníky 6 členů KSČ. Předseda MěV NF s. ŠKVRNA a s. JAROUSH z Velkých Svatoňovic sklidili za své vystoupení aplaus. Potleskem vyjádřilo shromáždění i nesouhlas s průběhem manifestace na Letné dne 26. 11. 1989.^b

Na shromáždění dne 27. 11. 1989 v Ústí nad Orlicí s účastí 500 osob byli hlavními mluvčími vedoucí tajemník OV KSČ a předseda MěNV.³ Obdobné zastoupení funkcionářů bylo i v ostatních místech okresu. V době od 17.45 hodin se v Ústí nad Orlicí uskutečnilo v kulturním domě další shromáždění občanů, jehož organizátorem bylo

Občanské fórum. Mezi diskutujícími vystoupil topič UK Praha Dalibor KUBÍK⁴ (1968), bytem Ústí nad Orlicí, který žádal vystoupení okresního prokurátora JUDr. MAZANCE a předsedkyně soudu JUDr. FAJFROVÉ⁵ s tím, aby se zodpovídali za odsouzení Františka STÁRKA a Ivy VOJTKOVÉ.⁶ Dále uvedl, že by se měl zodpovídat i příslušník StB za diskriminaci sekty Hare Krišna.⁷

Na shromáždění v Dobrušce, okr. Rychnov nad Kněžnou, vystoupil zástupce stávkového výboru ADAST Dobruška⁸ s tím, že pokud budou mít komunisté nejlepší program ze všech politických stran, půjde za nimi.

Na shromáždění v Chrudimi dne 27. 11. 1989 v době od 12.00 do 14.00 hodin za účasti asi 6 000 osob vystoupili mimo 10 řečníků, kteří požadovali podporu Občanského fóra, i vedoucí tajemník OV KSČ, zástupce OV NF a předseda MěNV⁹ se stanovisky podporujícími politiku KSČ. V 17.00 hodin se na náměstí v Chrudimi sešlo opětovně asi 300 osob. V průběhu shromáždění vystoupili vyloučení členové KSČ, kteří přítomné upozorňovali, že KSČ se nesmí poskytnout čas k novému zformování. Požadavky kladené Občanským fórem musí být v co nejkratší době vyřešeny a potom si budou rozhodovat sami. Návrh, aby v manifestacích nebylo pokračováno, nebyl přijat.

Na okrese Havlíčkův Brod se manifestace v Havlíčkově Brodě dne 27. 11. 1989 zúčastnilo asi 4 000 osob. Shromáždění řídili signatář CH 77 ing. HOLENDA a člen Občanského fóra JUDr. Jiří ČERNÝ. JUDr. ČERNÝ mimo známé podmínky Občanského fóra uvedl požadavek apolitizace armády a zrušení LM jako neodůvodněné ozbrojené síly jedné politické strany. Zrušení hraničních pásem a přijetí branného zákona umožňujícího náhradní vojenskou službu osobám, kterým svědomí nebo víra nedovolují připravovat se na válku. Odsoudil negativní vystoupení představitelů Občanského fóra v Praze v souvislosti s jejich vystoupením na Letné dne 26. 11. s tím, že toto stanovisko jim bylo telefonicky tlumočeno. Člen iniciativy Havlíčkova mládež Pavel ŠIMON vystoupil za kulturní komisi Občanského fóra s požadavkem prosadit kulturu bez cenzury a oprostít ji od politického vedení.

V Občanském fóru v Hradci Králové má být do konce týdne ustaven výbor fóra. Snahou tohoto výboru bude sjednotit všechny fóra ve Východočeském kraji a řídit jejich činnost. Při zakládání tohoto výboru se projevují organizační nedostatky zejména ve stanovení zástupců jednotlivých organizací (podniků, škol, JZD a dalších) na mítincích fóra. Je navrhováno, aby z každé organizace byli na mítinku přítomni 2 – 3 zástupci. Do výboru fóra byla prosazena myšlenka, aby zde pracovalo co nejvíce dělníků s cílem oddělit od fóra lidi typu HAVLA, DUBČEKA a MALÉHO. Do programu fóra Východočeského kraje je prosazována myšlenka dělat vše pro lidi se zachováním zásad socialismu. To znamená formu bez HAVLA a podobných. Většina osob z fóra odsuzuje HAVLA pro jeho soukromou politiku a prosazování pouze

vlastních požadavků. U většiny osob doslova propadl svým vystupováním a projevy, byl odsouzen nedělní mítink na Letné.

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-183/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 28. XI. 1989 v 15.15 hod., číslo zprávy 11398. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 29. XI. 1989, č. j. CB-0035-231/03-89, přílohy 0.

^b 1. větný celek odstavce je rukou podtržen a zleva je k tomu připsáno „7“ v kroužku.

¹ K osobě R. Nejedla byl 29. 9. 1982 O-StB Semily zaveden SPO „PLAVEC“, reg. č. 20252: 28. 12. 1983 archivován pod a. č. 0528046.

² K tomuto shromáždění srovn. velmi podrobnou zprávu Prostor pro oboustrannou výměnu názorů. Rozvoj 30. 11. 1989, roč. 38, s. 1-2.

³ VT OV KSČ Ústí n. Orlicí byl v té době Vít Kalous, předsedou MěNV Ústí n. Orlicí Pavel Sedláček.

⁴ K osobě D. Kubíka byl 13. 10. 1987 O-StB Ústí n. Orlicí zaveden SPO „JERONÝM“, reg. č. 24041: 14. 3. 1989 převeden na SS, koncem roku zničen. Samostatný sv. NO (III/105) s reg. č. 25184 vyčlenilo O-StB Ústí n. Orlicí 19. 10. 1989: zničen koncem roku.

⁵ Jana Faifrová.

⁶ Viz sdělení VONS č. 1058 Rozsudek nad F. Stárkem a I. Vojtkovou pravomocný, in: Informace o Chartě 77 č. 16, roč. 12 (1989), s. 12-13. K osobě I. Vojtkové (1957) byl 15. 9. 1987 O-StB Ústí n. Orlicí zaveden SPO „DRUŽKA“, reg. č. 24009: 11. 3. 1988 převeden na SS, 25. 4. 1989 na OS, zničen koncem roku 1989. 26. 5. 1988 zavedlo navíc 3. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové kontrolní svazek zřejmě s identickým reg. č.

⁷ Problematika sekt byla 12. 6. 1958 (dle EZO OBS veden od října 1954) 3. odd. III. odb. S-StB Hradec Králové administrativně podchycena v OBS „SEKTY“, reg. č. 62: v nezjištěnou dobu předán na 2. odd. II. odb. téže správy, zničen koncem roku 1989.

⁸ Tzv. kontrarozvědná ochrana podniku ADAST Dobruška byla od 19. 6. 1975 O-StB Rychnov n. Kněžnou vedena v OBS „ADAST“, reg. č. 14572: 7. 10. 1977 archivován pod a. č. obj.-419, 2. 2. 1982 obnoven, 13. 5. 1986 archivován pod a. č. 509.

⁹ VT OV KSČ Chrudim by v té době Stanislav Kvasnička, předsedou MěNV Chrudim Miloš Burian. Srovn. k tomu Chrudim 27. listopadu, Budovatel 29. 11. 1989, roč. 40, s. 1.

46b

1989, 28. listopadu, Hradec Králové. – Mimořádná informace.[...]^a

Mimořádná informace 28. 11. 1989

Dne 27. 11. 1989 byla u Městských lázní v Pardubicích napadena pět mladíky studentka 4. ročníku gymnázia Pardubice Dita Z[...], dcera člena KSČ a předsedy ZV ROH železničního uzlu ČSD Pardubice. Při napadení bylo vůči ní použito fyzického násilí (zkroucení rukou za tělo, uchopení za bradu a silné zaklonění hlavy dozadu) s použitím vulgárních nadávek. Konkrétně se jednalo o nadávky:

„Ty kurvo z komunistický rodiny, ty děvko, jestli kurvou ještě nejseš, tak tě jí tady na místě uděláme.“ Dále jí uvedení mladíci zakazovali, aby chodila do školy, že ji tam stejně nepustí, neboť je pro komunistický svině zavřená. Uvedená událost se stala beze svědků, po tomto napadení mladíci odešli.^b

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-184/OV-01-89. Jako adresát je kromě náčelníka OAI VOS FMV a AO II. S-SNB uveden navíc 10. odbor II. S-SNB. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 28. XI. 1989 v 16.30 hod., číslo zprávy 11406. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 29. XI. 1989, č. j. CB-0035-232/03-89, přílohy 0.

^b Celý text je zleva rukou silně zatržen a k tomu připsáno „7“ v kroužku.

1989, 29. listopadu, Hradec Králové. – Denní informace.[...]^a

Denní informace 29. 11. 1989

Dne 28. 11. 1989 v době od 16.10 do 18.05 hod. došlo ke shromáždění Občanského fóra v Rychnově nad Kněžnou za účasti cca 200 osob. V průběhu shromáždění OF byla vznesena kritika značných nákladů při výstavbě nové budovy OV KSČ. Před OF musel zdůvodňovat tajemník OV KSČ s. KONÁREK, který byl vyzván k zodpovězení dotazů týkajících se placení členských příspěvků, vlastního platu a pod. V dalších vystoupeních šlo o projevy dřívější diskriminace a řešení sporů. Zaznělo i to, že pracovníci OV KSČ a ONV se svými plány o uspokojování potřeb obyvatel města vystupují před OF opožděně. V závěru shromáždění bylo apelováno na přítomné, aby stávkové výbory na pracovištích byly nadále v pohotovosti.

Mezi pracovníky údržby v podniku Výpočetní techniky v Hradci Králové byl zjištěn hlas, že v budoucnosti bude ustavena koaliční vláda a personální obsazení SNB bude vytvořeno ze zástupců různých politických stran.^b

Shromáždění občanů dne 28. 11. 1989 v 16.00 hod. v Pardubicích řídil režisér TARANT z Východočeského divadla (VČD). Mimo jiné uvedl, že za všechny zákroky SNB je odpovědný federální ministr vnitra, který musí vytvořit komisi k jejich vyšetření. Dále TARANT obhajoval HAVLA, že není žádný politik, ale dramatický umělec, jehož sláva přesahuje i naše hranice. Na závěr upozornil přítomné, že dne 3. 12. 1989 dojde k vytvoření živého řetězu mezi Hradcem Králové a Pardubicemi za účasti ČST. Proti vystoupení MALÉHO na Letné VČD zaslalo protest.^c

V Pardubicích byla na podporu studentů v hlavní budově VŠCHT umístěna schránka, do které jsou vhazovány pracujícími různé finanční obnosy tzv. „Fondu stávkujících“. Kromě toho vznikl i tzv. „Stávkový fond SSM“. Stávkový výbor na VŠCHT začal vydávat vlastní noviny pod názvem „Studentské noviny“. Dnem 28. 11. shromáždění OF před VČD skončila, stávkové výbory budou pokračovat a pracovat na podnicích, dokud nebudou splněny požadavky OF.

V n. p. VCHZ Pardubice byl vytvořen stávkový koordinační výbor pro celý podnik pod vedením předsedy SSM Vladimíra SVOBODY. V posledních dnech dochází ve VCHZ k opakovaným hlasům a výtkám vůči CZV KSČ pro jeho malou akceschopnost, aktivitu a reagensci na

vzniklou napjatou situací v podniku. Za tím účelem byl svolán na žádost vedení podniku a CZV KSČ mítink na 28. 11. ve 14.00 hod., přístupný pro členy KSČ i bezpartijní. Celkem bylo přítomno asi 1 000 pracujících.

Dne 28. 11. v 19.30 hod. se před VČD uskutečnilo shromáždění OF za účasti asi 200 osob. Za hosty byl představen jistý MEJSTRÍK, který přítomné informoval o připravované právní úpravě některých článků Ústavy, která má být projednána na schůzi Fed. shromáždění dne 29. 11. Dále vyslovil názor, že OF přeroste v politickou stranu a sehraje v podstatě stejnou úlohu jako SOLIDARITA v PLR.

Další řečník (neustanoven) z okr. Ústí nad Orlicí vystoupil v tom smyslu, aby v ČSSR nebyl budován socialismus, a doporučil obrátit se ke vzoru západních demokracií. Opakovaně upozorňoval na to, že po dosavadních zkušenostech není možné komunisty dělit na dobré a špatné, ale je nutné zbavit je přístupu do veřejného života.

Přednosta OÚNZ Pardubice MUDr. Zd. KŘIVÁNEK tvrdil, že komunisté jsou a zůstanou dostatečně silní, a proto je nutné spojení ČSL a ČSS a dalších skupin obyvatel s cílem vybrat silnou osobnost, která by byla schopna KSČ konkurovat. Ozvaly se i jednotlivé hlasy, které uváděly, že za KSČ stojí StB a další složky, proto je nutno odbourat veškeré ozbrojené síly, které by byly schopny KSČ podpořit.¹

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-185/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 29. XI. 1989 v 16.55 hod., číslo zprávy 11461. Vpravo rukou připsáno „A“ v kroužku, pod tím vpravo razítko II. správy SNB, došlo 30. XI. 1989, č. j. CB-0035-234/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“; napravo od razítek pravděpodobně Kupkův vlastnoruční podpis. V pravém horním rohu rukou „AO“.

^b Odstavec je téměř celý rukou podtržen a zleva je k němu rukou připsáno „P“ (škrtnuto).

^c Konec odstavce (od „3. 12. 1989 dojde...“) je rukou podtržen a k tomu je zleva rukou připsáno „A“ v kroužku.

¹ Tento odstavec byl použit pro zpracování 3. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 186 z 30. 11. 1989. Srovn. pozn. 3 dok. 12b.

1989, 30. listopadu, Hradec Králové. – Denní informace.[...]^a

Denní informace 30. 11. 1989

Na VŠCHT Pardubice studenti nadále pokračují ve stávce a v neděli 3. 12. 1989 bude rozhodnuto o dalším postupu. Studenti stále trvají na svých požadavcích. Na dnešní den v 15.30 hod. je připraveno ustanovení Občanského fóra. Studenty podporuje ing. Tomáš BAYER z katedry životního prostředí, který se rovněž zúčastňuje každý den i diskuzních fór ve VČD Pardubice.

V Tesle Pardubice bylo ustaveno OF ve složení 5 zástupců z jednotlivých pracovních úseků. Toto fórum vydalo a po podniku rozvěsilo letáky, ve kterých požaduje nové volby do ROH, rozpuštění LM, zrušení ZO KSC na pracovištích, převzetí rozmnožovací techniky a rozhlasu a zpracování perspektivního výrobního programu. Rovněž v ÚVR Opočíněk bylo ustaveno OF v počtu 4 zaměstnanců, které má přidělenou místnost a k dispozici rozhlas.

Ve VCHZ Pardubice je požadováno odstoupení předsedy ZV ROH. Vzhledem k tomu, že mítink uskutečněný dne 28. 11. vyzněl z převážné části v neprospěch komunistů a byla vyslovena nedůvěra stávkovému výboru, byl na 29. 11. svolán nový mítink za účelem zvolení nového stávkového výboru, případně OF.^b

Dne 4. 12. 1989 v 16.00 hod. má ve velkém sále hotelu Grand v Pardubicích dojít k setkání aktivistů OF Pardubicka. Z Prahy má přijet jistý Jan ŠTERN.¹ Mají být zde předány materiály dosud již vytvořených OF.

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-186/OV-01-89. Vlevo královéhradecké razítko, došlo 30. XI. 1989 v 17.20 hod., číslo zprávy 11504. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 7. XII. 1989, č. j. CB-0035-235/03-89, přílohy 0.

^b V 1. větě tohoto odstavce je rukou podtrženo „Ve VCHZ Pardubice“, v následujícím větném celku celá vedlejší věta; k tomu je zleva připsáno „P/P“.

¹ K osobě J. Šterna (1953) byl 22. 11. 1983 4. odd. 2b odb. S-StB Praha zaveden SPO „ANALYTIK“, reg. č. 39203; v nezjištěnou dobu předán na 3. odd. téhož odboru, 5. 5. 1989 na 4. odd. II. odb. S-StB Praha, zničen

8. 12. 1989 (v registru je škrtnut údaj „29. VIII. 89 ÚLOŽ“; není jasné, zda jde o chybu, nebo zda byl svazek opravdu uložen do archivu, v tom případě však chybí archivní číslo).

49

1989, 12. prosince, Hradec Králové. – Denní informace.

[...]^a

Denní informace 12. 12. 1989

2. a/ vnější protivník – 0
b/ vnitřní protivník – 0
3. Ochrana ekonomiky – 0
4. Názory a nálady

Dne 11. 12. 1989 v 15,00 hodin obdržel náčelník OS SNB Náchod dopis Občanského fóra v Náchodě následujícího znění:

Výzva Občanského fóra v Náchodě příslušníkům VB

Dne 4. 12. 1989 zaslalo Občanské fórum v Náchodě vládě ČSSR 35 požadavků a podnětů k řešení společenské situace v naší zemi. V těchto požadavcích jsou i body týkající se přímo Vás, příslušníků Veřejné bezpečnosti. Uvádíme je v plném znění:

– Požadujeme důsledné odpolitizování složek MV a armády. Současný stav, kdy v armádě a Bezpečnosti převládá vedoucí úloha KSČ, je pro demokratický vývoj v Československu naprosto neudržitelný.

– Požadujeme okamžité nastolení veřejné kontroly nad represivními složkami MV. Tato kontrola musí být prováděna komisemi složenými ze zástupců všech politických stran a dalších společenských organizací. Žádáme, aby výše uvedené komise provedly náležitě personální změny z pověření vlády a Federálního shromáždění. Tyto komise musí o své práci informovat veřejnost.

– Požadujeme prošetření všech trestných postihů za tzv. protispolečenskou tr. činnost, pomocí kterých byli po dlouhá léta umlčovani nezávisle se projevující občané a při nichž došlo k porušení čs. zákonů ze strany státních orgánů.

Proto Vás vyzýváme, zrušte svoji ZO KSČ.¹

Vyzýváme Vás také, abyste jako občané přispěli k objasnění všech případů, při kterých byli Vaši spoluobčané postiženi represemi za své nekonformní názory a chování ze strany příslušníků SNB. Věříme, že mnozí z Vás jsou slušní lidé, kteří nesouhlasili s případy překračování pravomocí, s účelovým využíváním nedemokratických čs. zákonů a rozséváním strachu. Proto věříme, že se ve vlastním zájmu rozejdete s těmi, kteří se na zneužívání moci a deformaci zákonů podíleli. V těchto dnech docházely do center Občanských fór v celé republice i v našem okrese zprávy, že orgány SNB pálí hromadně dokumenty. Zabraňte dalšímu zahlazování stop, které by mohly vést k odkrytí konkrétních viníků bezpráví.

Vyzýváme Vás také, abyste změnili způsob jednání, zvláště s mladými lidmi, se kterými bylo z Vaší strany jednáno často hrubě a brutálně.

Vyzýváme Vás, abyste sami prosazovali veřejnou kontrolu nad Vaší prací, abyste se sami zasadili o to, aby každý z příslušníků byl označen vždy viditelně tak, aby při zákroku byla vyloučena anonymita, za kterou se v minulosti schovávalo mnoho protizákonného jednání.^b

Ve svém stanovisku ze dne 6. 12. 1989 požadujete, aby vlády a orgány státní správy byly vybudovány na široké platformě NF – z tohoto požadavku zaznívá, jak nedemokratické myšlení ve Vašich řadách vládne. Svobodný politický život se bez omšelé kulisy NF obejde a je s ní přímo neslučitelný. Občanské fórum, které má podporu většiny obyvatel a v němž jsou zárodky budoucích politických stran, např. v NF není a ani v ní být netouží.

V Náchodě dne 10. 12. 1989

Za mluvčí OF v Náchodě
Palackého 24 Náchod

Zvonimír ŠORM
ing. Vlastimil ŠUBERT
Stanislav JIRKA
MUDr. Vítězslava DVOŘÁKOVÁ
MUDr. Jiří DVOŘÁK

v z. Vlastimil ŠUBERT (vlastnoručně)

(Text dopisu byl předán k okamžitému projednání v ZO KSČ při OS SNB Náchod. Byly podniknuty kroky k navázání kontaktu s OF Náchod za účelem vyjasnění stanovisek.)

Náčelník KS SNB Hradec Králové
pplk. PhDr. Jindřich ROJÍČEK

^a Č. j. OS-0059-185/OV-01-89: zřejmě je uvedeno chybně (viz dok. 47 se stejným č. j.), mělo by nejspíše vypadat „OS-0059-187/OV-01-89“. Vlevo

královéhradecké razítko, došlo 12. XII. 1989 v 15.35 hod., číslo zprávy 11688. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 13. XII. 1989, č. j. CB-0035-239/03-89, přílohy 0.

^b 4. a 5. věta odstavce je rukou podtržena, k odstavci je zprava připojen velký vykřičník a připsáno „1968 STRAHOV“.

¹ Tento a předcházející odstavce zde uvedené DI byly použity pro zpracování 6. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 195 z 13. 12. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 21.

Ústí nad Labem

50a

1989, 17. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.[...]^a

Věc – Denní situační zpráva ze dne 17. listopadu 1989

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka –

Dne 16. 11. 1989 předal člen KSČ Antonín KLOFÁČ (1926), bytem Litoměřice, orgánům SNB již známý desetibodový dotazník nezávislé skupiny pro průzkum veřejného mínění, který obdržel poštou dne 13. 11. 1989. Dopis byl odeslán dne 30. 10. 1989 z PÚ Ústí n. L. 2. Obálka je psána strojem, vlastní dotazník je strojopisná kopie na bílém papíru formátu A4. Písemnost byla zajištěna a zlegalizována. Poznatek lze dále využít.

Opatření:

Bude provedena lustrace písemnosti v TEP¹ S-StB Ústí n. L. a dle výsledku stanovena další opatření k vypátrání jejího odesílatele.

Dne 17. 11. 1989 předal generální ředitel s. p. LIAZ Jablonec n. N. – člen KSČ ing. Maxmilián DEUTSCH² – orgánům SNB tzv. „Otevřený dopis Obrody“,³ který mu byl do podniku doručen dne 9. 11. 1989 poštou. Text dopisu je strojopisná kopie na průklepovém papíru formátu A4 v rozsahu 2 1/2 strany, psaná za použití modrého uhlového papíru. Obálka je běžná kancelářská, žluté barvy, formátu A5 s adresou psanou modrou propisovací tužkou tiskacími písmeny. Dopis byl odeslán z PÚ Praha 025⁴ dne 4. 11. 1989 a byl do s. p. LIAZ doručen zároveň s dalšími čtyřmi stejnými dopisy, adresovanými různým funkcionářům uvedeného s. p., o kterých jsem informoval v DSZ ze dne 9. 11. 1989.

Hodnověrnost poznatku dokumentuje zajištěná zlegalizovaná písemnost a lze ho dále využít.

Opatření:

Poznatek je legalizován. Další opatření jsou prováděna dle pokynu 2. S-SNB Praha.

Podle sdělení předsedkyně OV SSM Teplice s. GABRIELOVÉ se dne 16. 11. 1989 uskutečnilo v klubu mládeže⁵ Spektrum v Teplicích setkání přípravného výboru pro požadavky na mítink s vedoucím tajem-

nikem OV KSČ⁶ dne 20. 11. 1989 na zimním stadiónu⁷ v Teplicích. Jednání se zúčastnilo cca 20 osob. Jedním z jeho iniciátorů byl správce klubu Spektrum Pavel HORÁRK⁸ (1954), bytem Teplice, který je znám jako rozšiřovatel letáku k úmrtí SEIFERTA v roce 1986. Na setkání byla projednána petice, která má být předložena na mítinku k podpisu občanům a poté na místě předána vedoucímu tajemníkovi OV KSČ Teplice. Petice obsahuje následující požadavky:

- uzavření průjezdu městem Teplice,
- zvýšení státního stabilizačního příspěvku v Severočeském kraji na 4.000,- Kčs,
- prodloužení dovolené,
- v případě inverze umožnit matkám s dětmi placené pracovní volno.

Dne 17. 11. 1989 se má v klubu Spektrum uskutečnit ve 20.00 hodin opětovné setkání přípravného výboru, kterého se má zúčastnit i signatář CH-77 Karel MRÁZEK⁹ (1957), údržbář Plynostavu Chomutov, bytem Chomutov – jako ekologický expert¹⁰ nezávislých iniciativ. Jmenovaný má být nápomocen při dopracování petice.¹¹

Poznatek je hodnověrný a lze ho dále využít.

Opatření:

Setkání bude pod agenturní kontrolou s cílem ustanovit jeho účastníky a zjistit jejich záměry. O situaci bude informován územní stranický orgán.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Náčelník S-StB Ústí n. L.:
v z. mjr. Zdeněk HANÁK¹²

^a Č. j. OS-00126-373/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 17. XI. 1989 v 15.55 hod., číslo zprávy 10836. Vpravo rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek, s. Prokš“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a nad nimi Zamykalův. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 20. XI. 1989, č. j. CB-0034-413/03-89, přílohy 0.

¹ K tzv. technické evidenci písemností (TEP) a jejímu využití na centrální úrovni srovn. Placák, Petr: StB a „protizákonné písemnosti“ v osmdesátých letech. Securitas Imperii č. I/1994, s. 32-59.

² K osobě M. Deutsche (1946) byl 22. 6. 1989 O-StB Jablonec n. Nisou (zřejmě po linii „3/1“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden spis D „BOLEK“, reg. č. 26992: skartace v registru nevyznačena.

³ Míni se zřejmě otevřený dopis klubu Obroda členům KSČ, jehož konečný text byl schválen na schůzce výkonného výboru klubu Obroda 2. 10. 1989. Viz dok. 61 in Kokošková, Zdeňka – Kokoška, Stanislav: Obroda – klub za socialistickou přestavbu. Dokumenty. Praha 1996, s. 145-146.

⁴ Ředitelství mezinárodní poštovní přepravy (Praha 025), Gorkého nám. č. 13, Praha 1, i sousední pracoviště pošty (Praha 120) bylo ze dvou třetin využíváno 1. – 4. odd. 2. odb. VI. S-SNB, což byl krycí název režimového pracoviště pro ověření korespondence (PK). V interní korespondenci FMV nesly nesly oba objekty krycí názvy G-13 (před veřejností „tiskový dohled FMV“) a G-12 („ústřední archiv spojů“). VI. S-SNB (resp. VI. S-FMV) si hradila nájemné i poměrné částky provozu budovy (el. energii, plyn, vodu, otop atd.), ba dokonce se v druhé polovině osmdesátých let podílela na celkové rekonstrukci fasádního pláště a vnějších i vnitřních střech objektu.

⁵ Problematika „školství“ a „mládeže“ se v OBS vedených v Severočeském kraji prolínala: na úrovni kraje bylo „rozpr. probl. školství“ 7. 8. 1975 2. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem administrativně podchyceno v OBS „ŠKOLSTVÍ“ s reg. č. 15839; skartace v registru nevyznačena. Na okresní úrovni byla problematika školství a mládeže vedena v následujících OBS: od 26. 1. 1970 O-StB Louny v OBS „ŠKOLA“ s reg. č. 10453 (zničen 8. 12. 1989), od 19. 1. 1971 O-StB Liberec v OBS „ŠKOLSTVÍ A MLÁDEŽ“ (dle EZO „SKOLY“) s reg. č. 10764 (zničen 8. 12. 1989), od 13. 8. 1975 O-StB Teplice v OBS „ŠKOLSTVÍ“ (dle EZO „SKOLSTVI 9“) s reg. č. 15852 (zničen 8. 12. 1989), od 13. 8. 1975 O-StB Teplice v OBS „MLÁDEŽ“ (dle EZO „MLADEZ 9“) s reg. č. 15853 (zničen 8. 12. 1989), od 11. 5. 1976 O-StB Litoměřice (zřejmě po linii „2/2“ S-StB Ústí n. Labem) v OBS „MLÁDEŽ“ (dle EZO „MLADEZ 6“) s reg. č. 16722 (zničen 8. 12. 1989), od 5. 7. 1977 O-StB Louny v OBS „OCHRANA MLÁDEŽE“ (dle EZO „OCHRANA“) s reg. č. 18096 (skartace v registru nevyznačena), od 9. 11. 1984 O-StB Litoměřice v OBS „ŠKOLSTVÍ“ s reg. č. 23171 (zničen 8. 12. 1989), od 14. 3. 1986 O-StB Děčín v OBS „ŠKOLY“ s reg. č. 24607 (zničen 8. 12. 1989), od 11. 4. 1986 O-StB Ústí n. Labem v OBS „ŠKOLY“ s reg. č. 24663 (zničen 8. 12. 1989), od 29. 5. 1986 O-StB Louny v OBS „ŠKOLSTVÍ“ s reg. č. 24777 (zničen 8. 12. 1989), od 29. 5. 1986 O-StB Liberec v OBS „ŠKOLY“ s reg. č. 24778 (zničen 8. 12. 1989), od 14. 7. 1986 O-StB Česká Lípa v OBS „ŠKOLSTVÍ“ s reg. č. 24901 (zničen 8. 12. 1989).

⁶ VT OV KSČ byl v té době Antonín Váňa.

⁷ Rozpracování „probl. sportu“ bylo 7. 8. 1975 2. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem administrativně podchyceno v OBS „SPORT“, reg. č. 15840; zničen 8. 12. 1989. 10. 1. 1984 zavedlo O-StB Litoměřice v problematice „branné a tělovýchovné organizace“ OBS „SPORT“, reg. č. 23174; zničen 8. 12. 1989.

⁸ Pavel Horák; k jeho osobě byl 1. 2. 1977 O-StB Teplice (zřejmě po linii „II/3“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden v problematice „nepřátelské tiskoviny ‘CHARTA 77’“ pátrací svazek „TRASA“, reg. č. 17653; 14. 4. 1982 archivován pod a. č. 6613, 13. 1. 1987 „obnoven pod reg. č. 17653“, 1. 2. 1987 převeden na OS, 2. 3. 1987 podruhé archivován pod identické a. č. 6613. 18. 2. 1986 zavedlo 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem OS „POETA“, reg. č. 24540; „objekt“ akce 7. 8. 1986 zaevidován jako NO („III/144“), OS 15. 5. 1986 archivován pod a. č. 8035, dále je v řádku z registru uvedeno „ČVS 38/86 OV Stb par. 100/1a“, sv. NO zničen 8. 12. 1989.

Problematika „nepřátelské osoby kraj Ústí n. Labem“ byla 15. 12. 1970 V. odb. S-StB Ústí n. Labem (v registru jako „/5/ 2. VZ“) administrativně podchycena v OBS (dle EZO „NO K“) s reg. č. 10709; v neuvedenou dobu předán na 3. odd. II. odb. téže správy, dle EZO v roce 1989 na 1. odd. téhož odboru, skartace v registru nevyznačena. Na úrovni okresů byla problematika „nepřátelských osob“ sledována od 15. 12. 1970 v následujících OBS: O-StB Ústí n. Labem v OBS (dle EZO „NO“) s reg. č. 10710 (1. 6.

1971 předán na 1. odd. II. odb., poté na 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem, 21. 3. 1988 předán na Sk-StB /skupina – v podstatě O-StB/ Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena), O-StB Česká Lipa v OBS (dle EZO „NO 1“) s reg. č. 10711 (zničen 8. 12. 1989), O-StB Děčín v OBS (dle EZO „NO 2“) s reg. č. 10712 (zničen 8. 12. 1989), O-StB Chomutov v OBS (dle EZO „NO 3“) s reg. č. 10713 (zničen 8. 12. 1989), O-StB Jablonec n. Nisou v OBS (dle EZO „NO 4“) s reg. č. 10714 (skartace v registru nevyznačena), O-StB Liberec v OBS (dle EZO „NO 5“) s reg. č. 10715 (zničen 8. 12. 1989), O-StB Litoměřice v OBS (dle EZO „NO 6“) s reg. č. 10716 (zničen 8. 12. 1989), O-StB Louny v OBS (dle EZO „NO“) s reg. č. 10717 (zničen 8. 12. 1989), O-StB Most v OBS „NO“ (dle EZO „NO 8“) s reg. č. 10718 (skartace v registru nevyznačena), O-StB Teplice v OBS (dle EZO „NO 9“) s reg. č. 10719 (zničen 8. 12. 1989).

V problematice „protisocialistické a protistranické živly“ byl 4. 4. 1970 V. odb. S-StB Ústí n. Labem (v registru jako „2. VZ /5/“) zaveden OBS (dle EZO „ZIVEL“) s reg. č. 10489: v nezjištěnou dobu předán na 3. odd. II. odb. těžé správy, zničen na 1. odd. téhož odboru 8. 12. 1989. Na úrovni okresů byla obdobná problematika sledována v následujících OBS: od 23. 7. 1970 O-StB Most v OBS „PRAVICE“ (dle EZO „PRAVICE 8“) s reg. č. 10571 (zničen 8. 12. 1989), od 22. 10. 1970 O-StB Liberec v OBS (dle EZO „ZIVEL 5“) s reg. č. 10643 (problematika „pravicové antisoc. živly Liberec“, zničen 8. 12. 1989); problematika tzv. „vnitřního zpravodajství“ od 23. 2. 1970 O-StB Teplice v OBS (dle EZO „VZ“) s reg. č. 10466 (zničen 8. 12. 1989), od 24. 2. 1970 O-StB Chomutov v OBS (dle EZO „VZ 3“) s reg. č. 10469 (zničen 8. 12. 1989), od 25. 8. 1970 O-StB Děčín v OBS (dle EZO „VZ 2“) s reg. č. 10602 (zničen 8. 12. 1989), od 8. 10. 1970 O-StB Česká Lipa v OBS (dle EZO „VZ 1“) s reg. č. 10638 (zničen 8. 12. 1989) a od 10. 11. 1970 O-StB Louny v OBS (dle EZO „VZ 7“) s reg. č. 10660 (skartace v registru nevyznačena).

- ⁹ K osobě K. Mrázka byl 9. 9. 1986 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden SPO „DRAK“, reg. č. 25000: 9. 12. 1986 převeden na SS, „objekt“ akce 14. 1. 1987 zaevidován jako NO („II/31“), zničen 8. 12. 1989. Samostatný sv. NO (nadále „II/31“) „DRAK“ s reg. č. 27007 zaregistrovalo 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem 26. 6. 1989: zničen 7. 12. 1989. 2. 2. 1989 zavedlo navíc 3. odd. 12. odb. II. S-SNB (OP: mjr. Ladislav Vacek) kontrolní svazek „DRAK“, reg. č. 36716: právní kvalifikace § 100 tr. z., zničen 5. 12. 1989.
- ¹⁰ Problematika byla 5. 5. 1987 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem administrativně podchycena v OBS „EKOLOGIE“, reg. č. 25551: skartace v registru nevyznačena.
- ¹¹ Tento a předcházející odstavec byly použity pro zpracování přílohy DSZ FMV č. 178 z 20. 11. 1989 s názvem „Příprava PETICE k ekologické situaci v Teplicích“: zdroj – KS SNB Ústí nad Labem, rozdělovník – ss. Jakeš, Adamec, Fojtík, Hoffmann, Hegenbart, Mohorita. V uvedené DSZ FMV nebyl uveden původce sdělení, tj. předsedkyně OV SSM Gabrielová.
- ¹² Zdeněk Hanák (1943) nastoupil 1. 11. 1964 jako hlídkový příslušník k OO-VB Děčín-město S-VB Ústí nad Labem, 13. 2. 1965 se stal referentem operativy OO-VB Děčín-město, 1. 1. 1966 referentem 1. skupiny OO-VB Děčín. Od 4. 9. 1967 do 30. 7. 1969 studoval SOŠ MV Pardubice (směr VB – obor obecná kriminalita). Od 15. 9. 1969 do 12. 12. 1969 přechodně zařazen u OO-VB Chomutov, 15. 12. 1970 přemístěn k O-StB Děčín, kde zařazen do funkce referent, 1. 5. 1972 se stal SR. V roce 1976 absolvoval VUML. 1. 10. 1977 dočasně pověřen výkonem funkce náčelníka II. odboru S-StB Ústí nad Labem (1. 7. 1978 ve funkci potvrzen). V roce

1980 absolvoval měsíční kurz pro náčelníky odborů po linii X. správy SNB při VŠ FED V-StB SSSR v Moskvě, v září téhož roku zahájil dálkové studium DŠ SNB při I. fakultě VŠ SNB, které skončilo v březnu 1984, kdy byl ze studia vyloučen. 1. 3. 1989 dočasně pověřen výkonem funkce zástupce náčelníka Š-StB Ústí nad Labem a 1. 10. 1989 do funkce ustanoven. 15. 2. 1990 byl Zdeněk Hanák odvolán z funkce a 31. 3. 1990 uvolněn ze služebního poměru příslušníka SNB.

Dosažené hodnosti: od 1. 11. 1966 strážmistr, od 1. 5. 1967 nadstrážmistr, od 1. 7. 1970 podporučík, od 1. 7. 1972 poručík, od 1. 7. 1975 nadporučík, od 1. 7. 1979 kapitán, od 1. 12. 1983 major.

50b

1989, 17. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 1.

[...]ª

Věc: Denní situační zpráva ze dne 17. 11. 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost
- b) vnitřního protivníka:

Dne 17. 11. 1989 proběhlo před samosoudcem okresního soudu v Liberci JUDr. ČERNÝM soudní projednání přečinu dle par. 6/c z. č. 150/69 Sb. proti osobě René MATOUŠEK¹ (1951), bytem Liberec, řidič s. p. Lipo Liberec, signatář CH-77, který organizoval v restauraci U jelena v Liberci podpisovou akci pod pamflet Několik vět. Soudnímu jednání bylo přítomno 24 osob. Samosoudce JUDr. ČERNÝ při čtení listinných důkazů přečetl kompletní znění Několika vět. Poté trestní stíhání proti MATOUŠKOVÍ zastavil s tím, že jeho jednání a pamflet Několik vět nedosahuje takové společenské nebezpečnosti, aby se jednalo o přečin.

Své rozhodnutí odůvodnil tím, že pamflet Několik vět nepobuřuje, ani nenabádá k různým teroristickým akcím apod. Dále JUDr. ČERNÝ uvedl, že zmíněný pamflet vychází z Ústavy, a proto za něj nikdo nemůže být trestně stíhán, a to ani za jeho rozšiřování. Vždyť i v televizi bylo jednáno s Boleslavem POLÍVKOU,² který uvedený pamflet rovněž podepsal, a nebyl stíhán. Po tomto odůvodnění zastavení tr. stíhání vyjádřily všechny přítomné osoby spontánním potleskem svůj souhlas. Prokurátor JUDr. RYDVAN podal proti zastavení stíhání stížnost.

Jedná se o prověřený poznatek, který lze dále využít.

Opatření:

Dne 17. 11. 1989 informoval náčelník KS SNB Ústí n. L. vedoucího tajemníka OV KSC³ MATOUŠEK a seskupení kolem jeho osoby je pod agenturní kontrolou.

V dodatku č. 2 DSZ ze dne 16. 11. 1989⁴ jsem informoval o průběhu nepovoleného ekologického shromáždění občanů v Mostě dne 16. 11. 1989. V této zprávě byl omylem označen jako jeden z iniciátorů shromáždění Roman PROROK, nar. [...] 1961, bytem Most, [...], zaměstnan jako redaktor ČTK. Jmenovaný byl sice shromáždění přítomen bezprostředně, ale do jeho průběhu aktivně nezasahoval. Ke zmíněnému omylu došlo v důsledku záměny osob rozcházejících se z nepovoleného shromáždění ve večerní době za omezené viditelnosti.

Opatření:

Je pokračováno ve zjišťování a ustanovování účastníků nepovoleného shromáždění.

4. Názory a nálady obyvatelstva:

Dne 17. 11. 1989 hovořil vedoucí celní odbočky NDR Zittau Wolfgang WILHELM s orgánem čs. celní služby o situaci v NDR, kterou označil za napjatou v souvislosti s celním ruchem mezi NDR a ČSSR. Konkrétně uvedl, že občané NDR v Zittau jsou nespokojeni s tím, že denně je ve městě vysoký počet občanů ČSSR, kteří provádějí nadměrné nákupy a na parkovištích zanechávají velký nepořádek. V souvislosti s tím se projevuje silná nespokojenost občanů s výkonem služby celních orgánů NDR, kteří umožňují vývoz zboží z NDR do ČSSR. Dále WILHELM uvedl, že v ulici, kde bydlí, ho všech 190 občanů z této ulice vyzvalo, aby jim doložil, co se bude dělat za opatření na hraničních přechodech a co konkrétně udělá on, aby zamezil nájezdům čs. občanů do NDR. Pokud se situace nezmění, tak podle jeho názoru vyženou občané města Zittau z hraničního přechodu Zittau-Hrádek nad Nisou celní orgány NDR i ČSSR a na jejich místa dosadí zástupce nově vznikající strany NDR „Nové fórum“.⁵

Jedná se o poznatek získaný příslušníky S OSH Ústí n. L., který je hodnověrný a lze ho dále využít.

Náčelník S StB Ústí n. L.
v z. mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-374/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 17. XI. 1989 v 18.35 hod., číslo zprávy 10849; vpravo pod razítkem Žákův vlastnoruční podpis. Vpravo připsáno „s. Smrž, s. Kabele“, k tomu jsou připojeny jejich

vlastnoruční podpisy a nad nimi Zamykalův. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 20. XI. 1989, č. j. CB-0034-412/03-89, přílohy 0; přes razítko rukou „0“ (?).

¹ K osobě R. Matouška byl 26. 1. 1973 3. odd. III. odb. S-StB Praha zaveden SS „PATNÍK“, reg. č. 19555: akce „PATNÍK“ ukončena „pohovorem operativy“, svazek 21. 8. 1973 archivován 1. odd. IV. odb. (dle archivního protokolu 1. odd. VII. odb.) S-StB Praha pod a. č. 629153. 1. 3. 1983 zavedlo O-StB Liberec (zřejmě po linii „II/3“ S-StB Ústí n. Labem) patrně SPO „ODBORÁŘ“, reg. č. 22539: v neuvedenou dobu „změna hesla na ŠÍP a reg. č. na 22506“, jako poslední datum je v řádku z registru uvedeno 30. 1. 1984 (kdy měl být svazek převeden na OS), další osud svazku nevyznačen. 10. 2. 1983 zaregistrovalo O-StB Liberec (zřejmě po linii „II/1“ S-StB Ústí n. Labem) SS „ŠÍP“, reg. č. 22506: 1. 3. 1983 převeden na OS (viz reg. č. 22539), „objekt“ akce 24. 10. 1985 zaevidován jako NO („II/21“), 2. 9. 1987 zaveden na 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem kontrolní svazek zřejmě s identickým reg. č., OS i K zničeny 8. 12. 1989. Samostatný sv. NO (nadále „II/1“) „ŠÍP“ s reg. č. 27009 zavedlo 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem 26. 6. 1989: zničen 7. 12. 1989.

² K osobě B. Polívky (1949) byl 11. 8. 1978 2. odd. II. odb. S-StB Brno v problematice „kultura“ zaveden svazek KTS „GRAND“, reg. č. 29231: 12. 10. 1983 převeden na SPO, 13. 1. 1988 archivován pod a. č. 443359.

³ VT OV KSČ Most byl v té době Jan König.

⁴ Zmíněný dodatek k DSZ ze dne 16. 11. 1989 byl odeslán pod č. j. OS-00126-372/OA-14-89:

„Dne 16. 11. 1989 v 16,50 – 17,30 hod. se uskutečnilo v Mostě nepovolené, ekologicky motivované shromáždění občanů. Na náměstí Velké mostecké stávky se nejprve shromáždilo cca 100 osob, z nichž asi 20 osob mělo protiplýnové masky. Tato skupina, která se postupně rozrostla na cca 200 lidí, skandovala hesla: ‚Dýcháme všichni stejný vzduch. Chceme čistý vzduch. Chceme zdravé děti‘ a začala se přesouvat k budově ONV v Mostě. Při přemisťování se nepovolené shromáždění dále rozrůstalo až na přibližně 700 osob. Před budovou ONV se dav zastavil a byly zde předneseny požadavky k životnímu prostředí:

1. Aby byly vědecké a odborné instituce, které v Severočeském kraji stav životního prostředí sledují a studují, vybaveny moderní měřicí a registrační technikou a aby byla rozšířena síť měřicích stanic.

2. Aby byl urychleně realizován informační a signalizační systém, který by průběžně podával přesné a okamžité informace o stavu znečištění ovzduší v Severočeském kraji. Současný informační systém považujeme za nedůsledný a nedostatečný.

3. Aby byl vypracován a důsledně dodržován systém regulace u největších znečišťovatelů ovzduší, a to tak, aby k regulaci bylo přistoupeno v závislosti na meteorologické předpovědi s předstihem, a ne jak tomu bylo v minulých dnech, kdy podniky začaly s regulací až po několika dnech vysoké koncentrace chemických látek v ovzduší.

4. Aby byly v denním tisku zveřejňovány všechny dostupné informace o stavu životního prostředí v Severočeském kraji, včetně prognóz jeho vývoje.

Na závěr žádají nadřízené orgány a kompetentní osoby, aby na tyto požadavky odpověděly. Jednání chtějí vést na úrovni KV KSČ a KNV s tím, že se dne 22. 11. 1989 znovu shromáždí před budovou ONV v Mostě.

Po skončení nepovoleného shromáždění se hlavní organizátoři soustře-

dili v divadelní kavárně Divadla pracujících v Mostě. Jako iniciátoři byli ustanoveni:

RYCHLÝ Petr, nar. [...] 1965, bytem Praha-Malešice, [...], zaměstnán v divadle Most,

PROROK Roman, nar. [...] 1961, bytem Most, [...], zaměstnán jako redaktor ČTK,

VACEK Tomáš, nar. [...] 1962, bytem Praha 6, [...], přechodně Most, [...], zaměstnán v divadle Most.

Další organizátoři odjeli z místa nepovoleného shromáždění osobními vozidly.

Dále bylo zjištěno, že organizátoři této akce se v divadelní kavárně sešli s:

ROUBÍK Karel, nar. [...] 1919, NO 3. kategorie, důchodce, bytem Litvínov, [...], vyloučen z KSČ,

ROUBÍKOVÁ Eva, nar. [...] 1935, herečka Divadla pracujících v Mostě, bytem [...], přechodně Most, [...].

Oba jmenovaní dávali hlasitým projevem najevo souhlas s nepovolenou demonstrací.

Po zhodnocení stávající situace byla v 19,30 hod. zrušena přijatá bezpečnostní opatření.

Informace je hodnověrná a lze ji oficiálně využít.

Opatření:

K ustanovení dalších iniciátorů a organizátorů nepovoleného shromáždění budou provedeny stb prověrky. K případnému zjištění dalšího nepovoleného shromáždění je prováděna aktivizace AOP. Na 22. 11. 1989 budou přijata obdobná opatření jako dnešního dne. O situaci byl informován vedoucí tajemník OV KSČ v Mostě.“

V citované DSZ zmíněnému Karlu Roubíkovi byl 6. 12. 1973 O-StB Most zaveden svazek NO („III/32“), reg. č. 13206: 11. 8. 1980 předán na S-StB Ostrava, zničen 8. 12. 1989 (viz pozn. u reg. č. 24114). 9. 10. 1980 zavedlo O-StB Olomouc svazek NO („III/215“) „KAREL“, reg. č. 24114: skartače v registru nevyznačena (pozn.: svazek byl pravděpodobně vrácen na O-StB Most).

⁵ Tento odstavec byl použit pro zpracování 1. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSZ FMV č. 178 z 20. 11. 1989. Srovn. pozn. 8 dok. 1a.

50c

**1989, 17. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 2.**[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 17. 11. 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka:

Dne 17. 11. 1989 v 15.50 hodin se v Děčíně u s. p. Pivovar shromáždilo cca 30 osob ve věku kolem 18-ti let. V 16.00 hodin se celá skupina přesunula před MěNV¹ Děčín. Přitom její členové nesli 4 transparenty s hesly: „Chceme čistý vzduch, Člověku pomoc, Řešení je dialog a Eko pochod – pomoc přírodě“. Odtud skupina pokračovala v pochodu po chodníku, kdy se její členové drželi za ruce v tzv. řetězu, před budovu OV KSČ. Při tom se skupina rozrostla na cca 220 osob. Odtud pochod pokračoval k hotelu Grand,² kde se skupina v 17.20 hodin rozešla. Operativním průzkumem byli jako organizátoři zjištěni Jaroslav POLA (1972), učeň ČSPLO Děčín, Vladimír JINDRA (1971), student SPŠ strojní Děčín, a Rostislav FIŠER (1971), student gymnázia Děčín, všichni bytem Děčín.³ Po ukončení pochodu se před hotelem Grand vytvořila asi 20členná skupinka osob, která hovořila o přípravě dalšího pochodu dne 24. 11. 1989 se srazem ve 14.30 hodin před hotelem Grand. Vlastní pochod se má uskutečnit po třídě Lidových milicí, kde je soustředěno několik továren. Z této skupinky byli ustanoveni František FOŘT (1959), Ota PARLESÁK (1948), Martin RAJNIŠ (1965) a Tomáš ČESNEK (1968), všichni bytem Děčín, všichni zaměstnání Severočeské vodárny a kanalizace Děčín, kteří hovořili o tom, že na připravovaný pochod rozešlou pozvánky. V průběhu pochodu nedošlo k narušení veřejného pořádku ani silničního provozu. Zákrok ze strany SNB nebyl prováděn.

Poznatek byl získán orgány SNB a lze jej dále využít.

Opatření:

O situaci byl průběžně informován územní stranický orgán. Vytěžením výše uvedeného Jaroslava POLY bylo zjištěno, že motivem organizátorů pochodu byla obdobná akce v Teplicích a současný špatný stav ovzduší v Děčíně. Další opatření k připravovanému pochodu dne 24. 11. 1989 budou provedena po konzultaci s vedoucím tajemníkem OV KSČ Děčín.⁴

V návaznosti na DSZ ze dne 15. 11. 1989 (dodatek) doplňují, že

dne 17. 11. 1989 byly provedeny dvě besedy s pracujícími závodu 03 Koh-i-noor Děčín, kteří se hodlali rovněž zúčastnit akce k životnímu prostředí dne 17. 11. 1989 v Děčíně. Na besedách je funkcionáři ONV, MěNV, OÚNZ⁵ Děčín a podnikového ředitelství závodu seznámili se situací na úseku životního prostředí a s jejím řešením. Následně se nikdo ze zaměstnanců tohoto závodu do výše uvedeného protestního pochodu nezapojil.

Poznatek byl získán orgány SNB a lze jej dále využít.

Zást. náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-375/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 17. XI. 1989 ve 23.30 hod., číslo zprávy 10850. Vpravo rukou připsáno „s. Kabele, s. Smrž“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 20. XI. 1989, č. j. CB-0034-411/03-89, přílohy 0.

¹ Problematika „národních výborů“ byla 15. 4. 1975 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem administrativně podchycena v OBS (dle EZO „NV“), reg. č. 15440: zničen 8. 12. 1989.

² 21. 5. 1981 zavedlo O-StB Děčín blíže nespecifikovaný OBS „GRAND“, reg. č. 21293: skartace v registru nevyznačena.

³ Informace o uvedeném shromáždění byla zapracována do 6. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 178 z 20. 11. 1989. Nutno ovšem podotknout, že zpracovatelé tohoto odstavce museli vycházet i z jiných zdrojů. Srovn. pozn. 8 dok. 1a.

⁴ VT OV KSČ Děčín byl v té době Josef Dlouhý.

⁵ Problematika „zdravotnictví“ byla 21. 6. 1958 2. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem zavedena v OBS „ZDRAVOTNICTVÍ“ (dle EZO „KUNZ“), reg. č. 503: v neuvedené době byl patrně předán na 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena. Uvedená problematika byla ještě rozpracovávána např. v OBS „ZDRAVOTNICTVÍ“ (dle EZO „ZDRAVI 9“) s reg. č. 15854 (zaveden 13. 8. 1975 O-StB Teplice, zničen 8. 12. 1989) a v OBS „OÚNZ“ s reg. č. 16809 (zaveden 28. 5. 1976 O-StB Litoměřice – zřejmě po linii „2/1“ S-StB Ústí n. Labem, zničen 8. 12. 1989).

51a

1989, 19. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 19. listopadu 1989 – zaslání

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka –

V denní situační zprávě ze dne 8. 11. 1989 (dodatek) jsem informoval o výskytu letáčku¹ v Liberci, který byl nadepsán „Občané“ a obsahoval výzvu k účasti na nepovolené protispolečenské demonstraci dne 21. 11. 1989 po 16.00 hodině před libereckou radnicí. Dne 18. 11. 1989 kolem 10.10 hodin oznámil orgánům SNB důchodce Rudolf ZDRAŽIL (1924), bytem Liberec, že v centru Liberce se nacházejí letáčky vyzývající k účasti na demonstraci před libereckou radnicí dne 21. 11. 1989. Provedeným opatřením bylo v centru města zajištěno celkem 5 ks letáček shodných s letáčkem ze dne 8. 11. 1989. Jedná se o strojopisné kopie na papíru formátu A5, které byly vylepeny na veřejně přístupných místech.

Hodnověrnost poznatku dokumentují zajištěné letáčky a lze ho dále využít.

Opatření:

Byl informován vedoucí tajemník OV KSČ Liberec.² Pátrání po rozšiřovateli provádí zvláštní skupina orgánů StB a VB, řízená náčelníkem OS SNB Liberec. Byl zpracován plán bezpečnostních opatření k zajištění klidu a veřejného pořádku dne 21. 11. 1989.

Operativní cestou byl dne 18. 11. 1989 ve 12.30 hodin v Chemických závodech ČSSP Litvínov, okr. Most,³ zjištěn výskyt plakátu s textem: „Chceme čistý vzduch. Shromáždění se koná 22. 11. 1989 v 16 hodin v Mostě na náměstí. Přijďte vyjádřit svůj názor.“ Text byl napsán hůlkovým písmem za použití černého fixu na zadní stranu tiskopisu o rozměrech 41,8 x 30 cm, určeného ke sledování provozních parametrů turbonapáječky na teplárně 200 ve výše uvedeném podniku.⁴

Téhož dne kolem 20.00 hodiny byl v Zahradní čtvrti v Mostě zjištěn výskyt celkem 2 ks letáků s následujícím textem: „Spoluobčané, dne 22. 11. 1989 se na náměstí v Mostě koná eko demonstrace, přijďte i vy. Všichni dýcháme stejný vzduch. V 16.00 všichni.“ Letáky byly

vyhotoveny na žlutém kancelářském papíru o rozměrech 15 x 20,8 cm a text byl napsán hůlkovým písmem výšky 8 mm černým fixem. Část textu („eko demonstrace“) byla napsána červeným fixem.

Dne 19. 11. 1989 byl v Mostě zajištěn další 1 ks letáku shodného textu i provedení.

Hodnověrnost poznatku dokumentují zajištěné písemnosti a lze ho dále využít.

Opatření:

Bude informován vedoucí tajemník OV KSČ Most. Po rozšiřovateli uvedených písemností se pátrá. Jsou aktivizovány AOP VB a StB k průzkumu situace mezi obyvatelstvem a ve vytypovaných bázích. Současně jsou připravována opatření k zajištění klidu a veřejného pořádku.

Dne 18. 11. 1989 kolem 19.00 hod. se dostavil do Státního divadla F. X. Šaldy⁵ v Liberci dosud neustanovený posluchač DAMU Praha, který se představil jako ŽÁK. Zaměstnancům divadla předložil text prohlášení dramatických umělců a vyzval přítomné k týdenní stávce na protest proti brutálnímu zásahu Bezpečnosti vůči studentské demonstraci v Praze dne 17. 11. 1989. Členové operního sboru výzvu odmítli a svoje představení odehráli. Po jeho ukončení předstoupil před oponu posluchač DAMU ŽÁK a přečetl text uvedeného prohlášení. Členové činohry s výzvou souhlasili s tím, že se týdenní stávky zúčastní. V důsledku toho se neuskutečnilo večerní představení na Malé scéně uvedeného divadla. Před přítomnými cca 80 diváky vystoupil režisér PALOUSH z Prahy, který v Liberci působí jako host, a přečetl divákům text prohlášení dramatických umělců. Poté diváci zazpívali čs. státní hymnu.

Jedná se o prověřený poznatek, získaný orgány StB vytěžením ředitele divadla PhDr. Petra NOVOTNÉHO,⁶ který lze dále využít.

Opatření:

Dne 19. 11. 1989 ve večerních hodinách bude vzniklou situaci řešit ředitel divadla, dr. NOVOTNÝ, se ZV ROH.⁷ Po jeho vytěžení bude zaslána doplňující informace. O situaci bude informován územní stranický orgán. Byla provedena opatření k průběžnému zjišťování situace ve všech stálých scénách Severočeského kraje.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-376/OA-16-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 19. XI. 1989 ve 13.30 hod., číslo zprávy 10854. Vpravo rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 20. XI. 1989, č. j. CB-0034-409/03-89, přílohy 0.

- ¹ 27. 4. 1965 zavedlo 6. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem OBS „TEROR, LETÁKY“ (dle EZO „LETÁKY“) s reg. č. 8957: v neuvedené době předán na 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena. Na úrovni okresů byla obdobná problematika sledována v následujících nalezených OBS: od 15. 4. 1970 O-StB Louny v OBS „PROTISTÁTNÍ TISKO-VINY“ (dle EZO „TISKOVINY“) s reg. č. 10500 (skartace v registru nevyznačena), od 4. 2. 1971 O-StB Teplice v OBS „NELEGÁLNÍ TISK“ (dle EZO „N TISK“) s reg. č. 10779 (problematika „nelegální tisk“, zničen 8. 12. 1989) a od 17. 4. 1971 O-StB Liberec v OBS (dle EZO „LETÁKY 5“) s reg. č. 10885 („letáky – anonym. dopisy – teror“, zničen 8. 12. 1989).
- ² VT OV KSČ Liberec byl v té době Petr Šnopl.
- ³ Problematika „chemie ČSSP Záluží“ byla 16. 3. 1960 O-StB Most administrativně podchycena v OBS „STALINOVY ZÁVODY“ (dle EZO „CHEMIE 8“) s reg. č. 5345 (zničen 8. 12. 1989). K objektu „CHZČSSP“ zavedlo 15. 2. 1973 O-StB Most ještě OBS „PETROCHEMIE“ (dle EZO „PETROCHEM“) s reg. č. 12074 (skartace v registru nevyznačena). Po linii „ochrany státního tajemství (OST)“ byl objekt sledován od 27. 1. 1972 oddělením ochrany státního tajemství (OST) S-StB Ústí n. Labem v OBS „Chemické závody SČSP – Záluží“ (dle EZO „CHEMZA“) s reg. č. 11172: zničen 23. 1. 1986.
- ⁴ Informace o letáčích nalezených v Liberci i text uvedeného plakátu se objevily v 8. odstavci části „Neprátelská činnost“ DSZ FMV č. 178 z 20. 11. 1989. Srovn. pozn. 8 dok. 1a.
- ⁵ Problematika „kultura kraj Ústí n/L“ byla 20. 6. 1958 2. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem administrativně podchycena v OBS (dle EZO „KULTURA“) s reg. č. 484: v neuvedenou dobu předán na 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem, zničen 8. 12. 1989. Na úrovni okresů byla uvedená problematika sledována v následujících nalezených OBS se stejným názvem „KULTURA“: od 16. 1. 1970 O-StB Most v OBS (dle EZO „KULTURA 8“) s reg. č. 10454 (zničen 8. 12. 1989), od 15. 12. 1970 O-StB Teplice v OBS (dle EZO „KULT 9“) s reg. č. 10708 (zničen 8. 12. 1989), od 19. 1. 1971 O-StB Liberec v OBS (dle EZO „KULT“) s reg. č. 10765 (skartace v registru nevyznačena) a od 23. 1. 1984 O-StB Ústí n. Labem v OBS (dle EZO „KULT 60“) s reg. č. 23200 (zničen 8. 12. 1989).
- ⁶ K osobě P. Novotného (1947) byl 1. 3. 1983 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden svazek KTS „NOVÁK“, reg. č. 22540: zničen 20. 12. 1989.
- ⁷ 10. 3. 1981 zavedlo 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem OBS „ROH“ s reg. č. 21150: zničen 8. 12. 1989. Na úrovni okresů byl 27. 10. 1981 zaveden O-StB Liberec OBS „NF ROH“ s reg. č. 21629 (zničen 8. 12. 1989), 25. 1. 1982 O-StB Most OBS „ODBORY“ s reg. č. 21784 (skartace v registru nevyznačena) a 11. 5. 1983 O-StB Teplice OBS (dle EZO „ROH“) s reg. č. 22690 (zničen 8. 12. 1989).

51b

**1989, 19. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 1.**

[...]a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 19. listopadu 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost
- b) vnitřního protivníka:

Dne 19. 11. 1989 oznámil orgánům SNB strážný společného obchodního domu Ještěd v Liberci – Miroslav TÝLE, nar. 1921, bytem Liberec, že v prostoru pasáže uvedeného obchodního domu je na výkladní skříni pobočky České státní spořitelny umístěn leták. Provedeným opatřením bylo zjištěno, že se jedná o černě orámovaný bílý kancelářský papír formátu A4, na kterém je hůlkovým písmem velikosti 8 mm napsán černým fixem následující text: „Občané. 17. 11. 1989 byl v Praze ubit k smrti student MFF Martin Šmíd, dvě dívky jsou v kritickém stavu. Nezávislý svaz studentů vyhláší týdně stávkou a na pondělí 27. 11. vyhláší celostátní generální stávkou od 14.00 hodiny.“

Hodnověrnost poznatku dokumentuje zajištěná písemnost [a] lze ho dále využít.

Opatření:

Zajištěný leták bude vylustrován v TEP S-StB Ústí n. L. Pátrání po pachateli provádí zvláštní skupina orgánů StB a VB, řízená náčelníkem OS SNB Liberec. Na základě rozhodnutí vyšetřovatele VB OS SNB Liberec je případ veden jako přestupek na OO VB Liberec. Dne 20. 11. 1989 bude provedena konzultace s okresním prokurátorem k právní kvalifikaci jednání pachatele. O situaci bude informován vedoucí tajemník OV KSČ Liberec.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-377/OA-16-89. Jako adresát je kromě OAI VOS FMV a AO II. S-SNB uveden navíc 10. odbor II. S-SNB. Vlevo ústecké razítko, došlo 19. XI. 1989 v 18.25 hod., číslo zprávy 10855. Vpravo rukou připsáno „s. Kabele, s. Knižek“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 20. XI. 1989, č. j. CB-0034-410/03-89, přílohy 0.

51c

1989, 19. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 2.

[...]ª

Věc: Denní situační zpráva ze dne 19. listopadu 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

b/ vnitřního protivníka:

Dne 19. 11. 1989 ve 14.25 hodin byl v Liberci operativní hlídkou VB zjištěn výskyt letáku, nalepeného na zdi na náměstí Bojovníků za mír. Na ústřížku bílého papíru rozměru 21 x 24.5 cm, orámovaném obyčejnou tužkou, byl následující strojem psaný text: „Vážený spoluobčan. Dne 17. listopadu 1989 vzpomenu naši studenti svůj svátek úředně povoleným shromážděním v Praze. Spontánní shromáždění za účasti desítek tisíc osob pochodovalo se svíčkami a květinami na Vyšehrad, kde uctili památky studentů Jana Opletala a Jana Palacha.¹ Poté se stále mohutnější průvod odebral po vltavském nábřeží do Národní třídy, kde již čítal (poškozený text... asi sto...) tisíc lidí. Občanům žádajícím základní lidská práva, jako svobodu projevu, shromažďování, tisku, nezávislou kulturu a odstranění mocenského monopolu komunistické strany, bylo násilím znemožněno pokračovat na Václavské náměstí. Proti účastníkům mohutné demonstrace zasáhly jednotky přepadové policie a výsadková vojska, za použití těžkých transportérů, služebních psů a obušků. Došlo tak k bezdůvodnému krveprolití, jaké nemá v Evropě obdoby. Stovky studentů, ale i dětí, starších osob a žen byly surově zbity a ponechány bez zdravotnického ošetření. Následkem brutálního týrání zemřel student matematicko-fyzikální fakulty UK Pavel Šmíd.² Pražská Národní třída se přičiněním soudruhů Jakeše a Štěpána změnila v tratoliště krve, bezmoci a zoufalství. Stalo se tak u příležitosti 50. výročí uzavření českých vysokých škol a brutálních zásahů gestapa proti pražským studentům. Stalo se tak pět měsíců po otřesném masakru proti čínským studentům na náměstí Nebeského míru v Pekingu. My, studenti pražských vysokých škol, proto klademe naléhavou otázku: JAK DLOUHO JEŠTĚ? Čest památce Martina Šmída, oběti bezohledné zvůle státní moci. V sobotu, 18. listopadu 1989, se konala na Václavském náměstí protestní demonstrace za účasti asi 4 tisíc osob. Dříve, než mohla demonstrace začít, byli její účastníci surově rozehnáni služeb-

ními psy, obušky a slzným plynem. Večer, téhož dne, zrušila řada pražských divadel na protest proti násilí pravidelná představení.“

Hodnověrnost poznatku potvrzuje zadokumentovaný leták, který byl ofotografován. Při snímání ze zdi došlo k jeho poškození. Poznatek lze dále využít.

Operativní hlídkou VB byl dne 19. 11. 1989 v 16.00 hodin zjištěn výskyt dalšího letáku v Liberci, který byl přilepen bílou leukoplastí na veřejném místě v Pražské ulici. Jednalo se o costarovou kopii ručně psaného textu o velikosti písma 10 mm (nadpis) a 8 mm (vlastní text). Fotokopie je formátu A4 a je na ní následující text: „Občané. 17. 11. 1989 (po 50 letech) byl v Praze ubit k smrti student MFF Martin Šmíd (20 let). Dvě dívky jsou v kritickém stavu. Národní divadlo a další divadla v Praze nehrají. Nezávislý svaz studentů vyhlašuje týdenní stávkou a na pondělí 27. 11. 1989 se připravuje od 14. hodiny celostátní generální stávka.“ Text je psán hůlkovým písmem a vyjma nadpisu „Občané“, kde je vykřičník, a datumů 17. 11., 27. 11. a času od 14. hodiny je bez dalších znamének.

Leták byl zadokumentován a zajištěn pro další opatření. Poznatek lze dále využít.

Opatření:

Případy výskytu letáků jsou prozatím řešeny OO VB Liberec jako přestupek. Právní kvalifikace jednání pachatele bude konzultována s okresním prokurátorem dne 20. 11. 1989. Po rozšiřovateli pátrá zvláštní skupina orgánů VB a StB, řízená náčelníkem OS SNB Liberec. V rámci akce REŽIM³ bude provedena prověrka zabezpečení rozmnožovacích strojů v okrese Liberec. Na jeho teritoriu jsou nasazeny operativní a zvýšený počet pořádkových hlídek s cílem včasného podchytení dalších letáků a případného zadržení pachatele. O situaci bude informován vedoucí tajemník OV KSC Liberec.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-378/OA-16-89. Jako adresát je kromě OAI VOS FMV a AO II. S-SNB uveden navíc 10. odbor II. S-SNB. Vlevo ústecké razítko, došlo 19. XI. 1989 ve 20.40 hod., číslo zprávy 10857. Vpravo rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 20. XI. 1989, č. j. CB-0034-408/03-89, přílohy 0.

¹ K osobě Jana Palacha (1948) byl 23. 2. 1971 1. odd. 2. odb. II. S-FMV zaveden kontrolní svazek „JAN“, reg. č. 2251 („přereg. z kontr. sv. 52 – HS-Stb CSR“): 9. 12. 1971 archivován pod a. č. 616520.

² Míni se Martin Šmíd. V další části citovaného textu je už uveden správně.

³ K akci REŽIM srovn. pozn. 1 dok. 94 in: Securitas Imperii 4-III/1998, s. 735-737.

51d

1989, 19. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 3.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 19. listopadu 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost b/ vnitřního protivníka:

V návaznosti na DSZ ze dne 19. 11. 1989,¹ ve které jsem informoval o výskytu 2 ks letáků v Zahradní čtvrti v Mostě, vyzývajících k eko demonstraci dne 22. 11. 1989 v 16.00 hodin, sděluji, že v průběhu dne 19. 11. 1989 byl zjištěn výskyt dalších 8 shodných letáků. První byl zjištěn v 09.30 hod. v ul. Javorová, kde byl přilepen na dveřích výtahu. V 16.00 hodin bylo zjištěno dalších 7 kusů letáků, které byly přilepeny na výlohách obchodů.

Poznatek je hodnověrný a lze jej použít.

Opatření:

Jsou prováděna stejná opatření jako v případě předchozích výskytů letáků.

V návaznosti na předchozí informaci o situaci v Divadle F. X. Šaldy v Liberci bylo vytěžením ředitele divadla zjištěno, že dne 19. 11. 1989 v odpoledních hodinách měl obsáhlou diskusi se zaměstnanci, které mj. informoval o živé informaci k úmrtí studenta Martina ŠMÍDA. Z diskuse vyplynulo, že se v divadle utvořil tzv. „volební aktiv“, v jehož čele stojí hostující režisér Petr PALOUŠ z Prahy. Záměrem této skupiny bylo uskutečnit místo večerního představení na Malé scéně veřejnou diskusi s diváky. Od tohoto záměru se podařilo skupinu odvrátit s tím, že pro návštěvníky Malé scény bude přečteno prohlášení dramatických umělců a tím bude celý program ukončen. Tímto způsobem také večer na Malé scéně proběhl za účasti cca 100 diváků. Obdobně proběhl i v Divadle F. X. Šaldy za účasti kolem 120 diváků, kteří při odchodu z divadla projevovali značnou nespokojenost, ně-

kteří z nich měli u sebe prohlášení dramatických umělců, vyhotovené na formátu A4 počítačovou tiskárnou.

Poznatek je hodnověrný a lze jej použít.

Opatření:

Vyšetřovatelem VB OS SNB Liberec byli podle par. 158/3 tr. řádu² vyslechnuti 3 zaměstnanci divadla k zadokumentování činnosti PALOUŠE. Byl pořízen magnetofonový záznam z vystoupení jmenovaného na Malé scéně dne 19. 11. 1989. O dalším postupu bude rozhodnuto 20. 11. 1989, kdy bude kompletní dokumentace předložena okresnímu prokurátorovi ke stanovení právní kvalifikace. K osobám ŽÁK a PALOUŠ probíhá další šetření. O vývoji situace byl průběžně informován vedoucí tajemník OV KSČ a předseda ONV Liberec.³

Dne 19. 11. 1989 v 19.30 hod. se mělo uskutečnit v Městském divadle v Žatci, okr. Louny, představení Hudebního divadla Karlín z Prahy. Přijelo celkem 8 umělců – TOMÁŠ Zdeněk /1915/, POSPÍŠIL Miloš /1926/, RNDr. TOMÁŠOVÁ Kamila /1927/, JANDA Jinřich /1926/, KADLEC Vratislav /1940/, POSPÍŠILOVÁ Věra /1935/, LÖBL Luděk /1933/, NĚMCOVÁ Dagmar /1925/.

Po jejich příjezdu režisér pražského divadla POSPÍŠIL oznámil, že se představení neuskuteční, neboť soubor je ve stávce. Požadoval předstoupení před publikum, které chtěl seznámit s rezolucí studentů DAMU z 18. 11. 1989 a s prohlášením pražských a mimopražských divadelníků z 18. 11. 1989, obsahující[mil] výzvy k týdenní protestní stávce a ke generální stávce dne 27. 11. 1989 v době od 12. do 14. hod. Požadoval také uskutečnění besedy s diváky. Jeho požadavky nebyly akceptovány, naopak byl ředitelem divadla v Žatci upozorněn, že bude požadována náhrada za neuskutečněné představení. V době začátku představení se před divadlem shromáždilo cca 250 občanů, kteří měli zaplacené vstupenky. Když je ředitel divadla a předseda MěNV⁴ informovali o zrušení představení z důvodu stávky herců, spontánně jejich jednání odsoudili. Prohlašovali, že by tito herci potřebovali zařadit do výroby.

Poznatek je hodnověrný a lze jej využít.

Opatření:

Byla provedena perlustrace herců a vytěžení režiséra POSPÍŠILA. V jeho průběhu jmenovaný dobrovolně vydal obě prohlášení. Byla provedena opatření k průběžnému zjišťování situace na všech stálých scénách v Severočeském kraji.

Dne 19. 11. 1989 ve 20.10 hodin byl zjištěn operativní hlídkou hlouček 7 osob u sochy Jana Husa na Mírovém náměstí v Lounech, které se po spatření hlídky rozprchly. Na podstavci sochy byla nalezena čtvrtka papíru formátu A3 s nápisem „17. 11. 1989“, psaným tuší a o výšce číslic 10 cm. Dále zde byla položena kytice s čs. triko-

lórrou a pětilitrová láhev s třemi hořícími svíčkami. Z prchajících osob byly 2 dostiženy a perlustrovány. Jedná se o Pavla PLÁNIČKU /1965/, dělníka Agrostav Louny, bytem Louny, a jeho manželku Jolanu /1965/, prodavačka, bytem Louny. Nalezené věci byly zajištěny.

Poznatek je hodnověrný, dokumentovaný a je možno jej využít.

Opatření:

PLÁNIČKA byl předvolán na 20. 11. 1989 v 16.00 hod. na OS SNB Louny k podání vysvětlení s cílem ustanovení dalších osob, které se na akci podílely. Je prováděna jeho prověrka.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-379/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 20. XI. 1989 v 6.10 hod., číslo zprávy 10862. Vpravo rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek, s. Smrž“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamyka-lův. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 20. XI. 1989, č. j. CB-0034-414/03-89, přílohy 0.

¹ Viz dok. 51a.

² Postup před zahájením trestního stíhání.

³ Předsedou ONV Liberec byl v té době Jaroslav Morávek.

⁴ Předsedou MěNV Žatec byl v té době Jiří Vazač.

52a

1989, 20. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 20. listopadu 1989 – zaslání

2. Nepřátelská činnost

a) vnějšího protivníka – nezjištěno

b) vnitřního protivníka:

Podle operativního zjištění se dne 18. 11. 1989 mělo na Městském divadle v Děčíně uskutečnit divadelní představení v provedení hostujících herců [Divadla] S. K. Neumanna Praha. Účinkující se kolem 17.00 hodin telefonicky dozvěděli z Prahy o setkání zástupců praž-

ských divadel v Realistickém divadle v Praze, kde bylo v souvislosti s událostmi ze dne 17. 11. 1989 rozhodnuto, že na protest nebudou po dobu jednoho týdne vystupovat. Poté hostující herci informovali ředitele Městského divadla v Děčíně Vladimíra VEJNARA¹ (1945), bytem Děčín, že neuskuteční večerní představení. O tomto rozhodnutí rovněž informovali přítomných cca 100 diváků a následně s nimi uskutečnili dialog o situaci v Praze, k otázkám ekologie, platu herců apod. Neaktivněji vystupovali herci Divadla S. K. Neumanna Praha Karel HLUŠIČKA² a Ivan VYSKOČIL. Na konci této diskuse se do divadla dostavil předseda MěNV Děčín s. Jiří BEDNÁŘ, který se snažil situaci eliminovat.

Poznatek je hodnověrný a lze ho dále využít.

Opatření:

O situaci je informován územní stranický orgán, bude provedeno ustanovení a vytěžení zúčastněných osob, včetně předsedy MěNV Děčín. Na den 19. a 20. listopadu 1989 je v Městském divadle Děčín naplánována přestávka a dne 21. 11. 1989 se zde uskuteční koncert folkové skupiny.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Zást. náčelníka S StB Ústí n. L.

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-380/OA-01-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 20. XI. 1989 v 9.25 hod., číslo zprávy 10867; vlevo od něho rukou připsáno „s. Knížek, s. Kabele“ s připojenými vlastnoručními podpisy, vpravo Zamykalův a pravděpodobně Kupkův vlastnoruční podpis (k němu připsáno datum „20. 11. 89“). Pod tím vlevo razítko II. správy SNB, došlo 20. XI. 1989, č. j. CB-0034-415/03-89, přílohy 0.

¹ Vladimír Vajner.

² K osobě K. Hlušičky (1924) byl 4. 6. 1985 4. odd. 2a odb. S-StB Praha zaveden SS „OSTRŮV“, reg. č. 41828; zničen 5. 2. 1987. 30. 1. 1987 zavedlo 4. odd. 2a odb. S-ŠtB Praha svazek KTS „KÁJA“, reg. č. 44471; zničen 21. 4. 1988.

52b

**1989, 20. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 1.**[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 20. listopadu 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost
- b) vnitřního protivníka

V dodatku denní situační zprávy ze dne 17. 11. 1989¹ jsem informoval o nepovoleném ekologicky motivovaném shromáždění v Děčíně dne 17. 11. 1989. Akci zorganizovali učeň ČSPLO Děčín Jaroslav POLA, nar. 1972, student SPŠ strojní v Děčíně Vladimír JINDRA, nar. 1971, a student gymnázia Děčín Rostislav FIŠER, nar. 1971. Operativní cestou byl dne 20. 11. 1989 dodatečně získán dokument, který byl v průběhu uvedeného shromáždění podepsán 55 osobami. Dokument má následující text:

„V Děčíně 16. 11. 1989

Za život v přírodě

Ve dnech s regulačním opatřením zajistit tyto požadavky:

1. okamžité a pravdivé informace o stavu ovzduší
2. omezení veškeré dopravy
3. volno ženám s malými dětmi
4. maximálně omezit spalování nekvalitního materiálu

Všeobecná plynofikace Děčína, zavedení trolejbusové sítě, bohaté zásobování ovocem a zeleninou, postupné odstraňování regulačních stupňů. Tato opatření je nutno zavést v nejbližší době.

Naše pomoc v této situaci:

1. po dohodě s kompetentními orgány – sázení stromků
2. zachování a péče zeleně ve městech
3. na požádání jakéhokoliv orgánu jsme ochotni pomáhat při záchráně, tvorbě a ochraně životního prostředí

Věříme, že nalezneme pochopení a společnou cestu v řešení těchto problémů. Otevřený dialog by mohl být jeden [!] z možností.“

Hodnověrnost poznatku potvrzuje zajištěný dokument a lze ho dále využít.

Opatření:

O jednání organizátorů nepovoleného shromáždění bude informován ředitel OU ČSPLO a vedení SPŠS a gymnázia v Děčíně.

Dne 20. 11. 1989 byl orgánům SNB odevzdán leták, který dne 20. 11. 1989 v 06.20 hod. nalezl v Litoměřicích příslušník SNB MS Litoměřice, rtm. Miloslav ŠALDA (1964), bytem Litoměřice, člen KSČ. Leták byl položen na kapotě zaparkovaného osobního automobilu ve Veitově ulici a jde o bílý papír rozměru 20,5 x 8,5 cm se strojem psaným textem. Jeho obsahem je informace o „masakru“ v Praze dne 17. 11. 1989, při kterém byl příslušníky SNB „zavražděn“ student MFF UK Martin ŠMÍD. Dále upozorňuje na výzvu k týdenní protestní stávce a dvouhodinové generální stávce dne 27. 11. 1989 od 12.00 do 14.00 hodin. Text končí slovy: „Konec zvůli a násilí. Kdo – ne-li my, kdy – ne-li teď.“

Písemnost je zlegalizována a poznatek lze dále využít.

Opatření:

Zajištěná písemnost bude vylustrována v TEP S-StB Ústí n. L. Po konzultaci s okresním prokurátorem bude věc řešena OO VB Litoměřice jako přestupek. Po rozšiřovateli se pátrá.

Dne 20. 11. 1989 v 10.00 hodin byl na vstupních dveřích budovy Okresní odborové rady v Mostě zjištěn výskyt letáku vyhotoveného na volném listu linkovaného papíru z karisbloku o rozměrech 148 x 90 mm. Na letáku je uveden následující text, napsaný hůlkovým písmem za použití černého fixu: „Spoluobčané. Ve středu 22. 11. 1989 se koná eko-demonstrace na náměstí v Mostě. Přijďte i Vy v 16. hod.“ Na zadní straně letáku byly zbytky lepidla.

Poznatek byl získán dne 20. 11. 1989, je hodnověrný a lze ho dále využít.

Opatření:

Zajištěný leták bude zaslán k provedení expertizy v TEP S-StB Ústí n. L. Prostřednictvím náčelníka OS SNB Most bude informován vedoucí tajemník OV KSČ Most. Po rozšiřovateli se pátrá.

Agenturní cestou bylo dne 15. 11. 1989 zjištěno, že v pražských divadlech koluje kopie „Otevřeného dopisu předsednictvu ÚV KSČ“, datovaného v Praze dne 31. 10. 1989. Jedná se o dvoustránkový strojopis formátu A4, vyjadřující „obavy“ o další osud KSČ a celé československé společnosti. Je v něm napadána vedoucí úloha KSČ a obsahuje „návod“, co by mělo předsednictvo ÚV KSČ v dalším období dělat.

Podle jedné ze zjištěných a dále neupřesněných verzí dopis vznikl

v ZO KSČ ČSAV Praha, podle druhé je jeho autorství připisováno ZO KSČ v Národním, Vinohradském a Realistickém divadle v Praze.

Hodnověrnost poznatku potvrzuje zajištěná kopie dopisu. Poznatek lze dále využít.

Opatření:

Informován 10. odbor 2. S SNB Praha.² Úkolování agentury je zaměřeno ke zjištění původu dopisu a okruhu jeho adresátů.

Agenturní cestou byl dne 19. 11. 1989 zjištěn prvotní, dosud nepřesněný poznatek, že dne 19. 11. 1989 došlo v Liberci k ustanovení tzv. „Liberecké iniciativy“. Nově vzniklá iniciativa v přijatém prohlášení odsuzuje „brutální zásah policie“ dne 17. 11. 1989 v Praze, při kterém zahynul student MFF UK Martin ŠMÍD. Za svůj cíl si uvedená iniciativa vytkla pravidelně informovat veřejnost o aktuálních otázkách a hledat možnou nápravu. Pro tento účel hodlá získat základnu kvalitních odborníků ze všech oblastí života, kteří mají vzniklé iniciativě pomoci stát se opoziční skupinou schopnou přinutit orgány státní moci k dialogu. Skupina chce o výsledcích své činnosti informovat veřejnost pomocí letáků. Text prohlášení má být zaslán na vědomí MěNV, ONV, OV KSČ a redakci Vpřed v Liberci. Dále redakci Průboje v Ústí n. L. a Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci v Praze.^b

Přívrženci uvedené iniciativy, které se dosud nepodařilo ustanovit, se hodlají dne 21. 11. 1989 aktivně zúčastnit nepovoleného shromáždění před libereckou radnicí, o jehož přípravě jsem informoval v DSZ z[le] dne 8. a 19. 11. 1989.³ Zde chtějí vystoupit s následujícími hesly: „Chceme lidská práva, Svobodu politickým vězňům, Více politických stran, Chceme dialog, žádné násilí“. Na demonstraci je dále připravována podpisová akce s následujícími požadavky:

- vytvoření vládní komise, která by prošetřila brutální postup složek MV dne 17. 11. 1989 proti pokojné demonstraci k uctění památky J. Opletala. Žádáme, aby byli vyhledáni skuteční viníci a předvedeni k odpovědnosti,
- žádáme okamžité propuštění politických vězňů,
- nesouhlasíme s monopolní mocí KSČ,
- žádáme o vyhlášení přímých demokratických voleb za účasti více politických kandidátů,
- žádáme otevřený dialog o všech problémech obecných, politických týkajících se lidských práv, ekologických problémů a potíží obyvatel Liberecka.

Poznatek je hodnověrný a lze ho dále využít.

Opatření:

Agentura je úkolována k ustanovení organizátora a stoupenců nově vzniklé iniciativy v Liberci včetně zjištění jejich dalších záměrů. Byl

zpracován plán bezpečnostních opatření k zajištění klidu a veřejného pořádku dne 21. 11. 1989.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-381/OA-16-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 20. XI. 1989 v 16.55 hod., číslo zprávy 10901. Vpravo rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův, nad tím pravděpodobně Smržův s připsaným datem „20. 11. 89“. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 21. XI. 1989, č. j. CB-0034-416/03-89, přílohy 0. Vpravo od razítka pravděpodobně Kupkův vlastnoruční podpis, k němu připojeno rukou psané datum „20. 11. 89“ a zakroužkovaný přepis „inf. N II. S“.

^b Slova „prvotní“ a „neuspřesněný poznatek“ v 1. větě jsou rukou zakroužkovány a nalevo od odstavce je k nim připojen velký vykřičník; následující část od „došlo v Liberci“ až po „hledat možnou nápravu“ je podtržena.

¹ Viz dok. 50c.

² K úkolům 10. odboru II. S-SNB srovn. Securitas Imperii č. 2/1994, s. 198-199 a 204. Náplň práce 10. odb. II. S-SNB je nejlépe patrna z rekonstruovaného přehledu objektových svazků: OBS „EXPONENTI PRAVICE (ŠKODNA)“ s reg. č. 1806 (zaveden 12. 11. 1970, zničen 8. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „EXPONENTI PRAVICE NA SLOVENSKU“ (dle EZO „SPOJ“) s reg. č. 2599 (zaveden 25. 5. 1971, zničen 7. 12. 1989 na 1. odd.); OBS „NO z řad býv. přísl. MV (ZAPRODANEC)“ s reg. č. 2088 (zaveden 5. 2. 1971, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „K-231“ s reg. č. 2220 (přeregistrován 2. 1971 z OBS s reg. č. 36 – HS StB ČSR, skartace na 2. odd. nevyznačena), OBS „KAN“ s reg. č. 2222 (přeregistrován 22. 2. 1971 z reg. č. 233 – HS StB ČSR, skartace na 2. odd. nevyznačena), OBS „PROTISTÁTNÍ TISKOVINY, DOKUMENTY“ s reg. č. 2223 (přeregistrován 22. 2. 1971 z reg. č. 45 – HS StB, skartace na 2. odd. nevyznačena), OBS „SOF“ s reg. č. 2367 (obnoven 25. 3. 1971 z a. č. obj. 466/I /původní reg. č. 21630/, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „ÚRO“ s reg. č. 2368 (obnoven z a. č. obj. 405/I /původní reg. č. 113/, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „NO z řad. býv. nár. soc.“ (dle EZO „NARSOC“) s reg. č. 2369 (obnoven z a. č. obj. 418 /původní reg. č. 24294/, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „BYV. LID. NO z řad býv. Lid. strany“ (dle EZO „CSL“) s reg. č. 2370 (zaveden 25. 3. 1971, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „NEUTRALITA“ býv. přísl. ČSLA (exp. pravice) s reg. č. 2508 (zaveden 26. 4. 1971, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „ESPERANTO“ s reg. č. 15264 (obnoven 22. 6. 1978 z a. č. obj. 365 /původní reg. č. 23304/, skartace na 2. odd. nevyznačena), OBS „Exponenti pravice z řad býv. pracovníků justice a prokuratury (LEGALITA)“ s reg. č. 16461 (zaveden 5. 1. 1979, zničen 7. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „Býv. prac. Zpravod. správy GŠ-MNO (ZPRAVODAJ)“ s reg. č. 16506 (zaveden 12. 1. 1979, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „SVOBODNÉ ODBORY (SVOB. ODB.)“ (dle EZO „ODBORY“) s reg. č. 22196 (zaveden 20. 10. 1981, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.); OBS „Býv. prav. soc. demokrat“ (dle EZO „SOC-DEM“) s reg. č. 2231 (přeregistrován 23. 2. 1971 z reg. č. 26 – HS StB, skartace na 3. odd. nevyznačena), OBS „IV. INTERNACIONÁLA“ (dle EZO „4 INTER“) s reg. 2293 (přeregistrován 24. 2. 1971 z reg. č. 6 – HS StB,

zničen 6. 12. 1989 na 3. odd.), OBS „ANTISOC. SÍLY A ZPRAVOD. OCHRANA POLIT. STRAN NF (ANTI)“ s reg. č. 12020 (zaveden 24. 11. 1976, zničen 6. 12. 1989 na 3. odd.), OBS „Zakázaná SDS“ (dle EZO „SOCDEM 2“) s reg. č. 12230 (převeden 23. 12. 1976 z OBS s reg. č. 16796 – S-StB Praha, zničen 6. 12. 1989 na 3. odd.), OBS „CHARTA – 77“ (dle EZO „CHARTA“) s reg. č. 12777 (zaveden 28. 2. 1977, zničen 5. 12. 1989 na 3. odd.), OBS „HNUTÍ za OBČANSKOU SVOBODU – komplexní iniciativa – zákl. polit. otázek – nepř. (HOS)“ s reg. č. 36166 (zaveden 25. 10. 1988, zničen 6. 12. 1989 na 3. odd.).

³ Viz dok. 51a.

52c

1989, 20. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 2.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 20. listopadu 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost
- b) vnitřního protivníka:

Dne 20. 11. 1989 ve 14,45 hod. byl na výloze prodejny potravin Kotva v Děčíně zjištěn vylepený plakát o rozměrech 30 x 20 cm. Na bílém papíru byla napsána vodovými barvami následující výzva: „Pojďme dýchat čistý vzduch, manifestace Děčín 24. 11. 1989 v 16,00 hod.“¹

Hodnověrnost poznatku dokumentuje zajištěná písemnost a lze ho dále využít.

Opatření: Po autoru plakátu se pátrá. Dne 24. 11. 1989 bude v prostoru města Děčín prováděn operativní průzkum a aktivizována síť AOP. Dle výsledků budou přijata potřebná opatření k zajištění klidu a veřejného pořádku.

V návaznosti na předchozí denní situační zprávu – dodatek ze dne 20. 11. 1989² sdělují, že dne 20. 11. 1989 v době od 07,00 do 09,00 hod. byl v ulici V. Nejedlého v Mostě zjištěn výskyt dalších celkem 7 kusů letáčků vyzývajících k účasti na eko demonstraci na náměstí v Mostě dne 22. 11. 1989. Na volných listech linkovaného papíru z karisbloku rozměru 148 x 90 mm je ručně psaný text zhotovený za použití hnědého, fialového a černého fixu: „Spoluobčané: na ná-

městí v Mostě se ve středu 22. 11. koná eko-demonstrace. Přijďte i Vy v 16 hodin.“ Další 9 kusů letáčků se shodným textem na bílém papíru formátu A5 a 3 kusy na bílém papíru formátu A4 byly téhož dne zjištěny na dalších veřejných místech v Mostě. Letáky byly k podkladu přilepeny pravděpodobně za použití lepidla kanagom.

Hodnověrnost poznatku dokumentuje zajištěná větší část letáků (5 kusů bylo poškozeno při pokusu o jejich sejmutí) a lze ho dále využít. Opatření: Zajištěné letáčky budou zaslány k provedení expertizy do TEP S StB Ústí n. L. Po rozšiřovateli se pátrá. Provedeným průzkumem situace bylo zjištěno, že mluvčími a organizátory připravované eko-demonstrace v Mostě se stává skupina mladých herců z Divadla pracujících Most. Tato má největší podíl na formulování připravovaných požadavků k ochraně životního prostředí, jež mají být na demonstraci předneseny. Mezi občanskou veřejností v Mostě je rozšířena mylná informace, že demonstrace je povolena MěNV Most. O situaci bude prostřednictvím náčelníka OS SNB Most informován územní stranický orgán. Prostředky O StB Most jsou zaměřovány ke zjišťování dalších podrobností připravované nepovolené demonstrace.

Operativní cestou byl dne 20. 11. 1989 na nástěnce ve vestibulu a u dveří do kantýny v s. p. CHZ ČSSP Litvínov, okr. Most, zjištěn výskyt dvou kusů letáků na modrém průklepovém papíře formátu A4, psaných strojem za použití černého uhlového papíru, s následujícím textem:

„Vážení spoluobčané, bratři a sestry. Zveme Vás na pokojnou manifestaci, 22. 11. 1989 v 16,00 hod. v Mostě na náměstí u ONV. Pokojnou manifestaci podpořit tyto požadavky:

1. zlepšení životního prostředí
2. dialog mezi KSČ a všemi nezávislými skupinami
3. vyšetření brutálního zásahu policie a ozbrojených sil v Praze 17. 11. 1989
4. objasnit údajnou smrt studenta Martina Šmída.

CHRAŇTE SVÉ DĚTI“

V obou případech je text orámován hnědým fixem. Použitý psací stroj vykazuje výrazné markanty.

Hodnověrnost poznatku dokumentují zajištěné písemnosti a lze ho dále využít.

Opatření: Oba letáky budou zaslány k provedení expertizy v TEP S StB Ústí n. L. Po rozšiřovateli se pátrá. Prostřednictvím náčelníka OS SNB Most bude informován územní stranický orgán.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-382/OA-16-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 20. XI. 1989 v 19.10 hod., číslo zprávy 10912. Vpravo rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy, Zamykalův a pravděpodobně Smržův s připsaným datem „20. 11. 89“, pod nimi pravděpodobně Kupkův vlastnoruční podpis, k němu připojeno rukou psané datum „20. 11. 89“ a zakroužkovaný přepis „inf. N II. S“. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 21. XI. 1989, č. j. CB-0034-420/03-89, přílohy 0.

¹ Informace o nálezu uvedeného plakátu se dostala do 11. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 179 z 21. 11. 1989. Tamtéž je zmiňován i nález v následujících odstavcích uváděných letáků: vzhledem k tomu však, že se mluví o 15 kusech, není jasné, co je této zmínky zdrojem (zde je hlášeno dohromady 18 kusů). Srovn. pozn. 8 dok. 3b.

² Viz dok. 52b.

52d

1989, 20. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 3.

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 20. listopadu 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka:

Operativní cestou bylo zjištěno, že v dopoledních hodinách dne 20. 11. 1989 se před budovou Pedagogické fakulty v Ústí n/L shromáždilo cca 80 – 100 studentů, kteří diskutovali o zákroku SNB v Praze dne 17. 11. 1989 a žádali otevřený dialog s vedoucími pracovníky. Děkan fakulty dialog přislíbil.

Ve 13,00 hod. se uskutečnil v tělocvičně VŠ koleje aktiv, kterého se zúčastnili zástupci KV KSČ, CZV KSČ, KV SSM a pedagogického sboru, včetně děkana fakulty a proděkana pro politickou výchovnou práci. Dále cca 300 studentů, především z 1. [a] 2. ročníku. Na aktivu vystoupil neustanovený student FF UK Praha, který se prohlásil „mluvčím“ stávkového výboru všech pražských vysokých škol. Informoval o stávce VŠ studentů, která již v Praze probíhá, a přednesl cca 10 požadavků, kterým měla být vyslovena podpora. Jednalo se např. o propuštění politických vězňů, ukončení trestního stíhání vydavatelů

Lidových novin apod. Současně vyzval studenty PF Ústí n/L k protestní stávce. Přítomní studenti tyto požadavky podpořili.

Vedení fakulty a zástupcům stranických orgánů se podařilo ovlivnit situaci v tom směru, že petice s 10ti požadavky nebyla přijata a nebyla odeslána do Prahy. Nepodařilo se však zabránit tomu, aby studenti nepodpořili „Společné prohlášení“ MěV SSM a Měst. vysokoškolské rady SSM v Praze. K tomu byla přijata rezoluce, která bude zaslána do Prahy.

Na místo původně připravované týdenní protestní stávky byla odhlasována tzv. „aktivní stávka“. Spočívá v tom, že stávkující studenti budou provádět brigády při úpravě objektů školy i při úklidu města Ústí n/L. Pro ostatní studenty, kteří se do stávky nezapojí, je zajištěna výuka. Ke stávce se nepřipojil žádný z pedagogických pracovníků. Aktiv byl ukončen v 15,45 hod. Na koleji je v nočních hodinách zajištěn pedagogický dozor z vedoucích pracovníků fakulty.

V odpoledních hodinách byl ve výtahu na koleji zjištěn výskyt strojopisné kopie „Prohlášení studentů DAMU“, vyhotovené na papíru formátu A4. Pod prohlášením je připojena výzva ke studentům PF Ústí n. L. k projevům solidarity se studenty ostatních vysokých škol. Výzva je ukončena heslem „Studenti všech fakult, spojte se“.

Poznatek je věrohodný, potvrzen oper. prostředky i oficiálními styky. Lze jej dále využít.

Opatření:

Provedena aktivizace AOP na PF Ústí n/L. S vedením fakulty bude udržován pravidelný styk s cílem podchycení dalšího vývoje situace při stávce studentů.

Zástupce náčelníka správy StB Ústí n/L
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-383/OA-16-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 20. XI. 1989 ve 21.15 hod., číslo zprávy 10914. Vpravo rukou připsáno „s. Knížek, s. Kabele“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy, Zamykalův a pravděpodobně Kupkův s připsaným datem „20. 11. 89“. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 21. XI. 1989, č. j. CB-0034-417/03-89, přílohy 0.

52e

**1989, 20. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 4.**[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 20. listopadu 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost
 - b) vnitřního protivníka:

Dne 20. 11. 1989 v 17,42 hod. zatelefonoval na telefonní linku 150 Okresního požárního útvaru Litoměřice neznámý mužský hlas: „Za čtyřicet minut vyletí Okresní národní výbor do povětří, tak se připravte.“^b

Hodnověrnost poznatku¹ potvrzuje pořízený magnetofonový záznam telefonátu. Lze ho dále využít.

Opatření:

Na místo se dostavila výjezdová skupina OS SNB za účasti náčelníka O-StB Litoměřice. Provedená pyrotechnická prohlídka měla negativní výsledek. Magnetofonový pásek s nahraným telefonátem byl zajištěn. Ve věci bude vyšetřovatelem VB OS SNB Litoměřice zahájeno tr. stíhání pro tr. čin dle par. 199 tr. zákona.² Po pachateli se pátrá.

Operativní cestou bylo dne 20. 11. 1989 zjištěno, že dne 20. 11. 1989 se uskutečnilo jednání členů Divadla pracujících v Mostě s jeho vedením, kdy byla projednána otázka podpory výzvy pražských dramatických umělců k týdenní stávce. Většina členů divadla se rozhodla výzvu podpořit a po dobu jednoho týdne nehrát divadelní představení. V divadle budou nadále pokračovat zkoušky a ve večerních hodinách bude otevřeno pro diváky, kterým budou herci sděleny důvody, proč se představení nehrají.

Poznatek je hodnověrný a lze ho dále využít.

Opatření:

Cestou náčelníka OS SNB bude informován vedoucí tajemník OV KSČ Most. Dalšímu vývoji situace v Divadle pracujících Most je věnována AO pozornost.

Zástupce náčelníka správy StB Ústí n/L
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-384/OA-16-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 20. XI. 1989 ve 23.40 hod., číslo zprávy 10916. Vpravo rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížeček“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy, vpravo pod nimi pravděpodobně Kupkuv s připsaným datem „21. 11. 89“ a Zamykalův vlastnoruční podpis. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 21. XI. 1989, č. j. CB-0034-419/03-89, přílohy 0.

^b Odstavec je z větší části rukou podtržen, zprava je zatržen a je k němu připsáno „ÚTOKY – OSTATNÍ“, tento přepis je škrtnut a pod ním napsáno „15“.

¹ Informace o této telefonické výhrůžce byla zapracována do posledního odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 179 z 21. 11. 1989. Srovn. pozn. 8 dok. 3b.

² Šíření poplašné zprávy.

52f

1989, 20. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 5.

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 20. listopadu – dodatek

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka:

Dne 20. 11. 1989 se uskutečnil na zimním stadiónu v Teplicích plánovaný mítink k životnímu prostředí. V 15,00 hodin se na tribunu dostavil funkcionářský aktiv v počtu 60 – 70 osob v čele s vedoucím tajemníkem OV KSČ Teplice s. Antonínem VÁŇOU. V té době bylo v prostoru stadiónu cca 5 000 účastníků.

V 16,00 hod. byly vchody na stadión uzavřeny, před nimi se však vytvořil dav v počtu cca 1 500 osob, který se domáhal vstupu. Pořadatelé jej nezvládli a došlo k vytlačení výplně vstupních dveří. Na pokyn ved. tajemníka OV KSČ bylo do prostoru stadiónu vpuštěno dalších cca 1 000 osob.

V průběhu mítinku došlo k těmto negativním vystoupením: Muž, později ustanovený jako Petr VRÁNEK¹ (1953), závozník Továrny dětských vozidel Duchcov, bytem Duchcov, prohlásil, že předsednictvo mítinku není schopno problémy řešit, tyto musí řešit vláda ČSSR. Dále vyzval přítomné k účasti na demonstraci v Mostě dne 22. 11. 1989.

Student FF UK Praha Radovan CHMEL (1967), bytem Teplice, seznámil účastníky mítinku se situací v Praze, hovořil o zakládání stávkových výborů. Když mu bylo odebráno slovo, přítomní si vynucovali pokračování skandováním výkřiků „Bojíte se pravdy“, „Nechte ho mluvit“ apod.

V 18,10 byl mítink ukončen. Po jeho skončení se převážná část účastníků rozešla. V prostoru před stadiónem se shromáždilo cca 200 osob. Zde vystoupil dosud neustanovený muž s požadavkem na zjištění výše rozpočtu MV a s návrhem na predisponování této částky na ekologii. Tato skupina osob se přesunula na nám. Zdeňka Nejedlého. Po vystoupení Barnabáše RÁCZE (1962), bytem Teplice, který se prohlásil představitelem kulturní fronty z Prahy, v němž informoval o situaci v Praze, o zákroku proti studentům, a po výzvě ke generální stávce dne 27. 11. 1989 se vytvořil průvod v počtu asi 500 osob. Za skandování hesel „Chceme novou vládu“, „Svoboda“, „Co to bylo v Praze?“ postupoval Leninovou ulicí nejprve před budovu OO VB a později OS SNB Teplice. Zde byla skandována hesla „Hamba jim“, „Vylezte ven“ apod. Dav zde setrval asi 10 minut a pak se začal rozcházet. Zbytek asi v počtu 200 osob se vrátil Leninovou ulicí zpět do centra. Před Krušnohorským divadlem vyzval neustanovený muž k pokračování k budově OV KSC. Účastníci již nereagovali a rozešli se. Ve 20,15 hod. již byl ve městě klid.

Príslušníky SNB nebyl prováděn zásah. Nikdo z účastníků nebyl předveden na útvary SNB. Kromě poškození vstupních dveří na zimním stadiónu nedošlo k materiálním škodám ani ke zranění osob.

Poznatek je hodnověrný, lze jej dále využít.

Opatření:

Jsou prováděna opatření ke zjišťování ohlasu na uskutečněnou akci mezi občanskou veřejností, k ustanovení a prověrce osob, které negativně vystupovaly. Získaných zkušeností bude využito při bezpečnostních opatřeních na dalších akcích obdobného charakteru, připravovaných v teritoriu Severočeského kraje.

Dne 20. 11. 1989 ve 20,35 hod. byl orgány ŽO VB Liberec předveden pro podezření z rozšiřování letáků signatář CH-77, aktivní člen NMS a HOS Jiří FAJMON² (1964), dělník vozového depa ČSD Liberec,³ bytem Liberec. U jmenovaného bylo zajištěno celkem 43 kusů letáků ve znění: „Přátelé, dne 21. 11. 1989 se bude od 16,00 hod. na náměstí Bojovníků za mír v Liberci konat protestní demonstrace. Svoji účastí na ní vyjádříme nesouhlas s krvavým masakrem 17. 11. 1989 v Praze. Vystoupí zde také zástupci nezávislých iniciativ se svými požadavky.“ Leták je podepsán „Liberecká iniciativa“.

Letáky jsou o rozměrech 21 x 7,5 cm, text je psán psacím strojem a rozmnožen costarem. Původ letáků odmítl FAJMON uvést.

Poznatek je věrohodný, zadokumentovaný a lze jej dále využít.

Opatření:

Letáky byly zajištěny, bude provedena lustrace v TEP II. odboru S-StB Ústí n/L. Případ je zpracováván jako přestupek.

Dne 20. 11. 1989 ve 21,00 hod. byli operativní hlídkou přistiženi při vylepování letáků v Ruprechtické ulici v Liberci tři studenti gymnázia Liberec. Jedná se o osoby: HRON David (1972), DOLEŽAL Tomáš (1971) a JAKSCHOVÁ Renata (1972), všichni bytem Liberec.

U jmenovaných bylo zjištěno 17 kusů letáků s „Prohlášením ze setkání divadelních umělců v Realistickém divadle v Praze dne 18. 11. 1989“ a 3 kusy letáků s „Prohlášením studentů DAMU“. Všechny letáky byly zhotoveny počítačovou tiskárnou na papíru formátu A4. Vytěžením bylo zjištěno, že studenti obdrželi letáky v Divadle F. X. Šaldy v Liberci.

Poznatek je věrohodný, zadokumentovaný a lze jej dále využít.

Opatření:

Letáky byly zajištěny, bude provedena lustrace v TEP II. odboru S-StB Ústí n/L. Případ je zpracováván jako přestupek.

Dne 20. 11. 1989 ve 21,55 hod. byl zjištěn na plakátové tabuli v Jirkově, okr. Most, leták s následujícím zněním: „Podpořte stávkou studentů – reakce na brutální zásah pořádkových sil MV 17. 11. 1989 v Praze [-] generální stávkou 27. 11. 12,00 – 14,00 hod.“ Je psán hůlkovým písmem, zeleným fixem na papíru formátu A4.

Poznatek je věrohodný a lze jej dále využít. Nálezcem letáku je příslušník SNB.

Opatření:

Leták byl zajištěn a bude provedena lustrace v TEP II. odboru S-StB Ústí n/L. Po pisateli se pátrá.

Zástupce náčelníka správy StB Ústí n/L

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-385/OA-15-89. Vlevo ústecké razítko (v dokumentu je použito razítko jiného typu: bez nadpisu – Ústí n. L. je doplněno rukou – a s položkami „číslo zprávy“, „přijato dne“ a „odevzdáno dne“, je však doplněno jako původní ústecké razítko), došlo 21. XI. 1989 v 05.50 hod., číslo zprávy 10921. Vpravo rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 21. XI. 1989, č. j. CB-0034-418/03-89, přílohy 0.

¹ K osobě P. Vránka byl 21. 7. 1982 O-StB Teplice (zřejmě po linii „2/3“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden spis D „MALÍŘ“, reg. č. 22213: 21. 6. 1984 archivován pod a. č. 14583. 6. 10. 1987 zavedlo 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem SPO „VRÁNA“, reg. č. 25847: zničen 8. 12. 1989.

² K osobě J. Fajmona byl 7. 12. 1983 2. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem

zaveden SPO „JURIK“, reg. č. 23099; 10. 1. 1985 „předáno III. S-SNB Praha“. 16. 2. 1987 zavedlo 3. odd. zřejmě III. odb. S-StB Ústí n. Labem SPO „BUŘIČ“, reg. č. 25331; 12. 4. 1988 předán na O-StB Liberec, 6. 6. 1988 převeden na SS, zničen 8. 12. 1989.

³ Problematika „doprava ČSD Liberec“ byla 4. 10. 1979 O-StB Liberec zavedena v OBS „ČSD“, reg. č. 19832; skartace v registru nevyznačena.

53a

1989, 21. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 21. listopadu 1989 – zaslání

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka:

Dne 21. 11. 1989 byly v SOUŽ a [v] restauraci Březno v Lounech a na zastávce ČSAD v Postoloprtech, okr. Louny, zjištěny celkem 3 kusy letáků s prohlášením pražských vysokoškolských studentů. 11 kusů stejných letáků bylo zjištěno dne 21. 11. 1989 i na ubytovně OÚNZ, střední zdravotnické škole, gymnáziu, na generálním ředitelství SHD v Mostě, na zastávce ČSAD Čepirohy, okr. Most, a na OD Prior v Chomutově.

Na zastávce ČSAD Postoloprty, okr. Louny, a na budově OD Prior Chomutov byly mimoto zjištěny celkem 2 kusy letáků s prohlášením hlavní redakce zahr. vysílání Čs. televize. Materiály obsahovaly požadavky na prošetření událostí dne 17. 11. 1989 v Praze, výzvu k uskutečnění generální stávky a požadavky k odstranění vlády.

Při vylepování letáků byli v nočních hodinách dne 20. 11. 1989 na Mírovém náměstí v Ústí n. L. zajištěni hlídkou VB studenti elektrotechnické fakulty ČVUT Praha Petr HŘEBEJK (1971), Pavel BERÁNEK (1971) a student přírodovědecké fakulty UK Praha Daniel STANČÍK (1970) – všichni bytem Ústí n. L.

U jmenovaných bylo zajištěno celkem 7 kusů prohlášení pražských vysokoškolských studentů. Dne 20. 11. 1989 byla předvedena na útvar SNB k podání vysvětlení studentka Pedagogické fakulty Ústí n. L. Dana FEMUTHOVÁ¹ (1970), bytem Hradec Králové, členka SSM, u které bylo zajištěno celkem 8 shodných letáků. Všichni jme-

novaní uvedli, že tiskoviny získali na fakultách, kde studují, případně od dalších studentů.

Hodnověrnost získaných poznatků dokumentují zajištěné písemnosti a zápisy o výpovědi. Lze je dále využít.

Opatření: Závadové letáky byly zajištěny a zadokumentovány. Po jejich rozšiřovateli se pátrá. O zajištění letáků u předvedených osob byl vyrozuměn okresní prokurátor v Ústí n. L. a po konzultaci s krajským prokurátorem bylo rozhodnuto, že posouzení právní kvalifikace jednání výše jmenovaných bude uskutečněno dne 21. 11. 1989 v souladu se stanoviskem GP Praha. Po provedení nezbytných úkonů byly předvedené osoby propuštěny. Ve věci je prováděno šetření O-ŠtB Ústí n. L.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-386/OA-16-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 21. XI. 1989 v 15.50 hod., číslo zprávy 10960. Vlevo od toho rukou připsáno „s. Knížek, s. Kabele“ s připojenými vlastnoručními podpisy, vpravo Zamykalův vlastnoruční podpis. Vlevo pod tím razítko II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0034-422/03-89, přílohy 0. V pravém horním rohu rukou „AO“.

¹ Nejspíše se míní Dana Fremuthová.

53b

1989, 21. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 1.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 21. listopadu 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka:

Dne 20. 11. 1989 byly na veřejných místech v Liberci zjištěny dva letáky obsahující výzvu k podpoře požadavků pražských vysokoško-

láků a divadelních umělců uspořádáním nepovoleného shromáždění dne 21. 11. 1989 v Liberci a připojením se ke generální stávce dne 27. 11. 1989. Obdobný leták byl zjištěn na veřejném místě v Liberci dne 21. 11. 1989.

Dne 21. 11. 1989 byly v Jirkově, okres Chomutov, a v k. p. UD Hamr na Jezeře, okr. Česká Lípa,¹ nalezeny dva letáky s výzvou k podpoře stávky studentů a generální stávky dne 27. 11. 1989. Téhož dne byl v Ústí n. L. nalezen jeden leták s výzvou k nepovolenému ekologickému shromáždění na Mírovém náměstí v Ústí n. L. dne 22. 11. 1989.

Téhož dne byl v objektu budovy ČSAD na autobusovém nádraží v České Lípě zjištěn výskyt 18 kusů letáků s provoláním pražských vysokoškolských studentů, obsahujícím výzvu k týdenní stávce.

Hodnověrnost poznatků dokumentují zajištěné písemnosti a lze jich dále využít.

Opatření:

Po rozšiřovateli uvedených písemností se pátrá.

Operativní cestou bylo zjištěno dne 20. 11. 1989 ve 21.40 hodin, že na Mírovém náměstí v Ústí n. L. se zdržuje 5x soudně trestaný evidovaný toxikoman Ivan D[...], nar. 1963, dělník ČSAD Ústí n. L., a Jana PODRÁBSKÁ, nar. 1962, dělnice Teplárny Trmice, oba bytem Ústí n. L.^b D[...] byl pod vlivem alkoholu a měl na oděvu připevněnou trikolóru. Při prováděné perlustraci uvedl, že na náměstí bude držet hladovku a o svém rozhodnutí bude informovat Čs. televizi a Československou stranu lidovou. Na místo se dostavili pracovníci ČTK, avšak po zjištění, v jakém je D[...] stavu, odešli.

Poznatek je věrohodný, dokumentovaný zápisem o výpovědi s[el] jmenovaným a lze ho dále využít.

Opatření:

Po předvedení D[...] na OO VB Ústí n. L. bylo v rámci provádění zápisu o výpovědi docíleno, že jmenovaný od svého původního záměru upustil.

Zást. náčelníka S StB Ústí n. L.

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-387/OA-16-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 21. XI. 1989 v 19.00 hod., číslo zprávy 10975. Vlevo od toho rukou připsáno „s. Knížek, s. Kabele“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy. Pod tím razítkem II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0034-429/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“. V pravém horním rohu rukou „AO“.

^b Jména uvedených osob i informace o nich jsou rukou podtrženy, zleva je u odstavce připsáno „MP“ (škrtnuto).

¹ K objektu „Uranové doly Hamr na Jezeře“ byl 21. 12. 1967 O-StB Česká

Lípa zaveden OBS (dle EZO „URAN“) s reg. č. 10169: skartace v registru nevyznačena. Na úrovni kraje byl 17. 7. 1979 v problematice „EKO – URAN (ÚL ČSUP Stráž p/R)“ 4. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden OBS „URAN“ (dle EZO „LABORATOR“) s reg. č. 19652 (skartace v registru nevyznačena) a 19. 7. 1988 1. odd. téhož odboru v problematice „objektový sv. uran“ OBS „ČSUP“ s reg. č. 26446 (skartace v registru nevyznačena). 17. 3. 1982 zavedlo kromě toho 1. odd. téhož odboru v problematice „ochrana určených objektů“ OBS „KRUH“ s reg. č. 22046: zničen 25. 1. 1990. Na úrovni dalších okresů byl 4. 10. 1972 O-StB Liberec v problematice „uranový průmysl“ zaveden OBS (dle EZO „URAN 5“) s reg. č. 11734 (19. 6. 1985 archivován pod a. č. OB-62).

53c

1989, 21. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 2.

[...]ª

Věc: Denní situační zpráva ze dne 21. listopadu 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka: nezjištěno
- b) vnitřního protivníka:

Operativní cestou bylo dne 20. 11. 1989 v 11.20 hodin zjištěno, že v oddělení prodeje gramodesek v obchodním domě Labe v Ústí n. L. je vyvěšena závadová tiskovina s následujícím textem: „Nesouhlasím s brutalitou policie 17. 11. 1989 v Praze.“ Podpis „Kaplan“. Jako autor písemnosti byl zjištěn signatář CH-77 Bohuslav KAPLAN,¹ nar. 1960, zaměstnán SD Jednota Ústí n. L., bytem Ústí n. L.

Poznatek je věrohodný a lze jej dále využít.

Opatření:

Tiskovina byla zajištěna. S KAPLANEM byl sepsán zápis o výpovědi, při kterém se k autorství doznal. Další opatření k jmenovanému bude realizováno ve spolupráci s jeho zaměstnavatelem. Byl informován OV KSČ.

Dne 20. 11. 1989 kolem 17.00 hodin se v České Lípě na náměstí Míru shromáždilo asi 25 osob, které u morového sloupu zapalovaly svíčky. Po 10 minutách se rozešly. K narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo.

Informace byla zjištěna operativně, je prověřená, hodnověrná. Možno dále využít.

Opatření:

Celá akce byla pod operativní kontrolou. Zásah SNB nebyl proveden. Případ dále prošetřuje O StB Česká Lípa.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva:

Průzkumem ohlasu občanské veřejnosti a pracujících Severočeského kraje na události posledních dnů v Praze a dalších místech ČSSR byly zjištěny následující názory:

Vedení středních škol a učňovských zařízení² v okrese Jablonec nad Nisou se shodlo v názoru, že vystoupení s. PITRY v ČST dne 19. 11. 1989 bylo nekonkrétní, krátké a nic neříkající. Za stávající situace měli vystoupit s. JAKEŠ a s. ADAMEC. K vyvrácení rozšířených zpráv o brutálním zásahu pořádkových sil v Praze dne 17. 11. 1989 měl vystoupit ministr vnitra a použít dokumentační materiály.

Obdobné názory byly zjištěny mezi zaměstnanci s. p. SEPAP Štětí³ a Krajského ústavu památkové péče v Ústí n. L. s tím, že je třeba vyvrátit zpravu o neadekvátním zásahu SNB v Praze, zejména zařazováním ukázek vystoupení závadových skupin osob ve vysílání ČST. Současná relace ČST přináší jen záběry klidných akcí, což zcela jednostranně ovlivňuje myšlení lidí. Stejně je hodnocena skladba informací zveřejňovaných v denících Svobodné slovo a Mladá fronta, které jsou proti Rudému právu v předstihu.

Z vesnického prostředí okresu Litoměřice, s. p. Benzina Roudnice nad Labem a krajského soudu v Ústí n. L. jsou zaznamenávány názory odsuzující demonstrační akce a stávky i zapojení umělců do nich. Je rovněž vyjadřován nesouhlas s výzvami ke generální stávce dne 27. 11. 1989. Podle těchto názorů demonstrace nic neřeší, naopak mohou vyústit v situaci analogickou s vývojem v Polsku s negativním dopadem na ekonomiku a zejména vnitřní trh.

V s. p. Tonaso Neštětice jsou pracující proti generální stávce. Řada pracujících se však vyjádřila v tom smyslu, že souhlasí s přešetřením zákroku SNB v Praze dne 17. 11. 1989.

Zaměstnanci PŘ VHS Ústí n. L. rovněž nesouhlasí s generální stávkou. Zákrok SNB v Praze ze dne 17. 11. 1989 je hodnocen kladně.⁴

Zást. náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-388/OA-16-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 21. XI. 1989 ve 20.30 hod., číslo zprávy 10981. Pod tím rukou připsáno „s. KNÍŽEK,

s. PROKŠ“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0034-421/03-89, přílohy 0. V pravém horním rohu rukou „AO“.

- ¹ K osobě B. Kaplana byl 29. 10. 1980 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden svazek NO („III/114“) „CHARTISTA“, reg. č. 20860: 15. 3. 1982 zaveden SS, SS 28. 11. 1983 předán na O-StB Česká Lípa, sv. NO 12. 12. 1983 tamtéž, 16. 3. 1984 SS i NO předán na S-StB Hradec Králové pro O-StB Ústí n. Orlicí. 16. 4. 1984 zavedlo O-StB Ústí n. Orlicí SS (NO, „II/28“) „CHARTISTA“, reg. č. 21539: 2. 6. 1987 předán na S-StB Ústí n. Labem. 8. 6. 1987 zavedlo 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem SS (NO, od 2. 5. 1989 „změna NO z 2. do 3. kat.“ – „III/144“), reg. č. 25639: 22. 5. 1989 SS archivován pod a. č. S-9148, sv. NO zničen 8. 12. 1989.
- ² Problematika „učňovská zařízení v Severočeském kraji“ byla 29. 1. 1976 1. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem administrativně podchycena v OBS „UČŇOVSKÁ MLÁDEŽ“ (dle EZO „U STREDISKA“) s reg. č. 16357: 30. 3. 1979 archivován (bez a. č.), či zničen (neuveďeno). Na úrovni okresů byla uvedená problematika sledována v následujících OBS: od 6. 6. 1983 O-StB Teplice v OBS (dle EZO „U ZARIZENI“) s reg. č. 22744 (zničen 26. 5. 1986), od 1. 6. 1984 O-StB Chomutov v OBS „UČNI“ s reg. č. 23451 (zničen 8. 12. 1989), od 17. 3. 1986 O-StB Děčín v OBS „UČILISTĚ“ s reg. č. 24608 (zničen 8. 12. 1989), od 11. 4. 1986 O-StB Ústí n. Labem v OBS „UČILISTĚ“ s reg. č. 24664 (zničen 8. 12. 1989), od 6. 6. 1986 O-StB Liberec v OBS „UČNI“ s reg. č. 24794 (skartace v registru nevyznačena), od 14. 7. 1986 O-StB Česká Lípa (zřejmě po linii „II/3“ S-StB Ústí n. Labem) v OBS „UČILISTĚ“ s reg. č. 24904 (zničen 8. 12. 1989; již v červnu 1981 zaregistrovalo O-StB Česká Lípa také OBS „UČILISTĚ“ s reg. č. 21389 – skartace v registru nevyznačena).
- ³ OBS „Papírny Štětí“ s reg. č. 671 byl zaveden již 19. 11. 1958 2. odd. IV. odb. S-StB Ústí n. Labem: 4. 5. 1960 předán na O-StB Litoměřice, jeho další pohyb není znám. 8. 7. 1988 však O-StB Litoměřice zavedlo OBS „SEPA“ s reg. č. 26426: skartace v registru nevyznačena.
- ⁴ Tento a 4 předcházející odstavce byly použity pro zpracování 4. až 8. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSZ FMV č. 180 z 22. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 4b.

53d

**1989, 21. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 3.**[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 21. 11. 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka:

Dne 20. 11. 1989 v 08.30 hodin se před budovou SPŠS v Liberci shromáždilo cca 200 studentů. Skupina se přesunula ke SZŠ, kde se snažila získat další příznivce, čemuž bylo vedením školy zabráněno. Za provolávání hesel „Svobodu, svobodu, Češi, pojďte sem“ došli dále k SPŠSE, kde získali (odcizili) čsl. státní vlajku.

Obdobně se snažili získat stoupence v SPŠT a pochod byl zakončen v areálu VŠST.¹ V menze VŠ proběhla tribuna otázek a odpovědí řízená neustanoveným pracovníkem VŠ. Jeho vystoupení mělo uklidňující charakter. Studenti byli seznámeni s prohlášením pražského DAMU.

Operativními pracovníky bylo zjištěno, že shromáždění na VŠ se zúčastnil Z[...] S[...]² (1934) a PhDr. František FIŠERA³ (1927, evid. NO), kteří studenty nabádali ke stávce,^b po skončení diskuse šel průvod k MěNV na náměstí Bojovníků za mír, kde byla skandována hesla „Češi, pojďte sem, Ať žijí herci, Svobodu“. Dále procházel městem a jeho počet vzrostl na cca 1 000 osob. V davu byl zjištěn výskyt signatářů CH-77 a aktivistů NMS René MATOUŠKA, Jiřího FAJMONA, Jana TICHÉHO,⁴ RNDr. Martina BAREŠE.

Akce byla ukončena spontánním rozchodem ve 13,45 hodin. K narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo, pouze byla částečně omezena silniční doprava.

Operativním průzkumem bylo zjištěno, že řada účastníků byla přítomna pouze ze zvědavosti. S nechutí bylo konstatováno, že nedošlo k zásahu ze strany SNB. Účastníci byli v průběhu pochodu zváni na 21. 11. 1989 v 16.00 hodin na náměstí Bojovníků za mír v Liberci.

Téhož dne bylo zjištěno v Liberci, že ve 14.00 hodin byl na náměstí Bojovníků za mír uspořádán diskusní kroužek (účast cca 30 osob) za účasti Jiřího FAJMONA, RNDr. BAREŠE, kde bylo jménem pracovníků UD Hamr n. J. přislíbeno, že dne 27. 11. 1989 vstoupí tito do generální stávk.

Opatření:

Průběh akce byl dokumentován videotechnikou a fotograficky. K nasazení pořádkových sil SNB nedošlo, v davu byly nasazeny operativní hlídky VB a StB. Byl informován OV KSČ v Liberci. Další opatření provádí O StB Liberec.

Dne 21. 11. 1989 v 08.00 hodin byl na budově SZTŠ v České Lípě zjištěn nápis „Jakeš je zrůda“. Text byl napsán hnědou barvou, tiskacími písmeny 50 cm výšky, délka nápisu 4,5 m, umístěn cca 160 cm nad zemí.

Zjištěno oznamovatelem, školníkem SZTŠ. Informace je prověřená.
Opatření:

Po zadokumentování byl nápis odstraněn. Vyšetřovatel VB OS SNB Česká Lípa zahájí tr. stíhání ve věci pro tr. čin dle par. 103 tr. zákona.⁵

Agenturní cestou byl zjištěn neproověřený poznatek, že dne 25. 11. 1989 v dopoledních hodinách má pražský kardinál František TOMÁŠEK sloužit v chrámu sv. Víta v Praze mši k svatořečení sv. Anežky. Po mši mají účastníci vyjít do ulic a manifestovat.

Poznatek byl získán dne 20. 11. 1989 agenturní cestou v prostředí pražských výtvarných umělců. Lze ho dále využít.

Opatření:

Informován 9. odbor 2. S SNB Praha.⁶ Pramen zaměřen k účasti na uvedené mši.

V průběhu dne 21. 11. 1989 docházelo k výskytu závadových písemností v Ústí n. L. Na různých místech města bylo zjištěno vylepení 2 kusů „Prohlášení studentů pražských vysokých škol“. Dále 1 kus letáku nadepsaného „Svědectví o událostech v Praze dne 17. 11. 1989“, 6 kusů letáků obsahově zaměřených proti násilí a na podporu požadavků stávkujících studentů. Dále byl zajištěn 1 leták vyzývající k účasti na nepovolené demonstraci na Mírovém náměstí v Ústí n. L. v 16.00 hodin dne 23. 11. 1989 a 1 kus letáku s textem „Kdo jiný než my, kdo jiný než teď“ [?!]. Jako podezřelí z vylepování letáku s textem „Zkuste nás vyslechnout, chceme s Vámi diskutovat“ v Ústí n. L. dne 21. 11. 1989 byli zjištěni Jaroslav MUSIL (1969), Jiří PLISKA (1969), oba zaměstnanci s. p. Tonaso Neštěmice, a Edita PEXOVÁ (1964), t. č. na mateřské dovolené – všichni jmenovaní bytem Neštěmice, okres Ústí n. L. Vylepený plakát byl zajištěn.

Poznatky lze dále využít. Jejich hodnověrnost potvrzují zajištěné písemnosti.

Opatření:

Po rozšiřovateli závadových písemností se pátrá. K osobám MUSILA, PLISKY a PEXOVÉ bude provedena stb prověrka na dosud neobjasněné případy rozšiřování letáků. Současně jsou realizována opa-

tření k včasnému podchycení výskytu dalších závadových písemností s cílem zabránění jejich rozšiřování.

Zást. náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-389/OA-16-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 22. XI. 1989 v 0.35 hod., číslo zprávy 10990. Vlevo od toho rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek“ s připojenými vlastnoručními podpisy, vpravo Zamykalův vlastnoruční podpis. Pod tím razítka II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, CB-0034-424/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“. V pravém horním rohu rukou „AO“.

^b Obě uvedená jména a „nabádali ke stávce“ je rukou podtrženo, zleva je k odstavci připsáno „STÁVKY“.

¹ K objektu „Vysoká škola strojní a textilní“ byl 19. 1. 1971 O-StB Liberec zaveden OBS (dle EZO „TEXTIL“), reg. č. 10766; zničen 8. 12. 1989.

² K osobě Z. S. byl 2. 3. 1972 O-StB Liberec (zřejmě po linii „2/2“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden pozorovací svazek, reg. č. 11213; od 18. 5. 1973 „styk obj. sv. 10643“ (OBS vedený v problematice „pravicové antisoc. živly Liberec“ – viz pozn. 8 dok. 50a). 29. 11. 1973 zavedlo O-StB Liberec SS (od 27. 3. 1974 „KOVÁŘ“), reg. č. 13023: „objekt“ akce v neuvedenou dobu (27. 3. 1974?) zaevidován jako NO („II/23“, posléze „I/6“ a nakonec „II / 15“), 18. 10. 1976 převeden na OS, 19. 9. 1978 „zaveden kontrolní sv.“ (zřejmě s identickým reg. č.), 13. 1. 1988 předán na 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem, 16. 5. 1989 zrušen sv. NO i OS. 3. 5. 1974 zavedlo navíc 1. odd. 2. odb. II. S-FMV kontrolní svazek „KOVÁŘ“, reg. č. 7201; zničen na 1. odd. 1. odb. X. S-SNB 9. 1. 1985. 16. 5. 1989 byl 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden svazek A-„MAJER“, reg. č. 26929; zničen 8. 12. 1989.

K získání celkového pohledu na problematiku agenturně důvěrnické sítě řízené operativními odbory S-StB Ústí n. Labem i okresními O-StB je nutno publikovat přehled bývalého statisticko-evidenčního odboru (SEO) FMV k 31. 10. 1989 (před skartacemi) a k 31. 1. 1990 (po skartacích), který byl ÚDV zaslán přípisem s č. j. ASU-1281/93 z 27. 10. 1993. Je možné, že počet skartovaných svazků byl vyšší než zde uvedený stav k 31. 1. 1990: statistika byla vytvořena pouze na základě údajů, jež měl SEO FMV k dispozici od krajských statisticko-evidenčních oddělení.

STAV K 31. ŘÍJNU 1989/STAV K 31. LEDNU 1990					
	AGENT	REZIDENT	KONS. BYT	PROP. BYT	DŮVĚRNÍK
1. odbor	73/44	1/1	6/5	13/13	51/35
2. odbor	123/79	1/1	0/0	20/17	47/12
3. odbor	78/51	0/0	3/2	10/10	45/18
okresy	565/428	4/1	14/14	105/103	787/511
CELKEM	893/602	6/3	23/21	148/143	930/576

- ³ K osobě F. Fišery byl 7. 3. 1972 O-StB Liberec (zřejmě po linii „2/2“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden pozorovací svazek s reg. č. 11224: k 29. 5. 1978 je v řádku z registru uvedeno „styk obj. sv. 10766“ (OBS vedený na VŠST Liberec – viz pozn. 1 výše). 29. 11. 1973 zavedlo O-StB Liberec SPO „SOUSTRUŽNÍK“, reg. č. 13015: „objekt“ akce 27. 3. 1974 zaevidován jako NO („II/63“, od 12. 2. 1982 „III/180“), svazek 21. 1. 1977 převeden na SS. 23. 3. 1982 SS archivován pod a. č. 6422, sv. NO zničen 7. 12. 1989. 18. 5. 1989 obnovilo O-StB Liberec (zřejmě po linii „2/1“ S-StB Ústí n. Labem) rozpracování v SS „FIŠER“, reg. č. 26934: zničen 8. 12. 1989.
- ⁴ K osobě jistého Jana Tichého (1951) byl 14. 4. 1989 O-StB Liberec (zřejmě po linii „2/1“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „LESÁK“, reg. č. 26876: zničen 8. 12. 1989.
- ⁵ Hanobení republiky a jejího představitele.
- ⁶ K úkolům 9. odboru II. S-SNB srovn. Securitas Imperii č. 2/1994, s. 198–199, s. 204. Náplň práce 9. odb. II. S-SNB je nejlépe patrna z rekonstruovaného přehledu objektových svazků: OBS „KATOLÍČTÍ LAICI“ (dle EZO „LAIK“) s reg. č. 2025 (přeregistrován 27. 1. 1971 z reg. č. 238 – HS StB ČSR, zničen 5. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „řím. kat. HIERARCHIE a klér“ (dle EZO „KLER“) s reg. č. 2031 (přeregistrován 27. 1. 1971 z reg. č. 34 – HS StB ČSR, zničen 7. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „KONTROLA SPOJENÍ ZAHRANIC. ŘADOVÝCH CENTER“ (dle EZO „VATIKAN“) s reg. č. 2049 (přeregistrován 27. 1. 1971 z reg. č. 132 – HS StB ČSR, zničen 7. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „SPOJENÍ ŘÁDŮ ŘÍM. KAT. a Vatikánu do ČSSR“ (dle EZO „ROMA“) s reg. č. 2050 (přeregistrován 27. 1. 1971 z reg. č. 168 – HS StB ČSR, zničen 5. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „Římskokatolické církevní školy“ (dle EZO „SKAT“) s reg. č. 5467 (zaveden 22. 5. 1973, zničen 7. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „Federální Sdružení katolického duchovenstva – FSKD“ (dle EZO „DUCHOVNI“) s reg. č. 5468 (zaveden 22. 5. 1973, zničen 7. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „Ústředí české katolické charity“ (dle EZO „CHARITA“) s reg. č. 5469 (zaveden 22. 5. 1973, zničen 7. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „NELEGÁLNÍ CÍRKEV – NELCÍR“ (dle EZO „NELEGAL“) s reg. č. 16444 (zaveden 3. 1. 1979, zničen 5. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „Arcibiskupský palác – PALÁC“ s reg. č. 17003 (zaveden 28. 3. 1979, zničen 7. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „Cyrilometodějská bohoslovecká fakulta – CMBF“ (dle EZO „CYRIL“) s reg. č. 17821 (zaveden 21. 5. 1979, zničen 7. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „CÍRKEV A HISTOR. CHARAKT. – UKRYT“ s reg. č. 29306 (zaveden 23. 11. 1984, archivován 30. 10. 1989 pod a. č. 1230), OBS „KATOLICKÝ TISK (ŘÍM. KAT) – KAT. TISK“ s reg. č. 31160 (zaveden 25. 10. 1985, zničen 7. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „BERLÍNSKÁ KONFERENCE (ŘÍM. KAT.) – KONFERENCE“ s reg. č. 31162 (zaveden 25. 10. 1985, zničen 7. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „Rozpracování řecko katol. církve v ČSSR – SALVA“ s reg. č. 32742 (zaveden 20. 10. 1986, zničen 7. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „CÍRKEVNÍ POUTĚ V ČSSR – POUTĚ“ s reg. č. 33941 (zaveden 2. 7. 1987, zničen 7. 12. 1989 na 1. odd.), OBS „CMBF LITOMĚŘICE – FAKULTA“ s reg. č. 35949 (přeregistrován 24. 8. 1988 z reg. č. 10676 S-StB Ústí n. Labem, zničen 7. 12. 1989 na 1. odd.); OBS „STAROKATOLICKÁ CÍRKEV“ (dle EZO na 1. odd. „STAROKAT“) s reg. č. 1874 (obnoven 27. 12. 1970 z a. č. obj. 447 /původní reg. č. 239/, zničen 7. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „CÍRKEV BRATRSKÁ“ (dle EZO „BRATR“) s reg. č. 1879 (obnoven 27. 12. 1970 z a. č. 452 /původní reg. č. 23226/, zničen 7. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „EVANG. CÍRKEV METODISTICKÁ – ECM“ (dle EZO „METHOD“) s reg. č. 1885 (obnoven 27. 12. 1970 z a. č. obj. 469 /původní reg. č. 23227/, zničen 7. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „KŘESŤANSKÁ MÍROVÁ KONFERENCE – KONFERENCE“ s reg. č. 2017 (přeregistrován 27. 1. 1971 z reg. č. 150 – HS StB ČSR,

zničen 7. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „SVĚTOVÁ RADA CÍRKVÍ“ (dle EZO „RADA“) s reg. č. 2018 (přeregistrován 27. 1. 1971 z reg. č. 151 – HS StB ČSR, zničen 4. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „ČESKOBRATRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ – CCE“ (dle EZO „EVANGELIK“) s reg. č. 2041 (obnoven 27. 1. 1971 z a. č. obj. 468 /původní reg. č. 238/, zničen 27. 11. 1989 na 2. odd.), OBS „PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV“ (dle EZO „PRAVOSLAV“) s reg. č. 2042 (obnoven 27. 1. 1971 z a. č. obj. 448 /původní reg. č. 240/, zničen 7. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ (CČH)“ (dle EZO „CS. CIRKEV“) s reg. č. 2043 (obnoven 27. 1. 1971 z a. č. obj. 470/I /původní reg. č. 234/, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „Sion. hnutí v ČSSR (KRAJANÉ)“ s reg. č. 2137 (zaveden 12. 2. 1971, zničen 7. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „NÁBOŽENSKÉ SEKTY (NÁB. SEK.)“ (dle EZO „SEKTY“) s reg. č. 3842 (zaveden 4. 8. 1972, zničen 7. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „SVĚDCI JEHOVOVI“ (dle EZO „JEHOVA“) s reg. č. 5608 (zaveden 12. 6. 1973, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „KOMENSKÉHO BOHOSLOV. FAKULTA (KBF)“ s reg. č. 6698 (přeregistrován 17. 12. 1973 z „dílu obj. sv. s reg. č. 14642/XIII/1. a 2. část S-StB Praha“, zničen 27. 11. 1989 na 2. odd.), OBS „HUSOVA BOHOSL. FAKULTA (HBF)“ (poté „HUS“) s reg. č. 16947 (převeden 20. 3. 1979 z části 4 OBS s reg. č. 2043, skartace na 2. odd. nevyznačena), OBS „SLEZSKÁ EVANGEL. CÍRKEV (SLEZAN)“ s reg. č. 22794 (přeregistrován 22. 1. 1982 z „dílu OB-1886/4/1. a 2. část“, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „EKUMENICKÁ RADA CÍRKVÍ v ČR (ERC)“ s reg. č. 22795 (přeregistrován 22. 1. 1982 z „dílu OB-2043/8/1. a 2. část“, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „NÁBOŽENSKÁ LITERATURA – sekty (NÁB. LIT.)“ (dle EZO „LITERATURA“) s reg. č. 22812 (přeregistrován 27. 1. 1982 z OBS 3842/13/1-5 část“, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „BRATRSKÁ JEDNOTA BAPTISTŮ (BAPTISTÉ)“ s reg. č. 22813 (přeregistrován 27. 1. 1982 z „OB-3842/5/část 1-8“, zničen 7. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „Československá muslimská obec (ČMO)“ (dle EZO „MUSLIM“) s reg. č. 23499 (zaveden 3. 5. 1982, zničen 7. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „Světový svaz reformovaných církví (SRS)“ s reg. č. 24571 (zaveden 17. 11. 1982, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „ADVENTISTÉ SEDMÉHO DNE (ASD)“ s reg. č. 27607 (obnoven 15. 3. 1984 z a. č. obj. 1015/1. – 4. část, zničen 8. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „DUCHOVNÍ JÓGA“ (dle EZO „D JOGA“) s reg. č. 28241 (převeden 12. 6. 1984 z dílu 8 OBS s reg. č. 3842, zničen 7. 12. 1989 na 2. odd.), OBS „Zajištění ústavních zákonů a ochrana náboženských svobod v ČSSR (CÍRKEV)“ s reg. č. 38053 (zaveden 30. 11. 1989, skartace na 2. odd. nevyznačena).

**1989, 21. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 4.**

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 21. 11. 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka:

Podle operativně zjištěného poznatku sbíral dne 21. 11. 1989 v s. p. Spolchemie¹ Velvěty, okres Teplice, zaměstnanec uvedeného podniku Jiří INGVORT (1965) podpisy pod výzvu k odstoupení čelných stranických a státních představitelů ČSSR. Mezi spoluzaměstnanci získal 47 podpisů, které chtěl spolu s prohlášením odeslat Nezávislému studentskému svazu nebo CH-77 do Prahy.

Poznatek je věrohodný a lze ho dále využít.

Opatření:

Prohlášení včetně podpisové listiny bylo zajištěno a s INGVORTEM byl sepsán zápis o výpovědi. Ke jmenovanému bude provedena stb prověrka se zaměřením na jeho další závadovou činnost.

Podle operativně zjištěného poznatku navštívili dne 21. 11. 1989 s. p. CHZ ČSSP Litvínov, okres Most, dva studenti FF UK Praha – Klára MÜLLEROVÁ a Jan KOČKA. Jmenovaní na CZV SSM uvedeného s. p. požadovali podporu pro již známé požadavky vysokoškoláků. Jednání byli kromě funkcionářů CZV SSM přítomni zástupci CZV KSČ, hospodářského vedení podniku a tajemník OV SSM v Mostě. CZV SSM má k výsledkům jednání přijmout oficiální prohlášení.

Poznatek je věrohodný a lze ho dále využít.

Opatření:

Operativní cestou bude zjištěn průběh zasedání a obsah oficiálního prohlášení CZV SSM CHZ ČSSP Litvínov. Prostřednictvím náčelníka OS SNB Most bude informován vedoucí tajemník OV KSČ Most.

Na Poštovním úřadě Teplice 1 bylo dne 21. 11. 1989 zjištěno podání telegramu adresovaného jménem pracujících s. p. Cihelny Teplice studentům UK Praha. Text telegramu vyjadřuje podporu „dělnického severu“ požadavkům studentů a oznamuje přípravu dvouhodinové stávk v Severočeských cihelnách Teplice.

Hodnověrnost poznatku byla potvrzena vytěžením pracovníka pošty a lze ho dále využít.

Opatření:

Telegram byl vyřazen z dalšího poštovního styku.

Dne 21. 11. 1989 v dopoledních hodinách došlo na VŠST v Liberci k ustanovení (volbě) stávkového výboru. V dalším programu je stanoveno, že každý den v 09.00 hodin bude v menze informace o událostech v Praze, následně se studenti zúčastní brigád v areálu VŠ a od 16.00 hodin^b se uskuteční diskuse, na jejichž základě se 24. 11. 1989 zpracuje prohlášení studentů VŠST obsahující podporu pražských vysokých škol.

Na 27. 11. 1989 v době od 12.00 do 14.00 hodin je plánována účast studentů v generální stávce.

Informace je prověřená, hodnověrná, oficiálně využitelná. Získána operativním pracovníkem.

Opatření:

O situaci je informováno OV KSČ Liberec. Situace na VŠST je pod agenturně-operativní kontrolou.

V Teplicích došlo dne 20. 11. 1989 k přerušení výuky a organizování stávek ve středních školách – gymnáziu[m], SEŠ, SPŠS a konzervatoř. Probíhá dialog s vedením škol. K narušení veřejného pořádku nedošlo.

Opatření:

O situaci je informováno OV KSČ Teplice. Situace na školách je postupně řešena vedením škol za účasti zástupců SSM. Vývoj je pod agenturně-operativní kontrolou.

Dne 21. 11. 1989 se na gymnáziu v České Lípě dostavili 3 studenti z PF Ústí n. L., kteří vyzývali studenty ke stávce, čemuž se vedení školy podařilo zabránit vysvětlováním. Na SEŠ v České Lípě nebyly zjištěny negativní jevy. Ve 14.00 hodin se studentům SPŠS v České Lípě podařilo zorganizovat v areálu školy mítink, kde byly vzneseny některé ekologické požadavky, ve výuce se pokračuje. K narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo. Lze předpokládat, že se někteří studenti zúčastní mítinku v České Lípě na náměstí Míru, který se pořádá dne 21. 11. 1989 v 16.00 hodin.

Informace je prověřená, hodnověrná, oficiálně využitelná. Získána operativním pracovníkem.

Opatření:

Provedena informace na OV KSČ Česká Lípa. K zabezpečení klidu a veřejného pořádku na mítinku jsou přijata opatření.

Zást. náč. S StB Ústí n. L.

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-390/OA-16-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 22. XI. 1989 v 0.35 hod., číslo zprávy 10989: podle čísla zprávy by tento dodatek k DSZ měl předcházet dodatku uvedenému před ním, v řazení se však řídíme přednostně číslem jednacím. Vlevo od toho rukou připsáno „s. Prokš, s. Kabele, s. Knížek“ s připojenými vlastnoručními podpisy, vpravo Zamykalův vlastnoruční podpis. Pod tím razítka II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0034-425/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“. V pravém horním rohu rukou „AO“.

^b V originále je uvedeno „brigád a areálu VŠ a od 16.00 hodin“: kromě uvedeného je dalším možným prepisem „brigád a v areálu VŠ od 16.00 hodin“.

¹ 26. 3. 1980 zavedlo 1. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem OBS „CHEMIE“, reg. č. 20312: skartace v registru nevyznačena.

53f

1989, 21. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 5.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 21. 11. 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka:

Operativní cestou bylo zjištěno, že dne 21. 11. 1989 se pokusila studentka lékařské fakulty UK Praha Jitka VEJVAROVÁ (1969) sbírat na chirurgickém oddělení nemocnice v Litoměřicích podpisy pod „Prohlášení pražských vysokých škol“. Setkala se však s odmítavými postoji lékařů i ostatního personálu. Výtisk „Prohlášení“ byl po jejím odchodu nalezen vylepený na vchodu do nemocnice.

Poznatek je hodnověrný, dále využitelný.

Opatření:

Zajištěná písemnost bude zaslána do TEP S StB Ústí n. L. S vedením OÚNZ Litoměřice bude projednáno zamezení přístupu nepovolených osob do objektu nemocnice.

Dne 21. 11. 1989 odevzdal orgánům SNB vedoucí tajemník OV KSČ Litoměřice¹ anonymní dopis, obsahující písemnost nadepsanou „Tichá pošta 1/89“. V textu je hrubě napadán zveřejněný návrh stanov KSČ. Pod čarou je uvedeno, že v rámci „tiché pošty“ jsou připravena

témata: „Stanovy – Lidové milice“ a „Program opozice a nezávislé iniciativy“. Písemnost je podepsána Petrem ŠTASTNÝM a Pavlem TROŠKOU.^b

Poznatek je hodnověrný, lze ho dále využít.

Opatření:

Zajištěná písemnost bude zaslána k provedení expertizy v TEP S StB Ústí n. L. a dle výsledků stanovena další opatření k vypátrání jejího autora.

Podle operativního zjištění obdrželi dne 20. 11. 1989 další dvě osoby z Ústí n. L. a jedna z Malého Března, okres Ústí n. L., anonymní poštovní zásilky s již známým desetibodovým dotazníkem nezávislé skupiny pro průzkum veřejného mínění.

Jedná se o hodnověrné, dále využitelné poznatky.

Opatření:

Zajištěné zlegalizované písemnosti byly postoupeny na O StB Ústí n. L., kde byla prováděna opatření k vypátrání pachatele.

Dne 21. 11. 1989 oznámil orgánům SNB ředitel k. p. Uranové doly Hamr na Jezeře, okres Česká Lípa, že v uvedeném podniku byla nalezena písemnost vyzývající jeho zaměstnance ke generální stávce dne 27. 11. 1989 od 12.00 – 14.00 hodin. Poznatek je věrohodný a lze ho dále využít.

Opatření:

Písemnost byla zajištěna k provedení expertizy v TEP S StB Ústí n. L. Ve spolupráci se vedením podniku je prováděno typování pachatele.

Dne 20. 11. 1989 zaměstnanci Státního divadla F. X. Šaldy v Liberci pokračovali ve stávce na podporu akcí v Praze. Téhož dne agitoval mezi mládeží v Liberci režisér Václav MARTINEC k návštěvě dialogu s veřejností v Divadle F. X. Šaldy. Shromáždění se zúčastnilo 200 – 300 občanů. Mimo jiné vystoupil neustanovený člen Činoherního divadla z Ústí n. L., který byl údajně přítomen zákroku SNB v Praze dne 17. 11. 1989. Popsal průběh demonstrace s tím, že nebyla vykřikována protistátní hesla. Obdobná akce proběhla v Malém divadle F. X. Šaldy, kde byly přečteny výzvy studentů a herců. Akce proběhly bez narušení veřejného pořádku a po jejich skončení se přítomní rozešli.

Dne 20. 11. 1989 proběhlo na VŠST Liberec shromáždění studentů k svolání pražských vysokoškoláků. Celoškolský výbor SSM vystoupil s prohlášením, kdy studenti byli vybidnuti k podpisové akci. Hlasování podpořilo pražskou výzvu s tím, že 21. 11. 1989 se uskuteční další shromáždění, na kterém bude zvolen 10-tičlenný stávkový výbor, který bude mít kontakt na stávkový výbor v Praze – DAMU.

Shromáždění proběhlo bez narušení veřejného pořádku.

Opatření:

O situaci byl informován OV KSČ. K nasazení pořádkových sil SNB nedošlo.

Dne 21. 11. 1989 v odpoledních hodinách se v Litoměřicích na Dómském náměstí uskutečnilo setkání mládeže. Akci zorganizovali studenti CMBF,² kteří v počtu cca 250 osob šli průvodem ze semináře na místo srazu. Obsahem diskuse byla podpora pražského stávkového hnutí. Vystoupil PhDr. Č[...]³ z CMBF, který informoval, že se dne 23. 11. 1989 v Praze uskuteční zasedání Výboru pro lidská práva a humanitární pomoc. Programem je situace k zákroku SNB v Praze dne 17. 11. 1989. Na zasedání jsou přizváni členové Mezinárodního výboru pro lidská práva z Helsin[e]k.

Přítomní byli studentkou UK Praha Klárou KARAFIÁTOVOU (1968)^c seznámeni s prohlášením vysokých škol. Studenti CMBF se průvodem vrátili do semináře. Tato akce byla občany v převážné míře odsuzována. Závěrem shromáždění KARAFIÁTOVÁ vyzvala k dalšímu shromáždění na stejném místě dne 22. 11. 1989 od 16.00 hodin.

K narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo.

Informace je hodnověrná, prověřená, oficiálně využitelná.

Opatření:

Informováno OV KSČ v Litoměřicích. Bude informován KCT KNV Ústí n. L. K zabezpečení klidu a veřejného pořádku na den 22. 11. 1989 jsou připravena opatření.

Zást. náčelníka S StB Ústí n. L.

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-391/OA-16-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 22. XI. 1989 ve 2.30 hod., číslo zprávy 10991. Vlevo od toho rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek“ s připojenými vlastnoručními podpisy, vpravo Zamykalův vlastnoruční podpis. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 23. XI. 1989, č. j. CB-0034-439/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“. V pravém horním rohu rukou „AO“.

^b Datum, „tajemník OV KSČ Litoměřice“ a „vedeno... pošty“ rukou podtrženo, jiným pisadlem též „anonymní dopis“, zleva je k odstavci připsáno „7 na KSČ“ (škrtnuto).

^c „studentkou... (1968)“ podtrženo, zleva je k odstavci připsáno zaškrtnuté „10“.

¹ VT OV KSČ Litoměřice byl v té době Jozef Servista.

² K objektu Cyrilometodějské bohoslovecké fakulty byl 21. 5. 1979 na centrále zaveden OBS „CMBF“ s reg. č. 17821 – viz pozn. 14 dok. 4b. 23. 11. 1970 zavedlo 1. odd. V. odb. S-StB Ústí n. Labem (v registru jako „VZ 1/5/“) k objektu CMBF Litoměřice OBS „FAKULTA“, reg. č. 10676: 11. 8.

1988 předán z 2. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem na X. S-SNB (viz tamtéž).

³ K osobě G. Č. (1927) byl 14. 3. 1972 1. odd. 3. odb. II. S-FMV zaveden svazek KTS „PRÁVNÍK“, reg. č. 3295: 28. 6. 1974 převeden na svazek A-„PRÁVNÍK“, po vzniku X. S-FMV předán na její 1. odd. 5. odb., zničen na 1. odd. 9. odb. II. S-SNB 8. 12. 1989.

54a

1989, 22. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.

[...]a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 22. 11. 1989 – zaslání

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka:

Podle operativního zjištění došlo dne 21. 11. 1989 v gymnáziu Tanvald, okres Liberec, k setkání studentů s pedagogickým sborem, zaměřenému k prohlášení pražských vysokoškolských studentů. Přítomný předseda MěNV Tanvald s. KAZDA zde přislíbil uspořádání diskusního fóra pro studenty gymnázia dne 22. 11. 1989 v 08.00 hodin ve sportovní hale v Tanvaldu, kam přizve i zástupce lidosprávy, KSČ a vedení některého podniku.

Poznatek je hodnověrný, lze ho dále využít.

Opatření:

Bude informován územní stranický orgán a provedena opatření k zamezení zneužití fóra k protispolečenským vystoupením.

Dne 21. 11. 1989 odevzdal orgánům SNB člen KSČ Jaroslav KAJZR, bytem Lovosice, okres Litoměřice, písemnost nadepsanou „Prohlášení studentů pražských vysokých škol“. Při vytěžení uvedl, že tyto tiskoviny rozváží dva muži osobním automobilem řady Škoda 105-120, SPZ AOV 69-16.

Poznatek je hodnověrný, dokumentovaný zajištěnou písemností a lze ho dále využít.

Opatření:

Po ustanovení majitele vozidla dle SPZ bude poznatek postoupen k provedení vlastních opatření na 2. odbor S StB Praha.

Operativní cestou bylo zjištěno, že dne 21. 11. 1989 byly v prostorách závodní jídelny k. p. Bižuterie Jablonec n. N. vystaveny celkem 3 kusy „Prohlášení studentů pražských vysokých škol“ s nadpisem „Podpoříme studenty“. Provedeným šetřením bylo zjištěno, že text napsal kolektiv pracovníků výpočetního střediska uvedeného k. p.

Jedná se o hodnověrný, dále využitelný poznatek.

Opatření:

Dva výtisky prohlášení byly zajištěny, třetí byl zničen pracovníky k. p. Bižuterie. Ve spolupráci s hospodářským vedením podniku bylo provedeno opatření k zabránění protispolečenských vystoupení a k signalizaci případného výskytu dalších závadových tiskovin v k. p. Bižuterie.

Dne 21. 11. 1989 předal orgánům SNB sekretář rady obrany ONV Louny s. VOJTĚCH 40 kusů písemností obsahujících prohlášení přijaté v divadle Disk v Praze dne 18. 11. 1989.¹ V textu je popisován „brutální zásah speciálních jednotek MV, cvičených pro boj s teroristy“ dne 17. 11. 1989 v Praze a ostře napadá vedoucí úlohu KSČ. Další tři kusy uvedené písemnosti byly zjištěny na dveřích divadla v Lounech.

Poznatek je hodnověrný a lze ho dále využít.

Opatření:

Byl informován OV KSČ Louny. Po rozšiřovateli se pátrá podle získaného popisu osoby.

Dne 21. 11. 1989 v odpoledních hodinách se v Teplicích shromáždilo cca 200 osob, které prošly městem. Dav se rozrostl na cca 600 účastníků. Byla skandována protistátní hesla. Akce se má opakovat dne 22. 11. 1989 v 16.00 hodin s tím, že se přednesou dokumenty k zákroku SNB v Praze dne 17. 11. 1989.

V průběhu demonstrace nebyl proveden bezpečnostní zákrok. Informace je prověřená, hodnověrná, dále využitelná.

Opatření:

Informován OV KSČ Teplice. Jsou prováděna opatření k zajištění klidu a veřejného pořádku, včetně ustanovení rozšiřovatelů závadových písemností.

Dne 21. 11. 1989 došlo v Děčíně ke shromáždění studentů středních škol za účasti cca 2 000 účastníků. Mimo propagace stávkového hnutí bylo dohodnuto, že dne 22. 11. 1989 se v 06.30 hodin sejdou zástupci všech středních škol před budovou gymnázia, kde se dohodnou požadavky mládeže. Přítomní byli vyzváni, aby se sešli 24. 11. 1989 ve 14.00 hodin před hotelem Grand v Děčíně. Odtud hodlají jít na průmyslové závody s cílem získat na svoji stranu dělníky. Dne

22. 11. 1989 se dále mají určit dvoučlenné delegace, které mají s obdobným záměrem navštívit průmyslové podniky.

Informace je prověřená, hodnověrná, dále využitelná.

Opatření:

Informován OV KSČ v Děčíně k přijetí vlastních opatření v eko objektech. Ke kontrole studentů budou využity operativní hlídky.

Dne 20. 11. 1989 organizovala ve Zdravotním středisku Děčín 9 podpisovou akci zaměřenou proti zákroku SNB v Praze dne 17. 11. 1989 pracovnice psychologické poradny v Děčíně Dana BRÁZDOVÁ (1951). Petici podepsaly 3 osoby.

Informace získána agenturní cestou, prověřena jako seriózní, dále využitelná.

Dne 20. 11. 1989 seznámila spolužáky na gymnáziu v Rumburku SYROVÁTKOVÁ Abigail (1972) s prohlášením evangelické církve² k zásahu SNB v Praze 17. 11. 1989. Vystoupení si vynutila s poukázáním na demonstraci přes nesouhlas vyučujícího. S prohlášením třída nesouhlasila, k podpisové akci nedošlo. Informace je získána agenturní cestou, prověřena jako seriózní, dále využitelná.

Opatření:

Byl informován vedoucí tajemník OV KSČ v Děčíně.

Dne 21. 11. 1989 byly v Liberci zadrženy při vylepování letáku s výzvou ke generální stávce na 27. 11. 1989 osoby:

MATOUŠKOVÁ Eva (1951), ZAPADLÍKOVÁ Andrea (1974), DAŠKOVÁ Eva (1975), všechny bytem Liberec. Leták získala MATOUŠKOVÁ od režiséra Státního divadla F. X. Šaldy v Liberci Václava MARTINCE (1937), zajistila jeho rozmnožení a zorganizovala vylepování.

Informace je hodnověrná, prověřená, dále využitelná.

Opatření:

Pachatelky jsou řešeny pro přestupek dle par. 1 zák. č. 60/61 Sb.³ Současně je prováděna jejich stb prověrka.

Zást. náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-392/OA-16-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 22. XI. 1989 ve 3.50 hod., číslo zprávy 10993. Vlevo od toho rukou připsáno „s. Knížek, s. Kabele“ s připojenými vlastnoručními podpisy, vpravo Zamykalův vlastnoruční podpis. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0034-428/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“. V pravém horním rohu rukou „AO“.

¹ Viz Deset pražských dnů..., c. d., s. 36-38.

² Problematika „nekatolické církve v kraji Ústí n/L“ byla 16. 6. 1958 2. odd.

III. odb. S-StB Ústí n. Labem zavedena v OBS (dle EZO „NEKAT“) s reg. č. 335: 13. 5. 1968 archivován pod a. č. 3182, 18. 9. 1969 obnoven na 5. odd. II. odb., později předán na 2. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena.

³ Jedná se o zákon ze dne 26. 6. 1961 o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku. § 1 patří mezi základní ustanovení.

54b

1989, 22. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 1.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 22. 11. 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka:

Dne 21. 11. 1989 oznámil na O StB Česká Lípa vedoucí výpočetního střediska Agrodát Nový Bor, okr. Česká Lípa, Vladimír STEHLÍK, nar. 1936, bytem Nový Bor, člen KSČ, že v uvedeném výpočetním středisku bylo za použití počítačové techniky rozmnoženo větší množství tiskoviny s již známým prohlášením pražských vysokoškoláků a s dalším prohlášením, jehož text vzhledem k závažnosti obsahu uvádím v plném znění:

Prohlášení Občanského fóra

Charta 77, Čsl. helsinský výbor, Kruh nezávislé inteligence, Hnutí za obč. svobodu, Art. forum, Obroda, nezávislí studenti, Čsl. dem. iniciativa, Výbor na obr. nespr. stíhaných, Nezávislé mír. sdružení, Otevřený dialog, čsl. centrum PEN klubu, někteří členové Čsl. strany socialistické, Čsl. strany lidové, církevní,¹ tvůrčích a jiných svazů, někteří bývalí i současní členové KSČ a další demokraticky smýšlející občané.

Občanské fórum se cítí být způsobilé okamžitě jednat se státním vedením o kritické situaci v naší zemi, vyjadřovat aktuální požadavky naší veřejnosti a jednat o jejich řešení. Takovéto jednání, které by mělo být začátkem celospolečenské diskuse o budoucnosti Československa, chce Občanské fórum začít jednáním o těchto naléhavých, širokou veřejností stále otevřených² formulovaných požadavcích:

1. Aby odstoupili ze svých funkcí ti členové předsednictva ÚV KSČ, kteří jsou bezprostředně spojeni s přípravou intervence pěti států Varšavské smlouvy z roku 1968 a kteří jsou odpovědni za mnoholetou devastaci všech oblastí společenského života u nás. Jmenovitě jde o Gustáva Husáka, Miloše Jakeše, Jana Fojtíka, Miloslava Zavadila, Karla Hoffmana, Aloise Jindru.³ Zhoubná politika těchto lidí, kteří po léta odmítali jakýkoliv demokratický dialog se společností, zcela zákonitě vyústila do hrůzných událostí posledních dnů.

2. Aby ihned odstoupili první tajemník městského výboru KSČ v Praze Miroslav Štěpán a federální ministr vnitra František Kincl, kteří jsou odpovědni za všechny zásahy, které policie v posledních měsících provedla proti pokojně manifestujícím občanům.

3. Aby byla ustanovena komise, která konkrétně vyšetří tyto zásahy, zjistí viníky a navrhne jejich potrestání. V této komisi musí být zástupci Občanského fóra.

4. Aby byli okamžitě propuštěni všichni vězňové svědomí, včetně těch, kteří byli zadrženi v souvislosti s posledními manifestacemi.

Občanské fórum žádá, aby toto provolání bylo publikováno v oficiálních čsl. sdělovacích prostředcích. Občanské fórum se staví celou svou autoritou za myšlenku generální stávky dne 27. 11. 1989 od 12 do 14 hodin, k níž vyzvali pražští vysokoškoláci, a chápe ji jako výraz podpory požadavků, o nichž chce se státním vedením jednat. Občanské fórum se domnívá, že jeho vznik a práce odpovídá vůli čtyřiceti tisíc dosavadních signatářů petice Několik vět, a je otevřeno všem složkám a silám čsl. společnosti, kterým záleží na tom, aby naše země začala pokojným způsobem hledat cestu k demokratickému společenskému uspořádání, a tím i k hospodářské prosperitě.

V Praze, 19. listopadu, za Občanské fórum podepsáni:
ing. Rudolf Batěk, Petr Čepek, Václav Havel, Milan Hruška, prof. dr. Jiří Jelínek, Milan Kňážko, dr. Lubomír Kopecký, CSc., Jiří Křížan, Václav Malý, Martin Mejstřík, Petr Oslzlý, doc. dr. Libor Pátý, CSc., Jana Petrová, Jan Ruml, prof. dr. Zdeněk Šilhán, Ondřej Trojan, ing. Josef Vavroušek, CSc., a Saša Vondra.⁴

Rozmnožovatelé písemnosti, přesný počet výtisků, ani jejich úkryt nebyl dosud zjištěn. Hodnověrnost poznatku je dokumentována vzorkem zajištěné písemnosti a lze ho dále využít.

Opatření:

O situaci byl informován územní stranický orgán. Po rozmnožovatelích je pátráno. Jsou prováděna opatření k zamezení rozšíření uvedených tiskovin v okrese Česká Lípa.

Dne 21. 11. 1989 v odpoledních hodinách došlo na Mírovém náměstí v České Lípě k nepovolenému shromáždění cca 300 osob. Jako řečníci vystoupili KALVODOVÁ Miroslava⁵ (1948), aranžérka, SMEJ-

TEK Tomáš (1971), student stavební fakulty ČVUT Praha, a VÁCLAVÍK Pavel (1966), pracovník STAZ Česká Lípa. Všichni bytem Česká Lípa. Obsahově bylo jednáno o zákroku SNB v Praze dne 17. 11. 1989. Byly vzneseny známé požadavky vůči vedení strany a státu. Shromáždění se má od 22. 11. 1989 opakovat od 17.00 hodin.

Obdobná akce proběhla za účasti cca 150 osob na náměstí v Novém Boru, kde bylo jednáno o stejných problémech. K narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo. Zákrok ze strany SNB nebyl proveden. Shromáždění se státní a straničtí funkcionáři obou nezúčastnili. Informace je hodnověrná, prověřená, dále využitelná.

Opatření:

Průběh akcí byl pod kontrolou operativních hlídek SNB. Informováno OV KSČ v České Lípě.

Dne 21. 11. 1989 v ranních hodinách proběhla na Dole Hamr na Jezeře šachta č. 3 podpisová akce na podporu studentů v Praze adresovaná předsedovi federální vlády a studentskému stávkovému výboru v Praze. Akci zorganizovali zaměstnanci UD Hamr n. J. Radim BIELIK (1967), zámečnick UD, a Ivo SCHUMPICH (1959), zámečnick UD, oba bytem Česká Lípa. BIELIK se otevřeně hlásí k NMS. Podepsalo cca 150 osob ze 700 přítomných střídajících směn. Podpisové archy odmítl BIELIK vydat.^b

Informace je hodnověrná, prověřená, oficiálně využitelná.⁶

Opatření:

Bude realizována stb prověrka organizátorů akce. V UD Hamr n. J. bylo vedením dolu v součinnosti se ZV ROH a CÚV KSČ a závodu odvodňování provedeno vlastní opatření.

Zást. náčelníka S StB Ústí n. L.

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-393/OA-16-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 22. XI. 1989 v 6.30 hod., číslo zprávy 10995. Vlevo od toho rukou připsáno „s. Kabele, s. Knížek, s. Prokš, s. Kolář“ s připojenými vlastnoručními podpisy (u Koláře navíc razítko „4. pros.“), vpravo Zamykalův vlastnoruční podpis. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0034-423/03-89, přílohy 0.

^b 2. a téměř celá 4. věta tohoto odstavce je rukou podtržena, zleva je k odstavci připsáno „STÁVKY“, zprava je razítko „P“.

¹ Správně má být uvedeno „Artforum“ a „církvi“. Viz Deset pražských dnů..., c. d., s. 47-48. Zde též příloha č. 2 dok. 24b.

² Má být uvedeno „otevřeněji“.

³ Jedná se o Miroslava Zavadila, Karla Hoffmanna a Aloise Indru.

- ⁴ Chybně je uvedeno jméno Rudolfa Battěka, Milana Jelínka a Věňka Šilhána.
- ⁵ K osobě M. Kalvodové byl 8. 7. 1988 O-StB Česká Lípa (zřejmě po linii „II/3“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „ADA“, reg. č. 26425: skartace v registru nevyznačena.
- ⁶ Předcházející odstavec byl použit pro zpracování 8. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSZ FMV č. 181 z 23. 11. 1989, zmínka o uvedené podpisové akci byla kromě toho zapracována i do 18. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 180 z 22. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 5c a pozn. 1 dok. 4b.

54c

1989, 22. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 2.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 22. 11. 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost b) vnitřního protivníka:

Dne 21. 11. 1989 oznámil na OS SNB v České Lípě předseda ZV ROH závodu ZRUP ve Stráži pod Ralskem Oldřich JELÍNEK (1947), člen KSČ, bytem Jablonné v Podještědí, že dne 21. 11. 1989 byl vyzván členem DV ROH ZRUP Miroslavem KANÁTEM, aby na 23. 11. 1989 svolal mimořádný ZV ROH s cílem odsouhlasit rezoluci k podpoře studentů a umělců a ke vstoupení závodu ZRUP do generální stávky dne 27. 11. 1989.

KANÁT hovořil o tom, že současná situace v ČSSR je věcí odborů a s komunisty není potřeba o ničem jednat. Oznamovatel dále uvedl, že KANÁT je důvěrný přítel signatáře CH-77 Ladislava LIŠE. Požadavek KANÁTA byl odmítnut.

Oznamovatel dále sdělil, že pracovníci ekonomického oddělení ZRUPu, MIHALOVIČ (vyloučen z KSČ v r. 1970), HOFMANOVÁ (manželka tajemníka ČSS z Liberce) a jistá TRUBAČOVÁ, zpracovali dne 21. 11. 1989 5-tibodovou rezoluci (obsah nezjištěn), pod níž hodlali shromažďovat podpisy. Jejich akci překazil ekonom závodu, který tiskovinu roztrhal. Dle Pramene měla být dne 21. 11. 1989 z technického oddělení ZRUP odeslána rezoluce na podporu antisil, obsah ani zpracovatelé nebyli zjištěni.

Informace získána oznamovatelem, je možné ji prohlásit za seriózní, oficiálně využitelnou.

Opatření:

Informován vedoucí tajemník OV KSČ Česká Lípa.¹ Dne 22. 11. 1989 bude s hospodářským a stranickým vedením projednána situace s cílem zamezit negativním jevům. Bude provedena stb prověrka procházejících osob a realizována opatření ke zjištění textu rezoluce.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství:

Agenturní cestou byl získán dne 21. 11. 1989 poznatek, že mezi pracovníky loko-depa v Děčíně² je rozšiřována tiskovina s požadavkem zlepšení sociálních podmínek a zdravotní péče u pracovníků ČSD. Dále je vyjádřen nesouhlas strojvedoucích se skladbou turnusu rychlíkových spojů Děčín-Praha, přičemž je argumentováno nehodou Balt-Orient expresu z listopadu 1989.

Informace je prvotní ve stadiu prověrky.

Opatření:

Je prováděna prověrka informace.

4. Názory a nálady obyvatelstva:

Značná část obyvatel Děčína odsoudila protestní pochod studentů středních škol ze dne 21. 11. 1989. Byly vyslovovány názory, že by se měli raději učit, ještě pro republiku neudělali tolik, aby si mohli takto vyskakovat, dále, že republika jim dala možnost vzdělání a oni se jí takto odvděčují.

Operativní cestou bylo k předmětné věci v Děčíně zjištěno, že mezi obyvatelstvem panuje i názor, že kdybychom měli v ÚV KSČ správné politiky, tak by byl [za?] 17. 11. 1989 některý představitel odvolán z funkce, a tím by došlo k uklidnění v celé ČSSR.

Agenturně operativními prostředky bylo zjištěno, že pracovní kolektivy k. p. Doly V. I. Lenina Komořany, okres Most, Dolu Julia Fučíka Bílina, okres Teplice,³ generálního ředitelství SHD Most a s. p. CHZ ČSSP Litvínov, okres Most, odsoudily jednání studentů v Praze. Písemné prohlášení v tomto směru zašlou na ÚV KSČ.⁴

Dne 21. 11. 1989 sdělil zástupce náčelníka PKE NDR mjr. Peter KALFUS orgánům SNB některé podrobnosti k situaci v NDR v návaznosti na organizační změny v systému národní bezpečnosti NDR. Uvedl, že došlo ke zrušení Státní bezpečnosti a místo ní byl zřízen Úřad národní bezpečnosti. V NDR má dojít ke zrušení administrativního rozdělení krajů a okresů a mají být zavedeny spolkové země NDR. Z hlediska ekonomiky je současná situace v NDR hodnocena jako pokraj finančního úpadku. Uvažuje se o účasti západoněmeckého kapitálu na vedení národních podniků. Není proto vylučována možnost

připojení NDR k NSR, ke kterému může podle odhadů dojít v době od tří měsíců do tří let. Nadcházejícího sjezdu SED se má zúčastnit spolkový kancléř KOHL. Celkově je předpokládán další politický vývoj NDR směrem doprava.^b

Jedná se o prvotní, dále neproověřený poznatek.

Zást. náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-394/OA-16-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 22. XI. 1989 v 6.30 hod., číslo zprávy 10994: podle čísla zprávy by tento dodatek k DSZ měl předcházet dodatku uvedenému před ním, v řazení se však řídíme přednostně číslem jednacím. Vlevo od toho rukou připsáno „s. Prokš, s. Kabele, s. Knížek, s. Smrž“ s připojenými vlastnoručními podpisy Prokše a Knížka, vpravo Zamykalův vlastnoruční podpis. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0034-426/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“.

^b Konec 1. věty a vedlejší věta následujícího větného celku odstavce jsou rukou podtrženy, zprava je odstavec v těchto místech zatržen a je k němu připsáno „8“. Podtržena je též předposlední věta odstavce.

¹ VT OV KSČ Česká Lípa byl v té době Vojtěch Zach.

² Problematika „železniční stan.“ byla 1. 4. 1971 O-StB Děčín administrativně podchycena v OBS (dle EZO „STANICE 2“) s reg. č. 10859: skartace v registru nevyznačena.

³ K objektu „Doly J. F. – K. G.“ byl 24. 5. 1971 O-StB Teplice zaveden OBS (dle EZO „DOLY 9“) s reg. č. 10925: skartace v registru nevyznačena. 15. 8. 1989 zavedlo 1. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem OBS „DOLY“ s reg. č. 20683: skartace v registru nevyznačena.

⁴ Tento a předcházející 2 odstavce byly použity pro zpracování 3. a 5. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSZ FMV č. 181 z 23. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 5c.

**1989, 22. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 3.**

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 22. 11. 1989

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka:

Dne 21. 11. v nočních hodinách bylo zajištěno v Liberci, v rámci opatření k zamezení výskytu letáků, prohlášení studentů Vysoké školy strojní a textilní Liberec (VŠST), kterým se dnem 20. 11. 1989 přihlašují ke studentské stávce. Jedná se [o] desetibodové prohlášení v podstatě shodné s prohlášením pražských vysokých škol. Součástí je výzva ke generální stávce dne 27. 11. 1989 od 12.00 do 14.00 hodin pro případ nesplnění požadavků.

Informace je věrohodná, lze ji dále využít.

Opatření: Provedena aktivizace AOP z objektu VŠST. S vedením školy je udržován pravidelný styk s cílem podchycení dalšího vývoje situace při stávce studentů.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Náčelník S StB Ústí n. L.

v z. mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-395/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 22. XI. 1989 v 15.55 hod., číslo zprávy 11036. Vpravo rukou připsáno „KNÍŽEK, KABELE“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 22. XI. 1989, č. j. CB-0034-430/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“. Daný dokument v rozporu s tím, co je uvedeno pod „Věc:“, řadíme jako dodatek k DSZ z 22. 11.: vede nás k tomu existence výše uvedené DSZ s č. j. OS-00126-392/OA-01-89 (viz dok. 54a), která je označena jako „DSZ ze dne 22. 11. 1989 – zaslání“ – z kontextu dalších DSZ z Ústí n. L. víme, že z každého dne bývala odesílána jedna DSZ, vše ostatní se označovalo jako dodatek k této DSZ.

54e

**1989, 22. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 4.**[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 22. listopadu 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka:

Operativní cestou bylo zjištěno, že dne 20. 11. 1989 byla v s. p. ČSPLO Děčín¹ zorganizována podpisová akce proti zákroku orgánů SNB dne 17. 11. 1989 v Praze. Organizátorem byl Jaroslav FOLDYNA (1960), kandidát KSČ, člen CZV SSM, bytem Jilové, okr. Děčín. Na podpisový arch získal celkem 31 podpisů, z toho 9 kandidátů KSČ. Vedením s. p. byl se jmenovaným proveden pohovor, na jehož základě odevzdal podpisový arch předsedovi SV KSČ při ČSPLO Děčín.^b

Dne 21. 11. 1989 navštívil předsedu SV KSČ ČSPLO mistr přístavu Děčín-Loubí Miroslav HRADECKÝ (1951), bytem Děčín, který požadoval vydání podpisového archu. Když byl jeho požadavek odmítnut, prohlásil, že akci zorganizuje znovu.

Poznatek je hodnověrný, lze jej dále využít.

Opatření: Bude informován OV KSČ. Situace bude řešena ve spolupráci s vedením s. p. ČSPLO Děčín.

Dne 22. 11. 1989 bylo v 03,30 hod. zjištěno v centru Chomutova větší množství letáků odsuzujících zásah pořádkových jednotek dne 17. 11. 1989 v Praze. V 03,45 hod. byly hlídkou VB kontrolovány studentky fakulty dětského lékařství UK Praha, ADAMCOVÁ Magdalena (1966), bytem Chomutov, a MAŠKOVÁ Věra (1966), bytem Dobříš. Bylo u nich zjištěno lepidlo a letáky stejného znění s letáky zjištěnými v centru města. Celkem se jednalo o 24 letáků:

- 12 ks „Prohlášení dělníků ČKD“²
- 3 ks „Provolání VŠ studentů [k] dělníkům a rolníkům ČSSR“
- 4 ks „Prohlášení vysokoškolských studentů“
- 2 ks „Praha 20. 11. 1989 – svědecká výpověď“, končí adresou ing. Jiří FAFL, [...], Praha
- 3 ks začínající slovy „Dne 17. 11. 1989 jsme se zúčastnili pokojné demonstrace, která se konala při příležitosti 50. výročí Jana Opletala...“. Podepsán Jiří MRÁZEK, FDL UK. Text pokračuje slovy: „Do jednoho davu začaly tlačit obrněné transportéry...“ Podepsána Marta SMÍŠKOVÁ, FDL UK. V Praze dne 20. listopadu 1989.

Poznatek je věrohodný, lze jej dále využít.

Opatření: Letáky byly zajištěny. Bude provedena lustrace v TEP 2. odboru S StB Ústí n. L. Je prováděna stb prověrka ADAMCOVÉ.

Dne 21. 11. 1989 byly orgánům SNB předány OV KSČ Liberec dva anonymní dopisy s obsahem „Otevřený dopis Obrody všem členům KSČ“. Oba dopisy byly odeslány z PÚ 025 Praha. První byl odeslán dne 9. 11. 1989 na adresu ing. Pavel VĚCHET Liberec. Druhý byl odeslán 16. 11. 1989 na adresu CZV KSČ n. p. Textilana Liberec.

Poznatek je věrohodný, dokumentovaný a lze jej dále využít.

Opatření: Další opatření jsou prováděna dle pokynu 2. S SNB Praha.

V návaznosti na DSZ ze dne 22. 11. 1989,³ ve které jsem informoval o shromáždění studentů středních škol v Děčíně, sděluji, že dne 22. 11. 1989 v 06,30 hod. se uskutečnilo před gymnáziem v Děčíně shromáždění zástupců všech středních škol, které později pokračovalo v tělocvičně uvedené školy. Jednání bylo řízeno 5 – 7 studenty pražských vysokých škol. Mezi nimi byli zjištěni Martina SÝKOROVÁ, VĚTROVSKÝ a KŘEMEN, bývalí studenti gymnázia Děčín. Byly zde projednávány otázky k získání podpory dělníků pro generální stávkou dne 27. 11. 1989. Vzhledem k tomu, že agitátoři nejsou vpouštěni do ekonomických objektů, mají se o to snažit studenti prostřednictvím svých rodičů.

V 10,00 hod. se uskutečnil před budovou gymnázia mítink za účasti cca 300 studentů všech středních škol z Děčína. Student VŠ z Prahy Martin RIEGL přečetl přítomným požadavky:

- odstoupení stranických a státních představitelů ss. HUSÁKA, FOJTÍKA, JAKEŠE, HOFMANA a MV ČSSR, kteří jsou odpovědní za „ten masakr“
- okamžitou změnu politického systému ČSSR
- vyškrtnutí článku o ved. úloze KSČ z Ústavy ČSSR.

Shromáždění studentů bylo vyzváno k účasti na demonstraci dne 24. 11. 1989 ve 14,30 hod. Průvod se má pohybovat ve směru k ekonomickým objektům v Děčíně 5 s cílem navázat kontakt s dělníky, kteří budou v té době končit ranní směnu.

Kolem 11,00 hod. se shromáždění rozešlo, k narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo.

Poznatek je hodnověrný, lze jej dále využít.

Opatření: Formou výslechu svědků je prováděna dokumentace činnosti mluvčích z řad studentů pražských vysokých škol. Jsou prováděna opatření k jejich předvedení na útvar SNB, vytěžení k činnosti a záměrům.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00125-396/OA-15-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 22. XI. 1989 ve 22.00 hod., číslo zprávy 11059. Vpravo razítka II. správy SNB, došlo 23. XI. 1989, č. j. CB-0034-432/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“. Pod tím rukou připsáno „s. KOLÁŘ, KNÍŽEK, KABELE“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy (u Koláře navíc razítko „23. listop.“).

^b Zprava u odstavce rukou připsáno „Inf. 7 odb.“ s Kolářovým vlastnoručním podpisem.

¹ 9. 11. 1960 zavedl odbor OŽD O-StB Děčín v problematice „voda“ OBS „ČSPLO I Děčín“ (dle EZO „CSPLO“), reg. č. 6089; v neuvedenou dobu předán na 3. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem, 6. 9. 1986 archivován pod a. č. OB-71. 5. 9. 1985 byl 3. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden OBS „ZAHRANIČNÍ PLAVBA“ (dle EZO „ZHR. PLAVBA“) s reg. č. 24208: 30. 3. 1989 předán na 2. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena. Týž den – 5. 9. 1985 – zaregistrovalo ještě totéž oddělení S-StB Ústí n. Labem OBS „HAMBURK“, reg. č. 24209: 27. 1. 1989 předán na O-StB Děčín, skartace v registru nevyznačena.

² Mohlo by jít o prohlášení dělníků střediska 334 závodu ČKD Kompresory z 21. 11. 1989, které je nazvané „Prohlášení dělníků ČKD“. Viz Deset pražských dnů..., c. d., s. 181-182.

³ Viz dok. 54a.

54f

1989, 22. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 5.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 22. 11. 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka

Dne 21. 11. 1989 v dopoledních hodinách se na VŠST Liberec, na středních školách a odborných učilištích uskutečnily diskusní kluby, na kterých byla čtena prohlášení pražských vysokých škol. Současně byli účastníci vyzýváni k demonstraci, která se měla uskutečnit téhož dne na náměstí Bojovníků za mír v Liberci. V diskusích se angažovali zejména členové Státního divadla F. X. Šaldy a členové jeho amatérské scény, převážně studenti středních škol.

Demonstrace se uskutečnila v 16,00 hod. za účasti cca 5 000 pře-

vážně mladých lidí. Demonstranti rozvinuli státní vlajky a transparenty s hesly „Žádáme svobodné volby“, „Žádáme demisi vlády“, „Zločin žádá trest“, „Žádné násilí“, „Svobodu politickým vězňům“.

V průběhu demonstrace byla čtena prohlášení pražských vysokoškoláků, dramatických umělců ap. Po jejich přečtení byla skandována různá protispolečenská hesla.¹

Asi v 16,30 hod. se začali demonstranti přesouvat před OD Ještěd a následně k OV KSČ Liberec. Cestou se asi 2 000 osob rozešlo. Před budovou OV KSČ bylo pokračováno ve skandování protispolečenských hesel. V 17,05 hod. se začali účastníci rozcházet. V 17,30 hod. se ve městě pohybovaly malé neorganizované skupiny, které již neprojevovaly aktivitu.

Operativním průzkumem byla na demonstraci zjištěna účast členů libereckých NI Miroslava POLÁKA,² Tomáše HELLMICHA,³ Jiřího FAJMONA, Vladimíra MALENY,⁴ Radka PRŮŠI, Leoše MAYERA,⁵ Marty VLASÁKOVÉ a Gabriely KAFKOVÉ.

Po ukončení demonstrace se pokoušela skupina osob zapalovat svíčky na náměstí Bojovníků za mír v místech, kde zahynuli lidé v roce 1968.

Opatření: V uskutečnění „pietního aktu“ bylo příslušníky VB zabráněno a bylo perlustrováno 9 osob.

Po ukončení demonstrace bylo provedeno typování aktivních účastníků, bylo perlustrováno 55 osob. K zásahu pořádkové jednotky nedošlo. O situaci byl informován ved. tajemník OV KSČ Liberec.

Dne 21. 11. 1989 byla zjištěna na různých místech Severočeského kraje aktivita studentů pražských VŠ, kteří se snaží proniknout do ekonomických objektů, na národní výbory i do školských zařízení s cílem získání podpory svých akcí a generální stávkou připravované na 27. 11. 1989.

Např. v okrese Liberec bylo navštíveno 5 podniků s požadavkem na umožnění rozhovorů s dělníky. Vstup jim byl zamítnut.

S požadavkem na podporu akcí studentů bylo navštíveno také několik podniků a národních výborů v okrese Most. Při odchodu vylepovali aktivisté letáky s „Provolání VŠ studentů [k] dělníkům a rolníkům ČSSR“.

Aktivisté Klára MÜLLEROVÁ a Jan KOČKA, o jejichž návštěvě v CHZ ČSSP Litvínov, o které jsem informoval v DSZ dne 21. 11. 1989,⁶ navštívili téhož dne ředitelku gymnázia v Litvínově a snažili se ji přimět k podpoře stávkou. Po krátké diskusi museli školu opustit. Další 4 aktivisté z řad vysokoškoláků již nebyli do školy vpuštěni.

Na gymnázium v Roudnici n. L., okr. Litoměřice, se dostavili čtyři bývalí studenti školy ŠTEFL Jan (1970), student FVL UK Praha, PIŠKÁČEK Pavel (1970), student ČVUT Praha, ULRICH Martin⁷ (1970) a KRÁL Miloš (1970), student FVL UK Praha. Měli shodné

požadavky. Vedením školy byly odmítnuty, studenti byli vykázáni. Byla provedena opatření k zamezení jejich dalšího vstupu do objektu.

Informace je věrohodná, lze ji dále využít.

Opatření: Jsou prováděna opatření k zamezení vstupu aktivistů vysokých škol do ekonomických objektů a školních zařízení.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-397/OA-15-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 22. XI. 1989 ve 22.00 hod., číslo zprávy 11060. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 23. XI. 1989, č. j. CB-0034-431/03-89, přílohy 0. Vpravo od toho rukou připsáno „s. KNÍŽEK, s. KOLÁŘ“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy (u Koláře navíc razítko „27. listop.“).

¹ Informace o uvedené demonstraci se objevila ve 14. odstavci části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 180 z 22. 11. 1989. Nutno ovšem podotknout, že zpracovatelé tohoto odstavce zřejmě vycházeli i z jiných zdrojů. Srovn. pozn. 1 dok. 4b.

² K osobě M. Poláka (1952) byl 3. 1. 1980 2. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové zaveden SPO „SPEJBL“, reg. č. 18394; 16. 1. 1981 převeden na SS „EZOP“, 1. 7. 1981 archivován pod a. č. 0527471.

³ K osobě T. Hellmicha (1963) byl 19. 4. 1989 O-StB Liberec (zřejmě po linii „2/3“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „FET“, reg. č. 26879; zničen 8. 12. 1989.

⁴ K osobě V. Maleny (1970) byl 5. 12. 1988 O-StB Liberec (zřejmě po linii „II/1“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „MALINA“, reg. č. 26644; zničen 8. 12. 1989.

⁵ K osobě L. Mayera (1964) byl 27. 4. 1988 O-StB Liberec (zřejmě po linii „2/3“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „LEOŠ“, reg. č. 26265; 8. 7. 1988 převeden na SS, zničen 8. 12. 1989.

⁶ Viz dok. 53c.

⁷ Zřejmě se míní Martin Ulrych.

**1989, 22. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 6.**

[...]ª

Věc: Denní situační zpráva ze dne 22. 11. 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost
- b) vnitřního protivníka:

V Litoměřicích byli předvedeni na OO VB dva studenti FTVS Praha Jan POLÁK (1969) a PRAIBÍŠOVÁ Petra (1969), oba bytem Litoměřice, pro rozšiřování „Prohlášení studentů pražských VŠ“. Bylo zjištěno, že rozšířili celkem 4 kusy. Při vytěžení uvedli, že činnost prováděli na základě příkazu stávkového výboru FTVS, který pracuje pod hlavičkou SSM uvedené VŠ.

V Litvínově v okr. Most byly zjištěny v dopoledních hodinách 4 kusy letáků s výzvou k demonstraci na 22. 11. 1989 v Mostě. Stejný leták byl zjištěn v Libkovicích, okr. Most.

Informace je hodnověrná, lze ji dále využít.

Opatření: O výskytu letáků jsou souhrnně informovány územní orgány KSČ. U letáků zjištěných v okr. Most bude provedena lustrace v TEP, po rozšiřovateli se pátrá. Na místech nálezů letáků byla provedena dokumentace.

Dne 21. 11. 1989 bylo v okrese Louny zjištěno 54 kusů letáků: „Prohlášení přijaté v divadle Disk v Praze dne 18. 11. 1989“ – 40 ks – Louny

„Prohlášení VŠ studentů“ – 2 ks Louny, 2 ks Postoloprty

„Provolání VŠ studentů k dělníkům a rolníkům ČSSR“ – 1 ks Louny, 2 ks Postoloprty

„Výzva studentů DAMU“ – 1 ks Louny

„Stanovisko CH-77 k událostem v Praze“¹ – 1 ks Počeradý

„Pracovníci ve zdravotnictví za očistu a proti násilí“² – 1 ks Počeradý

„Prohlášení pracovníků Hl. redakce pořadů ze zahraničí ČST“ – 2 ks Louny, 2 ks Postoloprty

„Výzva ke generální stávce dne 27. 11. 1989“ – 1 ks Podbořany

V Roudnici n. L., okr. Litoměřice, bylo zjištěno 14 letáků:

5x „Provolání VŠ studentů k dělníkům a rolníkům ČSSR“

3x „Prohlášení VŠ studentů“

4x „Výzva studentů DAMU“
 2x „Výzva ke generální stávce“

Dne 21. 11. 1989 ve 12,00 hod. byl zjištěn na zastávce v Bělehradské ulici v Ústí n. L. nápis tohoto znění: „Páni soudruzi komunisti, korytáři, umíte si zdůvodnit všechno.“ Je vyhotoven tmavěmodrou mastnou pastelkou ve výšce 180 cm. Výška písmen 4 – 8 cm, délka nápisu je 2 m.

Poznatek je věrohodný, je možno jej dále využít.

Opatření: Byla pořízena fotodokumentace a nápis byl seškrábán.

Opatření k vypátrání pisatele provádí O-StB Ústí n. L.

4. Názory a nálady obyvatelstva:

V uplynulých 24 hodinách byly mezi občanskou veřejností a pracujícími Severočeského kraje zjištěny následující názory na události posledních dnů v ČSSR:

Zaměstnanci Krajské odborové rady v Ústí n. L. odsuzují akce studentů a umělců s tím, že by se jim měly dát lopaty a krumpáče. Mezi pracujícími s. p. Elite Krásná Lípa, okr. Děčín, je vyjadřován názor, že se jich události v Praze v podstatě netýkají. V prostředí podnikového ředitelství ČSAD Ústí nad Labem jsou demonstrace a stávky jako řešení problémů odmítány, není ani předpoklad přímého zapojení této organizace do připravované generální stávky. Zaměstnanci projektového střediska ČSD Ústí n. L.³ hovoří o tom, že dokud budou hlavními aktéry studenti a umělci, není možné počítat s nějakým řešením. Předpokládají, že situace bude pokračovat do té doby, než se do ní zapojí i dělnická třída. Obdobně se s požadavky studentů a umělců neztotožňují pracující Sklo Unionu Teplice.⁴ Mimořádně záporné jsou ohlasy v tomto podniku na prohlášení MOHORITY a POLEDNÍKA, kteří jako členové ÚV KSČ narušili jeho jednotu.

Bylo zjištěno, že do připravované generální stávky nevstoupí Elna Ledvice, okr. Teplice, dále podniky a závody v okrese Česká Lípa, které hospodaří v experimentu a stávka by pro ně znamenala hospodářské ztráty. Napjatá atmosféra byla zjištěna mezi odsouzenými ve věznici MS Stráž pod Ralskem, okr. Česká Lípa.^b

Někteří občané v Mostě si kladou otázku, zda student Martin ŠMÍD neměl být 17. 11. 1989 skutečně usmrcen podle scénáře protisocialistických sil s cílem vyvolat další provokace a útoky proti SNB. Zárok pořádkových jednotek hodnotí jako přiměřený.

Jednotlivým aspektem uvedených ohlasů a názorů je požadavek na urychlené řešení situace ze strany ÚV KSČ a vlády ČSSR, neboť existují obavy z jejího dalšího vývoje. Stejně je třeba uvést na pravou míru s použitím dokumentace rozdílné zprávy a zkreslené informace o zákroku pořádkových sil v Praze dne 17. 11. 1989.^c

Názory podporující požadavky studentů, umělců a nelegálních struktur byly zaznamenány mezi zaměstnanci okresního soudu,⁵ Mototechny a ZOO Ústí n. L. Část zaměstnanců Mototechny a ZOO je rozhodnuta zúčastnit se demonstrace v Ústí n. L. dne 22. 11. 1989 a generální stávky dne 27. 11. 1989.

V Českých loděnicích, závod Ústí n. L., byla dne 22. 11. 1989 sepsována petice obsahující výzvu nejvyšším státním orgánům k urychlenému prošetření oprávněnosti zásahu pořádkových jednotek v Praze 17. 11. 1989. Věkově mladší zaměstnanci hovoří o možnosti připojit se ke generální stávce 27. 11. 1989. Jednoznačný souhlas dělníků se zákrokem SNB v Praze je postupně narušován jednostranným vysíláním ČST i váhavostí nejvyšších stranických a státních představitelů.

Ve s. p. Kovohutě⁶ a Ferox Děčín byly zjištěny negativní názory zaměstnanců na vysílání závodních jednotek Lidových milicí mimo jejich pracoviště. Vyskytují se dotazy, kam a z jakého důvodu příslušníci LM odjeli.

Vytěžením studenta lékařské fakulty UK Praha bylo zjištěno, že studenti jsou odhodláni pokračovat ve stávce tak dlouho, dokud nebudou splněny jejich desetibodové požadavky. Jsou přesvědčeni o správnosti svého jednání i o podpoře pracujících pražských závodů, kterou očekávají při generální stávce 27. 11. 1989. Obávají se však případného vyhlášení výjimečného stavu na území Prahy.

Podle neproověřených poznatků, získaných vytěžením vyjíždějící osoby po návratu z Itálie do ČSSR, vysílala italská televize již od 7. 11. 1989 informace o připravovaném povstání v ČSSR pod vlivem událostí v PLR a NDR.^d

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-398/OA-15-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 22. XI. 1989 ve 23.30 hod., číslo zprávy I 1064. Vpravo razítka II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989 (na razítku však byla zřejmě opomenuta oprava data na 23. XI. 1989, viz razítko u Koláře a opravené datum v dok. 53f s „vyšším“ č. j. razítka II. S-SNB), č. j. CB-0034-438/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“. Vpravo od toho rukou připsáno „KOLÁŘ, KNÍŽEK, KABELE, PROKS“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy (u Koláře navíc razítko „23. listop.“).

^b Odstavec je z větší části rukou podtržen a zprava je k němu připsáno „Inf. 7. odb.“ s Kolářovým vlastnoručním podpisem.

^c 1. věta odstavce je rukou podtržena a zprava je k odstavci připojen vykřičník.

^d „vysílala... v ČSSR“ rukou podtrženo a zprava je k odstavci připojen otazník.

¹ Viz Deset pražských dnů..., c. d., s. 34-35.

² Tamtéž, s. 57.

³ K objektu „Provozni oddíl – ČSD Ústí n/L – kraj“ byl 17. 8. 1970 neidentifikovaným útvarem S-StB Ústí n. Labem zaveden OBS (dle EZO „CSD“), reg. č. 10592: 30. 3. 1989 předán na 2. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena.

⁴ 13. 8. 1975 zavedlo O-StB Teplice OBS „SKLOUNION“, reg. č. 15859: skartace v registru nevyznačena.

⁵ Problematika „soudnictví“ byla 21. 6. 1958 2. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem zavedena v OBS (dle EZO „SOUD“), reg. č. 506: v neuvedenou dobu předán na 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena.

⁶ K objektu „Kovohutě S. M. Kirova“ byl 11. 6. 1958 O-StB Ústí n. Labem zaveden OBS (dle EZO „KOVOHUTE“) s reg. č. 280: 1. 6. 1971 měl být předán na 1. odd. IV. odb. S-StB Ústí n. Labem, skartace (dle EZO na O-StB Ústí n. Labem) v registru nevyznačena. 29. 1. 1960 zavedlo O-StB Děčín OBS „KOVOHUTĚ“ (dle EZO „KOVOHUTE 2“) s reg. č. 5085: skartace v registru nevyznačena.

54h

1989, 22. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 7.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 22. 11. 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka:

Dne 21. 11. 1989 bylo zjištěno, že na odboru racionalizace výroby k. p. Sigma Ústí n. L. byla provedena podpisová akce pod text zasláný deníku „Svobodné slovo“. V dopisu je vyjádřen souhlas s prohlášením ČSS zveřejněným 20. 11. 1989 a požadavek na prošetření události ze 17. 11. 1989 v Praze. Byl napsán psacím strojem na kancelářském papíru s hlavičkou podniku. Pod textem bylo 15 podpisů. Jako jeden z realizátorů byl zjištěn ing. Václav MERAŠICKÝ (1958), člen KSČ, vedoucí stranické skupiny, bytem Ústí n. L.

Poznatek je hodnověrný, lze jej dále využít.

Opatření: Se jmenovaným byl sepsán zápis o výpovědi, byla u něj zajištěna 1 kopie „Souhlasného dopisu“. Byl informován CZV KSČ k. p. Sigma Ústí n. L.

Dne 22. 11. 1989 kolem 16,00 hod. se na náměstí Zdeňka Nejedlého v Teplicích shromáždilo cca 250 osob. Bylo zde přečteno „Prohlášení studentů pražských VŠ“ a zpívána čsl. státní hymna. Poté probíhala diskuse v hloučcích. V 18,25 hod. se shromáždění rozešlo.

Poznatek je hodnověrný, lze jej dále využít.

Opatření: V průběhu byla prováděna operativní kontrola. Byl informován územní stranický orgán.

Dne 21. 11. 1989 v 18,00 hod. se konala v Litoměřicích schůzka 5. UO KSČ. Dostavilo se i 15 studentů CMBF Litoměřice, kteří měli na oděvu černě orámované trikolóry a dožadovali se účasti na schůzi, kde chtěli přednést své požadavky. Přitom si počínali agresivně. Členská základna rozhodla, že vystupovat nesmí, načež studenti odešli.

V průběhu diskuse upozornil Zdeněk MATOUŠEK (1930), člen KSČ, bytem Litoměřice, že během odpoledne potkal ve městě 3 bohoslovce s trikolórami a zapálenými svíčkami. Na dotaz, kam jdou, mu odpověděli „Jdeme věšet komunisty“.^b

Dne 22. 11. 1989 v 16,00 hod. se na Dánském náměstí v Litoměřicích shromáždilo cca 900 – 1 000 osob, převážně mládeže. Jako organizátoři vystupovali bohoslovci, kteří rozdávali prohlášení kardinála TOMÁŠKA a prohlášení „Zeleného klubu“.

Předseda stávkového výboru CMBF Vojtěch ELIÁŠ v diskusi uvedl, že se jedná o 40 let trvající útisk.

Člen OV ČSS¹ Litoměřice František HAMŠÍK (1919), bytem Litoměřice, pozdravil shromáždění jménem ČSS a prohlásil, že jeho strana žádá odvolání vlády.

Neustanovený člen obrozené frakce ČSL² prohlásil, že se toto křídlo distancuje od vedení ČSL a žádá jeho odstoupení.

Biskup litoměřické diecéze ThDr. Josef KOUKL ve svém vystoupení hovořil o lásce k bližním a vyzýval k zachování klidu a míru. Naproti tomu vikář ČCE z Chotíněvsí Zdeněk BÁRTA³ (1949), signatář CH-77, prohlásil, že se konečně dostávají výsledky tiché, poctivé a namáhavé práce CH-77.

Na závěr shromáždění představitel stávkového výboru CMBF seznámil účastníky s tím, že předseda ONV v Litoměřicích⁴ přislíbil zajištění místnosti k otevřenému dialogu, jehož termín bude včas oznámen.

V 16,50 hod. se shromáždění rozešlo.

Informace je věrohodná a lze ji dále využít.

Opatření: Informovat OV KSČ Litoměřice. Cestou 2. odboru S StB Ústí n. L. bude informován KCT KNV. K osobě BÁRTY budou provedena vhodná tlumicí opatření.

Operativní cestou bylo zjištěno, že dne 22. 11. 1989 ve 14,00 hod.

bylo svoláno předsednictvo OV SSM Litoměřice k projednání rezoluce adresované ÚV SSM. V rezoluci se předsednictvo připojuje k výzvě studentů a vyjadřuje nesouhlas s vystoupením s. JAKEŠE dne 21. 11. 1989. Další body obsahují žádost o okamžité propuštění politických vězňů, legalizaci Lidových novin apod.

Dále bylo zjištěno, že členové předsednictva OV SSM nejsou v názorech jednotní, rezoluce je stále doplňována a přepracovávána. O konečném znění rezoluce má být rozhodnuto na zasedání 22. 11. 1989 v 18,00 hod. Poté má být publikována v okresním deníku Proud dne 24. 11. 1989.

Informace je věrohodná, lze ji dále využít.

Opatření: Informovat OV KSČ Litoměřice k přijetí vlastních opatření, včetně opatření v okresním deníku.

V návaznosti na DSZ ze dne 22. 11. 1989,⁵ ve které jsem informoval o rozmnožování „Prohlášení pražských vysokoškoláků“ a „Prohlášení Občanského fóra“ ve výpočetním středisku Agrodát Nový Bor, okr. Česká Lípa, sděluji:

Jako rozmnožovatelé byli zjištěni ing. JEŽEK Tomáš (1964), bytem Nový Bor, a RNDr. TICHÝ Tomáš (1962), bytem Česká Lípa, oba bezpartijní. Bylo vyrobeno 100 výtisků, které JEŽEK vynášel ze střediska, přičemž agitoval za prohlášení a za stávkou.

Poznatek je hodnověrný a lze jej dále využít.

Opatření: Případ šetří OO VB Nový Bor dle par. 158 tr. řádu. Byl informován vedoucí tajemník OV KSČ Česká Lípa.

Dne 22. 11. 1989 v době od 17,00 do 18,00 se uskutečnila na náměstí v Železném Brodě, okr. Jablonec n. N., před budovou MěNV demonstrace, již se zúčastnilo cca 500 osob. Byla nesena čsl. státní vlajka a skandována hesla jako „Zrušte armádu“, „Češi, pojďte s námi“, „Obušky do řeky“. Bývalý předseda MěV SSM Železný Brod Zdeněk SUCHÁNEK⁶ (1962), bytem Železný Brod, přečetl prohlášení s výzvou k odstoupení některých členů vlády ČSSR. Většina demonstrantů byla do 18 let věku. Zásah nebyl proveden, demonstrace se v klidu rozešla.

Informace je hodnověrná, lze ji dále využít.

Opatření: O demonstraci byl informován územní stranický orgán.

V průběhu dne 22. 11. 1989 bylo zjištěno, že 35 studentů různých vysokých škol z Prahy navštívilo buď jednotlivě, nebo v menších skupinkách celkem 21 objektů v okresech Česká Lípa, Děčín, Jablonec n. N., Louny, Most a Teplice, z toho 6 středních škol a odborných učilišť, 11 podniků a závodů, 2 obchodní domy, 1 zdravotnické zařízení a jeden OV SSM. Mezi nimi převažovali studenti ČVUT a lékařských fakult UK Praha, někteří z nich byli doprovázeni studenty Pedagogické

fakulty Ústí nad Labem. Byli přijati pouze na OV SSM v Děčíně, na gymnáziu a SEŠ v Jablonci n. N., kde předali ředitelům různá prohlášení, a na gymnáziu v Teplicích, kam byli pozváni samotnými studenty této školy.

Studenti pražských vysokých škol se při této činnosti domáhali umožnění přímého vstupu do podniků a závodů, v některých případech používali i různých legend, jako např. že jsou přizváni k jednání s ředitelem podniku nebo že mají zájem o zaměstnání v závodě apod. Převážná většina z nich byla vybavena nejrozličnějšími tiskovinami a prohlášeními, provoláním k dělníkům, výzvami ke generální stávce, fotografiemi z demonstrace v Praze dne 17. 11. 1989 i deníky Mladé fronty a Svobodné slovo.

Poznatky jsou hodnověrné a lze je dále použít.

Opatření: Na útvary SNB bylo předvedeno celkem 27 studentů k sepsání zápisu o výpovědi. Byly zajištěny závadové tiskoviny a přijata další opatření k zamezení vstupu těchto osob do závodů a školních zařízení. Průběžně jsou o situaci informovány územní stranické orgány. Bude rovněž zpracována informace pro 2. odbor S StB Praha.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-399/OA-15-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 23. XI. 1989 ve 2.25 hod., číslo zprávy 11067. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 23. XI. 1989, č. j. CB-0034-434/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“. Vpravo od toho rukou připsáno „s. KOLÁŘ, KNÍŽEK, HUSEK, KABELE, PROKŠ“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy (u Koláře navíc razítko „23. listop.“).

^b Odstavec je zleva rukou zatržen a je k němu připsáno „7 na KSČ“.

¹ Problematika „politické strany“ byla V. odb. S-StB Ústí n. Labem 24. 2. 1970 administrativně podchycena v OBS (dle EZO „STRANY“), reg. č. 10468: v neuvedenou dobu předán na 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena. Rozpracování „Čs. strany socialistické“ bylo 5. 7. 1972 O-StB Teplice zavedeno v OBS (dle EZO „SOCIAL“) s reg. č. 11510: zničen 8. 12. 1989.

² K objektu ČSL se nepodařilo nalézt žádný objektový svazek, pouze O-StB Most zavedlo 15. 4. 1970 v problematice „pravicová soc. dem., býv. nár. soc., lidovci“ OBS „SOCDEM“, reg. č. 10501: zničen 8. 12. 1989.

³ K osobě Z. Barty byl 24. 1. 1977 2. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden SPO „LUKÁŠ“, reg. č. 17641: 27. 6. 1977 převeden na SS, skartace v registru nevyznačena. Sv. NO („II/21“) „LUKÁŠ“ s reg. č. 24216 zavedlo 2. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem 11. 9. 1985: zničen 8. 12. 1989.

⁴ Předsedou ONV Litoměřice byl v té době Josef Doležal.

⁵ Viz dok 54b.

⁶ K osobě Z. Suchánka byl 21. 1. 1987 O-StB Jablonec n. Nisou zaveden SPO „SVAZÁK“, reg. č. 25254; 12. 2. 1988 archivován pod a. č. 8639.

54ch

1989, 22. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 8.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 22. 11. 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka:

Dne 22. 11. 1989 se do střední umělecké průmyslové školy v Kamenickém Šenově, okr. Česká Lípa, dostavila delegace z Prahy vedená hercem Alfredem STREJČKEM^{1a} a dvěma údajnými účastnicemi demonstrace v Praze ze dne 17. 11. 1989. Přes upozornění vedení školy se diskuse této delegace s ředitelem a předsedou CZV SSM zaměřila především na jednostranné hodnocení zákroku pořádkových sil vůči demonstrantům v Praze dne 17. 11. 1989 a na podporu politických požadavků pražských vysokoškoláků, včetně výzvy ke generální stávce dne 27. 11. 1989.^b

V 18,00 hodin téhož dne se v Novém Boru, okr. Česká Lípa, uskutečnilo shromáždění cca 400 osob různého věku, v jehož průběhu předseda CŠV SSM při SUPŠ Kamenický Šenov po přečtení různých prohlášení oznámil, že průmyslová škola vstupuje dnem 23. 11. 1989 do stávky, neboť jí nebyl umožněn dialog s ředitelstvem školy. Dále oznámil, že na škole rozpustili CŠV SSM i organizaci SSM a vytvořili tříčlennou stávkovou komisi, která bude 23. 11. 1989 jednat na OV KSČ v České Lípě. Poté se shromáždění kolem 20,00 hodin pokojně rozešlo. K narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo.

Poznatek je hodnověrný a lze jej dále použít.

Opatření: O vzniklé situaci byl informován ředitel SUPŠ Kamenický Šenov, který ve spolupráci s pedagogickým sborem provádí opatření k zamezení narušení vyučovacího procesu. Souběžně bude informován územní stranický orgán.

Dne 22. 11. 1989 v době od 19,00 do 19,50 hod. se uskutečnilo na Husově náměstí v Roudnici, okr. Litoměřice, shromáždění cca 200

osob, převážně ve věku 15 – 18 let. Jeden z účastníků přednesl výzvu obsahující 7 bodů, jako zrušení vedoucí úlohy KSČ, odstoupení s. ŠTĚPANA, osvobození politických vězňů, dodržování lidských práv, všelidovou diskusi. Přítomní vyjádřili podporu generální stávce. Vyskytovala se různá protisocialistická hesla. Shromáždění skončilo výkřiky „Zítra přijdem v 19 hodin znovu a bude nás víc“. Na místě zanechali hořící svíčky a 4 kusy reprodukcí fotografií ze zásahu pořádkových sil a ekologický plakát.

Zásah nebyl proveden. Operativním průzkumem byli mezi účastníky zjištěni žáci roudnických učilišť, a to asi 40 z[e] SOU strojírenského a 10 z[e] SOU pozemních staveb.

Poznatek je věrohodný, je možné jej dále využít.

Opatření: O průběhu shromáždění informovat OV KSČ Litoměřice. Přijmout vhodná opatření k zajištění klidu a veřejného pořádku na den 23. 11. 1989.

Dne 22. 11. 1989 v 19,30 hod. byl zjištěn výskyt 7 ks různých letáků na výlohách OD Prior¹ v Chomutově:

2 ks „Provolání VŠ studentů k dělníkům a rolníkům ČSSR“

1 ks „Pracovníci ve zdravotnictví za očistu a proti násilí“

1 ks „Výzva k příslušníkům ozbrojených složek“

1 ks „Výzva ke spoluobčanům“ (pražské VŠ)

1 ks „Všem lidem ČSSR“ podepsáno kardinálem TOMÁŠKEM

1 ks reprodukce 2 fotografií formátu 12 x 17 cm, kde na horní z nich je pořádková jednotka a před ní státní vlajka, na dolním snímku je vlajka položená na kolejích a u ní sedí studenti.

Ve všech případech se jedná o letáky formátu A4, kopie na kancelářském papíru.

Poznatek je věrohodný, lze jej dále využít.

Opatření: Šetřením bylo zjištěno, že letáky mělo rozvážet vozidlo tov. značky Wartburg pražské SPZ. Cestou od OS SNB Chomutov bylo zajištěno informování všech hlídek ve městě. V případě výskytu bude osádka vozidla předvedena na OS SNB Chomutov.

Dne 22. 11. 1989 od 16,00 hodin se v Liberci na náměstí Bojovníků za mír uskutečnilo shromáždění cca 4–5 000 osob, které řídil dosud neustanovený muž ve věku asi 35 let, údajně z řad dramatických umělců. Za využití zvukové aparatury byla přečtena různá prohlášení studentů DAMU, pražských umělců, Občanského fóra apod., zaměřená zejména na zákrok pořádkových jednotek v Praze dne 17. 11. 1989 s požadavkem na odstoupení čelných představitelů strany a vlády, což bylo přijato bouřlivým skandováním davu. Následovaly výzvy ke generální stávce 27. 11. 1989 s uvedením podniků a organizací, které se ke stávce připojí. Mezi dalšími požadavky byly demise vlády, propuštění politických vězňů, zrušení Lidových milic, vytvoření

komise pro vyšetření zákroku SNB z 17. 11. 1989 za účasti členů Občanského fóra a výzva k vytvoření „obrozené NF“. Zástupce VŠST Liberec hovořil o tom, že mají k dispozici videokazetu o zákroku SNB v Praze, kterou si na škole promítají. Někteří řečníci kladně hodnotili, že v současné době již SNB vůči demonstrantům nezasahuje. Vyjádřili však nespokojenost s tím, že studenti nejsou vpouštěni do závodů a nemají možnost diskutovat s dělníky.

V průběhu shromáždění organizátor diskuse ostře vystupoval proti osobám, které narušovaly klid, a upozorňoval, aby nebyla vykřikována protistátní a protisocialistická hesla. Shromáždění se jeho pokyny řídilo a při rozchodu nedošlo k narušení veřejného pořádku.

Operativně bylo zjištěno, že průběh demonstrace byl natáčen videokamerou osádkou vozidla SMB-00-93. Dotazem na O-StB Semily byl jako majitel vozidla ustanoven JUDr. Milan BRUNCLÍK² (1952), bytem Turnov, bývalý redaktor, který se angažoval v roce 1968. Na O-StB Semily je o něm známo, že podobné akce natáčí. V 17,50 hod. téhož dne jmenovaný již natáčel demonstraci v Turnově.

Další shromáždění v Liberci se má uskutečnit dne 23. 11. 1989 s tím, že jeho organizátoři požádají o oficiální povolení a doufají, že se jej zúčastní předseda MěNV.³ Účastníci demonstrace po jejím skončení vlepili po městě různá prohlášení, která budou v nočních hodinách likvidována operativními hlídkami SNB.

V době od 14,00 do 16,30 hod. téhož dne se v Pavilónu libereckých výstavních trhů uskutečnila diskuse studentů VŠST s vedoucím tajemníkem OV KSČ, předsedou ONV, vedením školy a dalšími funkcionáři, které se zúčastnilo cca 1 500 osob. Také zde studenti přednášeli různá prohlášení a požadavky. Odpovědi přítomných funkcionářů, jakož i výzvy pedagogů k obnovení normálního chodu VŠST, byly studenty přijaty negativně.

Poznatky jsou hodnověrné a lze je dále použít.

Opatření: Operativní cestou byl zajištěn a okopírován videozáznam o událostech v Praze promítaný na VŠST.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-400/OA-15-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 23. XI. 1989 ve 3.40 hod., číslo zprávy 11068. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 23. XI. 1989, č. j. CB-0034-435/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“. Vpravo od toho rukou připsáno „s. KNÍZEK, KÁBELE“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpis.

^b 1. věta odstavce je částečně rukou podtržena a zleva je k odstavci připsáno „10“ (silně zaškrtnáno).

^{1a} K osobě A. Strejčka (1941) byl 11. 9. 1984 4. odd. 2a odb. S-StB Praha

zaveden svazek KTS „MARATONEC“, reg. č. 40644: 4. 2. 1985 převeden na spis D, 24. 9. 1986 na SPO, 30. 5. 1988 archivován pod a. č. 832820.

¹ 23. 6. 1986 zavedlo O-StB Děčín OBS „SPOTŘEBNÍ PRŮMYSL“ (dle EZO „SPOTREB PRU“), reg. č. 24827: 17. 2. 1988 archivován pod a. č. OB-77.

² K osobě M. Brunclíka byl 7. 4. 1977 O-StB Semily zaveden svazek NO („III/89“) „PROFA“, reg. č. 16425: zničen v prosinci 1989.

³ Předsedou MěNV Liberec byl v té době František Příhoda.

54i

1989, 22. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 9.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 22. 11. 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka:

Dne 22. 11. 1989 se uskutečnilo na náměstí Velké mostecké stávky v Mostě nepovolené shromáždění. Účastníci, převážně mládež, se začali scházet asi v 15,48 hod. Jejich počet rychle stoupal a krátce po 16. hodině zde bylo cca 5 000 osob. Byla provolávána ekologická hesla, ale také „Dělníci jdou se studenty“ apod. V té době vystoupil na tribunu učitel SOU CHEZA Litvínov Miroslav BROŽÍK¹ (1946), bytem Litvínov, čelní představitel hnutí Brontosaurus, osoba se zrušeným členstvím v KSČ. Megafonem vyzval přítomné ke klidu s tím, že demonstrace není povolena. Promlouval pouze k problematice ekologie. Nabádal přítom dav, aby shromáždění proběhlo pokojně a nebyl narušen veřejný pořádek.

Po něm vystoupil další aktivista hnutí Brontosaurus ing. Zdeněk STRUŽKA (1953), bytem Litvínov, vyloučen z KSČ. Hovořil rovněž k problematice ekologie na Mostecku. V závěru svých vystoupení oba vyzvali účastníky k podpoře generální stávky dne 27. 11. 1989. Tím shromáždění skončilo a v 16,40 se dav začal rozcházet. Před tribunou zůstalo cca 200 – 300 osob.

Asi v 16,50 hod. vystoupil na tribunu nezjištěný mladý muž s rozvinutou čsl. státní vlajkou. Následně byla provolávána různá hesla, doprovázená potleskem. Na základě toho se část účastníků shromáždění, kteří již z náměstí odešli, začala vracet. V 17,00 hod. zde již bylo

cca 1 000 osob. Byla provolávána hesla k demisi vlády, k prošetření brutálního zásahu SNB v Praze dne 17. 11. 1989 a další protisocialistická hesla. Byl zde rovněž rozvinut velký transparent s nápisem „Havel“.

Dále před davem vystoupil režisér Divadla pracujících v Mostě Jiří HAVLÍK, který objasňoval stanovisko herců tohoto divadla a hovořil o demonstraci v Praze. V závěru vyzval všechny přítomné k účasti na manifestaci v Teplicích, která se má uskutečnit 27. 11. 1989. Poté se shromáždění za zpěvu státní hymny rozešlo. V 17,35 hod. bylo náměstí vyprázdněno, u tribuny zůstal hlouček asi 10ti osob. V 17,57 hod. přijelo do prostoru náměstí vozidlo tov. značky Lada, zelené barvy, SPZ XX-10-45 (PLR), ze kterého vystoupili muž a žena a připojili se ke skupině. Následně se všichni rozešli a v 18,10 hod. nebyl na místě zaznamenán žádný pohyb osob.

Zásah nebyl prováděn. V průběhu shromáždění nedošlo ke škodám na majetku.

Poznatek je věrohodný, lze jej dále využít.

Opatření: Prostřednictvím N OS SNB bude o průběhu shromáždění informován vedoucí tajemník OV KSČ Most. Zajištěné písemnosti budou postoupeny k lustraci v TEP 2. odboru S StB Ústí n. L. Jsou prováděna opatření k ustanovení iniciátorů akce a jejich prověrkám.

Dne 22. 11. 1989 bylo zjištěno, že téhož dne vedoucí výroby s. p. Geoindustria Dubí (okr. Teplice) Jan NOVÁK (1948), bytem Dubí, vyvěsil na nástěnku ROH výzvu s textem: „Čti a přemýšlej – 27. 11. 1989.“ Jednal též s ředitelem závodu o možnosti zapojení závodu do generální stávk. Jeho požadavek byl kategoricky zamítnut. Jmenovaný má od 1. 1. 1990 nastoupit do funkce hlavního inženýra závodu.

V témže závodě bylo zjištěno, že dne 21. 11. 1989 odevzdal pro nesouhlas s politikou KSČ členský průkaz strany ing. HNÍZDIL (1954), bytem Dubí.

Poznatek je hodnověrný, lze jej dále využít.

Opatření: O situaci byl informován vedoucí tajemník OV KSČ Teplice.

Dne 22. 11. 1989 přijal ředitel závodu 01 s. p. Crystalex Nový Bor, okr. Č. Lípa, cca 40 členů SSM, kterým objasnil současnou vnitropolitickou situaci a vyzval je k odmítnutí účasti na případných stávkách a podpisových akcích. V průběhu diskuse velmi radikálně vystoupila rytečka skla Kateřina RYBÁČKOVÁ, členka SSM, která přečetla prohlášení vysokoškolské mládeže a požadavky Občanského fóra. Emotivně prosazovala názor, že je nutné se ozbrojit a proti násilí použít rovněž násilí – tzn. střílet do příslušníků SNB. Její názory podpořil další člen SSM ze stejného pracoviště.^b

Téhož dne v ranních hodinách navštívil ředitelství s. p. Crystalex

údajně člen stávkového výboru vysokoškolské mládeže ŘÍHA, který se dožadoval jednání s funkcionáři CZV SSM. Po zjištění, že požaduje podporu a účast na generální stávce 27. 11. 1989, byl z podniku vykázán. Přesto se následně setkal s předsedou CZV SSM, kterému předložil různá prohlášení a stanoviska k událostem v Praze.

Poznatek je hodnověrný a lze jej dále použít.

Opatření: Ve spolupráci hospodářského vedení podniku, CZV KSČ a CZV SSM jsou přijímána opatření k zachování klidu v jednotlivých závodech i odborném učilišti. Po odchodu ŘÍHY předseda CZV SSM informoval orgány O-StB Česká Lípa o účelu jeho návštěvy a předal jim písemné materiály.

Dne 22. 11. 1989 cestovali do NDR přes PK Děčín rychlíkem č. 76 Martin KLABÍK (1971), student SZEŠ Děčín, bytem Děčín, a Martina JANOVSKÁ (1972), studentka SZŠ Děčín, bytem Zákupy, okr. Česká Lípa. V rozhovoru nejprve uváděli, že si jedou do NDR koupit obuv. Později však KLABÍK uvedl, že je členem stávkového výboru na SZEŠ. Cestují do Drážďan, aby se zúčastnili demonstrace a předali zdravici stávkujícím NDR.

Dále uvedl, že dostávají instrukce od studentů pražských VŠ, kteří přislíbili rozšířit požadavky k vládě o ekologické otázky. Dostali také informace, že pokud nebudou požadavky studentů splněny, bude stávka pokračovat.

Ke generální stávce 27. 11. 1989 uvedl, že mají přislíbenou podporu dělníků některých děčínských podniků. Konkrétně hovořil o závodu Koh-i-noor Děčín.

Poznatek je hodnověrný, lze jej dále využít.

Opatření: Informovat OV KSČ Děčín k přijetí vlastních opatření. Bude prováděna prověrka činnosti KLABÍKA.

Operativní cestou bylo zjištěno, že dne 21. 11. 1989 organizoval v závodě Amati Vejprty pomocný dělník HLADKÝ Petr (1962), bytem Vejprty, okr. Chomutov, podpisovou akci na podporu generální stávky dne 27. 11. 1989. Získal asi 20 podpisů. Rovněž jeho manželka HLADKÁ Věra (1963) navštévovala téhož dne prodejny ve Vejprtech a vyzývala prodavačky, aby se připojily ke generální stávce.

Poznatek je věrohodný, byl získán 22. 11. 1989 a lze jej dále využít.
Opatření: Byl informován ved. tajemník OV KSČ v Chomutově² k přijetí vlastních opatření v závodě Amati a u prodejních organizací ve Vejprtech.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-401/OA-15-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 23. XI. 1989 v 6.15 hod., číslo zprávy 11069. Vpravo razítka II. správy SNB, došlo 23. XI. 1989, č. j. CB-0034-436/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“. Vpravo od toho rukou připsáno „s. KOLÁŘ, KNÍŽEK, PROKS“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy (u Koláře navíc razítko „23. listop.“).

^b Datum, uvedený podnik, vystupující osoba a konec odstavce od „je nutné...“ rukou podtržený, odstavec je zleva zatržen a je k němu připsáno „7 na SNB“.

¹ K osobě M. Brožíka byl 10. 6. 1976 O-StB Most (zřejmě po linii „3/1“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden spis D „METTY“, reg. č. 16858: 29. 6. 1979 archivován pod a. č. 12433. 8. 12. 1988 zavedlo 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem SPO „KLACEK“, reg. č. 26654: skartace v registru nevyznačena.

² VT OV KSČ Chomutov byl v té době Milan Janoušek.

54j

1989, 22. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 10.

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 22. 11. 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka:

Dne 22. 11. 1989 se uskutečnil v době od 17,00 do 18,15 hod. na náměstí Míru v České Lípě mítink na podporu požadavků studentů. Zúčastnilo se ho cca 400 osob různého věku. Byly zde čteny různé požadavky a výzvy. Vystoupil zde také dosud neustanovený zástupce zahraničních studentů¹ arabského původu, pravděpodobně ze Střediska pro přípravu zahraničních studentů UK Zahrádky u České Lípy. K narušení veřejného pořádku ani ke škodám na majetku nedošlo.

Poznatek je hodnověrný, lze jej dále využít.

Opatření: O průběhu shromáždění bude informován vedoucí tajemník OV KSČ Česká Lípa.

Operativní cestou bylo zjištěno, že dne 21. 11. 1989 se uskutečnila v OÚNZ Česká Lípa členská schůze 1. ZO KSČ. Na SPŠ strojní v České Lípě se téhož dne konala mimořádná schůze ZO KSČ. Náplní obou schůzí bylo projednání vnitropolitické situace. Výsledkem bylo přijetí rezolucí odsuzujících neúměrnost zásahu pořádkových jednotek dne

17. 11. 1989 v Praze. V ZO KSČ OÚNZ byl do rezoluce zapracován požadavek na provedení radikálních změn v centrálních a státních orgánech. Rezoluce ZO KSČ SPŠ také odsuzuje nedostatečnou informovanost pedagogického sboru. Rezoluce mají být odeslány na NV a ÚV KSČ.

Poznatek je hodnověrný, byl získán dne 22. 11. 1989 a lze jej dále využít.

Opatření: O postupu obou ZO KSČ byl informován ved. tajemník OV KSČ Česká Lípa.

Ve dnech 21. – 22. 11. 1989 bylo v rámci prováděných bezpečnostních opatření nebo na základě oznámení občanů zajištěno ve všech okresech Severočeského kraje celkem 231 různých letáků a plakátů, z nichž bylo 207 vylepeno na veřejných místech a 24 rozšířeno ve dvou hospodářských organizacích. Jejich obsahem jsou různá prohlášení, politické požadavky, svědectví o událostech 17. 11. 1989 v Praze, výzvy k příslušníkům ozbrojených složek a na podporu generální stávky, ale i výhrůžky fyzickou likvidací komunistů. Značný počet těchto tiskovin je vyhotoven pomocí rozmnožovacích strojů typu xerox, minolta apod.

Jako rozšiřovatelé závadových tiskovin v Litoměřicích byli zjištěni studenti fakulty tělesné výchovy a sportu Petra PRAIBIŠOVÁ, Jan POLÁK, oba nar. 1969, bytem Litoměřice.

Při vylepování letáků v Lounech byli hlídkou VB dne 22. 11. 1989 v 01,00 hod. zadrženi Martin ŠMEJKAL (1969), student elektrotechnické fakulty ČVUT Praha, a ing. Aleš SEDLÁČEK (1966), asistent podniku Pražské kanalizace a vodní toky, oba trvale bytem v Praze. Z jejich vytěžení vyplynulo, že tuto činnost prováděli na pokyn stávkového výboru vysokoškolských studentů. Dobrovolně vydali orgánům SNB zbývajících 16 kusů letáků, které již nestačili vylepit.

Poznatek je hodnověrný a lze jej použít.

Opatření: Se jmenovanými byl sepsán zápis o výpovědi. Oba se k uvedené činnosti doznali a uvedli i místa, kde letáky rozšiřovali. Jejich činnost je dále svědecky dokumentována. Opatření k vypátrání pisatelů a rozšiřovatelů závadových tiskovin provádí územní útvary StB ve spolupráci s VB.

Dne 22. 11. 1989 se uskutečnilo ve sportovní hale v Tanvaldu, okr. Jablonec n. N., setkání studentů místního gymnázia s učitelským sborem, zástupci MěNV KSČ, podniků Elitex a Seba Tanvald, OV SČSP a OV KSČ Jablonec n. N. K projednáváním ekologickým, studijním i dalším problémům studenti zaujali pasivní postoj. Naopak neustále vznášeli dotazy k zákroku příslušníků SNB dne 17. 11. 1989 v Praze, zda se uskuteční svobodné volby a kteří funkcionáři vlády a ÚV KSČ odstoupí ze svých funkcí. Do této diskuse se zapojili

dva dosud neustanovení vysokoškoláci z Prahy, kteří popisovali průběh demonstrací a zásah pořádkových jednotek v Praze dne 17. 11. 1989, přičemž zdůraznili, že proti demonstrantům byly nasazeny i tzv. „červené barety“. Veškeré ostatní informace, než jaké sami uvedli, označili za nepravdivé. Vzhledem k tomu, že další průběh diskuse byl bouřlivý a s projevy nekázně, byla diskuse po dvou hodinách ukončena. Studenti odešli do svých učeben, kde však pokračovali v diskusi s vyučujícími.

V odpoledních hodinách dne 22. 11. 1989 se dostavili na střední umělecko průmyslovou školu sklářskou v Železném Brodě, okr. Jablonec n. N., tři studenti střední školy umělecko průmyslové z Prahy, aby zde zjistili situaci a navázali kontakt se studenty, který po konzultacích v Praze hodlají dále rozvíjet.

Poznatky jsou hodnověrné a lze je dále použít.

Opatření: Prostřednictvím AOP a oficiálních styků² jsou prováděna opatření k zamezení nežádoucího ovlivňování studentů uvedených škol ze strany stávkových výborů škol z Prahy.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-402/OA-15-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 23. XI. 1989 v 6.15 hod., číslo zprávy 11070. Vpravo razítka II. správy SNB, došlo 23. XI. 1989, č. j. CB-0034-437/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“. Vpravo od toho rukou připsáno „s. KOLÁR, KNÍŽEK, KABELLE, PROKŠ“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy (u Koláře navíc razítko „23. listop.“).

¹ Problematika „mládeže“ byla centrálně podchycena 19. 6. 1958 2. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem v OBS „MLÁDEŽ“ (dle EZO „Z STUDENTI“), reg. č. 462; v neuvedenou dobu předán na 2. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena.

² Využívání tzv. oficiálních styků bylo stanoveno v „Zásadách kontrarozvědné ochrany objektů v působnosti X. správy FMV“, vydaných v příloze rozkazu náčelníka X. S-FMV č. 13 z 12. 5. 1978:

„Vedle agenturně operativní činnosti jako rozhodujícího zdroje k získávání informací, potřebných k zabezpečení chráněného objektu, je využíváno i oficiálních styků s osobami, které svým postavením jsou kvalifikovaným zdrojem potřebných informací a prostřednictvím nichž je možno uplatňovat žádoucí opatření.

a) Oficiální styk je udržován zásadně podle těchto pravidel:

- s vedoucími objektů na úrovni ministrů, ústředních ředitelů a předsedů ústředních výborů, společenských organizací zabezpečuje oficiální styk vedení správy nebo jím pověřený náčelník odboru,
- s vedoucími ostatních objektů zabezpečují oficiální styk náčelníci odborů nebo jimi pověřeni náčelníci oddělení,
- s vedoucími kádrových útvarů, ZÚ, funkcionáři stranických a společenských organizací, případně jinými určenými funkcionáři dle specifiky ob-

jektu zabezpečují oficiální styk náčelníci oddělení, případně jimi pověřeny operativní pracovníci.

b) Oficiální styk, který je zpravidla prováděn v chráněném objektu, je využíván ke krytí styku s důvěrnickou sítí a rezidenturou.

Oficiálního styku je dále využíváno zejména:

- k získávání splehlivých konzultantů, odborníků a specialistů k objasňování a posuzování odborných otázek,
- k organizování preventivně výchovných, kádrových, organizačních a jiných opatření, směřujících k ochraně chráněného zájmu,
- k žádoucímu ovlivňování ideologicko-výchovné činnosti, politického a právního vědomí pracovníků chráněného objektu a přípravy osob vyjíždějících do KS.

Z hlediska těchto potřeb je také nutno stanovit způsob oficiálních styků a jejich frekvenci.

Z obsahu oficiálního styku se zpracovává stručný a výstižný záznam.“

55a

1989, 23. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.

[...]ª

Věc: Denní situační zpráva ze dne 23. listopadu 1989

2. Nepřátelská činnost

a/ vnějšího protivníka – nezjištěno

b/ vnitřního protivníka:

Agenturní cestou bylo zjištěno, že signatář CH-77 Karel MRÁZEK, nar. 1957, bytem Chomutov, zorganizoval dne 21. 11. 1989 na svém pracovišti v Plynostavu mítink pracujících podniku, kterého se zúčastnil i ředitel Plynostavu. Na mítinku bylo odsouhlaseno prohlášení obsahující politické a ekologicky motivované požadavky. V rámci Plynostavu zorganizoval MRÁZEK podpisovou akci odsuzující zákrok SNB v Praze dne 17. 11. 1989, pod kterou získal cca 200 podpisů. Petici včetně podpisového archu odvezl do Prahy zástupce ředitele Plynostavu Antonín RAIS, nar. 1959, bytem Chomutov. Na pracovišti dále MRÁZEK rozšiřoval letáky s výzvou k účasti na nepovolené eko demonstraci dne 23. 11. 1989 v 16.00 hod. v Chomutově, na které má mj. dojít k vznesení požadavku představitelům města, aby na den 27. 11. 1989 byl uvolněn zimní stadión v Chomutově pro veřejný mítink občanů k ekologickým otázkám.

Jde o hodnověrný, prověřený poznatek, který lze dále využít.

Opatření:

Agentura je úkolována získávat další poznatky dokumentující závadovou činnost MRÁZKA. Ve spolupráci s MěNV Chomutov nebude akce na zimmím stadiónu povolena.

Dne 23. 11. 1989 do 13.00 hod. bylo v Ústí n. L. zajištěno 27 různých letáků a výzev, které byly vylepeny na veřejných místech. Jejich obsahem vedle výzvy ke generální stávce dne 27. 11. 1989 od 12.00 hod. do 14.00 hod. jsou i nadále různá prohlášení, politické požadavky a výzvy k příslušníkům SNB, ČSLA a LM. Vedle provolání vysokoškolských studentů k dělníkům a rolníkům, provolání havířů uranových dolů adresovaného generálnímu tajemníku ÚV KSČ,¹ provolání Občanského fóra, ke kterému se připojili i pracovníci Filmového studia Barrandov,² byl v 9 případech zjištěn i výskyt prohlášení kardinála TOMÁŠKA adresovaného „všemu lidu Československa“, ze dne 21. 11. 1989. Ve třech případech se jednalo o reprodukce fotografií shromáždění na Václavském náměstí v Praze a záběr příslušníků pořádkových jednotek. Vedle ručně psaných se jedná o tiskoviny rozmnožené různou reprodukční technikou.

Opatření:

K vypátrání pisatelů a rozšiřovatelů závadových tiskovin provádí územní útvary StB v součinnosti s útvary VB.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Náčelník S-StB Ústí n. L.:

pplk. Jaroslav STARÝ³

^a Č. j. OS-00126-403/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 23. XI. 1989 v 15.45 hod., číslo zprávy 11112. Nad tím vlevo razítko „5“. Pod tím rukou připsáno „s. KOLÁŘ, KABELÉ“, k tomu je připojen Kolářův vlastnoruční podpis a razítko „27. listop.“. Pod tím vlevo razítko II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0034-442/03-89, přílohy 0.

¹ Viz Informační servis č. 3 z 21. 11. 1989, s. 1.

² Srovn. Provolání pracujících Filmového studia Barrandov, in: Deset pražských dnů..., c. d., s. 260.

³ Jaroslav Starý (1941) natoužil 1. 10. 1962 jako referent 1. odd. VII. odb. (od roku 1964 IV. odb.) ke KS MV Hradec Králové. V roce 1963 absolvoval šestitýdenní kurz pro operativní pracovníky. 1. 12. 1966 se stal referentem 4. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové, 1. 4. 1968 zařazen na 2. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové. V letech 1970 – 1975 studoval kombinované studium kriminalistického směru Právnické fakulty UK v Praze. 1. 9. 1971 se stal referentem 3. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové, 1. 4. 1972 náčelní-

kem O-StB Ústí nad Orlicí, 1. 8. 1975 SRS 1. odd. 3. odb. II. S-FMV, 1. 8. 1977 přemístěn v téže funkci na 1. odd. analyticko-informačního odboru II. S-FMV. 1. 8. 1980 povolán na dvouměsíční stáž na sekretariátu I. náměstka ministra vnitra ČSSR, kde byl 1. 10. 1980 ustanoven do funkce SRS a 1. 9. 1982 VSRS sekretariátu I. náměstka MV ČSSR. 1. 2. 1984 dočasně pověřen výkonem funkce zástupce náčelníka S-StB Ústí nad Labem, 1. 5. 1984 ve funkci potvrzen. V roce 1984 absolvoval kurz pro nomenklaturní kádry ÚV KSC na VŠ FED KGB Moskva, od 4. 5. 1988 do 24. 6. 1988 pak další kurz pro náčelníky správ v Moskvě. 1. 3. 1988 byl dočasně pověřen výkonem funkce náčelníka S-StB KS SNB Ústí nad Labem, 1. 10. 1989 ve funkci potvrzen. 15. 2. 1990 byl Jaroslav Starý odvolán z funkce a 30. 4. 1990 uvolněn ze služebního poměru příslušníka SNB.

Dosažené hodnosti: od 1. 10. 1962 strážmistr, od 1. 10. 1965 nadstrážmistr, od 1. 7. 1968 podporučík, od 1. 5. 1970 poručík, od 1. 5. 1973 nadporučík, od 1. 5. 1977 kapitán, od 1. 5. 1981 major, od 1. 5. 1987 podplukovník.

55b

1989, 23. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 1.

[...]ª

Věc: Denní situační zpráva ze dne 23. 11. 1989 – dodatek

b/ vnitřního protivníka:

Dne 23. 11. 1989 byla operativní cestou zjištěna kopie prohlášení pracovníků Severočeského nakladatelství v Ústí nad Labem s následujícím textem:

PROHLÁŠENÍ:

Podepsaní zaměstnanci Severočeského nakladatelství v Ústí nad Labem s pobočkami v Liberci a Mostě se připojují k protestním akcím studentů a divadelníků a prohlášení Občanského fóra, vyjadřují svůj nesouhlas s vládním prohlášením k pátečním událostem v Praze, s brutálním zákrokem policejních jednotek proti studentům a žádají jeho důsledné přešetření a zveřejnění výsledků. Jednoznačně se staví za urychlené provedení demokratických změn v Československu a zahájení okamžitých jednání s občanskými iniciativami.

Ústí nad Labem 22. 11. 1989

J[...] Š[...],¹ Oldřich Škrbel, Václav Daneš, Roman Karpaš, Milan Balcar, Vilém Vránek, Jiřina Kúsová, Zdeňka Šolcová, Vladimír Formánek, Jitka Meklerová.

K tomuto prohlášení se připojují tito severočestí spisovatelé:

PhDr. Milan Exner, Vlastimír Vohnický, Jan Šebelka, Josef Volák,² Emil Juliš,³ Pavel Růžek, Jana Soukupová, Anna Sedlmayerová, J[...] V[...],⁴ Ludvík Středa, Vladimír Farský, Otto Hejnic, Vladimír Ondys, Aleš Stroukal, J[...] J[...],⁵ Milan Hrabal, PhDr. Vladimír Piša, Marta Gärtnerová, PhDr. Petr Novotný.

Za správnost podpisů: Václav Daneš

Na vědomí:

Úřad předsednictva vlády ČSSR

SčKNV Ústí nad Labem

Redakce Průboje

Československá televize Praha

Krajská redakce Čs. rozhlasu Ústí n. L.

Občanské fórum Praha

Redakce Mladé fronty

Opatření:

Bude informován územní stranický orgán.

Náčelník S-StB Ústí n. L.:

pplk. Jaroslav STARÝ

^a Č. j. OS-00126-404/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 23. XI. 1989 v 15.45 hod., číslo zprávy 11111: podle čísla zprávy by tento dodatek k DSZ měl předcházet DSZ uvedené před ním, v řazení se však řídíme přednostně číslem jednacím. Nad tím razítko „5“. Pod tím rukou připsáno „s. KNÍŽEK“ s připojeným vlastnoručním podpisem. Pod ním razítko II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0034-441/03-89, přílohy 0.

¹ K osobě J. Š. (1949) byl 12. 9. 1979 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden SPO „NAVRÁTIL“, reg. č. 19738: v neuvedenou dobu převeden na svazek KTS, 28. 2. 1980 na svazek A-„NAVRÁTIL“, zničen 7. 12. 1989.

² K osobě J. Voláka (1942) byl 5. 5. 1975 O-StB Ústí n. Labem (zřejmě po linii „2/1“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „ELEKTRON“ (později „OTAKAR“), reg. č. 15551: 17. 7. 1975 „zaveden NO“ („II/61“, poté „III/90“), v neuvedené době sv. NO předán na O-StB Most, skartace v registru ne-

- vyznačena. 20. 7. 1980 zavedlo 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem SS „OTAKAR“, reg. č. 20636; 27. 9. 1984 archivován pod a. č. 7266.
- ³ K osobě E. Juliše (1920) byl 29. 7. 1982 O-StB Most (zřejmě po linii „2/1“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „BÁSNÍK“, reg. č. 22231; 20. 2. 1985 archivován pod a. č. 7458.
- ⁴ K osobě J. V. (1932) byl 31. 5. 1974 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden svazek KTS „DOKTOR“, reg. č. 14322; 6. 2. 1975 převeden na svazek A-„DOKTOR“, 10. 2. 1977 předán na 2. odd. II. odb. a poté na 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena.
- ⁵ K osobě J. J. (1945) byl 29. 6. 1977 O-StB Most (zřejmě po linii „2/1“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „PLZEŇÁK“, reg. č. 18065; k 5. 7. 1977 je uvedeno „omylem zapsáno, viz č. reg. 17922“. 11. 5. 1977 zavedlo O-StB Most (zřejmě po linii „2/1“ S-StB Ústí n. Labem) svazek NO („II/64“) „PLZEŇÁK“, reg. č. 17922; 29. 6. 1977 zaveden SPO, 16. 1. 1979 SPO „ZRUŠENO, připojeno k 'NO'“, sv. NO v neuvedenou dobu zničen, 18. 7. 1979 zaveden svazek A-„PATERA“, zničen 8. 12. 1989.

55c

1989, 23. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 2.

[...]ª

Věc: Denní situační zpráva ze dne 23. 11. 1989 – dodatek č. 2

b/ vnitřního protivníka:

Dne 23. 11. 1989 v 03.00 hodin byly předvedeny na OO VB v Děčíně 3 osoby, které vylepovaly letáky s požadavky studentů a výzvou ke generální stávce. Jedná se o:

HLADÍKOVÁ Kamila, nar. [...] 1970, studentka VŠE Praha, trvale bytem Děčín,

BOSTLOVÁ Petra, nar. [...] 1970, studentka fakulty dětského lékařství UK Praha, trvale bytem Děčín,

HRDINA Roman, nar. [...] 1968, dělník podniku Armabeton Praha, trvale bytem Zbiroh [...], okr. Rokycany.

V ranních hodinách téhož dne byly před hotelem Grand v Děčíně zjištěny při vylepování letáků další 4 osoby. Jedná se o:

KROTIL Tomáš, nar. [...] 1968, student konzervatoře Praha, bytem Praha 3, [...]

TETOUROVÁ Jana, nar. [...] 1971, studentka konzervatoře Praha, bytem České Budějovice

POLÁK Tomáš, nar. [...] 1968, bez pracovního poměru, bytem Praha 3, [...]

PELEŠKOVÁ Leona, nar. [...] 1972, studentka konzervatoře Praha, bytem Tuchlívce [...], okr. Kladno.

Opatření:

Se jmenovanými byl sepsán zápis o výpovědi a byly jim odebrány zbývající písemné materiály.

Dne 22. 11. 1989 vycestovali vlakem do NDR přes OPK Cínovec čsl. občané:

KLABÍK Martin, nar. [...] 1971, student střední zemědělské školy v Děčíně, bytem Děčín.

JANOVSKÁ Martina, nar. [...] 1972, studentka střední zdravotnické školy v Děčíně, bytem Zákupy, okr. Česká Lípa.

Při pohovoru bylo zjištěno, že KLABÍK je členem stávkového výboru na střední zeměd. škole v Děčíně. Uvedl, že v Drážďanech se chtějí zúčastnit demonstrace a předat zdravici stávkujícím v NDR. Instrukce dostávají od studentů z Prahy. Dále uvedl, že při stávce plánované na 27. 11. 1989 mají příslibenou pomoc od dělníků s. p. Koh-i-noor Děčín.

Opatření:

Bude informován územní stranický orgán.

Dne 23. 11. 1989 v 04.00 hod. přijeli na PÚ žst. ČSD Lovosice dva neustanovení muži, kteří se představili jako členové ÚV SSM a žádali stažení novin Mladá fronta pro nevhodnost k distribuci. Na místo se dostavil tajemník OV KSČ Litoměřice s. ČICHOVSKÝ, zjistil, že v novinách je článek o DUBČEKOVI, který žádá odstoupení některých představitelů ÚV KSČ, a rozhodl noviny distribuovat.

Dne 23. 11. 1989 v ranních hodinách byli na OO VB Lovosice předvedeni:

LEGNER Antonín, nar. 1968, student ČVUT Praha, bytem Litoměřice,
ŠORMOVÁ Lenka, nar. 1970, studentka ČVUT Praha, bytem Lovosice.

Tito čekali před s. p. SCHZ Lovosice na ranní směnu, aby rozdali pracujícím větší počet různých „prohlášení“. Matka ŠORMOVÉ, členka KSČ, pracuje v uvedeném podniku.

Opatření:

Po odebrání písemností byl se jmenovanými sepsán zápis o výpovědi. Byl informován tajemník OV KSČ.

Dne 22. 11. 1989 při mimořádné členské schůzi KSČ ve s. p. SEPAP Štětí odevzdal členský průkaz z důvodu ekologické situace v Sčk dělník uvedeného podniku

LUKEŠ Zdeněk, nar. [...] 1937, bytem Roudnice n. L.,

totéž chtěl učinit

SITA Karel, nar. [...] 1955, dělník, bytem Štětí, kterému bylo sděleno, že si musí podat písemnou žádost, s uvedením důvodu.

Opatření:

Byl informován OV KSČ Litoměřice.

Dne 22. 11. 1989 v dopoledních hodinách se shromáždili zaměstnanci závodu Balírny v Roudnici n. L. a jednali s vedením závodu o připravované stávce. Zaměstnanci předložili 3 možné varianty – provést stávkou, provést stávkou a nahradit výpadek náhradní směnou, stávkovat, nahradit výpadek a navíc zdarma odpracovat jednu směnu na podporu požadavků studentů. Konečné rozhodnutí nebylo přijato.

Opatření:

Byl informován územní stranický orgán.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-405/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 23. XI. 1989 ve 21.45 hod., číslo zprávy 11141. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0034-440/03-89, přílohy 0. Vpravo od toho rukou připsáno „KABELE“ s připojeným vlastnoručním podpisem.

55d

**1989, 23. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 3.**

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 23. 11. 1989 – dodatek č. 3

b/ vnitřního protivníka:

Agenturní cestou byl získán poznatek, že v závodě Plynostav Chomutov zakládají dělníci stávkový výbor.

Opatření:

Byl informován tajemník OV KSČ Chomutov. Prostředek byl zaúkolován ke zjišťování dalších poznatků.

Agenturní cestou byl získán poznatek o současné situaci ve zdravotnictví v okr. Chomutov. Zaměstnanci NsP Kadaň se připojili k prohlášení studentů s tím, že k vyhlášené stávce 27. 11. 1989 se připojí symbolicky minutou ticha. Chod zařízení nebude narušen. Počtem hlasů 8 ku 3 na jednání Spolku lékařů OÚNZ Chomutov bylo zamítnuto připojit se ke stávce. Na dalším jednání Spolku bylo odhlasováno také symbolické připojení se ke stávce minutou ticha. Byla též přijata rezoluce, jejíž znění bude odesláno koordinačnímu stávkovému výboru vysokoškoláků, tiskovým orgánům, ministerstvu zdravotnictví a dalším státním orgánům.

Opatření:

Poznatek byl prověřen dalším prostředkem a budou vytěženy další AOP.

Dne 23. 11. 1989 se studenti SPŠ strojní v Teplicích místo vyučování shromáždili před budovou školy a odtud odešli před budovu gymnázia v Teplicích, jehož studenty se snažili získat pro tuto akci. To se jim nepodařilo, tak se přemístili před budovu odborného učiliště s. p. Restaurace Teplice, kde rovněž neuspěli. V 10.00 hod. začalo na SPŠ strojní normální vyučování. Jako spoluorganizátor této akce byl zjištěn

CHMEL Radovan, nar. [...] 1967, student filosofické fakulty UK Praha, bytem Teplice.

Po předvedení uvedl, že minulý týden byl neznámými studenty SPŠ

strojní v Teplicích požádán, aby dne 23. 11. 1989 vystoupil na besedě a podal jim informaci k situaci v Praze. U jmenovaného bylo zajištěno 73 kusů různých prohlášení a výzev a dále pak 7 ks xeroxovaných fotografií ze zásahu pořádkových jednotek v Praze.

Opatření:

Byly zajištěny písemné materiály a CHMEL byl vyslechnut dle par. 158 tr. řádu. Po seznámení rozhodl prokurátor o propuštění jmenovaného.

Dne 23. 11. 1989 byl operativní cestou získán poznatek, že stávkový výbor na VŠST Liberec se z důvodu konkrétní odpovědnosti jednotlivých členů rozdělil do několika sekcí: sekce pro styk s pedagogy, pro styk se středními školami, pro styk se závody, pro distribuci plakátů a letáků a pro styk s veřejností. Dále bylo zjištěno, že zde koluje rozmnožený leták s instrukcemi pro chování v případě zatčení a v době stávky. Vyskytují se zde i fotografické kopie prohlášení členů a kandidátů KSC a ostatních pracovníků Ústavu pro filosofii a sociologii ČSAV Praha adresované ÚV KSC. Téhož dne přijali studenti prohlášení MV SSM v Praze a 4 studenti byli stávkovým výborem vysláni do AZNP Mladá Boleslav, aby se s tímto seznámili dělníci. Bylo zjištěno i to, že rektor VŠST poskytl stávkovému výboru k dispozici služební vozidlo pro cesty do Prahy.

Opatření:

Bude informován územní stranický orgán a další vývoj situace bude pod operativní kontrolou.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-406/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 24. XI. 1989 v 0.30 hod., číslo zprávy 11146. Vpravo razítka II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0034-444/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“.

55e

**1989, 23. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 4.**

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 23. 11. 1989 – dodatek č. 4

b/ vnitřního protivníka:

V noci z 22. na 23. 11. 1989 se na různých místech v Teplicích objevily výzvy k účasti na generální stávce dne 27. 11. 1989. Zjištěn byl i výskyt „Výzvy spoluobčanům“ se stejným textem, opatřené razítkem fakultní organizace SSM fakulty tělovýchovy a sportu UK Praha.

Opatření:

Operativní hlídky i hlídky VB byly zaúkolovány k zajišťování uvedených tiskopisů a k pátrání po osobách, které je rozšiřují.

Dne 23. 11. 1989 v 06.15 hod. byli hlídkou VB předvedeni:

SVOBODA Boris, nar. [...] 1966, student VŠE Praha, bytem Plzeň,
KAPLAN Petr, nar. [...] 1966, horník, bytem Plzeň,

kterí rozšiřovali tiskoviny na podporu Občanského fóra, svobodu a rehabilitaci politických vězňů, za demokratické a svobodné Československo, výzvu dělníkům a rolníkům k připojení se ke stávce. SVOBODA výpověď odmítl a s KAPLANEM byl sepsán zápis o výpovědi, ve které uvedl, že ve dnech 21. a 22. 11. 1989 se jel podívat na události do Prahy, přičemž 22. 11. 1989 kolem 22.00 hodin se na Hlavním nádraží ČSD Praha připojil ke shluku osob, kde k němu přistoupil neznámý muž ve věku asi 35 až 40 let a požádal jej, aby dovezl do Teplic letáky, které mu předal, a rozšířil je zde. Společně se SVOBODOU odjeli do Teplic, kde letáky v noci z 22. na 23. 11. 1989 rozšiřovali.

Opatření:

Po provedených úkonech byli jmenovaní propuštěni.

Dále byli v Teplicích dne 23. 11. 1989 krátce po půlnoci předvedeni na OO VB:

NEUBARTHOVÁ Denisa, nar. [...] 1967, bytem Teplice,
LEGNER Jan, nar. [...] 1972, bytem Nové Dvory, okr. Litoměřice.

Oba jsou studenty konzervatoře Teplice. Při perlustraci odhodila NEUBARTHOVÁ igelitovou tašku, ve které byly nalezeny 4 vlastnoručně napsané letáky na podporu stávkujících v Praze.

Opatření:

Se jmenovanými byly sepsány zápisy o výpovědi. Letáky byly zajištěny. Informováno bylo vedení konzervatoře v Teplicích.

Dne 23. 11. 1989 byl z OV KSČ v Teplicích získán poznatek, že v restauračních prostorách divadla v Teplicích je promítán videozáznam z demonstrace v Praze. Vyslaná operativní hlídka zjistila, že uvedený záznam sleduje cca 100 osob a že videokazetu sem dopravil muž středního věku, který přicestoval vozidlem tovární značky Lada, SPZ ACB 72 58. Bylo zjištěno, že majitelem vozidla je

HADRBA Jaroslav,¹ nar. [...] 1950, bytem Praha 4, [...].

Muž po skončení promítání převzal kazetu a společně se ženou ve věku asi 30 let od divadla odjeli.

Opatření:

Informace bude postoupena na 2. odbor S-StB Praha.

Dne 23. 11. 1989 v 11.30 hod. byl na OO VB Litoměřice předveden dle par. 19 zákona č. 40/74 Sb.²

FUTKO Alfréd,³ nar. [...] 1964, student fakulty všeobecného lékařství UK Praha, bytem Praha 1, [...].

Jmenovaný dne 23. 11. 1989 rozdával náhodným občanům na Mírovém náměstí v Litoměřicích různá prohlášení stávkujících studentů a českých filmových umělců.

Opatření:

Jmenovanému bylo odebráno 50 ks zbylých výtisků.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-407/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 24. XI. 1989 v 0.30 hod., číslo zprávy 11145: podle čísla zprávy by tento dodatek k DSZ měl předcházet dodatku uvedenému před ním, v řazení se však řídíme přednostně číslem jednacím. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0034-443/03-89, přílohy 0.

¹ Jaroslav Havrda.

² Oprávnění požadovat vysvětlení.

³ Alfréd Tutko.

55f

**1989, 23. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 5.**

[...]a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 23. 11. 1989 – dodatek č. 5

b/ vnitřního protivníka:

Dne 23. 11. 1989 ve 13.30 hodin se na ONV Litoměřice dostavilo 15 osob, které chtěly mluvit s předsedou ONV s. DOLEŽÁLEM. Ten přijal pouze 7 osob, za které vystupoval jako mluvčí signatář CH-77 BÁRTA Zdeněk /1946/, českobratrský evangelický farář v Chotiněvsi, který uvedl, že dne 23. 11. 1989 ustavil v Litoměřicích „Občanské fórum“, jehož členové se dostavili s ním. Jednalo se o VILÍMA Pavla, dělníka Pozemních staveb Lovosice, HAMŠÍKA, člena OV ČSS Litoměřice, dva neustanovené občany za SPB Chotiněves a dva neustanovené občany z tzv. „Zeleného klubu“. Přítomní si ostře vynucovali dialog a uvedli, že 24. 11. 1989 od 16.00 hod. do 17.00 hodin bude na Mírovém náměstí v Litoměřicích shromáždění občanů jako důkaz, že občané chtějí dialog se státní správou.

Opatření:

Bude postupováno dle pokynu 2. S-SNB ze dne 23. 11. 1989.

Operativní cestou bylo zjištěno, že dne 22. 11. 1989 ve 21.30 hod. nastoupil na noční směnu na Dole Centrum v Dolním Jířetíně, okr. Most, L[...] Petr, nar. [...] 1942, bytem Most, dělník. Když procházel kolem skříněk s fotografiemi vzorných milicionářů závodu, rozbil láhvi od pita 3 skleněné výplně a poškodil stojan se skřínkami. Způsobil škodu cca 800,- Kčs. L[...] se před nástupem směny zúčastnil demonstrace na náměstí v Mostě a při výpovědi uvedl, že užil analgetikum, protože ho bolely zuby, a potom nevěděl, co dělá. Svého činu litoval, plně se k němu doznal a uvedl, že škodu uhradí. Případ je řešen jako přečin dle par. 3/1 d zák. č. 150/69 Sb.¹

Opatření:

Ke jmenovanému bude provedena stb prověrka. Bude provedeno opatření na Dole Centrum.

Dne 23. 11. 1989 byly v Mostě zjištěny další letáky vyzývající ke generální stávce dne 27. 11. 1989. Dále byly zajištěny 4 fotografie

z demonstrace v Mostě ze dne 22. 11. 1989, které byly vylepeny na OD Prior, a 5 fotografií z manifestace v Praze. Jednalo se o xeroxové fotokopie. V rámci provedených opatření bylo v okrese Most zajištěno dalších 150 letáků odsuzujících zákrok SNB v Praze, vyzývajících k účasti na generální stávce, podporujících prohlášení vysokoškolských studentů, navrhujeících kádrové změny vedoucích funkcionářů KSČ a vlády a obsahujících svědectví přímých účastníků demonstrace ze dne 17. 11. 1989 v Praze.

Opatření:

Cestou náčelníka OS-SNB Most bude informován vedoucí tajemník OV KSČ Most.

Operativní cestou bylo zjištěno, že dne 23. 11. 1989 kolem 14.00 hod. se na pracoviště zdravotního střediska v Most-Velebudicích dostavili dva mladíci, kteří se představili jako zástupci stávkového výboru fakulty dětského lékařství UK Praha a předložili předsedovi ZO SSM při OÚNZ Most MUDr. Blahoslavu CHMELÍČKOVI, nar. [...] 1959, pověření stávkového výboru. Studenti uvedli, že mají pověření pravdivě seznámit nejširší veřejnost s událostmi dne 17. 11. 1989 v Praze, se stanoviskem a požadavky studentů vysokých škol. Žádali o svolání členů SSM a umožnění dialogu se všemi mladými lidmi v OÚNZ Most. CHMELÍČEK jejich žádosti nevyhověl a při cestě na vedení OÚNZ Most byli předvedeni na OS-SNB. Studenti byli ustanoveni: WOHL Robert, nar. [...] 1964, bytem Praha 1, [...], a GLOMBICA Igor, nar. [...] 1967, bytem Praha 4, [...], oba studenti fakulty všeobecného lékařství UK Praha. Po poučení odmítli oba studenti vypovídat.

Opatření:

Bude informován vedoucí tajemník OV KSČ v Mostě.

Dne 23. 11. 1989 ve 14.00 hod. se dožadovali 4 studenti fakulty ČVUT Praha o povolení vstupu do objektu Velkolomu Maxim Gorkij 4 v Bílině, okr. Teplice. Jedná se o: KALIBERKA Jan, nar. [...] 1970, bytem Praha 4, [...], ZÍDEK Jan, nar. [...] 1971, bytem Praha-Hostivař, [...], MOTEJL Jan, nar. [...] 1968, bytem Praha 6, [...], a REINŠTEIN Pavel, nar. [...] 1969, bytem Bílina, [...]. Jmenovaní žádali pracovníky vrátnice o povolení vstupu do podniku, kde by chtěli hovořit s horníky a seznámit je se situací v Praze a s požadavkem studentů. Pracovníci ostrahy vyrozuměli vedení podniku a pracovníky SNB, kteří předvedli studenty na OO VB Bílina, kde s nimi byl sepsán zápis o výpovědi, ze kterého vyplývá, že tímto úkolem byli pověřeni stávkovým výborem fakulty.

Oprava: ZÍDEK Jan, nar. [...] 1971, ostatní platí.

Opatření:

Studentům byly odebrány letáky s textem „Výzva ke spoluobča-

nům“ a „Svědectví o událostech v Praze dne 17. 11. 1989“. Po sepsání zápisu o výpovědi byli studenti propuštěni.

Operativní cestou bylo zjištěno, že většina pracovníků s. p. Zele-
nina, závod Česká Lípa, je odhodlána podpořit stanovisko pražských
studentů a „Občanského fóra“ a připojit se ke generální stávce dne
27. 11. 1989. Pro tuto činnost agituje především SOCHŮREK Květo-
slav, nar. [...] 1955, bytem Česká Lípa, údržbář, který jezdí každý den
do Prahy, odkud dováží různá prohlášení a fotografie. Spolu s ním
jezdí do Prahy i řidič téhož podniku KUCHYŇKA, nar. [...] 1958, a jeho
bratr SOCHŮREK Miroslav, nar. [...] 1948, řidič OÚNZ Česká Lípa.

Dále bylo zjištěno, že do s. p. Náradí Česká Lípa přijeli ve dnech
22. a 23. 11. 1989 studenti z Prahy, kteří agitovali pro stávku. Před-
sedovi ZO SSM předali prohlášení studentů a leták s názvem „Nečekat
– jednat“. Bylo zjištěno, že členové SSM s prohlášením i s požadavky
studentů souhlasí a že někteří souhlasí i s připojením ke stávce. Ve-
dení SSM hodlá přesvědčováním stávce zamezit. Členy SSM i mladými
dělníky je kritizován postoj stranických orgánů, kdy nezaujmou sta-
novisko a nechávají všemu volný průběh.

Opatření:

Bude informován OV KSČ v České Lípě. Vývoji bezpečnostní situace
je věnována zvýšená operativní pozornost.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-408/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 24. XI. 1989 ve
2.30 hod., číslo zprávy 11150. Vpravo razítko „VYTĚŽENO AO“ a II. správy
SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0034-445/03-89, přílohy 0.

¹ Zákon ze dne 18. 12. 1969 o přečinech: § 3 je součástí „zvláštních usta-
novení“ a týká se přečinů proti majetku v socialistickém a v osobním vlast-
nictví.

**1989, 23. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 6.**[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 23. 11. 1989 – dodatek 6

b/ vnitřního protivníka:

Dne 23. 11. 1989 v dopoledních hodinách bylo uskutečněno na gymnáziu v Děčíně jednání zástupců odboru školství ONV Děčín a KNV Ústí n. L. se stávkovým výborem. Cílem jednání bylo odvrátit studenty od připravovaných akcí, zejména od generální stávky 27. 11. 1989. V průběhu jednání bylo zjištěno, že ze 40 učitelů gymnázia jich 28 stojí za požadavky studentů a jejich činnost v plném rozsahu podporují. Po sdělení stávkového výboru, že gymnázium se stávky 27. 11. 1989 zúčastní formou pochodu městem, se proti postavilo pouze 10 učitelů – členů KSČ. Při organizování protestních akcí nejaktivněji vystupuje učitelka Dana ŘEHÁČKOVÁ, nar. 1962, bytem Děčín.

Závěrem jednání je příslib stávkového výboru, že do dne 27. 11. 1989 nepůjdou studenti organizovaně manifestovat do města.

Poznatek je věrohodný, lze jej dále využít.

Opatření:

O situaci byl informován OV KSČ Děčín.

Dne 23. 11. 1989 se na náměstí Zdeňka Nejedlého v Teplicích shromáždilo v době od 16.30 do 17.00 hod. cca 200 – 300 osob. Byla zde čtena různá prohlášení, např. „Prohlášení pražských vysokoškoláků“ s výzvami ke generální stávce. V 17.00 hod. se shromáždění vydalo průvodem, v jehož čele byly neseny 2 státní vlajky a transparent s heslem „Vyjádřete svůj názor“, trasou přes náměstí Karla Marxe na Zámecké náměstí. I zde byly proklamovány různé výzvy. Před rozchodem se účastníci dohodli, že někteří z nich namnoží výzvy ke generální stávce. Přinesou je ve 24.00 hod. na Zámecké náměstí, kde budou rozdány dalším osobám, které je budou dopravovat do teplických závodů.

Poznatek je hodnověrný, lze jej dále využít.

Opatření:

O situaci byl informován územní stranický orgán, jednotky Lidových milicí v jednotlivých závodech. Bylo provedeno zesílení služby

na pracovištích ZÚ v podnicích okresu. Provedeno zesílení hlídkové služby VB.

Dne 23. 11. 1989 byl přijat na telefonní číslo 2056 n. p. Severočeské plynárny Teplice anonymní výhrůžný telefonát. Dle hlasu mladý muž, hovořící česky bez cizího přízvuku, oznámil, že je podminován plynovod z polyetylenu a v 17.30 hod. vybuchne. Na žádost o upřesnění ohroženého úseku nereagoval a zavěsil.¹

Poznatek je věrohodný. Lze jej dále využít.^b

Opatření:

Byla provedena prověrka na závodě Severočeských plynáren, kde bylo zjištěno, že plynovod² je uložen cca 1 m pod zemí a v žádném úseku není odkryt. Z těchto důvodů nebyla prováděna další opatření.

Dne 23. 11. 1989 bylo zjištěno, že zaměstnanci závodu Lustry v Kamenickém Šenově se připoují k prohlášení o neoprávněném nasazení pořádkových jednotek v Praze dne 17. 11. 1989 a chystají se připojit i ke generální stávce dne 27. 11. 1989.

Opatření:

Bude informován územní stranický orgán.

Dále bylo zjištěno, že ke stávce se hodlají připojit i zaměstnanci odchovny krůt z JZD Brniště, okr. Česká Lípa. Ostatní zemědělské závody,³ s výjimkou několika jednotlivců, se zatím ke stávce nehlásí.

Opatření:

Bude informován územní stranický orgán.

Byl získán poznatek, že v STS Mimoň projednávala ZO KSČ zákrok pořádkových sil SNB v Praze a odsoudila jej jako nepřiměřený a nezákonný. Ve stranických skupinách se projednává text petice, kterou chce ZO KSČ odeslat do Prahy.

Opatření:

Bude informován územní stranický orgán.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-409/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 24. XI. 1989 ve 3.10 hod., číslo zprávy 11151. Vpravo razítka II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0034-446/03-OA-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“ (toto razítko je i přes první odstavec uvedeného dodatku).

^b Tento a předcházející odstavec jsou zleva rukou zatrženy a je k nim připsáno „4a“.

¹ Informace o uvedeném anonymním telefonátu byla zpracována v 23. odstavci části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 182 z 24. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 6a.

² Rozpracování objektu „tranzitní plynovod“ bylo 16. 4. 1971 III. odb. S-StB Ústí (v registru jako „3. VZ“) zavedeno v OBS (dle EZO „PLYNOVOD“), reg. č. 10874: 7. 12. 1977 předán na 1. odd. téhož odboru, v neuvedenou dobu na 2. odd. II. odb. těžé správy, zničen 16. 3. 1988.

³ Problematika „zemědělství a výživy v Severočeském kraji“ byla 2. 9. 1977 2. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem administrativně podchycena v OBS „ZEMĚDĚLSTVÍ A VÝŽIVY“ (dle EZO „ZEMEVMYZIVA“), reg. č. 18239: skar-tace v registru nevyznačena.

55h

1989, 23. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 7.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 23. 11. 1989 – dodatek 7

b/ vnitřního protivníka:

Od ředitele Okresního stavebního podniku¹ (OSP) v Jablonci n. N. Otakara HANYKA bylo zjištěno, že i přes jeho zákaz rozhodla rada pracujících OSP (15 členů, z toho 4 členové KSČ), že vydají provolání k zaměstnancům podniku, aby se připojili ke generální stávce dne 27. 11. 1989. Z jednotlivých středisek se odmítají zúčastnit pracovníci truhlárny a klempírny. I přes snahu vedení OSP se nepodařilo situaci zvrátit a cca 180 pracovníků se připravuje stávkovat.

Opatření:

Informován OV KSČ v Jablonci nad Nisou.

Dne 23. 11. 1989 ve 14.00 hod. strhával předseda ONV Jablonec n. N.² v Komenského ulici leták, přičemž byl verbálně napaden přítomnými občany. Vzhledem k nebezpečí fyzického napadení uvedené místo urychleně opustil.³

Opatření:

Informován OV KSČ v Jablonci nad Nisou.

Dne 23. 11. 1989 se uskutečnila v Jablonci n. N. od 16.10. hod. nepovolená manifestace studentů středních škol a učňovské mládeže, ke které se připojili další občané města. V 16.30 hod. bylo na Mírovém náměstí před budovou ONV již cca 500 účastníků provolávajících různá hesla. Neznámý muž ve věku asi 30 let přečetl demonstrujícím „Provolání vysokoškolských studentů k dělníkům a rolníkům Česko-

slovenska“. Poté byla čtena „Výzva ke spoluobčanům“. V 16.40 hod. předstoupil před demonstranty předseda MěNV v Jablonci n. N. Jaroslav ČERMÁK s návrhem dialogu na školách. Část demonstrujících tento návrh odmítla a požadovala ozvučení náměstí a dialog na místě. S tím předseda nesouhlasil a asi po 15ti minutách odešel. Mezitím se dav rozrostl na cca 600 osob a skandoval další hesla. Další řečník, ve kterém byl ustanoven Milan RAKUŠAN, nar. [...] 1958, bytem Jablonec, vyzýval ke skandování hesel a zpívání písně „Ach synku, synku“. Před 17.00 hodinou byla demonstrace ukončena zpěvem státní hymny. Při rozchodu rozdával neznámý muž tiskoviny s prohlášením kardinála TOMÁŠKA. Dále bylo zjištěno, že Oldřich PLATZER, nar. [...] 1923, důchodce, bytem Jablonec n. N., zakoupil před demonstrací 120 ks svíček, které rozdával studentům.

Opatření:

Informováno OV KSČ Jablonec nad Nisou.

Dne 22. 11. 1989 bylo ve sdělovacích prostředcích publikováno stanovisko pracujících Velkolomu Maxim Gorkij, ve kterém vyjádřili nesouhlas s vyhlášením generální stávkou a budou dále plnit pracovní úkoly. Dne 23. 11. 1989 došel na adresu předsedy 1. ZO KSČ Dolu Julia Fučíka Bílina hanlivý list, který napadá členy KSČ a tyto srovnává s gestapem.^{b+4}

Opatření:

Zajištěný hanlivý list a legalizační list byly postoupeny do TEP 2. odboru S-StB Ústí n. L.

V Teplicích byl zjištěn výskyt cyklostylované výzvy příslušníkům SNB apelující na ně, aby se nenechali zneužít k represím.

Opatření:

AOP O-StB a VB zaměřeny k vypátrání rozšiřovatele.

Dne 23. 11. 1989 ve 14.00 hodin se na vrátnici s. p. Bonex Teplice dožadovali vstupu 3 studenti Pedagogické fakulty v Ústí n. L. Jedná se o ŠUSTÁČEK Petr, nar. [...] 1969, bytem Teplice, KAŠTÁNEK Alois, nar. [...] 1971, bytem Vysoké Mýto [...], a HANZAL Robert, nar. [...] 1968, bytem Horní Litvínov. Jmenovaní chtěli hovořit se zaměstnanci podniku a přečíst jim prohlášení pražských vysokoškoláků. Přivolaná hlídka VB studenty předvedla.

Opatření:

Se jmenovanými byly sepsány zápisy o výpovědi a po odebrání tiskovin byli propuštěni.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-410/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 24. XI. 1989 v 5.05 hod., číslo zprávy 11152. Vpravo razítka II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0034-447/03-89, přílohy 0, a „VYTEŽENO AO“.

^b Poslední větný celek odstavce je rukou podtržen a zleva je k odstavci připsáno „7“.

¹ 26. 9. 1978 zavedlo 2. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem OBS „STAVEBNICTVÍ“ (dle EZO „STAVBY“), reg. č. 19109: 14. 3. 1989 předán na 1. odd. téhož odboru, skartace v registru nevyznačena.

² Předsedou ONV Jablonec nad Nisou byl v té době Josef Číla.

³ Informace o uvedeném verbálním napadení předsedy ONV byla jednak zapracována do 22. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 182 z 24. 11. 1989, jednak do 16. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 182/A z 25. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 6a a pozn. 1 dok. 7a.

⁴ Tento odstavec byl použit pro zpracování 13. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 182/A z 25. 11. 1989, informace o uvedeném hanlivém listě byla kromě toho zapracována i do 22. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 182 z 24. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 7a a pozn. 1 dok. 6a.

55ch

1989, 23. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 8.

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 23. 11. 1989 – dodatek 8

b/ vnitřního protivníka:

V návaznosti na denní situační zprávu ze dne 23. 11. 1989¹ k výskytu různých letáků a výzev bylo zjištěno, že jejich počet neustále vzrůstá. Ze všech okresů Severočeského kraje jsou průběžně získávány poznatky o jejich vylepování na veřejných místech. V jednotlivých dodatcích k této DSZ jsou uváděni konkrétní rozšiřovatelé. Text letáků a výzev je shodný s dříve zaznamenanými případy.

Opatření:

S osobami, které byly zjištěny jako rozšiřovatelé uvedených tiskovin, jsou sepisovány zápisy o výpovědi a jejich činnost je dále svědecky dokumentována. Opatření k vypátrání pisatelů a rozšiřovatelů těchto tiskovin provádí územní útvary StB v součinnosti s útvary VB.

4. Názory a nálady obyvatelstva:

V uplynulých 24 hodinách byly mezi občanskou veřejností a pracujícími Severočeského kraje zjištěny následující názory na události posledních dnů v ČSSR.

V s. p. Obas Teplice jsou demonstrace všeobecně odsuzovány. Zaměstnanci se nehodlají zapojit do generální stávky dne 27. 11. 1989. Ekonomické problémy podniku by se stávkou jen prohloubily. Stejného názoru jsou i pracující výroby PCH-1 CHZ Litvínov. V s. p. Stavební stroje Ústí n. L. jsou názory pracujících diferencovány podle věku. Mladší zaměstnanci podporují požadavky studentů, starší projevují nesouhlas a nebo nezájem. Agitace ke stávce se dosud nevykytla.

Naproti tomu byly zjištěny poznatky o snahách členů SSM z děčínských podniků Kablo,² Desta, Kooh-i-noor a Severočeské vodovody a kanalizace podpořit generální stávku 27. 11. 1989. O stávce uvažují i pracovníci navijárny motorů s. p. Trizon Teplice.

V dopravním prostředku MHD byl zaznamenán názor mladého muže, který hovořil o svém mistru ve Spolchemii Ústí n. L. Tento si svolal celou dílnu, a ačkoliv je bezpartijní, prohlásil, že si všichni musí uvědomit, že generální stávka by znamenala snížení výroby. To by vedlo k nedostatku zboží na trhu a ke stejnému chaosu jako v PLR. Zákrok SNB 17. 11. 1989 hodnotit nemůže. Ve sdělovacích prostředcích se hovoří o brutálním zásahu. Hovořilo se v nich také o silných provokacích protistátního charakteru. S postupem doby se však toto zcela vytratilo. Nikdo z představitelů dosud nevystoupil na obhajobu zákroku Bezpečnosti a žádný z představitelů MV pomluvy nedementoval.

Do generální stávky se hodlá zapojit M[...] F[...],³ nar. 1967, bytem Ústí n. L., v roce 1986 trestán dle par. 260 tr. zákona.⁴

Mezi pracovníky odboru zdravotnictví KVOS Ústí n. L. se šíří informace, že nejsou pravdivé údaje o tom, že účastníci demonstrace 17. 11. 1989 v Praze nepotřebovali chirurgický zákrok. Někteří demonstranti byli pokousáni psy. Jejich zranění si vyžádala šití, které je chirurgickým zákrokem. V témže prostředí se šíří informace, že zákrok pořádkových jednotek je dokumentován videoteknikou. Pokud představitelé státu neuvědomí pravdu, bude předána ČST, aby s ní mohla být seznámena celá veřejnost.

Někteří lékaři krajské nemocnice v Ústí n. L. přicházeli dne 23. 11. 1989 do zaměstnání s připjatými trikolórami. Na nástěnkách v tomto objektu byl zjištěný výskyt výzev k odstoupení ss. HUSÁKA, JAKEŠE, FOJTÍKA, ŠTĚPÁNA a KYNCLA.

Převládajícím názorem je, že zákrok pořádkových sil v Praze byl neúměrný, zbytečný a je příčinou současné situace. Jsou proječovány obavy, aby v ČSSR nenastala situace jako v PLR. Mezi občany obce

Velemín je odsuzováno televizní vystoupení s. PETRY⁵ s tím, že měl raději vystoupit s. HUSÁK, který je mezi občany víc znám a požívá větší vážnosti.

Mezi středně technickými kádry s. p. Sklotas Nový Bor je zaujímán vyčkávací postoj a diskutuje se o tom, jaká opatření provedou KSČ a vedení státu. V případě, že se generální stávka uskuteční a bude mít úspěch, bude znamenat pro současné vedení porážku a urychlí jeho pád.

Jsou zaznamenávány názory, které hodnotí postoj vedoucích stranických a státních představitelů jako vysoce pasivní.

V prostředí Výzkumného ústavu motorových vozidel v Praze byly zjištěny v souvislosti s připravovaným zasedáním ÚV KSČ tyto názory:

- pražskou veřejností je všeobecně očekáváno odstoupení s. JAKEŠE z funkce generálního tajemníka ÚV KSČ,
- jako „horký“ kandidát pro tuto funkci byl připravován s. PITRA. Nedělní vystoupení v ČST mu však „zlomilo vaz“,
- stávající předsednictvo ÚV KSČ by chtělo v některé z vrcholových funkcí zachovat s. ŠTĚPÁNA. Proti tomu stojí veřejnost, je mu dáván za vinu zásah pořádkových sil 17. 11. 1989 v Praze a pozvání jednotek LM z jiných krajů do Prahy, přičemž toto může provést jen generální tajemník,
- očekává se odstoupení nebo odvolání s. HUSÁKA z funkce prezidenta,
- v pražské veřejnosti, včetně členů KSČ, panuje jednoznačný názor, že zásah pořádkových sil byl brutální a bylo mnohem víc zraněných, než je uváděno. Koluje informace, že Martin ŠMÍD byl skutečně brutálně zbit. Reportéři ČST jej 18. 11. 1989 našli u rodičů, kteří odmítli, aby s ním byl natočen rozhovor. Poté byl násilně odvezen do prostoru VŠ kolejí. Jeho obličej byl po chirurgickém zákroku a v průběhu natáčení rozhovoru dostal psychický záchvat, což bylo zřejmé na nedokončené reportáži,
- veřejnost je utvrzována o správnosti požadavků vysokoškoláků postojem funkcionářů jednotlivých VŠ.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-411/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 24. XI. 1989 v 6.15 hod., číslo zprávy 11153. Vpravo razítko „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0034-448/03-89, přílohy 0.

¹ Viz dok. 55a.

² K objektu „Kablo Děčín“ byl 2. 3. 1960 O-StB Jablonec n. Nisou zaveden OBS (dle EZO „KABLO“), reg. č. 5837: skartace v registru nevyznačena. Po

linii „ochrany státního tajemství (OST)“ byl objekt sledován od 27. 1. 1972 oddělením ochrany státního tajemství (OST) S-StB Ústí n. Labem v OBS „KABLO – Děčín“ (dle EZO „KABLO“), reg. č. 11183: 23. 1. 1986 zničen.

³ K osobě M. F. (1967) byl 21. 5. 1986 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden SS „HANZ“, reg. č. 24760: 20. 10. 1986 archivován pod a. č. 8182.

⁴ Podpora a propagace fašismu a podobného hnutí.

⁵ František Pitra. Dále je už uveden správně.

55i

1989, 23. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 9.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 23. 11. 1989 – dodatek 9

b/ vnitřního protivníka:

Operativní cestou bylo zjištěno, že výbor SSM s. p. Desty Děčín organizuje na den 24. 11. 1989 od 14.00 hod. v objektu klubu Destahit aktiv mladých lidí, na kterém má být vyjádřeno jednak stanovisko k událostem ze 17. 11. 1989 a dále stanovisko k prohlášení ÚV SSM a životnímu prostředí. Zváni jsou i odpovědní hospodářští pracovníci podniku, aktivu se mají zúčastnit i studenti z Prahy, kteří mají doručit materiály. ^b

Dále bylo zjištěno, že středisko 338 uvedeného podniku vystoupilo s iniciativou k zorganizování podpisové akce a prohlášení, že toto středisko a pravděpodobně i některá další se zúčastní generální stávk. Nejiniciativnější jsou v tomto směru Karel SUCHÁNEK, nar. [...] 1944, bytem Děčín, TILLINGER Václav, nar. [...] 1942, bytem Děčín, a Roman SMOLÍK, nar. [...] 1957, bytem Děčín.

Opatření:

O situaci informován OV KSČ Děčín.

Operativní cestou byl získán poznatek, že v k. p. Farox Děčín byl zpracován materiál s požadavky pracujících uvedeného podniku, obsahující m. j.:

- neprotěžovat politické kádry na pracovišti
- omezit vliv KSČ ve sdělovacích prostředcích
- vyhlásit svobodné demokratické volby
- zrušit vedoucí úlohu KSČ a LM.

Tiskovina dále obsahuje informaci, že pracující podporují vyhlášení „Fóra čsl. veřejnosti“ a že budou proti násilí protestovat formou dvouhodinové stávky dne 27. 11. 1989. Do současné doby tuto listinu podepsalo cca 150 zaměstnanců.

Opatření:

Je prováděno operativní šetření s cílem ustanovit organizátory akce. Bude informován OV KSČ v Děčíně.

Operativní cestou bylo zjištěno, že dne 22. 11. 1989 zorganizovala v závodě Severografia Děčín 5 Ilona PARLESÁKOVÁ, nar. [...] 1950, litografka téhož závodu, bytem Děčín, podpisovou akci na podporu studentských požadavků a generální stávky. V této souvislosti se po pracovní době dne 23. 11. 1989 uskutečnila schůze za účasti ředitele a 80ti zaměstnanců závodu. Při hlasování bylo 77 pracovníků pro s tím, že stávka bude trvat 15 – 30 minut.

Opatření:

O situaci informován OV KSČ Děčín.

V souvislosti s rozšiřováním letáků a tiskovin a návštěvami studentů VŠ v eko. objektech bylo v průběhu dne 23. 11. 1989 předvedeno na základní útvary VB 9 osob. Jedná se o:

ing. KMENT Vojtěch, nar. [...] 1965, bytem Praha 7, [...], zaměstnán na ČVUT Praha,

KASAN Roman, nar. [...] 1968, bytem Gottwaldov, [...], zaměstnán ČVUT Praha.

Oba jmenovaní se domáhali vstupu do Severočeských pekáren v Děčíně, kde chtěli navázat kontakt s pracujícími. Nebyli vpuštěni do závodu.

KRÁLOVÁ Sabina, nar. [...] 1970, bytem Hradec Králové, [...], studentka DAMU Praha,

LENKOVÁ Dagmar, nar. [...] 1961, bytem Praha 7, [...], svobodné povolání,

PETRÁNEK Lubomír, nar. [...] 1967, bytem Králíky, [...], student DAMU Praha.

Jmenovaní se snažili navázat kontakt s pracujícími k. p. Ferox Děčín, což jim nebylo umožněno.

RYŠAVÝ Aleš,¹ nar. [...] 1967, bytem Rumburk, [...], student VŠ Praha – blíže nezjištěno.

Jmenovaný se dožadoval setkání s ředitelem s. p. Elite Varnsdorf a poté kontaktu s pracujícími závodu, což mu nebylo umožněno.

ŠVEJDA Marian,² nar. [...] 1947, bytem Praha 1, [...], zaměstnán ČST Praha.

Jmenovaný se snažil navázat kontakt s pracujícími n. p. Bonex Česká Kamenice. Toto mu nebylo umožněno. Ve vozidle, kterým přijel, měl velké množství tiskovin.

Opatření:

Všechny předvedené osoby byly ke své činnosti vytěženy a byl s nimi sepsán zápis o výpovědi. Byly zajištěny některé materiály, které byly dobrovolně vydány. V tomto i ve všech předchozích případech osoby ustanovené v souvislosti s rozšiřováním letáků jsou evidovány v kartotéce na OAO S-StB Ústí n. L.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-412/OA-01-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 24. XI. 1989 v 8.30 hod., číslo zprávy 11154. Vlevo pod tím razítko II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0034-449/03-89, přílohy 0. Vpravo od toho rukou připsáno „Vytěženo“ s Kolářovým vlastnoručním podpisem, pod tím razítko „24. listop.“.

^b Odstavec je zleva rukou zatržen a je k němu připsáno „Rychlá informace, KRUH?“.

¹ Míni se zřejmě Luboš Ryšavý.

² K osobě M. Švejdy byl 19. 11. 1973 3. odd. 10. odb. II. S-FMV zaveden spis D „FILMAR“, reg. č. 6422 („ze styku v 2633“): postupně veden 1. odd. 2. odb. a 1. odd. 3. odb. II. S-FMV, po vzniku X. S-FMV předán na její 2. odd. 4. odb., 27. 3. 1980 zničeny složky FD a VZ, 7. 10. 1986 převeden na SPO, 11. 2. 1987 předán na 1. odd. 1. odb. II. S-SNB, 21. 3. 1988 převeden na KTS, 24. 10. 1988 archivován pod a. č. 799743 (včetně složek VZ, KPP a FD).

56a

1989, 24. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 24. 11. 1989 – zaslání

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka

Dne 22. 11. 1989 se na Mírovém náměstí v Ústí n/L uskutečnila nepovolená demonstrace, které se zúčastnilo cca 3 000 osob. Kolem 15,30 hod. se vytvořil průvod asi 800 osob, který směřoval od Pedagogické fakulty v Ústí n/L na Mírové náměstí. Účastníky průvodu byly nesený transparenty s nápisy: „Svobodné volby“, „Nechceme násilí“, „Chceme čistý vzduch“ apod. Po příchodu na Mírové náměstí zapalovali někteří demonstrující svíčky a několik osob v davu předčítalo různá prohlášení. Kolem 17.45 hod. se účastníci demonstrace postupně rozcházel. K nasazení pořádkových sil nebylo v průběhu celé demonstrace přistoupeno.

Poznatek je hodnověrný, lze ho dále využít.

Opatření:

V průběhu demonstrace byla provedena dokumentace jednání účastníků akce s cílem ustanovit organizátory a další zúčastněné osoby. O zjištěných skutečnostech bude informován KV KSČ Ústí n/L.

Dne 22. 11. 1989 bylo zjištěno v s. p. Somet Teplice zneužití rozmnožovací techniky k výrobě 60 ks „Prohlášení studentů VŠ k dělníkům a rolníkům“. Bez vědomí vedení podniku letáky rozmnožila pracovníce rozmnožovny Jana HANZALOVÁ (1943), bytem Teplice, údajně na žádost členky SSM závodu Běly HUMPÁLOVÉ (1963), bytem Teplice.

Poznatek je hodnověrný, lze jej dále využít.

Opatření:

Dne 24. 11. 1989 provést výsledky HANZALOVÉ a HUMPÁLOVÉ dle par. 158/4 tr. řádu. V s. p. Somet provést preventivně výchovné opatření k zamezení zneužívání rozmnožovací techniky.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Náčelník správy Státní bezpečnosti Ústí n/L
plk. Jaroslav STARÝ

^a Č. j. OS-00126-413/OA-16-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 24. XI. 1989 ve 13.30 hod., číslo zprávy 11180. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0034-450/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“.

56b

1989, 24. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 1.

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 24. 11. 1989 – dodatek č. 1

2. Nepřátelská činnost b) vnitřního protivníka

Operativní cestou bylo zjištěno, že dne 23. 11. 1989 navštívili Výzkumný ústav hnědého uhlí při GR SHD Most tři studenti fakulty strojního inženýrství ČVUT Praha – Jiří CHUDOBA, Radim NEKOV a UNGER. Jmenovaní předali zástupcům KSČ a předsedovi SSM provolání studentů, svědectví o událostech v Praze 17. 11. 1989 a výzvu ke spoluobčanům s požadavkem na rozmnožení a vyvěšení těchto tiskovin ve výzkumném ústavu. Jejich požadavek byl odmítnut s poukazem na petici havířů Mostecka proti stávkám, která byla odeslána vládě ČSSR.

Jde o prověřený poznatek, který lze dále využít.

Opatření:

Byl informován OV KSČ Most.

V rámci oficiálního jednání dne 23. 11. 1989 s předsedou oblastního výboru ROH při provozním oddílu ČSD Ústí n/L bylo zjištěno, že pouze z výkonné jednotky ČSD Mostní obvod Ústí n/L je signalizován požadavek na uskutečnění dialogu s vedením Mostního obvodu za účasti ZV ROH k projednání současné politické situace. Jako iniciátor byl zjištěn vrchní mistr MO ČSD Vladimír KŘEPEL, nar. 1935, bytem Lovosice, který je i spoluautorem dále uvedeného návrhu programu jednání členské schůze ROH dne 24. 11. 1989:

- odsouzení zásahu SNB v Praze dne 17. 11. 1989
- připojení se ke generální stávce dne 27. 11. 1989, bez narušení plynulosti železniční dopravy.

Poznatek je hodnověrný, dále využitelný.

Opatření: Opatření budou přijata v součinnosti 3. odboru S StB s O StB Ústí n. L.

Operativně bylo zjištěno, že dne 23. 11. 1989 organizoval v dopravním závodě ČSAD Chomutov řidič uvedeného závodu Lubomír JURSTÁK /1957/, bytem Chomutov, podpisovou akci za uskutečnění stávky. Získal cca 25 podpisů. Je signalizováno, že kromě jmenovaného se ke stávce připojí řidiči MHD Karel SÝKORA, nar. 1950, Karel E[...], nar. 1958, kriminálně závadová osoba, a Roman PERGL, nar. 1950 – všichni bytem Chomutov.

Poznatek je hodnověrný a lze ho dále využít.

Opatření: Na základě interního pokynu ředitele s. p. ČSAD vydaného ředitelům dopravních závodů byl vedením závodu uskutečněn se všemi podepsanými řidiči pohovor, kde byli upozorněni na pracovní právní důsledky jejich případného jednání. Pro zabezpečení plnění úkolů byla na dopravním závodě ČSAD Chomutov vytvořena záloha řidičů pro případné nasazení.

Podle operativního zjištění se dne 24. 11. 1989 hodlají studenti římskokatolické cyrilometodějské bohoslovecké fakulty Litoměřice do-
stavit na gymnázium v Litoměřicích a zde studentům 3. a 4. ročníků i učitelskému sboru promítnout videokazetu ze zásahu SNB v Praze dne 17. 11. 1989.

Poznatek je hodnověrný, lze ho dále využít.

Opatření: Na ideologickém oddělení OV KSČ Litoměřice bylo projednáno opatření k zabránění vstupu bohoslovcům na gymnázium v Litoměřicích prostřednictvím jeho ředitele.

Operativní cestou bylo zjištěno, že dne 24. 11. 1989 vyvolali zaměstnanci s. p. Benzina Roudnice n. L., okr. Litoměřice, Bohumil SVOBODA /1949/, bytem Straškov, okr. Litoměřice, zaměstnán jako vedoucí skladu, a Jan ŠTOLC /1946/, bytem Roudnice n. L., zaměstnán jako zásobovač – podpisovou akci mezi spoluzaměstnanci za umožnění vstupu vysokoškolských studentů do objektu uvedeného s. p. Vzhledem k tomu, že s předneseným požadavkem vedení podniku nesouhlasilo, vyhrožuje 84 pracovníků, podepsaných pod peticí, stávkou dne 27. 11. 1989.

Poznatek je hodnověrný, dále využitelný.

Opatření: Bude informován OV KSČ s cílem přijetí vlastních opatření v s. p. Benzina.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-414/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 24. XI. 1989 v 16.45 hod., číslo zprávy 11215. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0034-451/03-89, přílohy 0.

56c

1989, 24. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 2.

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 24. 11. 1989 – dodatek č. 2

2. Nepřátelská činnost b) vnitřního protivníka

Operativní cestou bylo zjištěno, že dne 23. 11. 1989 vystoupil v průběhu porady pracovníků závodu Bonex v Teplicích dělník uvedeného závodu Vladislav POŽIVIL (1960), bytem Teplice, který přítomné vyzval k účasti na generální stávce dne 27. 11. 1989. Jeho výzva se setkala převážně s kladným ohlasem dalších zaměstnanců závodu. Odmítavé názory na uskutečnění stávky byly umlčeny.

Jedná se o hodnověrný, dále využitelný poznatek.

Opatření:

Bude informován územní stranický orgán.

Dne 23. 11. 1989 byl OV ČSŽ Ústí n/L doručen anonymní dopis odeslaný dne 22. 11. 1989 z PÚ Ústí n/L 2, reagující na zveřejnění prohlášení uvedeného orgánu NF k současné vnitropolitické situaci v ČSSR. Text dopisu je psán strojem na jednom listu průklepového papíru formátu A4 za použití černého uhlového papíru a OV ČSŽ je v něm na základě „zvěstev pořádkových sil dne 17. 11. 1989 na pokojné demonstraci studentů“ vyzván k přehodnocení svých stanovisek. Adresa na obálce je psána rukou za použití modré propisovací tužky.

Poznatek byl zjištěn na základě oznámení tajemnice OV ČSŽ Ústí n/L s. BOBKOVÉ a je dokumentován zajištěnou zlegalizovanou písemností.

Lze ho dále využívat.

Opatření:

Písemnost bude vylustrována v TEP S-StB Ústí n/L a dle výsledku stanoveno další opatření k vypátrání pisatele.

Ve dnech 23. a 24. 11. 1989 byl na různých veřejných místech města Ústí n/L, kde se většinou zdržovaly skupinky mladých lidí označených trikolórami, zjištěn výskyt většího množství různých tiskovin – prohlášení pražských VŠ studentů, divadelních umělců, kardinála TOMÁŠKA, Občanského fóra, obsahující výzvy ke generální stávce dne 27. 11. 1989, požadavky na uskutečnění kádrových změn v nejvyšších stranických orgánech apod.

Poznatek je hodnověrný, dokumentovaný postupně zajišťovanou písemností a lze ho dále využít.

Opatření:

Tiskoviny jsou dokumentovány a po jejich rozšiřovateli je pátráno.

Podle operativního zjištění se v Teplicích rozšířila fáma, že v Teplících zemřelo další dítě na následky špatného životního prostředí. Vzhledem k tomu, že se mělo jednat o Ingrid D[...] /1984/, která zemřela dne 22. 11. 1989 v bytě rodičů v Teplicích, byla provedena soudní pitva jmenované. Bylo zjištěno, že D[...] zemřela na střevní neprůchodnost v důsledku stanovení chybné diagnózy lékařem chirurgického oddělení OÚNZ Teplice MUDr. J[...] P[...],¹ nar. 1950, trvale bytem Praha, přechodně Teplice, který u D[...] diagnostikoval zánět nosohltanu. Jmenovaný byl zjištěn jako jeden z aktivních účastníků ekologicky zaměřených demonstrací v Teplicích, které zde probíhají od 11. 11. 1989.²

Poznatek je hodnověrný, dále využitelný.

Opatření: Vyšetřovatelem VB OS SNB Teplice bylo proti MUDr. P[...] zahájeno tr. stíhání pro tr. čin ublížení na zdraví podle par. 224/1, 2 tr. zákona. Po soustředění dokumentace bude zvážena možnost propagandistického využití.³

Podle operativně zjištěného poznatku byla dne 23. 11. 1989 redakci Průboje v Ústí n. L. předložena petice pracovníků závodu Severografia Ústí n. L., který zajišťuje vydávání uvedeného deníku. Petice je podepsána 8 osobami pod vedením Jiřího UXE a mistrové HLUBÍČKOVÉ a vyjadřuje nesouhlas s obsahem článku a zpravodajským zaměřením Průboje, který údajně dostatečně nevychází vstříc požadavkům studentů. Obsahuje pohružku, že za těchto okolností nebude Severografia Průboj tisknout. Za znění petice se postavil i podnikový ředitel Severografie – LEHKÝ.

Dne 24. 11. 1989 se uskutečnilo společné jednání zaměstnanců Severografie s vedením redakce Průboje, při kterém bylo dohodnuto, že Průboj zveřejní zprávu, že zaměstnanci Severografie s některými

články a způsobem informování v tomto deníku nesouhlasí. Zaměstnanci Severografie bylo od stávky upuštěno a další vydávání Průboje není zatím ohroženo.

Poznatek je hodnověrný a lze ho dále využít.

Opatření: Iničiátoři petice v závodu Severografie Ústí n. L. budou ustanoveni a bude k nim provedena stb prověrka. Další vývoj situace v Severografii je pod zpravodajskou kontrolou. Bude informován KV KSČ Ústí n. L.

Dne 23. 11. 1989 byl operativní cestou zjištěn poznatek o pokusu o svolání neohlášeného aktivu pracovníků OÚNZ Teplice dne 23. 11. 1989 v 18.00 hod. v Kulturním domě v Teplicích. Ve stanovenou dobu se ve vestibulu Kulturního domu shromáždilo cca 200 zdravotnických pracovníků. Jako jeden z organizátorů akce byl ustanoven MUDr. Jiří STRAMHAUSER, nar. 1937, odborný lékař OÚNZ Teplice, bytem Teplice.

Poznatek je hodnověrný a lze ho dále využít.

Opatření: Byl informován ředitel Kulturního domu Teplice, který uskutečnění aktivu v uvedeném zařízení nepřipustil. Ředitel OÚNZ Teplice, který byl o situaci rovněž informován, se dostavil na místo a uvedené neoficiální shromáždění rozpustil.

Dne 23. 11. 1989 oznámil orgánům SNB MUDr. V[...] P[...] /1928/, přednosta gynekologického oddělení OÚNZ Teplice, bytem Teplice, člen KSČ a LM, že mu dne 22. 11. 1989 ve 23,30 hodin telefonicky vyhrožoval neznámý muž, že pokud neodstoupí z funkce, bude zavražděn i se svými syny a vnoučaty. Volající se představil jako zástupce výboru pro občanské záležitosti. Dne 23. 11. 1989 kolem 21,30 hod. mu tentýž anonym do telefonu sdělil, že na rozkaz revolučního výboru na něj bude u nádraží zahájena palba.⁴

Serióznost poznatku dokumentuje svědecká výpověď P[...] a lze ho dále využít.

Opatření: Vyšetřovatel VB OS SNB ve věci zahájil tr. stíhání pro tr. čin dle par. 197 tr. zákona.⁵ Po pachateli se pátrá. Bude informován územní stranický orgán.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-415/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 24. XI. 1989 ve 20.10 hod., číslo zprávy 11232. Vpravo razítko „VYTÉŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 24. XI. 1989, č. j. CB-0034-452/03-89, přílohy 0.

- ¹ K osobě J. P. byl 25. 4. 1986 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden SPO „KANÁL“, reg. č. 24714; 19. 12. 1988 archivován pod a. č. 9030.
- ² Tento odstavec byl použit pro zpracování 5. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSZ FMV č. 182/A z 25. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 7a.
- ³ Případ byl zřejmě propagandisticky využit. Srovn. k tomu Protest zdravotníků. Směr 29. 11. 1989, č. 48, s. 2, a Ještě k protestu z zdravotníků. Směr 6. 12. 1989, č. 49, s. 2.
- ⁴ Informace o uvedeném anonymním telefonátu byla zpracována do 16. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 182/A z 25. 11. 1989 (také v 9. odstavci části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 182/B z 26. 11. 1989 je zmiňováno telefonické vyhrožování téže osobě, s tím ovšem, že k němu mělo dojít 24. 11. 1989). Srovn. pozn. 1 dok. 7a a pozn. 2 dok. 8a.
- ⁵ Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci.

56d

1989, 24. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 3.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 24. 11. 1989 – dodatek č. 3

2. Nepřátelská činnost b) vnitřního protivníka

Dne 24. 11. 1989 v dopoledních hodinách navštívil gymnázium v Litoměřicích pražský herec Zdeněk SVĚRÁK. Tendenčně informoval studenty o současném dění. Prohlásil, že v současné době již nejde o zákrok SNB v Praze, ale o ukončení poroby a útlatku v ČSSR. Kladně hodnotil V. HAVLA. ^b

Informace je prověřená, seriózní, oficiálně využitelná. Zjištěna operativně.

Opatření: Informován vedoucí tajemník OV KSC v Litoměřicích, že nebyly ze strany vedení školy dodrženy pokyny k zabezpečení středních škol.

Bylo zjištěno, že Milan MARŠÍK (1951), bytem Teplice, zaměstnán teplárna závod Elektropraga Tanvald, propaguje účast v generální stávce 27. 11. 1989. Dále vybíral finanční podporu stávkujícím stu-

dentům v Praze a CH-77. Pracující teplárny odmítají účast na stávce a jeho jednání odsuzují.

Informace zjištěna operativně dne 24. 11. 1989. Prověřena jako seriózní. Dále využitelná.

Opatření: Vedení závodu nezařadilo MARŠÍKA na směnu 27. 11. 1989. O situaci byl informován OV KSČ.

V n. p. Tofa Albrechtice, okr. Jablonec n. N., organizuje stávkový výbor (ing. VOCÍLKA Jan, 1958, ing. SMRČKA Jaroslav, 1948 – člen KSČ, KULHÁNEK Pavel, 1961, PAVLAT Jan, 1931, a SMRČKA Richard, 1952) stávku na 27. 11. 1989. Výborem vypracovanou rezoluci podepsalo 218 z 500 zaměstnanců závodu.

Informace získána 24. 11. 1989. Je prověřená, oficiálně využitelná. Opatření: Informován OV KSČ v Jablonci n. N.

Zjištěno, že gymnázium a SZTŠ v Děčíně se zúčastní 27. 11. 1989 generální stávky. Jeden z hlavních organizátorů, učitel gymnázia v Děčíně Petr KOŠÍK¹ (1967), disponuje i videozáznamem zásahu SNB v Praze, snažil se jej promítat ve škole. K rozmnožování záznamu došlo na SPŠS v Děčíně.

Informace získána operativně 24. 11. 1989, je prověřená, oficiálně využitelná.

Opatření: Na SZTŠ k promítnutí nedošlo, SPŠS je ze strany vedení přislíbeno zamezení akce.

Na VŠST v Liberci je připravena výzva příslušníkům SNB. Sekce pro distribuci letáků stávkového výboru hodlá výzvu rozmnožit a distribuovat v Liberci. Text zní:

Příslušníci Bezpečnosti

Jsme pokojní občané, kteří se domáhají svých práv zaručených ústavou i mezinárodními závazky, ale vládou soustavně porušovaných. Nedejte se zneužít proti vlastnímu národu v zájmu nepočetné skupiny dosud mocných lidí, kteří však ztratili jakýkoliv morální a politický kredit v očích československých občanů i světové veřejnosti.

Vášim posláním je obyvatelstvo chránit – splňte svoji povinnost. Víme, že i mezi Vámi je řada poctivých lidí, kteří dovedou projevit občanskou odvalu – v době zcela nedávné také podpisem Několika vět. Každý stát potřebuje kriminalisty, pochůzkáře, dopraváky, nepotřebuje však brutální násilníky, kteří zapomněli na své pravé poslání a zásady lidské slušnosti.

17. listopadu 1939 se čeští policisté přes veškerá rizika, a ta byla mnohonásobně větší než dnes, postavili na ochranu demonstrujících studentů proti fašismu.

Nedejte se zahanbit

Předáci KSČ a SNB se Vás pokoušejí zneužít v záchraně svých nespravedlivých privilegií, přitom jsou připraveni zneužít i Vás, jak o tom svědčí úterní pokus o provokace a výzvy k násilí na příslušnících SNB, které by se stalo záminkou k represím a diskreditaci našich cílů.

Nechceme násilí
Chceme pravdu
Nenechte se zneužít

Informace zjištěna 24. 11. 1989 operativní cestou, je prověřená, oficiálně využitelná.

Opatření: Informován OV KSČ. K eliminování výzvy jsou prováděna politická opatření náčelnickým sestavem a politickým aparátem v rámci KS SNB.

Zástupce náčelníka správy StB / Ústí nad Labem
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-416/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 24. XI. 1989 ve 22.55 hod., číslo zprávy 11237. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. CB-0034-465/03-89, přílohy 0; mezi nimi rukou připsáno „s. Knížek, s. Kabele“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův.

^b „herec Zdeněk SVĚRÁK“ a „v současné době... v ČSSR“ rukou podtrženo a zprava je k odstavci připojen velký vykřičník.

¹ Petr Košík.

56e

**1989, 24. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 4.**[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 24. 11. 1989 – dodatek č. 4

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka – nezjištěno

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství

Dne 24. 11. 1989 bylo oznámeno orgánům SNB, že dne 23. 11. 1989 kolem 19,00 hod. způsobil zaměstnanec s. p. Mlékárny, závod Louny, J[...] B[...] (1961), bytem v okrese Louny, svým úmyslným jednáním uvedenému závodu škodu ve výši 2.500,- Kčs. Jmenovaný po skončení pracovní doby 2x svévolně uzavřel ventil přívodu vzduchu na pracoviště sušárny a byl při tomto jednání přistižen mistrem sušárny. V důsledku toho muselo být z tanku vypuštěno do kanálu cca 1 500 l odstředěného mléka, aby bylo zabráněno ještě vyšším škodám ze spečení mléka. Jako motiv byla zjištěna nespokojenost B[...] s výší platu. Stb motivace zjištěna nebyla.^b

Poznatek je hodnověrný, dále využitelný.

Opatření:

Oddělením vyšetřování VB OS SNB Louny bylo dne 24. 11. 1989 proti jmenovanému zahájeno tr. stíhání pro tr. čin dle par. 136/1 a tr. zákona.¹

4. Názory a nálady obyvatelstva

Zjištěno, že pracující n. p. SČVAK Děčín se zúčastní stávky 27. 11. 1989, přestože byla situace dne 23. 11. 1989 na závodě vysvětlována pracovníkem OV KSČ.

V eko objektech okresu Děčín je situace nepřehledná, kdy pod tlakem sdělovacích prostředků, zejména organizace SSM, vzrůstá podpora k účasti na stávce 27. 11. 1989.

Informace získána operativně 24. 11. 1989, vyplývá z osobního ohodnocení oper. pracovníků O-StB Děčín.

Mezi pracovníky Rozvodny VVN Babylon v okr. Česká Lípa je rozšířena fáma, že objekt má být obsazen LM, což nehodlají dopustit

z toho důvodu, že by měli mít důvěru. Zaměstnanci odsuzují stávkové výbory a není u nich vytvořen. Dle jejich názoru se v současné době nahromadily problémy, které nebyly řešeny, a ÚV KSČ se zabývá věcmi, které se mohly řešit později.

Informace získána 24. 11. 1989 při operativním šetření, vytěžením vedoucích pracovníků Rozvodny.

Výbor ZO KSČ Uranového průzkumu k. p. Liberec zaujal stanovisko, které podporuje svolání zasedání ÚV KSČ, odsuzuje násilné řešení demonstrace v Praze 17. 11. 1989 a odmítá stávku jako prostředek řešení politických zájmů.

Informace získána 24. 11. 1989 oficiální cestou, prověřená, oficiálně využitelná.

Pracovník Mototechny Ústí n/L RNDr. NEUMANN Petr (1948), bytem Děčín, bývalý pracovník KV KSČ v Ústí n/L, hovořil o tom, že KSČ ztrácí akceschopnost, neboť spojovací prostředky obsluhuje personál, který dodává informace opozici. Tím je opozice informována a může provádět vlastní opatření. O situaci je vedení KSČ informováno, a proto jsou zásadní pokyny převáženy kurýry.

Dle NEUMANNNA vydá prokuratura rozhodnutí v neprospěch SNB ve věci zákroku ze dne 17. 11. 1989. Opozice je přesvědčena, že tím vznikne rozpor mezi KSČ a SNB, který odmítne plnit požadavky vedení strany.^c

Informace získána 24. 11. 1989 operativní cestou, nelze oficiálně využít.

Zaměstnanci dopravy Pozemních staveb Liberec hovoří o tom, že s. JAKEŠ se svojí skupinou nechce přiznat chyby a hodlá nespokojenost potlačit silou za cenu krveprolití.

Zjištěno 24. 11. 1989 operativní cestou, zpráva je využitelná.

Zástupce náčelníka správy StB Ústí n/L
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-417/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 24. XI. 1989 ve 22.55 hod., číslo zprávy 11238. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. CB-0034-464/03-89, přílohy 0. Vpravo od nich rukou připsáno „s. Prokš, s. Kabele“, k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův.

^b Odstavec je částečně rukou podtržen a nahoře vpravo je k němu připsáno „MUNH“ (od připsu vede šipka k řádku uvádějícímu výši škody).

^c Tento a konec předcházejícího odstavce je rukou podtržen a zprava je k nim připojen velký vykřičník.

¹ Poškozování majetku v socialistickém vlastnictví.

56f

**1989, 24. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 5.**

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 24. 11. 1989 – dodatek č. 5

2. Nepřátelská činnost
b) vnitřního protivníka

Zaměstnanec s. p. LIAZ, závod 04 slévárna Ostašov, Jiří LÁNSKÝ (1944) obdržel z Prahy zásilku s provoláními, prohlášeními a výňatky z Mladé fronty z 23. 11. 1989, odeslanou Stanislavou JINDŘICHOVOU, bytem Praha 2, [...]. LÁNSKÝ měl materiály využít na závodě.

Zjištěno dne 24. 11. 1989, informace je prověřená, oficiálně využitelná.

Opatření:

Bude informován OV KSČ v Liberci. Dopis s letáky byl zajištěn jako dokumentační materiál.

Na VŠST v Liberci byl zjištěn výskyt letáku vydaného VONS, obsahujícího seznam 22 osob a požadujícího jejich propuštění. Jedná se o osoby trestané pro trestnou činnost dle par. 105 tr. zákona a dále např. Ivana JIROUSE, Petra CIBULKU,¹ Františka STÁRKA apod.²

Informace zjištěna 24. 11. 1989 operativní cestou. Prověřená, oficiálně využitelná.

Opatření:

Bude informován OV KSČ v Liberci.

Dne 23. 11. 1989 se do závodu ČKD Kompresory Žandov, okr. Česká Lípa, dostavily 3 dívky ve stáří asi 18 let v doprovodu muže, který se představil jako ŠVEJDA, pracovník ČST Praha. Do závodu nebyli vpuštěni s tím, že s lidmi mohou hovořit až po pracovní době. Na závodě zanechali petici kardinála TOMÁŠKA ze dne 21. 11. 1989.

Zjištěno 24. 11. 1989 operativní cestou, informace je prověřená, oficiálně využitelná.

Opatření:

Informován OV KSČ v České Lípě. Materiály zajištěny pro dokumentační účely.

V k. p. Lustry Kamenický Šenov, okr. Č. Lípa, vystupují zaměst-

nanci proti členům KSČ verbální formou, ozývají se ojedinele názory, že by se měli komunisté mlátit. Na provozech se k podpoře studentů zapalují svíčky a vyvěšují vlajky. Hodlají se připojit ke stávce 27. 11. 1989.³

V době od 23,40 hodin dne 23. 11. 1989 do 14,00 hod. dne 24. 11. 1989 byly na základní útvary VB v Děčíně, Teplicích a Liberci postupně předváděny osoby, které se snažily vylepovat nebo distribuovat mezi občany v těchto městech protispolečensky zaměřené písemnosti. Jednalo se o:

KUŽEL Petr, nar. 1967, bytem Milevsko, a DENKSTEINOVÁ Kateřina, nar. 1957, bytem Děčín – oba studenti MFF UK Praha. Jmenovaní vylepovali v Děčíně letáky s provoláním dělníků ČKD Praha, pracovníků rozhlasu a účastníků demonstrace ze dne 17. 11. 1989, které obsahovaly výzvy ke generální stávce dne 27. 11. 1989.

SOUČEK Jiří, nar. 1968, student strojí fakulty ČVUT Praha, bytem Děčín, dále BEDNÁŘ Pavel, nar. 1968, bytem Děčín, a ČERMOCH Milan, nar. 1968, bytem Praha – oba studenti elektrotechnické fakulty ČVUT Praha, a CIMLER Roman, nar. 1956, zaměstnanec MNV Děčín – výškové práce, bytem Děčín. Jmenovaní před s. p. Desta Děčín rozdávali občanům letáky s výzvou ke generální stávce dne 27. 11. 1989.

VERNER Petr, nar. 1967, WAGNER Martin, nar. 1967 – oba studenti ČVUT Praha, dále SVOBODOVÁ Petra, nar. 1968, studentka VŠE Praha, a KEKRT Luboš, nar. 1967, zaměstnanec ČST Praha – všichni bytem Praha. Jmenovaní v osobním vozidle dopravovali v Děčíně letáky vyzývající ke stávce.

SVOBODA Daniel, nar. 1972, student střední zdravotní školy Teplice, bytem Lovosice. Jmenovaný vylepoval na veřejném místě v Teplicích leták s provoláním studentů k dělníkům a rolníkům Československa.

STOLARŤ Petr, nar. 1971, VESELÁ Martina, nar. 1971, LÍSKA Jiří, nar. 1971, a STANĚK Dan, nar. 1970 – všichni studenti Pedagogické fakulty Ústí n/L, všichni bytem Teplice. Snažili se před s. p. Somet Teplice kolportovat různé výzvy a prohlášení vysokoškolských studentů a domáhat se vstupu do uvedeného podniku.

BACÍLEK Karel, nar. 1963, a LEDVINKA Antonín, nar. 1955 – oba zaměstnání jako taxikáři OPS Praha, oba bytem Praha. V zavazadlovém prostoru vozidla zn. Škoda, SPZ ACN 64-98, které je majetkem LEDVINKY, dopravovali více jak 600 ks oboustranně tištěného materiálu s názvem „Informační servis č. 4 – vydává Nezávislé tiskové středisko s Východoevropskou informační agenturou, Jan Brabec, Jáchym Topol, Jan Urban, Anna Šabatová, Petruška Šustrová, Ivan Lamper, Jan Hrabina,⁴ Martin Weis“.⁵ Dále u jmenovaných bylo zjištěno 30 ks letáků s provoláním Občanského fóra z 19. 11. 1989 a 14 ks stanoviska Občanského fóra z 22. 11. 1989.⁶ Dále 10 výtisků Svo-

bodného slova a Lidové demokracie z 24. 11. 1989. Tyto materiály měli jmenovaní předat v divadle v Liberci.

Poznatek je hodnověrný a lze ho dále využít.

Opatření:

Část písemností byla u předvedených osob po dobrovolném vydání zajištěna pro účely dokumentace. Po provedení nezbytných úkonů byly osoby propuštěny.

4/ Názory a nálady obyvatelstva

Na závodě dopravy a mechanizace ZRUPu ve Stráži pod Ralskem vyjadřují komunisté obavy z vnitropolitického vývoje. Členům strany chybějí argumenty pro diskusi. Došlo k vystoupení jednoho člena ze strany a další o tomto záměru hovoří. Vedoucí úseku JINDŘICH Ladislav (1940), člen KSČ, vystupuje z pozic opozice. Odstavení komunistů se projevilo i v kandidátce do výboru ROH, kde není strana údajně vůbec zastoupena.

Získáno 24. 11. 1989 operativní cestou. Informace není plně pro-
věřena.

V Českých loděnicích Praha – závod Ústí n/L byla sepsána petice na ÚV KSČ, která podporuje požadavky Občanského fóra a stávkujících studentů. V textu je zdůrazněno rozhořčení dělníků nad váhavým postupem ústředních orgánů ČSSR a KSČ v souvislosti se současnou situací v ČSSR.

Zjištěno 24. 11. 1989 operativní cestou. Informace je hodnověrná, oficiálně využitelná.^b

Ve s. p. VTŽ Chomutov reagovalo dělnictvo na článek v RP z 23. 11. 1989,⁷ kde předseda CZV KSČ uvedl, že podnik nepůjde do stávky. Na článek jsou kritické názory. Zaměstnanci jsou solidární se studenty a v případě nesplnění vznesených požadavků jsou rozhodnutí uskutečnit dvouhodinovou demonstrační stávku. Mezi pracujícími je rozšířen názor, že zrušení socialismu a KSČ hlásají jen provokatéři současného režimu a SNB. Současně kritizují postup členů CZV KSČ při zjišťování názorů na uskutečnění stávky.

Zjištěno 24. 11. 1989 operativní cestou. Informace je hodnověrná, oficiálně využitelná.

Opatření:

Bude informován OV KSČ v Chomutově a CZV KSČ n. p. VTŽ Chomutov.

Zástupce náčelníka správy StB Ústí n/L
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-418/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 25. XI. 1989 ve 4.00 hod., číslo zprávy 11247. Vpravo rukou připsáno „s. Prokš, s. Kabele, s. Knížek, s. Smrž“ (k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův) a „Vytěženo 25/11“ s Kolářovým vlastnoručním podpisem. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. CB-0034-460/03-89, přílohy 0.

^b Tento a předcházející 3 odstavce jsou zleva rukou zatrženy a je k nim připsáno „7. odb.“.

¹ K osobě P. Cibulky (1950) byl 8. 11. 1977 3. odd. III. odb. S-StB Brno v problematice „strojírenství“ zaveden OS „GEOLOG“, reg. č. 28441: „objekt“ akce v neuvedenou dobu evidován jako NO a 12. 5. 1978 realizován dle § 100 tr. z., OS 23. 11. 1978 archivován pod a. č. 382715. 19. 11. 1978 zavedlo navíc 1. odd. 3. odb. XI. S-FMV kontrolní svazek „GEOLOG“, reg. č. 14078; právní kvalifikace § 100 tr. z., zničen 19. 12. 1978. 15. 6. 1979 obnovilo 3. odd. III. odb. S-StB Brno v problematice „energetika“ rozpracování v svazku evidované osoby (EO), reg. č. 40250: 26. 1. 1981 převeden na SS, 18. 7. 1984 odeslán do Prahy na 3. odd. 1. odb. X. S-SNB (včetně složky D a KPP), v řádku z registru je uvedeno „NO vráceno zpět a zůstává na II/3 Brno“ a 5. 12. 1986 „předáno na II/1“. 23. 7. 1984 zaregistrovalo uvedené oddělení X. S-SNB SS „GEOLOG“, reg. č. 28473; 21. 5. 1986 zaslán celý zpět na 3. odd. II. odb. S-StB Brno (včetně složky DOK a KPP). Až 18. 9. 1986 zavedlo 1. odd. II. odb. S-StB Brno (již v problematice „charta“) vlastní SS „GEOLOG“, reg. č. 38722: „objekt“ akce 28. 11. 1986 zaevidován jako NO-II/93, skartace v registru nevyznačena. Samostatný sv. NO „GEOLOG“ s reg. č. 42155 byl 2. odd. II. odb. S-StB Brno zaveden 3. 8. 1989: zničen koncem roku. K „objektu“ akce „GEOLOG“ existují dvě memoranda, první zřejmě z provenience IV. odb. S-StB Brno (krycí jméno je dle memoranda „GEOLOG I.“):

„Čelní představitel antisocialistické mládeže v Brně – objekt rozmnožuje hudební nahrávky úpadkových skupin /Pank rock, Underground/, z toho plynoucí [plynou?] kontakty v ČSSR, Polsku, Holandsku, rozmnožuje samizdatové materiály INFOCH, HOST. Udržuje styky na čelní představitele opozice v Praze /Uhl, Němcová, Stárek a další/ a na ZÚ Francie v Praze – člen SPUSA.

Zjištěné styky:

RÍŠA – Novotný Michal, 1957, Bo, [...]; MARTIN – Freiwald Libor, 1955, Bo, [...]; MICHAL – Bartošek Jiří, 1953, Bo, [...]; BERTÍK – Res Jiří, 1954, Tišnov, [...]; SLÁVEK – Holota Alexandr, 1954, Bo, [...]; ILJA – Chloupek Libor, 1956, Bo, [...]; OTA – Benýšek Zbyněk, 1946, Prostějov, [...]; ROMAN – Třešňák Vlastimil, 1950, Pha, [...]; RENÉ – Pospíchal Petr, 1960, Bo, [...]; ERICH – Jelínek Kamil, 1955, Jablonica [...], okr. Senica; EDA – Rybníček Zdeněk, 1946, Bo, [...]; ADAM – Dvořák Karel, 1957, Bo, [...]; JURA – Janeček Jiří, 1954, Olomouc, [...]; PETR – Lašan Vilibald, 1952, Tišnov, [...]; PETR I. – Wágner Josef, 1953, Tišnov, [...]; PETR II. – Ptáček Zdeněk, 1955, Tišnov, [...]; PETR III. – Vejvoda Aleš, 1953, Tišnov, [...]; IVAN – Podhorský [Podborský] Martin, 1954, Bo, [...]; REZNER Pavel, 1954, Bo, [...]; TOM – Liška Petr, 1958, Bo, [...]; JERRY – Lišková Zina, 1959, Bo, [...]; NÁNA – Blažková Julie, 1955, Bo, [...]; BUCHTA – Vidlářová [Vidlařová] Eva, 1947, Bo, [...]; IVAN – Štencl Jiří, 1971, Litovel, [...]

Zjištěné adresy: Brno, [...] /matka obj./; Brno, Tůmova 22; Brno, Klatovská 4; Brno, Soudní 9; Brno, Stará 12“

A MV ČR, nezpracované materiály IV. S-SNB, mikrofilm „BR“.

Druhé memorandum bylo zpracováno 1. odd. II. odb. S-StB Brno, a to

v době, kdy byl na „objekt“ akce „GEOLOG“ veden signální svazek s reg. č. 38277 (jako operativní pracovník zodpovědný za akci je uveden npor. Antonín Sokol /npor. od 1. 1. 1986/):

„Popis objektu: [...]“

Charakter činnosti: Silně protisocialisticky zaměřená osoba. Byl 4x trestán za protispolečenskou činnost. Činnost zaměřená převážně na práci pro CHARTU 77, člen Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS), velmi aktivní činnost v oblasti Jazzové sekce a v oblasti undergroundové hudby. Rozsáhlé styky po celém území ČSSR i do zahraničí.

Styky na PRAHU: Anna Uhlová – Šabatová, Petr Uhl, Dana Němcová, Markéta Němcová, Jiří Němec, Mikoláš Chadima, Josef Průša, Marianna Canavaggio, Karel Srp, Michal Kobal, Věra Jirousová, – charakter styků převážně hnutí CHARTA 77 a činnost Jazzové Sekce [!].

Zaměření a cíl sledování: Dokumentovat veškeré styky objektu s cílem odhalit charakter styků, případně způsob předávání materiálů. Objekt je od 7/86 do 9/89 v ochranném dohledu a nesmí bez svolení opustit Brno. Proto v případě možnosti zadokumentovat jeho pohyb mimo Brno složkou VB. Doba a délka sledování bude v případě realizace sledování upřesněna včetně způsobu předání či vystavení.

Vyjádření IV. odboru S-Stb Brno: Sledován od roku 1978. V Brně byl sledován pouze 7krát, celkem 10 dnů. V roce 1983 společně s objektem z A-MARTIN odhalili sledování. Objekt je velice pozorný ke svému okolí. V případě pohybu s jinými exponenty pravice provádí násilnou kontrolu jak při pohybu dopravními prostředky (pozdní nastupování a vzápětí vystoupení), tak i při pěším zacházení do ulic a po chvíli se vrací apod.“

A MV ČR, neuspořádaný materiál IV. S-SNB, mikrofilm „X – MEMORANDUM BRNO“.

- ² Tento odstavec byl použit pro zpracování 14. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 182/A z 25. 11. 1989. Doplňme ještě, že v uvedené DSZ se mluví o „výskytu letáků“, což však podle všeho vychází z toho, že bez diakritických znamének uváděný dálnopis se dá číst více způsoby (v dané větě uvedené přívlastkové vazby jsme opravovali, v dálnopise mají podobu „vydaný... obsahující... požadující...“). Srovn. pozn. 1 dok. 7a.
- ³ Tento odstavec byl použit pro zpracování 15. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 182/A z 25. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 7a.
- ⁴ K osobě J. Hrabiny (1954) byl 1. 8. 1979 5. odd. 2b odb. S-StB Praha zaveden SPO „HRABĚ“, reg. č. 31592: 17. 8. 1989 předán na 4. odd. II. odb. S-StB Praha, zničen 5. 12. 1989.
- ⁵ Martin Weiss.
- ⁶ K prohlášením OF z 22. 11. 1989 viz Deset pražských dnů..., c. d., s. 247–249.
- ⁷ Viz Dialog, ale po práci. Rudé právo 23. 11. 1989, roč. 70, s. 2.

1989, 24. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 6.

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 24. 11. 1989 – dodatek č. 6

2. Nepřátelská činnost
 - b) vnitřního protivníka

V průběhu nočních hodin z 23. na 24. 11. 1989 bylo v Jablonci n. N. vylepeno cca 800 různých výzev a prohlášení VŠ studentů, divadelních umělců, Občanského fóra, kardinála TOMÁŠKA, dále různých costarovaných fotografií z demonstrací v Praze, plakátů vyzývajících ke stávce, k pomoci stávkujícím studentům apod.

Jako rozšiřovatelé tiskovin obdobného charakteru v Železném Brodě, okr. Jablonec n. N., byli zjištěni René ŠEFR, nar. 1961, zaměstnanec Družstva kovářů Praha, a Štěpán KLAS, nar. 1959, zaměstnanec Školské správy Praha, oba bytem Praha.

Celkem 4 kusy letáků s prohlášením pražských vysokoškolských studentů byly téhož dne zjištěny na veřejných místech v Lounech. Za oknem domu v České ulici v Lounech bylo zjištěno umístění zapálených svíček a transparentu s červeně napsaným datem 17. 11. 1989.

Jedná se o prověřené, dále využitelné poznatky.

Opatření:

V nočních hodinách bylo prováděno odstraňování vylepených písemností a jejich zajišťování pro účely dokumentace včetně opatření ke zjištění dalších rozšiřovatelů.

Dne 24. 11. 1989 v odpoledních hodinách došlo na Mírovém náměstí v Litoměřicích ke shromáždění cca 1 500 – 2 000 osob. Úvodní slovo měl signatář CH-77 Zdeněk BARTA. Dále vystoupili tři studenti z Prahy s popisem zásahu SNB a přednesli své známé požadavky. Z pražských herců řečnil zasl. umělec Miroslav DOLEŽAL, Zdeněk SVĚRÁK. S výzvou ke generální stávce vystoupil Pavel VILÍM, neustanovená studentka UK Praha – právnická fakulta informovala o možných právních důsledcích za účast ve stávce.

Řečník BARTA sdělil, že od 25. 11. 1989 bude v Litoměřicích ul. Roosewelta čp. 7 otevřena pobočka „Občanského fóra“. Jde o místnosti evangelické církve.

Průběh shromáždění byl videokamerou natáčen pracovníky Filmového studia Barrandov, VERNER Pavel ([...] 1963, bytem Praha 2, [...]) a ZAVŘEL Jiří, [...] 1957, bytem Praha 5, [...].

Shromáždění se má opakovat 25. 11. 1989 od 16,00 hod. K narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo.

Informace je hodnověrná, oficiálně využitelná.

Opatření:

Informován OV KSČ v Litoměřicích a KCT KNV Ústí n/L.

Dne 24. 11. 1989 v odpoledních hodinách se v Děčíně na Mírovém náměstí shromáždili studenti středních škol a pracující některých závodů – účast cca 3 000 osob. Neustanovený student VŠ z Prahy řekl, že jejich cílem není svrhnutí socialismu v ČSSR, ani útočit proti KSČ. Zopakoval známé požadavky. Závěrem uvedl, že LM a SNB mají v sobotu obsadit VŠ a má být vyhlášeno stanné právo.

Následně se shromáždění přesunulo na Leninovo náměstí, kde za účasti cca 500 osob vystoupili tři zaměstnanci závodů v Děčíně (KIN, Desta a ZPA), kde zopakovali studentské požadavky. Byla přednesena [výzva?] k zakládání stávkových výborů na závodech.

Informace je hodnověrná, oficiálně využitelná.

Opatření:

Informován OV KSČ v Děčíně.

Dne 24. 11. 1989 se v době od 15,00 – 17,00 hod. uskutečnil v závodním klubu TOS Varnsdorf aktiv členů SSM z různých závodů Rumburku a Varnsdorfu za účasti cca 250 – 300 osob. Vystoupili pražští herci – SATORANSKÝ, KAISER,¹ CHALUPA se známými studentskými požadavky. SATORANSKÝ přednesl výzvu s. ADAMCOVI, v níž je mimo jiné uvedeno, že nebude mladým lidem tlouci do hlavy socialismus a že požadují změny ve vládě a ÚV KSČ.

Pro značný zájem bylo přislíbeno opakování akce stejnými aktéry a programem v klubu n. p. Velveta² ve Varnsdorfu od 18,00 hodin.

Informace je hodnověrná, oficiálně využitelná.

Opatření:

Informován OV KSČ v Děčíně. Jsou prováděna opatření k dokumentaci.

Dne 24. 11. 1989 ve večerních hodinách má na rekreační chalupu v obci Sněžník čp. 55 přijet cca 40 studentů z VŠ Praha. Majitelem objektu je Irena HOFBAUEROVÁ, bytem Ústí n/L, [...]. Zatím přijeli studenti ČVUT Praha WÁGNER Martin³ (1967), bytem Praha 8, [...], a CHLUMSKÝ Petr (1966), bytem Praha 10, [...]. Jmenovaní na Sněžník přijeli vozidlem SPZ ABI-12-62, zn. Š-100.

Získáno dne 24. 11. 1989 operativní cestou, informace je prvotní, prověřená, oficiálně využitelná.

Opatření:

V součinnosti s S OSH Ústí n/L bude zajištěna kontrola prostoru s cílem zjistit SPZ vozidel účastníků srazu.

Zástupce náčelníka správy StB Ústí n/L
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-419/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 25. XI. 1989 ve 4.00 hod., číslo zprávy 11248. Vpravo rukou připsáno „s. Knížek, s. Kabele, s. Smrž, s. Prokš“ (k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův) a „Vytěženo 25/11“ s Kolářovým vlastnoručním podpisem. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. CB-0034-458/03-89, přílohy 0.

¹ K osobě Oldřicha Kaisera (1955) byl 5. 12. 1984 4. odd. 2a odb. S-StB Praha zaveden svazek KTS „DORSET“, reg. č. 41112; 4. 3. 1987 převeden na SPO, zničen 23. 5. 1988.

² K uvedenému objektu byl 25. 4. 1981 O-StB Děčín zaveden OBS „VELVETA Varnsdorf“ (dle EZO „VELVETA“), reg. č. 21233; zničen 29. 9. 1988.

³ Martin Wagner.

56h

**1989, 24. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 7.**

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 24. 11. 1989 – dodatek č. 7

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka

Dne 24. 11. 1989 v době od 19,00 – 20,00 hod. se na Husově náměstí v Roudnici n. L. uskutečnilo shromáždění – účast 500 – 600 osob. Vystoupilo celkem 9 osob, z toho 5 studentů VŠ Praha. Byly opakovány známé požadavky. Pracovník n. p. Balírny Roudnice n. L. sdělil, že 27. 11. 1989 půjdou do stávký a nahradí ztracený čas přesčasy, aby nedošlo k ekonomickým ztrátám. Neznámá žena oznámila odstoupení s. JAKEŠE, což dav uvítal ovacemi a výkřiky „Ať jdou všichni“. Řečník Petr B[...] (1967), z Roudnice n. L., v minulosti tresťán, uvedl, že armáda nepoužije zbraní proti lidu a že také nesouhlasí

s vládou. Bývalý evangelický farář KOS vyzval LM a SNB, aby šly s nimi, a informoval, že 25. 11. 1989 v 18,30 hod. se bude akce opakovat a zvolí se Občanské fórum. Vyzval přítomné, aby si vybrali nejlepšího zástupce. Neustanovená studentka přednesla prohlášení zaměstnanců uranového průmyslu o zapojení do stávkové akce, neboť státní orgány neřeší jejich problémy.

Byla skandována hesla „Hamba, Svobodné volby, Svobodu, Zrušte milice“. K narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo.

Informace je hodnověrná, oficiálně využitelná.

Opatření:

Informován OV KSČ v Litoměřicích. Na místě zajišťován veřejný pořádek a budou v tomto směru provedena opatření dne 25. 11. 1989.

Dne 24. 11. 1989 v odpoledních hodinách se na náměstí 1. máje v Chomutově uskutečnila manifestace zorganizovaná nezávislými iniciativami. Účast cca 2 000 občanů. Akci řídil signatář CH-77 Z[...] K[...]¹ (1951). Řečnili studenti z Prahy, Plzně a Ústí n/L, dále signatář CH-77 Karel MRÁZEK (1957). Přítomni byli další signatáři CH-77 – Jindřich TOMÁŠEK² a Jiří KOULA.³ Neustanovený pediatr z OÚNZ Chomutov informoval, že v OÚNZ byla na podporu studentů vybrána částka 14.000,- Kčs a obnos zaslán stávkovému výboru v Praze.

Další akce je plánována na 27. 11. 1989 na stejném místě. K narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo.

Informace je hodnověrná, oficiálně využitelná.

Dále dne 24. 11. 1989 v odpoledních hodinách došlo v Severočeském kraji ke shromáždění občanů v níže uvedených městech s odhadnutou účastí:

Jablonec n. N. – dvě shromáždění s účastí asi 70 a 1 000 osob

Železný Brod – účast cca 400 – 500 osob

Teplice – účast cca 1 000 osob, večer aktiv s pražskými herci v divadle – účast nezjištěna.

Akce probíhají prakticky dle stejného scénáře, viz požadavky studentů, výzvy k stávce 27. 11. 1989 atd.

V Jablonci n. N. se hovořilo o tom, že StB rozšiřuje falešný videozáznam z pražských událostí, dále, že v případě stávkové akce ČST má MV k dispozici televizní vysílač schopný pokrýt celou republiku. Kladná vystoupení jsou sporadická a účastníci je nemají zájem vyslechnout. Dav se nevyhýbá skandování hesel proti straně, vedení státu apod.

Zásah SNB nebyl realizován.

Informace je hodnověrná, oficiálně využitelná.

Opatření:

Průběžně jsou informovány příslušné územní stranické orgány.

Zástupce náčelníka správy StB Ústí n/L

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-420/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 25. XI. 1989 ve 4.00 hod., číslo zprávy 11246: podle čísla zprávy by tento dodatek k DSZ měl předcházet oběma dodatkům uvedeným před ním, v řazení se však řídíme přednostně číslem jednacím. Vpravo rukou připsáno „s. Knížek, s. Kabele“ (k tomu jsou připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův) a „Vytěženo 25/11“ s Kolářovým vlastnoručním podpisem. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. CB-0034-459/03-89, přílohy 0.

¹ K osobě Z. K. byl 8. 6. 1984 O-StB Most (zřejmě po linii „2/2“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden svazek KTS „SOKOL“, reg. č. 23459; 9. 10. 1984 převeden na svazek A-„ANNA“, zničen 7. 12. 1989.

² K osobě J. Tomáška (1962) byl 3. 8. 1987 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden SPO „LOSTER“, reg. č. 25762; 6. 7. 1988 převeden na SS, 1. 11. 1988 „zaveden NO“ („II/33“), zničen 8. 12. 1989. Samostatný sv. NO (nadále „II/33“) „LOSTER“ s reg. č. 27006 zaregistrovalo totéž oddělení S-StB Ústí n. Labem 26. 6. 1989; zničen 7. 12. 1989.

³ K osobě J. Kouly (1960) byl 10. 9. 1982 O-StB Litoměřice (zřejmě po linii „II/2“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SS „STUDENT“, reg. č. 22273; 4. 10. 1984 předán na O-StB Chomutov, „objekt“ akce 23. 10. 1985 zaevidován jako NO („II/11“), 27. 6. 1989 „NO – změna r. č. na 27012“, SS zničen 8. 12. 1989. Samostatný sv. NO „STUDENT“ s reg. č. 27012 zaregistrovalo O-StB Chomutov 27. 6. 1986; zničen 7. 12. 1989.

56ch

**1989, 24. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 8.**

[...]ª

Věc: Denní situační zpráva ze dne 24. 11. 1989 – dodatek č. 8

2. Nepřátelská činnost
 - b) vnitřního protivníka

Dne 24. 11. 1989 byly na základní útvary VB v Liberci, Teplicích a Děčíně předvedeny následující osoby k podání vysvětlení svého jednání:

ŠÍR Petr, nar. 1971, KUPKA Zdeněk, nar. 1971, GROB Luboš, nar. 1970 – všichni studenti VŠST Liberec, členové SSM, bytem Liberec, a ŠÍR Miroslav, nar. 1969, student ČVUT Praha, člen SSM, bytem Liberec, kteří dne 24. 11. 1989 kolem 10,30 hod. na různých místech města Liberce vylepovali letáky s výzvou ke generální stávce.

NOVÁK Martin, nar. 1973, člen SSM, a POMEZNÝ Tomáš, nar. 1973, oba učni SOU Plastimatu Liberec, oba bytem Liberec, kteří byli v Liberci přistiženi při vylepování ručně psaných letáků obsahujících výzvy ke stávce.

MIKŠ Zbyněk, nar. 1964, bytem Teplice, a LEŠTINA Jan, nar. 1956, bytem Duchcov, oba zaměstnanci Dolu Prezident Gottwald v Hrdlovce, okr. Teplice, jako horníci. Jmenovaní organizovali na vrátnici výše uvedeného podniku mezi svými spoluzaměstnanci podpisovou akci na podporu stávkujících studentů v Praze.

SUCHÁNEK Pavel, nar. 1969, a TOMAN Marek, nar. 1967, oba studenti FF UK Praha, oba bytem Praha. Rozšiřovali před objektem s. p. Somet Teplice různé výzvy a prohlášení, vydávaná stávkovým výborem studentů v Praze.

KOPECKÝ Miroslav, nar. 1967, student ČVUT Praha, a NOVÁK Martin, nar. 1967, student MFF UK Praha, bytem Teplice. Jmenovaní se dožadovali uskutečnění dialogu s vedením závodu Karlovarský porcelán v Duchcově a měli u sebe tiskoviny stávkového výboru pražských vysokoškoláků, určené ke kolportaci.

HRUBÝ Pavel, nar. 1969, MARŠÁLEK Pavel, nar. 1967, NOVÁK Josef, nar. 1966, všichni studenti VŠE Praha, všichni bytem Praha, a KOUŘIL Milan, nar. 1969, student VŠE Praha, bytem Jablonec n. N. Jmenovaní se pohybovali po budově gymnázia Děčín.

JIRÍČKOVÁ Jana, nar. 1965, zaměstnána Filmové studium Barran-

dov, bytem Praha, a ŽALUD Karel, nar. 1971, student VŠE Praha, bytem Děčín – vylepovali na veřejných místech v Děčíně letáky vyzývající ke stávce.

Poznatek je hodnověrný, dále využitelný.

Opatření:

U předvedených osob byla po dobrovolném vydání zajištěna část písemností a po provedení nezbytných úkonů byly propuštěny.

Dne 24. 11. 1989 objížděli závody ve Varnsdorfu herec Oldřich KAI-SER a moderátor ČST CHALUPA. V n. p. TOS s nimi nikdo nejednal, naopak v s. p. Elite a Velveta byli přijati a pozváni na mítink pořádaný 24. 11. 1989 v sále rest. Střelnice ve Varnsdorfu.

Zjištěno operativní cestou. Informace je hodnověrná, oficiálně využitelná.

Opatření:

Informován OV KSČ v Děčíně.

V průběhu dne 24. 11. 1989 bylo zjištěno, že stávkové výbory vznikly v s. p. LIAZ Jablonec n. N. a s. p. Autobrzdý Jablonec n. N. Účast na stávce bude ovlivněna výsledkem zasedání ÚV KSČ. V s. p. LIAZ Liberec je SSM a ROH pro účast ve stávce. Členové KSČ odmítají. Zaměstnancům je známo, že na poslední výplaty si museli půjčit 4,5 mil. Kčs od Bižuterie Jablonec n. N. V KIO Elitex¹ Liberec se cca 200 členů SSM hodlá zúčastnit 27. 11. 1989 stávky. Do stávky se mají zapojit i pracovníci n. p. Potraviný v Jablonci n. N.

Zjištěno operativní cestou, informace lze pokládat za hodnověrné, oficiálně využitelné.

Opatření:

Průběžně je informován územní stranický orgán.

Dne 23. 11. 1989 kolem 21,00 hod. volal telefonicky neznámý muž na OS SNB, kde si vyžádal spojení na l. 258 (jde o pracoviště O-StB). Sdělil „Ty svině, brzo umřeš“, poté zavěsil. Rozhovor byl zaznamenán.

Informace je hodnověrná, lze oficiálně využít.^b

Opatření:

Šetření k ustanovení pachatele provádí O-StB Děčín.

Dne 24. 11. 1989 ve 14,12 hod. oznámil neznámý muž na OS SNB v Ústí n/L linka tísňového volání „Dnes má být v 16,30 hod. vyhozen KV KSČ, prohledejte...“. Šetřením bylo zjištěno, že bylo voláno z budovy Severočeské konstruktivy v Ústí n/L.²

Informace je hodnověrná, oficiálně využitelná.^c

Opatření:

Provedena pyrotechnická prohlídka objektu a přilehlého okolí s negativním výsledkem. Vyšetřovatel VB zahájil tr. stíhání ve věci pro tr. čin

dle par. 209/1 a tr. z.,³ vyšetřování probíhá v součinnosti O-StB, OOK OS SNB Ústí n/L.

Dne 24. 11. 1989 v dopoledních hodinách došlo k setkání zástupců neorganizované mládeže ze Štětí s vedením MěNV Štětí, SPŠCH a závodu SEPAP Štětí. Předmětem jednání bylo konání ekofóra, které se mělo konat 26. 11. 1989 ve Štětí. Bylo dohodnuto, že akce se uskuteční 2. 12. 1989 v SZK SEPAP Štětí, že předpoklad účasti cca 300 – 400 osob.

Informace zjištěna operativní cestou, ověřená, oficiálně využitelná.
Opatření:
Bude informován OV KSČ v Litoměřicích.

Dne 24. 11. 1989 byla v n. p. Benzina Roudnice n. L. organizována zaměstnanci Bohumilem SVOBODOU (1949 – vedoucí expedice) a Janem ŠOLCEM⁴ (1946 – zásobovač) podpisová akce na podporu pražských studentů. Získáno 84 podpisů. Když vedení podniku projevilo nesouhlas s akcí, vyhrožovali, že signatáři vstoupí 27. 11. 1989 do stávky.

Zjištěno operativní cestou, informace je hodnověrná, oficiálně využitelná.
Opatření:
Byl informován OV KSČ v Litoměřicích.

Podle operativně získaných poznatků se dne 24. 11. 1989 domáhali vstupu do objektu s. p. Elektromont Bystrány, okr. Teplice, studenti ČVUT Praha Jiří LANGER a Jiří VAŠEK. Bylo jim sděleno, že jejich přítomnost na závodě není žádoucí, protože pracující podniku jsou proti generální stávce, a byli vykázáni mimo podnik.

Téhož dne se dostavili do závodu SEPAP v Jílovém u Děčína Petr ZAHRADNÍK, nar. 1967, údajně student, bytem Děčín, spolu se 3 neustanovenými muži a jednou ženou, kteří přijeli dvěma osobními automobily značky Škoda se státními poznávacími značkami Chomutova a Prahy, a dožadovali se umožnění jednání s předsedou CZV SSM. Do závodu byli vpuštěni až na pokyn předsedkyně ZO KSČ Mileny BURKOŇOVÉ. Je důvodné podezření, že důvodem jejich návštěvy na závodě byla agitace k zapojení do generální stávky dne 27. 11. 1989, když už předchozího dne se na několika místech závodu objevily letáky na její podporu.

Poznatky jsou hodnověrné, dále využitelné.
Opatření:
Budou informovány územní stranické orgány.

V návaznosti na denní situační zprávu ze dne 24. 11. 1989 – dodatek č. 6⁵ sdělují, že v průběhu dne 24. 11. 1989 se počet zajiště-

ných závadových písemností na různých místech v Jablonci n. N. zvýšil o dalších cca 700 kusů.

Jedná se o hodnověrný poznotek, dokumentovaný zajištěnými tiškovinami. Lze ho dále využít.

Opatření:

Operativními hlídkami a hlídkami VB byly závadové písemnosti průběžně zajišťovány pro dokumentační účely. Opatření směřovala ke zjištění jejich rozšiřovatelů. O situaci je informován územní stranický orgán.

Zástupce náčelníka správy StB Ústí n/L

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-421/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 25. XI. 1989 v ? hod., číslo zprávy 11249. Vpravo rukou připsáno „s. Smrž, s. Kabele, s. Knížek, s. Prokš“ (k tomu jsou kromě Kabeleho připojeny jejich vlastnoruční podpisy a Zamykalův) a „Vytěženo 25/11“ s Kolářovým vlastnoručním podpisem. Pod tím razítko II. správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. CB-0034-461/03-89, přílohy 0.

^b Tento a předcházející odstavec jsou spolu s připojeným opatřením zleva rukou zatrženy a je k nim připsáno „7 na SNB“.

^c Zleva je podél tohoto a předcházejícího odstavce a připojeného opatření připsáno „TEROR“.

¹ K objektu „ELITE Varnsdorf“ zavedlo 25. 4. 1981 O-StB Děčín OBS (dle EZO „ELITE“) s reg. č. 21234; zničen 29. 9. 1988.

² Tento odstavec i informace v následně uvedeném opatření byly použity pro zpracování 11. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 182/A z 25. 11. 1989. V 16. odstavci téže části se mimo to objevila zmínka o anonymních telefonátech příslušníkům SNB hrozících usmrcením (viz zde výše). Srovn. pozn. 1 dok. 7a.

³ Poškozování cizích práv.

⁴ Jan Štolc. Srovn. s dok. 56b, kde je jeho jméno uvedeno správně.

⁵ Viz dok. 56g.

56i

**1989, 24. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 9.**

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 24. 11. 1989 – dodatek č. 9

2. Nepřátelská činnost
- b) vnitřního protivníka

Dne 24. 11. 1989 ve 21,45 hod. sdělil na linku tísňového volání OS SNB Teplice neznámý anonym: „Na Benešáku za chvíli vybuchne bomba.“¹

Poznatek je hodnověrný, prověřený, dále využitelný.

Opatření: Na náměstí Zdeňka Nejedlého (jak se nyní jmenuje bývalé Benešovo náměstí) byl proveden odklon dopravy a vykázány osoby. Pyrotechnickou prohlídkou byl telefonát prověřen jako klamný. Ve 22,45 hod. byl obnoven provoz. Vyšetřovatelem VB OS SNB Teplice bylo ve věci zahájeno tr. stíhání pro tr. čin šíření poplašné zprávy dle par. 199 tr. zákona.

Dne 24. 11. 1989 kolem 16,00 hodiny došlo na náměstí Bojovníků za mír v Liberci k nedovolenému shromáždění cca 6 000 – 7 000 osob. V úvodních vystoupeních jednotlivých řečníků se objevily výzvy distributorům letáků, aby nerozšiřovali výzvy proti SNB a ČSLA nebo neprověřené zprávy. Mezi vystupujícími byli herci LÁBUS, NÁROŽNÝ a zpěvák ZICH z Prahy. RNDr. Martin BAREŠ z Uranových dolů Hamr na Jezeře, okr. Česká Lípa, se zmínil o StB jako o nejzáhadnější a nejtemnější síle a vyzval, aby StB a její informátoři přestali otravovat lidi a přidali se k nim (skandováno „Přidejte se k nám“). Značná část informací a výzev se opakovala již z dřívější doby, rozdíl byl ve věkovém složení účastníků shromáždění, kterého se nyní zúčastnilo více osob staršího věku. Shromáždění skončilo po 18,00 hodině.^b

Poznatek je hodnověrný, dále využitelný.

Opatření: Během shromáždění nebyl prováděn žádný zákrok pořádkových sil, průběh byl dokumentován na videozáznam. Informován OV KSČ Liberec.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-422/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 25. XI. 1989 v 9.10 hod., číslo zprávy 11253. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. CB-0034-456/03-89, přílohy 0. Mezi ně je rukou připsáno „s. Kabele“ (škrtnuto) a vpravo od nich je Zamykalův vlastnoruční podpis. V pravém horním rohu rukou „AO“.

^b Odstavec je z větší části rukou podtržen a zleva je k němu připsáno „7 na SNB“.

¹ Tento odstavec i informace v následně uvedeném opatření byly použity pro zpracování 12. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 182/B z 26. 11. 1989. Srovn. pozn. 2 dok. 8a.

56j

1989, 24. listopadu*, Ústí nad Labem. – Informace k akci PALIČ.

[...] ^a

Věc: Akce PALIČ¹ - INFORMACE ze dne 24. 11. 1989

Kontrolou zájmového prostředí CH-77 a nezávislých iniciativ prostředky VI. S SNB² bylo zjištěno:

Dne 22. 11. 1989 Irena DUBSKÁ v telefonickém hovoru informuje Zdeňka MLYNÁŘE o průběhu svého výslechu a návštěvě syna Jakuba³ ve věznici. Pak přecházejí na téma současného politického dění v ČSSR. MLYNÁŘ hodnotí vystoupení M. JAKEŠE: „Jakeš mluvil tak, jak se od něho dá očekávat, a teď to vypadá, že zítra budou na Staroměstském náměstí Lidové milice.“ DUBSKÁ reaguje: „Mají to být z Kladna a ze severních Čech. Vždyť takhle dostanou ty pražské závody do ulic, jestli na ně pozvou milice z Kladna. Jsou to idioti. Já si myslím, že buď najdou na ÚV Krenze, nebo v pondělí je stávka a pak konflikt s nepředpokládaným koncem.“ MLYNÁŘ míní, že „ty konce bych nepřeháněl, to by zasahovalo i Míšovy zájmy. On se nemůže sejít a mít v Praze povstání.“

Dne 22. 11. 1989 ve večerních hodinách byla DUBSKÁ navštívena dvěma muži „Bohouš a Ruda“. Po jejich odchodu ihned volá MLYNÁŘE a sděluje mu obsah rozhovoru. „Pro tvoji informaci ti říkám, že situace podle mého soudu nevypadá dobře. Oficiální kandidáti na místo 'prvního' jsou Adamec, Štrougal, s těmi už bylo jednáno, a Pitra a ten Zavadil.“ Upozorňuje, že tato informace je z „pramene“, jehož zprávy – informace „bývají velice přesné“. Konstatuje, že „spojená opozice“ chce na funkci předsedy vlády Václava a do čela KSČ, „pokud ta

strana ještě bude“, Alexandra. Nebude-li KSC, pak Alexandra na funkci prezidenta. Hovoří o „Vasilovi“, že je na ÚV, má svou kancelář a dva pomocníky. Na dotaz MLYNÁŘE, jak se tam dostal, když jej JAKEŠ na ÚV vůbec nechtěl pustit, DUBSKÁ odpovídá: „Nevím, ale myslím si, že ho tam pustil Hofman. To může právě souviset s tím naším případem.“ MLYNÁŘ se dotazuje na „Jožu“, dostává odpověď, že asi zůstane „tam, kde nyní je, není o něm vůbec slyšet“. Dodává, že ŠTROUGALA vyhrabali v úplných neshodách a kromě tý Vasilovy akce (ze 156 hlasů má mít zajištěno 82 pro ZAVADILA) „se všechno bortí“. V dalším hovoru mluví o osobě, kterou nazývají „Pes“ a který „je tím také stísněn a nejvíc mu vadí, že vlastně už ta opozice je a nedělá nic jiného, než že se rve o funkce, které nemají“. Podle Psa s rokem 1968 může „něco udělat“ jediná osoba, kterou nazývají „ten, který tam teď je křídlatej“. DUBSKÁ dodává, „největší problém pro tohoto našeho Psa je ten, že Alexandr trvá na vedoucí úloze této strany“. MLYNÁŘ reaguje, „no tak ať trvá, ať ho nechaj, vždyť to nevadí“.

Vedoucí zvl. realizačního týmu Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00473-53/3-03-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 25. XI. 1989 v 9.45 hod., číslo zprávy 11255. Jako adresát je uveden: „2. správa SNB k rukám s. náčelníka plk. PhDr. Karla Vykypěla“. Uprostřed razítko „25. listop. 1989“, vpravo od toho rukou připsáno „CB-005038/01-89-KPS“, k tomu je připojen nečitelný podpis (?). Pod tím razítko „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 27. XI. 1989, č. j. CB-0034-471/03-89, přílohy 0. Pod nimi rukou připsáno „V. 25/11 89“; vpravo od toho „AO, poté 10. odbor“, k tomu je připojen Zamykalův vlastnoruční podpis (zřejmě se jedná o Vojtěcha Zamykala) s rukou psaným datem „26/11“.

¹ K akci PALIČ viz pozn. 2 dok. 10a.

² Určitý přehled o „prostředcích“ správy zpravodajské techniky SNB (krycí název VI. správa SNB) lze získat z přehledu krycích značek zvláštních technických úkonů. Viz Schovánek, Radek: Organizační vývoj technických složek MV 1964 – 1989 (II.). Securitas Imperii č. 2/1994, s. 69.

³ K osobě Jakuba Dubského (1953) byl 15. 8. 1984 1. odd. 4. odb. zřejmě X. S-SNB zaveden SS „JAKUB“, reg. č. 28605 („obnova 13483/III. spr. FMV – dr. PO-TICHÝ rč. 080083“): 8. 2. 1985 archivován (složka KPP zničena) pod a. č. 765642 MV. 6. 1. 1989 obnovilo 3. odd. 5. odb. II. S-SNB rozpracování v SPO „TRAMP-5“, reg. č. 36546; 6. 6. 1989 převedeno na SS, dále je v řádku z registru uvedeno „předán v červnu 1989 přímo do registru do Ústí n. Labem“ (zřejmě včetně složky FD).

**1989, 24. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 10.**[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 24. 11. 1989 – dodatek č. 10

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka

V průběhu dne 24. 11. 1989 se na teritoriu okresu Most uskutečnilo několik dalších setkání pražských vysokoškoláků a herců s pracujícími různých závodů, podniků a středních škol (s. p. CHZ ČSSP Litvínov, divadlo Most, gymnázium Most, Rico Most), kde docházelo k agitaci na podporu jejich požadavků včetně generální stávky dne 27. 11. 1989.^b

Kolem 15,45 hodin dne 24. 11. 1989 se v ulici J. Skupy v Mostě soustředilo cca 500 osob, které poté v průvodu procházely městem s transparenty: „Lékaři z Mostu“, „Lékaři zdraví herce“, „Chceme slušně žít“. Během klidného průvodu docházelo mezi účastníky ke kolportování známých závadových tiskovin.

U OD Prior se dav zastavil. Ve vystoupeních jednotlivých osob se objevovaly informace o způsobu informovanosti denním tiskem, požadavcích Občanského fóra, dále výzvy ke generální stávce dne 27. 11. 1989 apod. Projevy řečníků byly provázeny skandováním „Most zdraví Prahu“, „Vydržet, vydržet“ apod. V 16,55 hod. téhož dne se shromáždění v klidu rozešlo. Následně se kolem 19,30 hod. v mosteckém divadle uskutečnil dialog herců s pracujícími a [byl] promítán videozáznam ze zákroku SNB ze dne 17. 11. 1989. Akce ukončena kolem 23,00 hod.

Hodnověrnost poznatku je ověřena a lze ho dále využít.

Opatření: V průběhu nepovoleného shromáždění nebyl prováděn zákrok SNB. O vývoji situace byl průběžně informován vedoucí tajemník OV KSC Most.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-423/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 25. XI. 1989 v 11.15 hod., číslo zprávy 11257. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II.

správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. CB-0034-454/03-89, přílohy 0. Pod nimi rukou připsáno „Vytěženo 25. 11.“ s pravděpodobně Prokšovým vlastnoručním podpisem. V pravém horním rohu rukou „AO“.

^b Odstavec je z větší části rukou podržen a zleva je k němu připsáno „PP“ a „KRUH“.

57a

1989, 25. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 25. 11. 1989 – zaslání

2. Nepřátelská činnost

a/ vnějšího protivníka – nezjištěno

b/ vnitřního protivníka

V prodejně s. p. Potraviný „Zdroj“ Ústí nad Labem, Fučíkova ul., je svými spoluzaměstnanci slovně napadána dcera příslušníka SNB, člena KSČ. Je označována za „fízlačku“ a ostatní spoluzaměstnanci jsou nabádáni, aby si na ni dali dobrý pozor. Slovními výhrůžkami je na ni působeno, aby se zúčastnila dne 27. 11. 1989 generální stávkou.¹ Uvedená dcera příslušníka SNB má v současné době obavy chodit do zaměstnání a obává se, že by zde mohla být i fyzicky napadena.^b

Poznatek byl získán dne 24. 11. 1989 operativní cestou a je hodnověrný. Lze jej dále využít.

Opatření: Byla podána informace náčelníkovi KS SNB Ústí n. L.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva:

Při jednání operačního štábu OS SNB Jablonec n. N., konaného dne 24. 11. 1989, informoval náčelník okresního štábu LM s. Stanislav SKRBEK, že příslušníci jednotek LM z okresu Jablonec n. N. byli značně ovlivněni negativním působením hromadných sdělovacích prostředků v souvislosti s událostmi v Praze ze dne 17. 11. 1989. Podle jeho vlastní analýzy je předpoklad, že v případě potřeby nasazení LM proti protispolečenským vystoupením by bylo schopno plnit úkoly pouze 30 proc. příslušníků LM. Ostatní by odmítli.^{c+2}

Jedná se o hodnověrný poznatek, který lze dále využít.

Dne 25. 11. 1989 se konala v Mostě mimořádná schůze CZV KSČ SHD za účasti přizvaných vedoucích funkcionářů SHD. Byla zde mj. vznesena jednoznačná kritika toho, že nebyl z vedení ÚV KSČ odvolán s. ŠTĚPÁN a další neschopní soudruzi, případně ten, o kom se již ví, že nese politickou odpovědnost za provedení zákroku pořádkových sil MV v Praze dne 17. 11. 1989. Toto že bude další záminkou pro pokračování odporu a nátlaku na KSČ. Členové KSČ dále kritizovali, že vedení KSČ od ÚV až po nižší jeho orgány neprojevuje v současných podmínkách potřebnou akceschopnost a nahrává tak opět opozičním silám. Mezi vedením GR SHD a členy KSČ nikdo nepochybuje, že nátlak na KSČ organizuje a koordinuje vnitřní opozice řízená ze zahraničí. Je však potřebné zveřejnit k tomu nějaký důkaz a vyrazit opozici trumfy z rukou. Všichni vedoucí pracovníci GR SHD mají za úkol pohybovat se v terénu, být ve styku a hovořit s horníky a přesvědčit je o tom, že nelze připustit žádnou, ani symbolickou stávkou.

Jedná se o hodnověrný poznatek získaný 25. 11. 1989 prostřednictvím důvěrníka. Lze jej dále využít.
Opatření: Vývoj situace je pod kontrolou prostředků O StB Most a S StB Ústí n. L.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-424/OA-18-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 25. XI. 1989 v 16.15 hod., číslo zprávy 11271. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. CB-0034-453/03-89, přílohy 0. Nad nimi vpravo Zamykalův vlastnoruční podpis. V pravém horním rohu rukou „AO“.

^b Odstavec je částečně rukou podtržen, zleva je zatržen a je k němu připsáno „2“.

^c Odstavec je z větší části rukou podtržen a zleva je k němu připsáno „PP“.

¹ Informace o uvedeném napadání dcery příslušníka SNB byla zapracována do 10. odstavce části „Nepřátelská činnost“ DSZ FMV č. 182/B z 26. 11. 1989. Srovn. pozn. 2 dok. 8a.

² Tento a následující odstavec začínající slovy „Dne 25. 11. 1989...“ byly použity pro zpracování 2. a 6. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSZ FMV č. 182/B z 26. 11. 1989. Srovn. pozn. 2 dok. 8a.

57b

1989, 25. listopadu, Ústí nad Labem. – Informace k akci PALIČ.[...]^a

Věc: Akce PALIČ – informace ze dne 25. 11. 1989.

Kontrolou zájmového prostředí CH-77 a nezávislých iniciativ prostředky VI. S SNB bylo zjištěno:

Z telefonického hovoru mezi Irenou DUBSKOU a Zdeňkem MLYNÁŘEM dne 24. 11. 1989 vyplynulo, že v případě tr. stíhání syna Jakuba (akce PALIČ) vyčkají na výsledek událostí v ČSSR. DUBSKÁ ještě v průběhu svého pobytu v ČSSR napíše dva články pro VONS.

MLYNÁŘ vyslovil názor, že Alexandra DUBČEKA, ČERNÍKA a CÍSAŘE bude podporovat jen do doby, „než by zase měli nastoupit do nejvyšších funkcí, pak proti nim budu opět bojovat“. DUBSKÁ v rozhovoru s Borisem a Bohoušem zjistila, že čs. opozice nepočítá ve svých plánech s emigranty¹ a vystěhovalci. MLYNÁŘE to nepřekvapuje, „je jim to podobné, rozebrat si funkce a pak je milostivě pozvat na návštěvu“. UHLOVI sám řekl, že pokud by tento „přišel k moci“, tak MLYNÁŘ zůstane „venku“. Účast „zahraničích“ komentuje DUBSKÁ „no nic, Menší už je tu“. Na možnost zvolení DUBČEKA do ÚV KSČ reaguje MLYNÁŘ, že ten není člen strany, ale „oni (SSSR) ho budou brát, protože on je jako ta opozice, ale přitom je jejich“.

Vedoucí zvl. realizačního týmu Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00473-54/3-03-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 25. XI. 1989 v 17.20 hod., číslo zprávy 11272. Jako adresát je uveden: „2. správa SNB k rukám s. náčelníka plk. PhDr. Karla Vykypěla“. Vpravo rukou připsáno „CB-005037/01-89-KPV“ (?), k tomu je připojen nečitelný podpis (?). Pod tím razítko „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 27. XI. 1989, č. j. CB-0034-470/03-89, přílohy 0. Vpravo od nich rukou připsáno „AO, poté 10. odbor“, k tomu je připojen Zamykalův vlastnoruční podpis (zřejmě se jedná o Vojtěcha Zamykala) s rukou psaným datem „26/11“.

¹ OBS „EMIGRACE“ s reg. č. 23795 se v roce 1989 nacházel na 3. odd. I. odb. S-StB Ústí n. Labem: zaveden 8. 2. 1985, skartace v registru nevyznačena.

1989, 25. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 1.

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 25. 11. 1989 – dodatek č. 1

2. Nepřátelská činnost b) vnitřního protivníka

Studenti VŠST Liberec začali ve večerních hodinách dne 24. 11. 1989 odstraňovat vylepené letáky ze středu města. Současně se zavázali, že v případě přijetí jimi podaných požadavků budou v úklidu pokračovat. Situace se změnila dne 25. 11. 1989, když studenti VŠST obdrželi výzvu koordinačního stávkového výboru z Prahy ve znění: „Vydržte!! Ještě jsme nezvítězili!!! Dosáhli jsme změn, ale musí se ukázat, zda jsou to změny, po kterých jsme volali. Děkujeme Vám za vytrvalost, ale prosíme Vás: bděte a vytrvejte!!! Vítězství se blíží!!!!“^b Studenti VŠST se nyní staví za prohlášení Občanského fóra ze dne 24. 11. 1989.

Operativní cestou bylo zjištěno, že v dopoledních hodinách dne 25. 11. 1989 se na kolejích VŠST Liberec nachází cca 500 studentů, kteří pokračují ve stávce na základě nesplnění jejich požadavků (tj. propuštění všech politických vězňů) a projevují nesouhlas s ponecháním ve funkci s. ŠTĚPÁNA.

Vedení VŠST dne 25. 11. 1989 kolem 10.00 hodiny obdrželo telefonické sdělení z ministerstva školství Praha diktované jistým DOBIÁŠEM, který mimo jiné sdělil, že v případě účasti studentů na generální stávce ministerstvo školství tuto stávku podporuje.

Poznatky byly získány operativní cestou ve dnech 24. 11. a 25. 11. 1989. Jsou hodnověrné a lze je dále využít.

Opatření: Informován územní stranický orgán.

Dne 25. 11. 1989 byl zjištěn v Teplicích výskyt vylepeného tištěného letáku formátu A-4 s názvem: „Provolání vojáků základní služby“ ke studentům, dělníkům a všem pracujícím.¹ V textu je uvedeno stanovisko vojáků z pražské posádky Praha 6 s tím, že v případě vyhrocení situace nepoužijí násilí a ani zbraní, nepostaví se proti nikomu. Dále je v letáku uvedeno, že nejsou objektivně informováni o situaci a žádají, aby mezi ně přišli studenti a informovali je.

Poznatek byl získán operativní cestou, je hodnověrný a lze jej dále využít.

Opatření:

Informován OV KSČ a Okresní vojenská správa Teplice.

Dne 24. 11. 1989 byl zjištěn v prostorách nádraží ČSD v Děčíně výskyt několika letáků s názvem: „Všem strojvedoucím, mechanikům a pomocným provozům dep.“ Leták vyzývá bývalé členy FLČ k aktivizaci činnosti a podpoře akce vysokoškoláků. Dále vyzývá, aby se všichni spojili v jeden celek a aby byli v čele nového dění. Podepsán je přípravný výbor FLČ.^c

Poznatek byl získán 24. 11. 1989 operativní cestou. Je hodnověrný a lze jej dále využít.

Opatření: Je prováděno operativní šetření s cílem ustanovit osoby, které se podílejí na činnosti přípravného výboru a aktivizaci FLČ. Informován OV KSČ v Děčíně.

Dne 25. 11. 1989 byl zjištěn v Liberci výskyt letáku s prohlášením Občanského fóra, vydaného 24. 11. 1989 ve 23.30 hod., následujícího znění: „Hromadné sdělovací prostředky oznámily, že členové předsednictva a sekretariátu ÚV KSČ dali k dispozici své funkce a že ÚV KSČ jedná o personálních změnách. Lidé ze závodů, škol i novináři se ptají, jaké je stanovisko Občanského fóra k současné situaci, zejména zda Občanské fórum trvá na vyhlášení manifestační generální stávky na 27. 11. 1989.“

Občanské fórum vítá uvedenou zprávu jako první a ne zcela jasný krok vedení KSČ k nastalé situaci. Protože nebyly splněny všechny požadavky fóra, zejména propuštění politických vězňů, ustanovení komise pro vyšetření viníků masakru 17. 11. 1989, v níž byli zástupci fóra, a možnost vystupovat ve veřejných prostředcích, Občanské fórum vyhláší, že důvody ke stávce trvají a aby se generální stávka stala symbolem, celonárodním referendem o právu jedné politické strany přivlastňovat si ústavními prostředky vedoucí úlohu politického uspořádání republiky.

Fórum se domnívá, že od 27. 11. 1989 se má generální stávka proměnit v trvalou stávku pohotovostní, aby neslábl, ale zesílil tlak demokratického hnutí, které je po celé republice. Fóru přicházejí zprávy o ustanovení místních, závodních, podnikových, školních a městských a jiných občanských fór. Vítáme toto demokratické hnutí, které může v místech sehrát výraznou úlohu v zápase za svobodné Československo.

V Praze 24. 11. 1989^{a2}

Poznatek byl získán operativní cestou, je hodnověrný a lze jej dále využít.

Opatření: Informován územní stranický orgán.

4. Názory a nálady obyvatel:

Dne 24. 11. 1989 byl získán operativní cestou poznatek z prostředí lokomotivních čet LD ČSD Děčín, který signalizuje, že v době generální stávky připravované na 27. 11. 1989 v době po 12.00 hod. vlastní dopravu nezastaví a ani neomezí. Ke stávce se připojí pouze symbolicky používáním zvukových znamení a v některých případech ozdobením lokomotiv státními vlajkami ČSSR.³

Dne 25. 11. 1989 bylo operativní cestou zjištěno, že převážná část občanů z okr. Litoměřice zatím veřejně nereaguje na závěry mimořádného zasedání ÚV KSČ z 24. 11. 1989. Tři blíže neustanovené osoby při vzájemném rozhovoru uvedly: „Ti, co tuto situaci zavinili, tam zase nalezli.“ „Čekali jsme něco jiného.“

Dne 25. 11. 1989 bylo zjištěno operativní cestou, že mezi obyvateli Liberce se hovoří k závěrům mimořádného zasedání ÚV KSČ ze dne 24. 11. 1989, v tom smyslu, že nebyl vyměněn celý ÚV KSČ a je poukazováno především na setrvání ve funkcích ss. ŠTĚPÁNA, LENÁRTA a ZAVADILA. Tato skutečnost podle nich neskytá záruku možnosti radikálních změn. K současné situaci by se dle jejich názoru měli vyjádřit zejména dělníci.

Jedná se o hodnověrné poznatky, které lze dále využít.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-425/OA-18-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 25. XI. 1989 v 19.30 hod., číslo zprávy 11282. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. ČB-0034-455/03-89, přílohy 0. Vlevo od nich rukou připsáno „PP“. V pravém horním rohu rukou „AO“.

^b V dálnopisech nebylo podle všeho možné užívat vykřičníky: zde jsou místo nich v originálu uvedeny čárky.

^c První dvě věty odstavce jsou víceméně celé rukou podtrženy, „FLČ“ ve druhé větě je zakroužkováno a vpravo nad odstavcem je připsáno „Federace lokomotivních čet z r. 68“.

¹ Viz Deset pražských dnů..., c. d., s. 388-389.

² Srovn. s dok. 14 in Suk, Jiří: Občanské fórum..., c. d., s. 24-25.

³ Tento odstavec byl použit pro zpracování 9. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DŠZ FMV č. 182/B z 26. 11. 1989. Srovn. pozn. 2 dok. 8a.

57d

**1989, 25. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 2.**

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 25. 11. 1989 – dodatek č. 2

4) Názory a nálady obyvatelstva:

Z dosud zjištěných ohlasů v Severočeském kraji na zasedání ÚV KSČ vyplývá nesouhlas se znovuzvolením ss. ŠTĚPÁNA, LENÁRTA a v některých případech i ZAVADILA za členy předsednictva ÚV KSČ. Tento krok je označován za polovičaté řešení. Tak je tomu např. v ČSAD Teplice, mezi TH pracovníky Severočeských lesů Teplice, na Dole Prezident Gottwald v Hrdlovce, v KSK Teplice, OÚNZ Teplice, ale i mezi starými členy KSČ – důchodci. Zde je situace ve vládě označována za kritickou a očekává se odstoupení předsedy s. ADAMCE.¹

V prostředí Čedoku Děčín je odstoupení předsednictva a sekretariátu ÚV KSČ přijato s ulehčením, očekává se, že nastane klid.

V prostředí KOR v Ústí n. L. bylo zjištěno, že většina podniků v Severočeském kraji se nehodlá zapojit do generální stávky. Po odstoupení sekretariátu a předsednictva ÚV KSČ od ní odstupují i ty podniky, které stávkovat měly v úmyslu. Např. řidiči a zaměstnanci ČSAD Chomutov. Rozhodli se, že v den stávky vyvěsí na autobusy státní vlajky a na oděvech budou nosit trikolóry.

V rozhodujících podnicích, jako je Elektrárna Ledvice,² DJF – úpravna uhlí Ledvice a KSK Teplice, se mladí zaměstnanci hodlají ke stávce připojit symbolicky, minutou ticha. Na Dole Prezident Gottwald v Hrdlovce se možnost stávky nepřipouští. V s. p. Sklo Union Teplice drží funkcionáři a hospodářské vedení nepřetržitě služby s cílem stávce předejít. Nelze však vyloučit, že některé provozy se k ní různými formami připojí.

Na OÚNZ Liberec sestavili lékaři pod vedením MUDr. MEDVÍDKA a TALERA rezoluci na podporu požadavků studentů a generální stávky. Zatím ji podepisují jen lékaři, střední zdravotnický personál ji odmítá. Kromě toho byla sestavena společná rezoluce ZV ROH, KSČ a SSM, která generální stávku odmítá. V objektu bylo ustaveno Občanské fórum, do jehož čela se postavil primář chirurgického oddělení MUDr. HULINSKÝ, který do nemocnice přivádí studenty z VŠST k besedám s lékaři a personálem.

Mezi pracovníky OD Ještěd Liberec převládají názory, že stávka je

nesmysl, prodávat a expedovat zboží se musí nepřetržitě. Podporují požadavky studentů a změny k ozdravení společnosti.

V prostředí lidí starší generace se vyskytují obavy ze stále se stupňujících požadavků ze strany studentů a aktivit Občanského fóra. Vyplývají z toho, že tyto požadavky budou velice těžko v krátké době splnitelné.

V prostředí KV ČSL je pozitivně přijímáno zvolení s. URBÁNKA do funkce generálního tajemníka ÚV KSČ. Očekává se, že jeho osoba by mohla vyřešit složitou situaci ve státě a napomoci i k řešení situace v ČSL.³

Mezi studenty středních škol v Teplicích, kteří prováděli dnešního dne brigády v centru města, se hovořilo o připravované ekologické demonstraci v Praze dne 10. 12. 1989 a následně v Teplicích dne 13. 12. 1989.

Mezi občanskou veřejností se očekávají změny ve vládě s tím, že do vlády by měli být zvoleni i zástupci jiných politických stran a nezávislých organizací. Je třeba hovořit s poctivými členy KSČ, podpořit aktivitu a požadavky národa a dbát na to, aby situace nebyla zneužita k destrukci socialismu.

Náčelník S StB Ústí n. L.
v z. mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-426/OA-15-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 25. XI. 1989 v 19.40 hod., číslo zprávy 11283. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 25. XI. 1989, č. j. CB-0034-457/03-89, přílohy 0. Vpravo od toho Zamykání vlastnoruční podpis. V pravém horním rohu rukou „AO“.

¹ Informace o uvedených ohlasech byla zpracována do 4. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSŽ FMV č. 182/B z 26. 11. 1989, zpracovatelé uvedeného odstavce ovšem vycházeli i z informací uvedených v dalších hlášeních z Ústí nad Labem z 25. 11. 1989. Srovn. pozn. 2 dok. 8a.

² Objekt „elektrárna Ledvice“ byl od 17. 3. 1971 O-StB Teplice rozpracováván v OBS (dle EZO „ELEKTRARNA“) s reg. č. 10831: skartace v registru nevyznačena.

³ Tento odstavec byl použit pro zpracování 8. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSŽ FMV č. 182/B z 26. 11. 1989. Srovn. pozn. 2 dok. 8a.

57e

**1989, 25. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 3.**[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 25. 11. 1989 – dodatek 3

b/ vnitřního protivníka

Dne 25. 11. 1989 ve 14.00 hod. bylo na Manifestačním náměstí v Mostě zahájeno shromáždění, které zorganizoval koordinační výbor a mostecká skupina „Občanského fóra“. Koordinační výbor je převážně tvořen pracovníky Divadla pracujících v Mostě. Shromáždění se zúčastnilo cca 500 osob, kterým byly rozdávány letáky s výzvou ke generální stávce. Ke generální stávce vyzývaly též některé transparenty.

Kromě vystoupení k ekologické situaci zde odezněly i politické projevy. Vedle výzev ke generální stávce bylo předneseno stanovisko předsednictva OV SSM v Mostě z dnešního mimořádného zasedání. Mimo jiné požaduje svolání mimořádného sjezdu KSČ, odvolání ss. LENÁRTA, ŠTĚPÁNA a ZAVADILA z funkcí ve vedení KSČ. Vyjadřuje podporu manifestační generální stávce, odmítla však přímou stávku s tím, že by poškodila národní hospodářství.

Dr. RÍMAN seznámil shromáždění s tím, že k výzvě se připojilo svými podpisy 120 lékařů a zdravotních sester z OÚNZ Most.

Neustanovený řečník požadoval odstoupení s. MUSILA z funkce generálního ředitele SHD, odvolání celého vedení GŘ SHD a vedení odborných učilišť SHD. Se stejným požadavkem vystoupil i Zdeněk STRUŽKA, který zároveň požadoval odvolání ideologické pracovnice OV KSČ v Mostě s. BLESÁKOVÉ.

V závěru bylo rozhodnuto, že shromáždění se bude dne 26. 11. 1989 ve 14.00 hod. na stejném místě opakovat. Za zpěvu státní hymny bylo shromáždění v 15.20 hod. ukončeno.

Následně bylo zjištěno, že prostřednictvím Petra DUCHÁČKA z Prahy hodlají organizátoři zajistit v ČST odvysílání informace o přípravě tohoto shromáždění s cílem zajistit co největší účast pracujících, zejména havířů. Chtějí též informovat televizi a pražské „Občanské fórum“ o tom, že příslušníci LM zabraňují studentům VŠ a dalším osobám ve vstupu do závodů a tím brání v navázání dialogu s pracujícími.

Informace je věrohodná, lze ji dále využít.

Opatření: Cestou N OS SNB je průběžně informován vedoucí tajemník

OV KSČ Most. Ke shromáždění připravovanému na 26. 11. 1989 jsou provedena operativní opatření.

Dne 25. 11. 1989 se v době od 16.00 hod. do 17.15 hod. na náměstí Bojovníků za mír v Liberci uskutečnila demonstrace organizovaná Občanským fórem, Libereckou iniciativou a OV ČSS v Liberci. Projevy z balkónu budovy OV ČSS přednesli redaktori okresních novin „Vpřed“ SEDLÁK Jaroslav a DRAHOŇOVSKÝ, signatář CH-77 MATOUŠEK René, aktivista punk rocku a undergroundu,¹ student VŠST Liberec HÁJÍČEK Tomáš a SLÁMA Zdeněk. Byl vznesen požadavek navázat styky na příslušníky ČSLA. SLÁMA vyzval k účasti na generální stávce. Uvedl, že dne 26. 11. 1989 od 08.00 hod. budou na sekretariátu ČSL v Liberci očekáváni zástupci stávkových výborů z jednotlivých podniků a institucí. Byl vznesen požadavek na vydání okresních novin „Vpřed“ pro potřebu Občanského fóra. Byla zveřejněna informace, že pracovníci České státní pojišťovny Liberec vybrali pro potřeby stávky částku 3.000,- Kčs. Dále vystoupila pracovnice s. p. ČKD Praha, která uvedla, že pracující ČKD budou stávkovat. Vyslovila požadavek, aby se všechny podniky připojily ke generální stávce.

Po informaci, že dnešní shromáždění je z balkónu MěNV Liberec natáčeno kamerou StB, byla vznesena výzva, aby se nikdo nedal vyprovokovat ze strany VB, zejména StB. Na balkón byl zaměřen reflektor a ozývaly se výkřiky: „Pryč s StB“, „Hanba“, „Nenechte se vyprovokovat“.

Signatář CH-77 FAJMON Jiří seznámil přítomné s tím, že mnoho signatářů a aktivistů Charty 77 bylo pro své smýšlení vězněno a je stále ve vězení.

Ing. KNÍŽEK ze s. p. Tesla Liberec² uvedl, že přes odpor ředitele podniku je většina zaměstnanců pro generální stávku a do této vstoupí.

Demonstrace se zúčastnilo cca 7 000 osob, byla zakončena státní hymnou.

Poznatek je věrohodný a lze jej dále použít.

Opatření: Byl informován územní stranický orgán.

Dne 25. 11. 1989 se v době od 16.00 do 17.40 hod. konalo v Teplících na Zámeckém náměstí shromáždění za účasti cca 1 000 osob. Vystoupila na něm řada řečníků s prohlášením na podporu konání generální stávky, na podporu požadavků vysokoškolských studentů. Jeden z blíže neustanovených řečníků oznámil, že po generální stávce 27. 11. 1989 se má uskutečnit v Teplících manifestace občanů. Vzhledem k tomu, že se doslechli o tom, že do čela této manifestace se chce postavit delegace z OV KSČ Teplice, vyzval účastníky shromáždění, aby tuto stávku bojkotovali. Další z blíže neustanovených řečníků obhajoval ve svém vystoupení stanovisko ředitele Krušnohorského di-

vadla Teplice ke vpuštění pražských herců do objektu tohoto divadla. Řediteli Krušnohorského divadla byl dle řečníka zakázán vstup pražských herců do divadla vedoucím tajemníkem OV KSČ Teplice s. VÁŇOU. Na základě tohoto projevu začalo shromáždění skandovat požadavek na odstoupení s. VÁŇI z funkce vedoucího tajemníka OV KSČ. Po skončení se shromáždění pokojně rozešlo.^b

Poznatek byl získán 25. 11. 1989 operativní cestou. Je hodnověrný a lze jej dále využít.

Opatření: Informovat OV KSČ Teplice.

Dne 25. 11. 1989 se v době od 14.00 do 15.30 hod. uskutečnila na Mírovém náměstí v Děčíně protestní manifestace za účasti cca 1 000 osob. Vystoupili na ní herec Jan KANYZA, zpěvák Karel ZICH a blíže neustanovený student z Prahy. Ve svých vystoupeních odsoudili zárok pořádkových sil v Praze ze dne 17. 11. 1989, vyjádřili nesouhlas se změnami na ÚV KSČ, postavili se na podporu vysokoškolských studentů včetně generální stávk. Za Občanské fórum vystoupil Pavel JONÁK, technolog Spolku pro chemickou a hutní výrobu Boletice, vyloučen z KSČ, člen HOS, který hovořil o své činnosti v krizovém období let 1968/69 s tím, že jejich pokračovateli jsou dnešní studenti se svými požadavky. Nabádal k tomu, aby nebyli napadáni komunisté, a to proto, že budou jejich práci potřebovat, neboť mají odpočaté ruce. Dodal, že i mezi komunisty jsou takoví, kteří platí pouze členské příspěvky, ale politicky jsou na jejich straně. Upozornil přítomné, že je nutno dodržovat zákony a Ústavu ČSSR. On však že bude hovořit proti Ústavě, neboť nesouhlasí se zakotvením vedoucí úlohy KSČ v ní. V průběhu manifestace byl zjištěn výskyt transparentu neseného Martinem VĚCHETEM,³ signatářem CH-77 a aktivistou nezávislých iniciativ. Na transparentu byl nápis: „Lopatu a potrestání StB“ a uvedena jména 4 příslušníků z O-StB Děčín a S-StB Ústí n. L.^c

Poznatek byl získán 25. 11. 1989 operativní cestou. Je hodnověrný a lze jej dále využít.

Opatření: Provedena operativní dokumentace transparentu neseného VĚCHETEM. Informován OV KSČ Děčín.

Dne 25. 11. 1989 se v době od 16.00 do 17.20 hod. uskutečnilo na Mírovém náměstí v Litoměřicích shromáždění cca 2 000 osob, které řídil Zdeněk BÁRTA, duchovní a signatář CH-77. O situaci v Praze hovořil SVOBODA, zástupce Svazu výtvarných umělců a člen Občanského fóra v Praze. Dále hovořila blíže neustanovená redaktorka Lidové demokracie a zástupce ze studentského stávkového výboru, oba z Prahy. Předčítána zde byla rezoluce dělníků Čížkovických cementáren⁴ s podporou vysokoškolským studentům. V závěru shromáždění vystoupil duchovní HLADÍK z CMBF Litoměřice, který informoval o tom, že 27. 11. 1989 se koná od 18.00 hod. schůze Občanského

fóra v Litoměřicích. Při této příležitosti vyzval přítomné, aby ze svých středů vybírali schopné dělníky, experty a především právníky, kteří by byli ochotni je v Občanském fóru zastupovat. Dále vyzval k účasti občanů na shromáždění dne 26. 11. 1989 od 16.00 hod. s tím, aby každý na ně přivedl dalších 10 spoluobčanů. V průběhu shromáždění 25. 11. 1989 byla provolávána hesla jako např.: Svoboda, Svobodné slovo, Svobodné volby, Ať žijí slušní policajti apod.

Poznatek byl získán 25. 11. 1989 operativní cestou. Je hodnověrný a lze jej dále využít.

Opatření: O průběhu shromáždění informovat OV KSČ Litoměřice.

Přijmout opatření k operativní kontrole akcí připravovaných na dny 26. a 27. 11. 1989.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-427/OA-18-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 26. XI. 1989 ve 4.00 hod., číslo zprávy 11295. Vpravo razítko „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 27. XI. 1989, č. j. ČB-0034-472/03-89, přílohy 0. V pravém horním rohu rukou „AO“.

^b 4. větný celek odstavce je rukou podtržen a zleva je k odstavci připojen vykřičník.

^c Odstavec je z větší části rukou podtržen; jiným pisadlem je podtrženo „Martinem VĚCHETEM, signatářem CH-77“ a většina posledního větného celku odstavce, k tomu je zleva podél odstavce připsáno „7 na SNB“.

¹ Problematika „nelegální kultura“ byla 13. 8. 1987 3. odd. II. odb. S-StB Ústí administrativně podchycena v OBS „ANTIKULTURA“, reg. č. 25784: zničen 8. 12. 1989.

² Uvedený podnik byl od 4. 8. 1975 O-StB Liberec rozpracováván v OBS „TESLA“ (dle EZO „TESLA 5“), reg. č. 15829: skartace v registru nevyznačena.

³ K osobě M. Věcheta (1964) byl 20. 1. 1984 O-StB Trutnov zaveden SS „OTEP“, reg. č. 21312: 19. 6. 1986 „zavedeno NO 'OTEP'“ („II/27“, od 21. 7. 1988 „I/6“), 5. 1. 1988 předán (včetně sv. NO) na 3. odd. II. odb. S-StB Ústí nad Labem, 27. 7. 1988 převeden na OS, zničen v prosinci 1989. 28. 4. 1986 byl 3. odd. 2a odb. S-StB Praha zaveden SPO „MARTIN“, reg. č. 43331: zničen 16. 5. 1986. 12. 11. 1986 zavedlo navíc 2. odd. 3. odb. X. S-SNB (OP: kpt. /od 1. 7. 1989 mjr./ René Špringer) kontrolní svazek „OTEP I.“, reg. č. 32855: právní kvalifikace § 98 tr. z., zničen na 1. odd. II. odb. II. S-SNB 8. 12. 1989. Samostatný sv. NO „OTEP“ s reg. č. 25012 zaregistrovalo 3. odd. II. odb. S-StB Ústí nad Labem 12. 6. 1989 („na pokyn Pha nové r. č. NO“): zničen v prosinci 1989. K „objektu“ akce „OTEP“ existuje memorandum, které zpracovalo zřejmě 4. odd. II. odb. S-StB Hradec Králové (jako operativní pracovník zodpovědný za akci je uveden mjr. Václav Čícha, jako jeho zástupce por. Josef Matička /por. od 1. 7. 1985 do 1. 7. 1988/):

„Popis objektu: [...]“

Char. činnost: Objekt akce je vůdčí osobností v řadách závadové mládeže,

vyvíjí aktivní protispolečenskou činnost, organizuje nátlakové podpisové akce adresované státním a stranickým orgánům, účastní se akcí a srazů stoupenců CH 77 a underground ve VČK a akcí organizovaných vůdčími osobnostmi NMS a CH 77 a podílí se na jejich přípravách, zejména zvaním nepřátelsky orientovaných osob z uvedeného prostředí. Činnost objektu přesahuje rámec VČK a zasahuje i do dalších míst v ČSR, zejména Středočeského a Severočeského kraje. Pro tuto činnost je rozpracováván podle § 98 TZ. V době svého volna se schází s osobami podobného zevnějšku, se kterými navštěvuje restaurace, kde popíjejí pivo.

Styky na Prahu: HAVEL Václav, nar. [...] 1936, trvale bytem Praha 2, [...]; NĚMCOVÁ Dana, trvale bytem Praha 2, [...]; STÁREK František, nar. [...] 1952, trvale bytem Praha 2, [...]; ŠABATOVÁ Anna, trvale bytem Praha 2, [...]; UHL Petr, nar. [...] 1941, trvale bytem Praha 2, [...]

Zaměření a cíl sledování: Objekt je sledován za účelem setkání se sig. CH 77, zejména UHLEM, VOHRYZKEM, ŠABATOVOU atd.

Vyjádření IV. odboru: Objekt se ke svému okolí chová velice pozorně, a to i osoby, se kterými se schází. Ve své činnosti se snaží objekt používat konspirativních metod práce. Pravděpodobně zná metody práce bezpečnosti. K tomuto je instruován osobnostmi CH 77. Cílem sledování je zjišťovat jeho styky na pražskou opozici, zejména z řad CH 77, tyto podle možnosti zjišťovat, ustanovit a provést fotodokumentaci.“

A MV ČR, neuspořádaný materiál IV. S-SNB, mikrofilm „X – MEMORANDUM H. KRÁLOVÉ“.

⁴ K objektu „Čížkovické cementárny“ byl 15. 9. 1975 O-StB Litoměřice zaveden OBS (dle EZO „CEMENT“), reg. č. 15953; skartace v registru nevyznačena.

57f

1989, 25. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 4.

[...]a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 25. 11. 1989 – dodatek 4

b/ vnitřního protivníka

Operativní cestou bylo zjištěno, že z Malé scény Státního divadla F. X. Šaldy v Liberci je organizována účast zástupců všech divadel na jednání, které se má uskutečnit dne 26. 11. 1989 ve 14.00 hod. v Činoherním klubu v Ústí nad Labem na Střekově. Cílem jednání má být koordinace postupu severočeských divadel proti KNV Ústí nad Labem.

Poznatek byl získán dne 25. 11. 1989.

Opatření: Informovat KV KSČ Ústí n. L. Jsou připravována opatření k zajištění kontroly připravovaného jednání.

Dne 25. 11. 1989 se v době od 18.30 do 19.30 hod. konalo před sochou Jana Husa na Husově nám. v Roudnici n. L., okr. Litoměřice, shromáždění za účasti cca 400 – 500 osob. V úvodu vystoupil Petr LUTKA¹ z Roudnice n. L., který hrál na kytaru a zpíval. Poté blíže neustanovený muž hovořil o ustavení Občanského fóra. Bývalý farář KOS promluvil o programu Občanského fóra a dalších prohlášeních. S projevy obdobného charakteru vystoupili ještě další 4 řečníci. Na závěr shromáždění byla zpívána hymna. Zájemci o členství v Občanském fóru se podepisovali na místě nebo mají možnost podat přihlášku v Roudnické galerii. Mezi členy Občanského fóra byli ustanoveni: JUDr. HRUŠKA (advokát Advokátní poradny Litoměřice), Karel KRAUSKPF z Roudnice (oprava Karel KRAUSKOPF)² n. L., B[...] (KZO) a Ludvík ŠTASTNÝ (nedostudovaný farář). K narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo.

Poznatek byl získán 25. 11. 1989 operativní cestou. Je hodnověrný a lze jej dále využít.

Opatření: Informovat OV KSČ Litoměřice.

Dne 25. 11. 1989 se v době od 16.00 do 17.35 hod. uskutečnila na Mírovém náměstí v Jablonci n. N. manifestace za účasti cca 1 000 osob, z nichž 1/3 tvořila mládež. Mítink organizoval a řídil student FF UK Praha, který se představil jako DANYŠ. Po hymně bylo předneseno 8 pravidel dialogu. V diskusi bylo několik vystoupení kritizujících zásah příslušníků VB 17. 11. 1989 v Praze s tím, že je možno uvedený průběh zásahu shlédnout [!] na videokazetách na kolejkách VŠST Liberec. Dále vystoupilo několik osob s informacemi o hospodářských organizacích, z nichž některé provozy budou stávkovat dne 27. 11. 1989. Jedná se o Liaz Jablonec n. N., Teslu Liberec, ŽBS Železný Brod a Uranové doly Hamr n. J. V další části mítinku DANYŠ uvedl, že zjistil z průběhu aktivu MěNV KSČ v Praze, že KSČ musí stát v čele generální stávkou. Vystoupil s otázkou, jaké právo si KSČ osobuje, že přišla pozdě a nemůže generální stávkou vést. Pouze se jí může zúčastnit pod vedením Občanského fóra. Dále byl čten projev Václava HAVLA, který měl dne 25. 11. 1989 v Praze na Letenské pláni.³ V průběhu mítinku vystoupily některé starší osoby, které odsuzovaly stalinové metody po roce 1969 včetně vstupu spojeneckých vojsk do ČSSR v roce 1968. Ústředním motivem celé manifestace byly útoky proti vedoucí úloze KSČ, nesouhlas s novým složením předsednictva ÚV KSČ a s demisí předsedy vlády ČSSR s. ADAMCE. Před závěrem manifestace zorganizoval v davové psychóze DANYŠ to, že dav navrhl a zvolil Občanské fórum ve složení: MUDr. Štěpán GAL⁴ z OÚNZ Jablonec n. N., HÁJKOVÁ, učitelka LŠU z Jablonce n. N., Vladimír

LINKA, konstruktér s. p. Liaz Jablonec n. N., Milan RAKUŠAN, student VŠST Liberec, VINTR,⁵ student SPŠS Jablonec n. N., Milan ŠVENGR, zaměstnanec TJ Liaz Jablonec n. N., a blíže neustanovený tavič ŽBS Železný Brod. DANYŠ vyzval členy výboru Občanského fóra ke schůzce v KaŠS v Jablonci n. N. Shromáždění se rozešlo po hymně s tím, že se bude konat opět 26. 11. 1989.

Dne 25. 11. 1989 v době od 17.00 do 19.00 hod. se uskutečnila rovněž demonstrace na náměstí v Železném Brodě za účasti cca 1 000 – 1 200 osob, převážně z řad mladých lidí, kteří provolávali obdobná hesla jako v Jablonci n. N. Účastníci prošli průvodem k sídlišti Vápenka, kde se rozešli.

Poznatky byly získány 25. 11. 1989 operativní cestou. Jsou hodnověrné a lze je dále využít.

Opatření: Informovat OV KSC v Jablonci n. N.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-428/OA-18-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 26. XI. 1989 ve 4.20 hod., číslo zprávy 11296. Vpravo razítko „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 27. XI. 1989, č. j. ČB-0034-473/03-89, přílohy 0. V pravém horním rohu rukou „AO“.

¹ K osobě P. Lutky (1952) byl 25. 10. 1978 4. odd. 2a odb. S-StB Praha zaveden SPO „HUDEBNÍK“, reg. č. 30404 („přejato z III. S-FMV r. č. 6975“): 7. 9. 1987 archivován pod a. č. 817486.

² K osobě K. Krauskopfa (1926) byl 15. 1. 1974 O-StB Litoměřice (zřejmě po linii „2/2“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden svazek NO („III/10“, poté „III/42“) „STAVITEL“, reg. č. 13429: 19. 3. 1976 zaveden SPO, 16. 1. 1979 SPO „ZRUŠENO, připojeno k 'NO“, zničen 8. 12. 1989.

³ Viz dok. 16 in Suk, Jiří: Občanské fórum..., c. d., s. 26.

⁴ Zřejmě Štěpán Gall.

⁵ Pavel Winter.

1989, 26. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 26. 11. 1989 – zaslání

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka:

Posunovač ČSD Ústí n. L. Miroslav ROSENDORF,¹ bytem Ústí n. L., kterému byla dne 28. 8. 1989 vyhlášena výstraha dle NMV ČSSR č. 22/78² pro organizování podpisové akce pod „Několik vět“, hovořil dne 26. 11. 1989 s blíže neustanoveným ČERNÝM z Prahy. ČERNÝ uvedl, že manifestace na Letenské pláni v Praze dne 25. 11. 1989 se podařila a nyní již komunisté nemají naději. Na jednání s předsedou vlády ČSSR s. ADAMCEM půjde šest lidí společně s pracovníkem JI-ČÍNSKÝM. V delegaci bude rovněž člen stávkového vysokoškolského výboru – student DAMU MEJSTRÍK, který se ADAMCE nebojí a jedná s ním velmi tvrdě. Občanské fórum bude na jednání prosazovat maximální požadavky. I kdyby se, podle ČERNÉHO, při tomto jednání podařilo Občanskému fóru získat převahu, tak se stejně generální stávka uskuteční, ale v jiné podobě. Dále ČERNÝ řekl, že Občanskému fóru se podařilo získat celou republiku, a jakmile přestane vysílat rozhlas a televize, bude vše rozhodnuto.

Poznatek je hodnověrný, získaný ZTÚ, dále využitelný.

Opatření:

Je postupováno dle pokynu 2. správy SNB.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno**4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno**

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-429/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 26. XI. 1989 v 11.30 hod., číslo zprávy 11301. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 27. XI. 1989, č. j. ČB-0034-469/03-89, přílohy 0.

¹ K osobě M. Rosendorfa (1966) byl 2. 8. 1989 O-StB Ústí n. Labem (zřejmě po linii „2/1“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „RYS“, reg. č. 27083: zničen 8. 12. 1989.

² Příloha uvedeného nařízení ministra vnitra ČSSR uváděla „SMĚRNICI generálního prokurátora ČSSR a ministra vnitra ČSSR o používání výstrahy prokuraturou a Sbořem národní bezpečnosti ze dne 27. listopadu 1978“, která byla podepsána generálním prokurátorem ČSSR JUDr. Jánem Feješem a ministrem vnitra ČSSR doc. PhDr. Jaromírem Obzinou, CSc.:

„V současné etapě výstavby vyspělé socialistické společnosti a v souladu se závěry XV. sjezdu Komunistické strany Československa vstupuje do popředí požadavek prohloubení metod a forem preventivně výchovného působení prokuratury a Sboru národní bezpečnosti (dále jen 'SNB'). Důležitou součástí komplexního boje proti kriminalitě je nejen důsledný postih pachatelů a zevrubné objasňování příčin trestné činnosti, ale i takový postup prokuratury a SNB, který ve smyslu zásady jednoty prevence a důsledného postihu protispolečenské činnosti působí k předcházení, popřípadě k omezování možností páchat trestnou činnost.

Pro prokuraturu vyplývá povinnost preventivního a výchovného působení z ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 60/1965 Sb., o prokuratuře ve znění vyhlášky č. 20/1970 Sb. (dále jen 'zákon o prokuratuře'), které mimo jiné ukládá působit výchovně na občany k zachovávaní zákonů a jiných právních předpisů, k plnění povinností ke státu a k zachovávaní všech pravidel socialistického soužití. Rovněž ustanovení § 1 odst. 1 tr. ř. ukládá orgánům činným v trestním řízení a ustanovení § 158 odst. 2 tr. ř. i vyhledávacím orgánům povinnost činit nezbytná opatření k předcházení trestné činnosti.

Podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 10/1971 Sb., o Sboru národní bezpečnosti (dále jen 'zákon o SNB') základním posláním SNB je především chránit socialistické společenské a státní zřízení a veřejný pořádek. Tento úkol plní SNB podle § 1 odst. 2 citovaného zákona preventivní a výchovnou činností a uplatňováním prostředků státního donucení.

K plnění uvedených úkolů prokuratury a SNB může přispět i vyhlášení výstrah osobám, které se dopustily protispolečenského jednání.

K zajištění jednotného postupu pro vyhlášení výstrahy se stanoví:

Čl. 1

(1) Osobě, která protispolečenským jednáním nezakládajícím zatím trestní odpovědnost poškozujícím zájmy bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku, může být vyhlášena výstraha s poučením o protispolečenské povaze zjištěného jednání.

(2) Jestliže se osoba, které byla vyhlášena výstraha, dopustí trestné činnosti poškozující zájmy bezpečnosti státu nebo narušující veřejný pořádek, přiloží se záznam o vyhlášení výstrahy k příslušnému spisu orgánu činnému v trestním řízení.

Čl. 2

Za protispolečenské jednání, pro které lze vyhlásit výstrahu, se považuje:

a/ sestavení, přechovávání a rozšiřování škodlivých materiálů nebo zpráv, namířených proti zájmům bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku;

b/ účast na skupinových akcích, které narušují veřejný pořádek nebo jsou spojeny s nerespektováním zákonných požadavků představitelů státní moci nebo mají za následek narušení činnosti státních a veřejných institucí a podniků;

c/ styky československých občanů s cizinci nebo pokusy takové styky navázat, jestliže z charakteru a formy těchto styků vyplývá možnost jejich zneužití k cílům nepřátelským vůči republice;

d/ vyzrazení informací, které nemají být zveřejňovány, a porušení platných zásad pro zacházení s utajovanými skutečnostmi, které zakládá nebezpečí úniku státního tajemství;

e/ jiná jednání, o kterých lze mít důvodně za to, že mohou poškodit zájmy bezpečnosti státu nebo narušit veřejný pořádek.

Čl. 3

(1) Příslušníci SNB zjišťují protispolečenské jednání uvedené v čl. 2 zejména podle § 19 zákona o SNB nebo při prověřování podnětů k trestnímu stíhání podle § 158 odst. 2 tr. ř. Prokurátoři a vyšetřovatelé prokuratury je zjišťují při výkonu prokurátorského dozoru a při úkonech prováděných podle § 13 odst. 1 zákona o prokuratuře nebo při prověřování podnětů k trestnímu stíhání podle § 158 odst. 2 tr. ř. Zápis o podaném vysvětlení se pořizuje ve dvojím vyhotovení a dbá se, aby měl obdobné náležitosti jako protokol podle § 55 odst. 1 tr. ř.

(2) Při hodnocení stupně nebezpečnosti protispolečenského jednání se obzvlášť pečlivě přihlíží ke všem okolnostem uvedeného případu. Dospěje-li příslušník SNB, prokurátor nebo vyšetřovatel prokuratury k závěru, že jde o protispolečenské jednání uvedené v čl. 2, vypracuje dvojmo návrh na vyhlášení výstrahy;

(3) Návrh kromě označení útvaru SNB nebo označení prokuratury a spisové značky obsahuje stručné vylíčení případu, charakteristiku osoby, které se návrh týká, důvody, proč není ve zjištěném jednání spatřována trestná činnost a proč se navrhuje vyhlášení výstrahy. K návrhu se připojí zápisy uvedené v odstavci 1 a podklady, o které se návrh opírá;

(4) Návrh příslušníka SNB schválený náčelníkem útvaru SNB se předkládá náčelníkovi, který je oprávněn vyhlásit výstrahu. Obdobně postupuje prokurátor nebo vyšetřovatel prokuratury.

Čl. 4

(1) V SNB výstrahu udělují:

a/ náčelníci kontrarozvědných zpráv;

b/ náčelník správy vyšetřování Státní bezpečnosti;

c/ náčelníci správ vyšetřování Veřejné bezpečnosti a náčelníci správ kriminální služby ministerstev vnitra republiky;

d/ náčelníci krajských správ SNB;

e/ náčelníci samostatných odborů vojenské kontrarozvědky;

(2) Na prokuratuře výstrahu udělují:

a/ generální prokurátor ČSSR ve věcech náležejících do jeho působnosti;

b/ náměstek generálního prokurátora ČSSR – hlavní vojenský prokurátor ve věcech zpracovávaných vojenskými prokuraturami a Hlavní správou vojenské kontrarozvědky;

c/ generální prokurátoři republik ve věcech náležejících do jejich působnosti;

d/ krajsí prokurátoři ve věcech zpracovávaných podřízenými prokurátory nebo vyšetřovateli prokuratury a ve věcech, které jsou zpracovávány územními útvary SNB, pokud si to nevyhradil generální prokurátor republiky nebo generální prokurátor ČSSR;

e/ vyšší vojenští prokurátoři ve věcech zpracovávaných samostatnými odbory vojenské kontrarozvědky a podřízenými prokurátory a vyšetřovateli vojenské prokuratury, pokud si to nevyhradil náměstek generálního prokurátora ČSSR – hlavní vojenský prokurátor.

(3) Náčelník uvedený v čl. 4 odst. 1 a prokurátor uvedený v čl. 4 odst. 2 může z důležitých důvodů provedením úkonů podle čl. 5 výjimečně pověřit některého podřízeného příslušníka SNB, popřípadě podřízeného prokurátora.

Čl. 5

(1) Souhlasí-li náčelník uvedený v čl. 4 odst. 1 s předloženým návrhem,

zabezpečí podle § 19 odst. 2 a 7 zákona o SNB předvolání, popřípadě předvedení osoby, které má být vyhlášena výstraha (dále jen 'předvedená osoba'). Prokurátor uvedený v čl. 4 odst. 2 postupuje obdobně podle § 13 odst. 1 a 4 zákona o prokuratuře.

(2) Předvolané osobě se po zjištění totožnosti a sdělení účelu předvolání oznámí, že se dopustila protispolečenského jednání, jehož opakování či pokračování v něm by mohlo mít za následek trestní postih. Dále se předvolané osobě sdělí, že vzhledem k těmto okolnostem v rámci zákonné povinnosti předcházet trestně činnosti se jí vyhláší tato výstraha:

„Ve smyslu ustanovení § 1 odst. 2 zákona o SNB (§ 2 odst. 3 zákona o prokuratuře) Vás upozorňuji, že při opakování (pokračování) protispolečenského jednání, které bylo příslušnými orgány SNB (prokuratury) zjištěno a jehož podstata byla Vám dnešního dne sdělena, vydáváte se nebezpečí trestního postihu.“

(3) Předmětem jednání podle odst. 2 je pouze oznámení zjištěného protispolečenského jednání a vyhlášení výstrahy předvolané osobě. Předvolaná osoba se může k výstraze vyjádřit. Účast advokáta a jiné než předvolané osoby je nepřipustná.

Čl. 6

(1) O úkonu provedeném podle čl. 5 odst. 2 se sepíše trojmo záznam. Záznam kromě označení útvaru SNB (prokur.), data a místa jednání, jednacího čísla, hodnoty, jména a příjmení příslušníků SNB (jména, příjmení a funkce pracovníků prokuratury), kteří se úkonu účastnili, musí obsahovat:

- a) jméno, příjmení, původní příjmení, datum a místo narození, stav, zaměstnání, popř. původní zaměstnání, trvalý pobyt, popř. přechodný pobyt předvolané osoby, označení dokladu nebo způsobu, kterým byla ověřena totožnost předvolaného;
- b) účel předvolání a stručný obsah zjištěného protispolečenského jednání;
- c) text výstrahy;
- d) vyjádření předvolané osoby;
- e) doba trvání úkonu;
- f) podpisy zúčastněných osob, popř. poznámku, proč předvolaná osoba odmítla záznam podepsat.

2) Stejnopis záznamu podle odstavce 1 se předvolané osobě nevydává. Předvolaná osoba má však možnost obsah vyhlášené výstrahy si poznamenat.

3) Náhrada nutných výdajů a náhrada ušlého výdělků předvolané osobě nepřísluší (§ 19 odst. 5 zák. o SNB, § 13 odst. 3 zákona o prokuratuře).

Čl. 7

(1) Stejnopis záznamu o udělení výstrahy spolu s podkladovým spisem předloží:

- a) náčelníci kontrarozvědných správ a správy vyšetřování StB generálnímu prokurátorovi ČSSR; náčelník Hlavní správy vojenské kontrarozvědky náměstkovi generálního prokurátora ČSSR – hlavnímu vojenskému prokurátorovi;
- b) náčelníci správ vyšetřování VB a správy kriminální služby ministerstev vnitřních republik generálnímu prokurátorovi rep.;
- c) náčelníci krajských správ SNB krajskému prokurátorovi;
- d) náčelníci samostatných odborů vojenské kontrarozvědky vyššímu vojenskému prokurátorovi.

(2) Byl-li postup podle čl. 5 odst. 1 předem projednán s příslušným prokurátorem, podkladový spis se nepředkládá.

(3) V případě, že předložením podkladového spisu podle odst. 1 vzhledem k okolnostem případu nebo souvislostem s jiným případem by mohly být ohroženy důležité zájmy bezpečnosti republiky nebo obrany vlasti, podkla-

dový spis se nepředkládá a náčelník v předkládací zprávě uvede obsah zjištění a důvody, o které se vyhlášení výstrahy opírá.

(4) Neshledá-li prokurátor důvod ke změně postupu, podkladový spis vrátí s písemným sdělením, že vyhlášení výstrahy vzal na vědomí. Nepokládá-li prokurátor vyhlášení výstrahy za postačující, projedná věc s náčelníkem. Nezmění-li prokurátor po tomto projednání stanovisko, postoupí věc příslušnému útvaru SNB nebo vyšetřovateli prokuratury s pokynem podle § 74 odst. 2 písm. a) tr. ř. k zahájení trestního stíhání a náčelníka o tom písemně vyrozumí.

(5) Jestliže výstraha byla vyhlášena osobě, která má trvalý pobyt mimo obvod prokurátora, jemuž byl předložen záznam o udělení výstrahy, nebo byl-li záznam předložen generálnímu prokurátorovi, zašle se opis záznamu na vědomí krajské prokuratury, v jejímž obvodu má tato osoba pobyt trvalý. Stejně postupuje prokurátor, který vyhlásil výstrahu.

(6) Náčelník zašle opis záznamu o vyhlášení výstrahy statisticko-evidenčnímu odboru federálního ministerstva vnitra, který vede evidenci osob, kterým byla vyhlášena výstraha.

(7) Na prokuratury se záznam o vyhlášení výstrahy vyznačí ve zvláštním oddílu všeobecného rejstříku s označením 'Výstrahy'.

(8) Prokuratura a SNB si navzájem umožní lustraci v evidencích osob, kterým byla vyhlášena výstraha.

58b

1989, 26. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 1.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 26. 11. 1989 – dodatek č. 1

2. Nepřátelská činnost b/ vnitřního protivníka

Agenturní cestou bylo zjištěno, že hlavními iniciátory a organizátory akcí stávkujících studentů na Pedagogické fakultě v Ústí n. L. jsou herečka Činoherního studia Státního divadla Z. Nejedlého v Ústí n. L. Ivana CHÝLKOVÁ a režisér stejného divadla PLEDNÁK.¹

Poznatek je hodnověrný a lze ho dále využít.

Opatření:

Vývoj situace na PF Ústí n. L. je pod operativní kontrolou. Průběžně je informován KV KSČ.

4. Názory a nálady obyvatelstva:

Poznatky získávané z občanského prostředí nejsou již tak jedno-

značně ve prospěch činnosti opozice, jak tomu bylo v předchozích dnech.

Např. mezi zaměstnanci OD Labe v Ústí n. L. je kritizováno vystoupení herců při shromáždění na Letenské pláni dne 25. 11. 1989. S negativním ohlasem se setkalo i vystoupení DUBČEKA. Objevují se i názory k zásahu pořádkových sil, které ho sice nehodnotí jako správný, ale vyjadřují se v tom smyslu, že pokud byli příslušníci SNB napadáni a bylo na ně něco házeno, ať se nikdo nediví, že zasáhli. Ve vztahu k připravované stávce převládají názory připojit se k ní pouze symbolicky a dále pracovat. S kladným ohlasem se setkalo jmenování s. URBÁNKA do funkce generálního tajemníka ÚV KSČ. Získaná nedůvěra v činnost strany se objevila v obavách, aby s. URBÁNEK, kterého znají málo, nezklamal. O informace ve stranickém tisku je velký zájem i mezi mladými lidmi. Kladně bylo hodnoceno včasné dodání zvláštního vydání Rudého práva. Bylo však zjištěno, že ne ve všech oblastech Severočeského kraje si měli občané možnost přečíst toto zvláštní vydání. Negativní hlasy zazněly například v okrese Jablonec n. N., kde ještě v 08.00 hod. ráno nebyl mezi obyvateli stranický tisk k dispozici.²

Dále bylo zjištěno, že v některých podnicích jsou ze strany vedeni prováděna taktická opatření k zamezení účasti pracovníků na generální stávce. Např. na Okresní správě radiokomunikací v Ústí n. L. je na dobu konání stávky svolán aktiv administrativních pracovníků, kde s nimi bude veden dialog o jejich názorech a postojích v současném období. Aktiv je organizován ve spolupráci se stranickou organizací uvedeného podniku.

Jsou získávány i poznatky o náladách mezi Pražany, že nepřijmou jakékoliv kladné zdůvodnění zákroku SNB dne 17. 11. 1989 v Praze. Tyto nálady byly vyvolány i vystoupením neznámé 17leté dívky dne 21. 11. 1989 v diskusním večeru v Divadle ABC v Praze. Tato dívka uvedla, že je zdravotnice a její bratr je příslušníkem pohotovostního pluku SNB v Praze. Na tomto fóru přečetla poděkování MV ČSSR příslušníkům pohotovostního pluku SNB za správně provedený zásah dne 17. 11. 1989 v Praze. Toto prohlášení působilo prý velmi emotivně, zejména když dívka dále řekla, že její bratr se nervově zhroutil a bojí se, aby nebyla fyzicky ohrožena. Po tomto prohlášení byla dívka půjčena paruka a sehnán taxík k odvozu.

Je možné, že právě tato informace byla použita na videokazetu, která je v současné době šířena v Praze a jejímž obsahem je zásah pořádkových jednotek, který je uprostřed zastaven, objeví se výše uvedené poděkování MV ČSSR a poté pokračuje záznamem zákroku.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-430/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 26. XI. 1989 v 16.55 hod., číslo zprávy 11311. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 27. XI. 1989, č. j. CB-0034-468/03-89, přílohy 0; vpravo od nich pravděpodobně Kupkův vlastnoruční podpis.

¹ Petr Poledňák.

² Tento a předcházející odstavec byly použity pro zpracování jediného odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSZ FMV č. 183 z 27. 11. 1989. Srovn. níže.

Samotná DSZ FMV č. 183 vypadala následovně (neuvádíme její 1. list a část „Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost“ /viz Ediční poznámka/):

„1. Bezpečnostní situace v ČSSR

V průběhu 26. listopadu 1989 na celém území státu pokračovala masová shromáždění a demonstrace. Pořádkové jednotky SNB nezasahovaly, nikdo z účastníků nebyl zraněn.

V dalších městech byly na veřejných shromážděních ustaveny pobočky tzv. Občanského fóra, pokračovaly nátlakové akce a požadavky na stranické a státní představitele.

Po celé ČSSR pokračovalo rozšiřování letáků a tiskovin vyzývajících ke generální stávce. Byly zaznamenány pokusy o negativní ovlivňování akceschopnosti příslušníků ČSLA.

Nebyla zaznamenána závažná mimořádná událost v čs. národním hospodářství, dopravě a spojích.

2. Nepřátelská činnost

a/ V souvislosti s vývojem vnitropolitické situace v ČSSR je zjišťováno, že v Rakousku je v současné době ve všech utečeneckých táborech a penzionech připraveno asi 60 tisíc míst pro případné emigranty z ČSSR.

b/ Okresní vojenské správě Nové Zámky /Západoslovenský kraj/ byl 26. 11. 1989 zaslán anonymní dálhopis vyzývající ke vzpouře a k obraně 'skutečných zájmů lidu'.

Dozorčímu vojenského útvaru v Benešově /Středočeský kraj/ předali 25. 11. 1989 čtyři bližší nezjištění občané tiskovinu s názvem 'Provolání vojáků základní služby ke studentům, dělníkům a všem pracujícím', podepsané 'vojáci z pražské posádky – vojáci z Prahy 6'. V jeho obsahu se mj. uvádí, že 'my, vojáci – nástroj vládnoucí třídy – musíme dbát pokynů a rozkazů nadřízených a vlády. Vlády, se kterou nesouhlasíme a kterou nechceme. V případě, že by se situace vyhrotila, nepoužijeme násilí a už vůbec ne zbraně. Nepostavíme se proti tomu, s kým souhlasíme a s kým jdeme. Informujte nás, pojdte mezi nás s letáky i s pravdivým tiskem. Potřebujeme a chceme znát pravdu.'

Studenti FAMU v Praze pokračují v rozmnožování fotografií ze zásahu pořádkových sil ze 17. 11. 1989, potřebný fotomateriál odebírají přímo ze skladu FOMA v Trojské ulici. K distribuci materiálů do vojenských útvarů jsou jimi využíváni vojáci základní služby, kteří se vracejí z dovolených. Po odstoupení s. Štěpána studenti došli k závěru, že jejich požadavky jsou plněny, a proto je nutné stupňovat tlak na stranické a státní orgány.

Městské správě SNB v Plzni bylo doručeno prohlášení stávkujících vysokoškoláků, ve kterém se distancují od provokativních prohlášení tzv. Mladé levice. Obracejí se na příslušníky Bezpečnosti, ČSLA a Lidových milicí s výzvou, aby nedopustili své zneužívání a zabránili dalšímu násilí.

V Rožňavě /Východoslovenský kraj/ byl zaznamenán pohyb představitelů 'charty-77', kteří v jednotlivých posádkách Sovětské armády rozšiřují

různé tiskoviny a získávají podpisy sovětských vojáků na požadavky k odchodu sovětských vojsk z ČSSR.

Ve všech případech byla přijata rozkladná opatření k zamezení negativního působení na příslušníky ozbrojených sil.

V průběhu manifestace v Pelhřimově /Jihočeský kraj/ 26. 11. 1989 vystoupil předseda Okresního soudu Václav DVORÁK a vyzval účastníky k terorizování příslušníků SNB a jejich rodin. V dalších projevech mu bylo organizátory akce zabráněno. [Viz pozn. 1 dok. 95a.]

Stávkový výbor Čs. televize Praha společně se zástupci jednotlivých redakcí se 26. 11. 1989 rozhodli ustavit prozatímní řídicí orgán – tzv. Ústřední programovou radu. Jejím úkolem má být ve spolupráci se stávajícím vedením zajistit 'objektivitu' informací o současné situaci v ČSSR, rozhodovat o sporných případech programové skladby a zajistit vypracování nového právního režimu ČsT. V jednotlivých hlavních redakcích si zvolí 'Programové rady', které okamžitě prověří a přepracují vysílací plány pro zbytek roku.

Na shromáždění občanů v Mostě /Severočeský kraj/ 26. 11. 1989 bylo hercem místního divadla přečteno prohlášení příslušníků OS SNB Most kpt. KOMÍNKA a por. ZÁMECKÉHO, ve kterém se ztotožnili s některými požadavky Občanského fóra. Na demonstraci v Klášterci nad Ohří /Severočeský kraj/ vystoupil téhož dne příslušník zdejšího OO VB por. PISKEL, který vyslovil souhlasné stanovisko s požadavky Občanského fóra.

V Bratislavě též den vystoupil příslušník SNB npor. Ivan ČAVAJDA ze Žiliny, který uvedl, že se stydí za stranu a plně podporuje požadavky Občanského fóra. Dále zde bylo čteno prohlášení HS VB MV SSR ze služebně politického aktivu, podporující požadavky studentů, podepsané mjr. JUDr. LASTOVKOU.

Mjr. HUMPOLÍK, příslušník ČSLA, na veřejném shromáždění v Hodoníně /Jihomoravský kraj/ 26. 11. 1989 požadoval zrušení vedoucí úlohy strany a vypsání svobodných voleb.

Byla přijata příslušná opatření.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

V průběhu 26. 11. 1989 nebyly závažné jevy a události tohoto charakteru hlášeny.

[...]

5. Názory a nálady obyvatelstva

Postoje občanů v Ústí nad Labem nejsou již tak jednoznačné ve prospěch činnosti opozice, jak tomu bylo v předchozích dnech. Například mezi zaměstnanci obchodního domu Labe v Ústí nad Labem je kritizováno vystoupení herců při shromáždění na Letenské pláni 25. 11. 1989. S negativním ohlasem se setkala i vystoupení DUBČEKA. Objevují se i názory k zásahu pořádkových sil, který není ohodnocen jako správný, ale je poukazováno, že pokud byli příslušníci SNB napadáni a bylo na ně něco házeno, ať se nikdo nediví, že zasáhli. Ve vztahu k připravované stávce převládají názory připojit se k ní pouze symbolicky a dále pracovat. S kladným ohlasem se setkala jmenování s. Urbánka do funkce generálního tajemníka ÚV KSČ. O informace ve stranickém tisku je velký zájem i mezi mladými lidmi. Kladně bylo hodnoceno včasné dodání zvláštního vydání Rudého práva. Bylo však zjištěno, že ne ve všech oblastech Severočeského kraje byl tisk k dispozici. [Viz výše.]“

K uvedenému DSZ ještě dvě poznámky:

1) Informace uvedené v 3., 4. a 9. odstavci části „Nepřátelská činnost“ se vztahují k dění v Praze a Ščk., mohly tudíž vycházet z podkladů S-StB Praha pro DSZ FMV předložených pod č. 244, které byly zničeny (srovn. pozn. a dok. 29a).

2) O provolání uvedeném ve 3. odstavci se též zmiňuje dodatek k DSZ z Ústí nad Labem (viz dok. 57c), o prohlášení uvedeném v 5. odstavci zas dodatek k DSZ z Ostravy (viz dok. 129c).

DSZ FMV č. 183 měla následující přílohu: „Záměry Vatikánu a čs. katolické církve na působení v ČSSR v současném období“ (zdroj – I. S SNB, rozdělovník – s. Urbánek + rukou připsáno „vedení, I., II.,“).

Tato příloha měla následující text:

„Záměry Vatikánu a čs. katolické církve na působení v ČSSR v současném období“

Setkání představitelů katolické církve z ČSSR a kněžské emigrace při příležitosti svatořečení Anežky České v Římě a následně 18. listopadu 1989 ve Vídni byla využita ke stanovení společného postupu při působení katolické církve v ČSSR v nejbližším období podle dispozic daných papežem Janem Pavlem II.

V rámci uvedeného postupu má být jednání mezi Vatikánem a ČSSR přeneseno nadále především na národní biskupské konference – českou a slovenskou – jež mají být podle rozhodnutí papeže v ČSSR zřízeny. Kardinál TOMÁŠEK považuje další jednání Vatikánu s čs. delegací vedenou s. JANKŮ za zbytečné. V. JANKŮ může podle jeho názoru pouze odhalovat přijetí vatikánských požadavků, neboť prý sám nemá jinou koncepci 'než hájit oprávněnost svého mandátu k jednání'. Z tohoto důvodu má podle TOMÁŠKA být provedeno jmenování nových biskupů v ČSSR i bez státního souhlasu. V nově vytvořených 'prozatímních státních orgánech' má pak církve spolupracovat s Čs. stranou lidovou. Katolíti laici, jako kněz MALÝ a teolog BENDA, se mají prosadit v rámci struktury Občanské iniciativy.

Současně byli biskupové LEBEDA a KOUKL spolu s teologem ZVĚŘINOU pověřeni zformulovat požadavky církve na legalizaci mužských řádů v ČSSR. Údajně již byly vytypovány objekty, jež by měly být majetkově vráceny církvi.

Emigrantský biskup ŠKARVADA se v současné době snaží získat okamžitou finanční pomoc pro katolickou církev v ČSSR. Požaduje svolnění valutových prostředků ze zdrojů západoněmecké a rakouské biskupské konference. Ta by měla být prostřednictvím organizací Evropský podpůrný fond /EHF/ a Církve v nouzi – Pomoc kněžím z Východu /KIN-OPH/ předána do ČSSR pod krytím výdajů 'na pražské a trnavské arcibiskupství, litoměřický seminář a motorizaci církve'.

ŠKARVADA ve Vídni jedná s uvedenými institucemi ve funkci 'papežského legáta pro kontakt s domovem'. Sám přitom uvádí, že je vatikánským kandidátem na biskupa v Praze nebo v Litoměřicích.

V rámci aktivizace církve má ČSSR v nejbližší době navštívit slovenský kardinál TOMKO. Návštěva papeže v ČSSR je údajně prozatím stanovena na rok 1991.“

Zmíňme na tomto místě „rozpracování“ Josefa Zvěřiny (1913), jmenovaného v uvedené příloze: k jeho osobě byl 20. 12. 1961 operativním odd. S-NZ Valdice zaveden pozorovací svazek s reg. č. 5724: 4. 12. 1965 archivován pod a. č. 36719. 16. 8. 1978 obnovilo 1. odd. 5. odb. X. S-FMV rozpracování v SS (NO. „3/429/Pha“, od 29. 8. 1979 „II/304“) „FAKULTA“, reg. č. 15486: 29. 5. 1987 převeden na OS, zničen (2 části hl. svazku, složky DOK/1-2 a KPP) na 1. odd. 9. odb. II. S-SNB 7. 12. 1989.

Samostatný sv. NO „FAKULTA“ s reg. č. 37481 zaregistrovalo 1. odd. 9. odb. II. S-SNB 28. 6. 1989; zničen 6. 12. 1989. K „objektu“ akce „FAKULTA“ existuje memorandum, které 2. 5. 1988 zpracoval 3. odbor IV. S-SNB (jako řídicí orgán akce je uveden npor. Stanislav Sauer, jako jeho zástupce kpt. Milan Buchta – oba z 1. odd. 5. odb. X. S-SNB):

„Jmenovaný je jedním z představitelů nelegální římsko-katolické církve, jako děkan tajné bohoslovecké fakulty pravidelně dojíždí v rámci ČSSR na jednotlivé semináře a přednášky, které jsou prováděny v konspiračních bytech. Dále udržuje rozsáhlé styky na osoby z řad čs. opozice (CH-77, VONS atd.).

Popis osoby: [...]

Přítelkyně – SAFKOVÁ Kateřina [Katarína], nar. 1948.

Cílem sledování je zjistit režim objektu, dokumentovat jeho styky a následně podchytit jeho odjezd mimo Prahu, aby bylo možno dokumentovat jeho pohyb mimo toto teritorium.

FAKULTA

S: KALISTA Jan, 1930, P-4, [...]; Nováková Adelharda, 1927, P-2, [...]; Medková Ljuba, 1919, P-5, [...]; Schwarzová Anna, 1921, P-6, [...]; Kovář František, 1940, Kyjov; Kubrichtová Zdenka, 1923, Lochovice [...]; Holubová Miloslava, 1919, P-1, [...]; Havel Václav, P-2, [...]; Safková Katarína, P-5, [...]; Kantůrková Eva, P-5, [...]; Kantůrek Jiří, P-5, [...]; Ruml Jiří, P-10, [...]; Mádr Otto, P-5, [...]

A: P-1, [...] – prof. Ovečka; P-3, [...] – Gaisner Madeleine; P-4, [...] – Kalista Jan; P-5, [...] – Vaníčková; P-10, Štěrboholy, zahr. kolonie – (chatka); P-6, [...] – Schwarzová Anna

V: [...] Trabant – Medková Ljuba; [...] – Š 120 šedá – Vacková Marie, 1941, Dolní Čermná [...]; [...] Š 120 bílá – Duda Ant., 1938, Kutná Hora, Sedlec, [...]; [...] Š 105 šedá – Šitavanc Bohumil, 1952, Polná, [...]

A MV ČR, nezpracované materiály IV. S-SNB, mikrofilm „X 9“.

58c

1989, 26. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 2.

[...]ª

Věc: Denní situační zpráva ze dne 26. 11. 1989 – dodatek č. 2

4. Názory a nálady obyvatelstva

Z prostředí OÚNZ v Ústí n. L. bylo zjištěno, že 26. 11. 1989 se uskutečnila schůze vedení, výboru ZO KSČ a ZV ROH, na které bylo rozhodnuto o manifestačním způsobu zapojení se do stávk. Zástupci stávkového výboru OÚNZ přednesli 4 požadavky:

– umožnit účast pracovníků OÚNZ ve stávce

- umožnit účast pracovníků OÚNZ na manifestaci v průběhu stávky na Mírovém náměstí
- vydat pro tento účel státní vlajku a transparent „Zdraví člověka není možné v nezdravém prostředí“
- umožnit zaměstnancům OÚNZ účast na manifestaci dne 27. 11. 1989 v Okresním kulturním středisku v Ústí n. L.

Ředitel OÚNZ těmto požadavkům vyhověl, text na transparentu byl upraven na „Za zdraví OÚNZ“. Chod oddělení bude v průběhu stávky zajištěn jedním lékařem a jednou sestrou. Dále bylo zjištěno, že 11tičlenný stávkový výbor OÚNZ pracuje v prostorách Činoherního studia v Ústí n. L.

Mezi pracujícími některých podniků v Liberci, např. Tesla Liberec, Interiér, Řempe, Elitex¹ Stráž n. N. a Liaz Stráž n. N., se hovoří o neustálém váhání strany a nedostatečné aktivitě mezi lidmi, která by se měla projevovat na všech úrovních strany, aby se čelilo někdy až protisocialistickým názorům různých iniciativ. Rozhodnutí je nutno přijímat včas a nikoliv jako dosud, protože tak se ztrácí důvěra lidí.

Kritizováno je i vystoupení Václava HAVLA v televizi, a to především pro neujasněný obsah a úroveň projevu. Hovoří se i o studentech, kteří projeví aktivitu jako první, a nyní jsou již prakticky odstaveni a iniciativu přebírá „Občanské fórum“, zejména iniciativy s protisocialistickým zaměřením.

Opatření:

K prohloubení kompromitace HAVLA jsou na území Severočeského kraje prováděna aktivní opatření.

Z prostředí stávkových výborů FF UK, PF UK, výtvarných umělců a Úřadu hlavního architekta Prahy bylo zjištěno, že se vyskytují názory, že ve veřejnosti již panuje takové napětí a euforie, že pokud se během 3 dnů něco konkrétního neudělá, dojde k jejich úpadku. Dále bylo zjištěno, že v průběhu manifestace na Letenské pláni dne 25. 11. 1989 vykřikoval pražský herec Václav POSTRÁNECKÝ mezi lidmi hesla typu „Pryč s komunisty“, „Komunisti patří do Minkovic“.^b

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-431/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 26. XI. 1989 v 17.30 hod., číslo zprávy 11314. Vpravo razítka II. správy SNB, došlo 27. XI. 1989, č. j. CB-0034-467/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“; pod nimi pravděpodobně Kupkův vlastnoruční podpis.

^b „Letenské pláni... do Minkovic“ rukou podtrženo, zleva je odstavec v těchto místech zatržen a je k němu připsáno „7 na KSC“; zprava u odstavce je „P“ v kroužku (škrtnuto).

¹ 25. 9. 1975 zavedlo O-StB Liberec k objektu „GŘ ELITEX Liberec“ OBS (dle EZO „ELITEX“) s reg. č. 16008: skartace v registru nevyznačena.

58d

1989, 26. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 3.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 26. 11. 1989 – dodatek č. 3

2. Nepřátelská činnost
- b) vnitřního protivníka

Režisér Činoherního studia v Ústí n. L. sdělil dne 26. 11. 1989 BERÁNKOVI z vydavatelství Melantrich informace o průběhu nedělního odpoledne v Ústí n. L. Upozornil na zvýšenou aktivitu všech občanských iniciativ s tím, že koordinační centrum Občanského fóra pracuje improvizovaně v Činoherním studiu. Dále informoval o podnicích, které kolektivně podpoří manifestačně nebo přímou účastí generální stávkou. Upozornil, že ředitel Kovohutě Povrly zamezuje iniciativám pracujících vyjádřit se k aktuálním problémům, a vyjádřil domněnku, že na ZO SSM v Kovohuti zavolala StB. Tendenčně hodnotil účast na odpoledním shromáždění na Mírovém náměstí v Ústí n. L., když uvedl počet přítomných 5 000 (náš odhad 1 500) – kritizoval projev ideologického tajemníka KV KSČ¹ jako mlhavý. Znovu potvrdil za Občanské fórum, že generální stávka se koná na podporu požadavků studentů a fóra a nikoliv na podporu nového generálního tajemníka ÚV KSČ.

Informace byla získána prostřednictvím ZTÚ a lze ji dále využít.
Opatření: Informován územní stranický orgán.

Na teritoriu Severočeského kraje se v odpoledních hodinách dne 26. 11. 1989 ve všech okresních městech a v řadě dalších měst uskutečnila celá řada mítinků a shromáždění organizovaných Občanským fórem. Požadavky vystupujících členů Občanského fóra byly poplatné vystoupením jejich kolegů na Letenské pláni, tzn. na podporu generální stávkou a požadavků studentů. V některých případech bylo požadováno i odstoupení konkrétních funkcionářů z územních stranic-

kých orgánů. Začaly se objevovat i názory o vyvolávání provokací ze strany StB.

Dle zjištění se k některým požadavkům připojilo i několik příslušníků SNB v různých okresech. O situaci byl informován náčelník KS SNB Ústí n. L. a bude řešena dne 27. 11. 1989. Bude informován 1. náměstek MV ČSSR.²

A nyní konkrétněji k událostem v jednotlivých okresech:

Česká Lípa – z počátku se diskutovalo v malých skupinkách, protože shromáždění chybělo jednotné řízení. Postupně se sešlo cca 350 osob a ve vystoupeních zazněly útoky proti vedoucí úloze KSČ a požadavky na změnu Ústavy ČSSR. Účastníci byli nabádáni ke klidu s tím, že příslušníci SNB, zejména StB, vyvolávají různé provokace. Byla vyslovena i obava z možného zásahu jednotek sovětské armády z VVP Mimoň.³

Děčín – největší shromáždění v tomto okrese se uskutečnilo přímo v Děčíně a dále v Rumburku, v obou případech za účasti cca 400 – 500 osob. I zde byly požadavky poplatné vystoupení z Letné. Opětovně byl na shromáždění přítomen signatář CH-77 Martin VĚCHET /1964/, který nesl transparent s textem: „Lopatu a spravedlivou odplatu StB“ a jména čtyř příslušníků.^b

Chomutov – nejvíce účastníků bylo na shromáždění v Chomutově, cca 600, v Klášterci n. Ohří a v Kadani cca 200 – 300 osob. I na těchto místech byly řešeny požadavky na podporu generální stávkové a požadavků studentů. Dva blíže neustanovení studenti z Prahy informovali přítomné, že při návštěvách závodů byli v ZLV Klášterec n. Ohří odmítnuti a v Karlovarském porcelánu je odmítli, že stávkovat nebudou. Naopak vřele byli přijati v závodě 02 Korek v Klášterci n. Ohří, kde se shromáždění zúčastnil i vystoupil ředitel Bernt DÖRFFEL. Za Char tu 77 vystoupil v Chomutově jako řečník Zdeněk KULÍK /1959/.

Jablonec n. N. – zde se manifestace zúčastnilo cca 1 200 osob. Byl přečten seznam podniků okresu, které se připojily ke dvěma základním požadavkům. Vystoupení předsedy MěNV bylo hodnoceno nesouhlasným pískotem. Poslankyně FS ČSSR Jaroslava STRÁNSKÁ hodnotila zákrok pořádkových jednotek v Praze jako politickou chybu. Místopředseda MěNV ŠAFARÍK⁴ uvedl, že zásah Bezpečnosti kritizoval již od ledna 1989 a že dvacet let se neříkala pravda, proto musí docházet k těmto demonstracím. Člen Občanského fóra Milan ŠVENGR přečetl petici studentů FF UK Praha, že v Jablonci n. N. byli zadrženi VB a vyslýcháni StB. Obdobné shromáždění za účasti cca 500 osob se uskutečnilo v Železném Brodě, kde byli přítomní vyzváni k založení pobočky Občanského fóra, což se později stalo.

Liberec – zde se shromáždění zúčastnilo cca 5 000 osob a mezi mluvčími vystoupil i signatář CH-77 René MATOUŠEK. Zazněla zde kritika na pasivitu Občanského fóra v krajském městě. Neustanovená žena z PR Textil Liberec požadovala zrušení termínu emigrant. povolení příjezdu do ČSSR těm emigrantům, kterým je to odpíráno. Byl vznesen i požadavek na odvolání reportéra ČST HONZÍKA, který nedostatečně informuje o dění v Liberci. Naopak byl oceněn postoj na podporu současného dění redaktora okresních novin Vpřed SEDLÁKA ml. Z průběhu demonstrace vyplynulo, že divadelníci a studenti hodlají stávkovat celý příští týden.

Litoměřice – zde se před shromážděním Občanského fóra uskutečnila v době od 14.30 – 15.20 hod. manifestace komunistů okresu Litoměřice za účasti cca 1 400 osob. Vedle vedoucího tajemníka OV KSČ a dalších funkcionářů z okresu Litoměřice bylo umožněno vystoupení i signatáři CH-77 Zdeňku BÁRTOVI /1948/, faráři Českobratrské evangelické církve z Chotiněvsi, členovi Nové orientace, který uvedl, že fóru nejde o nic víc než o dialog. Shromáždění dalo najevo nesouhlas, aby přednesl požadavky pražského Občanského fóra. Na závěr bylo přijato stanovisko k podpoře nového ÚV KSČ a generálního tajemníka a vysloven nesouhlas s generální stávkou.

Od 16.00 hod. začalo shromáždění fóra s účastí cca 2 000 osob, v jehož úvodu vystoupil a jednání řídil výše zmíněný BARTA. Ten informoval o shromáždění členů KSČ a o tom, že mu bylo umožněno vystoupit. Po použití některých obrátů z vystoupení vedoucího tajemníka OV KSČ před tímto fórem uvedl, že si jeho vystoupení a názoru váží, jako si váží i všech poctivých komunistů, a provolal heslo „Ať žije KSČ“, což dav asi 10x opakoval. Mezi vystupujícími byla i BARTOVA manželka,⁵ která vyzvala ke stávce matky s dětmi na mateřské dovolené a důchodce. Za studenty vystoupila CETNÍKOVÁ, která mj. uvedla, že se zkompromitovaným ÚV KSČ nikdo jednat nebude a že v budoucnu by neměly vládnout žádné strany, ale pouze federální vláda.

V Roudnici n. L. se shromáždění zúčastnilo cca 500 osob a mezi mluvčími vystoupil blíže neustanovený zástupce SVC pekáren v Roudnici n. L., který se představil jako signatář CH-77. Bylo zde poukazováno i na to, že příslušníkům ČSLA z vojenské hudební školy v Roudnici n. L. nebylo umožněno zúčastnit se této manifestace, a ti na to reagovali tak, že z oken zámku zahráli státní hymnu.

Louny – v Lounech byl zastaven autobus s účastníky shromáždění, vyzdobený československou státní vlajkou. Tito se domnívali, že důvodem je umístění této vlajky zvenku na autobuse. Pravým důvodem však byla skutečnost, že v tomto místě začíná pěší zóna, na kterou je

vjezd motorových vozidel zakázán. I zde se účastníci připojili ke dvěma základním požadavkům.

Most – zde se shromáždění zúčastnilo cca 350 osob s heslem „Ne násilí“. MUDr. PARPL⁶ z OÚNZ Most požadoval ve svém vystoupení vedle podpory stávky a svobodných voleb i vyškrtnutí prvního článku Ústavy. Byl zde vznesený požadavek na odstoupení generálního ředitele SHD s. MUSILA.

Teplice – zde se shromáždilo cca 300 občanů. Průběh řídila čtyřčlenná skupina a jednotlivé mluvčí uváděl už známý mluvčí demonstrantů Petr KERSCHOVSKÝ /1970/ – krátké, jednodominutové příspěvky byly i v tomto případě poplatné požadavkům z Letné. Protože pořadatelům se zdálo, že je zde málo účastníků, vydal se průvod městem, aby připomněl občanům Teplic svou existenci. S transparentem „Dubček, Havel, Adamec“ došel až před budovu OS SNB, kde skandoval heslo typu „Čeho se bojíte“ nebo „Pojďte s námi“ a v závěru byla zazpívána státní hymna.

Ústí n. L. – průběh shromáždění v Ústí n. L. je uveden v první informaci této denní situační zprávy.

Z uvedených informací je zřejmé, že vedle mluvčích z předchozích dnů se stále více aktivizují a zapojují do diskuse signatáři CH-77.

Jedná se o prvotní informace, které lze dále využít.

Opatření: Průběžně jsou informováni [!] územní stranické orgány.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.:

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-432/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 27. XI. 1989 v 5.15 hod., číslo zprávy 11324. Vpravo razítko „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 27. XI. 1989, č. j. CB-0034-466/03-89, přílohy 0; vpravo od nich pravděpodobně Kupkův vlastnoruční podpis.

^b Obě uvedená města a téměř celý poslední větný celek odstavce jsou označeny zvýrazňovačem a zleva je k odstavci rukou připsáno „7 na SNB“.

¹ Ideologickým tajemníkem KV KSČ Ústí n. Labem byl v té době Jaroslav Kohák.

² Viz pozn. 2 dok. 58b (DSZ FMV č. 183 z 27. 11. 1986).

³ Tzv. kontrarozvědná ochrana sovětských vojsk byla 26. 5. 1971 zřejmě III. odb. S-StB Ústí n. Labem („3 – KR“) administrativně podchycena v OBS „Obj. sovět. arm.“, reg. č. 10926: 28. 3. 1977 (?) „materiály připojeny k obj. sv. č. 17606/21-24“.

⁴ K osobě Jaroslava Šafaříka (1942) byl 11. 12. 1986 1. odd. II. odb. S-StB

Ústí n. Labem zaveden svazek KTS „ŠAFÁŘ“, reg. č. 25208: 24. 4. 1987 archivován pod a. č. 16185.

⁵ Zora Bártová (1951); k její osobě byl 31. 7. 1981 O-StB Litoměřice (zřejmě po linii „II/3“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „ZORA“, reg. č. 21457: 19. 1. 1984 archivován (a. č. neuvedeno), či zničen (neuvedeno).

⁶ Míni se zřejmě Jiří Parpel.

59a

1989, 27. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 27. listopadu 1989

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka:

Agenturní cestou bylo zjištěno, že litoměřické „Občanské fórum“ využívá neobsazený byt na faře Českobratrské církve evangelické /ČCE/ v Litoměřicích, Rooseweltova 7. Je zde instalován počítač s tiskárnou, oboje obstaral Ivan VILÍM¹ (1946), bytem Litoměřice. Papíry pro tiskárnu zajistil v podniku Výpočetní techniky Litoměřice jeho zaměstnanec, člen fóra Dušan ŘÍHA (1955), bytem Litoměřice. Dále je k rozmnožování letáků využíván rozmnožovací přístroj, který je majetkem ČCE Litoměřice, dne 26. 11. 1989 zde byly zhotovovány nezjištěné tiskoviny, které roznášeli studenti místního gymnázia. Část vyrobených letáků byla nakládána do vozidla SPZ LTE-09-40. Jako majitelka byla ustanovena PROCÁZKOVÁ (PROCHÁZKOVÁ) Gabriela (1937), bytem Litoměřice.

Poznatek je věrohodný. Lze jej dále využít.

Opatření: Je prověřována možnost postihu ŘÍHY za rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví.

Agenturní cestou bylo zjištěno, že dne 26. 11. 1989 se jednalo na „Občanském fóru“ v Litoměřicích v Rooseweltově ulici o tom, že mluvčí fóra, signatář CH-77, duchovní ČCE Zdeněk BARTA /1949/, pozval Václava HAVLA do Litoměřic. Ten však návštěvu dosud nepotvrdil. BARTA proto hodlá HAVLA dne 27. 11. 1989 znovu navštívit a získat

ho k návštěvě Litoměřic dne 5. 12. 1989 (oprava: BARTA proto hodlá HAVLA).

Poznatek je věrohodný, lze jej dále využít.

Opatření: Činnost BARTY je pod operativní kontrolou. Podle výsledku jeho jednání s HAVLEM budou stanovena další opatření.

Dne 25. 11. 1989 v době od 16.00 do 17.00 hod. telefonoval dvakrát do bytu příslušníka O-StB Jablonec n. Nisou neznámý muž, který prohlásil: „Už je všemu konec, dohráli jste.“ V obou případech se jednalo o stejný hlas.

Poznatek je hodnověrný. Lze jej dále využít.^b

Opatření: Je postupováno podle pokynu náměstka MV ČSSR.²

3) Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4) Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Náčelník správy Státní bezpečnosti / Ústí nad Labem
v z. mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-433/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 27. XI. 1989 v 16.45 hod., číslo zprávy 11348. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 27. XI. 1989, č. j. CB-0034-474/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“.

^b Podél tohoto a předcházejícího odstavce i následujícího opatření je zleva rukou připsáno „7 na SNB“.

¹ K osobě I. Vilíma byl 9. 8. 1989 O-StB Litoměřice (zřejmě po linii „2/1“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „AGRO“, reg. č. 27095; zničen 8. 12. 1989.

² S největší pravděpodobností měli autoři této DSZ na mysli pokyn genpor. A. Lorence vydaný v rámci jednání operačního štábu FMV dne 27. 11. 1989. Srovn. Závěry z jednání operačního štábu FMV ze dne 27. 11. 1989, bod 2/4. Securitas Imperii č. 4-III/1998, s. 752.

59b

**1989, 27. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 1.**[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 27. 11. 1989 – dodatek 1

2. Nepřátelská činnost
b/ vnitřního protivníka:

Generální stávky v Liberci se zúčastnila většina podniků, závodů a institucí z centra města. Manifestace na náměstí Bojovníků za mír, která začala ve 12.00 hod., se zúčastnilo cca 10–15 000 osob. S projevem vystoupil člen stávkového výboru Vysoké školy strojní a textilní Liberec (VŠST), který vyslovil nesouhlas s některými požadavky Občanského fóra přednesenými na Letenské pláni v Praze dne 26. 11. 1989. Kritizoval napadání představitelů státu a vulgární vystoupení některých řečníků. Odsoudil skutečnost, že se někdo snaží prosazovat své osobní zájmy a připravovat si pozice pro vlastní politickou kariéru. Informoval, že studenti VŠST budou ve stávce pokračovat do doby, než zástupci studentstva z Prahy vystoupením v ČST stávku ukončí.¹

V jednom z vystoupení zazněl požadavek na přehodnocení událostí z roku 1968, v dalším vzpomínka na osoby nespravedlivě odsouzené v 50. letech.

Zástupkyně „nezávislých iniciativ“ hovořila o otázce kádrových změn v KSČ a požadovala tyto přednést i na úroveň krajů a okresů.

Zástupce stávkového výboru Severografie Liberec vyzval k bojkotu mimořádných vydání deníků Vpřed a Průboj s tím, že nepřináší pravdivé údaje.

Manifestace byla ukončena ve 13.30 hod. Po státní hymně se účastníci rozešli. K narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo.

Informace je věrohodná, lze ji dále využít.

Opatření:

V průběhu manifestace byla prováděna dokumentace a byl informován OV KSČ Liberec.

4. Názory a nálady obyvatelstva:

V prostředí řadových dělníků, prodavačů i mezi některými kriminálně závadovými osobami z okresu Jablonec n. N. byly v průběhu

dne 27. 11. 1989 zaznamenány kritické připomínky a výhrady ke způsobu organizování volných tribun tzv. Občanského fóra jak v Praze, tak i v Jablonci n. N. Podle těchto názorů nemají uvedené volné tribuny již nic společného s požadavky studentů, za které hovoří úplně někdo jiný. Současně je vyslovována obava, aby se čs. ekonomika nedostala do problémů dnešního Polska a Maďarska. V této souvislosti jsou však kritizováni vedoucí hospodářští pracovníci pro nedůsledné plnění úkolů, za které jsou placeni.

Stejně výhrady proti vystoupení některých řečníků Občanského fóra v Praze na Letné vyslovuje převážná část pracujících JZD Žalany a závodu Sklo Union Rudolfova huť v Dubí v okrese Teplice. Pobouření vyvolala zejména modlitba Václava MALÉHO, neboť pracující nechtějí, aby národ vedli věřící. V kontrastu s kulturností a obsahem projevů zástupců Občanského fóra tito pracující oceňují uvážlivé vystoupení s. URBÁNKA.

Na základě vystoupení Karla NÁJEMNÍKA dne 26. 11. 1989 na shromáždění v Praze na Letné „za havíře Dolu Ležáky Most“ vydalo vedení uvedeného podniku formou letáčku výzvu k pracujícím, aby zhodnotili, kdo za ně mluví. Jejím obsahem je ucelená pracovní charakteristika jmenovaného, z níž vyplývá, že se jedná o fluktuanta propuštěného z předchozího zaměstnání pro porušování pracovní kázně, který byl i na novém pracovišti Dolu Ležáky Most několikrát disciplinárně řešen a přerazován na méně placená místa z důvodu odmítání práce, neomluvených absencí, svévolného opouštění pracoviště atd. NÁJEMNÍK následně agitoval na dalších dvou důlních podnicích Mostecka,² kde jej havíři vypískali s tím, že zastupuje Chartu 77. Učni SOU hornického Velebudice, okr. Most, navštívili ředitele učiliště a oznámili mu, že se distancují a odmítají spojení s chartisty.

Obsahem rozhovoru několika pracujících žen z Ústí n. L. dne 27. 11. 1989 bylo jednoznačné odsouzení tzv. Občanského fóra, které si vyřizuje osobní účty z roku 1968, manipuluje se studenty a nepouští ke slovu dělníky ani komunisty. Vyjádřily potřebu rozhodného vystoupení na obranu socialismu sjednocením dělníků. Odsoudily rovněž počáteční váhavost stranického vedení i veřejné a beztrestné plivání na příslušníky SNB.

Projevy nespokojenosti s nedělním vystoupením představitelů Občanského fóra v Praze na Letné byly zjištěny mezi studenty Vysoké školy strojní a textilní v Liberci, kteří se domnívají, že byli [se] svými požadavky odsunuti do pozadí. Jednání studentů k této otázce v současné době probíhá. Situaci je věnována agenturně operativní pozornost.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-434/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 27. XI. 1989 ve 23.05 hod., číslo zprávy 11370. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 29. XI. 1989, č. j. CB-0034-481/03-89, přílohy 0.

¹ Informace o uvedeném projevu byla zapracována do 1. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSZ FMV č. 184 z 28. 11. 1989. Tamtéž byla zapracována i informace o projevech nespokojenosti mezi studenty VŠST (viz poslední odstavec zde). Srovn. pozn. 3 dok. 10a.

² Rozpracování objektu „Doly Vítězného února“ bylo 13. 7. 1972 O-StB Most zavedeno v OBS „DOLY VŮ“, reg. č. 11542: skartace v registru nevyznačena. 13. 7. 1972 zavedlo totéž okresní oddělení k objektu „Doly Ležáky“ OBS „DOLY L“, reg. č. 11544: skartace v registru nevyznačena.

59c

1989, 27. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 2.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 27. 11. 1989 – dodatek 2

2. Nepřátelská činnost:
b/ vnitřního protivníka:

V teritoriu Severočeského kraje se ve všech okresních městech a někde i v menších městech uskutečnily od 12.00 hod. manifestace jako součást generální stávky.

Česká Lípa:

Shromáždění na náměstí se zúčastnilo cca 3 000 občanů. Uskutečnilo se pod vedením Občanského fóra. Bylo zde prezentováno, že se stávky účastní zástupci většiny závodů a institucí z celého okresu. Vystoupili také zástupci studentů z Prahy. Jednotliví řečníci podpořili požadavky studentů, byly vyjadřovány požadavky na další změny ve vládě, ve vedoucích funkcích na úrovni kraje a okresu i jednotlivých podniků. Na adresu KSČ pak, že návrhy na dialog z její strany přišly pozdě. Jednoznačně byl vyjádřen nesouhlas s pobytem sovětských vojsk skandováním hesla „Ať jdou domů“. Vystoupil též tajemník pro průmysl O[V?] KSČ. Jeho vystoupení bylo přerušováno pískotem, znovu byl odmítán dialog. Ve dvou případech řečníci odsoudili demon-

straci ze 26. 11. 1989 v Praze na Letné. V 16.00 hodin se uskuteční na náměstí mítink občanů, který organizuje OV KSČ.

Nový Bor (okr. Česká Lípa)

Shromáždění se zúčastnilo cca 2 000 – 2 500 osob. Uskutečnilo se v době od 12.00 do 13.45 hod. V úvodu vystoupili zástupci pražského Občanského fóra se známými požadavky. Dále vystoupení bylo doprovázeno potleskem a pískotem. Na adresu MěNV bylo poukazováno, že za celý týden neprojevil ochotu ke styku s veřejností.

Doksy (okr. Česká Lípa)

Zúčastnilo se cca 200 osob. Hovořilo se o protekci a korupci v místě. S obhajobou příslušníků SNB vystoupil bývalý příslušník, nyní v důchodu, člen KSČ František LEGEZA. Tajemnice MěNV hovořila o politické situaci a nabídla dialog s jednotlivými uskupeními lidí.

Děčín

Shromáždění cca 5 000 osob^b v době od 12.00 do 13.30 hod. Byly předneseny požadavky pražského Občanského fóra. Předseda koordinačního výboru Občanského fóra Václav LEŠANOVSKÝ, učitel gymnázia Děčín, vyzval účastníky, aby případné požadavky na kádrové změny ve stranických a státních orgánech na úrovni okresu předávali tiskovému středisku Občanského fóra v Děčíně. Oznámil, že v 19.30 hod. se v Městském divadle uskuteční diskuse odborníků k požadavkům Občanského fóra, a k diskusi přizval funkcionáře stranických a státních orgánů. Na shromáždění vystoupil také pracovník OV KSČ Děčín.

Byla nesena řada transparentů s hesly na podporu požadavků studentů. Na transparentu OPS Děčín byla křížem přeškrtnuta fotografie prezidenta republiky.

Rumburk (okres Děčín)

Shromáždění cca 800 osob v době od 12.00 do 12.55 hod. Kromě mluvčího Občanského fóra vystoupil předseda MěNV¹ a po něm přečetli studenti SOU polygrafického své prohlášení. Přihlásili se k původním požadavkům studentů, vyjádřili podporu novému ÚV KSČ. Distancují [se] a odsuzují některé projevy přednesené mluvčími Občanského fóra na Letenské pláni dne 26. 11. 1989.

Varnsdorf (okres Děčín)

Shromáždění cca 5 500 osob, převážně mladých lidí z učilišť. Byla vyjádřena podpora novému vedení KSČ a odsouzena vystoupení Občanského fóra dne 26. 11. v Praze na Letné. Zapojil se i místní duchovní, který vyzval občany k poctivé práci, ať je vláda jakákoliv. Proti politice KSČ byla zaměřena 2 vystoupení.

Obdobný charakter mělo menší shromáždění v Krásné Lípě, kde se ho zúčastnilo cca 150 osob.

V České Kamenici se sešlo cca 550 osob. Byla vyjádřena podpora požadavků studentů a požadavek na revizi r. 1968. Předseda MěV KSČ a MěNV byli v podstatě vypískáni.

Ve Šluknově účast cca 130 osob. S podporou Občanského fóra vystoupili důchodci – exponenti z roku 1968.

Chomutov

Shromáždění se zúčastnilo cca 5–6 000 osob, uskutečnilo se pod vedením Občanského fóra. Vystoupila řada řečníků, zástupců stávkových výborů. Mezi nimi i předseda OV SSM,² který přečetl rezoluci OV SSM a nabídl ozvučení náměstí, případně poskytnutí zařízení SSM pro setkání na úrovni dialogu mezi Občanským fórem a ostatními složkami. Vystoupil také tajemník pro ideologii OV KSČ a místopředseda MěNV. Zejména jeho vystoupení bylo kladně přijato, neboť pro schůzky Občanského fóra nabídl jiné prostory než prostor náměstí. Signatář CH-77, mluvčí Občanského fóra Zdeněk KULÍK, pozval přítomné na shromáždění Občanského fóra v 16.00 hod. Manifestace byla ukončena ve 13.20 hod. Po rozchodu si k sobě zavolal signatář CH-77 Karel MRÁZEK osoby, které měly v průběhu shromáždění transparent s heslem „StB do dolů“. Nařídil jim transparent zlikvidovat s tím, že nelze dávat všechny lidi do jednoho pytle, i mezi nimi jsou poctiví a spravedliví lidé. Jednání označil jako provokaci.

Litoměřice

Účast cca 2 000 osob, mezi nimi studenti CMBF, kteří přišli průvodem z Domského náměstí. Vystoupili 3 řečníci, mluvčí Občanského fóra Zdeněk BÁRTA, signatář CH-77, zástupce stávkového výboru CMBF ELIÁŠ a předseda MěNV Litoměřice.³ K jeho vystoupení nebyly žádné připomínky.

V Lovosicích účast cca 1 000 – 1 500 osob, kterým bylo předneseno svolání studentů. Ze strany orgánů lidosprávy nikdo nevystoupil.

V Roudnici nad Labem se zúčastnilo cca 1 000 – 1 500 osob, které šly průvodem před vojenskou hudební školu a gymnázium. Zde byla svolávána hesla „Pusťte je ven (vykřičník)“. Před MěNV pak vystoupil na základě požadavků předseda MěNV.⁴ Nebyly zjištěny rušivé jevy.

Ve Štětí se před branou s. p. Sepap shromáždilo cca 500 osob. Poté se průvod cca 100 osob přesunul na náměstí, kde vystoupil ředitel Sepap a předsedové CZV KSČ a CZV ROH. Mimo jiné odsoudili průběh Občanského fóra na Letné. V průběhu demonstrace bylo svoláváno heslo za zrušení LM.

Teplice

Účast cca 3 500 osob pod vedením Občanského fóra. Miroslav WANEK⁵ (1962) uvedl, že Občanské fórum bude požadovat potrestání viníků zásahu proti ekologické demonstraci ve dnech 11. – 13. 11. 1989 v Teplicích. Za DI vystoupil Eduard VACEK⁶ (1947), který uvedl, že ustane současný bouřlivý proces a jednání se přenese do jednacích sálů. Nesmí však ustát, aby KSC a StB neměla prostor pozavírat aktivisty tohoto procesu. Vedoucí tajemník OV KSC s. VÁŇA byl shromážděním vypískán.

Poznatky jsou věrohodné, lze je dále využít.

Opatření:

Průběžně jsou informovány územní stranické orgány.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:

mjr. Zdeněk HANÁK

[...]^c

^a Č. j. OS-00126-435/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 28. XI. 1989 v 1.40 hod., číslo zprávy 11374; nad ním rukou připsáno „22. – 2. 1.“. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 29. XI. 1989, č. j. CB-0034-480/03-89, přílohy 0, a „VÝTĚŽENO AO“.

^b V originále je uvedeno „5.00 osob“: předpokládáme, že byla omylem vynechána jedna nula (i vzhledem k místu konání).

^c Vpravo rukou připsáno „24.000“. Pokud se uvedené číslo týká počtu osob na manifestacích, mohlo se k němu dojít následujícím způsobem: sečetla se čísla rovná tisíci a větší (počet osob v Děčíně se nezapočítal, vycházelo se z toho, že se tam sešlo pouze 500 lidí /!/, viz pozn. b výše) s tím, že v případě měst, kde byla uváděna dvě čísla (Nový Bor, Chomutov, Lovosice a Roudnice nad Labem), se někdy započítalo číslo větší, někdy menší (dělal-li by se to matematicky správně, vyšlo by číslo 24 250: závěrečné číslo mohlo ovšem být zaokrouhleno).

¹ Předsedou MěNV Rumburk byl v té době zřejmě Václav Staněk.

² Předsedou OV SSM Chomutov byl v té době Miroslav Hlobil.

³ Předsedou MěNV Litoměřice byl v té době Jaroslav Malíř.

⁴ Předsedou MěNV Roudnice n. Labem byl v té době zřejmě Jaroslav Maleček.

⁵ K osobě M. Wanka byl 28. 12. 1982 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden SPO „PUNK“, reg. č. 22437; 2. 10. 1985 archivován pod a. č. 7810. 12. 11. 1986 zavedlo totéž oddělení S-StB Ústí n. Labem KTS „KORNEL“, reg. č. 25139; 24. 4. 1987 archivován pod a. č. 16189.

⁶ K osobě E. Vacka byl 29. 4. 1981 O-StB Teplice (zřejmě po linii „II/1“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „FYZIK“, reg. č. 21247; 15. 1. 1985 předán na 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem, 19. 4. 1985 převeden na SS „MAMBA“, 23. 9. 1985 „zaveden NO II/23“ (od 9. 10. 1987 „III/15“), 21. 4. 1986 pravděpodobně archivován pod a. č. 8099, 7. 4. 1988 „obnoven pod pův. reg. č.“, zničen 8. 12. 1989. Samostatný sv. NO (nadále

„III/15“) „MAMBA“ s reg. č. 27008 zaregistrovalo 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem 26. 6. 1989; zničen 7. 12. 1989.

59d

1989, 27. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 3.

Věc: Denní situační zpráva ze dne 27. 11. 1989 – dodatek 3

2. Nepřátelská činnost:
b/ vnitřního protivníka:

Informace o průběhu generální stávky v Severočeském kraji
– pokračování.

Jablonec nad Nisou

Zúčastnilo se cca 8–10 000 osob. Shromáždění bylo seznámeno se 7 body prohlášení pražského Občanského fóra. Odeznyly útoky proti vedoucí úloze KSČ a podpora stávkujícím studentům. Student VŠST Liberec Jiří NEDOMLEL prohlásil, že studenti ve stávce pokračují, neboť jejich požadavky ještě nebyly splněny. Také zástupce Divadla F. X. Šaldy v Liberci oznámil pokračování ve stávce. Předseda MěNV Jablonec n. N. seznámil účastníky s problémy města. Při jejich řešení bude pokračovat v dialogu a vítá každou iniciativu. Mluví Občanského fóra Zbyněk ŠOLC oznámil ustavení fóra v Jablonci n. Nisou a vyzval k zapojení odborníky, aby mohl být účinný dialog. K narušení veřejného pořádku nedošlo.

Obdobná shromáždění se uskutečnila v Tanvaldu (800 osob) a v Železném Brodě (1 500 – 2 000 osob). Byla skandována hesla „Svoboda“, „Svobodné volby“ a vyjádřena podpora stávkujícím studentům. Předseda MěNV v Železném Brodě vyjádřil ochotu k vedení dialogu s Občanským fórem při řešení problémů města. Je však ochoten jej vést u stolu, nikoliv na takovémto shromáždění. Většina tomuto návrhu vyjádřila podporu.

Ústí nad Labem

Zúčastnilo se 12–15 000 osob. Mimo jiných vystoupil E. ZÁTOPEK¹ a herec BARTOŠKA. V projevech odeznyly požadavky Občanského fóra a studentů. V průběhu vystoupení ZÁTOPKA, kdy hovořil

o výdajích na zbrojení, bylo skandováno heslo „Zrušte milice“. Celé shromáždění dalo najevo nesouhlas s tím, že nevystoupil nikdo z funkcionářů KSČ. Primátor města² se dostavil pozdě a vzhledem k ukončení shromáždění ve 14.00 hod. již nevystoupil.

Most

Zúčastnilo se cca 1 000 osob. Vystoupilo několik řečníků, kteří podpořili požadavky OF. Byly nesené transparenty s hesly jako „Forum je naše máma“, „Ať žije Charta“ a pod. Byl vytvořen „živý řetěz“ od divadla k budově OV KSČ.

Rovněž v Litvínově se uskutečnilo shromáždění na podporu generální stávky. Zúčastnilo se 150 osob a asi 50 osob přihlíželo. I zde byly přečteny požadavky OF. Mezi účastníky byl jeden transparent s nápisem „Svoboda“.

V s. p. Cheza Litvínov se uskutečnila dvouhodinová stávka, které se zúčastnilo 200 – 300 zaměstnanců. Soustředili se před administrativní budovou a požadovali přístup k závodnímu rozhlasu. To jim nebylo umožněno. Nebyl přednesen žádný projev, ani nebyla sepsována rezoluce.

Na Dole Čsl. armády Ervěnice proběhla manifestační stávka bez narušení výroby. Na nádvoří se sešlo cca 70 osob.

Louny

Zúčastnilo se cca 400 – 500 osob, mezi nimiž byla značná část mládeže. Demonstrativně, s vlajkami, se zúčastnil pouze Oblastní podnik služeb. Na shromáždění vystoupilo cca 15 – 20 osob. Bylo přečteno prohlášení OF a vyjadřována podpora jeho požadavků. Jeden z vyloučených z KSČ v roce 1969 hovořil o svém šikanování a pronásledování StB. V některých vystoupeních byl odsouzen zákrok pořádkových jednotek v Praze. Vystoupil také předseda MěNV,³ který shromáždění seznámil s volebním programem. Ředitel městských kin nabídl pro pokračování dialogu prostory kina. K narušení veřejného pořádku nedošlo.

V Žatci se zúčastnilo stávkového shromáždění cca 800 osob. Organizoval je signatář CH-77 Vladimír URBAN.⁴ Vystoupil rovněž předseda MěNV. Akce proběhla bez narušení.

Poznatky jsou hodnověrné a lze je dále využít.

Opatření:

O průběhu generální stávky byly informovány příslušné územní orgány KSČ.

Dne 27. 11. 1989 byl v Jablonci n. N. zaznamenán výskyt letáků zobrazujících pomocí fotomontáže polovinu hlavy s. JAKEŠE s polovinou hlavy s. URBÁNKA. Další leták tohoto druhu zobrazuje v zrcadlově

poloze v horní polovině hlavu s. URBÁNKA a v dolní polovině se zrcadlí s. JAKEŠ.⁵

Poznatek je hodnověrný a lze jej použít.

Opatření:

Po pachateli pátrá O-StB Jablonec n. N. v součinnosti s VB. Informován územní stranický orgán.

4. Názory a nálady obyvatelstva:

Mezi občanskou veřejností a zejména členy strany jsou zjišťovány projevy nespokojenosti s činností OV KSC Most, který není schopen zorganizovat jakoukoliv akci k eliminaci současné aktivity občanských fór. Na konkrétních příkladech je poukazováno, že celá řada podniků na Mostecku vlastní kvalitní rozmnožovací techniku, která však vůbec není využívána k vyhotovení materiálů na podporu nového vedení ÚV KSC. Zároveň je kritizována pasivita lektorského aparátu i celého vedení OV KSC Most, které vlastně vytváří podmínky k činnosti OF.

Obdobné kritické připomínky zazněly na odpolední demonstraci v Mostě dne 27. 11. 1989 s tím, že nikdo z členů OV KSC dosud nebyl schopen navázat dialog se zástupci OF.

Poznatek je hodnověrný a lze jej použít.

Opatření:

Informován vedoucí tajemník OV KSC Most.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-436/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 28. XI. 1989 v 7.20 hod., číslo zprávy 11376. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 28. XI. 1989, č. j. CB-0034-476/03-89, přílohy 0.

¹ K osobě Emila Zátopka (1922) byl 9. 9. 1974 4. odd. II. odb. S-StB Praha zaveden SPO „ATLET“, reg. č. 23471: 31. 3. 1976 archivován 5. odd. 2a odb. S-StB Praha pod a. č. 648808.

² Primátorem Ústí n. Labem byl v té době Josef Kubice (srovn. dok. 60e, kde je však jeho jméno chybně uvedeno jako „Kubica“).

³ Předsedou MěNV Louny byl v té době Miroslav Zrůst.

⁴ K osobě V. Urbana (1930) byl 3. 2. 1971 O-StB Most zaveden SS, reg. č. 10777: 4. 1. 1972 převeden na pozorovací svazek, 17. 2. 1973 (1979?) „připojeno do objektového sv. 10777 [škrtnuto] 5435 jako styk“ (OBS s reg. č. 5435 byl O-StB Litvínov zaveden 16. 3. 1960 v problematice „chemie ČSSP Záluží n. p. Stalinovy závody“). 6. 12. 1973 zavedlo O-StB Most svazek NO („II/28“, poté „III/84“; od 5. 3. 1974 „URŠULA“), reg. č. 13154: 11. 4. 1975 „zaveden PO“, 16. 1. 1979 „PO ZRUŠENO a připojeno k NO“, zničen 8. 12. 1989.

⁵ Tento odstavec byl použit pro zpracování 11. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 184 z 28. 11. 1989. Srovn. pozn. 3 dok. 10a.

59e

**1989, 27. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 4.**[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 27. 11. 1989 – dodatek 4

2. Nepřátelská činnost:
b) vnitřního protivníka:

Dne 27. 11. 1989 se na teritoriu Severočeského kraje uskutečnily v odpoledních hodinách mítinky s následujícím průběhem:

Česká Lípa:

Za účasti cca 2 000 osob se v době od 16.00 do 17.00 hodin uskutečnilo na Mírovém náměstí shromáždění členů KSČ, na kterém promluvili vedoucí tajemník OV KSČ, dva dělníci, členka Svazu žen, zástupci OO-VB Česká Lípa a Doksy i další řečníci. Účastníci shromáždění reagovali na projevy častým spontánním potleskem a skandováním „Ať žije KSČ“. K žádným dalším shromážděním v okrese nedošlo.

Téhož dne se od 17.00 hodin uskutečnil ve Velkém kině v České Lípě dialog zvolených představitelů Občanského fóra se zástupci všech politických stran NF. Přednesených 12 požadavků místního OF se v podstatě shoduje s požadavky pražského OF. Navíc zde zazněl požadavek odpolitizování SNB a ČSLA i zrušení LM. Členové OF dále požadují přístup do redakce okresních novin a rozhlasu i přidělení místností [místností?] k úřadování. Další jednání Občanského fóra s představiteli okresu bylo stanoveno na 28. 11. 1989.

Chomutov

V době od 16.00 do 17.00 hod. proběhlo na náměstí 1. máje shromáždění cca 1 500 osob, organizované tzv. Občanským fórem. V jeho rámci byli hlavními mluvčími student Pedagogické fakulty z Plzně, herec Jiří HARTL,¹ Vlastimil HARAPES a mluvčí pražského Občanského fóra ŠTERN. Posledně jmenovaný mj. vyzval, aby se prostředky na ekologii získaly snížením stranického a policejního aparátu i vojenských výdajů. Vystoupení zástupce OV KSČ mělo pouze částečně kladný ohlas. Potleskem však bylo přijato oznámení předsedy ONV,² že dává k dispozici své zařízení a prostory k oboustranným a konstruktivním dialogům. Po státní hymně se účastníci shromáždění rozešli. V rámci prováděných opatření budou prostřednictvím

AOP ustanovení členové OF v Chomutově, kteří byli údajně zvoleni 27. 11. 1989.

Liberec

Demonstrace na podporu požadavků Občanského fóra proběhla od 15.50 hodin na náměstí Bojovníků za mír, za účasti cca 2 500 – 3 000 osob. Mezi 18ti řečníky vystoupili i studenti Vysoké školy strojní a textilní v Liberci společně se dvěma studenty fakulty žurnalistiky z Prahy. Podpořili požadavky na zrušení vedoucí úlohy KSČ ve společnosti a vyškrtnutí tohoto bodu z Ústavy ČSSR. Dále prohlásili, že za současné situace mají dojem, že vedoucí roli studentů přebírají nezávislé iniciativy, jejich požadavky již nehájí zájmy studentstva a dělníků. Z tohoto důvodu nesouhlasí s některými požadavky a vystoupeními zástupců nezávislých iniciativ. Navrhují, aby veškeré příspěvky těchto iniciativ, které budou chtít přednést na demonstracích, předem konzultovali se stávkovým výborem VŠST Liberec.³

V závěru byli přítomní informováni, že dnešní demonstrace byla poslední, neboť organizátorům se podařilo zajistit místnost na Trním náměstí v Liberci. Informace budou občanům poskytovat formou letáků s uvedením telefonního čísla jejich štábu. Po státní hymně a oficiálním ukončení demonstrace se účastníci v 17.10 hod. pokojně rozešli. Na náměstí zůstalo asi 300 osob, které poslouchaly reprodučované nahrávky písní Karla KRYLA z balkónu budovy ČSS.

Litoměřice

Za účasti cca 1 000 osob zahájil shromáždění Občanského fóra (dále jen OF) na Mírovém náměstí v Litoměřicích v 16.00 hod. jeho mluvčí Zdeněk BÁRTA, který přečetl programové prohlášení OF. Po vystoupení několika řečníků podporujících požadavky OF ukončil shromáždění student CMBF Vojtěch ELIÁŠ a vyzval přítomné k účasti na dalším mítinku dne 30. 11. 1989 od 16.00 hodin.

Od 19.00 hodin proběhlo v Roudnici n. L. za účasti cca 500 osob shromáždění OF, které vedl duchovní KOS. Mezi 12ti řečníky vystoupil učitel místní vojenské hudební školy Pavel GUTMAN a seznámil přítomné s prohlášením studentů školy, které se mu podařilo přes prováděné opatření pronést z objektu školy. MUDr. PETRÁK ve svém projevu uvedl, že stávkovala celá místní nemocnice, kde byl vytvořen i stávkový výbor. Vyzval k bdělosti, neboť mocenské prostředky SNB, ČSLA a LM jsou stále pod vlivem KSČ. Delegace studentů VŠZ Praha vytkla ve svém vystoupení některé organizační nedostatky v práci OF a seznámila přítomné, že studentský stávkový výbor podrobil kritice vystoupení Václava MALÉHO na Letenské pláni dne 26. 11. 1989. Duchovní KOS před ukončením shromáždění informoval, že další demonstrace se zde již nebudou konat a po dohodě s MěNV Roudnice n.

L. bude OF využívat k informování občanů plakátovací plochy a městský rozhlas. Shromáždění bylo ukončeno hymnou.

Louny

Shromáždění 350 – 400 osob proběhlo od 16.00 hodin na Mírovém náměstí v Lounech, v jehož úvodu vystoupila Zorka KOHOUTOVÁ z Prahy a seznámila přítomné s požadavky OF. V průběhu vystoupení dalších řečníků docházelo k napadání vedoucí úlohy KSČ, Státní bezpečnosti i kriminální služby. Pracovnice místního muzea vyzvala občany k shlédnutí [!] výstavy, jak bezpečnostní složky zbily jednoho občana, a zároveň přečetla rezoluci, kterou návštěvníci muzea mohou podepsat. Shromáždění bylo ukončeno kolem 19.00 hodin.

Obdobné shromáždění proběhlo od 16.00 hodin na náměstí v Žatci za účasti cca 500 osob, na němž byl ustaven výbor OF ve složení dr. PLETICHA, MUDr. NOVOSÁD a signatář CH-77 Vladimír URBAN. Zástupce Státního statku Libořice zde jménem pracujících požadoval odstoupení OV KSČ Louny. Zástupce Pedagogické fakulty z Ústí n. L. se ve svém projevu zmínil, že byl frekventantem pohotovostního útvaru VB, a z tohoto důvodu je mu známo, že zákrok této jednotky nemůže nařídít nějaký důstojník útvaru. Uvedl, že byly natáčeny videokazety i příslušníky VB a že trvají na jejich zveřejnění. Kolem 17.00 hodiny se shromáždění rozešlo.

Teplice

V 16.00 hod. se na Zámeckém náměstí sešlo cca 200 osob na mítinku OF. Vystoupilo zde 12 řečníků s nepřipravenými a nekonkrétními projevy, především zaměřenými na adresu OV KSČ. Mluvčí OF poukázali na skutečnost, že již není možné pořádat mítinky pod širým nebem. Vzhledem k tomu, že OV SSM jim nezapůjčil vhodnou místnost, přestala OF se svazáckou organizací spolupracovat a pravděpodobně využije nabídky restaurace Uran v Teplicích, kde by se měly v budoucnu konat diskusní kluby. V 17.30 hod. se shromáždění v klidu rozešlo.

Jablonec n. N.

Shromáždění cca 1 000 osob proběhlo na Mírovém náměstí od 16.00 do 16.30 hod. Mluvčí OF Libuše HÁJKOVÁ uvedla, že mítinky končí a OF přechází do diskusních klubů. Vyzvala k setkání se zástupci stávkových výborů v sekretariátu ČSL v Jablonci n. N. Řečník Zbyněk ŠOLC hovořil o rozšiřování videokazety, kterou označil za podvrh příslušníků MV. Podle jeho názoru byla v tomto případě zhotovena v barrandovském ateliéru maketa Národní třídy v Praze, kde vězňové převlečení za studenty napadají tyčemi, řetězy a lešenářskými trubkami příslušníky MV. Mezi tyto záběry jsou sestříženy části ze skutečné demonstrace 17. 11. 1989.

Opatření:

Průběžně informovány územní stranické orgány a prováděno ustanovení nově vzniklých OF.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-436/OA-01-89: zřejmě je uvedeno chybně místo „OS-00126-437/OA-01-89“, viz dodatek č. 3 k DSZ z téhož dne se stejným č. j. (dok. 59d) a DSZ z následujícího dne s č. j. až „OS-00126-438/OA-01-89“ (dok. 60a), nicméně je třeba uvést, že podle čísla zprávy by tento dodatek předcházel dodatku č. 3. Vlevo ústecké razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 28. XI. 1989, č. j. CB-0034-475/03-89, přílohy 0.

¹ Míni se zřejmě Jan Hartl.

² Předsedou ONV Chomutov byl v té době Otokar Stejskal.

³ Srovn. s prohlášením stávkového výboru VŠST Liberec z 27. 11. 1989 Proč je nutné, abychom ve stávce pokračovali. Viz Studenti psali revoluci. Praha 1990, s. 124-125.

60a

1989, 28. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 28. listopadu 1989

2. Nepřátelská činnost

a/ vnitřního protivníka – nezjištěno

b/ vnějšího protivníka – nezjištěno

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva:

Dne 27. 11. 1989 se v Kulturním domě v Chlumci, okr. Ústí nad Labem, uskutečnil diskusní klub, organizovaný místní svazáckou organizací. Celkově diskuse vyzněla ve prospěch socialismu. Přítomnými, mezi nimiž byli i studenti Pedagogické fakulty Ústí n. L. a bez-

partijní, byla mj. odsouzena akce Občanského fóra v Praze na Letné včetně HAVLA a MALÉHO.

Poznatek je hodnověrný, dále využitelný.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

Prísne tajné

Příloha č. 1 k čj. OS-00126-438/OA-01-89

Mimořádné zasedání ÚV ČSL

Podle agenturního zjištění svolala na 18.00 hod. dne 27. 11. 1989 Komise pro prozatímní řízení ČSL rozšířené mimořádné zasedání ÚV ČSL. Komise řídí činnost strany od 26. 11. 1989, kdy část pražského vedení ČSL obsadila sekretariát ÚV ČSL.

Komise vyzvala ústřední výbor, aby odstoupil. Jako noví členové ÚV ČSL byli schváleni B[...],¹ HUBIČKA² a ŠEDIVÝ.³ Poté bylo schváleno následující složení nového předsednictva ÚV ČSL:

B[...]⁴ – předseda
SVOBODA – 1. místopředseda
REICHEL⁵ – 2. místopředseda
SACHER⁶ – ústřední tajemník.

Členové: BAUDYŠ, ČERNÝ, FRIČAR,⁷ HANÁK, ŠEDIVÝ, MAYER,⁸ MOTYČKA,⁹ SERVUS a VÁCHA.

Ve vystoupení nově zvoleného předsedy ČSL JUDr. J[...] B[...] bylo oznámeno, že vedení ČSL vstoupí do jednání s federální vládou, kde bude požadovat obsazení funkce místopředsedy federální vlády, který by byl současně pověřen řízením Úřadu pro věci církevní. Dále obsazení funkce ministra zahraničí, ministra zemědělství nebo dopravy a spojů a některých diplomatických funkcí. V české vládě bude požadovat obsazení funkce místopředsedy vlády, ministerstva vnitra a životního prostředí a dále ministerstva lesního a vodního hospodářství nebo kultury, případně školství.

Dále – jestliže ČSL získá do sjezdu 70 – 100 tisíc členů – bude tato strana požadovat obsazení funkce předsedy federálního shromáždění.¹⁰

Jde o prvotní informaci, která je hodnocena jako seriózní, a lze ji dále využít.^b

Opatření:

Agentura bude k průběhu mimořádného zasedání ÚV ČSL a dalším záměrům vedení této strany podrobně vytěžena.

- ^a Č. j. OS-00126-438/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 28. XI. 1989 v 15.30 hod., číslo zprávy 11399 (ústecké razítko je též uvedeno na příloze k této DSZ). Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 29. XI. 1989, č. j. CB-0034-477/03-89, přílohy 0.
- ^b Tento a předcházející 2 odstavce jsou zleva rukou zatrženy a je k nim připsáno jedno společné „PP“.
- ¹ K osobě M. B. (1932) byl 27. 5. 1976 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem zaveden svazek KTS „BOBEK“, reg. č. 16799; 6. 7. 1976 převeden na svazek A-„BOBEK“, 10. 1. 1979 předán na 1. odd. téhož odboru, zničen 8. 12. 1989.
- ² K osobě Jaromíra Hubičky (1957) byl 1. 4. 1987 O-StB Česká Lípa (zřejmě po linii „I/4“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „CHAM“, reg. č. 25505; 15. 6. 1989 předán na 1. odd. II. odb. S-StB České Budějovice, „8. ledna 1990 ZRUŠENO“.
- ³ K osobě Josefa Šedivého (1933) byl 12. 5. 1959 3. odd. III. odb. S-StB Ostrava zaveden pozorovací svazek s reg. č. 790; 25. 5. 1959 převeden „do skup. sv. č. 827“. V uvedený den – 25. 5. 1959 – zavedlo totéž oddělení S-StB Ostrava skupinový svazek s reg. č. 827; 11. 10. 1960 archivován pod a. č. 2286. 16. 4. 1977 obnovilo O-StB Teplice rozpracování ve svazku NO („III/140“) „NÁMĚSTEK“, reg. č. 17864; 12. 3. 1982 archivován pod a. č. 18070.
- ⁴ K osobě J. B. (1943) byl 25. 5. 1971 O-StB Kroměříž v problematice „býv. lidovci“ zaveden svazek KA „HÁJEK“, reg. č. 15301; 25. 10. 1971 převeden na svazek A-„HÁJEK“, 28. 4. 1975 předán na 4. odd. II. odb. S-StB Brno, 5. 10. 1977 „předán na OSTB Kroměříž“, 10. 4. 1981 „předán na SSBT Brno II/5“, 26. 4. 1988 archivován pod a. č. 436903. 25. 5. 1988 zavedlo 5. odd. II. odb. S-StB Brno v problematice „NF“ SS „SPONZOR“, reg. č. 41069; zničen v prosinci 1989. 18. 8. 1988 zavedlo navíc 2. odd. 1. odb. X. S-SNB (OP: kpt. Miloslav Machatý) kontrolní svazek „SPONZOR“, reg. č. 35932; právní kvalifikace § 112 tr. z., zničen na 2. odd. 10. odb. II. S-SNB 7. 12. 1989.
- ⁵ K osobě Františka Reichela (1938) byl 19. 9. 1989 O-StB Praha-západ zaveden SPO „FÉNIX“, reg. č. 47675; 28. 11. 1989 předán na 1. odd. 9. odb. II. S-SNB. 28. 11. 1989 zavedlo uvedené oddělení II. S-SNB SPO „FÉNIX“, reg. č. 38050; zničen 7. 12. 1989.
- ⁶ K osobě Richarda Sachera (1942) byl 26. 3. 1979 3. odd. 1. odb. X. S-FMV zaveden SPO „RIGO“, reg. č. 16981; 28. 9. 1986 převeden na SS, při reorganizaci v roce 1988 předán z 2. odd. 1. odb. X. S-SNB na 2. odd. 10. odb. II. S-SNB, zničen (včetně složky KPP) 7. 12. 1989.
- ⁷ K osobě Jana Fričara (1934) byl 5. 5. 1975 O-StB Šumperk zaveden SPO, reg. č. 18812; 18. 4. 1978 archivován pod a. č. AA-19078.
- ⁸ Josef Meier.
- ⁹ K osobě Ludvíka Motyčky (1932) byl 19. 11. 1982 5. odd. II. odb. S-StB Brno v problematice „bývalí lidovci“ zaveden SPO „TOM“, reg. č. 34326; skartace v registru nevyznačena.
- ¹⁰ Tento a předcházející odstavec byly použity pro zpracování přílohy DSZ FMV č. 185 z 29. 11. 1989 s názvem „Záměry nového vedení Čs. strany lidové“: zdroj KS SNB Ústí nad Labem, rozdělovník – s. Urbánek + rukou připsáno „Vedení, VŠ, Ústí“. Srovn. pozn. 1 dok. 29a.

60b

**1989, 28. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 1.**[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 28. 11. 1989 – dodatek č. 1

2. Nepřátelská činnost
 - b) vnitřní protivník

Dne 27. 11. 1989 se ve Velkém kině v České Lípě uskutečnil dialog představitelů českolipského Občanského fóra se zástupci okresních organizací. S 10bodovým prohlášením Občanského fóra vystoupil jeho mluvčí – ing. KOČÍ. Toto obsahovalo zejména požadavek zrušení vedoucí úlohy KSČ ve společnosti, důsledné zabezpečení občanských svobod a odpolitizování armády, Bezpečnosti, školství a kultury. Za vyloučené členy KSČ vystoupil Jindřich KRÁLÍK¹ s výzvou, aby se u něho v zaměstnání – na OV NF v České Lípě – přihlásili všichni stejně „postižení“. Další jednání Občanského fóra s představiteli okresu Česká Lípa se uskuteční dne 28. 11. 1989.

Informace je hodnověrná, dále využitelná.

Opatření:

Bude informován OV KSČ Česká Lípa. Zajistit operativní kontrolu záměrů KRÁLÍKA.

Dne 28. 11. 1989 oznámil orgánům SNB důchodce Václav ROUBAL² (1923), bývalý náčelník KS SNB, bytem Nový Bor, okr. Česká Lípa, člen KSČ, že mu byl dne 28. 11. 1989 do dopisní schránky vhozen anonymní dopis na volném listu papíru, kde bylo uvedeno „Chcípni, ty blbánečku (kašpare vylízanej)“^{b+3}. Text psán spontánním rukopisem, modrou propisovací tužkou.

Poznatek je hodnověrný, dále využitelný.

Opatření:

Budou provedeny prověrky osob v domě i jeho okolí a získány vzorky písma vytypovaných osob. Písemnost včetně srovnávacího materiálu bude vylustrována v TEP S-StB Ústí n/L a dle výsledku stanoven další postup v pátrání po pachateli.

I přes celkové zklidnění situace v okrese Jablonec n. N. po manifestační stávce v Jablonci n. N. dne 27. 11. 1989 byl operativní cestou zjištěn poznatek, že dne 28. 11. 1989 se má v s. p. Bížuterie Jablonec n. N. uskutečnit mítink stávkového výboru, na kterém je připraven

k přednesení požadavek na zrušení LM a na provedení změn ve vedení uvedeného s. p. Stejný požadavek na zrušení LM přednesl v s. p. Liaz Jablonec n. N. již dne 24. 11. 1989 místopředseda MěNV Jablonec n. N. Jaroslav ŠAFARÍK (1942) – člen KV ČSS a poslanec ČNR. Podle získaných poznatků vyvíjí ŠAFARÍK z pokynu ÚV ČSS snahu o získání funkce předsedy MěNV v Jablonci n. N.

Poznatek je hodnocen jako hodnověrný, dále využitelný.

Opatření:

Bude informován OV KSČ Jablonec n. N.

4. Názory a nálady obyvatelstva

Na VŠST Liberec dochází mezi studenty k diferenciaci názorů. Část studentů se domnívá, že v současné době není docenována jejich úloha a že jsou z Občanského fóra odstavováni. Panuje názor, že představitelé studentstva na Letné si budují vlastní pozice, bez ohledu na názor studentů. Obecně jsou odsuzována hesla, která staví studenty na pozici podporujících a ne podporovaných.

Panuje rovněž obava, že Občanské fórum může využít zaneprázdnění studentů vzhledem k blížícímu se zkouškovému období ke svému osobnímu prospěchu. Řada studentů je již pasivních a volného času využívají k osobním zálibám.

Současně je negativně hodnocen OV KSČ v Liberci, kde odmítli vést besedu se studenty.

Informace získána 28. 11. 1989 operativní cestou. Je hodnověrná, oficiálně využitelná.

Zástupce náčelníka správy StB Ústí n/L
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-439/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 28. XI. 1989 ve 21.45 hod., číslo zprávy 11421. Vpravo razítko „VYTÉŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 29. XI. 1989, č. j. CB-0034-479/03-89, přílohy 0.

^b Odstavec je zleva rukou zatržen a je k němu připsáno „7 na SNB“.

¹ K osobě J. Králíka (1929) byl 11. 4. 1973 O-StB Česká Lípa (zřejmě po linii „2/3“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden svazek KTS „HONZA“, reg. č. 12201: „objekt“ akce 9. 10. 1973 zaevidován jako NO („III/19“), svazek KTS 23. 7. 1975 archivován pod a. č. 11028, sv. NO zničen 4. 12. 1989.

² Václav Roubal (1923) nastoupil 21. 7. 1945 jako frekventant do výcvikového střediska SNB Domažlice, od 17. 8. 1945 byl výkonným orgánem OV-NB Trutnov, od 6. 7. 1946 útvaru SNB Horní Malá Úpa, zřejmě od 30. 6. 1947 „přechodně“ velitelem družstva v akci proti Ukrajinské povstalecké armádě (UPA) na Slovensku, od 14. 6. 1948 velitelem stráže SNB útvaru Jáchymov, od 1. 2. 1950 politickým pracovníkem SNB útvaru Mariánská, od 1. 1. 1951 politickým pracovníkem SNB útvaru I/5 Horní Slavkov, od 15. 7. 1951 politickým pracovníkem oddílu SNB Útvaru Jeřáb

IV. Horní Slavkov, od 1. 7. 1952 zástupcem velitele praporu pro VP SNB Útvaru Jeřáb IV. Horní Slavkov, od 30. 5. 1954 absolvoval na správě MV Jáchymov šestiměsíční doškolovací kurz VPÚ PVS J. Fučíka, od 1. 11. 1954 zástupcem náčelníka pro VP S-MV Jáchymov odd. III, od 1. 8. 1955 SR II. odb. S-MV Jáchymov, od 18. 2. 1956 předseda CUV KSC S-MV Jáchymov, od 1. 9. 1956 opět SR II. odb. S-MV Jáchymov, 1. 6. 1957 přemístěn k S-StB Ostrava, od 1. 4. 1960 SR II. odb. S-StB Ostrava, od 1. 3. 1963 náčelníkem O-StB Nový Jičín, 15. 6. 1969 ustanoven náčelníkem II. odb. a zároveň zástupcem náčelníka správy StB Ústí n. Labem, 15. 6. 1969 náčelníkem správy StB Ústí n. Labem, 1. 7. 1971 pověřen dočasně výkonem funkce náčelníka KS SNB Ústí n. Labem, 1. 7. 1972 ve funkci potvrzen, od 29. 4. do 24. 5. 1974 absolvoval měsíční kurs při VŠP ÚV KSC, od 26. 4. do 4. 6. 1976 absolvoval stáž na VŠ FED KGB při RM SSSR, 31. 12. 1979 odvolán z funkce náčelníka KS SNB a 31. 3. 1980 uvolněn ze služebního poměru příslušníka SNB.

³ Informace o uvedeném anonymním dopisu byla zapracována do 13. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 185 z 29. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 29a.

60c

1989, 28. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 2.

[...]a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 28. 11. 1989 – dodatek č. 2

2. Nepřátelská činnost
 - b) vnitřního protivníka

Operativní cestou bylo dne 28. 11. 1989 zjištěno, že pro činnost Občanského fóra (dále OF) v Chomutově, kde působí informační středisko OF s celostátní působností, propůjčil místnosti OV ČSL Chomutov. Kromě signatářů CH-77 Karla MRÁZKA (1957) a Jindřicha TOMÁŠKA (1962) v tomto středisku působí tajemnice OV ČSL Chomutov Marta SEMANČÍKOVÁ (1955) – všichni bytem Chomutov – a další osoby. Do střediska jsou telefonovány nejčerstvější informace z celé republiky a jsou odtud dále rozšiřovány. Podle jedné z informací došlo v Praze k vytvoření velmi silné kliky členů ČSL, která ale vlastně neví, o co jí jde, a nelze doporučit její podporu.

Poznatek je hodnověrný, potvrzený ZTÚ. Lze ho dále využít.

Opatření:

Činnost informačního střediska OF v Chomutově je pod operativní kontrolou.

Dne 28. 11. 1989 se v Děčíně uskutečnilo shromáždění organizované OF, účast 250 – 300 osob. Mluvčí OF opakovali známé požadavky. Dále bylo mluvčím OF Jiřím ČERNÝM oznámeno, že na požadavek veřejnosti byl z OF v Děčíně odvolán Milan VLK¹ (1963). V daném případě jde o aktivního signatáře CH-77.

OF v Děčíně bude 2x denně vystupovat v městském rozhlase, vždy po 15 minutách. Přítomní byli vyzváni, aby do OF vstupovali odborníci s cílem vytvořit kvalifikovanou základnu pro diskuzi s představiteli města a KSČ.

Zjištěno operativně, možno oficiálně využít.

Opatření:

Informován OV KSČ v Děčíně.

4. Názory a nálady obyvatelstva

V Zemědělských stavbách Ústí n/L je ze strany členů KSČ kritizován KV KSČ, který na shromáždění dne 27. 11. 1989 nevyslal mluvčí za KSČ. Strana je nadále obviňována z manipulace lidí, kdy vedení podniku vydává pouze zakazy a nemá zájem vést s pracujícími diskuzi a dialog, což je dle mínění lidí jediné řešení situace. Jako poslední chyba KSČ by bylo řešení situace armádou a Bezpečností.

V závodě Setuza Ústí n/L nedošlo k narušení výroby. Nedůvěra zaměstnanců v KSČ vychází z její malé aktivity a nezájmu vést dialog. Dle názoru Pramene by v opačném případě byly projeveny sympatie, protože vystoupení OF na Letné z 26. 11. 1989 nebylo konstruktivní. Zaměstnanci jsou pro změny v politické a ekonomické oblasti dle požadavků OF.

Zaměstnanci KNV Ústí n/L zastávají názor, že vedení KNV zatím nepochopilo, co se v ČSSR nyní odehrává. Např. na členské schůzi KSČ dne 27. 11. 1989 byly projednávány nepodstatné otázky, nebylo přijato jasné stanovisko. Předseda KNV s. ŠLAPÁK je hodnocen jako osoba čekající na pokyn shora, neschopen řešit situaci. Je kritizován KV KSČ, kde se nevystupuje s konstruktivními návrhy.

Informace získány dne 28. 11. 1989 operativní cestou, jsou seriózní, oficiálně využitelné.

Zástupce náčelníka správy StB Ústí n/L
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-440/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 28. XI. 1989 ve 22.30 hod., číslo zprávy 11422. Vpravo razítko „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 29. XI. 1989, č. j. CB-0034-478/03-89, přílohy 0.

¹ K osobě M. Vlka byl 17. 3. 1983 O-StB Děčín (zřejmě po linii „II/2“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden SPO „VLČÁK“, reg. č. 22561: 16. 9. 1988 archi-

vován pod a. č. 6888, dále je v řádku z registru uvedeno „PO – připojen k reg. č. 26567 OS sv. jako příloha“. 5. 5. 1983 zavedlo O-StB Děčín (zřejmě po linii „II/3“ S-StB Ústí n. Labem) pátrací svazek „PODCHOD“, reg. č. 22673: 6. 5. 1983 převeden na OS, 14. 5. 1985 „statisticky ukončen a zaveden pod heslem VLČÁK, reg. č. 23997“, k datu 13. 10. 1988 je uvedeno „obnoveno pod reg. č. 26567“. 14. 5. 1985 zaregistrovalo O-StB Děčín (zřejmě po linii „II/3“ S-StB Ústí n. Labem) OS „VLČÁK“, reg. č. 23997: „objekt“ akce 22. 10. 1985 zaevdován jako NO („II/19“), OS 16. 9. 1988 archivován opět pod a. č. 6888, sv. NO zrušen 8. 12. 1989. 26. 6. 1985 zavedlo navíc 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem kontrolní svazek zřejmě s identickým reg. č. 13. 10. 1988 obnovilo O-StB Děčín rozpracování „z arch. č. 6888 býv reg. č. 23997“ v OS „VLČÁK“, reg. č. 26567: skartace v registru nevyznačena.

60d

1989, 28. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 3.

[...]ª

Věc: Denní situační zpráva ze dne 28. 11. 1989 – dodatek č. 3

2. Nepřátelská činnost b) vnitřního protivníka

Dne 26. 11. 1989 byl na OS SNB v Liberci doručen dopis. Obsahem je výzva k připojení na obnovu demokracie a je oceněn dosavadní přístup SNB k dění v Liberci s přáním, aby byl zachován. Dopis je signován OF, ČSS, ČSL a NI v Liberci.

Získáno dne 28. 11. 1989, prověřeno, oficiálně využitelné.

Opatření:

Informován OV KSČ v Liberci. Dopis zajištěn k lustraci v TEP II. odboru S-StB Ústí n/L.

Dne 28. 11. 1989 v odpoledních hodinách se v Hrádku nad Nisou uskutečnilo shromáždění občanů organizované OF. Účast cca 400 osob. Průběh byl dle běžného scénáře, k podpoře studentů apod. Ve vystoupení zástupce stávkového výboru VŠST v Liberci bylo, že OF odsouvá zájmy studentů na druhou kolej. Shromáždění proběhlo bez narušení klidu a veřejného pořádku.

Získáno 28. 11. 1989, informace je hodnověrná, dále oficiálně využitelná.

Opatření:

Informován OV KSČ v Liberci.

Dne 28. 11. 1989 se za přítomnosti cca 300 osob uskutečnilo shromáždění občanů města Lovosice, okr. Litoměřice. Mezi řečníky vystoupil ved. tajemník OV KSČ Litoměřice, který se však zabředl do frází. Tyto nebyly přítomnými kladně přijaty. Dále vystoupil blíže neustanovený příslušník SNB Milan SUCHOMEL,¹ údajně posluchač praporčické školy v Brně. Uvedl, že posluchači uvedené školy nejsou pouštěni z objektu školy, není jim umožněno sledovat televizi, ani nedostávají denní tisk. Odsoudil rovněž zákrok SNB v Praze dne 17. 11. 1989. Jeho vystoupení mělo značný ohlas. Asi v 16.05 hod. se na stejném místě uskutečnilo shromáždění Občanského fóra, kterého se zúčastnilo cca 600 osob. Během projevu se z davu ozval ojedinělý výkřik „Věšte četníky“, který moderátor ihned odsoudil a oznámil, že v případě opakování obdobných výroků požádá o pomoc příslušníky SNB. Na závěr zazpíval přítomný Václav NECKÁŘ a shromáždění se kolem 17.45 hod. v klidu rozešlo.²

K obdobnému shromáždění došlo dne 28. 11. 1989 i v Teplicích, kde bylo přítomno cca 80 osob, převážně z řad studentů. Mj. zde byla přečtena již známá informace o výsledku jednání Občanského fóra se zástupci vlády ČSSR. V 17.00 hod. se shromáždění v klidu rozešlo.

Jde o prověřené, dále využitelné poznatky.

Opatření:

Během uvedených shromáždění nedošlo k zákroku SNB. O situaci byly informovány územní stranické orgány. O vystoupení příslušníka SNB v Lovosicích byl informován náčelník KS SNB Ústí n/L.

4. Názory a nálady obyvatelstva

U herců Malého divadla v Liberci a jejich rodinných příslušníků se projevuje únava a rozladěnost. Jsou vyjadřovány obavy, aby iniciativu nepřevzal někdo jiný. Uvažuje se o tom, že by se mělo opět začít hrát s tím, že by se změnil původní repertoár a uváděly se hry odpovídající dnešnímu dění. Např. mimo hry „Psychoterapie“ by se četly hry od Václava HAVLA.

Zjištěno 28. 11. 1989 operativní cestou, informace je hodnověrná, oficiálně využitelná.

Zástupce náčelníka správy StB Ústí n/L
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-441/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 29. XI. 1989 v 1.20 hod., číslo zprávy 11424. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 30. XI. 1989, č. j. CB-0034-483/03-89, přílohy 0.

¹ Milan Suchomel (1965) nastoupil 1. 6. 1988 jako starší inspektor pořádkové služby OO VB Uničov k OS SNB Olomouc, od 10. 2. 1989 byl skutečně posluchačem praporčické školy SNB Brno pro příslušníky SNB se středoškolským vzděláním.

² Tento odstavec byl použit pro zpracování 6. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 185 z 29. 11. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 29a.

60e

1989, 28. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 4.

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 28. 11. 1989 – dodatek č. 4

2. nepřátelská činnost b) vnitřního protivníka

Dne 28. 11. 1989 v době od 16,00 do 18,10 hod. se za přítomnosti cca 1 000 – 2 000 osob na Mírovém náměstí v Ústí n/L uskutečnila demonstrace, organizovaná Občanským fórem. V úvodu byl vyzván k vystoupení zástupce OV SSM Ústí n/L, který se však nedostavil. Mezi řečníky vystoupil i primátor města s. KUBICA a vedoucí tajemník OV KSČ Ústí n/L s. INDRA, jejichž projevy byly z větší části provázeny pískotem – zejména projev ved. tajemníka OV KSČ. V závěru již shromážděné osoby postupně ztrácely zájem o projevy dalších řečníků.

Poznatek je hodnověrný, dále využitelný.

Opatření:

Během demonstrace nebyl prováděn zákrok SNB.

Dne 28. 11. 1989 v době od 16,00 do 17,45 hod. se na náměstí I. máje v Chomutově uskutečnilo za přítomnosti 300 – 400 osob shromáždění Občanského fóra (dále OF). Mezi řečníky vystoupil řidič ČSAD Chomutov Pavel KOLÁŘ, nar. 1962, bytem Chomutov, který prohlásil, že jako člen výboru OF s tímto se rozchází, neboť z 12členného výboru OF se na toto shromáždění dostavili pouze 4. Atmosféra

shromáždění byla velmi vlažná – bez státních symbolů a hesel. Po zazpívání státní hymny se jeho účastníci v klidu rozešli.

Poznatek je hodnověrný, dále využitelný.

Opatření:

Informován OV KSČ Chomutov.

Dne 28. 11. 1989 v odpoledních hodinách došlo na okrese Louny ke shromáždění občanů v Lounech – účast cca 200 – 250 osob – a Žatci – účast 200 – 300 osob. V Žatci došlo ke kritice postupu V. MALÉHO na Letenské pláni v Praze. Zároveň bylo poukazováno na nedostatky ve vedení strany a státu. Jednání proběhlo bez hrubých verbálních útoků. K narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo.

Informace seriózní, oficiálně využitelná.

Opatření:

Informován územní stranický orgán.

Dne 28. 11. 1989 v době od 17,00 do 19,00 se v Litvínově, okr. Most, uskutečnila za přítomnosti 150 osob manifestace Občanského fóra (dále OF). Vystoupilo několik řečníků včetně zpěváka Milana DROBNÉHO a mluvčí CH-77 Dany NĚMCOVÉ z Prahy. Mezi řečníky byla rovněž redaktorka týdeníku Rozvoj HELEŠICOVÁ Liběna – v duchu současné politiky KSČ a sklídila potlesk. Ostatní řečníci vesměs podporovali požadavky pražského OF a ústupky dosažené na vládě považovali za své vítězství.

K současné situaci v Mostě bylo pomocí AOP zjištěno, že v Divadle rozmanitosti a v Okresním kulturním středisku v Mostě jsou nadále tištěny písemnosti OF, které jsou následně vylepovány na teritoriu okresu.

Dne 28. 11. 1989 měl v Neprakta klubu v Mostě proběhnout dialog organizovaný OF. Tento se neuskutečnil pro malou účast. V divadle Most byla při obdobné akci nízká účast.

Jde o hodnověrné, dále využitelné poznatky.

Opatření:

Informován OV KSČ Most.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství

V době od 27. 11. 1989 – 14,00 hod. do 28. 11. 1989 – 06,00 hod. došlo v Krušnohorských strojárnách,¹ závod 01 Komořany, středisko navijárna, okr. Most, k poškození rotoru trakčního motoru o výkonu 265 KW, číslo zakázky 278/9. Dle dosavadního šetření byla na rotor vлита kyselina solná. Odhadnutá přímá škoda činí 2.065,- Kčs. Pachatel nezjištěn.

Informace získána 28. 11. 1989, oficiální oznamovatel, je využitelná.^b

Opatření:

Oddělení vyšetřování VB OS SNB Most zahájilo tr. stíhání ve věci pro tr. čin dle par. 136/1 a tr. zákona.²

4. Názory a nálady obyvatelstva

Veřejnost v okrese Most, zejména členové KSČ, zastává k současné vnitropolitické situaci názor, že došlo k výrazné pasivitě stranických orgánů. Zejména KV KSČ, OV KSČ Most a velkých CZV na závodech a dolech. Komunisté – horníci se nad situací pozastavují a podrobují ji velké kritice.

Informace získána 28. 11. 1989 operativním průzkumem, je objektivní, využitelná.

Zástupce náčelníka správy StB Ústí n/L
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-442/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 29. XI. 1989 ve 2.20 hod., číslo zprávy 11425. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 30. XI. 1989, č. j. CB-0034-482/03-89, přílohy 0.

^b Zleva podél tohoto a předcházejícího odstavce je rukou připsáno „My - ?“ („My“ je v kroužku).

¹ K objektu „Krušnohorské strojírny v Komořanech“ byl 23. 4. 1976 O-StB Most zaveden OBS „KSK“ (dle ĚZO „K STROJIRNA“) s reg. č. 16678: 8. 11. 1988 archivován pod a. č. OB-81. 12. 4. 1966 zavedlo 7. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem v problematice „strojírenství v kraji“ OBS (dle ĚZO „STROJIRNA“) s reg. č. 9538: 30. 3. 1989 předán na 1. odd. III. odb. téže správy, skartace v registru nevyznačena.

² Tuto problematiku Státní bezpečnost řešila v rámci položky „mimořádné události v národním hospodářství“ – uvedená problematika byla 9. 2. 1987 5. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem administrativně podchycena v OBS „HOSPODÁŘSTVÍ“ s reg. č. 23510: skartace v registru nevyznačena. V rámci problematiky „MU“ byla od 21. 5. 1971 sledována i „záškodnická činnost v průmyslu“ v OBS (dle ĚZO „HAVARIE“) s reg. č. 10922: zaveden III. odb. S-StB Ústí n. Labem (v registru jako „3 VZ“), 19. 10. 1973 předán na „3/MU“ S-StB Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena.

61a

1989, 29. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 29. listopadu 1989

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka:

Dne 28. 11. 1989 ve večerních hodinách zahájil na náměstí Zd. Nejedlého v Teplicích – Jiří O[...] (1945), bytem Teplice, dělník Keramické závody Teplice, hladovku. Na uvedeném náměstí si v kašně upravil lůžko a nad kašnou umístil plakát, na který napsal svá osobní data a dále informaci, že byl několikrát trestán společně s politickými vězni a připojuje se k CH-77. Podporuje požadavek za propuštění politických vězňů a hladovku bude držet do úplného vítězství CH-77. ^b

Jedná se o zadokumentovaný poznatek, který lze dále využít.

Opatření: Byla provedena fotodokumentace. Prověrkou bylo zjištěno, že se jedná o „KZO“, 9x soudně trestanou osobu za majetkovou a násilnou trestnou činnost. O těchto skutečnostech bylo informováno Občanské fórum v Teplicích.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

[...] ^c

Náčelník S StB Ústí n. L.
v z. mjr. Zdeněk HANÁK

Příloha k č. j. OS-00126-443/OA-01-89
Přísně tajné

Situace v ROH v Severočeském kraji

Na Krajské odborové radě (KOR) v Ústí n. L. bylo zjištěno, že v současné době je krajně napjatá situace v celém ROH v Severočeském kraji. Na některých závodech se projevují snahy založit vlastní stávkové výbory, ale na jiných jsou zase proti tomu. Na Dolech V. I. Lenina

Komořany,¹ okr. Most, je nesouhlas s provedením výroční členské schůze ROH s kandidáty navrhovanými ZV ROH, je zde vznášen požadavek kandidáty přehodnotit a navrhnout nové. Výroční členská schůze ROH ve Spolku pro chemickou a hutní výrobu Ústí n. L., která se měla konat dne 27. 11. 1989, byla zrušena. Stejněho dne se měla uskutečnit konference ROH v Jednotě Ústí n. Labem, která však musela být rozpuštěna, neboť se na ni dostavilo pouze 47 proc. účastníků. Na 29. 11. 1989 je svolána výroční členská schůze ROH v organizaci Restaurace a jídelny Litoměřice. Bylo zjištěno, že zde má být podán návrh na vytvoření „nezávislých odborů“. V prostředí zdravotnických zařízení bylo zjištěno, že na KÚNZ Ústí n. L. neaktivněji vystupuje MUDr. NOVÁK, který nevybíravými výroky napadá KSČ, SSM a ROH. Ve stávkovém výboru OÚNZ Ústí n. L. má hlavní slovo MUDr. RICHTER.^d

Na 30. 11. 1989 je svoláno mimořádné zasedání předsednictva KOR Ústí n. L., na které jsou přizváni i předsedové OOR a KVOS. Má se jednat o námětech na podporu nově zvoleného předsedy ÚRO Karla HENEŠE, které by se měly promítnout do nového akčního programu ÚRO.

Poznatky byly získány 28. 11. 1989 prostřednictvím důvěrníka. Jsou hodnověrné a lze je dále využít.

Opatření: Zjišťovat stanoviska ZV a ZO ROH v organizacích Severočeského kraje na situaci v ROH a vývoj situace v ČSSR. Informovat územní stranický orgán.

^a Č. j. OS-00126-443/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 29. XI. 1989 v 16.02 (?) hod., číslo zprávy 11455; vpravo od něho rukou připsáno „P“ v kroužku. Vpravo razítka II. správy SNB, došlo 30. XI. 1989, č. j. CB-0034-486/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“; vpravo od nich pravděpodobně Kupkův vlastnoruční podpis. V pravém horním rohu rukou „AO“.

^b Odstavec je zčásti rukou podtržen, zleva je zatržen a je k němu připsáno „P“.

^c Vpravo rukou připsáno „(KC Ú. n. L.)“.

^d „konference ROH v Jednotě Ústí n. Labem“, „dostavilo“ a „47 proc. účastníků“ je rukou podtrženo, odstavec je v těchto místech zleva zatržen a je k němu připsáno „P“ v kroužku.

¹ K objektu „Doly V. I. Lenina“ byl 13. 7. 1972 O-StB Most zaveden OBS (dle EZO „DOLY VÍL“) s reg. č. 11543: skartace v registru nevyznačena. Problematika „Doly S-SHD kraj Ústí n. L.“ byla 19. 6. 1958 I. odd. IV. odb. S-StB Ústí n. Labem administrativně podchycena v OBS (dle EZO „SHD“) s reg. č. 453: 7. 6. 1960 předán na O-StB Most, 15. 7. 1961 na IV. odb. S-StB Ústí n. Labem, 14. 9. 1970 na O-StB Most, 30. 8. 1972 na 2. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena.

61b

1989, 29. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek č. 1.

[...]ª

Věc: Denní situační zpráva ze dne 29. listopadu 1989 – dodatek 1

2. Nepřátelská činnost
- b/ vnitřního protivníka:

Operativní cestou byl zjištěn návrh programových zásad Občanského fóra v Děčíně, který obsahuje tyto body:

1. Občanské fórum se hodlá zasazovat o reprezentaci názorové hladiny veřejnosti mimo politické strany. OF se nepovažuje za představitele žádné strany, nýbrž za otevřenou společnost občanů, kteří chtějí umožnit vyjádření svobodného názoru. Občanské fórum je považováno za místo, kde by se měly řešit osobní problémy a spáchané křivdy. Dialog má být veden důstojně a bez výpadů proti společenskému zřízení.
2. Občanské fórum je připraveno k registraci prozatímních výborů občanských shromáždění a organizací a zveřejňování stanovisek včetně vyslovování nedůvěry stávajícím stávkovým výborům. Občanské fórum má požadavek umožnit diskuse všem občanům ve větším měřítku než dosud.
3. Ve smyslu programového prohlášení Občanského fóra z Prahy bude veden dialog s každým, včetně představitelů KSČ a města, zvláště, když o to projeví sami zájem. Občanské fórum bude soustřeďovat pozornost na konkrétní problémy, které se týkají nás všech obyvatel Děčína.

Poznatek byl získán 29. 11. 1989, je hodnověrný a lze ho dále využít.

Opatření: Byl informován OV KSČ Děčín.

Operativní cestou bylo zjištěno, že dne 29. 11. 1989 po 14.00 hod. začali příslušníci ČSLA¹ po Chomutově strhávat plakáty vylepené aktivisty Občanského fóra a místo nich vylepovat plakáty své. Redaktor informačního střediska Občanského fóra Chomutov František MAXA o této skutečnosti informoval centrum Občanského fóra v Praze v Lanterně magice. Odtud mu bylo sděleno, že v Praze se děje to samé.

Z tohoto důvodu MAXA ihned telefonicky požádal o pomoc stávkové výbory v Ústí n. L. a Plzni, na kterých požadoval o vyslání 4 – 5 studentů s propagačními materiály, které by přivezli do Chomutova a s těmito přelepovali plakáty vylepené příslušníky ČSLA. Z obou stávkových výborů byla přislíbena rychlá pomoc.

Poznatek byl získán ZTÚ a lze jej dále využít.

Opatření: Sledovat postup střediska Občanského fóra Chomutov a přijímat k němu adekvátní opatření.

Dne 28. 11. 1989 došlo o přestávce školního vyučování v 7. třídě 26. základní školy v Ústí n. L. – Severní Terasa k verbálnímu a posléze i fyzickému útoku na děti dvou příslušníků SNB, zařazených na KS-SNB Ústí nad Labem. Nejprve dva spolužáci, kteří spor vyvolali, slovně napadali svého spolužáka, že nosí tesilové kalhoty jako JAKEŠ, které se mu snažili stáhnout. Následně byl urážlivě osočován, že jeho otec chodí po náměstí rozhánět a mlátit lidi obuškem. Při nastalé rvačce se jej zastala spolužačka, která byla rovněž fyzicky napadena. Incident se obešel bez zranění. Následně jeden z iniciátorů roztrhal svůj pionýrský průkaz se slovy „Vy komouši“. Iniciátory byli Martin M[...] a Radim S[...].

Opatření: Informován náměstek MV ČSSR. O situaci bude informován vedoucí odboru školství NV města Ústí n. L. k provedení vlastních opatření.

4. Názory a nálady obyvatel

Někteří studenti Pedagogické fakulty (PF) Ústí n. L. obcházejí prodejny v Ústí n. L. a dotazují se na možnost získání pracovní příležitosti pro stávkující studenty PF Ústí n. L. V jedné prodejně jako důvod uvedli, že již nemají finanční prostředky na kancelářský papír a další potřeby pro výrobu letáků na podporu studentské stávky.

Mezi zaměstnanci Drobného zboží Liberec je zjišťován odsuzující postoj k vystoupení Václava HAVLA na Letenské pláni v Praze i k celému průběhu této akce. Vyslovují názor, že se již nejedná o akce studentů, ale o iniciativu protisocialistických živlů.

Většina pracovníků ObNV Praha 2 zaujímá k současné vnitropolitické situaci naprosto nezúčastněný postoj. Převládá zde názor, že je jedno, kdo jim bude vládnout. Jen když to přinese viditelné zvýšení životní úrovně.

V okrese Litoměřice bylo v posledních dnech zjištěno zvýšené skupování mouky a cukru, zejména na vesnicích.²

Na Okresním bytovém podniku (OBP) Liberec je připravována schůze ZO KSČ, na které má být přijato usnesení k tomu, jak OBP Liberec musel přednostně a moderně vybavovat byty okresních funkcionářů. Konkrétně se hovoří o bývalém tajemníkovi OV KSČ Liberec

s. HÁJKOVI. Usnesení má být odesláno na OV KSČ Liberec a na vědomí generálnímu tajemníkovi ÚV KSČ s. URBÁNKOVI.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-444/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 29. XI. 1989 ve 22.45 hod., číslo zprávy 11471. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 30. XI. 1989, č. j. CB-0034-484/03-89, přílohy 0. Nad ním vpravo rukou připsáno „0“. V pravém horním rohu rukou „AO“.

¹ 19. 7. 1971 zavedlo pravděpodobně 2. odd. I. odb. S-StB Ústí n. Labem OBS „Ozbrojené složky“ (dle EZO „O SLOZKY“), reg. č. 10982: v neuvědoměnou dobu předán na 1. odd. II. odb. téže správy, skartace v registru nevyznačena.

² Tento odstavec byl použit pro zpracování 6. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DŠZ FMV č. 186 z 30. 11. 1989. Srovn. pozn. 3 dok. 12b.

61c

**1989, 29. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva –
dodatek č. 2.**

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 29. 11. 1989 – dodatek 2.

2. Nepřátelská činnost
b/ vnitřního protivníka:

Operativní cestou bylo zjištěno, že Občanské fórum v Litvínově vydalo následující prohlášení:

1. Souhlasíme s programovým prohlášením pražského Občanského fóra.
2. Žádáme odstoupení poslance Federálního shromáždění Zdeňka HOŘENÍHO, který je poslancem za okr. Most.
3. Žádáme odstranění velkých demagogických transparentů, které propagují monopol jedné strany.
4. Žádáme zvýšení stabilizačního příspěvku v pánevní oblasti ze 2.000 na 5.000 Kčs. Stabilizační příspěvek musí být vyplacen i důchodcům.

5. Žádáme poslance národního výboru, aby odsoudili intervenci vojsk Varšavské smlouvy dne 21. 8. 1968.¹

Dále bylo zjištěno, že koordinační výbor v Divadle pracujících Most vyvíjí iniciativu k založení Občanského fóra v s. p. Chemické závody ČSSP Litvínov. Důchodce J[...] S[...]² předal koordinačnímu výboru uvedeného divadla částku 10.000,- Kčs a vystoupil jako řečník dne 27. 11. 1989 na manifestaci v Mostě. Koordinační výbor Divadla pracujících vznesl požadavek na tiskové středisko pražského Občanského fóra, aby zajistilo redaktora, který by se S[...] provedl rozhovor.

Poznatky byly získány 29. 11. 1989, jsou hodnověrné a lze je dále využít.

Opatření: Postupováno podle pokynu 2. S SNB Praha.

4. Názory a nálady obyvatel

V prostředí ČSS v okrese Jablonec n. N. bylo zjištěno, že vedení této strany je názoru, že prezident ČSSR s. HUSÁK nebude moci vykonávat stávající funkci vzhledem ke svému spojení s událostmi v ČSSR z let 1968-69.

V prostředí studentů Vysoké školy ekonomické v Praze bylo zjištěno, že si zdejší studenti uvědomili, kdo za ně v současné době hovoří. Ze 7 bodů uváděných jako požadavky studentů jsou pouze 3 body skutečnými požadavky studentů, tzn. svobodné volby, odstranění vedoucí úlohy KSČ ve společnosti, objasnění zákroku pořádkových sil Bezpečnosti ze 17. 11. 1989. Ostatní body že jsou již „věci pana Havla“. Studenti dostatečně neznají osoby jako např. HAVEL, MALÝ, KOČÁB a další. Zásadně se studenti nehlásí k takovému dialogu, k jakému došlo na manifestaci v Praze na Letné. Nesouhlasí, aby za jejich zájmy hovořil někdo, koho si sami nezvolili. Podle rozhodnutí jejich stávkového výboru má stávka trvat do neděle 3. 12. 1989 a potom by měli obdržet pokyn k jejímu ukončení. Ve stávkovém výboru se hovoří o vztahu mezi HAVLEM a DUBČEKEM v tom směru, že se jedná pouze o divadlo pro veřejnost, neboť jinak se výše uvedení nemají v oblibě a každý z nich jde za svým cílem. Studenti nemají zájem škodit republice a uznávají nového generálního tajemníka ÚV KSČ s. URBÁNKA. U s. URBÁNKA je vyzdvihována jeho rozvážnost a schopnost hovořit bez písemných podkladů. Dále bylo zjištěno, že stávkový výbor odmítl převzít natištěné formuláře ze ZÚ USA v Praze, které by po vyplnění byly odevzdány zpět na uvedený ZÚ (známý desetibodový dotazník).

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-445/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 30. XI. 1989 v 1.15 hod., číslo zprávy 11472. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 30. XI. 1989, č. j. CB-0034-485/03-89, přílohy 0. Nad ním vpravo rukou připsáno „0“. V pravém horním rohu rukou „AO“.

¹ Srovn. Prohlášení OF města Litvínova. Rozvoj 6. 12. 1989, roč. XXXIX., s. 2.

² K osobě J. S. (1916) byl 11. 11. 1964 6. odd. O-StB Most zaveden SS s reg. č. 8621: 8. 6. 1965 „ZRUŠENO, materiál k NO“. 13. 9. 1972 zavedlo O-StB Most (zřejmě po linii „2/2“ S-StB Ústí n. Labem) SS s reg. č. 11693: „objekt“ akce 6. 12. 1973 zaevidován jako NO („II/76“), SS 27. 1. 1976 archivován pod a. č. 4666, „NO dne 2. 8. 1976 ukončeno, připojeno k r. č. 16451 AGENT“. 19. 2. 1976 zavedlo 3. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem svazek KTS „KONSTRUKTÉR“, reg. č. 16451: 2. 8. 1976 převeden na svazek A-„KONSTRUKTÉR“, 10. 1. 1979 předán na 1. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem, 31. 5. 1983 archivován pod a. č. 14054, v řádku z registru je kromě toho bez data uvedeno „NO platí, připojeno do sv. NO 0411693“, sv. NO zničen 1. 12. 1989.

62a

1989, 30. listopadu, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 30. listopadu 1989

2. Nepřátelská činnost

a/ vnějšího protivníka – nezjištěno

b/ vnitřního protivníka

Dne 30. 11. 1989 bylo zjištěno, že dosud neustanovená učitelka základní školy v Chlumci, okr. Ústí n. L., dne 28. 11. 1989 při výuce českého jazyka v jedné z 5-tých tříd, kde suplovala, zadala žákům slohové cvičení na téma „Jak se rodiče dětí zúčastnili generální stávky“. Třidu rozdělila do dvou skupin. Jednu skupinu tvořily děti, které se přihlásily, že jejich rodiče se stávky zúčastnili, druhou skupinu děti, jejichž rodiče se stávky nezúčastnili. Mj. učitelka vytykala dětem ze druhé skupiny, že jejich rodiče se stávky nezúčastnili. Dále bylo zjištěno, že tyto rodiče si předvolává do školy.

Jedná se o prvotní, neprověřenou informaci, získanou operativní cestou, dále využitelnou.

Opatření:

Bude provedeno ustanovení učitelky základní školy Chlumeck a její

prověrka. Za využití odboru školství SčKNV Ústí n. L. budou provedena opatření k řešení a zamezení obdobných negativních jevů.

Dne 30. 11. 1989 byl získán poznatek, že dne 28. 11. 1989 byla v OÚNZ Chomutov svolána mimořádná schůze ZO KSČ za účasti vedoucího tajemníka OV KSČ v Chomutově. Všichni členové jednohlasně vyslovili nedůvěru vedení OV KSČ z důvodu, že pozdě reagoval na stávající politickou situaci a jeho postup byl hodnocen jako alibistický a nedostatečný. Členové ZO KSČ požadují urychlené svolání mimořádné stranické konference v Chomutově, kde budou vyřešeny kádrové otázky na OV KSČ. Negativně bylo hodnoceno i vystoupení tajemníka OV KSČ s. TRUNEČKA dne 27. 11. 1989 v OÚNZ Chomutov v souvislosti s generální stávkou. Na schůzi nebyl schválen návrh na podporu sedmi bodů Občanského fóra.

Informace byla získána operativní cestou a lze ji dále využít.

Opatření:

Situace na OÚNZ Chomutov bude průběžně kontrolována AOP a vytěžením aktivu.

Dne 30. 11. 1989 bylo operativní cestou zjištěno, že předseda PV KSČ PZO¹ Jablonex obdržel dne 29. 11. 1989 výhrušný anonymní dopis, adresovaný na PV KSČ. Dopis byl odeslán dne 27. 11. 1989 z Olomouce a obsahuje následující text: „Co vy, dělníci. Ubožáci zalezli ve svých dírách. Kdy se přidáte, komouši. Nemáte strach, že vaše děti se budou za vás stydět. 25. 11. pro vás nebylo místo na Letné, zítra už vás čeká jen popraviště.“²

Informaci lze dále využít.

Opatření: Zajistit legalizaci. Dopis postoupen cestou 2. odboru S StB Ústí n. L. na 2. odbor S StB Ostrava.

Agenturní cestou bylo zjištěno, že Miroslav TOMSA, pracovník Krátkého filmu Praha, rozšiřuje ve velkém počtu videozáznam ze zákroku Bezpečnosti v Praze dne 17. 11. 1989 včetně dotáček rozhovorů se zraněnými a názory dalších osob. Videozáznamu v délce 90 min. bylo již údajně rozmnoženo 4 000 kusů a TOMSA shání v jednotlivých krajích ČSR další videokazety. Videozáznamy měly být dopraveny i do zahraničí s cílem vyvolání kampaně proti čl. Bezpečnosti.^b

Jedná se o prvotní, neproověřenou informaci, kterou lze dále využít.

Opatření: Pramen je úkolován k získání kazety a prověření poznatku.

Dne 30. 11. 1989 bylo zjištěno, že dne 29. 11. 1989 se na podniku ČSPLO, závod Zahraniční plavby, uskutečnila konference ROH, na které na základě vzniklé situace nebyli zvoleni kandidáti navrhovaní do výboru ROH. Bylo rozhodnuto ustanovit novou volební komisi a připravit novou kandidátku výboru ROH. V průběhu konference byl

vznesen i požadavek, aby zaměstnanci podniku propuštění po roce 1968 z důvodu negativních politických postojů byli opětovně přijati k ČSPLO Děčín.

Informaci lze dále využít.

Opatření: Je postupováno dle pokynu II. správy SNB Praha.

Dne 29. 11. 1989 a opakovaně dne 30. 11. 1989 se na OS SNB Děčín dostavil člen Občanského fóra Josef BEJŠOVEC³ /1934/, zaměstnán jako dělník Agrostav Děčín, který si vyžádal rozhovor s pracovníkem OHK. Cílem rozhovorů byla snaha o založení Občanského fóra příslušníků na OS SNB v Děčíně. Jmenovaný, přestože byl odmítnut, projevuje neustále snahy o ovlivnění příslušníků OS SNB Děčín ze strany Občanského fóra.^b

Informace je hodnověrná a lze ji dále využít.

Opatření: Byla pořízena zvuková dokumentace.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.:

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-446/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 30. XI. 1989 v 15.55 hod., číslo zprávy 11499. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 7. XII. 1989, č. j. CB-0034-495/03-89, přílohy 0. V pravém horním rohu Kulhánkův vlastnoruční podpis.

^b Odstavec je víceméně celý rukou podtržen a zleva je k němu připsáno „P/P“.

¹ Problematika „podniky zahr. obch. Jablonec – Liberec“ byla 16. 2. 1971 zřejmě 3. odd. VI. odb. S-StB Ústí n. Labem (v registru jako „/6/ 3 VZ“) zavedena v OBS „Podniky zahr. obch.“ (dle EZO „PZO“), reg. č. 10798: 14. 3. 1989 předán patrně z 2. odd. na 1. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena.

² Informace o uvedení anonymním dopisu byla zapracována do 17. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 187 z 1. 12. 1989. Srovn. pozn. 4 dok. 30a.

³ K osobě J. Bejšovce byl 29. 10. 1973 O-StB Děčín (zřejmě po linii „2/2“ S-StB Ústí n. Labem) zaveden svazek NO („III/10“, později „III/2“), reg. č. 12698: zničen 7. 12. 1989. K osobě téhož jména a o deset let jiného narození (1924) byl nalezen též svazek s reg. č. 8205: zaveden 1. odd. 2. odb. V. S-SNB 29. 12. 1957, 30. 3. 1960 archivován pod a. č. 50705.

1989, 30. listopadu*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek.[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 30. 11. 1989 – dodatek č. 1

**2. Nepřátelská činnost
b/ vnitřního protivníka**

Dne 30. 11. 1989 se na Mírovém náměstí v Litoměřicích uskutečnilo v době od 15.30 do 16.00 hod. shromáždění členů KSČ, organizované OV KSČ, za účasti cca 5 000 osob. Vedoucí tajemník OV KSČ vystoupil na podporu ÚV KSČ. Další diskutující reagovali na současné změny ve společnosti.

Od 16.00 hod. se na stejném místě konalo shromáždění Občanského fóra „Za mír“. Představitel fóra BÁRTA vyzval v úvodu účastníky shromáždění členů KSČ, aby neodcházeli a vyslechli si, oč jde Občanskému fóru. Podstatná část účastníků prvního shromáždění zůstala a přítomno bylo cca 6 000 osob. Dva studenti z FF UK Praha PEŠEK a ZLÁMAL /blíže nezjištěno/ hovořili o událostech v Praze dne 17. 11. 1989 a zdůraznili, že ve stávce vytrvají, dokud nebudou jejich podmínky splněny. Z pražských umělců vystoupil zpěvák ZICH a herec KRATINA, který hovořil o tom, že po zrušení čl. 4 Ústavy a úpravě čl. 6 je existence Lidových milicí a výborů KSČ v závodech protiprávní, neboť odporuje Ústavě a je nutno je zrušit.^b

Blíže nezjištěný pplk. ČSLA ujistil přítomné, že armáda nepůjde proti lidu, ale že všichni občané si musí uvědomit, o co v současné době jde a že HAVLOVI jde v podstatě o nastolení jedné diktatury druhou [!]. Jeho vystoupení se u části přítomných setkal se záporným ohlasem. MUDr. ČERNÝ z vojenské nemocnice v Terezíně upozornil přítomné jako nestraník, že nyní je nutné hodnotit každého podle toho, jak pracuje, a není možné, aby byl šikanován, protože je členem KSČ. Shromáždění bylo ukončeno hymnou. BÁRTA pozval přítomné k další diskuzi do zařízení ROH v Litoměřicích Hrádek a přislíbil, že další setkání by se mělo konat 4. 12. 1989 od 16.00 hodin.

Diskuse na Hrádku se uskutečnila v době od 18.00 do 20.00 hodin a navazovala na odpolední shromáždění. Na pořadu byla i otázka apolitičnosti ozbrojených sborů a ČSLA. Výše uvedený student PEŠEK upozornil, že dosud nebyly splněny některé požadavky studentů, kteří

proto zůstávají ve stávce až do 3. 12. 1989, kdy by mělo být oznámeno nové složení vlády. V případě nesouhlasu budou ve stávce pokračovat.

Informace jsou hodnověrné a lze je dále využít.

Opatření: O průběhu besedy na Hrádku bude informován územní stranický orgán.

Dne 30. 11. 1989 oznámil na OO VB Roudnice n. L. Svatopluk BLECHA, nar. [...] 1946, bytem Roudnice n. L., [...], strážný Chemo-petrol k. p. BENZINA Roudnice n. L., že ve dnech 28. a 29. 11. 1989 obdržel dva anonymní lístky s textem: v prvním případě „Budeš viset“, ve druhém případě „Ne abys zapomněl“. Jmenovaný není členem KSČ, ani jiné společenské organizace, je pouze členem ROH. Rovněž není členem žádné nezávislé iniciativy.¹

Opatření: Oba anonymní lístky byly zajištěny a OO VB Roudnice nad Labem provádí ve věci šetření dle par. 158/4 tr. ř.

Dne 30. 11. 1989 se uskutečnilo ve Štětí shromáždění občanů a představitelů Občanského fóra. V budově městského kina se shromáždilo cca 300 osob. Mluvčí fóra Jarmil KOVAŘÍK představil přítomným studenta Miroslava ŠISLERA /blíže nezjištěno/, představitele pražských studentů, dále byli přítomni zástupce umělců Milan STEHLÍK /blíže nezjištěno/ a výtvarníků z Mánesa a Mladé fronty – neustanovení. V průběhu shromáždění zazněly časté požadavky na zrušení Lidových milicí a vzešel návrh na odeslání telegramu do Prahy na podporu předsedy vlády ČSSR. KOVAŘÍK informoval dále přítomné, že fórum ve Štětí dostalo k dispozici prostory agitačního střediska v klubu Sepap Štětí. Z řad vystupujících nezazněly žádné urážlivé projevy a po skončení shromáždění byla zorganizována sbírka na fond stávkujícím studentům.^c

Informace byla získána operativní cestou a lze ji dále využít.

Opatření: Informovat územní stranický orgán.

4. Názory a nálady obyvatelstva

Z prostředí Krušnohorského divadla v Teplicích byl získán poznatek o zlehčování průběhu mítinku generálního tajemníka ÚV KSČ s. URBÁNKA s horníky na Kladně. Vyskytly se názory, že s. URBÁNEK měl mítink zinscenován s tzv. svými lidmi a většina horníků v té době pracovala.

V s. p. CHZ ČSSP v Litvínově odvysílal závodní rozhlas projev gen. tajemníka ÚV KSČ s. URBÁNKA, v jehož průběhu se vyskytlo několik anonymních telefonátů s požadavkem zastavení vysílání a dalším vulgárním obsahem. Zároveň však byla zaznamenána řada kladných telefonátů pracovníků [m?] závodního rozhlasu, ve kterých bylo děkováno za odvysílání projev a bylo požadováno jeho opakování.

Z prostředí Divadla pracujících v Mostě bylo zjištěno, že jeho koordinační výbor byl informován o uvažovaném nasazení Lidových milicí v Praze, které se neuskutečnilo. Tyto informace byly údajně získány prostřednictvím pracovníků telekomunikací, kteří odposlouchávají telefonní hovory. Dále bylo zjištěno, že koordinační výbor chce k dialogu pozvat signatáře CH-77 Václava BENDU.

Mezi pracovníky tohoto výboru panuje názor, že v Praze je již o všem rozhodnuto a nyní se iniciativa Občanského fóra musí přenést do menších měst a vesnic. V současné době jedná koordinační výbor divadla pouze s pracovníky MěNV v Mostě, ale má zájem i o dialog s pracovníky ONV. Naopak nechce jednat se současným vedením OV KSC, se kterým chce navázat dialog až po provedení kádrových změn. Jejich současný názor je takový, že jsou „pány situace“ a mohou si klást požadavky a žádat skládání účtů od funkcionářů. Vyskytují se i hlasy požadující zrušení základních organizací KSC v závodech a šachtách.^d

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-447/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 1. XII. 1989 ve 13.00 hod., číslo zprávy 11511. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 7. XII. 1989, č. j. CB-0034-494/03-89, přílohy 0. V pravém horním rohu Kulhánkův vlastnoruční podpis.

^b První tři větné celky odstavce jsou z větší části rukou podtrženy a k tomu je zleva připsáno „P/P“.

^c „ve Štětí... Občanského fóra“, „požadavky na zrušení Lidových milicí“ a „na podporu předsedy vlády ČSSR“ rukou podtrženo, zleva je k odstavci připsáno „P/P“.

^d Tento a předcházející odstavce jsou z větší části rukou podtrženy a zleva je k nim připsáno jedno společné „PP“.

¹ Informace o uvedených anonymních lístcích byla zpracována do 17. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 187 z 1. 12. 1989. Srovn. pozn. 4 dok. 30a.

63a

1989, 1. prosince, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 1. prosince 1989

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka –

Operativní cestou byly zjištěny rozpory a názorové rozdíly ve vedení „Občanského fóra“ v Chomutově a je signalizován jeho rozpad. Většina členů je pasivní a na jednání dochází nepravidelně. Člen OF, signatář CH-77 Karel MRÁZEK (1957), bytem Chomutov, z fóra vystoupil a začal se věnovat vlastní politické linii. Hodlá v Chomutově založit stranu „zelených“, která by měla být podle jeho záměru politickou stranou s ekologickým programem. Společně s ním se má na vzniku strany podílet cca 30 osob. Na 4. 12. 1989 připravuje MRÁZEK společnou schůzi všech členů, kde je seznámí s programem vznikající strany.^{b+1}

Informace je hodnověrná, lze ji dále využít.

Opatření:

Činnost MRÁZKA je pod OAP kontrolou. Je postupováno dle pokynů 2. S-SNB Praha.

Dne 30. 11. 1989 v době od 14.30 do 15.45 hod. se uskutečnila na Mírovém náměstí v Lounech manifestace, kterou pořádal MěV KSC. Za „Občanské fórum“ vystoupil Stanislav KOTYK² (1933), vyloučen z KSC za pravicovou činnost v letech 1968-69. Ve svém vystoupení uvedl, že připravuje založení odbočky Sociálně demokratické strany.

Informace je hodnověrná, lze ji dál využít.

Opatření:

Informován územní stranický orgán.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Náčelník S-StB Ústí n. L.:

v z. mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-448/OA-01-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 1. XII. 1989 v 15.40 hod., číslo zprávy 11527. Pod ním razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 4. XII. 1989, č. j. CB-0034-489/03-89, přílohy 0.

^b Poslední větný celek odstavce je z větší části rukou podtržen a zleva je k odstavci v těchto místech připsáno „A“.

¹ Tento odstavec byl použit pro zpracování 10. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 188 ze 4. 12. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 31a.

² K osobě S. Kotyka byl 19. 1. 1977 O-StB Louny zaveden svazek NO („III/68“, posléze „III/23“), reg. č. 17626; zničen 8. 12. 1989.

63b

1989, 1. prosince, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 1. prosince 1989 – dodatek č. 1

2. Nepřátelská činnost
b) vnitřního protivníka:

Operativní cestou bylo dodatečně zjištěno, že dne 29. 11. 1989 nastoupila na směnu vrátná STZ Lovosice Marie HOFMANOVÁ (1937), bezpartijní, bytem Litoměřice. Důvodem byla výhrůžka zámečnicka téhož podniku Václava K[...] (1943), bytem Lovosice, za to, že dne 24. 11. 1989 nepustila do závodu studenty z Prahy, kteří přišli agitovat ke stávce. Před další spolupracovníci jí K[...] vyhrožoval: „Teď budou rozpuštěny milice, kup si samopal, a stejně ti to nepomůže, stejně tě zastřelím.“¹

Poznatek je hodnověrný a lze ho dále využít.

Opatření:

Po konzultaci s okresním prokurátorem případ šetří OO VB Lovosice podle par. 158 tr. řádu.

Operativní cestou byly získány poznatky o situaci u vojenského útvaru 3857 Litoměřice.² V minulých dnech byli nováčci nuceni ze strany vojáků 2. ročníku i pod pohrůžkou násilí k podpisu rezoluce na podporu stávkujících studentů. Rezoluci podepsali téměř všichni vojáci základní služby útvaru a měla být odeslána stávkovému výboru VS do Prahy. Akce byla utajena před vojáky z povolání. Dále bylo zjištěno, že v současné době řada důstojníků útvaru požívá ve zvýšené

míře alkoholické nápoje a odmítá diskutovat s vojáky základní služby o politické situaci v ČSSR.

Jedná se o prvotní, neprověřený poznatek, který lze využít.

Opatření:

O situaci informovat VKR.³

4. Názory a nálady obyvatelstva:

Operativní cestou bylo zjištěno, [že] ÚV KSONN,⁴ jehož zasedání se uskutečnilo dne 23. 11. 1989 v Praze, vydal pokyn všem organizacím KSONN, aby se distancovaly od současného dění v ČSSR. Žádná ZO, ani jednotlivci nemají dle tohoto pokynu sepisovat rezoluce na podporu událostí či proti nim. Toto stanovisko se má předat i těm osobám německé národnosti, které nejsou organizovány v KSONN.

V prostředí členů KSČ Chemických závodů ČSSP Litvínov bylo zjištěno, že požadují urychlené vypracování a rozšíření akčního programu strany pro nejbližší období, který by zabezpečil spojení sil a jednotný postup strany včetně možnosti argumentace členů KSČ k současné situaci. Naproti tomu mezi dělníky s. p. Spolchemie Ústí n. L. je dosud hodně „váhajících“, a to i mezi členy KSČ. Vedení tohoto podniku má dosud podporu části pracujících i před stupňujícími se požadavky Občanského fóra.

Náčelník S-StB Ústí n. L.:

v z. mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-449/OA-01-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 1. XII. 1989 ve 22.30 hod., číslo zprávy 11542. Pod ním razítka „VYTEŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 7. XII. 1989, č. j. CB-0034-493/03-89, přílohy 0.

¹ Tento odstavec byl použit pro zpracování posledního odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 188 ze 4. 12. 1989. Doplníme, že zpracovatelé uvedené DSZ FMV podle všeho chybně rozepsali zkratku STZ na „Strojně traktorovou stanici“ (podle nás jde o „Severočeské tukové závody“). Srovn. pozn. 1 dok. 31a.

² Problematika „vnější ochrana vojenských objektů“ byla 12. 1. 1977 4. odd. I. odb. S-StB Ústí n. Labem administrativně podchycena v OBS (dle EZO „V OBJEKTY“) s reg. č. 17606: 14. 3. 1989 předán na 3. odd. téhož odboru, skartace v registru nevyznačena.

³ Na základě usnesení 33. schůze Rady obrany státu ze dne 9. 12. 1982 vydal náčelník hlavní správy vojenské kontrarozvědky (HS VKR) v příloze RN HS VKR č. 009 z 6. 4. 1983 „Statut III. správy SNB – vojenské kontrarozvědky“, č. j. 00339/208-82, signovaný ministrem vnitra ČSSR Jaromírem Obzínou a ministrem národní obrany ČSSR Martinem Džurem, který začínal článkem I – „Všeobecná ustanovení“:
„/1/ Zabezpečování vysoké bojové pohotovosti a připravenosti ozbrojených sil Československé socialistické republiky /dále jen 'ozbrojené síly

ČSSR/ patří k rozhodujícím předpokladům splnění úkolů obrany nezávislosti Československé socialistické republiky /dále jen 'ČSSR'/, výstavby vyspělé rozvinuté socialistické společnosti i internacionálního úkolu – společné obrany zemí socialistického společenství účastníků Varšavské smlouvy. Nezastupitelnou úlohu při tom plní vojenská kontrarozvědka /dále jen 'VKR', která ve své činnosti vychází z cílů a úkolů bezpečnostní politiky Komunistické strany Československa a socialistického státu.

/2/ VKR se ve své činnosti řídí Ústavou Československé socialistické republiky, obecně závaznými právními předpisy, zejména zákonem č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti /dále jen 'SNB', příslušnými resortními předpisy federálního ministerstva vnitra /dále jen 'FMV' a federálního ministerstva národní obrany /dále jen 'FMNO', přičemž důsledně dbá na dodržování socialistické zákonnosti. Při splnění úkolů úzce spolupracuje s velitelskými a politickými orgány ozbrojených sil ČSSR, ostatními útvary SNB, územními stranickými a státními orgány, orgány justice a prokuratury a VKR armád členských států Varšavské smlouvy, zejména sovětskou VKR.

/3/ VKR je součástí SNB – složky Státní bezpečnosti /dále jen 'StB' a je řízena ministrem vnitra ČSSR. Úkoly SNB při ochraně bojeschopnosti ozbrojených sil ČSSR plní vojáci z povolání ozbrojených sil ČSSR a příslušníci SNB /dále jen 'příslušníci VKR'. VKR organizuje svoji činnost v návaznosti na úkoly a charakter budování ozbrojených sil ČSSR.“

Článek 2 specifikoval „hlavní úkoly VKR“:

„VKR plní zejména tyto hlavní úkoly:

a/ zabránit pronikání agentury speciálních služeb nepřítele do ozbrojených sil ČSSR;

b/ odhalovat a likvidovat nepřátelskou agenturu, která pronikla do ozbrojených sil ČSSR a nebo působí v jejich civilním přilehlém prostředí;

c/ pronikat do agenturních sítí nepřítele a podílet se z vlastního území na rozpracování vyčleněných zpravodajských centrál a úřadoven, jejichž zpravodajská činnost směřuje proti ozbrojeným silám ČSSR;

d/ pomáhat všetranně velitelským orgánům v boji proti rozvědnému pozorování a technické rozvedce nepřítele;

e/ vést v součinnosti s velitelskými a politickými orgány ozbrojených sil ČSSR boj s ideologickou diverzí nepřítele a jejími následky;

f/ pomáhat velitelským a politickým orgánům při zvyšování bojové pohotovosti ozbrojených sil ČSSR;

g/ odhalovat přípravy a podílet se na objasňování příčin vážných mimořádných událostí nasvědčujících zejména teroristické, záškodnické nebo sabotážní činnosti, zběhnutí do ciziny, zběhnutí se zbraní, opuštění republiky a událostí narušujících bojeschopnost a mobilizační připravenost ozbrojených sil ČSSR;

h/ provádět v rozsahu plnění svých úkolů v součinnosti s vyšetřovateli StB ve VKR, s velitelskými, politickými orgány, orgány vojenské justice a prokuratury opatření zaměřená na předcházení trestné činnosti a zvyšování právního vědomí v ozbrojených silách ČSSR;

ch/ organizovat a zabezpečovat ve stanoveném rozsahu kontrarozvědnou ochranu vojáků v činné službě, občanských pracovníků vojenské správy a jejich rodinných příslušníků vyjíždějících do zahraničí;

i/ zabezpečovat, podle zvláštních plánů a směrnic, dezinformaci nepřítele ve vojenské, vojensko-politické a vojensko-ekonomické oblasti;

j/ zabezpečovat v rozsahu stanoveném ministrem vnitra ČSSR vnější kontrarozvědnou ochranu sovětských vojsk dočasně umístěných na území ČSSR a vojsk armád členských států Varšavské smlouvy při jejich pobytu v ČSSR;

k/ plánovat a zabezpečovat potřebná opatření k rozvoji a plnění úkolů

VKR při vyhlášení mimořádných opatření mimo dobu branné pohotovosti státu a za branné pohotovosti státu.“

V přelomovém roce 1989 navrhla hlavní správa vojenské kontrarozvědky v rámci reorganizace FMV nové znění Statutu vojenské kontrarozvědky, č. j. 048/208-89. Článek 1 – „Všeobecná ustanovení“ – byl změněn: „/1/ Vojenská kontrarozvědka (dále jen 'VKR') je součástí Sboru národní bezpečnosti – složky Státní bezpečnosti (III. správa SNB), která plní úkoly při ochraně bojeschopnosti ozbrojených sil Československé socialistické republiky (dále jen 'ČSSR'). Provádí kontrarozvědnou ochranu [Odkaz k pozn. pod čarou č. 2: 'Pod pojmem kontrarozvědná ochrana ozbrojených sil ČSSR je zahrnuta kontrarozvědná ochrana objektů, zařízení a hospodářských organizací ozbrojených sil ČSSR a zde zařazených osob, kterými se v této souvislosti rozumí a) vojáci v činné službě a občanství pracovníci zařazení u útvarů a zařízení Československé lidové armády, Pohraniční stráže a vojsk ministerstva vnitra, b) občanství zaměstnanci hospodářských organizací federálního ministerstva národní obrany, c) jejich rodinní příslušníci a osoby žijící s nimi ve společné domácnosti.'] jejich útvarů, přičemž svoji činnost organizuje v návaznosti na úkoly a charakter budování ozbrojených sil ČSSR.

/2/ VKR se ve své činnosti řídí ústavními zákony, jinými obecně závaznými právními předpisy, příslušnými předpisy federálního ministerstva vnitra (dále jen 'FMV') a federálního ministerstva národní obrany (dále jen 'FMNO'), přičemž důsledně dbá na dodržování socialistické zákonnosti.

/3/ Úkoly při kontrarozvědné ochraně ozbrojených sil ČSSR plní vojáci z povolání Československé lidové armády, vojáci z povolání vojsk ministerstva vnitra, příslušníci Pohraniční stráže ve služebním poměru, příslušníci Sboru národní bezpečnosti a občanství pracovníci vykonávající službu ve VKR (dále jen 'příslušníci VKR').“

Článek 2 – „Hlavní úkoly VKR“ – navrhol:

„VKR plní tyto hlavní úkoly:

a/ zabraňuje pronikání agentury nepřátelských speciálních služeb do ozbrojených sil ČSSR;

b/ odhaluje a zamezuje činnosti agentury nepřátelských speciálních služeb, která pronikla do ozbrojených sil ČSSR anebo působí v jejich civilním přilehlém prostředí; [Odkaz k pozn. pod čarou č. 2: 'Ve smyslu geografickém a vztahovém se za civilní přilehlé prostředí považuje zejména: a) přilehlá sídla, budovy a blízké okolí vojenských objektů, zařízení a prostorů, trvale i dočasně využívaných, ze kterých lze provádět rozvědné pozorování nebo jinou nepřátelskou činnost, b) místa trvalého nebo přechodného pobytu příslušníků ozbrojených sil ČSSR, vojenská sídliště a jiná místa jejich hromadného ubytování, c) podniky a organizace se vztahy na ozbrojené síly ČSSR.']

c/ proniká do agenturních sítí nepřítele a z vlastního území rozpracovává vyčleněné zpravodajské objekty nepřítele;

d/ pomáhá velitelským orgánům ozbrojených sil ČSSR v boji proti rozvědnému pozorování a technické rozvědce nepřítele. Podílí se na plnění úkolů v oblasti ochrany státního tajemství v ozbrojených silách ČSSR;

e/ ve spolupráci s útvary Státní bezpečnosti i samostatně zabraňuje pronikání vnitřní opozice do OS ČSSR. Odhaluje a zabraňuje protistátní činnosti vnitřních nepřátelských elementů působících uvnitř ozbrojených sil ČSSR. Pomáhá velitelským orgánům a politickým pracovníkům v jejich boji s ideologickou diverzí nepřítele a jejími následky;

f/ odhaluje a podílí se na objasňování skutečností vážně narušujících bojeschopnost ozbrojených sil ČSSR, kde je podezření ze spáchání protistátní trestné činnosti;

g/ provádí v rozsahu plnění svých úkolů samostatně i ve spolupráci s veli-

telskými a politickými orgány, orgány vojenské justice a prokuratury preventivní opatření zaměřená na předcházení protistátní trestné činnosti a zvyšování právního vědomí příslušníků ozbrojených sil ČSSR;

h/ organizuje a zabezpečuje kontrarozvědnou ochranu vojáků v činné službě, občanských pracovníků a jejich rodinných příslušníků, případně osob žijících s nimi ve společné domácnosti vyjíždějících do států, které nejsou účastníky Varšavské smlouvy;

i/ zabezpečuje podle zvláštních plánů a směrnic dezinformaci nepřítele ve vojenské, vojenskopolitické a vojenskoekonomické oblasti;

j/ zabezpečuje ve stanoveném rozsahu kontrarozvědnou ochranu vojsk armád států – účastníků Varšavské smlouvy při jejich pobytu na území ČSSR;

k/ plní úkoly související s ochranou ozbrojených sil jiných států v rozsahu smluvních dokumentů uzavřených se sprátenými vojenskými kontrarozvědkami;

l/ plánuje a zabezpečuje potřebná opatření k rozvinutí a plnění úkolů VKR pro případ vyhlášení vyšších stupňů bojové pohotovosti a branné pohotovosti států.“

Kopie obou dokumentů jsou uloženy ve spise s č. j. ÚDV-104/VvK-95.

- ⁴ Kulturní sdružení občanů německé národnosti. 17. 1. 1963 zavedlo 2. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem OBS „NĚMCI“, reg. č. 7328: postupně veden na 4. odd. II. odb. a na 2. odd. I. odb. S-StB Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena.

64

1989, 3. prosince*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 3. prosince 1989

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka:

Dne 3. 12. 1989 ve 21,05 hod. procházel v Ústí n. L. ulicemi směrem na Mírové náměstí demonstrační průvod studentů v počtu cca 300 osob. Tito nesli transparenty, hesla s nápisem „Takovou vládu nechceme“ a vlajku ČSSR. Na Mírovém náměstí se účastníci průvodu shromáždili před budovou spořitelny, kde skandovali: „Demisi, demisi, patnáct proti pěti je směšný.“ Toto skandovali již při pochodu Fučíkovou ulicí kolem budovy OS SNB. Mluvíci ze strany účastníků demonstrativního shromáždění mj. uvedl: „Zítra se zde sejdem v 16,00 hod. znovu. Ať se připraví na to, že studenti mohou stávkovat

prosinec, leden i únor.“ Dále hovořil o tom, že bude druhá generální stávka, kterou studenti podpoří hladovkou. Po ukončení tohoto proslovu zazpívali účastníci hymnu a po skupinách se rozešli kolem 21,30 hod. K narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo.¹

Poznatek byl získán operativní cestou. Je hodnověrný a lze jej dále využít.

Opatření: Byl informován územní stranický orgán. Ke zjištění iniciátorů a k jejich další činnosti budou vytěženy AOP.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Náčelník S StB Ústí n. L.
v z. mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-450/OA-18-89. Vpravo ústecké razítko, došlo 4. XII. 1989 v 0.20 hod., číslo zprávy 11559. Vlevo od něho razítka II. správy SNB, došlo 4. XII. 1989, č. j. CB-0034-487/03-89, přílohy 0, a „VYTĚŽENO AO“.

¹ Tento odstavec byl použit pro zpracování 1. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 188 ze 4. 12. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 31a.

65a

1989, 4. prosince, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 4. prosince 1989

2. Nepřátelská činnost

a/ vnějšího protivníka – nezjištěno

b/ vnitřního protivníka:

Operativní cestou bylo zjištěno, že v noci z 3. 12. na 4. 12. 89 rozšiřovali zástupci Občanského fóra /OF/ v Litoměřicích v čele s duchovním Zdeňkem BARTOU prohlášení OF, ve kterém vyzývají občany Litoměřic k masové účasti na protestním shromáždění dne 4. 12. 1989 v 16.00 hodin na Mírovém náměstí v Litoměřicích. Zde mají ob-

čané vyslovit nesouhlas se jmenováním nové federální vlády a zejména s její strukturou, kdy je 15 členů vlády z řad komunistů. Podle jejich názoru nevzbuzuje tato vláda důvěru.

Jedná se o prověřený poznatek, který lze dále využít.

Opatření: O StB Litoměřice zajistí operativní kontrolu shromáždění ke zjištění nejaktivnějších účastníků a organizátorů.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Náčelník S StB Ústí n. L.:

v z. mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-451/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 4. XII. 1989 v 16.05 hod., číslo zprávy 11574. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 5. XII. 1989, č. j. CB-0034-490/03-89, přílohy 0.

65b

1989, 4. prosince*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek.

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 4. prosince 1989 – dodatek

2. Nepřátelská činnost

b/ vnitřního protivníka:

Dne 4. 12. 1989 se ve všech okresních městech Severočeského kraje a v samotném krajském městě uskutečnila v 16.00 hod. shromáždění občanů, organizovaná „občanskými fóry“.

Na shromážděních byla čtena prohlášení pražského koordináčního výboru OF,¹ prohlášení místních OF a prohlášení koordináčního stávkového výboru VŠ studentů.² Jejich jednotícím prvkem je nesouhlas se složením federální vlády. V Jablonci n. Nisou, v Litoměřicích a v Mostě bylo požadováno odstoupení presidenta republiky.

Na shromáždění OF ve Vejprtech, okres Chomutov, kterého se zúčastnilo cca 80 – 100 osob, byla fórem uskutečněna podpisová akce

ke generální stávce na den 11. 12. 1989. Požadavek na generální stávku odezněl též ve vystoupení studentů Pedagogické fakulty na shromáždění v Ústí nad Labem. Student ŠÍCHA prohlásil, že před generální stávkou proběhne protestní hladovka studentů PF.

V Mostě přednesl 7bodové prohlášení místního OF³ herec SCHULLER. Kromě nesouhlasu se složením vlády ČSSR je zde obsažen nesouhlas se složením orgánů státní moci v kraji i v okrese, požadavek na předání majetku KSČ veřejnosti a na předání budovy OV KSČ v Mostě mládeži.

V Chomutově vystoupil blíže neustanovený muž, který se představil jako ŽIŽKA z Dolu Jan Žižka v Chomutově⁴ a oznámil zrušení LM na závodě.

Vyostřený charakter mělo shromáždění v Litoměřicích, kde došlo k „vypískání“ zástupce OV KSČ. Jiří BREJNÍK z okresního podniku Technických služeb Prosmky oznámil, že dnem 4. 12. 1989 byla na tomto pracovišti zrušena ZO KSČ. Mjr. JUDr. BAUDYŠ z VÚ Litoměřice vyjádřil podporu OF a nesouhlas se složením vlády. Neustanovená studentka z Prahy informovala o vzniku nové pražské iniciativy, která požaduje odvolání poslanců. Mluvčí OF Zdeněk BÁRTA vyzval k účasti na oslavě ke „Dni lidských práv“ dne 9. 12. 1989 ve 14.00 hod. na Mírovém náměstí v Litoměřicích.

Naproti tomu v Jablonci n. Nisou vystoupil mluvčí OF Zbyněk ŠOLC s výzvou k toleranci vůči příslušníkům SNB, LM a členům KSČ.

Účast na shromážděních:

Česká Lípa	180
Děčín	150 – 200
Chomutov	500 – 700
Vejprty	80 – 100
Jablonec n. N.	2500
Liberec	3000
Litoměřice	2000
Louny	500
Postoloprty	300
Most	600 – 800
Teplice	700
Ústí n. L.	2000

Všechna uvedená shromáždění se uskutečnila na náměstích, kromě shromáždění v Lounech a Postoloprtech, která se konala jako dialog mezi OF a stranickými a státními orgány v divadle a v kině. V průběhu shromáždění nedošlo k narušení klidu a veřejného pořádku.

Informace je hodnověrná, lze ji dále využít.

Opatření: O průběhu shromáždění jsou průběžně informovány územní stranické orgány.

Náčelník S StB Ústí n. L.:
v z. mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-452/OA-15-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 5. XII. 1989 v 1.40 hod., číslo zprávy 11582. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 5. XII. 1989, č. j. CB-0034-491/03-89, přílohy 0.

¹ K prohlášením OF a VPN bezprostředně reagujícím na složení federální vlády viz dok. 32 a 33 in Suk, Jiří: Občanské fórum..., c. d., s. 46-48.

² Viz např. Studenti stávkují dál. Večerní Praha 4. 12. 1989, roč. XXXV., s. 1.

³ Viz Slovo má OFM. Rozvoj 13. 12. 1989, roč. XXXIX., s. 1.

⁴ 12. 7. 1976 zavedlo O-StB Chomutov k objektu „Doly Nástup Tušimice“ OBS „SHR – Doly Nástup“ (dle EZO „DOLY N“), reg. č. 16978; zničen 8. 12. 1989.

66

1989, 5. prosince, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 5. prosince 1989

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka:

Operativní cestou bylo zjištěno, že na Pedagogické fakultě v Ústí n. L. vznikla nezávisle na stávkovém výboru skupina, nesoucí název „Protikomunistické komando“. Cílem její činnosti má být vedení kampaní a nátlakových akcí za využití plakátů a letáků k vyloučení všech komunistů z vedoucích funkcí a jejich odstoupení z veřejného života. Podrobnosti o početním složení, struktuře, formách a metodách práce této skupiny se nepodařilo zjistit.^b

Jedná se o prvotní, neproověřený poznatek, získaný operativním pracovníkem dne 5. 12. 1989, který lze dále využít.

Opatření: Je prováděna prověrka poznatků. Podle výsledku budou stanovena další opatření.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva:

Agenturně byly získány poznatky k názorům zaměstnanců fy CHF^c Tübingen z NSR¹ na současnou situaci v ČSSR. Mezi zaměstnanci uvedené firmy převládá údiv nad euforií čs. obyvatelstva ze současné vnitropolitické situace v ČSSR. Reakce „Občanského fóra“ i vulgární urážky politických činitelů jsou hodnoceny jako neúměrné a nekulturní. Většinou jsou proti destabilizaci společnosti jak v ČSSR, tak i v ostatních soc. zemích.²

Náčelník správy Státní bezpečnosti / Ústí nad Labem
v z. mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-453/OR-01-89: patrně je uvedeno chybně místo „OS-00126-453/OA-01-89“. Vlevo ústecké razítko, došlo 5. XII. 1989 v 15.40 hod., číslo zprávy 11598. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 6. XII. 1989, č. j. CB-0034-492/03-89, přílohy 0. Nad ním vpravo Zamykalův vlastnoruční podpis. V pravém horním rohu rukou „AO“.

^b „Protikomunistické komando“ je rukou podtrženo a zleva je k odstavci připojen velký vykřičník.

^c V originálu je uvedeno „vy. chf“ (?).

¹ Problematika „zahraniční kap. monopoly“ byla 2. 4. 1976 1. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem administrativně podchycena v OBS „ZAHRANIČNÍ MONOPOLY“ (dle EZO „MONOPOL“), reg. č. 16604: skartace v registru nevyznačena.

² Tento odstavec byl použit pro zpracování 4. odstavce části „Názory a nálady obyvatelstva“ DSZ FMV č. 190 z 6. 12. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 17.

67a

1989, 6. prosince, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 6. prosince 1989

2. Nepřátelská činnost

- a) vnějšího protivníka – nezjištěno
- b) vnitřního protivníka:

Dne 5. 12. 1989 se uskutečnilo v 15.00 hodin v sále Kulturního a společenského střediska v Ústí n. L. shromáždění Demokratického fóra komunistů (DFK) pod heslem: „O budoucnosti naší země – od socialismu pro vyvolené k socialismu pro všechny“. Zúčastnilo se jej cca 200 osob. Jednání organizoval a řídil pracovník MNV Ústí n/L KAJZR.¹ Hlavní referát přednesl pracovník Prognostického ústavu ČSAV Praha PhDr. Miloslav RANSDORF,² CSc. Uvedl, že v současné době má DFK cca 60 000 členů. Cílem činnosti DFK je přeměnit KSČ v demokratickou stranu, která půjde cestou reformního komunismu. Kladně hodnotil styky DFK s klubem Obroda.

DFK se podle něho nehodlá zapojit do OF, protože OF nepočítá se soc. zřízením v ČSSR, nezavrhuje však kontakty s OF, zejména se záměrem upřesnění cílů obou hnutí. Dále uvedl, že DFK usiluje o to, aby se sjezd KSČ konal ještě do vánoc s přímou volbou delegátů, protože zde musí být slyšen hlas zdola. V případě zájmu o založení DFK v Ústí n/L přislíbil pomoc.

Dále vystoupil člen KSČ z OF ing. SAUNER. Hovořil o tom, že nemůže podporovat s. URBÁNKA, protože neřekl, jak bojovat proti byrokratickým praktikám bývalého vedení KSČ, a ještě 20. 11. 1989 hodnotil politickou situaci jako JAKEŠ. Ti členové strany, kteří se zaprodali jako vykonavatelé státní moci, by měli na základě svého [s]vědění ze strany odejít.

Neustanovený pracovník s. p. Spolchemie Ústí n/L oznámil vznik DFK v tomto podniku, které má 25 členů. Na jeho dotaz o organizačním spojení s centrem v Praze mu bylo RANSDORFEM odpovězeno, že DFK bude mít prostor v Rudém právu, ČST a bude mít též vlastní tiskový orgán s názvem Alternativa (dříve Život strany). V diskuzi dále vystoupil bývalý příslušník SNB s tím, že je nutné, aby DFK začalo pracovat v mocenských orgánech jako Bezpečnost. Je třeba prosadit plnou rehabilitaci všech, kteří museli ze SNB odejít pro sympatie

k DUBČEKOVU vedení, a současně SNB očistit. Většina účastníků projevila souhlas s programem DFK.³

Poznatek je věrohodný, získaný orgány SNB a lze ho dále využít.
Opatření:

Bude informován vedoucí tajemník KV KSČ.⁴

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva:

Mezi zaměstnanci ČSAD Česká Lípa byl dnešního dne zjištěn názor, že Sověti z Mimoně tankují pohonné hmoty, doplňují střelivo na plný počet a během několika hodin vyjedou do ulic nastolit pořádek, když se tady všichni tak „pomýlili“.^b

Náčelník správy Státní bezpečnosti Ústí n/L
v z. mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-454/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 6. XII. 1989 v 17.00 hod., číslo zprávy 11629. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 13. XII. 1989, č. j. CB-0034-502/03-89, přílohy 0. Vpravo od nich Zamykalův vlastnoruční podpis.

^b Odstavec je zleva rukou zatržen a je k němu připsáno „PP“.

¹ Zřejmě se míní Vladimír Kaiser.

² K osobě M. Ransdorfa (1953) byl 17. 1. 1989 3. odd. 12. odb. II. S-SNB zaveden SPO „PROGNÓZA“, reg. č. 36602; zničen 6. 12. 1989.

³ Tento a předcházející 3 odstavce byly použity pro zpracování přílohy DSZ FMV č. 191 ze 7. 12. 1989; název, zdroj i rozdělovník neuveden. V uvedené DSZ FMV chybí hodina konání shromáždění DFK a poslední věta 4. odstavce, z posledního větného celku 3. odstavce bylo vypuštěno „na základě svého svědomí“.

⁴ VT KV KSČ Ústí nad Labem byl v té době Václav Šípek.

67b

1989, 6. prosince, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek.[...]^aVěc: Denní situační zpráva ze dne 6. prosince 1989 – dodatek¹

2. Nepřátelská činnost

b) vnitřního protivníka:

Agenturní cestou bylo zjištěno, že se v Děčíně ulici 7. listopadu č. 12 nachází tiskové a koordinační středisko Občanského fóra (dále jen OF), které je vybaveno výpočetní technikou, tiskárnou, magnetofony, kterými jsou zaznamenány všechny telefonické rozhovory s okamžitým vyhodnocováním.

OF má telefonické spojení s úřadovnou Hlasu Ameriky ve Vídni s MEDKEM. OF disponuje velkou finanční částkou včetně valut. Rovněž je vybudováno informační spojení s Prahou s cílem okamžité oboustranné informovanosti.

Podle názoru členů OF na Děčínsku bude nejpozději v lednu 1990 vytvořena z OF politická strana, která bude uplatňovat nároky účasti ve vládě a pod. Komunistů v OF se budou později snažit zbavit, včetně těch, kteří požádají o ukončení členství v KSČ.

Všechna OF mají údajně instrukce směřující k rozbití ROH a vyvolávání útoků na StB, současně, že generální stávkou plánovaná dne 11. 12. 1989 nebude pouze manifestační, ale celodenní.

Informace je hodnověrná, lze ji dále využít.

Opatření:

Opatření je prováděno v souladu s pokyny II. S-SNB Praha.

Náčelník správy Státní bezpečnosti Ústí n/L

v z. mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-455/OA-20-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 7. XII. 1989 ve 21.40 hod., číslo zprávy 11631: vzhledem k tomu, že číslo zprávy i č. j. tohoto dodatku předchází číslu zprávy i č. j. následující DSZ (došlo 7. XII. v 15.35 hod.), můžeme se celkem oprávněně domnívat, že tento dodatek došel 6. XII. 1989 ve 21.40 hod., nicméně razítko s datem nastavené už na další den nebylo opraveno. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 13. XII. 1989, č. j. CB-0034-503/03-89, přílohy 0.

¹ Většina informací uvedených v tomto dodatku k DSZ byla zpracována do 4. odstavce části „Bezpečnostní situace“ DSZ FMV č. 191 ze 7. 12. 1989. Srovn. pozn. 1 dok. 18.

68

1989, 7. prosince, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.[...]^aVěc: Denní situační zpráva ze dne 7. prosince 1989¹

2. Nepřátelská činnost

a/ vnějšího protivníka – nezjištěno

b/ vnitřního protivníka – nezjištěno

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva:

Operativní cestou bylo zjištěno, že dne 6. 12. 1989 hovořil katolický laik Oldřich LIŠKA, nar. [...] 1926, bytem Teplice, [...], zaměstnán v Mrazírnách Litoměřice, o dalších záměrech Charty 77 pro příští období. Podle jeho názoru byla v Chartě 77 ustavena komise, která shromažďuje veškeré materiály a výpovědi osob stíhaných Bezpečností, soustřeďuje jména a služební zařazení příslušníků SNB a LM, na které budou následně vydány zatykače a prováděny trestní postihy. V průběhu připravovaných soudních procesů mají být tito příslušníci SNB a LM obviněni z činnosti proti občanům a z napomáhání nepřátelům lidu v době ohrožení republiky. Podle LIŠKY nemají příslušníci SNB nárok na plat, rovněž tak penzionovaní příslušníci SNB budou zařazení do kategorie osob s maximálním měsíčním příjmem 2.000 Kčs, protože sloužili protilidovému režimu.

Jak LIŠKA dále uvedl, nynější ani další vlády nebudou ještě stabilní, což bude vynuceno masami. Tato nejistota má být udržována alespoň půl roku. Během tří měsíců je očekáván odchod sovětských vojsk z ČSSR, po kterém bude mít opozice možnost zahájit útok v plné síle. Sovětské vedení si již nebude moci dovolit žádný zásah.

Jedná se o prvotní poznatek, získaný operativní cestou, který lze dále využít.

Opatření: Je zajištěna agenturní kontrola LIŠKY.

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.

mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-456/OA-13-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 7. XII. 1989 v 15.35 hod., číslo zprávy 11642. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 7. XII. 1989, č. j. CB-0034-496/03-89, přílohy 0.

¹ Tato DSZ byla použita pro zpracování přílohy DSZ FMV č. 192 z 8. 12. 1989: název, zdroj i rozdělovník neuveden. Z 1. věty 1. odstavce bylo v uvedené DSZ FMV vynecháno „Operativní cestou bylo zjištěno“.

69a

1989, 8. prosince, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.

[...] ^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 8. prosince 1989

2. Nepřátelská činnost

a/ vnějšího protivníka – nezjištěno

b/ vnitřního protivníka:

Operativní cestou bylo zjištěno, že 6. 12. 1989 se uskutečnilo v hotelu PRAHA v Jablonci nad Nisou jednání ustaveného klubu „Obroda“, kterého se zúčastnilo cca 300 osob. Předsedali mu Josef GRÖGER¹ /1928/ a Arnošt JEŽEK² /1931/, oba vyloučení z KSČ, oba bytem Jablonec n. N.

V průběhu jednání nebyl stanoven konkrétní program. Jednotliví diskutující se zaměřili na rehabilitaci svých osob a byly rovněž vysloveny požadavky na jejich finanční odškodnění. V závěru byla přijata rezoluce, která má být přečtena na okresní konferenci KSČ v Jablonci nad Nisou dne 9. 12. 1989.

Informace je hodnověrná, lze ji dále využít.

Opatření: Byl informován územní stranický orgán.

Litoměřické „Občanské fórum“ připravuje na den 9. 12. 1989 na náměstí v Litoměřicích „důstojné“ rozloučení s osobou J. V. STALINA. Požaduje na MěNV Litoměřice, aby byla v tento den převezena Stalina socha z areálu výstaviště Zahrada Čech na náměstí. Jakým způsobem má být se sochou naloženo, nebylo zjištěno.

Poznatek je věrohodný a lze jej dále využít.

Opatření: Bude provedena kontrola uvedené akce a pořízena fotodokumentace. Byl informován vedoucí tajemník OV KSČ v Litoměřicích.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Zástupce náčelníka S StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-457/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 8. XII. 1989 ve 22.20 hod., číslo zprávy 11668. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 11. XII. 1989, č. j. CB-0034-499/03-89, přílohy 0. V pravém horním rohu rukou „AO“.

¹ K osobě J. Grögra byl 22. 3. 1971 O-StB Jablonec zaveden pozorovací svazek, reg. č. 10847: 30. 7. 1973 archivován pod a. č. 4162. 7. 11. 1973 obnovilo O-StB Jablonec (zřejmě po linii „2/1“ S-StB Ústí n. Labem) rozpracování ve svazku NO „ŘADIL“, reg. č. 12835: 12. 3. 1975 zaveden SPO, 15. 1. 1979 SPO „ZRUŠENO, materiály připojeny k 'NO“, zničen 7. 12. 1989.

² K osobě A. Ježka byl 7. 11. 1973 O-StB Jablonec zaveden svazek NO („III/6“, později „III/20“), reg. č. 12860: zničen 7. 12. 1989.

69b

1989, 8. prosince, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva – dodatek.

[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 8. prosince 1989 – dodatek

– viz příloha: ŘKC

Ve dnech 5. – 6. 12. 1989 se v Olomouci uskutečnilo jednání biskupů a ordinářů ŘKC¹ za účasti představitelů jednotlivých řádů. Za řízení kardinálem Fr. TOMÁŠKEM, bez účasti orgánů státní správy.

ŘKC hodlá vystoupit s připomínkami k „Zásadám právní úpravy otázek svobody náboženského vyznání a náboženských organizací“, zpracované SPVC vlády ČSSR. Mimo připomínek ke znění textu jsou vzneseny požadavky týkající se majetko-právního vyrovnání ŘKC ve vztahu k socialistickému státu. Ze strany řádů bude požadováno navrácení odebraného majetku s tím, že za situace, kdy majetek nebude moci být vrácen, např. nemocnice, školy a pod., budou žádat stát

o proplacení jeho hodnoty a zaplacení nájmu za 40-tileté užívání státem.

Ve vztahu ke školství bude vznesen požadavek, že církve jsou oprávněny organizovat náboženskou výchovu.

Závěr předložených zásad hodlají prosadit v tom, že svobodu nábož. vyznání a těchto organizací zabezpečuje církevní soud, tj. vyloučit z této kontroly pomocné orgány státu.

Dále bylo zjištěno, že ThDr. Josef HROMÁDKA bude prosazovat založení ministerstva pro církevní záležitosti, čímž by bylo zabezpečeno osamostatnění církve od ostatních rezortů.

Dle Pramene informace neprobíhá současný proces v církvi demokratickou cestou a jsou obavy z vyřizování osobních účtů včetně občanských nepokojů.

Informace získána dne 8. 12. 1989 operativní cestou. V obecné poloze je využitelná oficielně s dodržením konspirace zdroje.

Opatření: Informace má svodečný charakter.

Náčelník S StB Ústí n. L.:
v z. mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-458/OA-17-89. Vlevo ústecké razítko, došlo 8. XII. 1989 ve 22.20 hod., číslo zprávy 11667: podle čísla zprávy by tento dodatek k DSZ měl předcházet DSZ uvedené před ním, v řazení se však řídíme přednostně číslem jednacím. Vpravo razítko „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 11. XII. 1989, č. j. CB-0034-498/03-89, přílohy 0; pod nimi vpravo rukou připsáno „Vytěženo 8/11“ (?), k tomu je připojen pravděpodobně Prokšův vlastnoruční podpis. V pravém horním rohu rukou „AO“.

¹ Problematika „řím. kat. církev v kraji Ústí n/L“ byla 16. 6. 1958 2. odd. III. odb. S-StB Ústí n. Labem administrativně podchycena v OBS (dle EZO „RIM“) s reg. č. 333; v nezjištěnou dobu předán na 2. odd. II. odb. S-StB Ústí n. Labem, skartace v registru nevyznačena. Na úrovni okresů byla obdobná problematika sledována od 13. 8. 1975 O-StB Teplice v OBS „CÍRKVE 9“ s reg. č. 15860 (zničen 8. 12. 1989) a od 10. 1. 1984 O-StB Litoměřice v OBS „CÍRKEV“ (dle EZO „CIRKEV 6“) s reg. č. 23172 (zničen 8. 12. 1989).

70

1989, 9. prosince*, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 9. prosince 1989 – zaslání

2. Nepřátelská činnost

a/ vnějšího protivníka – nezjištěno

b/ vnitřního protivníka –

Dne 8. 12. 1989 kolem 11.30 hod. zatelefonovala do restaurace „U Petra“ v Teplicích neznámá mladá žena: „Dnes to u vás bouchne.“ Poté ihned zavěsila.^b

Poznatek byl zjištěn na základě oznámení číšníka uvedené restaurace – Čestmíra HEŘTA, nar. 1951, bytem Teplice, který anonymní telefonát převzal. Lze ho dále využít.

Opatření:

Opatřeními, provedenými na místě výjezdovou skupinou OS SNB Teplice za účasti pyrotechnika KS SNB Ústí n. L., byl výhružný telefonát prověřen jako klamný. Po pachateli je pátráno.

Dne 7. 12. 1989 se uskutečnila v Děčíně ekologická demonstrace – pochod cca 150 – 200 mladých lidí městem. V čele průvodu byl nesen transparent s nápisy: „Dejte nám kyslík“ a „Chceme čistý vzduch“. Průvod došel k budově OV KSČ Děčín, chvíli zde postál a poté se v klidu rozešel.

Téhož dne proběhly v Liberci, Hrádku n. N., okr. Liberec, a v Litvínově, okr. Most, manifestace občanských fór. Ke stejné manifestaci došlo dne 9. 12. 1989 i v Litoměřicích, kde se m. j. uskutečnilo „rozloučení“ se sochou J. V. Stalina, umístěnou v areálu výstaviště Zahrada Čech v Litoměřicích.

Při uvedených akcích nebyly zjištěny žádné nové prvky, které by nebyly známy již z dřívější doby. Shromáždění měla klidný průběh, veřejný klid a pořádek nebyl narušen nad únosnou míru.

Jedná se o prověřené, dále využitelné poznatky.

Opatření:

Informovány územní stranické orgány. Zákroky ze strany SNB nebyly prováděny.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

Příloha k čj.: OS-00126-459/OA-01-89

Mimořádné okresní konference KSČ.

Dne 9. 12. 1989 se na 7 místech Severočeského kraje – v okresech Česká Lípa, Děčín, Jablonec n. N., Litoměřice, Louny, Most a Teplice – uskutečnily mimořádné okresní konference KSČ.

Za nejbouřlivější lze označit průběh mimořádné okresní konference v Mostě, před jejím zahájením rozdávali delegátům studenti místních středních škol „Prohlášení Demokratického fóra komunistů“. Konference se bez udání důvodu nezúčastnil s. KRUMNIKL, delegovaný ÚV KSČ. V různorodé a nejednotné diskusi se vyskytly příspěvky podporující požadavky Demokratického fóra komunistů, požadavky na zrušení Lidových milicí, na přenesení stranické práce ze závodů do míst bydlíšť komunistů a na zrušení poslaneckého mandátu s. HOŘENÍMU a s. PUCHMELTROVI. V jednom diskusním příspěvku byla obhajována činnost CH-77. V průběhu jednání byla zaměstnanci Oblastního klubu horníků a energetiků /dále ODKHE/ Most, kde se konference uskutečnila, vypnuta na 1 minutu zvuková aparatura. Během této doby byl delegátům přehrán magnetofonový záznam s prohlášením Občanského fóra /dále OF/ ODKHE, podporujícího požadavky studentů a koordinačního centra OF. V průběhu konference odstoupili z funkcí tajemníků OV KSČ Most s. ČEJKA [a] s. BLESÁKOVÁ.

Rovněž v Jablonci n. N. rozdávali studenti delegátům mimořádné konference „Prohlášení Demokratického fóra komunistů“ a dále „Provolání ke komunistům“, vydané klubem Obroda Severočeského kraje.¹ Na stolech měli delegáti připravený text dotazu klubu Obroda Jablonec n. N. – „Jak se chcete vyrovnat s politicky, společensky a sociálně postizenými a diskriminovanými občany a jak se vyrovnáte s těmi, kteří je politicky, společensky a sociálně postihovali, diskriminovali, pronásledovali a stíhali?“. Na žádost klubu Obroda Jablonec n. N. odhlasovali delegáti mimořádné konference umožnění 5minutového vystoupení 3 zástupcům uvedeného klubu, kteří pak přednesli prohlášení s 13 požadavky, nabídli svou pomoc KSČ a poté jednací sál opustili. Na základě kritických připomínek odstoupilo v průběhu konference celé předsednictvo OV KSČ v čele s vedoucím tajemníkem s. MIKLÁŠEM a celá okresní KRK KSČ Jablonec n. N. Po přerušení jednání mimořádné konference byl zvolen nový OV KSČ Jablonec n. N.

Kritická diskuse zazněla i na mimořádné okresní konferenci KSČ v Děčíně. Požadováno bylo udržení ZO KSČ na závodech, zrušení Lidových milicí a potrestání bývalých funkcionářů KSČ za zapříčinění současné situace a zneužívání zastávaných funkcí k osobnímu obohacování, což se odrazilo i v přijatém usnesení, kde byla mimo to vyslovena plná podpora akčnímu programu ÚV KSČ. Na základě rezignace na funkce celého předsednictva OV KSČ včetně vedoucího tajemníka a ostatních tajemníků i 23 členů OV KSČ Jablonec n. N. z celkového počtu 47 členů byly na konferenci přijaty příslušné kádrové změny.

Kromě mimořádné okresní konference KSČ v České Lípě, kde byla delegáty vyslovena důvěra dosavadnímu vedení OV KSČ, došlo po kritice na mimořádné konferenci k odstoupení celého OV KSČ v Lounech, Teplicích a k odvolání z funkcí stávajícího předsednictva OV KSČ v Litoměřicích. Následně byly provedeny volby nových členů těchto orgánů. Mimořádnými okresními konferencemi KSČ byli rovněž zvoleni delegáti mimořádného sjezdu KSČ. Na jejich jednáních byla až na výjimky vyslovována podpora akčnímu programu ÚV KSČ a generálnímu tajemníkovi s. URBÁNKOVI.

Ve zbývajících 3 okresech /Chomutov, Liberec a Ústí n. L./ se mimořádné okresní konference KSČ uskutečnily dne 10. 12. 1989.

Mezi dosud zvolenými delegáty mimořádného sjezdu KSČ je jeden příslušník OS SNB Litoměřice – s. LÍBAL.

Zástupce náčelníka S-StB Ústí n. L.:
mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-00126-459/OA-01-89. Vlevo ústecké razítko (v dokumentu je použito razítko jiného typu: bez nadpisu – Ústí n. L. je doplněno rukou – a s položkami „číslo zprávy“, „přijato dne“ a „odevzdáno dne“, je však doplněno jako původní ústecké razítko), došlo 10. XII. 1989 v 6.40 hod., číslo zprávy 11671. Vpravo razítka „VYTĚŽENO AO“ a II. správy SNB, došlo 11. XII. 1989, č. j. CB-0034-497/03-89, přílohy 0.

^b Odstavec je téměř celý rukou podtržen, zleva je zatržen a je k němu připsáno „VÝBUCH“.

¹ Viz Provolání ke komunistům. Průboj 7. 12. 1989, roč. 41, s. 3.

1989, 11. prosince, Ústí nad Labem. – Denní situační zpráva.[...]^a

Věc: Denní situační zpráva ze dne 11. 12. 1989

2. Nepřátelská činnost

a/ vnějšího protivníka – nezjištěno

b/ vnitřního protivníka – nezjištěno

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství – nezjištěno

4. Názory a nálady obyvatelstva – nezjištěno

Náčelník S StB Ústí n. L.:

v z. mjr. Zdeněk HANÁK

^a Č. j. OS-0446/OA-01-89. V hlavičce je místo „Přísně tajné“ uvedeno „Tajné“. Vlevo ústecké razítko, došlo 11. XII. 1989 v 15.55 hod., číslo zprávy 11674. Vpravo razítko II. správy SNB, došlo 11. XII. 1989, č. j. CB-0034-500/03-89, přílohy 0.